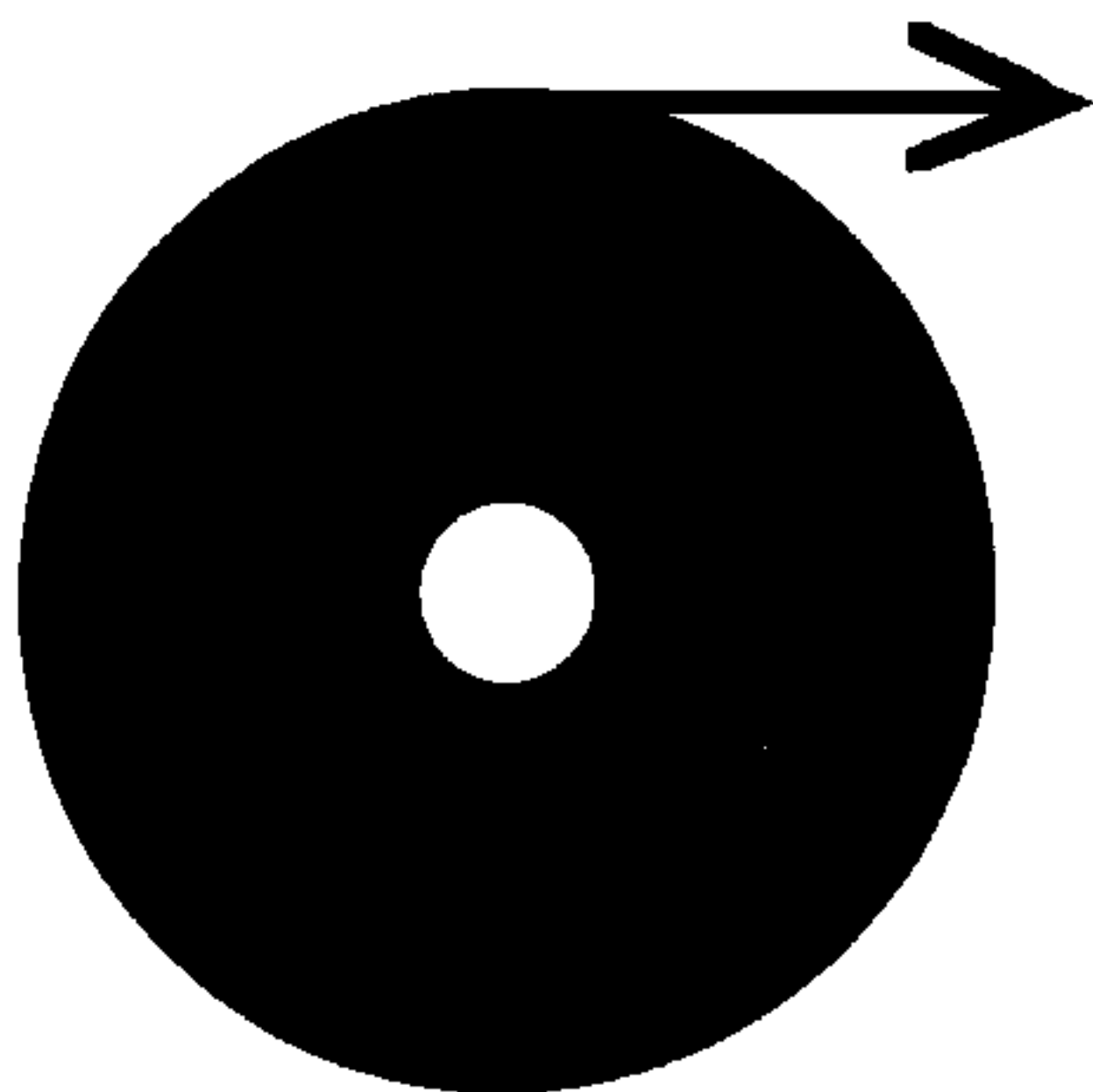

RE

Na
Nat

Telephone: +47 75

LØGTINGS TIDINDI

1938

Løgtingstíðindi.

Eykatingsetan juni 1938

og

tann vanliga tingsetan 1938.

Tórshavn.

Prentamiðja „Dimmalætting“ar. — 1939.

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

INNIFALD

Eykatingsetan juni 1938.

	bls.
1. Uppskot viðv. nýggjan finansplán	3
2. Uppskot viðv. fiskiskapi undir Grønlandi	30

Tann vanliga tingsetan 1938.

Løgtingsmenninir o. a.	1
Fastar nevndir	2
Aðrar nevndir	2

II. Skúlamál.

1. Studningur til eftirlønargrunn lærara	5
2. Løningsviðurskipti ferðalærara	5
3. Gymnastikhøll og leikvøllur	7
Studningur til fimleikarhøll og leikvøll	7
4. Studentaskúlin	7
5. Skúla- og kirkjusýn	9
6. Studningur til Føroya Fólkaháskúla	10
7. Studningur til læraraskúlanæmingar	10
8. Summarfritíð í fólkskúluum	11
9. Undirvísingarmálið	12
10. Skúlabarnaferðir í Føroyum	15
11. Nýggjur skúlabyggingur í Nólsoy	17
12. Føroyskt mál í skiparaskúlanum	18
13. Løn ítróttarlærarans	21

III. Kirkjumál.

14. Kirkja í Miðvági	22
15. Kirkjan í Árnafirði	24
16. Umvølling av Bíggjar kirkju	24
17. Viðkan av kirkjugarði í Hvalvík	25
18. Vágs kirkja	26
19. Studningur til hegn um Skúvoyar kirkju	28
20. Kirkjan í Klakkavík	29
21. Umvølling av kirkjuni á Selatrað	29
22. Altartalva til Mikladals kirkju	31

	bls.
23. Høvs kirkja	32
24. Kirkjan á Skála	33
25. Føroyskt sum kirkjumál	34
26. Endurnýggjan av studningi til kirkjugarð við Norðskála	35
IV. T e l e f o n m á l.	
27. Frágreiðing frá telefonnevndini	36
28. Tráðleys telefon við úrheimin o. a.	37
Útvarpstíðindi úr Føroyum	37
29. Tráðleys telefon á St. Dímun	38
30. Sæla av telefonhúsi í Skúvoy	39
31. Fastir umvælingarmenn við telefonverkið	40
32. Telefonverksins stykki á havnaplássinum	41
33. Studiefærðir telefonstjórans	42
34. Keypt av telefonhúsi í Klakksvík	43
35. Gjald fyri telefonsamanstillingar	44
36. Automat-telefon við Fútaklett	47
37. Radiotelefonviðurskiptini í Føroyum	48
38. Lógreglugerð um radiotelefon í langfarafiskiskipum	50
V. Sjúkrahús, lækna o. t.	
39. Bróstsjúkrahúsið í Høydølum	51
40. Studningur til sjúkrahúsin	56
41. Sjúkrahúsið í Føroyingahavnini	56
42. Kommunulækni í Fuglafirði	58
43. Haudkeypsútsøla av medikamentum	60
VI. Fiskivinna, grind o. t.	
44. Grønlandsmál	61
45. Lán til fiskivinnu við m/s. „Arctic“	61
46. Umvæling av fiskiskipi	63
47. Studningur til keypt av fiskiskipi	64
48. Studningur til skeið fyri trawlfiskarar	65
49. Studningur til sildaveiðu	65
50. Endurgjald fyri grindarakstur	66
51. Forboð móti útfluttungi av grind	67
52. Skálabotnur sum hvalvág	68
53. Flytan av føroyskum útróðrarmennum til Grønlands	68
54. Minnstaløn fyri langfarafiskimenn	70
55. Studningur til sildrekaveiðu	70
56. Endurnýggjan av skipaflotanum	71
57. Sjóverjan	71
58. Sleipustað í Føroyingahavnini	73
59. Broytan av grindareglugerðini	73
60. Studningur til hjálpargrunn fyri óarbeiðsførar fiskimenn	74
Studningur til „Suðuroya Fiskimannafelag“s hjálpiðkassa	74
Studningur til tuberklasjúkar fiskimenn	74
61. Forboð móti sildaveiðu í firðunum við snerpunót o. t.	75
62. Viti í Føroyingahavnini	78
63. Viti á Mjóanesi	78
64. Viðmæli til umsókn um lán til fiskivinnufelag í Vágoyuni	78
65. Endurnýggjan av garanti fyri lán og viðmæli viðv. fiskivinnufelag í Vestmanna	80
66. Endurnýggjan av loyvi og garanti fyri lán til Vestmanna kommunu	81

67.	Studningur til føroysku sjómannsmissionina í Grønlandi	82
68.	Viðmæli og garanti viðv. láni til fiskivinnufelag í Miðvági	84
69.	P/t. Norðoya ísvirki	85
70.	Bræv frá Tórshavnar skipasmiðju	87

VII. Landbúnaðurin o. t.

71.	Brøytan av lóg um jarðareformin	88
72.	Garðasýnsmenn í Mikladali og Hvalbiar sóknum	89
73.	Pelsdjórahald	90
74.	Friðan av lunda	93
75.	Ferðaútreiðslur djóralæknans	94
76.	Studningur til búnaðarlæru	95
77.	Leysir tarvar í haganum	95
78.	Studningur til at læra til landbrúkskandidat	96
79.	Studningur til Føroya Búnaðarfelag	97
80.	Umsókn frá Føroya revaulifelag	98
81.	Garðasýnsmenn í Klakksvíkar sóku	99
82.	Vetrafriðing	100
	Bræv frá kongsbóndadeild Jarðamannafelags Føroya viðv. jarðareformin	100
83.	Lóg um útskipting	102
	Landinspektørur	102
84.	Útslopnir revar	104

VIII. Vegir, brýr og lendingar.

85.	Studningur til brýr og lendingar	105
86.	Frásøgn sýslana um vegir, brýr og lendingar	105
87.	Studningur til vegarbeiði í Sandavágs kommunu	107
88.	Studningur til neystadrátt í Haldórsvík	108
89.	Viðlíkahald av vegum	109
90.	Endurnýggjan av studningi til lendingar í Lurvík	110

IX. Havnir o. a.

91.	Viðlíkahald av havnum	111
92.	Ábyrgdin fyri havnalánum	114
93.	Smærri havnir	116
94.	Kajanlegg í Fuglafirði	117
95.	Eykastudning til bátahavn í Høvi	119
96.	Vørgjald til Vág og Trongisvág havnir	120
97.	Umsókn frá p/t. Føroya kol viðv. havna- og brúgvagjald	121
98.	Studningur til úthyggjan av Skipanesi	123
99.	Brøytan av reglugerð fyri Kollafjarðar havn	124
100.	Bræv frá byggimeistara Steingrim Winther viðv. „smærri havnir“	125
101.	Nýskipan av havnaviðurskiptinum millum Vestmanna og Kvívík	126
102.	Viðmæli til umsókn um studning til viðkan av Tórshavnar havn	129
103.	Förtoyningsviðurskiptini í Klakksvíkar havn	130
104.	Koyrikaj í Sörvági	130

X. Ymisk lóg mál.

105.	Rættargongdarlógin	131
106.	Lóg um brunatrygging	132
107.	Lóg um kríggsvanlukku trygging	133
108.	Brøytan av samtykt fyri Føroya Vanlukku trygging	134

	bls.
109. Uppskot til lóg viðv. frammihjárætt fyri eigindómskat.....	135
110. Lóg um ferðaútreiðslur embætislæknanna.....	136
111. Lóg um jarðumøður.....	137
112. Lóg um tuberkularansókn av skipsfiskarum.....	138
113. Reglugerð um kostin í færoyskum fiskiskipum.....	139
114. Lóg um frítíð við løn.....	139
115. Lóg um vegrættindi.....	142
116. Lóg um hundar.....	143
117. Broytan av jaktlógini.....	144
118. Broyting í grundlógini viðv. Føroya stöðu.....	145
119. Lóg um atvinnu.....	148
120. Broytingar í borgaralig straffulóg.....	149
121. Lóg um pantseting av fiski.....	151
122. Lóg um vanlukkutrygging.....	151
123. Lóg um stórhvalaveiðu.....	152
124. Lóg um húfluttning.....	154
125. Broytan av automobillogini.....	154
XI. „Smiril“.	
126. „Smiril“.....	155
Keyp av „Viðanes“.....	155
127. Hækkan av manningaløn á „Smiril“.....	158
XII. Kommunal mál.	
128. Klaga yvir amtsfondsálíkningin.....	159
129. Broytan av skattasamtykt.....	160
130. Kæra yvir kommunuval í Froðblar sókn.....	161
131. Kæra yvir kommunuval í Høvi.....	163
132. Økjan av sóknarstyriskimur í Famjins kommunu.....	165
133. Lán til Viðoyar kommunu.....	166
134. Loyvi fyri Vestmanna kommunu til eigindómskeyp.....	167
135. Kommunugaranti fyri trolara.....	168
136. Studningur til Miðvágs og Særvágs kommunur.....	169
137. Loyvi til Froðblar kommunu til jarðakeyp.....	171
138. Lán til Vágs kommunu til viðkan av kajuni.....	172
139. Kæra yvir kommunuval í Svínøi.....	173
140. Samtykt til lán til Høvs kommunu.....	174
141. Sæla av jarðastykki í Þórkeri.....	176
142. Kæra viðv. Miðvágs sóknar kommunu.....	176
143. Ymsir spurningar viðv. kommunuval í Høvi.....	177
144. Ymsir spurningar viðv. kommunuval í Havnar uttanbýggja sókn..	179
145. Vatnleiðing í Húsavík.....	181
146. Studningur til Chr. Matras.....	182
147. — - J. H. O. Djurhuus.....	182
148. — - felagið „Varðin“.....	182
149. — - Føroya Forngrípafelag.....	182
150. — - lagtingssegguna.....	182
151. — - studerandi.....	182
152. — - Føroya Ferðamannafelag.....	182
153. — - barnaheimið.....	182
154. — - „Røde Kors“.....	182
155. — - roynd við træplanting.....	182
156. — - handverkarar.....	182
157. — - maskinmeistaralæru.....	182

158.	Studningur til myndskurðalæru	183
159.	— - urtagarðslæru	183
160.	— - rekiamuteknara	183
161.	— - avhaldsfelegini	183
162.	— - læraranámskeið	183
163.	— - at læra til masøsu	183
164.	— - snikkaarareiðskap	183
165.	— - túflufabrikk	184
166.	— - bygging av soruhúsi	184
167.	— - vegna mlstan útróðrabát	184
168.	Endurgjald vegna tap av hoyggi	184
169.	Studningur til fiskivinnu- og búnaðarmál	185
170.	Gistingarhús fyri realskúlanæmingar	186
171.	Føroya mentunargrunnur	186
172.	Máting av gomlum húsum	187
173.	Bygging av nýggjum barnaheimið	188
174.	Yvirtakur av bankaktium	190
175.	Útreiðslur viðv. nevningasakir	190
176.	Eftirgevan av lögtingsskatti	191
177.	Uppskrivning av orðaskifti á tingi	192
178.	Ting í Norðoyum	193
179.	Lønviðrurskifti fyri jarðamøður	194
180.	Útflutning av leir frá Hvalbø	196
181.	Nýtsla av keli í Hvalbø	197
182.	Oyðan av rottum og mýs	198
188.	Hini av amtmanninum greiddi mál	199
184.	Decisióin av rekenskapum	199
185.	Hvíldarheimið „Naiua“	201
186.	Studningur vegna vindaskaða	202
187.	Studningur ella lán til studiuferð	202
188.	Umsókn um loyvi til at gera vín	203
189.	Studningur til sløjðskúla	203
190.	Autorisering av handilsbókum í Vági	204
191.	Kreditforeningsskipan í Føroyum	205
192.	Økjan av studningi til kvæðuútgávuna	205
193.	Studningur til útkaunils á kunstaakademínum	206
194.	Útgevan av Føroya kvæði	207
195.	Studningur til studentaskúlanæmingar	207
196.	Studningur til skeið í betonstoypu	207
197.	Umsókn um studning til útróðrabát	208
198.	Stórhvalatvæstið	208
199.	Studningur til „Vágs trólarafelag“	209
200.	Viðgerðan av skattaklagum	211
201.	Tvungin fólkatrygging	211
202.	Tvungin sjúkratrygging	212
203.	Studningur úr „Hansenska Legat“	213
204.	Studningur til familjuforsyrgjara	214
205.	Studningur til vevskeið	214
206.	Forboð móti at veiða havhestar	214
207.	Handverkaraprógvi í Føroyum	216
208.	Útreiðslur viðv. lögtingsdelegatiónini	216
209.	Ábyrgd fyri lán til grótvirki í Havn	217
210.	Lýsingarblað fyri Føroyar	219
211.	Hækkan av studningi til ljósmóðurnæmingar	222
212.	Flagging á tingvallinum	223

	bls.
213. Eftirstæða av undirhaldspeningi	226
214. Byggingarkenur ráðgevari	227
215. Kommunalir politistar í Klakksvík og Vági	228
216. Tíma- og dagpening sýslumanna undir tænastuferðum	230
217. Bræv frá A/S. „Is & Konserver“	231
XIV. 218. Val av álitismonnum og nevndum	233
XV. Fíggjarlig viðurskipti.	
219. Fíggjarætlan fyri amtsgrunnin	238
220. Amtsfátækragrunnurin	240
221. Fíggjarætlan fyri økonomiska grunnin	241
222. Amtsfondsálíkningin	241
223. Broytan av tollinntøkum	242
224. Býtan av bilskatti	242
225. Býtan av stórhvalagjaldinum	243
226. Roknskapur fyri vøruhandilin	244
227. Fíggjarskipan Føroya	245

Talini í () ávísa nummarið, viðkomandi mál hevur í lögtingslistanum.

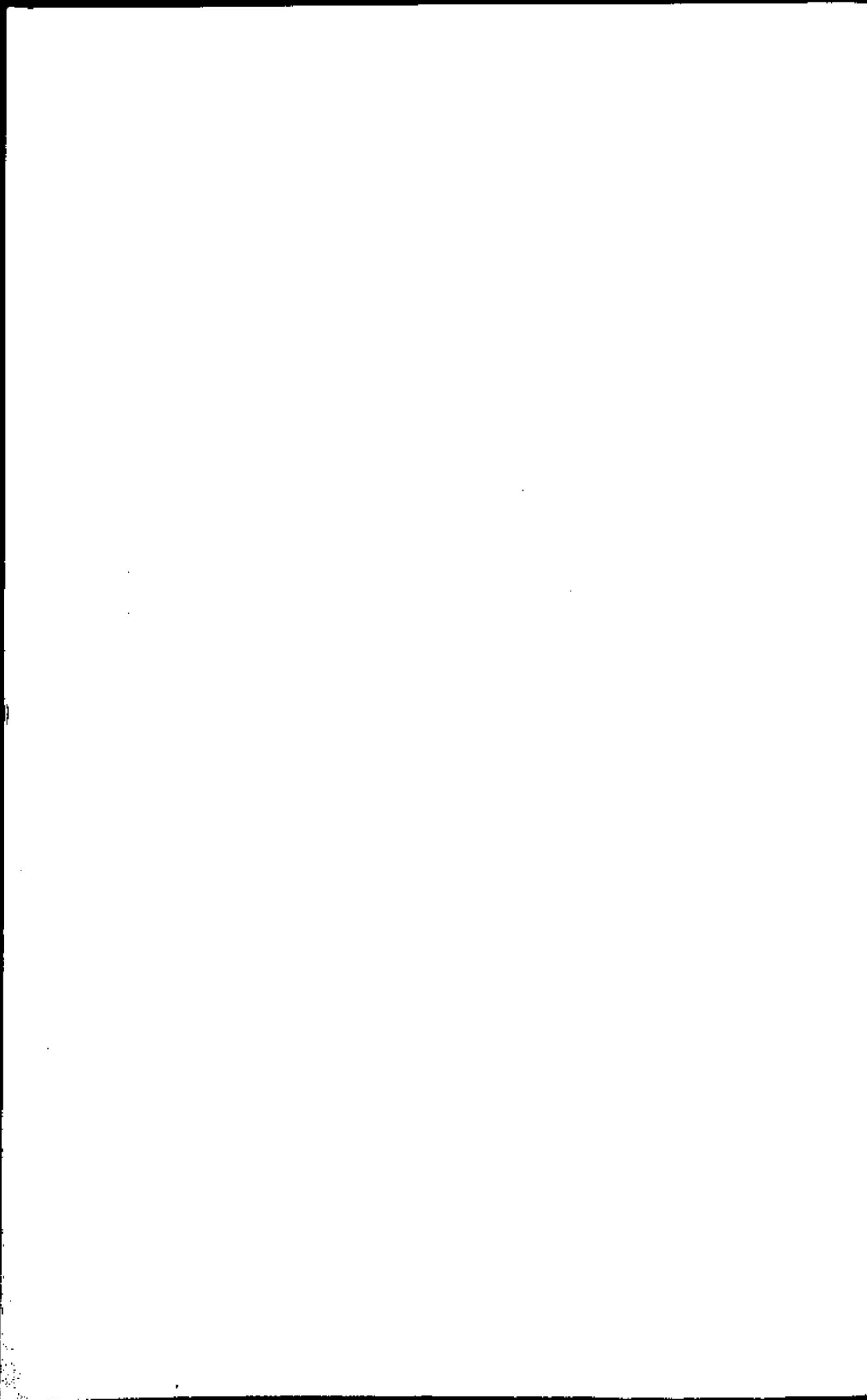
Eykatingsetan juni 1938.

ÁR 1938, hósdagin 2. juni kl. 9 f. p. varð Føroya Løgting setuni 1937, Edw. Mitens, setti tingið og segði frá, at amtmaðurin eftir áheitan av millumtinganevndini viðv. nýggjum finanspláni hevði stevnt tingið saman til viðgerðar av áliti frá hesi nevnd.

Tingmenninir vóru teir somu sum í 1937.

Við lutakast varð Johan Poulsen valdur til formann og Edw. Mitens til næstformann.

Til tingskrivarar vórðu valdir Gunnar Winther og Kr. Djurhuus.

1. Uppskot viðv. nýggjan finansplán.

Frá Millumtinganevndini varð framlagt soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

I Skrivelse af 7. Oktober 1937 opfordrede Statsministeriet Lagtinget til at optage til Drøftelse, hvad der skal afløse den nu gældende Finansplan, naar denne udløber med Udgangen af Finansaaret 1939/40, og det udtales, at en Drøftelse formentlig kan finde Sted i København med et Udvalg fra Lagtinget paa lignende Måde som i 1934.

Lagtinget besluttede derefter i Samlingen 1937 at tiltræde Ministeriets Forslag om at optage det omhandlede Spørgsmaal til Drøftelse, og man vedtog at nedsætte et Udvalg paa 7 Medlemmer til at forberede Sagen og fremkomme med Forslag om, hvilke Sager væsentlig bør medtages og forelægge disse Forslag for Tinget i en ekstraordinær Samling, som Udvalget kan foranledige sammenkaldt, hvorpaa der skulde finde en Forhandling Sted med Regeringen i indeværende Sommer, saaledet at Resultatet kan forelægges i den ordinære Samling 1938.

Den nuværende Finansplan hviler paa en Overenskomst, afsluttet i København den 18. Juni 1934, hvorefter Planen skulde være gældende i 5 Aar, regnet fra 1. April 1935.

Der skulde anlægges en Havn i Klakksvík og en Havn i Vestmanna, og disse er udført. Havnen i Klakksvík har hidtil kostet 635.000 Kr., og heraf har Staten ydet $\frac{4}{5}$ med 508.000 Kr. Kommunen har ydet $\frac{1}{5}$ med 127.000 Kr. og desuden haft og vil faa Udgifter til Erhvervelse af Arealer, Fremskaffelse af Materialier etc. til ca. 125.000 Kr. Havnen i Vestmanna har kostet 159.000 Kr., hvoraf Staten har ydet $\frac{4}{5}$ med 127.200 Kr., og Kommunen har betalt $\frac{1}{5}$ med 31.800 Kr. samt yderligere haft Udgifter til Arealerhvervelser o. l. med ca. 45.000 Kr.

Spørgsmaalet om Opførelse af et Sindssygehospital paa Frøerne udgik af Planen, og det blev vedtaget, at Staten skulde yde Tilskud til Veje med 50 % af Udgifterne til Hovedveje og 25 % til Opdykningsveje, dog ikke over 100.000 Kr. aarlig. Hovedvejene skulde projekteres af Vandbygningsvæsenet, og Overslag til Opdykningsveje skulde godkendes af Vandbygningsvæsenets Ingeniørkontor i Tórshavn, som ogsaa skulde have Tilsyn med Anlæg af alle Veje.

Fra færøsk Side skulde der skaffes 100.000 Kr. aarlig med 60.000 Kr. beregnet gennem Skat paa større Indtægter og ca. 40.000 Kr. ved Forhøjelse af de gældende Toldsatser paa Spiritus, Tobak og Sukkervarer og ved nye Afgifter paa enkelte andre Varer. Statens Andel i Toldindtægterne, 30.000 Kr. aarlig, skulde afstaaes til Lagtinget,

og Skibsafgifterne ved Klarering o. l., anslaaet til 12.000 Kr. aarlig, skulde ogsaa tilfalde Lagtinget, som paa den anden Side skulde overtage det daværende Statstilskud til Sygehusenes Drift, der havde været 22.500 Kr. aarlig, og Statens Tilskud til Kystbaaden »Smirils Drift, som havde været 10.000 Kr. aarlig.

Denne Overenskomst blev vedtaget af Lagtinget i Lagtingssamlingen 1934, og derefter vedtog Tinget, hvilke Veje og hvilke mindre Havne skulde udføres i Perioden.

De største af disse Veje var:

Fámjin—Ørðavík,

Ørðavík—Trongisvág,

Porkeri—Hovi,

Vág—Lopra,

forskellige Vejstykker paa Sandoy og paa Vágoy,

Kvívík—Vestmanna,

Tórshavn—Kollafirði,

Skálabotnur—Funningsbotnur,

Ljósa—Norðskála,

desuden forskellige Vejstykker paa Eysturoy, særlig ved Skaulefjorden

og fra Gjógv mod Funning,

en Del af Vejen Viðareiði—Leitið og

Húsar—Syðradal.

Ialt blev Vejene anslaaet at koste følgende:

1) Suðuroy	391.000 Kr.
2) Sandoy	42.000 —
3) Vágoy	54.000 —
4) Streymoy	442.000 .
5) Eysturoy	383.000 —
6) Norðuroyar	88.000 --

Desuden skulde der udføres følgende mindre Havne:

Haldórsvík, anslaaet	55.000 Kr.
Sand —	101.000 --
Hovi —	20.000 —
Sørvág, —	83.000 —

Af Vejene, der er udført, anslaaet ca. Halvdelen af de projekterede Strækninger. Der gik nogen Tid med at faa Arbejderne i Gang, og der vil blive sat Part paa, saaledes at Arbejderne kan paaregnes at være færdige ved Udgangen af Finansplansperioden. Af de smaa Havne er Havnen i Hove udført, medens de andre Havne viste sig at blive en Del dyrere. Det maa antages, at i hvert Fald en Del af disse Havne udføres i indeværende Aar og Resten næste Aar.

Nærværende Udvalg, som er nedsat af Lagtinget til at forberede den nye Finansplan, har først overvejet hvilke Sager eller Opgaver bør tages ind under den nye Finansplan. Man er enige om følgende:

I. Veje.

Vedrørende Hovedveje foreligger forskellige Projekter, og der henvises til hoslagte Liste (Bilag 1), hvorefter Udgifterne til de deri omhandlede Veje er anslaaet til 2.360.000 Kr. Desuden er der andre Veje, for hvilke der ikke foreligger Overslag. Man kunde tænke sig at fremhæve følgende Veje:

Funningshofnar—Funning .	113.000	Kr.
Funning mod Gjógv.....	91.000	—
Skálabotn—Skála.....	51.000	—
Skálabotn—Skipanes	69.000	—
Selatrað—Strendir	95.000	—
Kollafjørður—Hósvík	85.000	—
Hósvík—Hvalvík	75.000	—
Hvalvík—Haldórsvík	140.000	—
Servág—Bø	64.000	—
Húsavík—Dal	72.000	—
Hovi-Vejen Ørðavík—Fámjin	117.000	—
Trongisvág—Hvalbø	240.000	—
Vidareidi—Leitið (Resten) og andre Veje paa Norderøerne	100.000	—
	1.315.000	Kr.

Det er muligt, at man i Perioden ikke kan faa udført alle Vejstrækningerne fuldtud, men i den kommende Femårsperiode maa desuden medtages en hel Del andre Strækninger, idet der nemlig ogsaa foreligger Andragender om Tilskud til en Række Opdyrkningsveje og Tørveveje. Rent skønmæssigt udgør de af disse Vejstrækninger, som ligger i første Plan ca. 37.000 m og anlages af koste ca. 300.000 Kr. For at skaffe Arbejde saa mange Steder som muligt maa man ogsaa af denne Grund sprede Vej-arbejdet. Dertil kommer, at Spørgsmaalet om, at de nye Veje bør gøres bredere og anlægges solidere end hidtil paa visse Strækninger, bør tages op til Drøftelse. Som Forhandlingsgrundlag overfor Regeringen kan Udvalget og Tinget ikke nøjagtigt opregne, hvilke Veje bør udføres i de kommende 5 Aar; men man fremholder ovennævnte og vedlagte Liste over de Veje, hvorom Krav foreligger, og der maa forhandles med Regeringen om, hvor store Beløb man mener at kunne anvende i de kommende 5 Aar, og hvor meget heraf der kan ydes som Tilskud fra Statens Side. Naar Beløbet saa er fastsat, maa Tinget bagefter, ligesom man gjorde ved sidste Finansplan, fastsætte, hvorledes disse Penge skal bruges, og hvilke Veje eller Vejstrækninger bliver at udføre i Perioden.

II. Mindre Havne og større Landingspladser.

Der er fremme Krav om Tilskud til forskellige mindre Havne og større Landingspladser, og Lagtinget har med de nuværende Indtægter ikke kunnet imødekomme disse Krav, som i stor Udstrækning er berettigede. For at støtte Baadfiskeriet tiltrænges Forbedringer mange Steder, saaledes at der kan bygges mindre Baadehavne, hvor Baadene kan ligge, og navnlig paa Brændingspladser er det af stor Betydning at faa forbedret de vanskelige Landingsforhold for at forebygge Fare for Menneskeliv og Tab af Baade og Redskaber og for at gøre det muligt for Beboerne paa Brændingspladserne at faa større Forljeneste ved deres Baadfiskeri. Der har været fremme følgende Andragender om Tilskud:

Landingspladsen Eiðsvík, Viðareidi . . .	23.000	Kr.
— Kunoy	5.000	—
Landingsbro i Oyndarfirði	11.000	—
— i Lørvík	23.500	—
Landingsplads i Rítuvík	25.000	—
Baadehava ved Toftir	20.000	—
Landingsplads i Sölmundarfirði	6.000	—
Landingsbro i Skálabotni	8.000	—
— á Morskranesi	7.000	—
— við Svínáir	4.500	—
— á Oyri	3.000	—
— i Hvalvík	8.500	—
Landingsplads i Hósvík	5.000	—
— paa Hestoy	15.500	—
— i Sandavági	51.000	—
— i Gásadal	3.000	—
— i Mykinesi	6.500	—
— i Skúvoy	7.000	—
— i Fámjón	6.000	—
Landingsforholdene i Hvalbø	7.500	—
Landingsplads i Porkeri	20.000	—
— i Sunnbø	6.000	—
— paa Nólsoy	11.000	—
— við Gjógv	2.000	—

Ialt:		285.000 Kr.
		=====

Landingsstederne i Funning, Eiði og Skálavík har man vedtaget at undersøge, og der maa ogsaa foretages Udbedringer af disse Pladser. De ovenfor anførte Beløb er kalkulatoriske og for nogles Vedkommende sikkert for lave.

Desuden er der sikkert andre Landingspladser, der trænger til Udbedring, og der maa afsættes et vist Pengebeløb til disse Formaal i kommende Periode.

Midvág Havn trænger til en Forbedring, hvorved Træbroen afløses af en Betonbro, anslaaet at koste 40.000 Kr., ligesom der foreligger Spørgsmaal om en Havn i Norðragotu til 156.000 Kr. og Forhøjelse af Tilskudet til Havneanlægget paa Sand til 58.000 Kr. Fra Tórshavn Byraad foreligger Henvendelse om saa stort Tilskud som muligt til Paabegyndelse af en 220 m lang Dækmole fra »Gulaklette«, anslaaet til ca. 2.400.000 Kr.

III. Sygehusspørgsmaal.

a) Sindssygehospital.

I 1935 fremsatte Regeringen Forslag om at anlægge et saadant paa Færøerne, anslaaet at koste $\frac{1}{2}$ Mill. Kroner. Der er gennemgaende aarlig ca. 50 Patienter fra Færøerne paa danske Sindssygeanstalter, hvor der er Pladsmangel. Det anføres, at de syge ikke har godt af de lange Transporter, og at der skulde være større Muligheder for, at de blev raske paa Færøerne. Spørgsmaalet om Opførelse af et saadant Sygehus maa optages.

b) Spørgsmaalet om et nyt Sygehus paa Tveraa foreligger, anslaaet at koste 200.000 Kr.

c) Inspektionen for Dronning Alexandrines Hospital ansøger om Tilskud til Tilbygning, anslaaet at koste 200.000 Kr. Udvalget med Undtagelse af M. A. Jacobsen og Milens andrager om, at Staten overlager Driften af Dronning Alexandrines Hospital, idet man anfører:

»Forholdene har nu udviklet sig derhen, at der paa Dronning Alexandrines Hospital praktisk talt behandles alle forekommende Sygdomstilfælde, saaledes at der nu i Modsætning til tidligere kun undtagelsesvis bliver sendt Patienter fra Færøerne til Rigshospitalet.

Driften af Dronning Alexandrines Hospital har — foruden at være en overordentlig økonomisk Byrde for det færøske Samfund, idet Taksterne i de senere Aar har været dobbelt saa høje som paa Rigshospitalet, før endda højere — tillige været overordentlig vanskelig, og det er kun ved de yderste Anstrengelser at det er lykkedes at undgaa Standsninger i Driften. Flertallet mener derfor, at det vil være rimeligt og praktisk, at Staten, naar den skal til at bygge og drive et Sindssygehospital paa Færøerne, ogsaa fuldtud overlager Dronning Alexandrines Hospital og driver dette som et Statssygehus med samme Takster som Rigshospitalet. Øernes isolerede Beliggenhed gør det mere end bydende nødvendigt, at der her findes et til enhver Tid fuldt moderne Sygehus, og det er kun naturligt, at man for Færøernes Vedkommende løser denne Opgave paa samme Maade, som man har gjort det for Sønderjylland. Med Statens Overtagelse af Dronning Alexandrines Hospital vil der være skabt en sund økonomisk Basis for vore Sygehuse, idet Lagtinget med de nu til Raadighed værende Midler saa vil være i Stand til at yde tilstrækkelig store Tilskud til de andre Sygehuse (f. T. Klaksvig og Tveraa), saaledes at Taksterne ogsaa der kan nedsættes.

Hvad Bygningsspørgsmaalet angaar, saa er man af den Opfattelse, at en Udvidelse af Dronning Alexandrines Hospital næppe kan være saa presserende som Opførelse af et nyt Sygehus paa Tveraa. Da Færøerne som Helhed og ikke mindst det Omraade, der henhører til Dronning Alexandrines Hospital, er vel forsynet med Læger, kan det formentlig ikke være nogen uløselig Opgave at begrænse Belægningen en Del paa dette Sygehus, saaledes at baade Patienter og Personale kan komme til at bo under Forhold, der kan karakteriseres som forsvarlige i enhver Henseende. Suderøen med sit lille, primitive og alt andet end lidssvarende Sygehus paa Tveraa er derimod særlig vanskeligt stillet; her maa et nyt, efter Forholdene afpasset Sygehus siges at være i høj Grad påkrævet. Et nyt Sygehus paa Tveraa vil ogsaa i nogen Grad aflaste Dronning Alexandrines Hospital.

Staten forudsættes at yde det sædvanlige Tilskud til Opførelsen af et nyt Sygehus paa Tveraa, medens det maa blive Lagtingets Opgave at yde Tilskud til Driften af dette Sygehus samt Sygehuset i Klaksvig og eventuelt andre Sygehuse paa Bygderne.«

IV. Skolesager.

Grundlaget for en god Folkeskole er et godt Seminarium. Der foreligger Udkast til Forslag til Lov om Færøernes Statsseminarium og Statsskole, hvortil henvises. Ifølge dette skal Færøernes Statsseminarium være knyttet til en af Staten drevet højere

Almenskole under samme Forstander og samme Lærere. Statskolen forbereder til Mellemkoleeksamen og Realeksamen. Til Statsseminariet og Statsskolen er knyttet en Kostskoleafdeling med Plads til 40 Elever, hvoraf indtil 10 kan være Seminarieelever. Der skal paa Kostskoleafdelingen være 16 Fripladser — 12 for Skoleelever og 4 for Seminarieelever. Kostskolen drives for Amtsrepartitionstondens Regning.

Udvalget er enig om, at der under de forestaaende Forhandlinger søges skaffet Klarhed over, hvorvidt der er Mulighed for Gennemførelse af førnævnte Forslag. Byggeudgifterne er anslaaet til 130.000 Kr., og Driften af Kostskoleafdelingen antages at give et særligt Underskud paa 10.000 Kr.

Man skal endvidere fremhæve, at Folkeskolerne paa et Par Undtagelser nær, mangler Gymnastiksale, Redskaber og Sportspladser. Dette vigtige Spørgsmaal bør medtages i Forhandlingerne.

V. Lagtingets Kystfart med »Smirila».

Dette Skib maa med det faste Tilskud medregnet som Indtægt paaregnes at give et Underskud paa ca. 20.000 Kr. aarlig, hvortil kommer Renter ca. 10.000 Kr. og Afskrivning (vel ca. 10.000 Kr.) aarlig. Med andre Ord koster »Smirila» (foruden de 12.000 Kr., som i Udenhold til Finansplanen ydes som fast Tilskud) Lagtinget ca. 40.000 Kr. aarlig. Dette er i Virkeligheden en uforholdsmæssig stor Byrde for et Samfund paa godt 25.000 Mennesker. Andre Steder i Kongeriget er der, hvor der drives Havfiskeri, stationeret Rednings- og Bjærgningsdampere.

Under Henvisning til foranstaaende mener Udvalget, at Spørgsmaalet om Statstilskud til »Smirilas» Drift og om Koncession vedrørende Kystfarten maa optages til Drøftelse.

VI. Ny Lagtingsbygning.

Der tiltrænges en ny Lagtingsbygning og Retslokaler. Retten paa Færøerne fungerer ogsaa som Landsret, og mange af Sagerne er i Virkeligheden Landsretssager, ligesom der ogsaa skal skaffes Lokaler til Nævningesager, og nu antagelig i Fremtiden Sager, hvori deltager Meddomsmænd. I den øvrige Del af Riget tilvejebringer Staten de nødvendige Lokaler til Landsretter, Nævningesager o. l., og Spørgsmaalet bør derfor ogsaa optages om Opførelse af et nyt Lagtingshus med Retslokaler.

VII. Sociallove og Hjælp til Kommunerne.

Der er fra 1. April d. A. sat i Kraft en midlertidig Lov om Ændring af Sygekasseloven og Aldersrenteloven gældende indtil 1. April 1940. Spørgsmaalet om snarest at sætte Invalidrenteloven i Kraft som vedtaget af Lagtinget optages til Behandling og samtidig drøftes andre sociale Love. —

•Med Hensyn til Kommunerne skal Udvalget udtale:

Den i de senere Aar skete Udvikling i Retning af en Deling af de bestaaende i mange smaa Kommuner har ikke bidraget til at styrke dem økonomisk, tværtimod. Mange af Kommunerne sidder overordenlig haardt i det, hvorfor Lagtinget ogsaa i de senere Aar har beskæftiget sig indgaaende med de kommunale

Forhold, sidst i Lagtingssamlingen 1937, jfr. Lagtingssag Nr. XII —4/1937 (Innheintan av kommunuskatti), hvortil henvises.

Lagtingets Bestræbelser er da ogsaa gaaet ud paa at lette de daarligst stillede Kommuner med deres Andel i Lærerlønninger, Jordemoderlønninger m. v., cfr. Loven om Vandrelærere og Loven om Jordemoderlønninger.

Skatteevnen er i de fleste Kommuner udnyttet meget stærkt. Man bør derfor udvise den yderste Forsiglighed, naar der er Tale om at paaføre Befolkningen forøgede Udgifter, idet de færreste Skatteydere for en overvejende Del er Fiskere, og disses Indtægter taaler ikke yderligere Beskatning.

Erhvervslivet arbejder for Tiden under meget vanskelige Forhold og taaler derfor heller ikke vel større Beskatning.

Der maaske forhandles om følgende Udgifter i kommende Finansplansperiode:

Veje	1.600.000 Kr.
Mindre Havne og større Landingspladser, ansl.....	300.000 —
Midvang Flavn og Sand Havn	100.000 —
Stadssygehus	500.000 —
Andre Sygehussager	500.000 —
Kostskole og andre Skolesager	300.000 —
»Smirile»	200.000 —
Lagtingshus og Retslokaler	150.000 —

Dertil kommer Støtte til Kommunerne og sociale Udgifter.

Statsministeren har nedsat en Kommission vedrørende Opbæring af det færøske Erhvervsliv; Udvalget mener, at den Delegation, som skal forhandle med Ministeriet ogsaa bør og maa fremdrage Erhvervslivets Forhold og søge Statens Støtte i videst muligt Omfang.

Der foreligger en Henvendelse fra Udvalgets Medlemmer af Selvstyrepartiet (Bilag 2). Udvalgets Flertal har ikke ment at kunne tage denne til Behandling under nærværende Sag.

Spørgsmaalet bliver nu, hvorledes de nødvendige Indtægter kan skaffes til Dækning af de ovenomtalte Udgifter. Der vedlægges som Bilag 3 Oversigt over Lagtingets Budget før Finansplanen af 1934, som Bilag 4 Oversigt over Lagtingets nuværende Budget og som Bilag 5 Lagtingets Status og Oversigt over Tingets Kautionsforpligtelser.

Vedrørende Indtægterne under den nuværende Finansplan er at bemærke, at den direkte Lagtingsskat var beregnet at give en Indtægt paa 60.000 Kr. aarlig og Toldindtægterne 220.000 Kr. I de foreløbne Aar har det vist sig, at disse Indtægter har svigtet med over 30.000 Kr. aarlig. Der er paaført Lagtinget nye Udgifter som f. Eks. 10.000 Kr. aarlig til Jordfonden, og forskellige andre Udgifter er steget, herunder ogsaa til Skolesager, saasom til et oprettet Studenterkursus. Før Finansplanen af 1934 balancerede Budgettet med ca. 300.000 Kr. Efter den nu gældende Finansplan balancerer det med ca. 550.000 Kr., hvoraf Staten yder som Tilskud til Veje o. l. 100.000 Kr. Under den kommende Finansplan og delvis allerede for at dække de nuværende Udgifter kræves der større Indtægter til Lagtinget end de omtalte

550.000 Kr. årlig. Der stilles større Krav til Vejanlæg, Forbedring af Landingssteder o. l., hvilke Udgifter kan anslås at ville medføre årlige Merudgifter paa	100.000 Kr.
Til Opførelse af Sygehus paa Tveraa og andre Sygehussager kræves Udgifter, som delvis kan dækkes ved Laan; men der maa dog beregnes en årlig Merudgift i Perioden paa	50.000 —
Vedrørende Skolesager	30.000 —
Vedrørende Sociallove og Hjælp til Kommunerne	70.000 —
	<u>250.000 Kr.</u>

Udvalget regner med, at der fra Statskassens Side ligesom under den nuværende Finansplan vil blive ydet Tilskud, og man forventer, at dette vil blive betydelig større end 100.000 Kr. årlig, da Opgaverne, som skal løses, er mere vidtgående nu end dengang; men selv om der ydes et større Tilskud end nu, mener Udvalget, at det vil være nødvendigt, at de nugældende Love om direkte Lagtingsskat og de nugældende Toldlove fremdeles bliver gældende i de kommende Aar, og at man desuden vedtager Love, som kan paaregnes af ville give Lagtinget en Indtægt paa ca. 200.000 Kr. årlig. Tinget har i 1937 vedtaget Forslag til nye Indtægtsslove, som man regner med vil give ca. 250.000 Kr. årlig, og Udvalget maa anbefale, at disse Love snarest sættes i Kraft.

Herefter skal man foreslå, at der vælges en Delegation til at føre de omtalte Forhandlinger med Ministeriet i København i Sommer, hvorefter Sagen forelægges Lagtinget.

Forslag.

Udvalget indstiller, at Lagtinget vælger en Delegation til at føre Forhandlinger med Regeringen i indeværende Sommer om, hvad der skal afløse den nugældende Finansplan.

Tórshavn, den 27. Maj 1938.

*Joh. M. Fr. Poulsen. Kr. Djurhuus. M. A. Jacobsen. Edw. Mitens.
J. P. Davidsen. P. M. Dam. O. F. Joensen.*

Bilag 1.

Liste over

ikke bevilgede, i 1930 projekterede Hovedveje.

I. Norderøernes Syssel:

Viderejde-Lejdet (Resten)..... c. 1200 m = 30.000 Kr.

Al overføre: c. 1200 m — 30.000 Kr.

Overført c. 1200 m — 30.000 Kr.

II. Østerø Syssel:

Fundingsbotn—Funding	-	5025	-	=	112.485	—
Funding—Gjov	-	5524	-	=	90.862	—
Selletræ—Strænder	-	7600	—	=	95.100	—
Skaule—Skaalebotn	-	4250	—	=	54.000	—
Skibenæs—Skaalebotn	-	5200	—	=	69.000	—
Andefjord—Hellerne	-	8538	—	=	138.306	—
Hellerne—Andefjord	-	3300	—	=	38.905	—
Andefjord—Eldevig	-	5000	—	=	149.000	—
Eldevig—Fundingsbotn	-	7300	—	=	100.000	—
Funding—Ejde	-	8800	—	=	134.000	—
Sidearm fra Vejen Skaalebotn—Fundingsbotn over Heltnen til Hellerne.	-	4800	—	=	59.000	—
Sidearm til Tjørnenæs fra Vejen Skibenæs—Skaalebotn	-	500	—	=	5.700	—

III. Strømø Syssel:

Haldersvig—Kvalvig	-	9100	—	=	139.868	—
Kvalvig—Thorsvig	-	5500	—	=	75.200	—
Thorsvig—Kollefjord	-	5000	—	=	84.395	—
Tjørnevig—Haldersvig	-	4700	—	=	106.400	—
Nolsø—Borin	-	8200	—	=	133.000	—
Hestø—Halin	-	3200	—	=	47.000	—

IV. Vuugø Syssel:

Sørvaag—Bø	-	3900	—	=	64.000	—

V. Sandø Syssel:

Husevig—Dal	-	5400	—	=	72.000	—
Udvidelse af Sand—Skopen Vejen ..	-	10000	—	=	62.000	—

VI. Suderø Syssel:

Trangisvaag—Kvalhø	-	12950	—	=	240.150	—
Vejarm fra Ørdevig—Famien Vejen til Hove	-	7100	—	=	117.000	—
Kvalhø—Sandvig	-	11000	—	=	142.000	—

153087 m — 2359.371 Kr.

Bilag 2.

Tórshavn, den 20. April 1938.

Til

Det af Lagtinget nedsatte Udvalg vedrørende ny Finansplan.

Underskrevne skal anmode Udvalget om at tage op til Forhandling Spørgsmaalet om Fremsættelse af Lovforslag, hvorefter der gives Lagtinget Ret til at udskrive direkte og indirekte Skatter paa Færøerne.

Lagtingets Budget er nu kommet op paa ca. 550.000 Kr., hvoraf Statskassen yder Tilskud paa 100.000 Kr. til Veje, og i de kommende Aar vil det utvivlsomt komme op paa ca. $\frac{3}{4}$ Mill. Heraf lignes paa Kommunerne gennem Lagtinget ca. 100.000 Kr., medens de andre Indtægter tilvejebringes gennem visse Skattelove.

Vi maa mene, at det mest naturlige var, at Lagtinget selv har Ret til at bestemme, paa hvilken Måde disse Indtægter skal tilvejebringes. Dette er et naturligt berettiget Krav.

Nu da der skal gennemføres en ny Finansplan og i det hele taget maa gennemføres nye Indtægtslove, ikke blot gældende for Finansplansperioden, mener vi, at det er naturligt, at det ovenomtalte Spørgsmaal samtidig lages op til Behandling.

(sgn.) *Edw. Mitens.*(sgn.) *M. A. Jacobsen.***Bilag 3.**Oversigt
over

Lagtingets Budget for Finansplanen af 193-I.

Indtægt:

Paaligning paa Kommunerne.....	100.000 Kr.
Indførselsafgift.....	180.000 Kr.
+ Statens Andel.....	30.000 —
Skat paa Jordegods.....	8.500 —
Arveafgift.....	5.000 —
Gebyrer for Handelsbevillinger.....	3.500 —
Grind- og Hvalafgift.....	8.700 —
Erstatning for Tiende.....	7.800 —
Renter m. m.	8.500 —
	<u>292.000 Kr.</u>

Udgift:

Lagtinget og Lagtingskontoret	30.000 Kr.
Læger og Sygehuse	50.000 —
Justits- og Politivæsenet m. m.	8.000 —
Skolevæsenet	10.000 —
Kulturelle Formaal	15.000 —
Kirkefonden	30.000 —
Landingsleder og Indmarksveje	30.000 —
Kystfarten (»Smirke«)	10.000 —
Amtsfattigkassen	10.000 —
Kaution for Havnelaan	15.000 —
Forskellige Udgifter	27.000 —
Renter	25.000 —
Afdrag paa Laan	25.000 —
	285.000 Kr.
Balance	7.000 —
	292.000 Kr.

Bilag 4.

Oversigt
over

Lagtingets Budget under Finansplanen 1935/40.

Indtægt:

Paaligning paa Kommunerne	115.000 Kr.
Personlig Skat til Færøernes Amtskommune	60.000 —
Indførselsafgift	220.000 —
Skat paa Jordegods	8.500 —
Arveafgift	5.000 —
Skibsafgifter	12.000 —
Havneafgift m. m.	3.500 —
Grind- og Hvalafgift	8.000 —
Erstatning for Tiende	7.800 —
Aktieudbytte i s/f »Føroyar« og p/t Sjóvinnubankin	6.000 —
Renter m. m.	6.200 —
Statstilskud iflg. Finansplanen	100.000 —
	552.000 Kr.
Balance	13.000 —
	565.000 Kr.

Udgift:

Lagtinget og Lagtingskontoret.....	39.000	Kr.
Læger og Sygehuse	77.000	—
Justits- og Politivæsenet m. m.....	8.000	—
Skolevæsenet.....	20.000	—
Havne- og Vejvæsenet.....	230.000	—
Broer og Landingssteder	10.000	—
Lagtingsingeniøren	6.000	—
Landbruget	15.000	—
Fiskeriformaal	10.000	—
Kulturelle Formaal.....	20.000	—
Kirker og Kirkegaarde	25.000	—
Amtsfattiggkassen	10.000	—
Kautionsforpligtelser vedr. Havneclaan	15.000	—
»Smiril«	25.000	—
Forskelligt	5.000	—
Renter	25.000	—
Afdrag paa Laan	25.000	—
	<u>565.000</u>	<u>Kr.</u>

Bilag 5.

Status
for

Færøernes Lagting pr. 1. Januar 1938.

Aktiver:

1. Telefonanlægget (bøgført Værdi 1.097.975 Kr.)..... Kr. 500.000,00
2. Bygninger:
 - Tuberkulose-Sygehuset med Inventar
samt Overlægeboligen (forsikret for
250.000 Kr.)..... Kr. 200.000
 - Lagtingsbygningen
 - Arresthuset..... — 17.500
 - Realskolen
 - Biblioteksbygningen
 - Epidemihuset
3. s/s »Smiril«

— 382.900,00

— 250.000,00

Al overføre.... Kr. 1.132.900,00

	Overført	Kr. 1.132.900,00	
4. a.	Indestaaende i Sparekasse, Banker og Kassebeholdning	Kr. 241.756,68	
b.	Obligationer	— 111.002,19	
c.	Aktier	— 130.000,00	
d.	Forskud	— 113.245,85	
e.	Restancer:		
	Kommunernes Bidrag til Amtsfonden	Kr. 176725,11	
	Udlagt i Anl. af Kauti- on for Havnelaan	— 138539,17	
	Amtsfattigkassens Re- stancer	— 29120,35	
	Forskelligt	— 45169,68	
		— 389.554,31	— 985.559,03
			<u>Kr. 2.118.459,03</u>

Passiver:

A.	Gæld til Laaneinstitutioner	Kr. 703.125,04	
B.	Refusioner	— 36.901,20	
	Balance	— 1.378.432,79	
			<u>Kr. 2.118.459,03</u>

Oversigt
over

Lagtingets Kautionsforpligtelser.

Laantager	Garantium pr. 1. 1. 38.	Laaneinstitution.	Fod- note.
Midvaag Kommune ..	98010 Kr.	Staten	1
Kvivig Kommune	10590 —	—	1
Skopen Kommune	92020 —	—	1
Vaag Kommune	71260 —	—	1
Sørvag Kommune ..	7580 —	—	1
Frodebo Kommune ..	75040 —	—	1
Thorshavn Kommune	312800 —	—	1
Vestmankhavn Kom- mune	24580 —	Færø Amts Sparekasse	1
Klaksvig Kommune ..	125680 —	—	1
Al overlære:	<u>817560 Kr.</u>		

1) Havnelaan.

Laantager.	Garantium pr. 1. 1. 38.	Laaneinstitution.	Fod: note.
Overført:	817560 Kr.		
Klaksvig Kommune..	40000 —	Kreditforeningen	1
Samme	75000 —	(Laanet ikke oplaget).	1
Sand Kommune	20800 —	—	1
Haldersvig Kommune	11000 —	—	1
Sørvag Kommune ..	16600 —	—	1
Høve Kommune.....	5000 —	Sjóvinnubankin (Laan 2000).	1
Klaksvig Kommune..	269540 —	Kreditforeningen.	2
Vag Kommune	127000 —	—	2
Klaksvig Kommune..	97860 —	Færø Amts Sparekasse.	2
Lervig Kommune....	7000 —	Kreditforeningen.	3
Klaksvig Sygehus	46000 —	—	3
Kollefjord Kommune	5000 —	Færø Amts Sparekasse.	3
Frodebo Kommune..	11220 —	Amlsreparationsfonden.	3
Klaksvig Sygehus	30000 —	(Laanet ikke oplaget).	3
Vag Kommune	9500 —	Færø Amts Sparekasse.	4
Fuglefjord Kommune	31800 —	Kreditforeningen.	5
Vag Kommune	50000 —	(Laanet ikke oplaget).	5
Vestm.havn Kommune	8275 —	—	5
Sjov Kommune.....	11280 —	Færø Amts Sparekasse.	6
Frodebo Kommune..	10000 —	Føroya Banki.	7
Hvalstal. »vid Áir« ..	50000 —	Fiskeribanken.	8
Gartnerivirksomhed..	3000 —	(Laanet ikke oplaget).	9
Porkere Kommune ..	11000 —	Kreditforeningen.	10
Skibsbygning paa Fær.	30000 —	(Garantien ikke benyttet).	11
Fiskeriforsøg	3500 —	—	12
Næs Kommune.....	16000 —	(Laanet ikke oplaget).	13
Dampskibss. »Føroyar«	200000 —	—	14
Forskellige Personer .	12000 —	Forskell. Inst. paa Færøerne.	15

Talt: 2025935 Kr.

1) Havnelaan, 2) Elektricitetsværkslaan, 3) Vedr. Afvikling af Gæld, 4) Vedr. Vejanlæg, 5) Vedr. Skolebygning, 6) Vedr. Lærerhus, 7) Vedr. Trawlerdrift, 8) Vedr. Størhvaldrift, 9) Vedr. Oprettelse af Gartneri paa Suderø, 10) Vedr. Arealerhvervelse, 11) Vedr. Bygning af færøske Fiskerskibe, 12) Vedr. Brugdefangst ved Færøerne (Garantien kun gyldig til 1/1. 39), 13) Vedr. Anlægsbro, 14) Vedr. Skibskøb, 15) Vedr. Rævetarme paa Færøerne.

Bilag 6.

Oversigt
over

Udførelsen af de i Finansperioden 1935/40 bevilgede Vejanlæg
paa Færøerne.

I. Amtskommunale Veje.

Kommune.	Bevilget Vejanlæg		Udl. Vejanlæg pr.	
	Længde: m.	Byggesum: Kr.	Længde: m.	Byggesum: Kr.
Fuglø.....	1000	8400	380	3195
Svinø.....	1100	9518	100	2728
Viderø.....	3400	34764	1780	17342
Klaksvig.....	1165	12423		
Kunø.....	700	5832	50	816
Mygledal.....	500	3780	140	1092
Husum.....	1230	12782	785	8157
Audefjord.....	1312	13300	650	7993
Fuglefjord.....	1518	9851	765	5365
Lervig.....	1142	9136	600	5120
Gøte.....	1257	8000	1113	6992
Næs.....	6070	67000	4970	53469
Sjov.....	3218	31600	1912	16041
Ejde.....	700	6850	200	1200
Funding.....	1751	56138	1940	21513
Halderavig.....	800	8019		
Kvalvig.....	1350	10800	840	6690
Kollefjord.....	600	4770	600	4770
Vestmánhavn.....	520	6600	260	3400
Kalhak.....	365	2920	296	2336
Thorshavn udenbys.....	700	4900	280	1960
Hestø.....	400	3000	240	1800
Nalsø.....	338	1842	160	872
Sandevang.....	1700	11660	940	6690
Midvang.....	1600	10500	1040	7040
Sørvang.....	1200	19900	1000	11940
Bø.....	950	6540	355	2485
Myggentes.....	900	5400	670	4020
Sand.....	1400	10925	950	6150
Skopen.....	850	7317		
Skaalevig.....	800	3500	480	2100
Husevig.....	2560	15381	790	4421
Skunø.....	550	4876	200	1600
Kvalhø.....	3580	33070	2245	20813
Frodehø.....	6030	90275	5700	71500
Høve.....	740	10980		
Porkere.....	4600	55800	2100	20840
Vaag.....	4800	68945	3060	32590
Sumbø.....	2065	17555	245	1585
	68761	704879	38136	366655

II. Trafikveje (hvorom der er sluttet Kontrakt med V. B. V.).

Vej anlæg.	Kommune.	Bevilget		Udført pr. 1.-4.-38	
		Længde: km.	Byggesum: Kr.	Længde: km.	Byggesum: Kr.
Lysaa—Nordskaale . . .	Ejde	6,325	76000	3,125	34400
Kvivig—Vestmanhavn.	Kvivig	4,760	72546	0,310	6710
do.	Vestmanhavn	1,200	29251	0,480	10040
Thorshavn—Kollefjord	Th. Byraad . .	3,900	39794	3,000	36000
do.	Kalbak	2,320	31584	0,100	2050
do.	Kollefjord . . .	5,700	109042	0,838	3484
Skaalebotn—Pundingsb.	Gøte	3,200	44455	1,500	18720
do.	Sjøv	0,788	7010	0,400	2838
do.	Andefjord . . .	4,035	38260	1,300	10350
Famien—Ørdevig	Famien	3,200	48087	1,500	26545
do.	Frødebø	3,500	53228	0,200	10300
		<u>38,928</u>	<u>549260</u>	<u>12,753</u>	<u>161437</u>

III. Trafikveje (udføres amtskommunalt).

Vej anlæg.	Kommune.	Bevilget		Udført pr. 1.-5.-38	
		Længde: m.	Byggesum: Kr.	Længde: m.	Byggesum: Kr.
Kvivig—Vestmanhavn.	Kvivig	3280	34200	2520	25661
Thorshavn—Kollefjord	Th. Byraad . .	800	6800		
do.	Th. udenbys . .	2300	27750		
do.	Kalbak	5050	59600		
		<u>11430</u>	<u>128350</u>	<u>2520</u>	<u>25661</u>

R e k a p.

Bevilget	Vejlængde	=	119,119 km	til	Byggesum	=	1.382.489 Kr.
Udført	do.	=	53,409 km	-	-	=	553.753 —
Ikke udført do.			<u>65,710 km</u>	til	<u>Byggesum</u>	=	<u>828.736 Kr.</u>

Málið varð heint í eina 7-mannaevnd og vórðu til limir av nevndini valdir: Kr. Djarbaus, Johan Poulsen, J. P. Davidsen, P. M. Dam, J. Kallsoy, S. P. Zachariasen, Hans Nolsøe.

Nevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Udvalget har haft til Behandling Betænkning, afgiven af et mellem Tingsamlingerne nedsat Udvalg vedrørende ny Finansplan.

Ifølge denne anses det for påkrævet, at der skaffes økonomisk Grundlag til i Perioden fra 1/4. 1940 til 31/3. 1945 at gennemføre følgende:

Veje	1.600.000 Kr.
Mindre Havne og større Landingssteder	300.000 —
Midvaag og Sand Havn	100.000 —
Havn i Nordregøte	150.000 —
Dækmole Gulaklett, Tórshavn	2.400.000 —
Sindssygehospital	500.000 —
Andre Sygehussager	500.000 —
Kostskole og andre Skolesager	300.000 —
»Smiril«	200.000 —
Lagtingshus og Retslokaler	150.000 —

Til Støtte for Kommunerne og Udgifter ved sociale Love kræves betydelige Beløb.

Det staaende Udvalg foreslaar, at der føres en Forhandling med Regeringen om Løsning af disse Opgaver, saaledes at der fra Statskassens Side ydes Tilskud, medens det Beløb, som skal tilvejebringes fra Lagtingets Side, bortset fra Kommunernes Bidrag, skaffes ved at de nugældende Love om direkte Lagtingskat og Told forlænges, og ved at der gennemføres Indtægtslove paa Grundlag af de af Lagtinget i 1937 vedtagne Forslag, saaledes at disse nye Love kan give Tinget nye Indtægter paa ca. 200.000 Kr.

Disse nye Love anser man det for nødvendigt allerede nu at sætte i Kraft for at løse forskellige paatrængende foreliggende Opgaver.

Der foreligger Telegram fra Statsministeren om, at Tingets Forslag til Indtægtslove kan inddrages under Forhandlingerne.

Nærværende Udvalg skal udtale:

Den nugældende Finansplans Indtægtslove har delvis sviglet paa Grund af Krisetider med 30—40.000 Kr. gennemsnitlig aarlig.

Lagtinget vedtog i 1936 Forslag til Indtægtslove delvis med det Formaal at dække de Beløb, som Finansplanen svigtede med, men disse Forslag er endnu ikke fremmet. Som Følge heraf skal man benstille, at der fra Statens Side bevilges som ekstraordinært Tilskud en passende Del af de omhandlede Beløb.

Udvalget er enig om, at Lagtingets Forslag til Indtægtslove inddrages under Forhandlingerne, og at det er meget påkrævet at der snarest skaffes Tinget større Indtægter for at sætte dette i Stand til at imødekomme berettigede Krav fra Befolkningens Side, saaledes som anført i pågældende Lagtingsbetænkning.

Udvalget kan slutte sig til det, som iøvrigt er anført i det staaende Udvalgs Betænkning, dog mener man, at det foreslaaede Beløb til Vejanlæg er kalkuleret ca. 200.000 Kr. for lavt, idet Overslagssummerne maa anlages at være for lave og enkelte Veje bør medtages udover de i Betænkningen nævnte. Ligeledes mener man af samme Aarsag, at det foreslaaede Beløb til mindre Havne og Landingssteder er anslaaet 100.000 Kr. for lavt.

Udvalget er herefter enig om at foreslaa, at Lagtinget vælger et Udvalg paa 7 Medlemmer til i København at føre Forhandling med Regeringen om, hvad der skal afløse den ungældende Finansplan, samt forhandle om Ikraftsættelse af Lagtingets Forslag til Indtægtslove, alt paa Grundlag af det i det staaende Udvalgs Betænkning og det foran anførte.

Det maa overlades til det kommende Udvalg at forhandle med Regeringen om, paa hvilket Tidspunkt de nævnte Forhandlinger skal finde Sted, men finder Udvalget dog Anledning til at anføre, at det af praktiske Hensyn maa anses for formaalstjenligt, at Forhandlingerne saa vidt muligt føres i indeværende Maaned. Delegationens Medlemmer faar fri Rejse + 15 Kr. pr. Dag fra Rejsens Begyndelse til dens Slutning. Omkostningerne ved Udvalgets Rejse bæres af Amtsrepartitionsfonden.

Mindretallet (Kallsoy, Nolsøe og Zachariassen) udtaler, at de Repræsentanter, som Selvstyrepartiet indvælger i Forhandlingsudvalget, maa forbeholde sig at fremholde paa lignende Maade som i 1934 Selvstyrepartiets Krav og lage et lignende Forbehold som dengang.

Forslag.

Lagtinget vælger et Udvalg paa 7 Medlemmer til at føre Forhandlinger med Regeringen overensstemmende foran anførte.

Chr. Holm Jacobsen og S. Ellefsen fremlægda soljóðandi Motiveret Forslag:

I Anledning af Ministeriets Henvendelse til Lagtinget om Forberedelse af Forhandlinger om en ny Finansplan til Afslutning af den Aftale der udløber den 1. April 1940, blev der i den ordinære Lagtingsamling udsat et Udvalg til Behandling af Sagen. Dette resulterede i at Lagtinget i December 1937 nedsatte et Udvalg der skulde arbejde efter Lagtingets Slutning, for saa at forelægge sine Resultater for en ekstraordinær Lagtingssamling.

Ved disse forberedende Arbejder blev vort Parti, Erhvervspartiet (Vinnuflokkurinn), udelukket fra at deltage, idet vi ikke fik nogen Repræsentant i de forskellige Udvalg. Ved Sagens Behandling i denne Samling blev der rettet en Hensøgning til vort Parti om at deltage i Udvalgsarbejdet, paa Betingelse af at vi tiltraadte det Arbejde der var foregaaet og det der maatte komme, men disse Betingelser

var ganske nuntagelige for os, hvorfor vi heller ikke i denne Samling har haft Lejlighed til at arbejde med.

Ved Sagens første Behandling i denne Samling gjorde vi Tingmændene opmærksom paa vore Betenkeligheder ved den økonomiske Tilstand, der er herskende i Øjeblikket. Vi skul kort ressumere hvad vi her henledte Opmærksomheden paa.

Finansplansperioden gaar fra 1. April 1935 til 1. April 1940. I Tiden inden Planens Ikrafttræden blev der udført en hel Del Vejarbejder, uden at der herfor blev paalagt Befolkningen extra Udgifter ved Beskatning. De Beløb der i Aarene 1931, 1932, 1933 og 1934 kom til Udbetaling fra økonomisk Fond er i Henhold til de aflagte Regnskaber tilsammen et Beløb paa Kr. 274.370,00.

I de tre Aar der er gaaet siden Finansplanen traadte i Kraft er der efter Oplysning fra Lagtingskontoret udbetalt til Havne- og Vejvæsen tilsammen et Beløb paa ca. Kr. 355.000,00.

I denne sidste Periode har der været paalagt Befolkningen store Skatte- og Toldbyrder, og Indtægter er gaaet ind i Lagtingets Kasser uden at de projekterede Arbejder er kommet til Udførelse. Dette har medført, at det virkelige Indhold i den gamle Finansplan, nemlig et aarligt Tilskud fra Statskassen paa indtil Kr. 100.000 til Vejarbejder, ikke er kommet Færnerne til Gavn.

Naar det i Lagtinget er fremhævet, at Skylden herfor ikke bør lægges paa Lagtinget, men paa Kommunerne, idet disse ikke har sat Arbejderne i Gang, saa er dette ikke en forsvarlig Undskyldning. Angaaende Vejene, da har Lagtinget indført en Modregnings Ordning med gamle og nye Skatteresløbere fra Kommunerne, som har gjort det umuligt for mange Kommuner at faa Arbejderne gjort. En Kommune, der har stor Gæld til Lagtinget, kan ikke have Midler til selv at bekoste Vejarbejder til Afdrag paa denne Gæld, da hele Kommunernes økonomiske Forhold er saaledes for Tiden, at et Moratorium og en ny Ordning af Likviditeten er ganske nødvendig. Resultatet af Lagtingets Modregnings Ordning har været det som det ganske naturligt maatte blive, nemlig at Arbejderne ikke er udført. Det synes vort Parti meget tvivlsomt om det virkelig har været Meningen med den i 1935 indgaaede Aftale, at de nye Indtægter udelukkende skulde bruges til at stabilisere Lagtingets Kasser, et Resultat der heller ikke er naaet.

For Havnenes Vedkommende, saa er Havnene i Klaksvík og Vestmanna udført, og de Løfter, der blev givet fra Myndighedernes Side om Fortsættelse af Havnebygnings Sagen efter at Havnene i Tórshavn, Tveraa m. fl. var fuldført er saaledes indløst. Til disse Havne har Lagtinget ikke haft nogen Udgifter, saaledes at de ingen Forbindelse har med Lagtingets Forhold til Finansplans Sagen.

For Smølahavnens Vedkommende, da paatog Lagtinget sig Forpligtelser til sammen med Kommunerne at udføre Havneanlæggene i Haldórsvík, Sand, Sørvang og Hovi, idet der ikke skulde ydes noget Statstilskud til disse Foretagender, men Udgifterne fordeles med en Femtedel til Kommunerne og fire Femtedele til Lagtinget. Havnen i Hovi var projekteret til Kr. 20.000,00 og den er udført, medens de andre Havne, der var projekteret til ialt Kr. 212.000,00, endnu ikke er paabegyndt. Det nævnes ganske kort i den af det staaende Udvalg fremlagte Udvalgsbetænkning, at disse Havne viste sig at være en Del dyrere. Der nævnes ingen Beløb og heller ikke om det var alle Havnene eller en enkelt, der var dyrere. Vort Parti maa mene, at der havde været Tid til i en af Lagtingssamlingerne 1936 eller 1937 at faa

Klarhed over disse Overskridelser, og hvorledes man skulde forholde sig hermed. I disse Tilfælde kan man ikke beskylde Kommunerne for at have standset Sagerne, idet Udbydelsen, der skal ske paa Lagtingets Foranstaltning, ikke er sket. Resultatet er det samme som for Vejenes Vedkommende, at den færøske Befolkning har betalt Udgifterne i Form af de Skatter og den Told, der blev pålagt Befolkningen i 1935, uden at Befolkningen har faaet Modværdien i Form af Arbejdsløn og udførte Arbejder.

Det er vanskeligt for vort Parti at konstatere, hvorledes det er gaaet med det regnskabsmæssige i disse Forhold. Regnskaber er ikke aflagt længere end til 1. Januar 1937 og der kan være sket meget siden den Tid, og det eneste vi har at holde os til, er Oplysningen om at der ialt fra Lagtinget — altsaa inklusive Statstilskudene — er udbetalt til Havne- og Vejsagen i de tre Aar 1935—38 ca. Kr. 355.000,00. Paa dette Grundlag kan vi se, at der bør være meget store Midler disponible i Lagtingets Kasser til Udførelse af de øvrige Arbejder, der hører hen under Finansplanen fra 1935. Vi har derfor anmodet Lagtingets øvrige Parter om at oplyse os herom, og stillet det som en Betingelse for Fortsættelse af den samme Vej som hidtil er gaaet, at disse Oplysninger skaffes til Veje, og det bevises, at Midler er til Stede til Gen gennemførelse af den gamle Finansplan.

Vi kan ikke nøjes med de Udtalelser, der er kommet til Orde i Udvalgsbetænkningen fra det staaende Udvalg, om at »Arbejderne kan påregnes at være færdige«, at Havnene bliver »en Del dyrere« eller at »det maa antages« at en Del udføres indenfor Perioden. Vi maa kræve at det dokumenteres, hvorfra Pengene skal komme.

Saavidt vi forstaar af de Udtalelser, der er faldne paa offentlig Tingmøde, er Stillingen den,

- 1) at Pengene ikke er til Stede, men forbrugt til forskelligt andet,
- 2) at den i sidste Samling behandlede Sag om nye Indtægter er delvis beregnet til at lappe paa dette Forhold, og muliggøre at Arbejder, som var projekteret i Finansplanen 1935, bliver udført.

Saaframt dette er rigtigt, maa vi konstatere, at Lagtinget er i Færd med at forlange af den færøske Befolkning, at denne skal betale Arbejderne to Gange. Først ved Skatte- og Toldlovene fra 1935 og derefter paa ny ved nye Indtægtslove. Dette Forhold mener vi er uforsvarligt.

Vort Parti maa fastholde, at denne Sag løses til fuld Tilfredshed inden der gøres nogen ny Finansplan, da ellers den nye Finansplan er strandet inden den er gjort. En Finansplan kræver nemlig, at Færingerne yder noget selv, samtidig med at den danske Stat tager sin Del af Byrderne. Men skal den gamle Finansplan reddes paa nye Indtægtslove og saaledes betales to Gange af Befolkningen, saa er det efter vor Overbevisning ganske udelukket, at Befolkningen ved andre nye Byrder kan påtage sig at være med til en ny Finansplan.

Naar der ikke i den ministerielle Indbydelse til Forhandling er nævnt, at Forholdene med Erhvervslivet skal drøftes, saa maa vi mene at dette er forkert. Vi maa som vor ufravigelige Stilling udtale, at Erhvervslivet, som det der skal bære Byrderne i Fremtiden, er det man først bør beskæftige sig med, inden man kommer til nogen Ordning, som fører til en lykkelig Fremtid for vore Øer. Paa dette Område kan det ikke undgaa, at man under Forhandlingerne maa komme

ind paa Drøftelse af Færøernes statsretslige Stilling til Danmark, idet det bliver nødvendigt blandt andet paa Områder som Kvotaforholdene og Exportordningen, og vi maa derfor mene, at det er nødvendigt, at en Forhandling med den danske Regering sker paa fuldt bred Basis, saaledes, at alle Emner, som Færinger mener har Interesse for Fremtiden, kan drøftes. En Forhandling med afstukne Rammer kan ikke føre til det rigtige Resultat, og det at den gamle Finansplan er strandet paa Pengemangel fra Lagtingets Side, viser tydeligt at vore Synspunkter her er rigtige.

Da Resultaterne fra den i 1935 indgaaede Finansplansaftale nu har givet et ganske andet Billede af disse Forhold end det der forelaa sidste Gang Befolkningen fik Lejlighed til at tage Stilling til Færøernes Fremtid, saa maa vi mene, at den eneste Vej til at opnaa et Resultat der kan have Mulighed for at bringe lysere og lykkeligere Forhold til vore Øer, er at der udskrives Nyvalg til Lagtinget, og at Forhandlingerne med Statsmyndighederne derefter tages op paa bred Basis, uden at der paa Forhaand lægges nogen Baand paa Forhandlerne eller sker nogen Begrænsning i de Emner der skal behandles.

Indtil andet bliver dokumenteret for os, maa vi gaa ud fra at de foranstaaende Resonnementer om Lagtingets økonomiske Stilling er rigtige, og maa vi derfor fastholde vor Stilling, at Forhandlinger paa nuværende Tidspunkt og med de af Regeringen fastsatte Rammer ikke er det Færøerne trænger til, og tillader os derfor at stille følgende

Forslag.

Idet Lagtinget ikke uden yderligere Indtægtskilder kan gennemføre den i 1935 indgaaede Aftale — Finansplanen — og idet den færøske Befolkning ikke til det samme Formaal er i Stand til at bære yderligere Byrder i Form af Skatter og Told, anmoder Tinget om at der maa ske Lagtingsopløsning og udskrives Nyvalg saasnart Fiskerne i September kommer hjem fra Fiskeri.

Efter Nyvalg anmoder Lagtinget Ministeriet om at foranledige Forhandling med den færøske Befolknings Repræsentanter, uden at der for Forhandlingerne sættes nogen Rammer, men saaledes at ethvert Emne en af Parterne ønsker behandlet skal optages til Drøftelse.

Jóannes Patursson framlegði soljóðandi Greint broytingaruppskot:

Tá so stutt stund er sett millum aðru og triðju viðgerð, at eingin tíð er til á vanligan hátt at greina broytingaruppskotið, seli eg her røðu mína við hesum máls fyrstu viðgerð sum uppskotsgrein í staðin fyri:

Vit Føroya lögtingsmenn eru komnir saman á eini stórari stund: til at velja menn at tingast við Danmark.

Nú er fyrst at spyrja: hvat eru vit Føroya lögtingsmenn, og hvat eru leir, sum við okkum skulu tingast?

Vit megu hava í huga, at eftir teirri lóg, sum Danir settu á okkum í 1852 eru vit ikki lögtingsmenn, tí lóg er gamla orðið fyri lóg, og við lóggávu hava vit einki at gera. Tað er eitt falskt orð, tá vit verða kallaðir lögtingsmenn, tað vit era, er »danske Amlsraads-medlemmer«, og sum slíkar meta Danir okkum, og tað er beint.

Føroya land varð í 1821 gjørt til eitt falfíggjað danskt amt, eins og Hjørring Amt, Ribe Amt og onnur fleiri dansk øml, og okkara lögtingslóg varð í 1852 gjørd til eina danska amlsráðslóg eftir fyrimynd av dansku amlsráðslógini frá 1841 og okkara lögtingsmenn gjørdir, sum fyrr frásagt, til »danske Amlsraads-medlemmer«. Sum »danske Amlsraads-medlemmer« vóru vit lagnaðir í 1931, tá ið vit komu til samráðingar um ta fyrstu liggjarrættlan. Vit flugu samráðingar við danskar skrivstovumenn, men ikki við stjórnina ella bakka ríkisdagsnevnd, og so man vera ætlanin hesa ferð við.

Hvat er so tað at vera eitt amt í danska ríkinum?

Her skulu nøkur dømir flytast fram:

Tað er i. d. tað, at danastjórn og tað er aftur at siga tað danska fólkid, tí tað er tað ið velur stjórnina og ríkisdag, hevur einaveldi yvir okkum til:

- a) at seta okkum allar okkara embæltismenn, amtmann, sorinskrivara og fíla,
- b) at vera hægstráðandi yvir okkara prestum, sýslumönnum og skúla-lærarum og fleiri,
- c) at vera hægstráðandi yvir okkara búnaðarráðgevaru og djóralækna,
- d) at vera hægstráðandi yvir hvat lógir og skipanir, ið skulu galda í Føroyalandi.

Hvat er so skapt herturúr hesi skipan? Hon er taan,

- e) at taan danski amtmannur, sum tað danska einaveldi setur yvir okkum, yvir hesum »Færø Amt«, er taan hægstráðandi í amtinum. Hann ræður einsamallur yvir 24 lögtingsmönnum og harvið yvir 26.000 Føroyingum, tí danska stjórnin hevur sett hann sum sín mann,
- f) at sýslumenn og skúlalærarar og uðrir almenna starvsmenn sita í danskum breyði og prestarnir síðani 1913 eisini.

Men hella er ikki all. Nú í seinastuni hevur danastjórn tikið ræði av okkum

- g) yvir okkara jørð,
- h) yvir okkara gróti og grund,
- i) yvir okkara sjógvi,
- j) yvir okkara avreiðinga handilsskapi,
- k) yvir okkara lániviðurskiftum,
- l) yvri tí vit hava at geva í handilsbýti (Valuta) og handilslut (Kvota),
- m) yvir stótt sagt øllum, sum eitt hvørt ummáð fólk sjálvt ræður yvir og ræður fyri.

Hetta er, so skikkað, einki at siga til, hetta hevur Danskurin sum státt er loyvi til at gera, tí Føroyar eru einki annað enn eitt danskt amt og lögtingið eitt danskt amtsráð, sum onga makt hevur í landinum. Men tá vit geva teimum núlevandi Danum hesar sømdir, so mugu vit ikki gloyma, at tað vóru danskir ráðariskir menn sum frá 1814 til 1852 íð selja hesar ómaga lógir og skipanir á Føroyingar, beint tvørtur ímóti tí stjórnarlagi Føroyingar sjálvir vildu fasthalda og upphalda.

Fara vit nú at kanna ellir, hvat hetta útlenska einaveldi hevur givið hesum landi og fólki í úrløku, tá gongur sjón fyrri søgn um at tað í 1938 hevur ført okkum langt aftur um okkara grannar, ið vit í 1814 í mongum slóðu teimum fremri.

At úrslitið mátti fara at verða so vánaligt, er vituligt, tí eitt fólk kann aldri eiga rætta framgongd, sum ikki ræður sær sjálvum.

Tað hevur verið roynt at seta eina ból her og eina har á tann danska klæðning, Danir lótu okkum í 1852, men sum vituligt var, tað hevur eluki hætt. Tvørturímóti, hvør trevilin hevur skræðnað avslað aftur undan øðrum, tí hann hóskaði hvørki landi ella fólki.

Nú skulu menn verða útvaldir til at fara av stað eins og í 1934 at rimpa henda útlenska bjálva, okkara stjórnarlag er lalið í. Tað er burlurspilt. Vit Føroyingar mugu lata okkum úr hesum útlenska bjálva, sum aldri hevur hóskað okkum, og fara aftur í tey stjórnar-klæðir sum hóska Føroyalandi og Føroyafólki. —

Eg skal loyva mær at bera tann spurning upp fyrri teir háltvirdu lögtingsmenn: Er nakar tingmaður innanhallar á hesum tingi, sum ber ímóti at Føroyingar eru eitt fólk, ein tjóð, ella tit at nýta eitt fremmenda orð, eru ein natiún?

Og so eitt enn: Er nakar tingmaður her innanhallar sum ber ímóti, at Føroya fólk eiga hetta land, sum vit sita á, og sum okkara ætt í 1100 ár hevur bygt?

Eg bljúgvist við at so er ikki. Men eru vit sameintir á hesum grundarlagi, at Føroyingar eru eitt serstakt fólk, at teir eru ein tjóð, ein natiún, og at Føroyaland er land Føroyinganna, so mugu vit samhunds viðganga, at tað er skeiðt, at eitt fremmenda fólk ræður yvir okkara landi og okkara fólki.

Hetta vil tá aftur siga tað sama sum, at eingin bæli verður í tí, um vit nú senda menn til Danmarkar at samráðast við Danir um hetta uppskot til fíggarættan, sum her liggur frammi á tingborðinum í dag. Hvi tá, kann verða spurt, og svarið er aftur: Tí hetta uppskot letur sær lynda, at Føroyingar ikki eru eitt serstakt fólk, og at tað ikki eru Føroyingar, ið eiga hetta land, men at Føroyingar eru eitt danskt fólk, og at hetta land er eitt fremmenda fólks land, eitt danskt land.

Á slíkum grundarlagi kunnu vit ikki fara avslað, tí koma vit ikki frægari skjølaðir aftur enn vit komu í 1934.

Á hvørt fólk, ið hevur verið soleiðis slutt sum Føroya fólk, kemur einaferð ein royndarstund, tá fólkið noyðist at taka eina avgerð, hvønn veg tað skal bera. Viðurskiptini krevja fólkið til at taka eina avgerð um, antin tað vil vera eitt sjálvbjargið fólk og eiga silt land ella tað vil geva seg undir at vera undir einum øðrum fólki og harvið missa seg sjálvan burtur og landið av sínum hondum. Slíkar royndarstundir hava í okkara tíð horið á f. d. í Finnlandi, í Noregi og í Íslandi. Øll hesi fólk hava valt tann sama veg, tann at vera sær og sjálv ráða fyrri landi og viðurskiptum.

Eisini Føroya fólk hevar nú tvær gøtur at velja smillum. Vit eru komnir at einum marki, har prógv liggja fyri, at tann gøtan, higartil er gingin, hon er ikki farandi longur. Danir siggja hetta og vit siggja tað sjálvir, og vit toga hvør í sín enda.

Nøkur dømi skulu her verða nevnd: Eini 15 árum her frammundan meinti lögtingið at vinna sær meiri sjálvræði við at fáa amtmannin frá sum sjálvvaldan formann. Hetta fekkst í lag. Amtmaðurin fór frá, og tingið fekk fólkavaldan formann í staðin. Ongandið fyrr hevar amtmannin havt meira einaveldi yvir lögtinginum, enn hann hevar nú. Ongandið fyrr hevar tað ljóðað sterkari frá stjórnini enn nú: »Vi holder os ganske til Aamtmandens Iodstillinge».

Fyri einum 5 árum síðani bað lögtingið um at fáa heim til láns frá »Fiskeribanken» 2½ millión kr. Tingið skuldi so sjálvt ráða fyri, hvussu hesir peningar vórðu nýttir til fiskiskapin. Tað var nei.

Tingið ynskti á lagaligan hátt at taka ræði á Føroya Banka. Tað varð nei.

Tingið ynskti, at sparikassi okkara skuldi hava eftirlønargrunn lærara, sum nú man vera um 200.000 kr., til útlán í jarðgóðsi. Tað varð nei.

Tingið hevði ábyrgt 8000 kr. til at keypa revar fyri í Noregi. Tað fekk átaln fyri hetta frá forsætisráðharranum, ið visti tinginum á, at tað ikki hevði rætt til at taka lán í nøkrum øðrum landi uttan í Danmark.

Tingið hevar í tvey ár biðið um loyvi til at fáa sær inntøkur í tolli og øðrum, sum tilsamans í hesi tvey ár hava verið roknaðar til at geva landinum ½ millión í inntøkum. Men tað hevar verið nei.

Hetta eru dømir um amtsstöðu lögtingsins í peningaviðurskiptum. Amtsstöðudømir í øðrum viðurskiptum eru ikki færri, tó tey ikki verða nevnd í hesi røð.

Hvat er so hertil at siga?

Kunnu vit Føroyingar ella lögtingsmenn siga Danir illar, tó teir sýta löglinginum hesar umsóknir, hesi bønabrev? og sela fatur í spennu smóti hesum føroysku sjálvbjargiskrøvum?

Nei, als ikki. Danastjórn og ríkisdagurin kann ikki gera stórt annað. Danastjórn og ríkisdagur hevar ikki rætt til annað enn at sýta okkum danskar ríkisinntøkur og at sýta löglinginum at taka lán í øðrum londum enn Danmark.

Hví? vilja teir æraðu lögmenno kannsku spyrja. Ti Føroyar eru eitt danskt amt í kongaríkinum Danmark. Einki danskt amtsráð hevar rætt til at leggjast á danskar ríkisskattir sær til innlaga, og einki danskt amtsráð hevar rætt til at taka sær lán uttanfyri Danmark. —

Nú eru vit komnir til kjarnuna. Alvoldin til, at alt hetta frammundan nevnda og til at so mangt og mikið annað stendur fast, tað er at lögting okkara er ikki annað enn eitt danskt amtsráð og Føroya land ikki annað enn eitt danskt amt. Hetta halda danir fast um, og tað mega vit kannsku fyrigeva teimum. Vit kunnu selja okkum í teirra stað, teir vilja ikki missa av okkum; tó teir við órættvísi í 1814 fingu fatur á okkum. Men tað hava Danir longu í amtmann Rylters ló sæð, og enn belur siggja teir tað í ár, at skulu teir eisini í framtíðini halda Føroyar í hesi amtsstöðu, mega teir líkæins fáa tað føroyska sinnalagið burtur úr hesum fólk, sum býr í hesum danska amti. Teir mega fáa føroyskt sinnalag snarað um til danskt sinnalag.

Tó Føroyar frá 1821 hava verið gjørdar til eitt danskt amt, og tó Føroyar í 1850—52 vóru lagdir undir tað danska fólks einaveldi,

so hildu Føroyingar kortini nakað væl eftir av li fólkufrælsi, teir høvdu ált sum svornir menn til ta norsku kongakrúnuna.

Longu frá 1911—1918 fór fyrsta ferð at merkjast álopið á tað ið eftirstóð av fornum frælsi. Tá varð mál okkara fyrstu ferð sett mark fyri, hvat rætt tað hevði í skúla og í kirkju. Tá vórðu Føroya bygdanøvn og staðarnøvn umskrivaði til danskt. Tá varð kirkjufjórð okkara lögð undir Sjællands Stiftsmidler, tá varð kongsfjórðin ferd inn á ríkisrøktuskapin sum dansk ogn. Í 1918 varð búnaðarskúlamálið fyrri álvara líkið av lögtinginum og sett á laggirnar sum royndarbrúk í Hoyvík við hesum dansku orðum: »Herefter skal alting gaa igennem os«. Við Gráubók, sum kom í gildi 1. apríl og hinum búnaðarlógnum, sum koma at galda 1. juli, er so endiliga alt ráð yvir Føroya fjórð lögð undir »det danske Landbrugsministeriums højeste Myndighed«. Løgtingið er sett uttanfyri at hava nakað við Føroya fjórð at gera — har fór fjórðin. So hevur danska námulógin lagt sama ræði yvir gróti og grund í Føroyum undir dansku stjórnina sum hon hevur tað í sínum egna landi — løgtingið er sett uttanfyri eina og ommur amtsráð í Danmark. Sjóverjuna, sum tingið hevur biðið um at kunna taka eina hond í við, eru Føroyingar eisini vístir burtur frá at hava nakað við at gera, li tey danska amtini hava einki ræði á danskum sjógvi, og Føroyar eru eitt danskt amt, og sjógvurin um Føroyar er ikki føroyskur sjógvur, men danskur sjógvur. Avreiðingarhandilin, sum við frihandilslóginu kom á føroyskar hendur, er nú aftur monopoliseraður á danskar hendur. Vørubýli (Valutaen) er alt undir danskum veldi o. s. fr. Løgtingið er uttanfyri alt eina og eitt hvørt annað danskt amt.

Harrabodini frá Mollke greiva í 1924 og forsætisráðharra Stauning í 1930 ganga út. Løgtingið samtykti í fjør fleiri uppskot sum miðaðu ímótt at víðka um Føroyalands frælsi. Eg skal nevna samtyktina um at taka monopolið til almanna lýsingar av danska amtsblaðnum í Føroyum, samtyktina um innlökumálini, og um tey ikki vórðu framd, so at fáa tingslit. Hetta seinasta var eisini ein fólka-krevjing við átmóti 3000 undirskriftum. Men í staðin fyri at játta hesum, tekur Danastjórn, út av li einaveldi hon eigur yvir Færø Amt og mannar út eina nevnd, eftir egnum lykki, spyr ongau eftir, selur Færø Amts amtmann til formann, og hesir taka sær so hús í li hús sum Føroya fólk hevur kostað og bygt og halda loyndarfundir har. Ikki fyrr enn hesir Staunings menn eru farnir av aftur landinum og eru komnir í eitt annað land, til Bergen í Noregi, siga teir norskum bløðum frá, hvat teir hava haft á máli á loyndarfundum í Føroya fólks tinghúsi. Hadani fáa Føroyingar at frælla, at teir eru armóðsmenn, sum aka á knøðunum og ikki kunna hugsa um liv uttan Danskarn hevur teir undir vongjum sínum. Tey í seinastu ríkisdagssetu innibrendu føroysku fyrrnevndu lögtingsmál (inntøkumál, tingslit o. fl.) nevndu teir ikki á navni.

Hesi dansku liðindini úr Bergen eru so tað seinasta vil vita um av danskum ávum, og tey eru so: Tey menniskir sum búgva í »Danmarks nordligste Amt«, í Færø Amt, mega hini amtini í Danmark leska av felagskassanum (ríkiskassanum) og geva teimum ein bita í munnin nú og tá. Danmark nú vera Føroyingum eina og Grønlandingum »den barmhjertige Samaritan evindeligt«, li Føroyingarni skal liggja í sárum um aldur og ævi.

Sum eg fyrr havi sagt frá: Tvinnar eru gøturnar og henda

seinasta eg her havi nevnt er taan danska gøtan. Her er einki annað úr at velja, aðra mega vit taka, og vit mega taka hana nú.

Hetta uppskotið her liggur frammi á tingborðinum frá nevndini er ætlað til, at vit skulu halda fram á tí dansku gøtuni til 1945 (her fari eg um ta lilla roynd sum tveir sjálvstýrismenn hava gjørt til at opna okkum einu lilla smogu til sjálvstýri enn í 7 ár).

Nú er at spyrja, hvat sigir Føroya fólk? Vil Føroya fólk so leiðis lata seg foga í bandi eftir hesi dansku gøtu í ley næstu 7 ár. Kann tað vera beint, at lögtingið í hesi royndarslund sendur ótsendingar til Danmarkar at tingast við Danir á einum slíkum amtskommunalum grundarlagi, sum tað ið her liggur frammi? Munnu tingmenn hava Føroya fólk afturfyrir seg á slíkum grundarlagi? Eg haldi meg vera vissur í, at teir hava tað ikki.

Eg vil tilræða, at vit nú sum stendur lata allar tingingar við Danmark fara, innlil fólkid er atspurt, li tað er Føroya fólk og ikki nakrir hendlinga lögtingsmenn, ið nú skal siga, hvør gøta ið vald skal vera.

Tað vóru óráð, ið stjórnin tók, tá hon ikki longu í januar mánaði sleit tingið og útskrivaði nýtt lögtingsval. Nú kann tað ikki verða fyrr enn í næstkomandi november. Men tað er ikki ov seint. Tað er ikki ov seint, um tingmenninir ikki fara til fundar við Danir fyrr enn í desember mánaði komandi.

Tað kann ikki vera ókunnugt fyri nøkrum av tykkum æraðu tingmonnum at fólk okkara yvirhøvur er illa til sionis yvir tað stýrslag sum nú er í landinum. Tit vita eisini av, at fólkid, har hetta danska amts stýrslag mest ríður á, er so sinnað, at tað mestsum vil taka seg sjálvt til rættis. Lukas Debes skrivur í Føroya søgu síni, at Føroyingar eru æilt hart fólk. Føroyingar eru fríðaligir og tolnir, um borið verður við teir í smáum, men tað kenna vit frá søgu okkara, at verður harðskapur brúktur fyri álvara ímóti Føroyingum, so seta teir harðskap aftur ímóti, og tað er ikki nógv meir enn stórt-hundrað ár síðan, at teir vórðu stemplaðir fyri at gera uppreisur ímóti tí danska yvirvaldinum.

Slíkum uppreisri skulu vit nú royna at lala okkara fólk ikki koma út fyri, og tað gera vit, um Føroya lögting nú kennir vitjunartíð sína og letur fólkid hava atkomstur til at geva sín vilja til kennar, áðrenn kósin verður sett, áðrenn rásin verður tikin.

Føroya land er okkara land. Tað vóru okkara norsku fedrar, sum fyri 1100 árum síðan gjørdtu landið til leirra ogn og ódal. Hetta landið hava vit Føroyingar arvað og ikki danskir menn ella danskar konur á Selandi, Fjóni ella Jútlandi. Hetta danska fólk eigur ongán óðalsbornan rætt til okkara land. Tað einaveldi, hetta fremmanda fólk hevur līgið, er við órætti. Kjældin í Danmark er so illið søgukøn, at hon veit ikki av hesum órætti. Men latið okkum nú vísa á, at her er einki at trætast um: Føroya land er okkara land og ikki leirra og at í hesum landi vilja vit ráða eins og Danir ráða í sín-um landi.

Henda togan aftur og fram millum Danir og Føroyingar hevur longu varað all ov leingi og gjørt okkum óførl spell. Hon má nú fáa ein enda. Vilja Danir framvegis ikki geva okkum tær sømdir, sum vit eiga uppiborið sum arvabornir fil Føroyaland, so vilja vit vóna, at hini norðurlond fáast uppi til at skilja hesa trætu, háðum þørlum til sømdir.

Eg skal endu hesa mína røðu við at endurluka tað, eg í áni flutti fram:

Farið ikki av landinum við hesum uppskoti her liggur frammi,
 Tyrrenn Føroya fólk er atspurt.
 Sendið síðani menn avstað og villið so um úrslitið.

Uppskot.

Principaliter:

Tingingar við Danmark lögtingsins vegna verða at biða við,
 hagarli at veljarnir við einum lögtingsvali til heystar hava
 haft afkomslir til at velja eitt nýtt løgling.

Subsidiært:

Teir nú tilætlaðu tingingar við Danmark verða ferdar á
 fríum grundarlagi. Úrslitið av hesum tingingum verður straks
 gjørt almannakunnugt. Tað verður borið upp til umrøðu
 og avgerðar á løglingi aftaná, at nýtt væl til løgtingið í okto-
 ber ella november hevur verið hildið.

Tann 3. juni fór atkvøðisgreiðslan fram:

Brøylingaruppskotið frá J. Patursson fall; principall fekk
 bert 3 atkv. — 0 og subsidiært bert 3 atkv. — 0.

Uppskotið fra Holm Jacobsen og Ellefsen fall eisini, bert
 3 atkv. — 0.

Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 19 atkv. — 0.

Til limir av *tingarnevndini* vóru valdir:

A. Samuelson, Johan Poulsen, Edw. Mitens, J. Kallsoy, P. M.
 Dam, J. P. Davidsen, J. Patursson.

2. Uppskot viðv. fiskiskapi undir Grønlandi.

Tann 3. Juni framsetti formaðurin soljóðandi uppskot til gerðabókina frá J. H. Danbjørg, J. Kallsoy og A. Samuelson:

Lagtinget opfordrer Regeringen til, under Hensyn til den kritiske Stilling, som det mislykkede Sydlandsfiskeri har bragt saavel færøske Fiskere som Rederne i, at udvirke, at der i Aar gives Færinger udvidet Adgang til Fiskeri paa Søterritoriet ved Grønland for om muligt at forhindre, at Aaret skal bringe katastrofale Forhold tilstede i det færøske Samfund.

Uppskotið varð samtykt við 23 atkv. — 0.

Eykatingsetan at enda.

Prentsmiðja B. Z. Jensens.

Tann vanliga tingsetan 1938.

ÁR 1938, týsdagin 4. oktober kl. 1 s. p. varð Føroya Løgting sett. Formaðurin, ið valdur varð í eykatingsetuni juni 1938, Johan Poulsen, tók við fundarstýrinum og lýsti, at tingið var sett. Hann bað tingmenn rópa eitt 9-falt hurra fyri konga okkara.

Tingmenn vóru teir somu sum í 1937:

Ole Frederik Joensen, Klakksvík, sb.
Simon Peter Zachariasen, ss., sj.
Andreas Samnelsen, Fuglafirði, sb.
Johan Poulsen, Strøndum, sb.
Joen Simon Hejnesen, Lørvík, jv.
Andreas Andreassen, Eiði, sb.
Johan Kallsoy, Gjógv, sj.
Mikkel Samuelsen, Haldórvík, sb.
Hans Nolsøe, Vestmanna, sj.
Jóannes Patursson, Kirkjubø, sj.
Trond Hansen, Tórshavn, jv.
Mads Andreas Jacobsen, ss., sj.
Poul Christian Holm Jacobsen, ss., vn.
Poul Sofus Nielsen, ss., sb.
Joen Jacob Eskild Simonsen, Sandavági, sj.
Samuel Johannes Ferdinand Ellefsen, Miðvági, vn.
Joen Rasmussen, Sørvági, sb.
Johan Peter Davidsen, Sandi, jv.
Gunnar Winther, ss., sj.
Edward Mitens, Tórshavn, sj.
Kristian Djurhuus, Tvøroyri, sb.
Peter Mohr Dam, ss., jv.
Johan Henrik Danbjørg, Porkeri, jv.
Jacob Nielsen, Vági, jv.

Til formann varð valdur Johan Poulsen og til næstformann Edw. Mitens.
Til tingskrivarar vórðu valdir Gunnar Winther og Kr. Djurhuus.

Festar nevndir.

Kirkjunevndin: O. F. Joensen, Johan Poulsen, J. Kallsoy, Hans Nolsøe, Trond Hansen.

Kommunala nevndin: Kr. Djurhuus, S. P. Zachariasen, J. H. Danbjørg.

Ymsamálanenevndin: O. F. Joensen, Edw. Mitens, Jacob Nielsen.

Amtmannsmálanevndin: A. Andreassen, J. J. Simonsen, J. S. Hejnesen.

Fliggjarnevndin: Johan Poulsen, O. F. Joensen, Kr. Djurhuus, M. A. Jacobsen, Edw. Mitens, J. P. Davidsen, P. M. Dam.

Aðrar nevndir.

Skúlanevndin: Johan Poulsen, A. Samuelson, J. Kallsoy, M. A. Jacobsen, J. H. Danbjørg.

Bánadarnevndin: Kr. Djurhuus, M. Samuelson, G. Winther, J. J. Simonsen, Trond Hansen.

Havna- og vegnevndin: A. Samuelson, Joen Rasmussen, J. Kallsoy, J. J. Simonsen, J. P. Davidsen.

Fiskivinnunevndin: Poul Nielsen, Joen Rasmussen, S. P. Zachariasen, J. J. Simonsen, Jacob Nielsen.

Telefonnevndin: Johan Poulsen, O. F. Joensen, G. Winther, Hans Nolsøe, J. P. Davidsen.

Brótsjúkrahátsnevndin: Poul Nielsen, M. Samuelson, J. Kallsoy, Hans Nolsøe, Trond Hansen.

Stórvalanevndin: Poul Nielsen, Edw. Mitens, J. H. Danbjørg.

Neud við. faggarskipan Ferona: A. Samuelson, Johan Poulsen, Kr. Djurhuus, Edw. Mitens, J. Kallsoy, P. M. Dam, J. P. Davidsen.

„Smiril“s neudin: Kr. Djurhuus, O. F. Joensen, G. Winther, J. J. Simonsen, Jacob Nielsen.

Neud við. broytan av grindareglugerdini: Kr. Djurhuus, O. F. Joensen, Edw. Mitens, Hans Nolsøe, Jacob Nielsen.

Flaggneudin: J. Kallsoy, J. J. Simonsen, J. H. Danbjørg, A. Samuelson, O. F. Joensen.

the same way as the other two, but the first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

The first two are not in the same way as the other two.

II. Skúlamál.

1. Studningur til eftirlønargrunn lærara. (¹/_n)¹.

(Sí skjal nr. 5 B. 1).

2. Løningsviðurskipti ferðalærara. (²/_n).

Skúlanevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetækning:

Skoledirektionen har under 20. August d. A. fremsendt Lagtinget til Betækning en Skrivelse fra Vandrelærerne, hvori de anmoder Direktionen om at tage et berettiget — avancemæssigt — Hensyn til Vandrelærerne ved Ansættelse af nye Lærere i faste Embeder, og om dette ikke er muligt, at den gør sit bedste til Forbedring af de slette Lønforhold, som Vandrelærerne lever under, navnlig de af dem, der er Familieforsørgere.

I ovennævnte Skrivelse gøres gældende, at Vandrelærerembederne i sin Tid blev oprettet, dels for at hjælpe daarligt stillede Kommuner til billige Lærerkæfter og dels for at afhjælpe Arbejdsløsheden blandt de unge Lærere, idet man forudsatte, at disse hurtigt vilde kunne avancere til rimelige Lønforhold i faste Embeder.

Da denne Forudsætning ikke synes at være til Stede, foreslaar Vandrelærerne, at der indføres en Ordning for Vandrelærernes Vedkommende, hvorefter alle nuværende Vandrelærere ansættes i fast Embede efter et Tidsrum af højst 4 Aar.

I Skrivelse af 24. September d. A., som Vandrelærer Sigurd Petersen har skrevet til Lagtinget paa Vandrelærernes Vegne, foreslaas, at en Vandrelærer, der har virket i 3 Aar efter Opnaaelsen af Fuldmyndighedsalderen,

¹) Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 15.

faar Lønvilkaar som Andenlærerne i Folkeskolen, baade med Hensyn til den faste Løn, de forskellige Tillæg og Pensionsretten.

I Skoledirektionens Paategningsskrivelse af 20. August d. A. til Lagtinget oplyses, at af de nu ansatte 10 Vandrelærere er 1 demitteret 1926, 2 i 1929, 5 i 1932 og 2 i 1935. En af Vandrelærerne har saaledes virket som Vandrelærer i 12 Aar, 2 i 9 Aar, 5 i 6 Aar og 2 i 3 Aar. Direktionen foreslaar, at der tilvejebringes en Lønordning, hvorefter Vandrelærernes Begyndelsesløn forbliver som nu og udredes paa samme Maade, men hvorefter en Vandrelærer, naar han har været i Stillingen i 5 Aar, skal lønnes og blive pensionsberettiget som Andenlærer, saaledes at vedkommende Kommuner skal udrede sin Andel af Lønnen.

Udvalget er indforstaaet med, at Vandrelærernes Lønforhold ikke er betryggende, saaledes som Forholdene har udviklet sig og mener, at der heri maa ske en Ændring. Man skal i denne Forbindelse henlede Opmærksomheden paa, at der ifølge den sidste Sommer mellem Medlemmer af Regeringen og Lagtinget indgaaede Overenskomst vil blive foretaget en Omordning af Lærerlønningernes Udbetaling, saaledes at en stor Del af Kommunernes Skoleudgifter overføres til Lagtinget.

Hvis den tilsigtede Omordning gennemføres, bliver der næppe Grund til at opretholde den nuværende Lønordning for Vandrelærere. Udvalget skal foreslaa, at det overlades til Skoledirektionen til næste ordinære Lagtingsamling at udarbejde Forslag, som tager Sigte paa en Forbedring af Vandrelærernes Lønningforhold, saaledes at disse faar lignende Lønvilkaar baade med Hensyn til den faste Løn, de forskellige Tillæg og Pensionsretten.

Forslag.

- 1) Det overdrages Skoledirektionen til nærmere at forberede Sagen og at fremkomme med Forslag i Overensstemmelse med det i Betænkningen anførte, hvorefter Sagen forelægges for næste ordinære Tingsamling.
- 2) Vandrelærerne underrettes om Lagtingets Vedtagelse.

Tann 17. november varð nevndaruppskotid samtykt við 15 atkv.—0.

3. Gymnastikhøli og leikvøllir. (⁸_{II}).¹⁾ Studningur til fimleikarhøll og leikvøll. (¹⁹_{XIII}).

Skúlaneyndin framlegði soljóðandi neyndarúlit:

Undir samráðingunum í København í summar millum útsendingar lögtingsins og ríkisstýrið viðvíkjandi skúlamálum — har ímillum fimleikarhøllir, svimjingarhýljar og leikvøllir — boðaði kenslumálaráðharrin frá, at hann vldi senda til lögtingið uppskot hesum málum viðvíkjandi.

Tá tingsetan nú er so langt liðin, og einki uppskot frá ráðharranum er komið, mælir neyndin til at goyma málini til næstu tingsetu, tó soleiðis, at skúlastjórnin verður biðin um at fyrireika málini so mikið sum gjørligt er.

Samstundis verður stjórnin biðin um at kanna málið, sum tingmaður Danbjørg hevur borið fram til neyndina í brævi, dagsett 26. okt. 1938.

Uppskot.

- 1) Málini vera goymd til næstu tingsetu.
- 2) Ávísandi til álitid verður skúlastjórnin biðin um at fyrireika málini so mikið sum gjørligt.
- 3) Sørvágs ítróttarfelag fær eitt eintak av álitinum.

Tann 6. desember varð neyndaruppskotið samtykt við 14 atkv.—0.

4. Studentaskúlin. (⁴_{II}).²⁾

Skúlaneyndin framlegði soljóðandi neyndarúlit:

Í vanligu tingsetuni 1937 samtykti tingið m. a., at „landsneyndin saman við læraranum fær heimild til nærri at avgera, hvussu skipað skal

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 14.

²⁾ — 1937, bls. 16.

verða frá 1. september næsta ár. Landsnevndin fær heimild til at søkja ríkisstýrið um at fáa skeið góðkent, og til at samráðast við Havnar býráð um at veita hóskaði studning til nevnda studentaskeið. Landsnevndin fær heimild til at skipa fyrri skeiðinum millum tingseturnar og hevur at geva frágreiðing um skúlans virki og leggja tað fyrri tingið í næstu vanligu tingsetu."

Útskrift av gerðabók landsnevnd Føroya lögtings um fundir viðvíkjandi studentaskúlanum liggur við í málinum, og vísir hon, at nevndin m. a. hevur samtykt at biðja finansplansnevndina tinga við ríkisstýrið um at fáa skúlan góðkendan, at seta 2 nýggjar lærarar fyrri eitt ár ísenn frá byrjan av komandi skúlaári við eini løn av 325 kr. um mánaðin, og at taka cand. mag. C. Wassmann, Sorø, til lærara í søgn, latín og forntíðskunnleika, og at seta cand. mag. J. E. Bergsted, Haderslev, til lærara í náttúrfakunum, tó soleiðis, at hann fyrst fær løn frá tí degi, hann fer til Føroyar (12. oktober). Lærari Wassmann bleiv sjúkur seinna partin í september og mátti fara aftur til Danmarkar (27. sept.) Eftir áheitan frá hr. Højberg-Christensen varð tímalærari við „Metropolitanskolen“ N. Ladegaard-Petersen sendur upp í staðin fyrri (frá 1. november). Skúlin hevur nú 4 fastlønstar lærarar fyrriuttan fyrri-støðumannin og 1 tímalærara (Chr. Lützen). Talið av næmingum er 30, sundurbýtt í 4 klassar (preliminerskeið 2 klassar, studentaskeið 2 klassar).

Nevndin skal mæla tinginum til at góðkenna hesar samtyktir landsnevndarinnar.

Harumframt er lagt fyrri nevndina uppskot til eina felagsskipan fyrri læraraskúlan, preliminerskeiðið og studentaskúla í samband við kostskúlan, gjørd av Nygaard, lærara. Nevndin hevur ikki kunnað tikið støðu til hetta uppskoti við tað, at hitt boðaða uppskotið frá skúlamálaráðharranum enn ikki er framkomlið.

Viðvíkjandi spurningin um studning frá Havnar býráð til skeiðið og um at søkja ríkisstýrið um at fáa skeiðið góðkent, mælir nevndin til, at landsnevndin saman við fyrri-støðumanni skúlaus fær upp í hendi at greiða hesar spurningar.

Uppskot.

- 1) Løgtingið góðkennir tær samtyktir, ið gjørdar eru viðvíkjandi studenta- og preliminerskeiðinum.
- 2) Landsnevndin saman við fyrri-støðumanni skúlans hevur at samráðast við Tórshavnar býráð um studning til skúlan eins og at søkja ríkisstýrið um góðkenning av skúlanum, um tað er hildið at vera rætt og gjørligt.
- 3) Landsnevndin hevur at skipa fyrri skeiðinum millum tingseturnar og at geva frágreiðing um skúlans virki og at leggja tað fyrri tingið í næstu vanligu tingsetu.

Tann 6. desember varð nevndaruppskotið samtykt við 22 atkv.—0.

5. Skúla- og kirkjusýn. (5|II).¹⁾

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Frá Føroya prósti er komin avskrift av gerðabók viðvíkjandi skúla- og kirkjusýn, sum hevur verið í árinum 1938. Sýndar eru allar kirkjur í Suðurstreymoy og Vágum umframt hesar kirkjur í Norðurstreymoy: Kollafirði, Kvívík og Vøstmannna. Ymisk brek eru ávíst, og elga tey at verða umbøtt skjótast gjørligt, og serliga eigur at verða mint á tey gomlu brek, sum eun standa óbøtt.

Hvat Bíggjar kirkju viðvíkir, skal verða víst á, at tingið í hesi setu hevur samtykt at veita stuðning til at dríva kirkjuna. Meinigheitsráðið har eigur at verða gjørt kunnigt við, at øll onnur ávíst brek megu verða umbøtt, samstíðis sum kirkjan verður drivin. —

Umframt tað, sum beinleiðis hoyrir kirkjuni til, eru kirkjugarðsportrini við ymsar kirkjur eins og vegurin úttan um kirkjuna í óstandi, og tá tað áliggur kommununum at bøta um hesi brek, eigur teimum at vera álagt at gera hetta sum skjótast.

Sýndir eru flestir skúlabygningar í Streymoy og Vágum, og eru har ymisk størri og smærri brek, sum megu bótast sum skjótast. Nevndin skal serliga peika á teir skúlar sum leka og sum náttúrusini eru í ólagi og einki vatn er til skúlan. Annars skal nevndin mæla til, at álagt verður sóknarstýrunum, at øll tey brek við skúlarnar, sum sýnið hevur ávíst, skulu verða umbøtt sum skjótast, og at skúlastjórnin kannar eftir, at so verður gjørt. Nevndin kundi hugsa sær til, at skúlastjórnin við ítróttarlærarans og skúlainspektiónarinnar hjálp kundi havt høvi til at vísja seg um, antin tær umbøtur verða gjørdar, ið álagdar eru sóknarstýrunum.

Hvat viðvíkir skúlabygningunum í Hvalbær sókn, sum enn ikki eru umvældir, so lovar sóknarstýrið, at hetta skal verða gjørt næsta ár, soleiðis sum skúlastjórnin greiðir frá í brævi til lögtingi, dagsett 10. oktober í ár. Nevndin skal mæla til at áleggja sóknarstýrinum í Hvalbø at gera útvegir fyri, at ávístu brek verða umbøtt innan eina ávísta tíðarfreist, t. d. áðrenn 1. mei 1939.

Uppskot.

Løgtingið mælir kirkjustjórnini og skúlastjórnini til at gera útvegir fyri, at tey av skúla- og kirkjusýninum fyri 1938 ávístu brek verða umbøtt sum snarast, soleiðis sum tilmælt í álitinum.

Tann 12. november varð nevndaruppskotið samtykt við 13 atkv.—0.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 18.
Lögtingstíðindi 1938. 2.

6. Studningur til Føroya Fólka- háskúla. (⁶|_{II}).¹⁾

(Sí skjál nr. 5 B. 4.)

7. Studningur til læraraskúla- næmingar. (⁷|_{II}).

Skúlanevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

I Skrivelse af 29. September 1938 til Lagtinget har Overlærer Lützen paa Lærerraadets Vegne ansøgt om, at Tinget bevilger et lignende Beløb som det, Staten for Tiden yder i Understøttelse til Eleverne ved Færøernes Seminarium.

Det anføres i samme Skrivelse, at det — efter at en Nyordning af Færøernes Seminarium har fundet Sted, hvilken gaar ud paa, at Undervisningstiden er forlænget til 4 Aar, og Fagene Engelsk og Oldnordisk indført samt en Udvidelse af Naturfagene — bliver nødvendigt at bevilge Eleverne større Tilskud, idet Udgifter til Ophold i Thorshavn bliver betydeligt større, ligesom Indførelsen af nye samt Omlægning af forværende Fag medfører betydelige Merudgifter for Eleverne til Køb af Lærebøger.

Iendvidere oplyses, at Elevtallet af det nu paabegyndte Hold er 16, og at Elevernes aarlige Understøttelse udgør 2000 Kr., hvilket Beløb ydes af Staten. —

Udvalget er fuldkommen indforstaaet med, at det er af den allerstørste Nødvendighed, at der ydes Eleverne betydeligt større Tilskud end hidtil, om de skal blive i Stand til at fortsætte Undervisningen, navnlig under Hensyn til, at alle de nuværende Elever paa Skolen maa anses for ubemidlede, efter hvad Overlærer Lützen har oplyst overfor Udvalget om deres økonomiske Forhold.

Under de forhaandenværende Omstændigheder ser Udvalget sig dog ikke i Stand til at fremkomme med Forslag om, at der af Tinget ydes Til-

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1937, bls. 202.

skud til nævnte Formaal. Under Hensyn hertil tillader man sig at fremkomme med Indstilling om, at den af Staten ydede Understøttelse til Eleverne ved Seminarlet forhøjes til 4000 Kr. aarlig.

Forslag.

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at den af Staten aarlig bevilgede Understøttelse til Elever ved Færøernes Seminarium forhøjes til 4000 Kr.

Tann 18. desember varð nevndaruppskotið samtykt við 17 atkv. — 0.

8. Summarfrítíð í fólaskúlunum. (⁸/_{II}).

Skúlanevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Føroya lærarafelag heitir í umsókn, dagsett 8. oktober í ár, á tingið um at skípa soleiðis fyri, at summerfrítíðin í fólaskúlunum verður broytt soleiðis, at hon verður øll í einum frá 15. júl til 15. september.

Henda umsókn verður grundað við, at tann núgaldandi skipan flest allar staðir verður minni væl fagnað, og at skúlagongd við hert 2 døgum um vikuna skúlaliga sæð er at kalla nyttuleys, við tað at tann kunnleiki, ið børnini fáa hesar báðar dagarnar, rínir lítið á tey, tí hugurin drogst at frídøgnum.

Harumframt verður hildið fram, at henda skipan ikki verður hildin, og at í sumnum støðum er í tíðini frá 15. jún til 28. júl skúli hildin 2 dagar og sumsteðs 8 dagar um vikuna, og altur sumsteðs er skúli hildin hvønn gerandisdag í vikuni.

Eisini søkir Lærarafelagið um, at tann núverandi skúlskipanin, sum ásetur, at hitt dagliga skúlaplíktaða tímatalið, ið er 6 tímar umframt undirvísing í ítrótti og handavinnu, so at tímatalið verður hægst 42 tímar um vikuna, verður broytt soleiðis, at hægsta tímatal í fólaskúlanum verður 36 tímar um vikuna. Henda áheitan verður grundað við, at tá álagt er lærarum at halda kvældskúla, sum í sumnum bygdum kann vera 2—3 tímar um dagin í vetrartíðini, so er tað ómikið at krevja av lærarunum at halda meira enn 6 tímar skúla dagliga í fólaskúlanum. —

Nevndin kann ikki ásanna, at teir ásettu skúladagarnir í tíðini frá 15. jún til 28. júl eru nyttuleysir, um henda tíðin verður nýtt soleiðis sum ætlan var, tá tann núgaldandi skipan varð gjørd.

Vit skulu minna á, hvat nevndin sum viðgjørði málið í 1930 skrivaði tá. Hon ferdi m. a. fram:

„Udvalget henleder Opmærksomheden paa Betydningen af, at Skolebørnene under Opvæksten faar al den friske Luft, som de kan faa. Dette vil bidrage væsentligt til deres legemlige Sundhed. Det gælder derfor om at styrke Børnenes Helbred, og at et sundt Legeme er en vigtig Betingelse for, at Børneskolens øvrige Opgave kan naas.

... Undervisningstimerne i sidste Halvdel af Juni og Juli Maaned bør fortrinsvis benyttes til Hjemstavnslære, Svømning samt zoologiske og botaniske lagttagelser.“

Nevndin má halda fram, at verður tann núverandi skipan ekki hildin sum lógin ásetur og ætlan var við lógini, eigur skúlastjórnin at ansa eftir, at hetta ekki verður í framtíðini, líkasum at ansað verður eftir, at tær kommunur, sum ynskja deilvís frítíð frá 15. juni til 28. juli, allar hava 2 skúladagar um vikuna, og ekki summar 3 og 4 dagar o. s. fr.

Nevndin má ráða skúlastjórnini til at innprenta lærarum, skúlakommissionum og sóknarstýrum at halda teir núgaldandi fyriskipanir viðvíkjandi skúlagongdini, soleiðis sum ætlanin hevur verið við lógini.

Henda fyriskipan viðvíkjandi skúlagongdini hevur enn ekki verið galdandi meir enn 7 ár, og heldur nevndin, at rættast er, at hon verður galdandi enn nøkur ár.

Sambart tað í álitinum ávísta mælir nevndin tinginum til at samtykkja hetta

uppskot.

Hin galdandi skipan viðvíkjandi summarfrítíðini í fólkaskúlunum verður framvegis galdandi.

Tann 6. desember varð nevndaruppskotið samtykt við 15 atkv. — 0.

9. Undirvísingarmálið. (⁹/₁₁).¹⁾

Skúlanevndin framlogði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

I Skrivelse af 10. Oktober d. A. har Lagtingets Selvstyreparti anmodet Tinget om at tage under Behandling de Sprogsager, som endnu ikke har fundet endelig Løsning.

¹⁾ Sbr. lögtingsliðindi 1937, bls. 21.

I nærværende Betænkning tages Undervisningsproget i de færøske Folkeskoler under fornyet Behandling, idet man skal henvise til, at Undervisningsministeriet i Skrivelse af 28. September d. A. til Lagtinget meddeler, at der i den nærmeste Fremtid vil blive truffet en Afgørelse i Sagen.

Under 20. Oktober d. A. henvendte Udvalget sig med følgende Skrivelse til Undervisningsministeriet:

„Lagtinget har adskillige Gange vedtaget Forslag til Ændring af § 7 i kgl. Anordning af 16. Januar 1912 angående forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne. I den ordinære Tingsamling 1937 vedtoges med 16 Stemmer mod 0, at Pkt. 3 og 4 i ovennævnte § 7 udgaar.

I Ministeriets Skrivelse af 28. September d. A. meddeles Lagtinget, at der vil blive truffet Afgørelse i Sagen i den nærmeste Fremtid. Da undertegnede Udvalg atter i Aar har faaet Sagen vedrørende Undervisningsproget til Behandling, henstiller et Flertal af Udvalget, at Ministeriets Afgørelse i Sagen fremskyndes mest muligt.“

Da der endnu ikke foreligger noget Svar, skal *Udvalgets Flertal* (Kallsoy, Danbjørg og M. A. Jacobsen) foreslaa, at det af Tingets Flertal i Fjor vedtagne Forslag genoptages, ligesom Flertallet denne Gang skal nøjes med at henvise til tidligere i Sagen anførte Bemærkninger og Begrundelser.

Mindretallet (Joh. M. Fr. Poulsen og A. Samuelson) skal henvise til, hvad samme Mindretal i 1937 har udtalt, jfr. Lagtingstidende 1937, Side 23. Denne Udtalelse er saalydende:

„*Mindretallet, Joh. M. Fr. Poulsen og A. Samuelson*, kan henholde sig til, hvad der fra Sambandspartiets Side i denne Sag er udtalt gennem Aarene, senest i Lagtingssamlingen 1936 (se Lagtingstidende 1936, S. 35). Vi kan slutte os til de Betragtninger, som fremsættes af Undervisningsministeriet i Skrivelse af 16. Juni 1937, hvorefter et Forslag fra Lagtinget, som faar Tilslutning hos de stridende Parter, kan paaregne Ministeriets Støtte, saafremt et saadant Fællesforslag giver Udtryk for, at baade Dansk og Færøsk skal bruges som Undervisningsprog.

Mindretallet vilde ogsaa finde det meget uheldigt, om Regeringen gik med til at tage en omstridt Bestemmelse ud af Folkeskoleanordningen for at give Plads for en anden Bestemmelse, der udelukker Rigssproget som lovfæstet Undervisningsprog, naar man paa Forhaand ved, at den nye Bestemmelse bliver mødt med Protest i vide Kredse blandt Færøernes Befolkning. Det er ikke i Aar lykkedes at faa fremsat et Fællesforslag, men Sambandspartiet er altid rede til Forhandling paa det af Ministeriet angivne Grundlag. At man fra vor Side vil strække sig langt under Forhandlingerne, beviser det af os i 1935 fremsatte og vedtagne Forslag, gaaende ud paa at erstatte 4. Punktum i Skoleanordningens § 7 med: „*Som Undervisningsprog skal saavel Dansk som Færøsk benyttes*“.

Vi er bekendt med, at der ogsaa inden for Færøernes Lærerforening er delte Meninger om Spørgsmaalet; Undervisningsproget i den færøske Folkeskole. Vi tillader os at vedlægge Eksemplarer af „*Dimmalætting*“, Amtstidende for Færøerne, hvori Førstelærer ved Sørvag Skole, Danielsen, udtaler sig om Undervisningsproget.“

Mindretallet fastholder denne Udtalelse og henviser samtidig til det af Sambandspartiet og Socialdemokratiet i 1935 vedtagne Forslag om Under-

visningssproget i Folkeskolen, som er indsendt til Undervisningsministeriet, uden at der endnu er modtaget direkte Afslag fra Ministeriet.

Saaframt der paa Færøerne skulde være Skolekredse, der ikke ønsker Dansk anvendt som Undervisningssprog i Folkeskolen paa Færøerne, mener Mindretallet, at man bør henvise disse Kredse til Oprettelse af Friskoler.

Forslag

fra Flertallet (Kallsoy, M. A. Jacobsen og Danbjørg)

til

kgl. Anordning om Ændring af kgl. Anordning af 16. Januar 1912
angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen
i Bygderne paa Færøerne.

I § 7 udgaar 3. og 4. Punktum.

Vi 3. viðgerð av mállum tann 14. desember varð framlagt soljóðandi telegram frá undirvísingarmínistárinum:

„Ved kgl. Resolution af 12. December 1938 er kgl. Anordning af 16. Januar 1912 Paragraf 7 affattet saaledes: „Stk. 1: I enhver Skole skal der undervises i følgende Fag: Kristendomskundskab, Færøsk, Dansk, Skrivning, Regning, Historie, Geografi og Sang. Ved Undervisningen i Færøsk og Dansk lægges der Vægt paa, at Børnene opnaar Færdighed i Brug af de to Sprog, saavel i Læsning som i Tale og Skrift. Stk. 2: Der kan desuden efter nærmere Bestemmelse i Undervisningsplanen gives Undervisning i Gymnastik, Svømning, Haandgerning, Tegning, Naturkundskab, Sundhedslære og Samfundslære. Stk. 3: Forældre, der staar uden for Folkekirken, kan forlange deres Børn fritagne for at deltage i Undervisningen i Kristendoms-kundskab. Stk. 4: De Læremidler, der kun bruges i Skolen, anskaffes til samtlige Børn paa Kommunens Regning.“ Skrivelse følger.

Undervisningsministeriet, 19/12 1938.

Jørgen Jørgensen. E. Thorkild Hansen.

Meirilutin tók hareftir sitt uppskot í málinum aftur.
Málið er soleiðis greitt.

10. Skúlabarnaferðir í Føroyum. (¹⁰/₁₁).

Fíggiarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit A:

Poul E. Petersen, lærari í Mykinesi, hevur 10. oktober í ár sent tinginum bræv við áheitan um at veita hjálp til, at tað í komandi árum kann verða skipað soleiðis fyri, at føroysk skúlabørn kunna fáa høvi til at ferðast heima í Føroyum saman við lærarum teirra.

Í umsóknini verður víst á tann góða ávirkan, slíkar ferðir hava á fólk yvirhøvur og sjálvsagt tá ikki minst á børn og ungfólk. Í nøkur ár hava skúlabørn úr Føroyum verið í Danmark um summarið, og ut tey hava havt nógv gott burtúr hesum ferðum, er einki at ivast í. Men um slíkar skúlabarnaferðir heima í Føroyum skulu koma í lag, verður tað neyðugt, at tær fyrirkast sum best frammanundan: børnunum má skaffast tilhald og tilíkt frammanundan. Eisini er tað ikki øll børn, sum hava ráð at ferðast; serliga er tað slík foreldur, sum eiga nógv børn, sum ikki hava ráð at lata børni út at ferðast. Umsøkjarin hevur hugsa sær, at Føroya lögting kundi hjálpt á tann hátt, at børni og teir lærarar, sum vóru við í ferðini sum leiðarar, fingi loyvi til at ferðast við „Smírlí“ uttan at gjalda ferðapening.

Men fyri at ikki ov nógv skuldu farið út at ferðast í senn, kundi umsøkjarin hugsa sær, at ein maður, helst ein lærari, sum vildi fíkið sær tað uppá, fækk í hendi at skipa fyri hesum ferðum, og skuldi hesin maður so til næstu lögtingssetu givið tinginum eina frágreiðing um, hvussu hesar ferðir høvdu virkað, og hvørji brek ferðirnar høvdu at byrja við. —

Nevndin er kunnug við, at í Danmark er vanligt, at skúlabørn fáa fría ferð t. d. við statsins jarnbanum o. ø. í ferðum. Tær galdandi reglur hesum viðvíkjandi innihaldast í „Bekendtgørelse af 9. Maj 1938 om Fribejording for Skoleelever m. v. paa Jernbaner.“ § 2 í kunningardingini ásetur:

1) at viðkomandi eru børn av foreldrum, sum eftir kommunustýrisins setlan eru fátæk,

2) at tann kommuna, hvar viðkomandi børn búgva, pligtar seg at alturbetala Statsbanerne $\frac{1}{10}$ av billettpríslinum við fluttning av børnunum.

§ 6, 2. stk., ásetur at fyri hvørji 9 børn úr somu kommunu skal 1 vaksi fólk hava frían fluttning sum leiðari av ferðini.

Av hesum sæst, at tilíkir fluttningar niðri í Danmark eru fríir fyri børni og leiðarin av ferðunum, meðan tær avvarandi kommunur rinda eitt minni gjald.

Sum kunnugt hevur lærarafelagið skipa fyri barnaferðunum til Danmarkar, síðan hesar ferðir byrjaðu, og heldur nevndin tí vera mest hóskandi, at heitt verður á hetta felag um at skipa fyri, um royndir eisini skulu verða gjørdar við tilíktum ferðum innanoyggja. Lærarafelagið kann utlast at hava hæði tann neyðturviliga erfaring og hegni til at skipa fyri.

Av tí, at tingsetan er so nógv útlíðin og flest allar nevndir mugu sigast at vera ovbyrjaðar við arbeiði, hevur nevndin ikki havt høvi til at samráðast við administrator fyri „Smírlí“, møguligt eisini við stýrið fyri skipafelagið Føroyar viðvíkjandi gjald fyri fluttning av skúlabørnum, men má nevndin halda, at tær neyðturviligu tingingar hesum viðvíkjandi hóskandi kunnu gevast upp í hendurnar á landsnevndini, og vil nevndin setla, at øll góð líkindir mugu vera fyr, at hesar innanoyggjaferðir kunnu koma í lag við hóskandi samarbeiði millum lærarafelagið og landsnevndina. Eisini kann setlast, at onnur felag, ið hava fluttningstær regluliga siglandi millum oyggj-

arnar, vilja geva avslátt, um tað verður holti á tey. Tingingarnar við tey privatu feløgini kunnu hóskandi fara fram millum lærarafelagið og hesi.

So státt skal nevndin seta fram hetta

Uppskot.

- 1) Givið verður landsnevndini upp í hendur at tingast við administrator fyri „Smiril“ og við stýrið fyri Skipafelagið Føroyar viðvíkjandi lækkan av flutningsgjaldi, møguligt fríðan flutning av skúlabørnum og leiðarum á ferðum oyggjana millum.
- 2) Umsøkjarin verður biðin um at samráðast við lærarafelagið viðvíkjandi skipan av skúlabarnuferðum innanoyggja, soleiðis sum fram er hildið í álitinum.
- 3) Eitt eintak av álitinum verður sent umsøkjaranum og stýrinum fyri lærarafelaginum.

Tann 19. desember varð nevndaruppskotið samtykt við 17 atkv.—0.

Fíggarnevndin framlegði harnæst soljóðandi Udvalgsbetænking B:

Lagtingsmand O. F. Joensen har í en Skrivelse af 28. f. M. til Lagtinget fremhævet Betydningen af, at der fra færøsk Side bliver udvirket, at et vist Antal danske Skolebørn kan komme paa Ferierejse til Færøerne første-kommende Sommer som en Slags Gængældelse af de Besøg, vore Skolebørn nu i en Aarrække har aflagt i den øvrige Del af Kongeriget.

Som bekendt har Staten ydet en Bevilling paa 4000 Kr. aarlig til disse Rejser foruden at støtte paa anden Maade f. Eks. med fri Befordring med Statsbanerne. Endvidere har Børnene haft frit Ophold under disse Besøg i Danmark. Lagtinget har ogsaa støttet disse Besøg med et vist aarligt Tilskud.

At disse Ferierejser har haft den allerstørste Betydning for Deltagerne, er uden Tvivl, og at Ferieophold for danske Skolebørn paa Færøerne kan tillægges samme Betydning for disse er lige saa utvivlsomt. Der kan næppe være Tvivl om, at der i vide Kredse her paa Øerne er Stenning for, at danske Skolebørn kan komme paa Ferieophold herop, og det er derfor sandsynligt, at man fra færøsk Side kan bidrage væsentligt til at føre Tanken ud i Livet.

Lagtingsmand Joensen peger paa, at mange Hjem vil med Glæde modtage Børn uden Vederlag. Rundrejser paa Færøerne kan sikkert foretages uden større Udgifter, i mange Tilfælde gratis.

Udvalget har ført mundtlige Forhandlinger med Direktøren for P/f. Skipafelagið Føroyar, og denne udtaler, at Skipafelagið gerne vil støtte Sagen og bidrage sit til, at den kan blive gennemført. Men da Ferierejserne for Skolebørn foregaar om Sommeren, og Passagerpladserne med „Tjaldur“ paa den Tid af Aar altid er fuldt optaget, vil det være nødvendigt at skaffe Dispensation for Skolebørnene samt skaffe Tæpper, Redningsband og andre til Rejsen nødvendige Tid, som man i lignende Tilfælde hidtil altid har faaet overladt, vistnok fra den danske Marine. Dispensationen og de foran nævnte Ting maa fremskaffes af de Kredse, som organiserer Ferieopholdet for de danske Skolebørn heroppe. Endvidere udtalte Direktør Nielsen, at han kunde tænke sig, at de danske Skolebørn med Ledere for Rejse og Kost København—Færøerne frem og tilbage kom til at betale 35 Kr. pro persona.

Udvalget kan være enige med Lagtingsmand Joensen i, at det vilde være ønskeligt, om ca. 50 danske Skolebørn med 2 Lærere kunde komme

paa Gænbæseg herop til Sommer, og man regner med, at der er saa megen Interesse herfor rundt om paa Øerne, at en stor Del af de Pengemidler, der skal til, kan skaffes ud privat Vej; Pengene bør under alle Omstændigheder skaffes fra færøsk Side, og det kan tænkes, at Lærerforeningen ogsaa vil støtte Sagen med et Tilskud.

Udvalget mener, at det vil være naturligt, at den færøske Lærerforening i Samarbejde med Lagtingsmand Joensen og andre interesserede Personer, tager sig af Sagen og fører de nødvendige Forhandlinger med P/t Skipafelagið Føroyar angaaende Rejse med „Tjaldur“ og andre af Skipafelagi's Skibe, med Lagtingets Landsnevnd og „Smiril“s Administrator angaaende Rundrejser med nævnte Skib og eventuelt de andre Selskaber, der har Fartøjer i fast Rute mellem Øerne.

Forslag.

Samtidig med, at Lagtinget henstiller til „Føroya lærarafelag“ og eventuelt i Samarbejde med interesserede Privatpersoner at gøre sit Bedste for, at Tanken om danske Folkeskolebørns Ferieophold her paa Øerne kan virkeliggøres til førstkommende Sommer, garanterer Lagtinget med indtil 1000 Kr. for et eventuelt Underskud af et saadant.

Jóannes Patursson fremlagði soljóðandi Ændringsforslag:

Til uppskotið verður sett „og et lignende Beløb nærlig i Sommeren 1940 og 1941 til henholdsvis samme Antal norske og islandske Skolebørn.“

Tann 19. desember varð nevndaruppskotið samtykt við 17 atkv.—0. Broytingaruppskotið varð samtykt við 15 atkv.—0.

11. Nýggjur skúlabýggningur í Nólsoy.

(¹¹/₁₁).

Skúlanevndin fremlagði soljóðandi nevndarálit:

Í brævi av 17. oktober í ár heitir sóknarstýrið í Nólsoy á tingið um at fáa peningastudning til ein nýggjan skúla við fimleikarhøll í Nólsoy. Sóknarstýrið sigur frá, at skúlakommisjónin og sóknarstýrið saman við tí nýggja sóknarstýrinum og skúlakommisjón hava tingað um og eru vorðin Løgtingsfólk 1938. S.

samt um, at sóknarstýrið skuldi helta á lögtingið um at fáa so stóran stuðning, at kommunan kann verða før fyri at byggja ein tíðarhóskandi skúla.

Hjálagt umsóknini er tekning og kostnaðarætlan umframt uppdráttur viðvíkjandi bygningunum, urtagarði og ítróttarvelli.

Allur skúlin er ætlaður at kosta 44.000 kr. umframt grundstykkið og kostnaðin til at gera skúlagarð, ítróttarvelli og línagerðing. Fimleikarhøllin er ætlað at kosta 16.000 kr.

Upplýst er, at skúlin í Nólsoy er 50 ára gamal og ikki longur er tíðarhóskandi. Hildið verður fram í umsóknini, at ein tíðarhóskandi skúli við ítróttarvelli og fimleikarhøll við heitum og kældum vatni, urtagarði, smíðistovu og skúlakøki kemur at hava almiklan týðning fyri barnini, ungdomin og fólkahellsuna í síni heild. —

Nevndin má halda, at tað hevði verið gott, um tilfikir skúlar sum hesin tilætlaði kundu verið bygdur; men soleiðis sum státt er og eftir teimum reglum, sum skúlar hava verið gjørdir higartil, er tað ikki gjørligt hjá nevndini í ár at seta fram uppskot, sum kann loysa hesa tilætlaðu fyriteku.

Av tí at kenslumálaráðið hevur boðað frá uppskoti, ið skal miða ímóti at loysa tilíkar uppgávur, men sum enn ikki er framkomið, skal nevndin mæla til at goyma hetta mál til næsta ár og viðgera tað saman við hinum fráboðaðu uppskotunum frá kenslumálaráðnum.

Uppskot.

Málið verður goymt til næsta ár, men verður tá at viðgera saman við hinum boðaðu uppskotunum frá kenslumálaráðnum.

Tann 12. desember varð nevndaruppskotið samtykt við 15 atkv.—0.

12. Føroyskt mál í skiparaskúlanum.

(¹²II).¹⁾

Skúlanevndin framlegði soljóðandi Udválgsbetænkning:

I Lagtingssamlingin 1936 vedtog Tinget at indgaa til Regeringen med Forslag, der gik ud paa, at der ved Fag- og Efterskoler paa Færøerne, i hvilke der tages Eksamen i Dansk, ogsaa maa blive taget Eksamen i Færøsk.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bla. 26.

I Skrivelse af 4. Marts 1888 har Ministeriet for Handel, Industri og Søfart meddelt Lagtinget, at Handelsministeriet intet har at erindre imod, at Dansk og Færøsk sideordnet indføres som Undervisningsfag i de tekniske Skoler paa Færøerne, samt at man intet vil have at erindre imod, at Færøsk indføres som statstilskudsberettiget Tillæggsfag i Handelsskolerne paa Færøerne, hvilken Meddelelse man modtager med Tilfredshed.

Derimod nægter samme Ministerium for, at der indføres Færøsk som Fag ved Navigationsskolen, navnlig med den Begrundelse, at Undervisningen i Faget Dansk ved Navigationsskolen ikke tilsigter at udvikle Elevernes sproglige Kundskaber og Færdigheder i Almindelighed, men kun at uddybedes deres Kundskaber og Færdighed i det danske Sprog med Henblik paa dette Sprogs Anvendelse ved en Del af selve Undervisningen i de øvrige Fag, dels paa dets Anvendelse i den Gerning, hvortil Eksaminerne aabner Eleverne Adgang ogsaa i andre danske Skibe and færøske, og at en Udvidelse af Undervisningen med Færøsk vilde belaste Eleverne og medføre en Forlængelse af Undervisningstiden. —

Udvalgets Flertal (Kallsoy, M. A. Jacobsen og Danbjørg) maa beklage, at Ministeriet ikke har kunnet efterkomme Lagtingets Ønske vedrørende denne Sag, og navnlig maa beklages, at man ikke har været i Stand til at indse, at man fra færøsk Side med lige saa god Berettigelse kan begrunde vort Standpunkt med Hensyn til Indførelse af Færøsk som Fag ved Navigationsskolen ud fra de samme Synspunkter, som anføres i Ministeriets Skrivelse. Flertallet skal i denne Forbindelse anføre, at det maa bero paa Misforstaaelse af vore sproglige og nationale Forhold, at man fra dansk Side modsætter sig det færøske Sprogs Ligeberettigelse med Dansk ved Undervisningen inden for de færøske Skoler i det hele taget, og man kan ikke undlade at gøre opmærksom paa, at denne Holdning fra dansk Side vil medføre, at de nationale Gnidninger, der i Forvejen har gjort sig gældende, vil blive forøget ved denne Ministeriets Holdning.

Ministeriets Bemærkning om, at en Udvidelse af Undervisningen med Færøsk ved Navigationsskolen vilde belaste Eleverne og medføre en Forlængelse af Undervisningstiden virker ikke overbevisende paa Flertallet, da Elevernes Dygtiggørelse i Modersmaalet ikke kan betragtes som en Belastning, men tværtimod vil virke som en Spore til Forstaaelsen af selve Undervisningen i de øvrige Fag, deriblandt Undervisningen i Dansk, saaledes som anført af Bestyreren for Navigationsskolen i Thorshavn.

Den forøgede aarlige Driftsudgift for Navigationsskolen grundet paa Indførelse af Færøsk som Fag kan næppe virke afskrækkende; men skulde dette mod Forventning være Grunden til Ministeriets Afslag, vil man fra færøsk Side være villig til at fremskomme med Forslag om at betale de forøgede Udgifter.

Man maa herefter forvente, at man fra Ministeriets Side vil forstaa og indrømme, at det her kun drejer sig om et naturligt og berettiget Krav, der fra færøsk Side vil fremskomme, indtil det har fundet endelig Løsning.

Mindretallet (Danbjørg) skal bemærke, at det er stærkt paakrævet, at der indføres Engelsk som fast Skolefag ved Sætteskipper- og den udvidede Sætteskipperprøveafdeling ved Thorshavn Navigationsskole.

Det skal anføres, at det maa være paakrævet, at en Skibsfører kan saa meget Engelsk, at han kan være i Stand til at udsende Nødraab og lignende paa Engelsk samt at opgive Position og de Omstændigheder et nødstedt Skib kan være i og ligeledes være i Stand til at opfatte saadanne Meldinger fra andre Skibe.

Det er ogsaa paakrævet, at en Skibsfører kan forstaa engelske Vejr-meldinger og forstaa Samtaler mellem engelske Fiskerifartøjer, naar disse taler om Vejr-, Fiskeri- og Markedsforhold.

Det bør paalægges Bestyreren for Thorshavn Navigationsskole at lade

udarbejde en passende Lærebog i Engelsk, indeholdende saadant Stof, der kan være tjenligt til nævnte Formaal, samt at hvert Fiskerfartøj skal være pligtigt at have en saadan Bog ombord.

Mindretallet (Poulsen og A. Samuelson) er i 1936 gaaet med til, at færøsk Sprog indføres som Fag i de tekniske Skoler paa Færøerne. Derimod havde Mindretallet afgørende Betæneligheder ved at støtte Forslaget om, at færøsk Sprog indføres som Fag ved Navigationsundervisningen. Disse Betæneligheder har Mindretallet fremdeles. Den Omstændighed, at Regeringen paa dette Punkt har indtaget det samme Standpunkt som Mindretallet noteres med Tilfredshed. Regeringen har i denne Sag imødekommet Lagtinget i det Omfang, som saglige Grunde tillader, og Mindretallet maa derfor nu, da Spørgemalet paany rejses uden ny saglig Begrundelse, fastholde sin Stilling fra 1936 og kan derfor ikke medvirke til en Ændring i den i saa Henseende gældende Lovgivning.

Paa Foranledning af Flertallets foranstaaende Bemærkninger om det færøske Sprogs Betydning m. m. kan vi indskrænke os til at udtale, at det færøske Sprog ikke er Mindretallet mindre dyrebart end det er Flertallet, men Mindretallet føler ingen Trang til baade i Tide og Utide at drage i Leding. Og i det foreliggende Tilfælde kan man ikke sige med Sandhed, at færøske Interesser af nogen Art er i Fare. Derom giver Navigations-skolens Etablering og Opretholdelse paa Færøerne det allerbedste praktiske Vidnesbyrd.

Forslag

fra *Flertallet* (Kallsø, M. A. Jacobsen og Danbjørg):

Lagtinget indgaar til Regeringen med følgende Andragende:

- 1) Der foretages, saavidt angaar Navigationsskolen paa Færøerne, Tilføjelser til Anordning af 23. Juni 1932 angaaende Kravene til de i Lov om Navigationsundervisningen af 28. Februar 1916 med senere Ændringer omhandlede Eksaminer, saaledes at der til Sætteskipperprøven kræves Færøsk (skriftlig) og til Styrmandseksamen Færøsk (skriftlig og mundtlig) i samme Omfang som gælder for Dansk.
- 2) Der foretages, forsaavidt angaar Navigationsskolen paa Færøerne, Tilføjelser til Anordning af 29. Marts 1930 angaaende Kravene til de i Lov af 19. Marts 1930 om Eksaminer for Skibsmaskinmester m. m. omhandlede Eksaminer, saaledes at der kræves Færøsk (skriftlig) i samme Omfang som gælder Dansk.

fra *Mindretallet* (Danbjørg):

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om:

- 1) at Engelsk indføres som obligatorisk Fag ved Thorshavn Navigations-skole, saavel ved Sætteskipper- som den udvidede Sætteskipperprøve-afdeling,
- 2) at der paalægges Bestyreren for Thorshavn Navigationsskole at lade udarbejde en til Formaalet passende Lærebog i Engelsk,
- 3) at ethvert færøsk Fartøj over 25 Tons forpligtes til at have en saadan Bog ombord.

Tanu 15. desember varð meirilutauppskotið samtykt við 15 atkv.—0. Uppskot minnilutans (Danbjørg) varð samtykt við 16 atkv.—0.

13. Løn ítróttalærarans. (¹³|II).

Nevnd viðv. fíggjarskipan Føroya framlogði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Til Udvalget er oversendt en Skrivelse fra Idrætsinspektør Poul E. Petersen af Myggenæs, stillet til Amtmand Hilbert, hvori Inspektøren udtaler sig om sine Lønningsforhold.

Skrivelsen er paategnet af Færø Amts Skoledirektion, som henstiller, at Spørgsmaalet om Idrætsinspektørens Lønningsforhold overvejes af Lagtinget i Forbindelse med Tingets almindelige Overvejelser af Skoleforholdene.

Da nu Spørgsmaalet om forskellige Forhold vedrørende det færøske Skolevæsen ikke kommer til Behandling i indeværende Lagtingssamling paa Grund af, at bebudede Forslag fra Undervisningsministeriet endnu ikke er modtaget, maa denne Sag ogsaa udsættes til næste ordinære Lagtingssamling.

Forslag.

Sagen udsættes til næste ordinære Lagtingssamling.

Tann 20. desember varð nevndaruppskotlð samtykt við 16 atkv. — 0.

III. Kirkjumál.

14. Kirkja í Miðvági. ⁽¹⁾_{III}.¹⁾

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í tingsetuni 1937 lógu fyrir lögtinginum fylgjandi upplýsingar viðvikjandi hesum máli frá kirkjuliðráðnum í Miðvági:

- 1) Grundstykkið til kirkjuna er fingið til vegar ókeypis.
- 2) Av frivilligum arbeiði eru játtaðir 600 arbeiðsdagar.
- 3) Kirkjufólkið var byrja at virka fyri einum basari fyri kirkjuna.
- 4) Av kontantum peningi var fingið til vegar gott 900 kr.

Í brævi frá kirkjuliðráðnum, dagsett 29. august í ár, verður greitt soleiðis frá:

- 1) Tann kravda frivilliga arbeiðskraftin er fingin til vegar.
- 2) Ein burturluting fyri kirkjuna hevur givið til góðar 1600 kr.
- 3) Hin tilætlaði basarurin hevur enn ikki verið, men er ætlan, at hann skal verða hildin um nýársleitið komandi. Hesin basarur við nýggjari burturluting ætlast at geva í peningi o. u. 4000 kr.
- 4) Planeringsarbeiðið varð byrjað síðsta vetur og ætlast at verða liðugt í vetur.

Meinigheitsráðið biður um tingsins játtan til at byrja sjálva kirkjubyggingina í vetur.

Tekning, yvirlit og kostnaðarætlan liggja við í málinum. Kostnaðarætlanin er frá 27. oktober í ár, gjörd av Heine Joensen, Miðvági, og eftir henni er kirkjan ætlað til at kosta íalt kr. 37.239,95.

Eftir áheitan frá nevndini hava handverksmeistari Johs. Stephanson og múrarmeistari Johs. Simonsen kannað eftir yvirlitinum og kostnaðarætlanini viðvikjandi kirkjuní, eins og telr eftir áheitan nevndarinnar hava kannað eftir, hvat hitt frivilliga arbeiðið, soleiðis sum tingálitid í 1936 fyriskrivur málinum viðvikjandi, kann ætlast til í peningi.

Teir siga, at yvirhøvur kann kostnaðarætlanin haldast at sláa til. Tó verður viðmerkt, at arbeiðslønin fyri timburarbeiðið ætlast at vera sett o. u. 500 kr. ov lágt, og at prísurin fyri við til gólv er o. u. 200 kr. ov lágur. Har aftur ímóti er prísurin á timbur-tilfarinum roknaður til dagsprísuttan avslátt.

Hitt tilætlaða frivilliga arbeiði verður mettt í peningi til 6075 kr.

Eftir áheitan frá nevndini hevur tingmaður Ellefsen boðið sær til at

¹⁾ Sbr. lögtingsáðindi 1937, bls. 86.

selja takstein, gjörður í Miðvági, — og tilfar at binda taksteinin við — til tak á kirkjuna fyrir 990 kr.; harumframt kemur tak til tornið, ið má vera av zinki, at kosta 220 kr., og blýplátur til dekklistar o. a. ætlast at kosta 400 kr. —

Soleiðis sum málið nú liggur fyrri, má nevndin ætla, at ein nýggj kirkja í Miðvági í minsta lagi kemur at kosta 30.000 kr. í peningi. Tað vil so statt verða torført hjá nevndini at seta fram uppskot um at veita so stóran peningastudning til kirkjuna, at hon nú kann verða bygd fyrri tann pening, sum lögtingið kann ætlast at vilja veita plus taun pening, ið kann ætlast at fáast til vegar frá kirkjufólkinum og tað fríviliga arbeiðið, sum Miðvingar ætlast at kunna gera.

Við tað at prísirnir á byggingartíllari tykjast at vera lækkandi, heldur nevndin, at ráðiliga er, at steðgað verður enn eitt ár við at fara í holt við sjálvan kirkjubygningin.

Nevndin vil tó ráða til, at tingið gevur Miðvingum tilsøgn um studning til kirkjuna. Tó kann ikki takast avgerð um, hvussu nógvan pening tingið kanu veita fyrrenn í næstu vanligu tingsetu. Til ta tíð verður givið meinigheiteráðnum í Miðvági saman við kirkjustjórnini at fyrirreika málið soleiðis, at tingið verður til vegar tilboð um prís fyrri at byggja kirkjuna undir teimum treytum, at kirkjufólkið í Miðvági veitir tað fríviliga arbeiði sum ásett í tingáttinum 1936 viðvíkjandi kirkjuni.

Nevndin má harumframt ráða meinigheitsráðnum og kirkjustjórnini til at ætla um, antin tað ikki er gjørligt at minka nakað um ta tilætlaðu kirkjuna, soleiðis at byggikostnaðurin verður nakað væl minni enn hjálagda kostnaðarættan, tá nevndin annars kvíðir fyrri, at kirkjugrunnurin ikki verður førur fyrri at veita tann neyðturviliga pening, ið annars kemur at vænta í.

Uppskot.

- 1) Tingið er sinnað til at styðja hina nýggju kirkjuna í Miðvági við hóskandi peningastudningi. Hvussu stóran studning og hvussu hann verður at rinda, hevur tingið at taka støðu til í næstu vanligu tingsetu.
- 2) Tingið samtykkir, at byggt verður eftir viðlögdu tekning av byggimeistara Heine Joensen. Tó hevur meinigheitsráðið saman við kirkjustýrinum at ætla um, antin tað er gjørligt at minka um ta tilætlaðu kirkjuna, soleiðis at byggikostnaðurin verður nakað væl minni enn kostnaðurin er eftir hjálögdu tekning.
- 3) Meinigheitsráðið saman við kirkjustjórnini hevur at fyrirreika málið til næstu vanligu tingsetu soleiðis at tingið verður til vegar tilboð um prís fyrri at byggja kirkjuna, tó undir teimum treytum, at kirkjufólkið í Miðvági játtar ókeypis at gera arbeiðið við at grava út grundina, at fáa alt tilfarið til kirkjuna á ástæðið, frároknað bilútlegur (bilstýrari við vogni) til koyrslu, líkasam kirkjufólkið má játta at stoypa múrararnar upp ókeypis, tó soleiðis at formaðurin verður løntur, meðan í minsta lagi 8 manns arbeiða ókeypis hvønn arbeiðsdag.
- 4) Málið verður at bera fram aftur á ting til næstu tingsetu.

Tann 26. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 21 atkv.—0.

15. Kirkjan í Árnafirði. (²/_{III}).¹⁾

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í vanligu tingsetuni 1937 hevði tingið hetta mál til viðgerðar. Klaksvíkar sóknarprestur N. J. Rasmussen hevði, fyri kirkjunevndina í Árnafirði, sent tinginum umsókn um, um at veitt varð ein endaligur studningur til Árnafjarðar kirkju uppá 589 kr. 40 oyr.

Frágreiðingin um roknskapin viðvíkjandi kirkjuni vísti, at m. a. vóru goldnar kr. 269,50 fyri ein veg uttan um kirkjuna. —

Sum síðsta studning til kirkjubýggingina í Árnafirði játtaði tingið í fjør 320 kr., meðan víst varð til, at kostnaðurin fyri vegarbeiðið mátti haldast at vera kommunal uppgáva, sum sóknarstýrið mátti greiða. Hóast sóknarstýrið fyri Klaksvíkar kommunu í brævi tað 8. mars 1938 til meinigheitsráðið í Árnafirði, ber seg undan at rinda peningin fyri nevnda veg, má tingið standa fast við ta avgerð, tað tók hesum viðvíkjandi í fjør.

Uppskot.

- 1) Tingið kann ikki veita peningastudning fyri vegarbeiði við kirkjuna í Árnafirði.
- 2) Eitt eintak av álitinum verður sent til meinigheitsráðið í Árnafirði.

Tann 22. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

16. Umvøling av Bíggjar kirkju. (³/_{III}).

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í brævi, dagsett 3. september í ár, seekir Bíggjar meinigheltsráð tingið um studning til at væla um Bíggjar kirkju. Ráðið sigur frá, at kirkjan varð bygd í 1865 og hevur í longri tíð trøngt til ábøtur. Kirkjan er vorðin so ódygg, at bróstið sumstæðs er gingið úr plógvi og gýsur tí illa. Tær neyðturvuligu ábøtur hava menn mettt til at kosta o. u. 870 kr. — Við tað at

¹⁾ Sbr. lögtingetíðindi 1937, bls. 84.

kirkjufélkið er fámennt — bert 90 í tali — siga umsækjarnir, at ógjörlikt er at fáa henda pening til vegar av sóknini.

Nevndin kann væl skilja, at tað fyrri eina so lítila kirkjusókn er torført at fáa til vegar hin neyðturviliga pening, men tað kann kanska vera ivasamt, um tingið hevur umstøður til at játta pening til umvøling av kirkjunni innan; men tá arbeiðið at dríva eina kirkju kanska líka nógv kann reknast til úttanum innandura, heldur nevndin tað vera forsvarið, at tingið játtar hóskaði studning til hetta arbeiði.

Eftir upplýsing frá kirkjuliðráðnum ætlast kostnaðurin til at dríva kirkjuna í Bø at verða o. u. 500 kr.

Nevndin skal mæla tinginum til at samtykkja hetta

uppskot.

- 1) Tingið játtar, at úr kirkjugrunninum verða veittar 500 kr. fyri kostnaðin at dríva kirkjuna í Bø.
- 2) Eitt eintak av álitinum verður sent kirkjuliðráðnum.

Tann 3. novemher varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

17. Víðkan av kirkjugarði í Hvalvík. (⁴/_{III}).

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

I brævi dagsett 25. september í ár hevur Hvalvíkar sóknarstýri heitt á tingi um at veita studning til at víðka um kirkjugarðin í Hvalvík.

Fylkislæknir Philipsen, Vestmanna, sigur frá í hjálagda brævi av 5. nov. í ár, at hann hevur hugt eftir tí grundstykki, ið ætlað er til at vaksa um kirkjugarðin víð, og váttað hann, at tað er væl hóskaði, tá tær neyðturviligu umbætur eru gjørdar, so at vatnið verður veitt burtur.

Hjálagt er eisini yvirliit og kostnaðarætlan, undirskrivað av Jóannes Olsen, Axel Jacobsen og Jøen Christiansen.

Kostnaðarætlanin er henda:

194 m ² av ognajørð á 0/65	kr. 116,10
65 m av garði (grót ella beton) á 10/—	- 650,00
1 portur	- 50,00
Formannsløn	- 250,00

Tilsamans: kr. 1066,10

Tá tingið veitir $\frac{3}{5}$ av tilfari og formannsløn, skal nevndin seta fram uppskot um at veita studningin soleiðis:

Tilfar (cement, formar o. t.)	kr. 250,00
Portur	- 50,00
Formannsløn	- 250,00
	kr. 550,00

$\frac{3}{5}$ harav 330 kr.

Uppskot.

- 1) Tá arbeiðið við viðkan av kirkjugarðinum í Hvalvík er liðugt, sýnað og góðkent, veitir tingið Hvalvíkar sókn úr kirkjugrunninum $\frac{3}{5}$ av 550 kr., tilfar og formannsløn, tilsamans 330 kr.
- 2) Hvalvíkar sóknarstýri fær eitt eintak av álitinum.

Tann 28. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

18. Vágs kirkja. (⁵III).¹⁾

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Kirkjustýrið hevur við átokning, dagsett 6. oktober 1938, á bræv frá Vágs meinigheitsráði til kirkjustýrið, dagsett 4. okt. í ár, lagt fyrri tingið málið viðvíkjandi Vágs kirkju soleiðis sum tað liggur fyrri nú. — Samtíðis er lögð fyrri tingið umsókn, dagsett 4. okt. í ár, frá Vágs kirkjuráði, har ráðið biður um, at tær 6000 kr., ið játtaðar eru frá tinguinum til kirkjubyggingina, og sum skuldu verið rindaðar í 1939, verða goldnar straks. Sagt verður frá, at arbeiðið við kirkjubyggingina kann verða gjørt liðugt um fjúrtan dagar, og at handverkararnir hava krav uppá at fáa peningin rindaðan eftir hjálægdu kontrakt, sum gjørd er millum handverkararnar og meinigheitsráðið og er góðkend av kirkjustýrinum.

Kirkjustýrið upplýsir, at av tí seinasta játtaða peningi til kirkjubyggingina í Vági eru rindaðar 12.000 kr.

Við tað, at arbeiðinum liður so væl, vil nevndin mæla til, at tingið gevur meinigheitsráðnum í Vági rætt til saman við kirkjustjórnini at fáa í

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 37.

lag eitt lán uppá 6000 kr. frá sparikassa ella banka og til at seta tingsins vátan fyri peningin í veð fyri lánið.

Uppskot.

- 1) Tingið játar, at meinighetsráðið í Vági eftir samráð við kirkjustýrið straks ger útvegir fyri einum láni uppá 6000 kr. frá sparikassa ella banka við at seta tingsins vátan fyri peningin í veð fyri lánið. -- Lánið verður nýtt til at rinda handverkarunum tann pening, sum teir eiga eftir fyri kirkjubyggingina, soleiðis sum kontraktin fyriskrivur.
- 2) Kirkjustýrinum verður givið upp í hendi at greiða málið sum skjótast.

Seinri framlegði nevndin seljóðandi eykaúlit og broytingaruppskot:

Eftir samtykt sum tingið áður hevur viðtikið skuldu tær seinastu 6000 kr., sum játtaðar eru til kirkjubyggingina í Vági verða rindaðar í 1939. — Nú hava handverkarar í Vági biðið um at fáa tað, sum eftir er at rinda av studninginum, galdið straks, tá arbeiðið verður liðugt um nakrar dagar.

Tá nevndin í tíðini ímillum aðru og triðju viðgerð av málinum hevur fingið upplýst, at tingið nú hevur tókna pening til hetta mál, skal nevndin seta fram fylgjandi:

Í staðin fyri upprunaliga uppskot nevndarinnar skal nevndin mæla til, at tingið samtykkir fylgjandi

uppskot.

- 1) Tingið samtykkir, at úr kirkjugrunninum verða játtaðar tær seinastu 6000 kr. til at rinda straks til handverkararnar í Vági fyri arbeiði við kirkjuna har, soleiðis sum byggikontraktin fyriskrivur.
- 2) Kirkjunevndini verður givið at greiða málið frá hondini sum skjótast.

Tann 28. oktober varð broytingaruppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

19. Studningur til hegn um Skúvoyar kirkju. (⁶/_{III}).

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Meinighetsráðtö fyrir Skúvoyar kirkju biður í umsókn, dagsett 9. okt. í ár, um at veita studning til hegn uttan um hina nýggju kirkjuna í Skúvoy.

Yvirslag og kostnaðarættlan, gjørt av Zacharias Jacobsen, liggur við í málinum.

Skotið verður uppá, at kostnaðurin verður:

cement til stólpur og jagara	100 kr.
flættaður hegntráður.....	180 -
jarnportur.....	225 -
arbeiðisløn	175 -

Tilsamans: 680 kr.

Av tingtíðindi 1930, bls. 56, framgongur, at tingið hevur givið kirkjustjórnini upp í henda at greiða sum best málið viðvíkjandi hegn uttan um kirkjuna á Tvøroyri. Annars er upplýst fyri nevndini, at fleiri líknandi arbeiðir hevur kirkjustýrið fyrireikað og kirkjukassin rinda kostnaðin.

Nevndin skal mæla til, at kirkjustýrið ger útvegir fyri, at hegn verður sett uttan um kirkjuna í Skúvoy sum skotið uppá av Z. Jacobsen, tó má nevndin halda, at træportur kann vera í staðin jarnportur.

So statti skal nevndin seta fram fylgjandi

uppskot.

Kirkjustýrinum verður givið upp í hendi at gera útvegir fyri, at hegn verður sett uttan um kirkjuna í Skúvoy. Fyri kostnaðin av hesum arbeiði verður peningurin at rinda úr kirkjugrunninum, tó hægst 525 kr.

Tann 4. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

20. Kirkjan í Klakksvík. (7^{III}).

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Meinighetsráðið fyrir Klakksvíkar kirkju hefur í brævi, dagsett 6. júlí 1938, til kirkjustýris skotið uppá, at kirkjan verður klædd við jarni. Tað verður upplýst, at umframt aðrar smávegis umvælingar verður kostnaðurin til at klæða tilbygningin til kirkjuna mettur at verða o. u. 500 kr., meðan kostnaður til at klæða alla kirkjuna við jarni ætlast at verða o. u. 1500 kr.

Nevndin kann mæla til, at kirkjan verður klædd við jarni, men við tað at hin tæki peningurin hjá kirkjukassanum ikki er stórur, má nevndin mæla til, at tann neyðturvilligi peningur, sum ætlast til 1500 kr., verður rindaður í tvey ár, soleiðis at 500 kr. verða greiddar í 1939 og 1000 kr. í 1940.

Tær útreiðslur, sum ætlast at ganga til eftirlit av orglinum eru kirkjukassanum óviðkomandi.

Uppskot.

- 1) Úr kirkjugrunninum verða veittar 1500 kr. til at klæða kirkjuna í Klakksvík uttan við jarni, soleiðis at 500 kr. verða rindaðar í 1939 og 1000 kr. í 1940.
- 2) Eitt eintak av álltinum verður sent til meinighetsráðið í Klakksvík.

Tann 26. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

21. Umvæling av kirkjuni á Selatrað. (8^{III}).

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Meinighetsráðið fyrir Selatraðar kirkju biður í brævi, skrivað 18/9.38, um tingains studning 1) til at fáa burtur fukt, ið spillur málingina innan í kirkjuni, umframt til at bota um torntakið, 2) til at koyra burtur rotnar plankar í gólvi og lofti í forkirkjuni.

Ráðið upplýsir, at ymsir hava verið og hugt at kirkjuni til at kanna eftir, hvaðan fuktin kemur frá og um møgulligt geva ráð fyr fuktini, men uttan útslit. Lækin í torninum, sum hevur ársakað rotid í forkirkjuni, hevur verið síðan kirkjan varð bygd, verður sagt. Tá tey líti, sum kirkjan nú hevur innan, er orsakað uttaní frá, heldur meinigheitsráðið, at tær úbætur, ið eru neyðugar, eiga at verða kostaðar av tinguinum.

Yvirlit og kostnaðarætlan, sum gjørd er av byggimeislar Niels Pauli Hansen, Glyvrum, er viðlögð málinum.

N. P. Hansen skjýtur upp, at kirkjan verður klædd innan við „Insulte“-plátum. Kirkjan er klædd upp til vindeyguni við krossfineri, sum er spilt vegna fuktina. Hetta má bætast.

Kostnaðurin til umvælingina verður ætlaður til:

at klæða kirkjuna innan.....	850 kr.
umvæling av klædninginum innan	175 .
tornleki og tað, hann hevur spilt.....	230 .
máling og málingararbeiði.....	475 .

Tilsamans 1730 kr.

Nevndin skal mæla til, at tornlekin og tað, sum hann hevur spilt av sær, verður afturbættur sum skjótast, men nevndin kann ikki sum stætt er seta fram uppskot um at veita pening til at klæða og mála kirkjuna innan.

Uppskot.

1) Tingið samtykkir, at kirkjustýrinum verður givið upp í hendi at skipa soleiðis fyri, at tornlekin í Selatraðar kirkju og tað, sum hann hevur spilt av sær, verður bættur sum skjótast. Til hetta endamál verður játtaður úr kirkjugrunninum tann neyðtarvuligi peningur.

2) Eitt eintak av álitinum verður sent meinigheitsráðnum.

Tann 4. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atk.—0.

22. Altartalva til Mikladals kirkju. (⁹III).

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Kirkjustýrið fyrir Mikladals sókn sigur í brævi, dagsett 17. okt. í ár, til tingið um studning til eina altartalvu í kirkjuna har.

Tað verður hildið fram, at av tí at sóknarfólkið er fáment, heldur tað seg ikki ført fyri at fáa til vegar hin neyðturvuliga pening til hetta endamál. Upplýst verður, at meinigheitsráðið hevur hugsað sær, at ein føroyskur kunstmálarí skuldi mála taivuna og heldur, at tað kundi berið til, at tingið vildi veitt einum tílkum manni ein hóskandi studning við teimum treytum, at hann skuldi mála eina altartalvu til kirkjuna í Mikladali.

Hóast nevndin má ásanna, at tað hugsan, ið kirkjuliðráðið ber fram, er góð, kann nevndin ikki mæla til at veita studning til tílk endamál, tá tær uppgávur, sum liggja fyri tinginum viðvíkjandi bygging av nýggjum kirkjum, eru so stórar, at tingið sum státt er ikki hevur pening til tílk endamál, sum talan er um.

Uppskot.

- 1) Tingið kann ikki játtað umsóknina frá Mikladals kirkjuliðráði.
- 2) Eitt eintak av álitinum verður sent til Mikladals kirkjuliðráð.

O. F. Joensen framlegði soljóðandi Ændringsforslag:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes: Til en Altertavle i Mygledals Kirke bevilges af Kirkefonden 150 Kr.

Tann 4. november fall broytingaruppskotið, bert 5 atkv.—0. Nevndaruppskotið fall eisini, bert 9 atkv.—0. Málið var hareftir burturdottið.

23. Hovs kirkja. (¹²|III).¹⁾

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í vanligu tingsetuni í fjór samtykti tingið fylgjandi viðvirkjandi Hovs kirkju:

„Málið verður goymt til tess, kirkjumálið í Vági er komið til endaliga avgerð.“

Av tí, at hin nýggja kirkjan í Vági væntast at verða vígd til jólar í ár, loyvir nevndin sær at taka upp aftur málið viðvirkjandi Hovs kirkju.

Tingið hevur áður samtykt, at hin gamla kirkjan í Vági skuldi flytast til Hovs, tá hin nýggja kirkjan í Vági varð liðug. Tá kirkjumálið í Vági nú liggur soleiðis fyri, at hin gamla kirkjan har ikki longur verður til nýtslu, skal nevndin mæla til, at hon nú verður flutt til Hovs. Men áðrenn hetta kann gerast, heldur nevndin, at neyðugt er at gera fylgjandi fyrireikingar-arbeði: Tingið fær til vegar yvirlit og kostnaðarætlan um, hvat peningur krevst til at taka hina gomlu kirkjuna í Vági niður, at færa hana til Hovs og byggja hana upp aftur har. Hetta arbeði skal verða gjørt skjótast gjørligt og verða lagt fyri næsta lögting, sum síðani tekur endaliga avgerð um spurningin.

So stutt skal nevndin mæla til, at tingið samtykkir hetta

uppskot.

- 1) Kirkjustjórnin verður givið upp í hendi at gera útvegir fyri at tingið verður til vegar kostnaðarætlan og yvirlit um, hvussu nógvur peningur fer til at taka gomlu kirkjuna í Vági niður, at færa hana til Hovs og at byggja hana upp aftur har. Tær tingnu upplýsingar verða lagdar fyri næsta lögting, sum tekur endaliga avgerð um spurningin.
- 2) Avgerð tingsins verður gjørd Hovbingum kunnug.

Tann 17. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

¹⁾ Sbr. lögtingatíðindi 1987, bls. 29.

24. Kirkja á Skála. ^(1^a III).¹⁾

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í vanlgu tingsetuni 1937 varð samtykt fylgjandi uppskot viðvíkjandi nýggjari kirkju á Skála:

„Tingið er sinnað til at styðja kirkjuna á Skála við hóskandi peningastudningi, tó soleiðis at studningurin hægst verður 9000 kr. Hvussu studningurin verður at rinda, hevur tingið at taka støðu til í næstu tingsetu.“

Av tí at nevndini er kunnigt, at kirkjan er farin í gerð og nú er undir fullum arbeiði, halda vit, at neyðugt er at seta fram uppskot um, hvussu hin játtaði peningurin verður at rinda. Eftir tí, ið upplýst er munnligt frá prestinum Buhl-Nielsen, sum er formaður í bygginevndini, verður tað neyðugt at fáa 3000 kr. í tøkum peningi í hesum ári; annars er ætlanin, at kirkjan skal verða liðug til hvítusunnu næsta ár.

Hetta sama hevur nevndin fingið skrivliga váttað av tí brævaskifti, sum farið er fram millum bygginevndina á Skála og kirkjustjórnina. Eftir hesum at døma, er arbeiði uppá kirkjuna farið fram í góðum lagi.

Nevndin skal so stutt mæla tinginum til at samtykkja fylgjandi

Uppskot.

Løgtingið samtykkir, at hin av tinginum játtaði peningur til Skála kirkju, 9000 kr., verður at rinda soleiðis, at 3000 kr. verða goldnar innan árs enda í ár. Hinar 6000 kr. verða at rinda komandi ár, soleiðis sum kirkjustýrið eftir umstøðunum heldur tað verða gjørligt.

Tann 28. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 30.
Lögtingstíðindi 1938. 5.

25. Føroyskt sum kirkjumál. (14¹III).¹⁾

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbotækning:

I den ordinære Lagtingssamling 1936 vedtog Tinget Ændringsforslag til Ændring i Anordning for Færøerne Nr. 18 af 21. Januar 1925 om Menighedsraad, der gik ud paa, at § 23 d affattes saaledes:

„at Prædiken ved Højmesse gudstjenesten i Kirken skal holdes paa Færøsk eller Dansk eller ved et vist Antal Højmesse gudstjenester i Kirkeåret paa et af de nævnte Sprog og ved Resten paa det andet, naar Sognepræsten deri er enig. Ved Messefaldsgudstjenester oplæses færøske eller danske Prædikener. Færøske Salmes og færøsk Ritual kan benyttes, saavel under færøske som danske Gudstjenester og kirkelige Handlinger.“

I den ordinære Tingsamling 1937 forelaa der ikke for Tinget nogen Meddelelse om, hvad der var sket vedrørende Sagen, dog havde man fra Provsten paa Færøerne faaet mundtligt Besked om, at Sagen var til Erklæring hos Menighedsraadene.

I Skrivelse af 20. Oktober d. A. henvendte nærværende Udvalg sig til Kirkeministeriet med Hønstilling om, at dette snarest muligt vilde give Tinget Underretning om den af Ministeriet truffne Afgørelse vedrørende Sagen.

Den ønskede Underretning modtog Tinget i Skrivelse af 15. ds. hvori meddeles, at Kirkeministeriet har brevvekslet om Sagen med Biskoppen over Københavns Stift, der har indhentet Erklæringer over det af Lagtinget vedtagne Forslag fra Provsten samt fra Præsterne og Menighedsraadene paa Færøerne.

Paa Grundlag af det i Sagen fremkomne har Kirkeministeriet foreslaaet en i Formen noget ændret Affattelse af Lagtingets Ændringsforslag. Dette er tiltraadt af Statsministeriet, hvorefter Kirkeministeriet erklærer sig villigt til, saafremt Formuleringen tiltrædes af Lagtinget, at nedlægge Forstilling om Ændring af § 23 d i Overensstemmelse hermed.

Da Ministeriets Ændringsforslag i Realiteten maa anses at gaa ud paa det samme som det af Lagtinget vedtagne Ændringsforslag i 1936, skal Udvalget foreslaa Ministeriets Ændringsforslag til Tingets Vedtagelse.

Forslag

til

Ændring i Anordning for Færøerne Nr. 18 af 21. Januar 1925
om Menighedsraad.

§ 23 d affattes saaledes:

„d) Benyttelse af Færøsk eller Dansk ved Gudstjenester og kirkelige Handlinger efter følgende Regler:

¹⁾ Sbr. lögtingsáðindi 1936, bls. 55.

- 1) Det fastsættes, om og i hvilket Omfang Prædiken ved Højmesse-gudstjeneste skal holdes paa Færøsk.
- 2) Det fastsættes endvidere, om og i hvilket Omfang færøsk Prædiken skal oplæses ved Messesafaldsgudstjeneste.
- 3) Færøsk eller dansk Ritual og færøske eller danske Salmer kan benyttes ved Gudstjeneste og kirkelige Handlinger, uanset hvilket Sprog der benyttes til Prædiken.
- 4) Til Ordningen ved Højmesse-gudstjeneste kræves altid Sognepræstens Tilslutning. Det samme gælder for kirkelige Handlinger, der udføres af Sognepræsten uden for Højmesse-gudstjenesten.
- 5) Færøske Ritualer og Salmer skal være autoriserede af Biskoppen."

Tann 15. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

26. Endurnýggjan av studningi til kirkjugarð við Norðskála. (¹⁵|_m).

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í lögtingssetuni 1929 hevur tingið samtykt at velja studning til kirkjugarð við Norðskála $\frac{2}{3}$ av útreiðslunum til tilfar og formannsløn.

Ein limur av sóknarstýrinum fyri Eiðis sókn hevur munuliga heitt á nevndina um at endurnýggja studningin, soleiðis at ein partur av honum kann verða rindaður straks og restin, tá garðurin er liðugur, sýnaður og góðkendur. Hesin sami maður upplýsti eisini, at garðurin ætlast at verða gjørdur liðugur í vetur.

So stutt skal nevndin seta fram fylgjandi

uppskot.

Tingið endurnýggjar studningin til nýggjan kirkjugarð við Norðskála soleiðis, at úr kirkjugrunninum verða at rinda Eiðis sókn $\frac{3}{5}$ av útreiðslunum til tilfar og formannsløn.

Sóknarstýrið hevur at leggja greindan (spesifiseraðan) roknskap yvir gjøldini til garðin fyri kirkjustýrið, sum straks kann rinda fyri útlægurnar til tann gjørda partin av garðinum og restina, tá arbeiðið er fullgjørt, sýnað og góðkent.

Tann 16. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

IV. Telefonmál.

27. Frágreiðing frá telefonnevndini. (I¹_{IV}).¹⁾

Telefonnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Nevndin hefur fengið til umhugsunar frágreiðing frá telefonmillumtinganevndini, og hefur hon kannað eftir, hvussu millumtinganevndin hefur hagreitt tey mál, sum hava verið til viðgerðar millum tingseturnar.

Nevndin hefur ongur atfinningar at gera at hesum starvi millumtinganevndsins og skal seta fram uppskot um at velja eina 3-mannanevnd til saman við telefonstjóranum at skipa fyri øllum málum telefonverkinum viðvíkjandi millum tingseturnar.

Uppskot.

- 1) Tingið góðkennir allar tær avgerðir, millumtinganevndin hefur tikið millum tingseturnar 1937 og 1938.
 - 2) Tingið kjósar eina 3-mannanevnd til millum tingseturnar í felag við telefonstjóran at takað avgerð í øllum málum telefonverkinum viðvíkjandi.
-

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1957, bla. 98.

28. Tráðleys telefon við útheimin o. a.

(²|iv).¹⁾

Útvarpstíðindi úr Føroyum. (³⁵|xiii).²⁾

Telefonnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Hesi mál eru goymd frá tingsetuni 1937. Millumtinganevndin sigur frá, at málini eru frammi í „Erhvervskommissionini“.

So statt setur nevndin fram hetta

uppskot.

Tingmálini: Tráðleys telefon við útheimin o. a. og Útvarpstíðindi úr Føroyum verða goymd til næsta ár.

Seinri framlegði nevndin soljóðandi eykaálit:

Tá hesi bæði mál vóru til 2. viðgerð tann 21. oktober tóku tingmenn til orða fyri, at nevndin millum 2. og 3. viðgerð skuldi taka málini upp aftur til umhugsunar av nýggjum og kanna eftir, um tað ikki vóru møguleikar fyri, at tingið longu í hesi setuni kundt gjørt nakað munagott til frama fyri málini.

So statt skal nevndin minna um, at hesi mál vórnu til viðgerðar á tingi í fjør (sbr. tingtíðindi 1937, bls. 41—43). Av álitinum frá í fjør sæst, at Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet hevur mett anleggsskoðnaðin viðvíkjandi einum radiosambandi soleiðis:

- 1) Føroyar—Danmark ca. 200.000 kr.
- 2) Tórshavn—Tvøroyri „ 130.000 „

Tær árligu driftsútreiðslurnar vilja liggja um 30.000 kr. fyri hvørt.

Nevndin dugir ikki at siggja, hvussu hesin nógvu peningur kann skaffast til vegar, heldur ikki, hvussu drifin skal kunna svara rokning, og vil hon soleiðis heldur ikki seta fram uppskot, ið miða imóti at fáa áðurnevndu rádiostøðir bygdar.

Harafturímóti heldur nevndin tað vera vert at royna at fáa eitt líkandi radiosamband ímillum Suðuroynna og hinar oyggjarnar elns og tað, ið Skúvoyggin nú hevur fingið, og sum hevur sýnt at royns sera væl. Hetta vildi verið so mikið meira lættfært peningaliga, sum telefonverkið eigur 2 sterkar maskinsendarar til eitt tilíkt radiosamband; eftir er at skaffa ein móttakara av besta slag og byggja neyðturvuliga støð á Tvøroyri. Hetta radiosambandi kundt so „koblant“ saman við trátelefonina í Suðuroy og aðrastaðni í Føroyum, soleiðis at telefonfelagar í Suðuroy kundu tala við telefonfelagar

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 41.

²⁾ — 1937, - 221.

norðanfjarðs, eins og tílíkir nú tala við hvønn annan í Suðuroy. Um hetta varð gjørt, vildi nevndin hildi tað verið eitt stórt framstig mett við ta núverandi skipanina, serliga tá ein hevur í huga, at telegraftíðin millum Havnina og Suðuroy líka nú er gjørd meira rúmlig. —

Viðvíkjandi „Útvarpstíðindi úr Føroyum“ skal nevndin mæla til, at hetta mál verður givið telefonnevndini at fyrireika og so at leggja fram fyri tingið í næstu vanligu setu.

Uppskot.

- 1) Tað verður givið telefonnevndini upp í hendur at avrika, at eitt radio-telefonsamband Tvøroyri—Havn verður sett á stovn eins og telefonsambandið Skúvoy—Sand, soleiðis at henda radiotelefonin verður sett í samband við tað vanligu telefonina.
- 2) Tann neyðturviligi peningur til hetta mál verður at rinda av telefonverksins kassa.
- 3) Millumtinganevndin verður blóðin um at fyrireika málið viðvíkjandi „Útvarpstíðindi úr Føroyum“ og seta fram uppskot til næstu vanligu tingsetu.

Tann 19. desember varð uppskot nevndarinnar í eykaálitinum samtykt við 15 atkv.—0.

29. Tráðleys telefon á St. Dímun. ^{(3|iv).}¹⁾

Telefonnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í setuni 1937 viðtók tingið soljóðandi uppskot frá telefonnevndini í málinum: Tráðleys telefon til St. Dímun:

1) „Tingið játtar, at tað fyri telefonverksins rokning verður bygd ein lítill tráðleys telefonstöð soleiðis sum frágreitt í álitinum.

2) Tað undir pkt. 1) umrædda er freytað av, at bóndin pliktast seg til at passa støðina ólønður.

3) Tað verður glivið telefonmillumtinganevndini upp í hendur saman við stjóranum til næstu tingsetu at seta fram uppskot til skipan fyri støðina á St. Dímun.“

¹⁾ Sbr. lögtingatíðindi 1937, bls. 50.

Málið er greitt, tó at tað enn ikki er gjørd skipan fyri støðuna.
So státt setur nevndin fram hetta

Uppskot.

Nærri skipan fyri støðina á St. Dímun verður gjørd av millumtinga-
nevndini eftir uppskoti frá verkstjóranum.

Tann 21. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

30. Sæla av telefonhúsi í Skúvoy. (⁴/_{IV}).

Telefonnevndin framlegði sáljóðandi Udvalgsbetænkning:

Aksel Brekker af Skuø andrager om at faa til Købs Telefonvæsenets Bygning i Skuø for en Købesum af 300 Kr.; endvidere andrager han om at faa den i Bygningen værende Benzln-Motor uden Vederlag, da denne er gammel og meget brugt og trænger til en større Reparation.

Sagen har været forelagt Driftsbestyreren til Erklæring. Denne tilraader, at der svares Andrageren, at Tinget ikke ønsker at sælge, men at der forøvrigt træffes en Afgørelse om, hvorledes der skal forholdes med Telefonvæsenets Ejendom m. m. paa Skuø.

Udvalget kan heller ikke tilraade Salg paa de af Andrageren opsatte Betingelser, og i hvert Fald ikke før der er foretaget en Undersøgelse af, hvilken Værdi Telefonbygningen og Inventar har.

Forslag.

- 1) Der svares Aksel Brekker, Skuø, at Tinget for Tiden ikke ønsker at sælge Telefonbygningen i Skuø.
- 2) Det overlades det mellem Tingsamlingerne værende Telefonudvalg til sammen med Driftsbestyreren at træffe en Afgørelse om, hvorledes der skal forholdes med Telefonvæsenets Ejendom m. m. paa Skuø.

Tann 21. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

31. Fastir umvølingarmenn við telefonverkið. (⁵_{IV}).

Telefonnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetækning:

Telefonreparatör Jacob Klein af Strænder ansøger om fast Ansættelse som Reparator ved Telefonvæsenet paa samme Lønbetingelser og Arbejdsvilkaar som Brødrene Poulsen.

Andrageren arbejder som fast Reparator ude paa Bygderne mod et aarligt Honorar af 300 Kr., Timeløn og Udliggopenge, naar han arbejder uden for Bygden Strænder. Han anfører i sit Andragende, at han er villig til at bosætte sig i Thorshavn, hvis dette kræves for Ansættelsens Skyld.

Sagen har været forelagt Driftsbestyreren til Eklæring. I Skrivelse af 18. f. M. udtaler denne bl. a.: Der har ikke fra Driftsbestyrerens Side været fremsat Ønske om at ansætte flere fastlønnede Reparatorer i Thorshavn. Hvis dette skulde blive nødvendigt har Driftsbestyreren tænkt sig at antage en ung Mand, fuldt udlært som Elektromekaniker og med teoretisk Kendskab til Elektroteknik. — Driftsbestyreren udtaler videre, at Pladsforholdene paa Værkstedet i Thorshavn er saa daarlige, at det ikke vil være muligt at antage flere fast arbejdende end de Reparatorer, der nu er beskæftiget paa Værkstedet.

Driftsbestyreren anfører, at de Lønbetingelser, som Andrageren ønsker at komme under, kræver en daglig Beskæftigelse af 8 til 10 Timer. Der kan uden for Thorshavn ikke til Stadighed skaffes Beskæftigelse som anført, ligesom Driftsbestyreren ikke kan føre den nødvendige Kontrol med en Mand, der kun er beskæftiget ude paa Bygderne. Driftsbestyreren kan derfor ikke tilraade, at Andrageren faar andre Løn- og Arbejdsvilkaar, end han nu har paa Strænder.

Efter det foran af Driftsbestyreren anførte kan Udvalget heller ikke for Tiden tilraade, at Andrageren faar andre Løn- og Arbejdsvilkaar end dem, han nu arbejder under og stiller følgende

Forslag.

Der svares Telefonreparatör Jacob Klein af Strænder, at Tinget ikke for Tiden kan bevilge ham højere Løn og andre Arbejdsvilkaar, end dem, han nu arbejder under.

Tann 21. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

32. Telefonverksins stykki á havna- plássinum. (⁶/_{IV}).¹⁾

Telefonnevndin framlegði soljóðandi nevndarált:

Á Fundi 5. október í ár samtykti telefonmillumtinganevndin soljóðandi uppskot: „Telefonstjórnin varð biðin um at gera uppskot til bygging og eisini at kanna eftir, um meira hóskandi pláss kann finnast.“

Frá telefonstjóranum hevur nevndin nú fingið tvær „skitser“, eina av hvørjum tí pláss, sum talan kann vera um at leiga, og sýna tær, at tað pláss, sum telefonverkið leigar nú, er nógv grynari og ikki so væl hóskandi til goymslu av kaðalum sum hitt.

Nevndin kann ikki halda, at hetta mál er nóg væl fyrirreikað, og tá tingsetan er so mikilð útliðin, sum hon er, kann ætlast, at hetta ikki kann gerast meðan tingið er saman; heldur kann tað ikki ætlast, at málið hevur slíkan hast, at tað er neyðugt at fáa tað avgjört líka í stundini.

Málið verður givið millumtinganevndini at fyrirreika og harnæst fyrileggja fyri næstu tingsetu.

Nevndin skal mæla til, at millumtinganevndin til næsta tingfær greitt hesar spurningar:

- 1) Skaffa vissu fyri, hvat leigan verður á einum møguligum nýggjum stykki.
- 2) Koma fram við uppskotum (tekning), hvussuleiðis skal byggjast, um tingið hevur viljað til tess.
- 3) Skaffa til vegis kostnaðarætlan viðvíkjandi einari tilfari bygging og síðani leggja málið fram á ting.

Uppskot.

Millumtinganevndin verður biðin um til næstu tingsetu at skaffa til vegis teir í álitinum nevndu upplýsingar og fyrileggja málið soleiðis greitt aftur fram fyri tingið.

Tann 31. október varð uppskot nevndarlunnar samtykt við 13 atkv.—0.

¹⁾ Sbr. lögtíngstíðindi 1937, bls. 80.
Lögtíngstíðindi 1938. 6.

33. Studieferðir telefonstjórans. (⁷|IV).

Telefonnevndin framlegði seltjóðandi nevndarállt:

Í brævi av 16. sept. í ár sigur verkstjóri fyrri telefonverk Føroya lögtings, Zachariasen, frá, at bæði trátelefon og radiotelefon nú á døgum javnan vera fyrri stórum broytingum. Verkstjórin heldur fyrri, at hóast tað er so, at upplýsingar um tílikar broytingar fáast gjøgnum bókuentir, vil ein aldri í tílikum tekniskum spurningum fáa fullan og hollan kunnleika um tær hendingar, sum fara fram, uttan sjálvur at síggja, kanna eftir og royna tær saman við fólki, sum hevur skil á tingunum.

So státt spyr verkstjórin, um tingið heldur tað ikki vera neyðugt, at verkstjórin minst annaðhvørt ár kann fara út at kanna eftir nýhendingum viðvíkjandi tráð- og radiotelefon í úthelminum, soleiðis at telefonverkið ber útreislurnar uttanoyggja við tílikum ferðum. —

Samstundis boðar verkfrøðingurin frá, at av tí at hann er settur í embætti eftir reglum fyrri „Post- og Telegrafvæsenet“ eiga hann og konan annaðhvørt ár fría ferð frá telefonverkinum fram og aftur millum Tórshavn og Keypmannahavn, soleiðis at ferðadagarnir millum londini verða lagdir aftrat ársfrítið verkstjórans. — Hann heldur tí at tað kundi verið hóskaði, um slíkar studiuferðir í flestum ferum verða lagdar saman við ársfrítið hansara.

Nevndin skal føra fram:

Tann 1. oktober 1936 er Louis Zachariasen settur verkstjóri fyrri telefonverkið og lønast „i Henhold til Lov af 12. September 1919, jfr. Lov af 31. Marts 1931 om Statens Tjenestemænd 6. Lønningsklasse for Post- og Telegrafvæsenet.“ (Løgtingstíðindi 1936, bls. 64). —

Nevndin hevur kannað eftir og fingið upplýst, at tað er rætt, at tæ-nastumenninir við postvesinið annaðhvørt ár við konu hava fría ferð millum Tórshavn og Keypmannahavn. Eftir hesum at døma eiga verkstjórin sama rætt sum postmenninir, og nevndin kann tí mæla til, at tingið samtykkir, at verkstjórin og kona hansara annaðhvørt ár fáa fría ferðing frá telefonverkinum fram og aftur millum Tórshavn og Keypmannahavn.

Nevndin má eisini ásanna, at tað vil bliva neyðugt, at verastjórin av og á fer út at kanna eftir nýhendingum viðvíkjandi tráð- og radiotelefon í úthelminum. Sjálvandi skulu hesar studiuferðir falla saman við ársfrítið verkstjórans, og meinar nevndin, at tað eiga at vera ein treyt, at verkstjórin á sínum frítiðsferðum uttan fyrri Føroyar kannar eftir øllum nýhendingum viðv. tráð- og radiotelefon í úthelminum.

Uppskot.

Tingið játar, at verkstjóri Louis Zachariasen og kona hansara annaðhvørt ár fáa fría ferðing frá telefonverkinum fram og aftur millum Tórshavn og Keypmannahavn, soleiðis at ferðadagarnir millum londini verða lagdir aftrat ársfrítið verkstjórans.

Frítiðsferðin uttanfyrri Føroyar er treytað av, at verkstjórin á síni

ferð kannar eftir öllum nýbendingum viðvikjandi tråd- og radiotelefon í út-
helminum.

Tann 5. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

34. Keypp av telefonhúsi í Klakksvík. (⁸IV).

Telefonnevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbetænkning:

I Skrivelse af 2. Juli d. A. meddeler Klaksvig Sogns Kommune, at det vil være vanskeligt for Kommunen under de nuværende økonomiske Forhold at tilbagebetale et Laan paa 5000 Kr., nu til Rest 4800 Kr., som Kommunen i 1933 fik fra Telefonvæsenet til delvis Dækning af Udgifterne ved Opførelse af en Telefonstation i Klaksvig.

Det oplyses i Skrivelsen, at Opførelse af Stationen kostede mellem 7 og 8000 Kr., hvortil kommer Installation af elektrisk Lys m. m.

Forstanderskabet anmoder nu om, at Telefonvæsenet vil overtage Stationen for en Købesum af 6000 Kr, der ønskes dækket ved Kvittering af forannævnte Beløb 4800 Kr. med Renter 4⁰/₁₀₀ p. a. fra 11/12. 1937 og ved Kvittering af et Beløb paa 796 Kr. 40 Øre, som Klaksvig Elektricitetsværk skylder til Telefonvæsenet. —

Nærværende Udvalg finder det under de foreliggende Omstændigheder forsvarligt, at Købet finder Sted paa foranførte Betingelser og stiller følgende

Forslag.

- 1) Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen overtager den Klaksvig Sogns Kommune tilhørende Telefonbygning (Station) i Klaksvig for en Købesum af 6000 Kr. Købesummen erlægges paa de i foranstaaende Betænkning anførte Betingelser.
- 2) Det overlades til det mellem Tingsamlingerne nedsatte Telefonudvalg at ordne det fornødne med Hensyn til Fremskaffelse af lovligt Skøde paa Ejendommen.

Tann 3. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

35. Gjald fyri telefonsamanstillingar.

$(8|_{IV})$.¹⁾

Telefonnevndin framlegði soljóðandi nevndarátt:

a. Skipan av samanstillingarstöðum telefonverksins.

Í brævi til telefonnevndina, dagsett 10 í h. m., reisir telefonstjórin spurningin um skipan av samanstillingarstöðunum, í tí hann heldur fram, at hesin spurningur hevur so stóran týðning fyri samtalgongdina á linjunum, at hann í mongum ferum má sigast at vera avgerðandi. Tann nógaldandi skipan er tann, at hesar støðir fáa fast árligt gjald fyri at samanstilla samtalar til og frá øðrum bygdum. Ymsar staðir gongur ov long tíð til slíkar samanstillingar, og mangar av samanstillingarstöðunum liggja beinleiðis í buktini fyri samtaluferðstuni við tað, at tær taka sínar egnu samtalar fyrst (tær fáa jú 6 oyru fyri hvørju) og lata so samanstillingarnar biða, ella tær halda seg onga skyldu hava at samanstilla samtalar frá sunnum bygdum, sum hendingaferð vilja fram annan veg enn tær eru vanar. Hetta ger tað ofta ógjørligt hjá langfarabygdum at koma fram, meðan tað í roynd útti at gingið lættliga, um linjurnar vóru rætt nýttar.

Hjá verkstjóranum er tað í mongum ferum ringt at fáa fulla greiðu á hesum óskilinum, og tað er avgjørt, at einasti holti vegur fyri at fáa betri skil á er so við og við at leggja tær størstu samanstillingarstöðirnar *beinleiðis undir telefonverkið*, soleiðis at ein fastlönt kvinna verður sett til at stýra hesum stöðum. Til hjálpar fær hon ta arbeiðskraft, sum krevst. Ein slík kvinna eigur at verða sett í plássið undir teim treytum, at um verkstjórin ynskir hana flutta til aðra samanstillingarstöð, hevur hon at fara. Gjald fyri hennara flutning stöðanna millum eigur tá telefonverkið at lata.

Av stöðum, sum í fyrstu syftu tørva at koma beinleiðis undir telefonverkið skulu nevast *Strendur* og *Hvalvík*. Síðan nýggjur sjókaðal kom inn á Strendur, er henda stöð vorðin høvuðssamanstillingarstöð, og somuleiðis er Hvalvík vorðin høvuðssamanstillingarstöð fyri allan norðara part av Streymoy og Eysturoy.

Sum *princiellur* spurningur má málið avgerast á tingi, men óivað vil tað vera hentast at lata verkstjóran saman við telefonnevndini í einstøkum ferum avgera, hvørjar samanstillingarstöðir telefonverkið vil leggja undir seg²⁾.

b. Uppskot til gjald viðvíkjandi ymskum samanstillingarstöðum.

Fyri at finna eitt grundarlag, hvareftir samanstillingargjaldið fyri stöðirnar kann verða fastsett, hevur telefonstjórin latið stöðirnar á Eiði, Hvalvík, Strendur og Vestmanna skriva samanstillingar sínar upp í september mánað. Roknað vit við 3 oyru fyri hvørja samanstilling, falda við 12 og avrunda niðureftir, fáa vit:

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1987, bls. 48.

Eiði	$280 \times 0,03 \times 12$	=	100,00	(15,00)
Hvalvík	$320 \times 0,03 \times 12$	=	110,00	(170,00)
Strendur	$1120 \times 0,03 \times 12$	=	390,00	(150,00)
Vestmanna	$980 \times 0,03 \times 12$	=	350,00	(350,00)

Töluni, ið aftaná standa, vísa tað árliga samanstillingargjald, nú er. Oyrareingir, sum fyrri 2 árum síðan fekk gjald sítt hækkað frá 100 kr. til 150 kr., hevur nú mist tær eykasamanstillingar, støðin tá fekk. Kvívík, sum í fjør fekk gjald sítt hækkað frá 50 til 200 kr., hevur nú mist sítt eykaarbeiði við tað, at Vágaliujan nú er stillað ígjøgnum. Sund, sum áður stillaði bæði Kaldbak og Norðadal inn á høvuðsliju, er nú sloppin frá at samanstillja Kaldbak. Í 1937 hevði Norðadalur 1570 samtalur. Tað gevur við 3 oyrum kr. 47,10 — 50 kr.

Vit kunna soleiðis stilla upp:

Eiði.....	100 kr.	fyrir	15 kr.
Hvalvík.....	110 "	"	170 "
Kvívík.....	50 "	"	200 "
Norðskála.....	50 "	"	55 "
Oyrareingir	100 "	"	150 "
Strendur.....	390 "	"	150 "
Sund.....	45 "	"	90 "
Vestmanna.....	350 "	"	350 "

1195 kr., fyrr: 1180 kr.

Eftir uppskotinum í fyrri talrekkju vil samanstillingargjaldið í síni heild hækka ógvuliga lítið.

Av tí, sum fram er flutt av stjóranum viðvíkjandi samanstillingarstøðana, skal nevndin loyva sær at seta fram fylgjandi viðmerkingar:

Sum stutt er, er tann galdandi skipan fyrri samanstillingarstøðirnar tann sama sum fyrri hinar, nevuliga taun, at tær ávarandi kommunur hava skyldu at halda støðirnar. Tað er — um ein so má siga — teirra rættsliga støða. Her er tó at siga, at henda skipanin bert er galdandi fyrri allar bygðastøðirnar; Havnar telefonstøðin hevur altíð havt eina serstøðu og verið skipað av telefonverkinum. At samanstillingarstøðirnar umframt vanlig gjøld eisini fáa eitt framhjágjald fyrri teirra eykaarbeiðið viðvíkjandi samanstillingar er jú bara rætt og rimiligt. At tað hevur almiklan týðning fyrri samtalugongdina á linjunum, hvussu støðirnar verða røktar og tá serstakliga samanstillingarstøðurnar, er eyðvitað, men her er tað nevndarinnar hugsan, at stjórnin má ansa væl eftir, at støðirnar gera sína skyldu og um so ikki er, kunnu tær ikki halda áfram við sínum arbeiði, men nýggjar støður koma í teirra stað. Annars er tað nevndini kunnigt, at tað vanligt er so, at tær størri støðirnar verða væl greiddar bæði viðvíkjandi tí fíggjarliga (roknskaparliga) og tí dagliga arbeiðinum, meðan tær smáu ofta eru minni væl røktar. Tað hevur vanliga verið fært fram, at høvuðsvansin fyrri, at samtalugongdin á linjunum hevur verið so trek, er tann, alt ov mangar smástøðir liggja inni á høvuðslijunum og tálma samtalugongdina. Arbeiði við at bota um hesi viðurskipti má tí í fyrsta syfta ganga út uppá at taka allar smástøðirnar út av høvuðslijunum, so elnans tær størri støðirnar verða eftir, og skulu tær smáu koma í samband við samanstilling gjøgnum tær størri. Tað er ivaleyst rætt, at so verður fært fram. Hin spurningurin, um tann galdandi skipan viðvíkjandi telefonstøðunum skal broytt soleiðis, at tær størstu samanstillingarstøðirnar leggjast beinið inn undir telefonverkið, tykist nevndini at

vera meira hættisligur, tí eingin kann vera blindur fyri, at um tingið gongur við til eina tílíka skipan, vil tað bara verða ein stokkurtur tíðarspurningur, inntil telefonverkið verður noytt til at taka við øllum telefonstöðum í Føroyum. Eisini vil tað verða ymskir praktiskir vansar við eini tílíkari skipan, i. d. vildi tað ivaloyst verið neyðugt at bygt í øllum teimum plássum, har henda nýggja skipan kemur at galda. Fyri at fingið samanstillingina so fullfíggaða sum møguligt, hevði tað kanska verið vert — um tað er gjørligt — at roynt við automatiskari samanstilling. Sjálvandi hevur tað nógv at siga, at samanstillingarstöðirnar arbeiða á rættan hátt, men eru linjurnar í óstandi og á ymskan annan hátt skípa minni væl fyri, so verður samtalgongdin ikki góð, hvat skipanin so enn verður viðvíkjandi samanstillingarstöðunum.

Nevndin má tí halda, at millumtinganevndin og telefonstjórin mugu fara at kanna eftir, hvat kann gerast fyri at fáa samtalgongdina best møguliga, áðrenn farið verður undir at broyta skipan stöðanna.

Nevndin skal mæla til, at tað av telefonstjóranum framsetta uppskot viðvíkjandi gjald til ymskar samanstillingarstöðir verður samtykt.

Uppskot.

- 1) Tað verður givið millumtinganevndini og telefonstjóranum upp í hendi at kanna eftir, hvat kann gerast fyri at fáa samtalgongdina í best møguligt lag, áðrenn farið verður undir at broyta skipan stöðanna.
- 2) Fylgjandi samanstillingarstöðir fáa sum fast árligt samanstillingargjald:

1) Eiði.....	100 kr.
2) Kvalvik.....	110 "
3) Kvívík.....	50 "
4) Norðskála.....	50 "
5) Oyrareingir.....	100 "
6) Strendur.....	890 "
7) Sund.....	45 "
8) Vestmanna.....	350 "

- 3) Omanfyrirstandandi gjald verður fyri fyrsta árið — 1938 — at rokna soleiðis, at tað tekur við frá tí tíðarskeiði, broytanin við umstillingini verður framd.

Nevndin framlegði soljóðandi Broytingaruppskot:

Í staðin fyri pkt. 2) í uppskotinum frá nevndini verður sett:

Fylgjandi samanstillingarstöðir fáa sum fyribils árligt samanstillingargjald:

1) Eiði.....	100 kr.
2) Hvalvík.....	110 "
3) Kvívík.....	50 "
4) Norðskála.....	50 "
5) Oyrareingir.....	100 "
6) Stendir.....	890 "
7) Sund.....	45 "
8) Vestmanna.....	350 "

Álagt verður verkstjóranum at fáa til vegar ein statistik yvir saman-

stillingina við omanfyri nevndu stöðir frá nú av og til tað vanligu tingsetuna í 1939. Hesin statistikkur verður at leggja fyri tingið í 1939, ið so hevur at taka avgerð um fast samanstillingargjald.

Tann 8. november varð nevndaruppskot pkt. 1) samtykt við 18 atkv.—0. Broytingaruppskotið varð samtykt við 22 atkv.—0 og varð nevndaruppskot pkt. 2) hareftir burturdottið. Nevndaruppskot pkt. 3) varð samtykt við 20 atkv.—0.

36. Automat-telefon við Fútaklett. (¹⁰IV).

Telefonnevndin framleggði soljóðandi nevndarálit:

Sóknarstýrini fyri Sörvágs, Sandavágs og Vestmanna kommunu hava umsókn inni um at fáa eina automat-telefon við Fútaklett. — Eisini er umsókn um tað sama frá teimum 3 tingmonnunum fyri Vágoyanna og tingmaninum Nolsøe frá Vestmanna.

Umsóknirnar eru allar á einum máli um, at ein tilfík automattelefon vildi havt stóran týðning fyri post- og persónsambandið við Vágoyanna. Í umsóknini frá lögtingsmonnunum verður eisini víst á, at tað fyrr eru hendar vanlukkur har um leið, sum kann henda fyri ein part kundí verið minnkaður, um telefon hevði verið á Fútakletti.

Telefonstjórin hevur havt málið til ummælis og heldur hann fram hesum viðvíkjandi fylgjandi:

Longdin av telefonlinjuni frá Sandavági til Fútaklett er o. u. 6 km. Ein einkult linja eftur somu pelarekkju vil við apparatið o. s. kosta o. u. 650 kr. Har siturat kemur eitt lítið hús til automattelefonina á Fútakletti. Vert er at hava í huga, at ein almanna atgongd telefon so langt burtur frá bygd, hvar bert ferðafólk kemur at, kann væntast ofta at vera í ólagi av fólkaatvoldum. Umvølingin av slíkari telefon kann tí ætlast at verða telefonverkinum dýr, eins og væntast kann, at hon javnilga ikki kemur at verða nýtt. Telefongjaldið fyri hesa telefon vil verða 265 kr. um árið. Verkstjórin heldur tað vera hentast at lata sóknarstýrini í Sörvági, Sandavági og Vestmanna, sum geva málinum teirra besta viðmæli, samráðast við verkstjóran og millumtinganevndina um málið.

Málið viðvíkjandi automat-telefon á Fútakletti hevur verið til viðgerðar á tingi fyrr (sbr. Løgtingstíðindi 1935, bls. 54), men varð málið tá avvíst.

Nevndin kann vera samd við telefonstjóran í at fáa í lag eina samráðing millum tey áðurnevndu sóknarstýrir og millumtinganevndina, og tá ið tað kann ætlast, at ein slík samráðing vil taka so langa tíð, at einki úrslit kann væntast í hesi setuni, eisini tí málið má fyrirrelkast á ymsan hátt, enn høvi vil verða til undir einari tingsetu, skal nevndin mæla til, at málið verður givið heini at greiða.

Málið viðvíkjandi automat-telefon á Fútakletti verður givið millum-millumtinganevndini at fyrirreika á besta hátt, og um tað eydnast henni í samráð við tey frammanundan nevndu sóknarstýrir at finna eina hóskandi skipan, at geva henni heimild til at greiða málið.

Tann 29. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

37. Radiotelefonviðurskiptini í Føroyum. (¹²iv).

Telefonnevndin framlegði eiljóðandi nevndarálit:

Føroya skipara- og navigatørfelag hevur í brævi dagsett 16. november í ár beitt á tingið um at royna at fáa radiotelefonviðurskiptini í Føroyum í eitt betri lag enn nú er.

Sum nú er kunnu skip við radiotelefon bert kalla radiotelegrafstöðina í Havn 10 minuttir 5 ferðir í samdøgurið. Hetta heldur felagið vera órimiliga stutta tíð; eisini hevur felagið fingið nógvar klagur frá skiparum, sum ferð eftir ferð hava kallað Havnina uttan at fáa samband. Annaðhvørt má verða ov illa lurt, ella eru lurtutólini á telegrafstöðini ov ring.

Felagið biður tingið útvega:

- 1) at lurt verður alla náttina, helst alt samdøgurið,
- 2) at radiostøðirnar í Mykinesi og á Borðini kunna kalla eisini.

Sum nú er, er tað ikki loyvt hesum stöðum at svara.

Nevndin hevur havt samráðingar við stjóran Flnsen, fyri radiotelegrafstöðina í Havn, og sigur hann, at tað inntil nú eru 26 fer — „Smiril“ og „Tjaldur“ íroknað — ið eru „anmeldað“ sum havandi radiotelefon. Av hesum 26 er ca. 20 fiskiskip. Telegrafstjórin heldur fram viðvíkjandi, at radiostøðin í Havn ikki skal hava svarað, tá ið hon hevur verið kallað, at hann sjálvandi ikki vil avnøkta tað, tá ið skipara- og navigatørfelagið sigur, at so er, men um so er, er tað avgjört, at so hevur verið larsið skeiðt fram av teimum, sum kallað hava. Fyri at radiostøðin í Havn skal kunna svara, er tað ein treyt, at kallað verður á tí røttu bylgjulongd, sjálvandi eisini at sendarin á skipinum kann rækka stöðini í Havn. Um kallað verður á aðrari bylgjulongd enn tí internationalt ásettu, svarar stöðin ikki. Hetta er ivaleyst grundin til, at Havnar radiotelegrafstöð ikki hevur svarað, heldur telegrafstjórin.

Annars heldur stjórin, at tað verður neyðugt, at skipararnir umborð í teimum skipum, sum hava radiotelefon, fáa eitt stutt skeið í radiofoni, serstakliga gera seg kunnugar við tær galdandi reglur fyri samtalgongdini.

Hetta eru teir flestu púra sörir í, sum rímlígt kann vera, og koma tessvegna skeiðt fyrri.

Viðvíkjandi radiostøðunum í Mykinesi og á Borðini segði telegrafstjórin, at tað var ógjæriligt at fáa tær at svara, tær vóru radiopóststatiðir og skuldu rættleiða skipini við pelliugum, men ikki á annan hátt; hesar støðir høvdu eins og aðrar tilíkar støðir um allan helm bestemtan skipan fyrri arbeiðinum. Um tær skuldu svara, máttu tær broytast til „Kyststationer“. Annars segði stjórin, at tað var í umbúna í næstum at broyta radiotíðina, soleiðis at skipini kunnu koma í samband við radiostøðina í Havn oftari enn higartil. —

Nevndin kann taka undir við telegrafstjóranum í tí, at hent hevði verið, um skipararnir á teinum skipum, sum hava radiotelefon, á einum stuttum skeiði á skiparaskúlanum í Havn høvdu gjørt seg kunnugar við tær galdandi reglur við nýtslu av tilíku tólum. Hetta má haldast at vera neyðugt, ikki einans fyrri at okkara fiskifær skulu duga vanligan sið, men eisini tí tað núverandi óskili kann ætlast í vissum førum at kunna føra við sær stórar peningaligar bætur og straf á annan hátt. Tað er sagt fyrri nevndini, at skiparaskúlin í Havn hevur øll neyðturvilig tól til eitt tilíkt skeið. Nevndin skal mæla til, at stýrið fyrri skipara- og navigatørfelagið tekur henda spurning upp til samráðingar við stjóran fyrri telegrafstøðina í Havn, eventueli við stjóran fyrri skiparaskúlan í Havn, og vónar nevndin, at spurningurin á henda hátt kann greiðast sum best.

Uppskot.

- 1) Samstundis sum víst verður á tað, ið fram er flutt í álitinum, skal tingið mæla til, at hesin spurningur verður tikið upp til samráðingar millum Føroya skipara- og navigatørfelag, stjóran fyrri radiotelegrafstøðina og stjóran fyrri skiparaskúlan í Havn.
- 2) Eitt eintak av álitinum verður sent umsøkjaranum.

Tann 13. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

38. Lógreglur um radiotelefon í langfara- fiskiskipum. (¹³|_{IV}).

Telefonnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í brævi av 16. november í ár biður Føroya skipara- og navigatørfelag lögtingið um at fáa ásettar lógreglur fyrri at øll føroysk langfarafiskiskip skulu hava radiotelefon, og at tingið annaðhvørt sjálvt tekur radiotelefonirnar undir seg og leigar skipunum tær fyrri rímligt gjald ella fær samvinnu við feløg, ið vilja taka sær hetta uppá.

Í brævinum verður víst á, at øll tey dansku veiðu-førinu undir Íslandi hava radiotelefon, og nú hava Íslendingar samtykt eina lóg, ið krevur radiotelefon í øll íslendsk fiskifør. Í Íslandi verður skipað soleiðis fyrri, at íslendska ríkið tekur sær uppá at útvega øllum skipum radiotelefon móti einari árligari leigu. Í Onglandi verður radiotelefon eisini leigað, men frá privatum felagi, sum hevur einarétt til apparatini.

Av tí, at henda sak er so seint komin inn á ting, hevur nevndin ikki kunnað fyrireiða hana og nevnliga ikki kunnað fingið tær neyðturviligu upplýsingar, hvussu hetta mál verður rækt í okkara grannalondum.

Nevndin setur tí fram hetta

Uppskot.

Málið verður yvirgivið landsnevndini at fyrireiða og leggja fram fyrri tingið næsta ár.

Tann 7. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

V. Sjúkrahús, lækna o. t.

39. Bróstsjúkrahúsið í Hoydølum. (¹/_V).¹⁾

Bróstsjúkrahúsnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Hin 12. oktober í ár varð vald bróstsjúkrahúsnevnd. Nevndin hevur fingið útskrift úr gerðabókini fyri bróstsjúkrahúsnevndina, ið sitir hevur tingseturnar millum og ársývirlið fyri 1937, hvarí eisini er roknskaparyvirlið fyri sama ár.

Granskoðaður roknskapur fyri 1937 er framlagdur, og setur nevndin uppskot um, at hesin roknskapur og tað ið millumtinganevndin hevur avgjört verður góðkent.

Roknskapurin fyri 1937 vísir eitt undirskot uppá kr. 12.824,75. Hetta undirskot verður eftir avgerð lagtingsins av 18. november 1937 (sbr. tingm. V-1/1937) at gjalda úr amtsgrunninum. Undirskotið fyri 1937 er soleiðis um 3000 kr. hægri enn tilætlað, og kemur hetta av, at ymsar útreiðslur, t. d. til kostarhald og hita, hava verið hægri, enn hvat ið rokna varð við.

Roknskapurin vísir, at útreiðslurnar hava verið :

	1936	1937
pr. sjúklingadag.....	169 oyr.	182 oyr.
- kostardag	136 -	169 -

Millumtinganevndin hevur avgjört:

- ⁶/₂-37 : at biðja Rúnadarráðið og Johs. Stefansson um at gera neyðturviligan kostnaðarætlan fyri bygningar fyri eitt landbrúk í Hoydølum og figgj-
arætlan fyri einum slíkum jarðabruki,
at heitt verður á ríkisstýrið um at fáa hitt góðkenda songartalið hækka
frá 49 til 52,
at bróstsjúkrahúsið hevur tikið ein part av ymskum amboðum frá
sjúkrahúsinum í Føroyingahavnini,
¹¹/₄ : at yvirsjúkrasystur frk. Marle Johannesen fær eitt árs permissiún fyri
at sækja sær mæla kunneika í sjúkrarøkt, og
¹⁶/₈ : at nýggja deildin fær serliga telefon.

Til nrohugsunar í millumtinganevndini hava verið ymsk mál, ið eru
útsett til avgerðar av tinginum.

Hesi mál eru :

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 62.

- 1) Leingjan av kontraktini við royndarstöðina í Hoyvík.
- 2) Framvegisgjald av koyripeningi til hjálparlæknan 400 kr. (600 kr. - 200 kr.)
- 3) Nýtt hitaverk á gomlu deildini.
- 4) Pensiónsrætt fyri sjúkrasystir Hanna Johannessen.
- 5) Vatnleiðingur til yvirlæknahúsini.
- 6) Landbrúk í Hoydølum.
- 7) Endurgjald fyri roknskaparhald til amtsgrunnin, 1200 kr. um árið.

ad 1) Tá talan er um at seta eitt jarðabrúk á stovn í Hoydølum, og sjúkrahúsið soleiðis møguligt sjálvt kemur at hava brúk fyri jørðini, mælir nevndin til, at kontraktin verður uppsøgd seinast 30. juni 1939, og at millumtinganevndin fær heimild til tess.

ad 2) Hjálparlæknin Irk. Nicolajsen fekk í fjør eitt endurgjald uppá 600 kr. fyri eitt ár til bilkoyring, hvarav tó 200 kr. skuldu afturgjaldast av Havnar kommunu. Eftir tí, ið upplýst er fyri nevndini, er læknin soleiðis brekaður, at bilkoyring er neyðug, og loyyir nevndin sær tí at seta fram uppskot um, at tað aftur í ár verður veitt eitt endurgjald uppá 600 kr., tó soleiðis, at gjaldið er treytað av, at Havnar kommunu afturrindar 200 kr.

ad 3) Hitaverkið á tí gomlu deildini er nú yvir 30 ára gamalt, og tað er tí ikki at ivast í, at hetta verk ikki longur er hóskandi ella nóg gott. Starvsfólkið har uppi klagar eisini yvir, at ikki fæst nóg heitt. Tað fyriliggur ein leyslig kostnaðarætlan fyri einum tilíkanum verki, ið er metti til at kosta 6—7000 kr., men tá nevndin ikki hevur fingið tær neyðturvilligu tekningar og kostnaðarætlan, og tingið neyvan sum nú er statt kann fara undir eitt so stórt arbeiði, setur nevndin ikki fram nakað uppskot um, at arbeiði verður gjørt nú, men skal mæla til, at málið verður goymt til næsta ár, og at millumtinganevndin fær málið upp í hendi til nærri fyrireikingar, soleiðis at alt kann liggja greitt fyri til næstu vanligu tingsetu.

ad 4) Sjúkrasystir Hanna Johannessen kom í tænastu 1. oktober 1935. Frá 1. febr. 1937 til 1. apríl 1938 hevur hon verið í Danmark at fáa sær meira kunnleika, men er hon nú aftur í tænastu á sjúkrahúsinum.

Nevndin mælir til, at umsóknin um at sleppa uppí pensiónsreglugerðina verður játtað.

ad 5) Tá læknahúsin í 1930 vóru bygd, bleiv vatnspurningurin greiddur soleiðis, at læknin slapp at seta fast í ein leiðing, sum Johs. Nolsø átti, ímóti at vaksið varð um brunnin. Hesin leiðingur er nú gamal og gevur ikki nóg mikið vatn til bæði húsin. Millumtinganevndin hevur tingað við Johs. Nolsø um at fáa bót uppá viðurskiptini í felag, men uttan úrslit. Nevndin meinar, at pábót kravt og setir tí uppskot fram herum. — Kostnaðarætlan, ið gongur út uppá umvølan av høvuðsleiðinginum til bæði húsin fyriliggur; men eftir hvat ið nevndin hevur fingið upplýst, vil kostnaðurin ikki verða størri, um lagdur verður ein beinleiðis leiðingur frá brunninum til læknahúsin, og mælr nevndin tí til, at hetta seinasta verður gjørt.

ad 6) Hesin spurningur varð havdur á lofti í fjør, og bleiv millumtinganevndin biðin um at fáa til vegar fíggarætlan fyri einum jarðabrúki í Hoydølum og neyðturvilligan kostnaðarætlan yvir bygningar til tess. Hesar upplýsingar fyriliggja ikki enn, hóast millumtinganevndin hevur roynt at fingið toir til vegar. — Tað er ikki at ivast í, at stovnaðin av einum jarðabrúki vil kosta nokk so nógv — leysliga ætlað einar 12.000 kr. Av Trond Hansen, ið nærri vil greiða frá síni stöðu í ting-

inum, er það tó hildið fram, at eitt jarðabruk ekki aleina vil kunna bera seg, men elsiei vil kunna geva eltt fltt árligt yvirskot.

So statt, og tá nevndin ekki í ár kann rokna við peningi til hetta endamál, verður mælt til, at málið verður goymt til næsta ár, og at það verður álagt millumtinganevndini at fáa telr neyðturviligu upplýsingar til vegar til tingsetuna 1989.

- ad 7) Hesin útgiftspostur, ið hevur staðið á roknskapinum síðan sjúkrahúsið hevði sín egna roknskaparhaldara, er nú — eftir at roknskapurin er lagdur undir lögtingsskrirstovuna — bert ein spurningur um roknskaparposterung, við það at amtsgrunnurin kortini skal gjalda undirskotið hjá sjúkrahúsinum, og mæltir nevndin tí til, at hesin postur verður strokin. —

Nevndin hevur verið uppi á sjúkrahúsinum og havt samráðingar við starvsfólkið har. Húsinu mugu sigast at vera í toluga góðum standi, men har eru tó ymskar smærri umvølingar, ið mugu gerast, og kunna útreiðslurnar til viðlíkahald tí ekki setast lægri enn 4.500 kr.

Hesi arbeiðir eiga at verða gjørd í komandi ári.

- 1) Á gomlu deildini (umvølingar, ið staðgað var við ífar):

- a) Baðirúmið.

Rúmið skal málást og lakerast. Aftanfyrri baðikarið verður at klæða við granit, gólvið at leggja við „Terasso“, og glaseraðar veggflísar fyrri vaskislit.

- b) W. C.

Rúmið skal málást og lakerast, gólvið at leggja við „Terasso“, og veggflísar fyrri vaskislit.

- c) Køkurin.

Rennihurðar verða at gera framvið allan vegin undir borðplátunum.

- d) Matrámið.

Rúmið skal málást og lakerast. Gólvið verður at leggja við „Terasso“ og glaseraðar veggflísar fyrri vaskislit.

- 2) Á nýggju deildini. (nýggjar umvølingar):

- a) Ábót uppá bróstini í ymsum rúnum, har það tørvar.

- b) Linoleum á gólvið í 2 sjúkrastovum.

- c) Í billardstovuni mugu veggirnir klæðast við timbr og síðani verður at papp og mála.

Ymist inventar má keypast, t. d. ein seymimaskina, serviettar, dúkar og 3 divanteppir, og kunna útreiðslurnar til inventar tí ekki setast til minni enn 2500 kr.

Frá Havnar kommunu er lagt fyrri nevndini ein rokning, stór kr. 486,25 fyrri part ($\frac{1}{4}$) av útreiðslunum til umbyggjan av brúnni yvir Hoydalsá. — Nevndin meinar ekki, at sjúkrahúsið eigur at bera nakran part av hesum útreiðslum og skal loyva sær at vísa til lögtingstíðindi fyrri 1907, bls. 156, hvarav framgongur, at Havnar kommunu hevur pliktað seg til at gera og soleiðis eisini at viðlíkahalda brúnnu.

Meðalsjúklingatalið fyrri 1987 hevur verið 50,44.

Uppskot.

- I. Roknskapurinn fyrir 1937, ið er grannskaður, verður góðkendur. Líka-
leiðis verður góðkent, at undirskotið kr. 12.824,75 er góðið úr amts-
grunninum.
- II. Tær avgerðir, ið millumtinganevndin hefur tikið, verða góðkendar.
- III. Givið verður millumtinganevndinni upp í hendi:
 - a) at uppsiga leigukontraktina við royndarstöðina í Hoyvík seinast 30.
juni 1939,
 - b) at skaffa til vegar neyðturviligar upplýsingar (tekingar og kost-
naðarætlan) viðvíkjandi einum nýggjum hitaverki til gomlu dæld-
ina og
 - c) at fáa til vegar til komandi tingsetu allar neyðturviligar upplýsing-
ingar viðvíkjandi einum jarðabrúki í Hoydølum (fíggjarætlan og
kostnaðarætlan).
- IV. Játtað verður hjálparlækninum frk. Nicolajsen eitt endurgjald fyrir bil-
koyring, stórt 600 kr., undir teimum í állinum ásettu treytum.
- V. Tingið góðkennir, at sjúkrasystir Hanna Johannesen kemur uppí eftir-
lönarreglugerðina fyrir bróstsjúkrahúsið.
- VI. Tingið góðkennir, at tað verður lagdur ein nýggjur, beinleiðis vatn-
leiðingur til yvirlæknahúsini.
- VII. Tingið góðkennir, at útgiftsposturinn til roknskaparhald verður strokin.
- VIII. Millumtinganevndin fær heimild til at gera allar tær í álitinum nevndu
umvælingar og aðrar neyðturviligar umvælingar.
- X. Tingið kann ikki geva loyvi til, at sjúkrahúsið tekur nakran part í út-
reiðslunum til viðkan av brúnni yvir Hoydalsá.
- X. Rentur og avdráttur fyrir desember termin í ár kr. 1468,75 og fyrir
juni termin næsta ár kr. 1437,50 av tí láni, ið tikið varð úr sparikass-
anum, tá yvirlæknahúsin vórðu bygd, verða at gjalda úr amtsgrunn-
inum.

XI. Fíggjarætlan fyrir 1939.

Inntøkur :

A. Gjald fyrir sjúklingar.....	kr. 17.600,00
B. Ríkisstudningur.....	„ 53.000,00
C. Ymsar inntøkur	„ 1.000,00
D. Röntgen	„ 900,00
E. Undirskot	„ 16.020,00
	88.420 kr.

Útreiðslur :

1. Lønrlndan :

Yvirlæknin	3.500 kr.
Hjálparlæknin	2.400 „
Yvirsjúkrasysturin.....	1.800 „
2 sjúkrasystur	2.400 „
Húshaldskvinnan	1.500 „
Fýrpassarin	2.400 „
2 roknskapargrannskarar.....	120 „
Gentulønir og eykahjálp	3.600 „
Eftirlønargrunnurin.....	500 „
	18.220 kr.

	flutt. . .	18.220 kr.
2. Kostarhald	34.000	"
3. Hiti og ljós	16.000	"
4. Vask og reingeran	8.700	"
5. Medisin	8.400	"
6. Röntgen	1.200	"
7. Umsitling og umvølling	4.600	"
8. Maskinur	500	"
9. Inventar	2.500	"
10. Bruna- og vanlukkuþrygging	1.200	"
11. Urtagarður o. t.	1.200	"
12. Farmagjald, uppskipan og koyring	500	"
13. Skrivstovuhald	500	"
14. Ymsar útreiðslur	1.000	"
	88.420	kr.

Tá ið reknskapurinn fyri 1938 er grannskaður, skal tann partur av undirskotinum, ið ikki frammanundan er ávístur á conto, (eftir uppskoti VI í tingm. nr. 142/1933) verða goldin úr amtsgrunninum.

- XII. Sett verður ein 3-mannanevnd, ið fær heimild til at fyrirleika alt bróstsjúkrakúsið viðvíkjandi tingseturnar millum. Henda nevnd skal til næstu tingsetu framleggja frágreiðing um tað, ið hon hevur avrikað.

M. A. Jacobsen o. fl. framlegði soljóðandi greint broytingaruppskot:

Av tí at nevndin skrivar í álitinum, at henni tykir, at sjúkrakúsið eigir ikki at bera nakran part av útreiðslunum til breiðkan av brúnni yvir Hoydalsá, og vísir á lögtingstíðindi fyri 1907, bls. 156, har Havnar Kommuna hevur bundið seg til at umsita brúnnar, skal her verða greitt frá, at eftir teimum samráðingum, sum tekniska nevndin í Havnar býráði hevur havt við uttanbýggjakommunum og formannia í landsnevndini, varð avgjørt, og allir partarnir vóru samdir um hesa avgerð, at Havnar kommuna skuldi lata brúnnar breiðka og sjálv lata $\frac{1}{2}$ av útreiðslunum, meðan uttanbýggjakommunan skuldi lata $\frac{1}{4}$ og lögtingið $\frac{1}{4}$.

Undirskrivaðu loyva sær tí at seta fram eftirfylgjandi

broytingaruppskot:

Í staðin fyri punkt IX verður sett sum nýtt punkt IX:

Tingið gevur loyvi til, at sjúkrakúsið letur sín part ($\frac{1}{4}$) av útreiðslunum til breiðkan av brúnni yvir Hoydalsá undir teimum treytum, at Havnar kommuna framvegis heldur alla brúnnar viðlíka.

Tann 21. november varð nevndaruppskot pkt. I—VIII samtykt við 18 atkv.—0. Broytingaruppskot til pkt. IX varð samtykt við 14 atkv.—0 og varð nevndaruppskot pkt. IX hereftir burturdottið. Nevndaruppskot pkt. X varð samtykt við 16 atkv.—0, pkt. XI við 18 atkv.—0 og pkt. XII við 17 atkv.—0.

40. Studningur til sjúkrahúsini. (³/_v).¹⁾

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi Álit:

Av tolliuntøkunum verða at nýta 48.000 kr. til læknan av takstinum á sjúkrahúsinum. Løgtingið býtir henda pening millum sjúkrahúsini. Sum grundarlag fyri býtinum hevur nevndin roknskapini fyri tæy 3 ávarandi sjúkrahúsini fyri árið 1937, og hava telra fíggjarligu viðurskiptir sjálvandi verið tikin við á hóskandi hátt undir umhugsanin av mállnum. Nevndin setur fram hetta

uppskot.

Tær 48.000 kr. árliga, sum av tollpeninginum eru veittar til tæy færoysku sjúkrahúsini verða fyri árið 1939—40 at býta soleiðis:

Dronning Alexandrines Hospital	31.000 kr.
Sjúkrahúsið í Klakksvík	11.000 „
Sjúkrahúsið á Tveroyri	6.000 „
	Íalt 48.000 kr.

Tann 15. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

41. Sjúkrahúsið í Føroyingahavnini. (⁴/_v).²⁾

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í lögtingssetani 1937 samtykti tingið soljóðandi uppskot:

„Tað verður givið landsnevndini heimild til at ráða á besta hátt yvir sjúkrahúsinum í Føroyingahavnini.“

¹⁾ Sbr. lögtingsetandi 1937, bls. 67.

²⁾ — 1937, — 68.

Tann 25. mars í ár helt landsnevndin fund. Á fundi vóru umframt nevndarlimirnir Valdemar Lützen og Alfred Petersen fyri hina feroysku sjómannsmissiónina og P. J. Djurhuus fyri Føroya Fiskimannafelag. Samtykt varð at geva sjúkrahúsið í Føroyingahavnini til hina feroysku sjómannsmissiónina, soleiðis at hon eigur og brúkar tað í samband við sjómannsheimið har yviri undir teirri treyt, at missiónin er skyldug at halda húsið viðlíka og brúka tað, soleingl sjómannsmissiónin arbeiðir í Føroyingahavnini.

Í tí nevndin vísir á bræv frá Føroya Fiskimannafelag ²⁰/₁₀ av í ár og bræv frá Føroya skipara og navigatørfelag av ²²/₁₀ í ár, ið bæði eru viðlögð málið, og sýna tey, at hesi feløg hava játtað, at lata feroysku sjómannsmissiónina nýta húsið í sambandi við sjómannsheiminum, tá ið hon heldur húsið viðlíka, so leingi sum missiónin virkar í Føroyingahavnini.

Nevndin hevur havt fund við umboðsmenn fyri stýrini av Føroya skipara- og navigatørfelag, Føroya Fiskimannafelag og Sjómannsmissiónina í Føroyingahavnini í Grønlandi, og varð tað ásað av øllum teimum mettu umboðsmönnum, at tað var neyðugt at hava sjúkrahúsið í Føroyingahavnini stándandi sum eitt framhjá sjúkrahús, av tí at tað húsið, ið staturin hevur bygt, er so lítið — bert 14 songur — at tað t. d. tá ið umfarasjúkur sum influenza o. a. sjúkur ganga millum okkara fiskimenn, bert kann ætlast at taka ein part av teimum, ið treingja til at koma undir læknað. Tá ið tað frá nevndarinnar síðu varð hildið fram, at nýtslurætturin av húsinum sjálvandi var treytaður av, at missiónin altíð vil vera beinasom móti okkara fiskimönnum, t. d. útróðrarmönnum og øðrum, sum koma til Føroyingahavnina, við at velja teimum innivist, inntil teir eru færir fyri sjálvir at skaffa sær eitt héli, varð svarað, at tað var sjálvandi, tí tað var netupp høvuðsformálið við teirra arbeiði har yviri, soleiðis sum sæst av § 2, 2. stk., í „Reglur fyri sjómannsheiminum í Føroyingahavnini í Grønlandi“, ið er viðlögð sum skjal í málinum.

Nevndin skal mæla til, at tingið tekur somu støðu til málið sum Føroya skipara- og navigatørfelag og Føroya Fiskimannafelag.

Uppskot.

Tingið jättar fyri sín parts viðkomandi, at „Hin feroyska sjómannsmissiónin í Grønlandi“ fær nýtslurættin til sjúkrahúsið í Føroyingahavnini undir teirri treyt, at hon heldur húsið viðlíka og brúkar tað í samband við sjómannsheimið, tó soleiðis at spurningurin verður at taka upp aftur um 5 ár.

P. M. Dam og J. P. Davidsen framlegði soljóðandi minnitalsuppskot:

Tingið loyvir Sjómannsmissiónini at nýta sjúkrahús tingsins í Føroyingahavnini, soleingl tingið ikki hevur brúk fyri tí. Tó fylgja tær treytir við, at húsið altíð skal vera í sama standi, sum Sjómannsmissiónin fær tað til brúka í, so tað til eina og hvørja tíð kann brúkast til sítt upprunaliga endamál.

Tann 3. desember fall minnitalsuppskotið, bert 8 atkv.—0. Nevndaruppskotið varð samtykt við 13 atkv.—0.

42. Kommunulækni í Fuglafirði. ^{(5/v).}¹⁾

Fígjarnernudin framlegði soljóðandi Údvalgsbætur:

Til underteignaðe Údvalg er henvist et Andragende til Indenrigsministeriet fra Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune, hvori dette Forstanderskab ansøger om, at det Tilskud paa 2000 Kr., som er tilsagt det paa-tænkte Kommunelegeplads i Fuglefjord maa blive bragt op paa Højde med det Tilskud, som er tilsagt de andre Kommunelægestillinger, saaledes Kommunelægen paa Sand, nemlig 3280 Kr.

Af Andragendet fremgaar, at Fuglefjord Kommune i Efteraaret 1937 i „Ugeskrift for Læger“ har opslaaet Kommunelægepladsen sammesteds ledig med følgende Lønvilkaar:

Statstilskud	2.000 Kr.
Lagtingstilskud	700 „
Kommunetilskud	900 „

samt Fribolig, Brændsel og Praksis.

Der meldte sig kun een Ansøger. Kommunalforstanderskabet saa sig imidlertid nødsaget til at antage denne paa Grund af den tilstedeværende Lægetrang. Da man kort Tid efter, men forinden Lægen var afrejst fra sit Hjem nede i Kongeriget, kom til Kundskab om, at Ansøgeren var over 70 Aar gammel, blev man betænkellg, og efter Samraad med Færø Amt og Lagtingets Formand blev man enig om, at den paagældende paa Grund af sin fremrykkede Alder maatte anses for uegnet til en færøsk Lægeplads, selv om denne Lægeplads var en af de letteste at berajse. Den paagældende Læge blev saaledes ikke antaget.

Der er derefter tilgaaet Forstanderskabet Oplysning om, at Grunden til, at der ikke meldte sig unge, kvalificerede Ansøgere til Lægepladsen, er den, at den tilbudte faste Løn er for lav. De andre kommunale Læger faar en fast Løn paa 5000 Kr. foruden fri Bolig og Praksis. Disse 5000 Kr. tilvejebringes paa følgende Maade:

Statstilskud	3.280 Kr.
Lagtingstilskud	700 „
Kommunetilskud	1.020 „

	5000 Kr.

Forstanderskabet ansøger nu om, at Statstilskudet maa blive forhøjet til 3280 Kr.

Det er givet, at Kommunen vil forhøje sit Tilskud til 1020 Kr., men Udvalget har tilvejebragt et udtrykkeligt Tilsagn fra Forstanderskabet herom, jfr. vedlagte Skrivelse af 27. ds.

Andragendet til Indenrigsministeriet er af Forstanderskabet indsendt gennem Færø Amt, som har oversendt det til Lagtinget med en over Sagen indhentet Erklæring fra Amtslægen, som findes blandt Bilagene.

Angaaende Amtslægens Erklæring bemærkes, at Kommunen efter de Oplysninger som er tilgaaet Udvalget, er villig til at stille en passende Bolig

¹⁾ Sbr. lagtingstidindi 1935, bls. 71.

til Disposition. Mod denne Bolig, som vil blive lejet af vedkommende Ejler, kan der næppe rejses berettigede Indvendinger af Færøernes Lægeforening. Huset benyttes nu som Posthus i Fuglefjord og som Beboelseslejlighed for Brevsamleren. Huset er stort efter færøske Forhold, smukt og næsten nyt samt vel indrettet med Centralvarme og fornødne Bekvemmeligheder.

Under Hensyn til, at Bygden Fuglefjord med sin udmærkede Havn — en af Færøernes bedste — i en meget lang Aarrække har været stærkt besøgt af fremmede Fiskerskibe, kan der næppe være Tvivl om, at Indtægten af Skibspraksis vil blive meget betydelig, selv om der ikke findes Sygehus paa Stedet. Hertil kommer, at det maa siges at være ganske nødvendigt, at en Havn med saa stor Trafik af fremmede Fiskerskibe, maa have en Læge, hvis Karantænetjenesten paa Stedet skal kunne passes saaledes, at Havnen ikke skal medføre særlig Fare for Øernes Sundhedsvæsen.

Hvis der i Fuglefjord ansættes en Læge, vil Andefjord, som nu søger Læge fra Klaksvig, mange Gange over Fuglefjord fordi Andefjord er Brændingsplads, sikkert søge Fuglefjord-Lægen. Det samme vil ogsaa være Tilfælde med Gøte Sogn, som altid har mere Forbindelse med Fuglefjord end med Saltangeraa. Gøte Sogn har god Kørevejsforbindelse med Fuglefjord saavel som med Saltangeraa, men kortere Vej til Fuglefjord. Lervig har indtil for ikke mange Aar siden i saavel kirkelig som kommunal Henseende været en Del af Fuglefjord Sogn. Selv om Afstanden mellem Lervig og Klaksvig ad Søvejen ikke er længere end af Afstanden mellem Lervig og Fuglefjord, saa har Lervig til Gengæld Kørevejsforbindelse med Fuglefjord. Lervig er Brændingsplads, og en Tur til Klaksvig maa altid ske ad Søvejen over den vanskelige Lervigsfjord. Det er oplyst for Udvalget, at Lægen i Klaksvig i Tilfælde af Uvejr og Brænding maa hentes til Lervig over Fuglefjord. Naar Uvejr indtræffer plejer Lervig at sejle sine paa Lervig fortojede Baade til Fuglefjord og fortoje dem der. Lervig Folk kan altid komme til Fuglefjord enten ad Søvejen eller over Land, men man kan ikke altid komme til Klaksvig, og en Tur til Klaksvig er selvfølgelig altid meget dyrere end en Tur til Fuglefjord. Det vil ikke kunne benægtes af nogen.

Der kan derfor ikke være Tvivl om, at saavel Andefjord som Lervig og Gøte Sogn vil søge Læge i Fuglefjord, naar en saadan ansættes. En Læge i Fuglefjord vil derfor afhjælpe et stort Savn, og ikke alene i Fuglefjord Sogn, men ogsaa i Andefjord, Gøte og Lervig Sogne. Indtil nu har disse Sogne saavel som Fuglefjord været nødt til at søge Læge andet Steds, fordi der ikke har været ansat nogen Læge i Fuglefjord. Hvis man ser paa Færø-Kortet vil man let kunne overbevise sig om, at Fuglefjord ligger meget centralt i Forhold til de nævnte Sogne paa Østerø.

Iøvrigt skal Udvalget henvise til den af vedkommende Udvalg i 1935 afgivne Betænkning om denne Sag.

Udvalget maa derfor tilraade, at Lagtinget i Aar som i 1935 anbefaler Ansættelsen af en Læge i Fuglefjord, og at det fremkomne Andragende fra Fuglefjord Forstanderskab indsendes til Indenrigsministeriet med Lagtingets Anbefaling.

Forslag.

Med Henviisning til Lagtingets Beslutning i Lagtingssamlingen 1935 — Lagtingstidende 1935, Side 73 — skal Lagtinget medgive Andragende til Indenrigsministeriet fra Fuglefjord Sogns Kommune af 24. September 1938 angaaende Ansættelse af en Læge i Fuglefjord sin bedste Anbefaling.

Tann 17. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

43. Handkeypsútsøla av medikamentum. (⁶|v).

Ymsamálaneyndin framlegði soljóðandi Udvulgsbænkning:

Til undertegnede Udvalg er ved Skrivelse fra Færø Amt af 6. ds. henvist Andragende fra Aksel Jacobsen, Kvalvig, om Tilladelse til at sælge Haandkøbsmedicin i Kvalvig.

Sagen er bilagt Skrivelse fra H. Olsen, Strømnæs, som har haft Udsalg af Haandkøbsmedicin, men som ikke ønsker at fortsætte med Udsalget.

Endvidere er vedlagt Sagen Anbefalinger for Ansøgeren fra følgende:

Kommunelæge Rasmussen, Ejde,
Sysselmanden for Strømø Syssel,
Kredslægen i Vestmanhavn,
Apoteker Juul, Thorshavn,
Amtslægen,
Færøernes Politikreds,
Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune.

Udvalget har intet at erindre imod, at Ansøgeren faar den ønskede Tilladelse.

Forslag.

Tinget anbefaler, at der meddeles Aksel Jacobsen, Kvalvig, Bevilling til at sælge Haandkøbsmedicin i Kvalvig.

Tann 21. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

VI. Fiskivinna grind o. t.

44. Grønlandsmál. (¹/_{VI}).¹⁾

Fiskivinnuneyndin framlegði soljóðandi Udvælgsbetænkning:

(Sj skjal nr. 7).

Tann 6. desember varð uppskot nevdariðnnar samtykt við 23 atkv.—0.

45. Lán til fiskivinnu við m/s. »Arctic«. (²/_{VI}).

Fiskivinnuneyndin framlegði soljóðandi Udvælgsbetænkning:

Navigator Sofus Petersen, Fisker Ellender Ellendersen og Navigator Daniel Johan Lisberg, alle af Famien, har ved Skrivelse af 2. August d. A. henvendt sig til Lagtinget med Andragende om at faa et rentefrit Laan paa 20.000 Kr. til Anskaffelse af M/S „Arctic“.

Ansøgerne anfører i Andragendet, at Forholdene ude paa Bygderne mange Steder er fortvivlede blandt Fiskerbefolkningen, og at det er særlig galt i en Bygd som Famien, hvor Vejrforholdene ofte for længere Tid umuliggør alt Fiskeri, og at det derfor er absolut påkrævet, at der findes paa nye Erhvervsmuligheder.

Andragerne har som en saadan Mulighed tænkt sig Erhvervelsen af M/S „Arctic“, der efter deres Mening kan faas paa gunstige Betingelser, idet et saadant Skib vil være velegnet som Moderskib for Baadfiskere ved Grønland og tilmed vil kunne have stor Betydning for Transport af Baadfiskere

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 72.

med Baade til Grønland samt for Agnforsyning af den færøske Fiskerflaade ved Grønland.

Det anføres endvidere, at der udkræves 30.000 Kr. fra færøsk Side for Sagens Fremme, og at Ansøgerne selv disponerer over 10.000 Kr. i Form af Baade med Motorer. De resterende 20.000 Kr. ønskes ydet som rentefrit Laan fra Tinget.

Andragendet har været forelagt Suderø Syssel til Erklæring. Sysselmanden udtaler, at han ikke ser sig i Stand til at udtale sig om Planen eller dennes Rentabilitet, men at Sagen har virkelig Betydning for Baadfiskeriet ved Grønland, baade for dem, der skal drive Fiskeri fra „Arctic“ som Moderskib og dem, der skal fiske fra Færingerhavnen.

Af de Sagen vedlagte Bilag fremgaar det endvidere, at der er forsøgt Akkietegning, der har givet 1950 Kr., og at Skibet antagelig vil kunne erhverves for 100.000 Kr., samt at en Kalkulation over Indtægter og Udgifter viser et Netto-Overskud paa ca. 89.000 Kr.

Udvalget skal tillade sig at anføre følgende:

Der er fremskaffet Oplysninger om

- 1) at M/S „Arctic“ er paa 467 Brutto Tons,
- 2) at Skibet er ca. 20 Aar gammelt,
- 3) at Motoren er ca. 15 Aar (Bolinder, 140 HK.),
- 4) at Frysemaskinen er ca. 4 Aar, og
- 5) at Skibet er forsynet med Telegraf og Radiotelefon.

Da det er anført i Andragendet, at Sagen ogsaa vil have Interesse for Agnforsyningen af Fiskerflaaden ved Grønland, har Udvalget fundet Anledning til at drøfte denne Side af Sagen med Rederiforeningen den 18. November. Det blev fra Rederiforeningens Side anført, at M/S „Arctic“ for at være tjenlig til sit fulde Formaal maatte have en Reparation, som vilde beløbe sig til ca. 10.000 Kr., og at Frysemaskinen ikke var vel egnet til at holde Agn eller Flsk i god frosset Stand for længer Tid, samt at man derfor maatte frasaade Erhvervolsen af Skibet.

Rederiforeningen oplyste endvidere, at der i 1937 blev forlangt 50.000 Kr. i Leje for „Arctic“ til Grønland.

Udvalget mener, at Erhvervolsen af et velegnet Skib, der kan tjene som Moderskib for Baadfiskere ved Grønland og til Transport af Baadfiskene med Baade til Grønland samt til Agnforsyningen af Fiskerflaaden ved Grønland, vil være af stor Betydning for det færøske Fiskeri og for Befolkningen i det store og hele.

1 Forbindelse med nærværende Sag anføres, at Lagtinget ogsaa har til Behandling Spørgsmaalet om at skaffe Skibslejlighed for færøske Baadfiskere til Grønland.

Hvis Sagen med M/S „Arctic“ kunde løses paa en tilfredsstillende Maade, vilde Spørgsmaalet om at skaffe færøske Baadfiskere Skibslejlighed til og fra Grønland være delvis løst. Sagen, saaledes som den foreligger for Lagtinget, er efter Udvalgets Mening ikke tilstrækkeligt oplyst, idet der ikke foreligger noget fra Fiskeribanken om, at Skibet kan faas paa de i Ansøgningen nævnte Betingelser.

Af de til Sagen hørende Akter fremgaar det, at der til dette Formaal er tegnet 1950 Kr. i kontante Beløb, medens Ansøgerne ikke kan skaffe anden Kapital end i Form af Baade, Motorer og Redskaber.

Da Udvalget ikke ser Sagen gennemførlig i dens nuværende Form, og Lagtinget desuden ikke for Tiden ser sig i Stand til at yde 20.000 Kr. i Laan, skal Udvalget — i Betragtning af Spørgsmalets store Betydning — anmode Fiskeribanken om at sætte Skibet i forsvarlig Stand og udleje dette til Grønlandsfiskeriet 1939 til en Fiskerbasetning, der efter Indstilling af Lagtingets Landsnevnd godkendes af Fiskeribanken.

For det eventuelle Underskud af Driften garanterer Lagtinget for 1/3,

medens man ansøger Staten om at garantere for de 2/3. En Forudsætning herfor er, at Skibet tager færøske Bandomandskaber, deres Redskaber og Fangst med, saavel paa Ud- som paa Hjemrejsen i saa vid Udstrækning, det kan lade sig gøre.

Udvalget forudsætter, at denne Sag vil kunne drøftes under de Forhandlinger, der foreslaas at finde Sted vedrørende Grønlandssagen.

Forslag.

- 1) Lagtinget andrager Fiskeribanken om for en passende Betaling at udleje M/S „Arctic“ til Andragerne under Forudsætning af, at disse kan møde frem med en Reder og en Disponent, som Landsnevndin og Fiskeribanken kan anerkende, eller, saafremt Andragerne ikke ønsker at leje Skibet, til en anden Sammenslutning af Fiskere under samme Forudsætning eller til et Fiskeriselskab paa Betingelse af, at Andragerne først kommer i Betragtning ved Bemanding af Skibet.
- 2) Den Flskehættning, Skibet udlejes til, godkendes af Fiskeribanken og Landsnevndin. Der forbeholdes Landsnevndin Ret til at pålægge Lejerne, saafremt disse ikke selv indkøber Agnsild til Grønlandsfiskeriet, for Betaling at medtage frossen Agnsild fra Rederne til Grønland til Afhentning af de færøske Skibe deroppe.
- 3) Forinden Skibet overtages af Lejeren(ne) sørger Fiskeribanken for, at dette for Bankens Regning bliver sat i forsvarlig Stand.
- 4) For det eventuelle Underskud garanterer Lagtinget for 1/3, medens Staten yder Garanti for de øvrige 2/3.
- 5) Afskrift af Betænkningen tilstilles Ansøgerne.

Tann 16. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

46. Umvæling av fiskiskipi. (^Bvi).

Fiskivinnunevndin framlegði soljóðandi Nevndarálit:

Í tí vanligu tingsetuni 1987 sendi fiskimaður Theodor Thomasen í Særvági umsókn til tingið um at fáa peningastudning til umvæling av fiskiskipi hansara „Gáshólmur“, Særvági.

Tá málið var komið ov seint til tingið og fall við atkvøðisgreiðsluna, varð tað goymt til í ár.

Løgtingskrivstovan hevur sent sýslumanninum fyrri Vága sýslu málið til ummælis, og hevur hann við áskrift greitt soleiðis frá:

Eftir frásögn umsóknarmanna verður upplýst, at hann í desember mánaða hevur latið umvælt skip sítt, og hevur umvølingin kostað íalt 488 kr. 35 oyr.; men aftrat hesari umvøling skal skipsdekkið fáa ábót, men umsøkjarin veit ikki, hvat henda umvøling kemur at kosta. Enn meira verður upplýst, at umsøkjarin hevur fingið 700 kr. frá „Føroya Bank's Erhvervsfond“, og er hesin peningur nýttur til at seta nýtt línuspæl í skipið.

Sýslumaðurin sigur, at umsøkjarmaðurin er ein edrúligur og íðin fiskimaður og ræður til at velja honum peningastudning til keyp av línunum og um møguligt at honum verður veittur studningur fyri ein part av tí peningi kr. 488,35, ið gingin er til at væla um skipið.

Sum státt er, hevur tingið ikki tókna pening til hetta endamál, líka sum nevndin heldur ikki er fær fyri at vísa á, hvadan hin neyðturviligi peningur skal útvegast, fyrr enn tað liggur greitt fyri tinginum, hvat vinnulívsnevndin ætlar, og hvat stóða tingið tekur til málið um endurnýggjan av skipaflotanum.

Uppskot.

Eitt eintak av álitinum verður sent umsóknarmanninum.

Tann 12. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

47. Studningur til keyp av fiskiskipi. (⁴|VI).¹⁾

Fiskivinnunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Daniel Jacob Mortensen o. fl., Ørðavík, Ole Johan Viberg, Tvøroyri, Herman Poulsen, Sandvík, og Poul Viberg o. fl., Froðbø, søktu í tjør um lán ella studning frá tinginum til keyp av fiskiskipi.

Málið varð goymt til í ár og víst varð á, at lögtingið hevur samtykt uppskot til ymiskar inntøkulógir. Átlanin var, at nakað av hesum peningi skuldi nýtast sum studningar til vinnuvegirnar, men av tí at hesar lógir enn ikki eru komnar í gildi, kann tingið heldur ikki í ár gera nakað við hetta mál.

¹⁾ Sbr. lögtingsfólkadl 1937, bls. 78.

Ríkisstýrið hefur sett eina „Erhvervskommission“, hvørs mál er at bota um okkara vinnuvegir, og mælir nevndin til, at umsøkjarnir venda sær hagar. Um eini úrslit komur burtur úr hesum, kunnu umsøkjarnir venda sær aftur til tingið næsta ár, tá inntøkulógirnar møguligvís eru komnar í gildi.

Nevndin loyvir sær tí at seta fram hetta

uppskøt.

Svarað verður, at tingið ikki í ár kann gera nakað við hetta mál og mælir umsøkjara til at venda sær til „Erhvervskommissionen“.

Tann 4. november varð uppskøt nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

48. Studningur til skeið fyri trawl-fiskarar. (⁵/_{vi}).

Fíggyrnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit (sí skjal nr. 18 ¹).

Tann 21. november varð uppskøt nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

49. Studningur til sildaveiðu. (⁶/_{vi}).

Fíggyrnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit (sí skjal nr. 18 ²).

Tann 21. november varð uppskøt nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

50. Endurgjald fyri grindarakstur. (7^{VI}).

Ymsamálanevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Niels Mørk o. fl. í Sandvík hava vent sær til tingið og siga frá, at teir í 1936 vóru á útróðri við motorhái og róðu eftir grind, men mistu hana. Harvið mistu teir allan dagin fyrri einki umframt oljuna. Aftur í oktober mánaði 1937 spiltu teir ein útróðrardag á sama hátt. Teir biðja tí tingið veita sær pening sum afturbót fyri tað, teir hava mist.

Nevndin skal úttala:

Tingið hevur havt til umhugsunar spurningin um at útvega monnum, sum reka grind, endurgjald fyri tann ómak og ta tíðar- og peningaspeil, teir hava framum onnur.

Tá ið grind doyri, fáa teir finningarfisk, og um tað er ein stór grind, vilja teir elsni láa nakað í part, serstakliga um distriktini verða gjørd minni, sum lögtingið hevur sett uppskot fram um.

Tá ið grind ikki doyri, er tað øgjerligt at veita studning, tí eingin grunnur er at veita tilfikan studning úr, og talan kann vera um nógvan pening, um menn runt um landið skuldu fingið endurgjald fyri at rógva eftir grind. Nevndin skilur væl, at tað er tungt og ringt hjá monnum at missa ein útróðrardag, men sær seg ikki færan fyri at seta uppskot um at veita teimum endurgjald.

Tingið samtykti í 1936 og 1937 uppskot til broytingar í grindareglugerðini, men enn er einki svar komið frá ríkisstýrinum, og kann tí spurningurin um grindareglugerðina yvirhøvur roknast at koma til viðgerðar næsta ár. So stætt heldur nevndin, at elsini hesin spurningur verður goymdur til næsta ár.

Uppskot.

Málið verður goymt til næsta ár.

Tann 19. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

51. Forboð móti útfluttningi av grind. (⁸|vi).

Ymsamálaneyvndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetækning:

I Anledning af at der til Amtet er indkommet Ansøgning om Tilladelse til at udføre Grindehvalkød til Norge, har Sagen været til Erklæring hos Syssemanden paa Strømø, der fraraader nævnte Eksport, og Landsnevndin har indtaget samme Standpunkt og anbefalet, at Spørgsmaalet om en Ændring i Grindereglementet forelægges Lagtinget, for at det kan lovfæstes, at saadan Eksport er ulovlig.

Nærværende Udvalg kan slutte sig til Landsnevndins Standpunkt. Grindefangst har været og vil vedblive at være en vigtig Næringsvej paa Færøerne. Store Kvantitæter Kød til Befolkningens Ernæring skaffes aarlig gennem Grindefangsten, og der kan aldrig antages at blive fanget saa mange Grindehvaler, at der bliver noget Kød overflødigt til Menneskeføde. Det vil stride mod Grindereglementets Aand og være i bestemt Strid med Befolkningens Ønske, at der skulde finde Eksport Sted af Grindekød.

Udvalget skal derfor foreslaa, at der ved den forestaaende Revision af Grindereglementet indsættes en Bestemmelse i den omhandlede Retning.

Forslag.

Der indsættes i Grindereglementet en Bestemmelse om, at Udførsel af Grindehvalkød fra Færøerne er forbudt.

Tann 21. november varð uppskot neyvdarlinnar samtykt við 17 atkv.—0.

52. Skálabotnur sum hvalvág. (⁹|vi).

Ymsamáluneyndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetækning:

Til undertegnede Udvalg er henvist Andragende fra Beboerne i Skaalefjord om, at Skaalebotn maa blive autoriseret til Hvalvaag.

Det anføres i Andragendet, at Skaalebotn i sin Tid har været Hvalvaag, men er blevet slettet.

Endvidere anføres, at der ikke ses at være noget i Vejen for, at dræbe Grind i Skaalebotn, naar blot alle nødvendige Regler for en Grindfangst iagttages, og de Baade og det Mandskab, som kommer til Stede, er udrustet med fornødne Grinderedskaber.

Udvalget mener ikke at kunne anbefale, at Ansøgningen imødekommes i denne Lagtingsamling. —

Man har nu i Aarene 1936 og 1937 vedtaget Ændringer i Grindereglementet, men har Tinget ikke faaet nogen Meddelelse om, at de ønskede Ændringer er sat i Kraft.

Udvalget skal derfor foreslaa, at denne Sag udsættes til næste Aar.

Forslag.

- 1) Sagen udsættes til næste Aar.
- 2) Der meddeles Ansøgerne Afskrift af Betænkningen.

Tann 14. november fall uppskot nevndarinnar, bert 11 atkv.—0. Málid er hareftir burturdottið.

53. Flytan av føroyskum útróðrarmonnum til Grønlands. (¹⁰|vi).

Fiskivinnunevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetækning:

Der foreligger for Lagtinget Andragende fra J. E. Johansen, Miðvági, om at skaffe Fartøj til færøske Fiskere, der agter at drive Baadfiskeri ved Grønland i kommende Sæson.

Det anføres i Andragendet, at kun 4 Baade drev Fiskeri fra Færin-

gerhavnen i Aar, og at der for nogles Vedkommende var vanskeligt at faa Plads med færøske Fiskerskibe over til Grønland.

Ansøgeren mener, at der til 1939 bliver langt flere Baademandskaber, der agter at søge over til Grønland, end sidste Aar, og anmoder derfor Lagtinget om at overveje Muligheden for, at færøske Baadfiskere kan komme over med den grønlandske Handels Skibe, samtidig som man overvejer, hvorledes Fangsten kan føres hjem fra Grønland, da der ofte bliver fanget betydelige Mængder Flsk, efter at de sidste Fiskedampere, der sædvanligvis plejer at være deroppe, er afsejlet hjem. —

Lagtinget behandlede dette Spørgsmaal i Fjor og har i Aar faaet Svar, hvori det anføres, at den grønlandske Handels Skibe ofte er saa tungt lastet til og fra Grønland, at der i mange Tilfælde er meget lidt Plads tilovers. Det anføres endvidere i Svaret, at selv om en saadan Ordning skulde kunne lade sig gøre, er det nødvendigt at bringe Gods og Redskaber til København, og at man i alle Tilfælde maa regne med en Udgift paa 2000 Kr. for at anløbe Færingehavnen. Det antydes derimod, at man kan forsøge en Henvendelse til Kryolitselskabets Skibe for om muligt at træffe en Ordning, der i hvert Fald kan føre til en delvis Løsning af Spørgsmaalet.

Detto sidste i Forbindelse med Spørgsmaalet om Leje af M.S. „Arctic“ vil muligt kunne føre til en fuldtud tilfredsstillende Løsning af den heromhandlede Sag.

I Betragtning af den lange og besværlige Rejse skal man anmode Landsnevndin om at tage under Overvejelse mulig økonomisk Støtte til Baadfiskeres Rejse til Grønland frem og tilbage. Udvalget skal samtidig foreslaa at den Delegation, der under Lagtingssag Nr. 1/VI (Grønlandsmål) foreslaas nedsat til at forhandle med Regeringen angaaende Grønlandssagen, forhandler med Kryolitselskabet og Fiskeribanken angaaende Løsning af nærværende Sag.

Forslag.

- 1) Landsnevndin anmodes om at tage under Overvejelse at støtte de Baadfiskere, der agter at tage paa Fiskeri ved Grønland med et efter Landsnevndins Skøn passende Beløb.
- 2) Lagtinget bemyndiger den Delegation, der skal føre Forhandlinger angaaende Grønlandssagen, til at forhandle med Kryolitselskabet og Fiskeribanken angaaende færøske Baadfiskeres Frem- og Tilbagerejse fra Grønland.
- 3) En Afskrift af Betsænkningen tilsendes Ansøgeren.

Tann 10. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv. — 0.

54. Minnstaløn fyri langfarafiskimenn. (¹¹|vi).

Nevnd viðv. fíggjarskipan Føroya framlegði soljóðandi **Udvalgsbetænkning** (sl. skjal nr. 10.)

Tann 19. desember varð lóguppskotið um „Garanti for Fiskeres Fortjeneste“ samtykt 18 atkv.—0. Lóguppskotið um broyting í lóg um „Ind- og Udførsel af Fisk“ varð samtykt við 17 atkv.—0. Uppskot nevnnarinnar í álitinum varð samtykt við 18 atkv.—0.

55. Studningur til sildrekaveiðu. (¹³|vi).

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Tingmaður P. M. Dam hevur vegna maskinmeistara Johannes Danielsen úr Kollafirði sent bræv á ting, dagsatt 18. oktober í ár, við áheitan á tingið at taka spurningin um skjóting av sildreka til viðgerar.

Harra Danielsen heldur eina líka vinnu kunna bera seg, men av tí hann ikki hevur pening til at seta eina slíka vinnu á stovn við, biður hann tingið veita sær studning ella lán hertil.

Tvøstið og spikið vil hann, um umsóknin verður játtað, selja til fólk kring um í Føroyum.

Nevndin skal mæla til, at hetta mál — eins og vant er at gera við tílík mál — verður givið landsnevndini, sum hevur 5.000 kr. um hendi til frama fyri fiskivinnu í Føroyum.

Uppskot.

Umsókn frá harra Jóhannes Danielsen úr Kollafirði viðvíkjandi lán ella studna til skjóting av sildreka og brugdum verður givið landsnevndini at greiða.

56. Endurnýggjan av skipaflotenum. (¹⁵|vi).

Fiskivinnuneyvndin framlegði soljóðandi *Udvalgsbetænkning* (sí skjal nr. 18.)

A. *Samuelson* setti fram soljóðandi uppskot til gerðabókina:

„Málið verður útsett til næsta ár.“

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar pkt. I. sett undir atkvøðisgreiðslu við *navnakall* og varð samtykt við 18 atkv.—0. (Djurhuus, Patursson, Rasmussen, A. Samuelson, Andreassen, M. Samuelson og Poulsen atkvøddi ikki og Nielsen var burtur). — Uppskot nevndarinnar pkt. II. varð samtykt við 13 atkv.—0, pkt. III. við 15 atkv.—0, pkt. IV. við 18 atkv.—0 og punkt V. við 17 atkv.—0. — Uppskotið frá A. Samuelson var hereftir burturdottið.

57. Sjóverjan. (¹⁶|vi.)¹⁾

Fiskivinnuneyvndin framlegði soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

I Skrivelse af 27. Oktober d. A. har Lagtingets Selvstyreparti anmodet Tinget om at tage Spørgsmaalet vedrørende Fiskeriinspektionen her ved Øerne under fornyet Behandling. —

Sagen har flere Gange tidligere været til indgaaende Behandling i Lagtinget (sidst i Tingsamlingen 1935), uden at der er sket nogen Forandring i Forholdene. Under sidste Behandling af Sagen vedtog Tinget paa det indstændigste at henstille til Regeringen om at foranledige, at der her ved Øerne etableres en Fiskeriinspektion hele Aaret rundt, og at denne gennemføres saa effektivt som muligt, dels ved at paase, at fremmede Trawlere ikke driver Fiskeri paa Søterritoriet, og dels ved at understøtte færøske Fiskere under deres Arbejde paa de Fiskegrunde, der ligger uden for Terri-

¹⁾ Sbr. Løgtingstíðindi 1935, bls. 132.

torialgrænsen. Ligeledes vedtoges at andrage Regeringen om at foranledige, at der til Supplering af Fiskeriinspektionen bygges et hurtiggaaende Motorskib, lidt større end „Maagen“, med en lignende Besætning bestaaende af Færinger, saaledes at Skibets Kaptajn forsynes med særlig Udnævnelse.

Man maa meget beklage, at den af Lagtinget foreslaaede Ordning endnu ikke er blevet gennemført. Følgen er, at udenlandske Trawlere næsten uhindret fremdeles driver deres Ødelæggelsesværk her ved Øerne uden i i nævneværdig Grad at blive forhindret deri af Fiskeriinspektionen, som udøves i en kun forholdsvis kort Tid af Aaret.

Udvalget skal henlede Regeringens Opmærksomhed paa, hvad der er blevet udtalt i Lagtingets Betænkning (se Lagtingstidende 1935, Side 132—134), idet man skal minde om, at det nu er af mindst lige saa stor Vigtighed for det færøske Hjemmefiskeri som dengang, snarest muligt at faa etableret en effektiv Fiskeriinspektion her ved Øerne hele Aaret rundt, ligesom man maa anse det for at være af allerstørste Vigtighed, at der som Supplement til det egentlige Inspektionsskib bygges et hurtiggaaende Motorskib, noget større end „Maagen“, hvilket bør bemannes med Færinger.

I Henhold til foranstaaende skal Udvalget foreslaa, at Tinget genoptager følgende

Forslag.

- 1) Idet Lagtinget henviser til sine Udtalelser i 1935 (se Lagtingstidende 1935, Side 132—134) samt til det foranførte, skal Lagtinget paa det indstændigste henstille, at Regeringen foranlediger, at der her ved Øerne etableres en Fiskeriinspektion hele Aaret rundt, og at denne gennemføres saa effektivt som muligt, dels ved at paase at fremmede Trawlere ikke driver Fiskeri paa Søterritoriet, og dels ved at understøtte de færøske Fiskere under deres Arbejde paa de Fiskegrunde, der ligger uden for Territorialgrænsen.
- 2) Lagtinget andrager Regeringen om, at der for Statens Regning bygges et Inspektionsskib til Brug ved Færøerne, et hurtiggaaende Motorskib lidt større end „Maagen“ med en lignende Besætning, bestaaende af Færinger, saaledes at Skibets Kaptajn forsynes med særlig Udnævnelse. Skibet, der drives for Statens Regning, skal supplere det egentlige Inspektionsskib.

Tann 24. november varð uppskot nevndarinnar sett undir atkvæðisgreiðslu við *navnakall* og varð samtykt við 18 atkv.—0. (Djurhuus, Patursson, Zachariasen, Holm-Jacobsen, Hansen og M. A. Jacobsen vóru burtur.)

58. Sleipustøð í Føroyingahavnini. (¹⁷|VI).

Fígghjarnnevndin framlegði soljóðandi *Udvalgsbetænkning* (sí skjal nr. 19).

Tann 24. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

59. Broytan av grindareglugerðini. (¹⁹|VI).¹⁾

Ymsamálanævndin framlegði soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Lagtinget har faaet tilsendt Andragende af 25. Oktober d. A. fra Lagtingsmand Ellefsen, Søren Danielsen, m. fl., Midvaag, om at der maa foretages forskellige Ændringer i Reglementet for Grindefangst paa Færøerne af 14. Juni 1909. Der henvises særlig til §§ 7, 13, 18 og 19.

Endvidere foreligger der en Skrivelse af 8. November d. A. fra Føroya Javnaðarflokkur (P. M. Dam) angaaende samme Reglement, særlig vedrørende Ændringer i § 19.

Endelig foreligger der Skrivelse af 7. December d. A. fra Ministeriet for Landbrug og Fiskeri angaaende de af Lagtinget i 1936 og 1937 vedtagne Ændringer i Grindereglementet. —

Undertegnede Udvalg mener ikke at kunne tage Stilling til de fremkomne Andragender og heller ikke til Ministeriets Skrivelse i denne Lagtingsamling, men skal henstille, at der nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer til at fremkomme med Forslag til næste Tingsamling. Man skal tilføje, at det nævnte Udvalg maa forhandle med Sysselmændene angaaende Ændringerne.

Tinget har som bekendt vedtaget Ændringer i Reglementet med Hensyn til Distriktsinddelingen, men Distriktet Hvalvaagen Sundet er altfor stort, og en Reduktion vil være ønskelig, for at gøre det muligt at skifte mindre Grindefangster fra denne Hvalvaag.

1) Sbr. *Løgtingstíðindi* 1937, bls. 81.

Forslag.

Tinget nedsætter et Udvalg paa 3 Medlemmer, der til næste Ting-samling skal fremkomme med Forslag til Ændring i Grindereglementet af 14. Juni 1909.

Tann 19. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv.—0.

-
60. Studningur til hjálpargrunn fyrir
 óarbeiðsfórar fiskimenn. (²⁰|vi).
 Studningur til »Suðuroya Fiski-
 mannafelag«s hjálpikassa. (⁴³|xiii).
 Studningur til tuberklasjúkar fiski-
 menn. (⁵³|xiii).
-

Fíggiarnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning (sí skjal nr. 11.)

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar pkt. I samtykt við 21 atkv.—0 og pkt. II við 22 atkv.—0.

61. Forboð móti sildaveiðu í fjarðunum við snerpunót o. t. (²²VI).

Fiskivinnuvenndin framlegði soljóðandi Udvalgshetænkning:

Foranlediget af en Konflikt mellem Sildefiskere „norðan fyri streym“ og 3 Fartøjer, der vilde prøve Sildefiskeri med Snurpenot sammesteds, skete der den 17. November d. A. en Henvendelse til Lagtinget fra 10 Medlemmer af Tinget om at overveje, hvad der fra Tingets Side maatte kunne foretages til at forhindre, at det Sildefiskeri, der indtil nu er foregaaet i forskellige færøske Fjorde med Sildegarn og almindeligt Nótakast, ødelægges ved Fiskeri med Snurpenot og lignende Redskaber.

Det anføres i Skrivelsen, at Fiskerne i Henhold til Fiskeriloven kan oprette Vedtægter, som forbyder visse Redskaber, men at der efter de gældende Regler maa hengaa lang Tid, inden disse kan komme til at gælde.

Andragerne mener, at det vil være nødvendigt at forbyde Fiskeri med Snurpenot og lignende Redskaber inde i Fjordene nu straks.

Fra Fiskere „norðanfyri streym“ er tillige indkommet Skrivelse, dateret 18. November d. A., hvori andrages om ved Lov at forbyde Snurping med Not indenfor Linien Tjørnuvíks stakk — Torvanes (Eiði) og syd til „Strømmen i Sundelaget“. Andragendet er begrundet med, at Fjorden staar stuvende fuld med Garn næsten hele Døgnet igennem, saa at det er ganske umuligt at snurpe med Not uden at komme i Konflikt med Sildegarnene, og særlig naar Snurping skal foregaa om Natten.

Endvidere er indkommet Andragende fra Sildefiskere i Bygderne omkring Skaalefjorden om at forbyde Fangst med Snurpenot.

Af Politirapport 19/11 og Indberetning fra Chefen for „Islandsfalk“ 22/11 fremgaar, at der har fundet en Del Gnidninger Sted mellem Sildegarnsfiskerne og Mandskabet om Bord paa Snurpenotskibene.

Ifølge de for Udvalget liggende Oplysninger har der været en Del Sammenstød mellem Kutter „Vilhelmine“ af Skaale og Sildegarnfiskere. Det hedder saaledes i „Islands Falk“'s Indberetning:

„Ved Mørkets Frembrud havde mange Fiskere udsat deres Sildegarn, og Kutteren drev ned over enkelte Sildegarnsbøjer under de fortsatte Forsøg paa at lodde Silden.

Efterhaanden sværmede Fiskefartøjerne omkring Kutteren og blændede Fører og Mandskab i „Vilhelmina“ ved at rette Lommelamper mod den. Samtidig hørtes truende Tilraab, hvorfor „Vilhelmina“ stod Syd paa og ankrede udfor Hvalstationen Nord for Kvalvig.“

Forinden Inspektionsskibet sejlede, meddelte dette Kutterne „Vilhelmine“ og „Sleipner“:

1. at de, saafremt de paany blev generet i Fiskeriet, skulde anmelde det til de lokale Myndigheder, og
2. at de paa den anden Side, hvis de foraarsagede Skade paa Sildegarnene eventuelt vilde paadrage sig Erstatningskrav.“

„Føroya Skipara- og navigatørfelag“ har i Skrivelse af 21. November d. A. refereret en Tildragelse, der har fundet Sted mellem nogle Garnfiskere og Mandskabet om Bord paa „Vilhelmine“ og udtaler, at Lagtinget maa tage sig af Sagen, saaledes at gældende Lov bliver respekteret, uden at Mænd tager sig selv til Rette. —

Efter Anmodning fra nærværende Udvalg blev der ved Landfogdens Foranstaltning afsendt en Motorbaad til Stedet med Politibetjent Jacobsen ombord for at iagttage, at alt gik lovligt til. I de 2 Døgn, han opholdt sig paa Stedet, gik alt regelmæssigt til.

Saaledes som Sagen ligger i Øjeblikket, er der ikke Udsigt til, at det, der skete i Sundet, „nordan fyrí streym“, vil gentage sig i den nærmeste Fremtid, men Lagtinget maa stadig have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold, og Udvalget foreslaar i Tilslutning hertil, at Landsnevndin til næste ordinære Tingsamling forbereder en Revision af Fiskeriloven af 1893.

Ifølge Lov Nr. 90 af 1. April 1925 er Fiskeri paa Søterritoriet tilladt med alle Redskaber undtagen Trawl Andre Redskaber kan dog i Henhold til § 13 i Fiskerilov af 14. April 1893 forbydes af Ministeriet, naar dette bliver opmærksomt paa, at der fiskes med nyopfundne Redskaber, som kan anses for skadelige enten for Fiskeriet i Almindelighed eller for andet lovhjemlet Fiskeri. Der kan ifølge samme § 13 træffes særlige Vedtægter „for Fiskeri i Fjorde og Vig og lignende Indskæringer, samt i Sunde, hvor der ikke gaar Strøm.“

Disse Vedtægter kan indeholde Regler for Tiden hvor og for Maa-den hvorpaa de forskellige Fiskerier maa drives, om hvilke Redskaber, der maa benyttes samt Bestemmelser til Ordning af Forholdet mellem Fiskeri og Sejlads og om Ordens Opretholdelse under Fiskeriet.

Disse Bestemmelser skal man anmode Landsnevndin om at gøre de respektive Andragere bekendt med, ligesom man anser det for hensigtsmæssigt, at der forhandles med Repræsentanter interesserede i Sildefangst, saaledes, at Spørgsmaalet bliver saa alsidigt belyst som muligt. Samtidig tilføjes, at en Udtalelse fra Fiskeriorganisationerne vilde være ønskelig.

Forslag.

- 1) Landsnevndiu anmodes om til næste ordinære Tingsamling at forberede en Revision af Fiskerilov af 14. April 1893.
- 2) Landsnevndin fører Forhandlinger med Repræsentanter for Sildefiskeri, saavel dem der fisker med Garn som med Snurpenot.
- 3) Der indhentes en Udtalelse fra de færøske Fiskeriorganisationer.
- 4) Afskrift af Betænkningen tilsendes Andragerne.

Joen Hasmussen og A. Samuelson framleggði soljóðandi Motiveret **Ændringsforslag** :

Som anført i Betænkningen kan det blive nødvendigt at forbyde Anvendelsen af visse Fangstredskaber i færøske Sunde og Fjorde, som skader andet lovhjemlet Fiskeri i disse Farvande. Det er bekendt, at den Fiskerbefolkning, som bor rundt omkring visse færøske Sunde og Fjorde, driver et Sildefiskeri med Garn, som er anskaffet med betydelig Bekostning. Naar dette Fiskeri umuliggøres ved Brugen af Snurrevod eller andre Redskaber af samme Art, bør de kunne forbydes indenfor begrænsede Omraader i Sunde og Fjorde, saalænge saa at sige hele Fiskerbefolkningen bruger Garn til Sildefangst eller anden Fangst. Vi henviser til de foreliggende Andragender med talrige Underskrifter.

Ved at muliggøre Forbud mod visse Redskaber i vore Fjorde følger vi det Eksempel, som forlængst er givet af vore Frænder paa Island. Efter det fremkomne Andragende bør der skabes Mulighed for et Forbud mod visse Redskaber, som maatte indføres af enkelte Medborgere i Strid med

Fiskerbefolkningens Interesser. Vi er enige i, at Fiskeriloven bør revideres. Men som en foreløbig nødvendig Foranstaltning maa vi stille nedenstaaende Forslag, hvorved Amtmanden faar den Bemyndigelse, som Loven af 1893 giver Justitsministeriet. Dette sker, fordi det bliver lettere for Amtmanden end Justitsministeriet hurtigere at kunne forbyde skadelige Redskaber og begrænse de Omraader, for hvilke Forbudet skal gælde.

Forslag fra Jøen Rasmussen og A. Samuelson:

I. Forslag til Lov

om Ændringer i Lov Nr. 95 af 14 April 1893 (Fiskerilov for Færøerne).

§ 13, 2. Punktum, redigeres saaledes:

Bliver Amtmanden opmærksom paa, at der fiskes med Redskaber, som kunne anses for skadelige, enten for Fiskeri i Almindelighed eller for andet lovhjemlet Fiskeri, kan han udstede Forbud mod Brugen af saadanne Redskaber, men Spørgsmaalet bliver hurtigst muligt at søge ordnet ved Lov.

II. Som nyt Punktum sættes:

Endvidere kan Amtmanden under samme Forudsætning for Sunde og Fjordes Vedkommende forbyde saadanne Redskaber enten indtil videre eller for bestemte Tidsrum, ilgesom han ogsaa skal kunne foreskrive Grænser for de Omraader, for hvilke Forbudet gælder.

S. P. Zachariasen framlegði soljóðandi Ændringsforslag til greint broytingaruppskot frá J. Rasmussen og A. Samuelson:

I Stedet for Forslagets Punkt I. ang. Forslag til Lov om Ændringer i Lov Nr. 95 af 14. April 1893:

§ 13, 2 Punktum, redigeres saaledes:

Bliver Amtmanden opmærksom paa, at der fiskes med Redskaber, som kunne anses for skadelige enten for Fiskeri i Almindelighed eller for andet lovhjemlet Fiskeri, kan han efter Samtykke af Lagtingets Landsnevnd udstede Forbud mod Brugen af saadanne Redskaber, men Spørgsmaalet bliver hurtigst muligt at søge ordnet ved Lov.

Tann 20. desember var málið til 3. viðgerð. Broytingaruppskotið frá Zachariasen fall, bert 7 atkv.—0. Greint broytingaruppskot pkt. I. fall eisini, bert 9 atkv.—0. Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 20 atkv.—0. Greint broytingaruppskot pkt. II varð sett undir atkvøðlsgræðslu við *varnarkall* og fall, bert 7 (Djurhuus, Rasmussen, Joensen, A. Samuelson, Andreasen, M. Samuelson og Poulsen) atkvøddi fyrri, 0 ímóti.

62. Viti í Føroyingahavnini. (²³_{VI}).

Fiskivinnuneyndin framlegði soljóðandi *Udvalgsbetænkning* (sí skjal nr. 20.)

Tann 26. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 20 atkv.—0.

63. Viti á Mjóanesi. (²⁴_{VI}).

Tann 1. desember samtykti tingið soljóðandi uppskot til gerðabókina, sett fram av *Johan Poulsen*:

„Málið verður givið landsnevndini at greiða best møguligt.“

64. Viðmæli til umsókn um lán til fiskivinnufelag í Vágoynni. (²⁵_{VI}).

Fiskivinnuneyndin framlegði soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Til undertegnede Udvalg er indbragt en Sag fra Peter Hentze Weihe, Sørvang, der som Repræsentant for Stifterne af et paatænkt Fiskeriselskab paa Vaagø andrager om Tingets Anbefaling til Optagelse af Lån fra Kongeriget Danmarks Fiskeribank og Staten.

Andragendet er underskrevet af 9 Personer bosiddende i Sørvang.

Midvaag og Sandevaag, da man i disse 3 Bygder venter at faa den nødvendige Kapital tegnet.

Selskabets finansielle Grundlag tænkes iøvrigt lagt saaledes:

Aktiekapital.....	40.000 Kr.
Laan fra Fiskeribanken.....	80.000 „
Laan fra Statskassen (rente- og afdrags- frit et vist Aaremaal).....	40.000 „
Eventuelle Garantier.....	10.000 „

	170.000 Kr.

Det hedder i Indbydelsen, at man tænker sig, at Fiskere og øvrige Funktionærer ombord saavel som i Land bliver interesserede som Aktieejere, og at man har Vished for at kunne disponere over de nødvendige Oplagsrum, Fisketørringspladser m. m., der kræves til en saadan Drift, ligesom man regner med at kunne sikre sig den nødvendige Sagkundskab til Ledelsen af en saadan Drift. —

Udvalget er enigt om, at man paa Færøerne efterhaanden maa komme ind paa nye Driftsmaader paa Fiskeriets Omraade, deriblandt ogsaa Trawlerdrift, da den hidtidige færøske Driftsmaade, Haandsnørefiskeriet, ikke længer kan hæve sig i Konkurrencen.

Det maa saaledes anses for at være et Skridt i den rigtige Retning, at man forsøger at skaffe Trawlere paa saadanne Pladser, hvor dette Fiskeri ikke kommer til at virke generende for den hjemlige Drift af Kutterfiskeriet, og hvor der findes de til Driften paakrævede stedlige Betingelser.

Det er for Udvalget yderligere oplyst, at den her paatænkte Trawlerdrift ikke alene skal omfatte Sørvag, men ogsaa Midvaag og Sandevaag, da der særlig i Midvaag med sine ca. 700 Indbyggere — og hvor der intet Fiskerifartøj hører hjemme — hersker en hel Del Arbejdsløshed lige saa vel som i Sørvag, og man har al Grund til at tro, at om en Trawlerdrift som denne kom i Stand, vilde dette afløse Arbejdsløsheden i disse to Bygder, særlig da man ogsaa kan disponere over Pakhuse og Fisketørringspladser i Midvaag. Paa denne Plads findes desuden en god Anlægskaj, hvor selv større Fartøjer kan lægge til. Dette vil lette meget ved Losning og Lastning. —

Efter det foran oplyste mener Udvalget, at der paa Vaagø skulde findes gunstige Betingelser for Driften af et Fiskeriselskab, og skal Udvalget derfor anbefale, at det paatænkte Selskab faar Tilsagn om Laan fra Fiskeribanken og Staten, saaledes at de interesserede kan have et nogenlunde fast Grundlag for Selskabets Dannelse og kan begynde at gøre de forberedende Arbejder til Virksomheden.

Forslag.

Lagtinget anbefaler, at der af Statskassen og Kongeriget Danmarks Fiskeribank ydes det paa Vaagø paatænkte Fiskeriselskab med Flsketilvirkning de nødvendige Laan, naar Aktiekapitalen er tilvejebragt med et passende Beløb.

Joan Rasmussen framlegði soljóðandi Ændringsforslag:

Udvalgets Forslag betegnes som *Pkt. I.*

Som *Pkt. II* foreslaas:

Lagtinget giver Sørvaags Sogns Kommune Tilladelse til at garantere for et Laan paa indtil 5000 Kr. til det i Betænkningen ommeldte Fiskeriselskab paa Vaagø.

Pkt. III:

Lagtinget garanterer overfor eventuelle Laangivere, at Sørvaags Sogns Kommune opfylder sine Forpligtelser vedrørende det under Pkt. II omhandlede Laan.

Tann 18. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0. Pkt. II í broytingaruppskotinum varð samtykt við 15 atkv.—0 og pkt. III. við 16—0.

65. Endurnýggjan av garanti fyri láni og viðmæli viðv. fiskivinnufelag í Vestmanna. (²⁶vi).

Fýggjarnævndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Aktieselskabet „Vestmanna trawlfiskari“ har under 3. ds. andraget Tinget om dels at forny den i Samlingen 1936 paa nærmere Vilkaar givne Garanti paa 5.000 Kr. til Andelsselskabet „Vitn“, Vestmanna, saaledes at nævnte Garanti overføres paa A/S. „Vestmanna trawlfiskari“, dels om Tingets anbefaling af Sagen overfor Fiskeribanken og Staten vedrørende økonomisk Støtte fra disse.

Af Lagtingstidende for 1936 (Side 109—110) ses, at Lagtinget nævnte Aar har garanteret for et Udrustningslaan paa 5.000 Kr. til Andelsselskabet „Vitn“ imod anden Prioritet i Fangsten. Den paatænkte Virksomhed blev imidlertid ikke til noget.

Sagen er nu taget op igen, idet der er dannet et Aktieselskab „Vestmanna trawlfiskari“, hvis Stiftere er „Vestmanna arbeidsmannafelag“ og forskellige Personer paa Pladsen samt „Vestmanna kvinnu-arbeidsefelag“.

Andragendet er bilagt en Afskrift af Stiftelsesoverenskomst for „Vestmanna trawlfiskari“. Af denne fremgaar, at Aktiekapitalen er fastsat til 80.000 Kr., fordelt i Aktier paa 100 og 500 Kr. Af Aktiekapitalen har Stifterne tegnet 4.700 Kr., og hver af Stifterne har tegnet mindst een Aktie paa 500 Kr. Der er ialt til Dato tegnet 12.500 Kr. Selskabet har Hjemsted i Vestmanna og er stiftet med det Formaal at drive Trawlerroderi og dermed i Forbindelse staaende Virksomhed. Selskabet skal ikke overtage nogen bestaaende Forretning eller bestemte Formuesgenstande. —

Udvalget skal, idet Erhvervsforholdene i det store og hele maa siges at være de samme i Vestmanna i Dag, som det var i 1936, henvide til de i Betænkningen af 1936 anførte Motiver og anbefale, at Tinget fornyer Beslutningen fra nævnte Aar, dog saaledes at Garantien kommer til at gælde „Vestmanna trawlfiskari“ i Stedet for Andelsselskabet „Vitln“.

Man skal i denne Forbindelse bemærke, at Lagtinget i en anden Sag har stillet Forslag om, at garantere for Holdbarheden af en af Vestmanhavn Kommune given Garanti for et Laan paa 5.000 Kr. til A/S „Vestmanna trawlfiskari.“

Idet man giver nærværende Sag den bedste Anbefaling og under Forudsætning af Kongeriget Danmarks Fiskeribanks Bistand til Realisering af omskrevne Sag, fremsættes følgende

Forslag.

- 1) Det i Betænkningen omskrevne Projekt anbefales til velvillig økonomisk Støtte fra Kongeriget Danmarks Fiskeribank, Staten og anden Side.
- 2) Under Forudsætning af, at Kongeriget Danmarks Fiskeribank tilsiger A/S „Vestmanna trawlfiskari“ denne Støtte, garanterer Lagtinget for et Udrustningslaan paa 5.000 Kr. til samme Selskab imod 2den Prioritet i Fangsten.
- 3) Lagtingsformanden bemyndiges til paa Lagtingets Vegne at underskrive de for Afgivelse af denne Garanti nødvendige Dokumenter.

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 21 atkv.—0.

66. Endurnýggjan av loyvi og garanti fyri lán til Vestmanna kommunu. (²⁷VI).

Fíggarnevndin framleggði soljóðandi Udválgsbetænkning:

Forstanderskabet for Vestmanhavn Kommune andrager i Skrivelse af 8. ds. om Lagtingets Tilladelse til, at Kommunen garanterer for et Udrustningslaan, stort 5.000 Kr. til „A/S. Vestmanna trawlfiskari“, samt at Lagtinget yder Undergaranti for den af Kommunen ydede Garanti.

I Andragendet oplyses, at Vestmanhavn Kommune i Samlingen 1936 fik Tingets Tilladelse til at yde en Garanti paa 5000 Kr. for et Udrustnings-Lagtingetiðindi 1938. 11.

laan til Andelsselskabet „Vitlu“ af Vestmanna, samt at Tinget — for at sikre denne — vedtog at staa som Garant for Kommunens Garanti.

Etableringen af den paatænkte Trawlerdrift blev imidlertid ikke til noget paa daværende Tidspunkt, men Sagen er nu taget op igen af et Selskab ved Navn „Vestmanna trawlfiskari“, som har henvendt sig til Kommunen om Støtte i samme Form og i samme Omfang som overfor Andelsselskabet „Vitlu“.

Kommunen har derfor i Betragtning af den store Betydning, som en saadan Virksomhed faar for Beboerne, ansøgt om, at den af Tinget i 1936 meddelte Approbation og Garanti maa blive fornyet og overført til det nye Selskab.

Idet Udvalget gaar ud fra, at Forstanderskabet grundigt har overvejet, hvorvidt de fornødne Forudsætninger for Etablering af en Trawlerdrift er til Stede, mener man at kunne tilraade Tinget at forny Beslutningen fra 1936, dog saaledes at Garantien nu kommer til at gælde det nye A/S „Vestmanna trawlfiskari“.

Forslag.

- 1) Der tillades Forstanderskabet for Vestmanna Sogns Kommune at garantere overfor A/S „Vestmanna trawlfiskari“ for et Udrustningslaan paa indtil 5.000 Kr.
- 2) Lagtinget garanterer for den under Pkt. 1) anførte Forpligtelse paa Betingelse af, at de Laanet og Garantien vedrørende Dokumenter forelægges Lagtingets Landsnevnd til Godkendelse.

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 21 atkv.—0.

67. Studningur til føroysku sjómannsmissioninina í Grønlandi. (28|vi).

Figgjarnevndin framlegði sáljóðandi Udvalgsbetænkning:

I en Skrivelse til Lagtinget oplyser den færøske Sømandsmission, at den i Sommer i Lighed med de 2 foregaaende Aar har haft Missionær Alfred Petersen med to kvindelige Medhjælpere i Arbejde paa Sømandshjemmet i Færingerhavnen. Rejsen frem og tilbage er sket med s/s „Hans Egede“, der anløber Thorshavn i Juni og Oktober Maaned, og Udgifterne er i Aar ved Grønlands Styrelsens Velvilje betydelig mindre end de foregaaende Aar,

idet der intet er betalt for Billetterne, og Kostpengene formentlig vil blive opkrævet med 6 Kr. pr. Dag pro persona. Styrelsen havde krævet Fritagelse for Havnepenge i Thorshavn i Anledning af Anløbet, og Havnevæsenet havde velvilligst imødekommet dette Ønske. De ved Arbejdet forbundne Udgifter er i indeværende Aar følgende:

Kostpenge til og fra Grønland . . .	Kr.	324,00	
Udgifter paa Huset	"	667,48	
— " Inventar	"	281,78	
— ved Driften	"	1873,04	
— til Proviant	"	1221,39	
			Kr. 3867,64
Heraf er der betalt	Kr.	1707,30	
og i Kassebeholdning	"	408,60	
Tilgode for Ophold for forliste			
Søfolk	"	500,00	
Tilgode hos Skibe for syge			
Søfolk	"	632,50	
hvorefter der mangler Dæk-			
ning	"	619,34	Kr. 3867,64

forudsat, at Tilgodehavendet hos Skibene gaar ind. Erfaringerne viser imidlertid, at det i hvert Fald tager meget lang Tid, inden disse Tilgodehavender bliver betalt, idet de sidste Penge for 1937 først er indgaaet for ganske nylig.

Resultatet er i Virkeligheden dette, at Sømandsmissionen i Dag staar og mangler Kr. 1251,84 for at kunne betale enhver sit, hvorfor denne i Tilslutning til Samtalen med Landsnevndin i Foraaret tillader sig at ansøge om Tilskud fra Lagtinget til Dækning af dette Beløb.

Endvidere anføres i Andragendet, at selv om Resttilgodehavendet hos Skibene paa Kr. 632,50 gaar ind i Løbet af næste Aar, vil det være nødvendigt at anvende et lignende Beløb ekstraordinært næste Aar til Anskaffelse af Sengetøj. Ved Hjemsendelse af Mandskabet fra „Johanne Sofie“ i Aar viste det sig, at det paagældende Skib ikke havde Køjeklæder til Brug for disse Folk, og for at faa Mandskabet hjem, maatte Sømandshjemmet udlevere Madrasser, Dynar, Hovedpuder og Sengelinned til 7 Mand, saaledes, at de 20 Mand maatte bruge disse Sengeklæder 8 Timer ad Gangen for i det hele taget at komme med Skibet, eftersom Mandskabet havde mistet alle deres Køjeklæder. Det vil derfor være nødvendigt næste Aar yderligere at anskaffe Køjeklæder for det Tilfælde, at flere Forlis med efterfølgende Hjemsendelse skulde indtræffe. —

Som det fremgaar af foranstaaende, er Sømandsmissionens Økonomi for langt den overvejende Dels Vedkommende baseret paa Ydelser fra privat Side, f. Eks. ved Indsamling rundt omkring paa Øerne, ved Udsalg etc. etc.

For at Missionen kan arbejde under betryggende økonomiske Forhold i Fremtiden, vil det være nødvendigt, at der tilvejebringes en Reservefond af saadan Størrelse, at den kan dække Udgifterne vedrørende Udrustning for eet Aar, og det vil for nærværende Tid sige ca. 4000 Kr.

I Betragtning af den umaadelige Værdi det har, og der udføres et saadant socialt og humant Arbejde blandt vore Fliskere, finder man det rimeligt, at der fra det offentlige ydes Sagen Støtte. Endskønt Andragendet er fremkommet paa et saa sent Tidspunkt af Lagtingets Samling, at der allerede er disponeret over Tingets Midler, skal man under Hensyn til Sagens store

Betydning for vore Grønlandsfiskere foreslæa, at der ydes et Tilskud paa 600 Kr.

Forslag.

Tinget bevilger Den færøske Somandsmission i Grønland et Tilskud paa 600 Kr. af Amtsfonden.

Tann 16. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv.—0.

68. Viðmæli og garanti viðv. láni til fiskivinnufelag í Miðvági. (²⁹/_{vi}).

Fiskivinnunevndin framlegði soljóðandi Údvalgstænkning:

Lagtingsmand S. Ellefsen, Miðvág, har paa et dorsteds nylig sliftet Fiskeriselskabs Vegna anmodet Lagtinget om en Anbefaling til et Laan, fra Fiskeribanken. Endvidere andrages om Lagtingets Garanti paa et Laan, stort 5000 Kr., til samme Selskab, som paatænker at købe en Trawler.

Selskabets Navn er „Múlin“.

I Skrivelsen anføres endvidere, at der for Tiden ikke er noget Fiskerifartøj hjemmehørende i Miðvág, og det er derfor forstaaeligt, at det blandt Befolkningen hersker den største Arbejdsløshed, ligesom Befolkningen vil anstrenge sig for at faa en saadan Drift i Stand.

Miðvág har en god Havn med Anlægskaal, hvor større Fartøjer kan lægge til. Der kan ogsaa disponeres over de nødvendige Fisketørringspladser og Pakhuse.

Af en i Sagen vedlagt Stiftelsesoverenskomst fremgaar, at Selskabets Kapital er fastsat til 50.000 Kr., dog at Selskabet kan træde i Virksomhed naar 20.000 Kr. er tegnet og indbetalt. Af Aktiekapitalen er 4200 Kr. tegnet af Selskabets 6 Stiftere, medens Resten, 45.700 Kr., udbydes til offentlig tegning.

Udvalget maa erkende, at det vilde have stor Betydning for Miðvág, om den paatænkte Fiskeridrift kunde komme i Stand. Miðvág Havn trænger i høj Grad til Indtægter, hvilket fremgaar af den Kendagerning, at Lagtinget som Garant har udbetalt betydelige Deløb i Renter og Afdrag for Miðvág Havn.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslæa, at Lagtinget anbefaler Fiskeriselskabet „Múlin“ til et i Forhold til Aktietegningen stort Laan fra Fiskeribanken, ligesom Lagtinget garanterer for Betaling af Renter og

Afdrag paa et Laan stort 5000 Kr., næst efter den Garanti, Kommunen vil yde for samme Laan.

Naar dette sidste er taget med, er det for at følge den Praksis, der er sket for Trangisvaag og Vaags Vedkommende.

Skulde det vise sig, at der ikke kan skaffes tilstrækkelig Aktiekapital, skal Udvalget henstille til Selskabets Bestyrelse at forhandle med det til samme Formaal stiftede Aktieselskab i Sørvaag om en eventuel Sammenslutning.

Forslag.

- 1) Lagtinget anbefaler, at det i Midvaag stiftede Fiskeriselskab „Múlin“ faar et i Forhold til Aktietegningen stort Laan fra Fiskeribanken.
- 2) Lagtinget garanterer for Betaling af Renter og Afdrag for et Laan til samme Selskab, stort 5000 Kr., næst efter den Garanti, Kommunen vil yde for samme Laan.

Tann 17. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

69. ^P_F Norðoya Ísvirki. (³⁰_{VI}).

Fiskivinnuvernðin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Bestyrelsen for A/S „Norðoya Ísvirki“ har i Skrivelse af 12. ds. ansøgt om, at det Tilsagn fra Lagtinget, som blev givet i sidste Lagtingssamling om et Laan, stort 10.000 Kr., til Etablering af et Isværk i Klaksvík under Forudsætning af, at de af Lagtinget i 1936 vedtagne Indtægtslove bliver gennemført og under Forudsætning af, at der ydes Tilskud fra Statskassen og Laan, fra Fiskeribanken bliver fornyet.

Det anføres i Skrivelsen, at man imidlertid er sindet til, saaledes som Forholdene stiller sig, at reducere Anlægget til ca. 60.000 Kr.

Saaledes som anført i Udvalgsbetænkningen i Fjor har Kjølbroes Kølehus en Produktionskapacitet af ca. 8 Tons pr. Døgn og kan saaledes langt fra tilfredsstille de nødvendige Krav til Opbevaring af fersk Fisk, Agn, forskellige færøske Produkter (Kød) samt Rævefoder.

Der er tegnet en Aktiekapital paa ca.	20.000	Kr.,
Forventet Laan fra Fiskeribanken	30.000	„
Forventet Tilskud fra Staten	12.000	„
Forventet Laan fra Lagtinget	10.000	„
	72.000	Kr.

Endvidere foreligger Tilsagn fra Klaksvíks Sogns Kommune om vederlagsfrit Grundareal m. v.

Det her foreslaaede Anlæg vil blive anlagt saaledes, at der kan blive Mulighed for Udvidelse af Værket, naar der foreligger Trang dertil. —

Udvalget fornyer sin Vedtagelse fra i Fjor om at yde Laan, stort 10.000 Kr., til „Norðoya Ísvirki“ under de i sidste Lagtingssamling anførte Betingelser.

Saaledes som anført i Andragendet til Lagtinget i 1937 er et overvejende Antal Fiskere og Arbejdsmænd i Klaksvík og ligeledes omkring paa de øvrige af Norderøerne interesserede i Foretagendet, idet disse efter Ævne har tegnet deres Bidrag til Aktiekapitalen.

Efter de Erfaringer, der er indvundet ved Kjølbro's Isværk, er der stærk Trang til at faa et Anlæg til i Klaksvík af den af „Norðoya Ísvirki“ foreslaaede Størrelse.

Udvalget skal i Tilslutning hertil paa det bedste anbefale, at der af Fiskeribanken ydes Laan til „Norðoya Ísvirki“, stort 30.000 Kr., samtidig som man skal anmode Staten om at yde 12.000 Kr. i Tilskud efter de Regler, der er gældende for Tilskud til Fornyelse af den færøske Fiskerflaade.

Forslag.

- 1) Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der ydes et Tilskud fra Statskassen paa 12.000 Kr. til P/f Norðoya Ísvirki (A/S Norderøernes Isværk).
- 2) Lagtinget anbefaler paa det bedste, at der af Kongeriget Danmarks Fiskeribank ydes et Laan, stort 30.000 Kr., til P/f Norðoya Ísvirki.
- 3) Tinget fornyer sit Tilsagn til Norðoya Ísvirki vedrørende Tilsagn om Laan paa 10.000 Kr. naar de i 1936 af Lagtinget vedtagne Indtægtslove er gennemført.

Tann 19. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

70. Bræv frá Tórshavnar skipasmiðju. (³¹VI).

*Nevnd viðvákjandi fíggjarskipan Føroya framlegði soljóðandi Udvalgs-
betsønkning :*

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Tórshavnar Skipasmiðju, tiltraadt af Landstingsmand Niclasen og Folketingsmand Samuel-
sen, hvori der ansøges om, at de Begunstigelser, som ved Toldlovens § 37³
tillægges Skibsværfter i det øvrige Kongerige, ogsaa maa blive Tórshavnar
Skipasmiðja til Del.

Udvalget henviser til det foreliggende Andragende og skal paa den
givne Anledning udtale, at det vil være godt, om det — med betydelig Be-
kostning fra private og Thorshavns Kommunes Side anlagte Skibsværft i
Thorshavn kunde faa Lejlighed til at bygge nogle af de Fartøjer, som benyt-
tes af Færinges til Havfiskeri. Den færøske Fiskerflaade, som bestaar af ca.
160 større Kuttere og Skonnerter, trænger tildels til Fornyelse, da en Del
af Fartøjerne er ældre. Det er imidlertid givet, at dette Skibsværft, som nu
skal begynde, navnlig i Begyndelsen trænger til enhver opnaaelig Begunstig-
else, og Udvalget skal derfor foreslaa, at det fremkomne Andragende ind-
sendes til Ministeriet med Lagtingets bedste anbefaling.

Forslag.

Andragendet fra Tórshavnar Skipasmiðja indsendes til Ministeriet med
Lagtingets bedste anbefaling.

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 22 atkv. — 0.

VII. Landbúnaðurin o. t.

71. Broytan av lóg um jarðareformin. (¹/VII).

Búnaðarnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Ifølge § 1 i Lov for Færøerne Nr. 171 af 24. Maj 1937 um Jordbrugets Fremme er Østerø Syssel delt i to Landbrugsdistrikter, nemlig:

- 1) Ejde, Funding og Andefjord Sogne,
- 2) Den øvrige Del af Østerø Syssel,

og kan Distrikternes Antal og Omraade efter Lagtingets Indstilling ændres af Ministeren for Landbrug og Fiskeri. —

Ved Skrivelse af 18. September 1938 har Helge Djuurhaus af Strænder og Joh. Fr. Christiansen af Skaale ansøgt om, at Østerøs sydligere Distrikt deles saaledes, at Næs og Sjøv Kommuner kommer til at udgøre et særligt Distrikt, idet de mener, at det nuværende Distrikt er for stort.

I en over Sagen indhentet Erklæring har vedkommende Landbrugsudvalg samt Landbrugsraadet udtalt, at de ikke kan tiltræde en Deling af omhandlede Distrikt, idet det er let at bære, da der er god Vej- og Baadforbindelse.

Undertegnede Udvalg mener heller ikke at kunne anbefale en Deling og fremsætter derfor følgende

Forslag.

Lagtinget mener ikke efter det i Sagen oplyste, at der er tilstrækkelig Anledning til en Deling af Østerø 2. Landbrugsdistrikt.

Tann 24. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

72. Garðasýnsmenn í Mikladals og Hvalboar sóknum. (²/_{VII}).

Búnaðarnevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbetænkning A:

Ifølge § 44 i Lov for Færøerne Nr. 171 af 18. Maj 1937 om Hegn og Markfred skal der for hvert Sogn, eller efter Lagtingets Bestemmelse for Del af et Sogn, ansættes 3 Hegnsynsmænd, der vælges for 4 Aar ad Gangen af vedkommende Forstanderskab.

Ved Skrivelse af 2. Oktober 1938 har Forstanderskabet for Mygledals Kommune ansøgt om Lagtingets Godkendelse af, at Sognet deles i 2 Hegnsynsdistrikter, nemlig henholdsvis Mygledal og Trollenæs.

I Betragtning af, at det paagældende Sogn består af 2 særskilte Bygder, mener undertegnede Udvalg at kunne anbefale Tinget at imødekomme den fremsatte Ansøgning.

Forslag.

Lagtinget godkender i Medfør af § 44 i Lov for Færøerne Nr. 171 af 18. Maj 1937 om Hegn og Markfred, at Mygledal Sogn ndgør 2 selvstændige Hegnsynsdistrikter, nemlig henholdsvis Mygledal Bygd og Trollenæs Bygd.

og soljóðandi Údvalgsbetænkning B:

Ifølge § 44 i Lov for Færøerne Nr. 171 af 18. Maj 1937 om Hegn og Markfred skal der for hvert Sogn — eller efter Lagtingets Bestemmelse for en Del af et Sogn — ansættes 3 Hegnsynsmænd, der vælges for 4 Aar ad Gangen af vedkommende Forstanderskab.

Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune har ved Skrivelse af 22. Juli 1938 ansøgt om, at Kvalbø Sogn deles i 3 Hegnsynsdistrikter, nemlig

- 1) Sandvig Bygd,
- 2) Kvalbø Bygds Omraade Nord for en Linie Heygsvatn, Heygsaa til Søs,
- 3) Kvalbø Bygds Omraade Syd for den i Pkt. 2 nævnte Linie.

I en over Sagen indhentet Erklæring fra Færøernes Landbrugsraad udtales, at dette ikke mener, at der foreløbig er tilstrækkelig Anledning til at dele Kvalbø Bygd i flere Hegnsynsdistrikter end 2, nemlig Sandvig og Kvalbø Bygder hver for sig.

Nærværende Udvalg mener at burde anbefale Tinget at følge Landbrugsraadets Forslag og fremsætter herefter følgende

Forslag.

Lagtinget godkender i Medfør § 44 i Lov for Færøerne Nr. 171 af

18. Maj 1937 om Hegn og Markfred, at Kvalbø Sogn udgør 2 selvstændige Hegnsynsdistrikter, nemlig henholdsvis Sandvig Bygd og Kvalbø Bygd.

Tann 24. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

73. Pelsdjórahald. (³|vii).

Figgjarnevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbæturkning A:

Til Lagtinget er indgivet følgende Andragende om Tilskud, Laan eller Garanti for Laan til Oprettelse af Minkfarme:

Dyrlæge Carl Johan Bech andrager i Skrivelse af 12. December 1937 om Garanti for et Laan paa 10.000 Kr. til Indførsel af forskellige Pelsdyr, fortrinsvis Mink eller Nerz.

Andragendet er anbefalet af Landbrugskandidat H. J. Jacobsen og Landbrugskonsulent Mads Winther-Lützen. Men i Skrivelse af 25. Oktober 1938 meddeler Dyrlægen Lagtinget, at han ønsker at trække Andragendet tilbage, da han ikke vil komme til at have Brug for Garantien.

Johannes Magnussen. Vági, har i 3 Skrivelser af henholdsvis 14/3, 14/8, og 31/4 1938 andraget om et Laan paa 1000 Kr. til Indkøb af Mink til Avlsdyr. —

Clement Poulsen, Mikkel Poulsen, Kristoffer Poulsen og Martin Zachariassen, alle af Skopum, søger i Skr. af 12/3. 1938 om Tilskud til Oprettelse af en Minkfarm. Saafremt de ikke kan erholde et direkte Tilskud, andrager de om et Laan paa 8.000 Kr. *Fisker Niess Mørkøre, Eidi*, andrager i Skrivelse af 4. Oktober 1938 om 2000 Kr. som Tilskud til Oprettelse af en Rævefarm. Andrageren vil sætte Rævegaarden i Pant for Laanet. I Skrivelse af 13. Oktober 1938 ændrer Andrageren Ansøgningen, idet han meddeler, at saafremt Lagtinget bedre vil kunne yde Tilskud til Minkfarme, søger han om et Laan paa 2000 Kr. til en saadan. —

Ellen Poulsen, Tórshavn, søger i Andragende af 8. November 1937 om et Tilskud paa 2000 Kr. til en Minkfarm i Tórshavn. —

I Andragenderne henvises til, at man, særlig i Sverige, har sat meget ind paa Opdrætning af Mink. Dette Pelsdyr har vist sig at være frugtbart og lettere at opdrætte end Sølvraeven. Dets væsentligste Føde er Fisk, hvilket passer godt til vore Forhold. Man mener endvidere, at det vil være fortrinligt egnet som Avlsdyr i vort Klima, og at der saaledes er store Muligheder for, at Minkavlens kan udvikle sig til en værdifuld Biindtægt for den færøske Befolkning, der er en udpræget Fisker- og Arbejderbefolkning, henvist til at ernære sig af et kombineret Fiskeri og Træbrug.

Som et Udtryk for den deprimerede Stemning, der hersker blandt Fiskerne grundet det ringe Udbytte af Fiskeriet de sidste Aar, anføres følgende Passus i Fisker Mørkøres Andragende: „ . . . som Tinget bekendt har Forholdene for den færøske Fisker udviklet sig saaledes, at Fiskeriet ikke

længer giver det allernødvendigste til Livets Ophold, og saafremt man ikke paa en eller anden Maade kan hjælpe Fiskerne til et Bierhverv, stiller Fremtidsudsigterne sig saa mørke for os, at vi har Grund til alt andet end at se lyst paa Fremtiden . . .

Ikke blot selve Andragerne, men ogsaa Mænd som Landbrugskandidat Jacobsen og Landbrugskonsulent Lützen fremhæver Pelsdyravlen som et kærkommet og aldeles paakrævet Supplement til det kun lidet givende Fiskeri. —

Udvalget, hvortil nærværende Sag er henvist, tillægger Arbejdet for Udviklingen af Pelsdyravlen den allerstørste Betydning, skønt man ikke er blind for, at mange Begyndere ikke vil blive skaanet for svære Skuffelser. Man anser det for meget magtpaaliggende for særlig de afsidesliggende Bygder paa Færøerne, hvor man ikke har Adgang til andre Indtægter end dem, der kan erholdes ved Havfiskeri og Trøbrug, at Pelsdyravlen udvikles og støttes rationelt og intensivt ved Oprettelse af flest mulige smaa Pelsdyrfarme.

Udvalgets Flertal gaar ind for at Tinget med Hensyn til Spørgsmaalet om Støtte til Minkavl paa Færøerne følger samme Princip, som er blevet praktiseret med Hensyn til Støtte af Ræveavl, nemlig at Tinget for hvert Syssel yder Garanti for Laan til Oprettelse af een Farm. Størrelsen af Garantien for Laan til Oprettelse af Minkfarme foreslaas sat til 1000 Kr. for enkelte Farmes Vedkommende.

Mindretallet maa beklage, at man — skønt man er indforstaaet med den Betydning, denne Gren af Pelsdyravlen kan komme til at have — af økonomiske Grunde ikke kan stille positive Forslag om Lagtingets Ydelse af de til Oprettelse af Minkfarme omsøgte Tilskud, Laan eller Garanti for Laan.

I Erkendelse af Sagens store Betydning tillader Udvalget sig, da man er bekendt med, at den af Statsministeren nedsatte Erhvervskommission beskæftiger sig med Spørgsmaalet om Støtte til Pelsdyravlen, at foreslaa, at der overdrages samme Kommission heromhandlede Andragender med Tingets bedste anbefaling og Indstilling om, at de af Andragerne, der ikke fra Tinget eller paa en eller anden Maade fra offentlig Side erholder omsøgt Støtte, maa blive delagtiggjort i de mulige af Kommissionen foreslaaede Støtteforanstaltninger til Pelsdyravlens Fremme.

Forslag.

I. Fra Flertallet (Dam, Davidsen, Mitens og M. A. Jacobsen):

En Person, Aktieselskab eller Andelselskab i hvert Syssel paa Færøerne bevilger Lagtinget Garanti for et Laan paa indtil Kr. 1000,00 — Et Tusinde Kroner — til Oprettelse af en Minkfarm.

Landsnevndin bemyndiges til paa Tingets Vegne at meddele denne Garanti.

II. Fra hele Udvalget:

De i Betænkningen omhandlede Andragender med Undtagelse af Dyr-læge Baahs Andragende, der er tilbagetrukket, tilstilles den af Statsministeren nedsatte Erhvervskommission med Tingets bedste anbefaling og Indstilling om, at de af Andragerne, der ikke fra Tinget eller paa en eller anden Maade fra offentlig Side maatte have erholdt omsøgte Støtte, maa blive delagtiggjort i de mulige af Kommissionen foreslaede Støtteforanstaltninger til Pelsdyravlens Fremme.

og soljóðandi Udválgsbæturkning B:

Peter Strøm, Vági, og Dion Nolsøe og Magnus J. Jacobsen, sama-
stað, heita í umsóknunum atvikavíst av 28. mai og 22. august 1888 á lögtingið
um peningliga hjálp vegna misseydnað revahald.

Peter Strøm sigur seg í 1937 at hava keypt 18 silvarrevur, sum við
húsum og lendi hava kostað honum 12.000. Hann heldur fyrri, at hann hevur
sett „alt pau et Bræt“ fyrri silvarrevumálið, og tá ið hetta tiltak nú heilt er
misseydnast honum, sær hann um hjálp til rindan av rentum og avdrátti av
lánum í banka og sparikassa. —

Dion Nolsøe og M. J. Jacobsen upplýsa, at teir í fjør keyptu 6 tik-
ar og 3 revahundar fyrri 4000 kr. Hásið, teir bygdu húsum revum, kostaði
2000 kr. Alt var veitt til at vega uppá lán. Eigið arbeiði tó ikki uppi.
Sagt verður frá, at viðurskiftini hjá Dion Nolsøe eru serliga ring. Hann hev-
ur stór lán frammanundan, og fór hann undir revagardin í tí treysti, at hetta
vildi kunna hjálpa honum undan. Útlitið fyrri, at so mundi fara at verða, var eina
tíð eisini helli ljóst. Tíkirnar lögdu 28 hvølpar. Men so koma óhappini: 12
kvølpar vórðu etnir alt fyrri eitt, teir vórðu føddir. 17 livdu væl 3—6 vikur.
Tá kom hóttafall á teir, og 15 doyðu bráðliga í einum líðarskelði av 5 dag-
um. Orsakan til hetta stóra felli siga teir seg ikki at kunna ávísar, hóast læk-
nin hevur „obduccerað“ ein hvølpin av teim 15 deyðu. Tapið, ið teir hava liðið,
meta teir til 10.000 kr., og siga teir tað at falla teimum so tungt, at teir ikki
rissa undan uttan tingsins hjálp. Teir vísa á sum grund hjá tingsinum at hjálpa,
at teir nú — júst við óhappinum — hava fingið „erfaring“ og vilja so stítt
í framtíðini ikki kunna útsetast fyrri tilíkt óhapp sum frammanundan greitt
frá.

Nevndin, ið hevur fingið hesi mál til viðgerðar, harmar hesar menn,
so illa teimum er gingist í eini góðari sak. Men longu av teirri grund, at
tingið ikki hevur tokan pening og vegna sakarinnar náttúru — hon verður,
um tingið hjálpir sum søkt um, at røkka so langt, at tingið ikki verður ment
fyrri hesum taki — kann nevndin ikki seta fram uppskot um at veita umsøk-
jarunum beinleiðis peningaligan stuðul. Tó mælir nevndin til, at málið verður
beint í landsnevndina, og givið verður henni heimild til at samráðast við
umsøkjaranna kreditorar um at biða við avdrátti og rentu til næsta ár á
heysti, tá ið talan verður um sølu av alldjórum olla revaskinum.

Nevndin eigur eisini at verða givin heimild til av antsgrunninum
at tryggja rindan av teim møguligu rentum, sum vegna útsetingina verða so
gamlar, at viðkomandi lánstøður missa tann privilegeraða rættin til inndrivan
av teim.

Uppskot

frá meirilutanum (Poulsen, Joensen, Djurhuus, Dam, Davidsen):

Landsnevndin verður givið heimild til at tryggja lángevaranum fyrri
rindan av teim møguligu rentum av nevndu lánum, sum við útsetingina av
rentubetalingin verða so gamlar, at lángevararnir missa teirra privilegeraða
rætt till inndrivan av rentunum.

frá allari nevndini:

Landsnevndin verður givið í hendi at samráðast við teir, ið hava
lænt umsøkjarunum Peter Strøm, Vági, og Dion Nolsøe og Magnus J. Jacob-
sen, báðir úr Vági, pening til keyp av revum og bygging av revahúsum, um

at biðja við rentu- og avdráttarpeningi viðvíkjandi hesum lánum til næsta ár á heysti, tá ið umsøkjarnir hava fingið revahvølpur og revsskinn aftur til sølu.

Tann 8. desember varð meirilutauppskot pkt. I í nevndarálit A samtykt við 18 atkv.—0. Pkt. II frá nevndini varð samtykt við 14 atkv.—0.

Tann 25. november varð uppskotið frá allari nevndini í álit B samtykt við 16 atkv.—0. Uppskotið frá meirilutanum fall, bert 11 atkv.—0.

74. Friðan av lunda. (⁴/_{VII}).

Ymsamálanevndin framlegði soljóðandi Nevndarálit:

Harra Sverri Patursson, Kirkjubø, o. fl. hava biðið lögtingið virkað fyri, at lundin verður friðlýstur alt árið uttan fyri fleygistong. Tað verður fært fram, at lundin er stygdur burtur frá firðinum, og at tað hoyrist, hvussu lundin er minnkaður. Rotturnar hava verið til bága, men halda teir, at størsti skaðin er av mannaatvoldum.

Eftir jaktlógini er tað loyviligt at skjóta lunda alt árið, men av tí at stórir partur av landinum er friðlýstur við reglurnar um fuglabjerg og aðra friðlýsing, eru stor strekkir á sjónum, hvar lundin harvið er friðaður. Tá lundin er minnkaður í firðinum, er tað eisini av tí, at nógvir motorbátar sigla har og meira bátaferðsla er, hvarvið fuglarin verður stygdur.

Nevndin heldur, at byrsa hevur ikki gjørt stórvegis skaða viðvíkjandi minnkan av lundanum í Føroyum. Tað varð upplýst við 1. viðgerð av málinum, at í mongum plássum er lundin ikki minnkaður, men tað kunnu vera einstøk lundapláss, hvar hann er minnkaður, men hildu menn, at hetta var ársakað meira av skeivari røkt, rottum og havhesti enn av byrsum.

Nevndin heldur, at tað er skeivt at taka allan rættin frá teimum, ið ikki eiga jørð, til at fáa sær fugl gjøgnum skjóting. Tað er av stórum týðningi, at menn duga at røkja lundaplássini, og skaði kann verða gjørdur, serliga har teir draga og fleyga lunda ov nógv á skeivan hátt.

Nevndin heldur tí, at tað er ikki neyðugt fyri tíðina at seta uppskot um at broyta jaktlógina viðvíkjandi lunda, men mælir til, at tingið biður landbrúksráðið fáa ein kønan mann at ferðast um landið og kanna eftir hesum viðurskiftum og vegleiða teir, sum eiga bjergini og fuglapláss til at røkja tey á heinan hátt.

Landbrúksráðið verður biðið um til næstu tingsetu at geva frágreið-

ing, og kann tingið tá taka til viðgerðar spurningin um at fríða lundan t. d. frá 15. apríl til 15. maí.

Uppskot.

- 1) Tingið heldur ikki, at tað er neyðugt fyri tíðina at broyta jaktlógina viðvíkjandi lunda.
- 2) Tingið biður landbrúksráðið senda kónan mann runnt um landið at kanna viðurskiftini og vegleiða teir, ið rækja bjørgini, og geva frágreiðing til næstu tingsetu.

Tann 4. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

75. Ferðaútreiðslur djóralæknans. (⁶|VII).

Fíggjarnævndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í brævi til landsnevndina, dagsett 31. juli í ár, greiðir djóralæknin frá, at tingsins studningur uppá 700 kr., sum er ætlaður til niðursetan av kostnaðinum av praksisferðum hjá djóralækninum, er brúktur upp, og vil hann soleiðis fyri restina av árinum ikki verða førur fyri at gera fleiri praksisferðir, frároknað tær stakferðir, hvar klienturin sjálvur er førur fyri at gjalda útreiðslurnar.

Tann galdandi lønskipan fyri djóralæknan er samtykt av tinginum í tingsetuni 1936, og er tá ásett, at hon skal umhugsast (reviderast) í setuni 1939. So stutt má nevndin halda, at tað ikki er nokur grund til hjá tinginum at broyta ta galdandi skipan í ár. Eisini kann nevndin vísa á, at djóralæknin í fjør yvir fyri nevndini helt fram, at hann hevði skipað soleiðis fyri, at studningurin 700 kr. skuldi strekkja fyri árið 1938, um hann varð játtaður. Henda frásøgnin tykist ikki at ríma heilt væl saman við áðurnevnda bræv av 31. juli í ár. Viðvíkjandi spurninginum um afturrindan (refusión) av ferðaútreiðslum til djóralæknan fyri 1936 er at siga, at tingið hevur tikið avgjörda støðu til hann í fjør, og meinar nevndin ikki at kunna broyta nakað viðvíkjandi hesum. — Nevndin skal mæla til, at tað aftur í ár verða játtadar 700 kr. fyri 1939.

Uppskot.

Úr amtsgrunninum verða velttar fyrri 1939 700 kr. til praksisferðir hjá djóralæknunum undir teimum í 1936 ásettu treytum.

Tann 18. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

76. Studningur til búnaðarlæru. (⁷|VII).

Búnaðarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

(Sí skjal nr. 18, síðu 2, pkt. 3).

Tann 21. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

77. Leysur tarvar í haganum. (⁸|VII).

Búnaðarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Føroya javnaðarflokkur hevur blíðið tingið um at taka til viðgerðar málið um tarvar, sum ganga leysir í haganum og á almannavegi.

Nevndin hevur havt hesa sak til nánhugsunar og meinar, at tær lóg-reglur, sum longu eru gjørdar hesum máli viðvíkjandi, eru soleiðis, at um tær verða yvirhildnar sum tær skulu, so er ikki neyðugt at gera meira.

Í polltíviðtøkuni § 16 stendur: „Tyre, der maatte vise sig at være farlige, kan af Politiet forlanges holdt inde i Stald eller forsvarligt tøjrede, ikke nærmere offentlig Vej end 35 m.“ Og i „Lov for Færøerne om Hegn og Markfred“ § 22 stendur: „Husdyr, som er farlige for Mennesker, maa

ikke holdes læsgaende paa noget Sted, som grænser til allar Vej og ikke er tilbørligt indhegnet."

Nevndin má tí meina rættast at vera at hólta á politimyndigheitirnar um strangliga at ansa eftir, at hesar lógreglur verða yvirhildnar sum tær skulu, so fólk kunnu føla seg trygg, har tey ferðast.

Uppskot.

Tingið biður amtmannin áleggja politimyndigheitunum at ansa eftir, at tær í álitinum nevndu lógreglur um leysar tarvar verða væl eftiransaðar.

Tann 2. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

78. Studningur til at læra til landbrúkskandidat. (⁹|VII).

Fíggarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit (si skjal nr. 18, síðn 2, pkt. 4):

Tann 21. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

79. Studningur til Føroya Búnaðarfelag. ⁽¹¹⁾_{VII}.⁹

Fíggingjarnævdin framlogði soljóðandi nevndarálit :

Føroya búnaðarfelag hevur aftur í ár umsøkn inni á tingi um at fáa — eins og árin frammanundan — ein studning av 300 kr.

Í umsóknini verður víst á, at felagið í ár og árið frammanundan hevur havt størri útleigg enn vanligt. Í 1937 beyð búnaðarfelag Íslands felaginum at senda ein mann til 100-ára minningarhátíð tess, og tað varð gjørt í samráð við amtið og vinnunævd Føroya lögtings. Í 1938 varð heitt á felagið um at taka lut í teimum útreiðslum, ið kravdust fyri at Føroyar kundu luttaka í framsýningini á Bellahøj, og hetta helt felagið seg ikki kunna siga seg undan. Eisini verður víst á, at Føroya búnaðarfelag í mong ár hevði sálu av Distol-medisini móti vatnsjúku hjá seyði, og gav hetta felaginum munagóða inntøku. Nú er vorðið soleiðis, at apotekið í Tórshavn hevur fingið hesa sálu, eftir at tað varð lagt undir djórælæknan at avgera, antin Føroya búnaðarfelag ella apotekið skuldi hava sáluna, og soleiðis hevur felagið mist eina fitta árliga inntøku.

Føroya búnaðarfelag hevur vegna eina viðtøku, ið varð gjord tá ið felagið varð stovnað, at felagið í øllum fíggingjarmálum skuldi venda sær til Føroya lögtings, avskorið seg frá tí árliga studningi, búnaðarfeløg og húsmannsfeløg niðri í kongadømlinum fáa frá tí almenna. Í felaginum eru nú 41 bygðafeløg við 962 limum umframt 53 einstakir limir.

Felagið hevur í umbúnað at royna at fáa sær størri árlegar innligar inntøkur, harundir at hækka limagjaldið, men uppskot um tað kann ikki samtykkjast fyrr enn næsta ár. —

Nævdin kann aftur í ár mæla til at veita felaginum ein studning uppá 300 kr., men má krevja, at felagið, um tað í framtíðini ynskir studning frá tinginum, samstundis sendir ásannaðan reknskap, ið sýnir felagsins fíggingjarlign støðu. —

Uppskot.

- 1) Úr amtsgrunninum verða veittar 300 kr. sum studningur til Føroya búnaðarfelag.
- 2) Studningurin verður at rinda í 1939.

Tann 18. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

1) Sbr. lögtingstíðindi 1937, bla. 127.
Lögtingstíðindi 1938. 13.

80. Umsókn frá Føroya revaali- felag. (¹²_{viii}).

Figgjarnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning :

Føroya revaalifelag har andraget Tinget om at foranledige, at der udstedes en Lov for Færøerne angaaende Ræveavl.

Udvalget mener, at det er nødvendigt, at Avisarbejdet vedrørende Sølvræveavl underkastes offentlig Kontrol, og at det er rigtigt, at der udstedes en Lov, hvorefter de Personer, der sælger Avlsdyr, skal være pligtige til at være Medlemmer af en af Lagtinget anerkendt Forening til Ræveavlens Fremme. Der findes en saadan Forening paa Færøerne, og efter hvad der er oplyst for Udvalget, er alle Ræveejere nu Medlemmer af Foreningen, og Forholdene i Foreningen er saadanne, at man mener at kunne tilraade, at den bestaaende Forening anerkendes som Landsforening.

Nærmere Regler vedrørende Opførelse af Rævegaarde og disses Indretning bør efter Udvalgets Mening ikke findes i selve Loven, men kunne fastsættes ved Bekendtgørelse.

Forslag.

I) Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at nedennævnte Forslag ophøjes til Lov.

Forslag

til

Lov for Færøerne om Ræveavl.

§ 1.

Det skal kun være tilladt dem, der er Medlemmer af en af Færøernes Lagting anerkendt Landsforening til Ræveavlens Fremme, at sælge Avlsdyr af Ræve.

§ 2.

For at en Ræveavlsforening skal kunne blive anerkendt, skal dens Vedtægter indeholde Bestemmelse om betryggende Stambogførsel og Mærkning, og iøvrigt skal Bestemmelserne godkendes af Lagtinget.

§ 3.

Foreningens Stambogførsel skal hvert Aar forelægges Færøernes Lagting, og hvis dette finder Arbejdet mangelfuldt udført, skal det kunne kræve Manglerne udbedret inden en af Tinget fastsat Tidfrist, og hvis dette ikke efterkommes, skal Lagtinget kunne foranledige Arbejdet udført paa Foreningens Bekostning.

§ 4.

Nærmere Regler vedrørende Anlæg af Rævegaarde og disses Indretning kan fastsættes af Landbrugsministeriet efter Lagtingets Indstilling.

Overtrædelse af denne Lov behandles som Politisager og straffes med Bøder.

II. Lagtinget anerkender Føroya revaalifelag som Landsforening for Færøerne til Ræveavlens Fremme.

Tann 20. desember varð nevndaruppskot pkt. I. samtykt við 15 atkv.—0 og pkt. II. við 17 atkv.—0.

81. Garðasýnsmemm í Klakksvíkar sókn. (¹³|VII).

Búnaðarnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Ifølge § 44 i Lov for Færøerne Nr. 171 af 18. Maj 1937 om Hegn og Markfred skal der for hvert Sogn — eller efter Lagtingets Bestemmelse for Del af et Sogn — ansættes 8 Hegnsynsmænd, der vælges for 4 Aar ad Gangen af vedkommende Forstanderskab.

Ved Skrivelse af 15. August 1938 til Sysselmanden for Norderøernes Syssel har Forstanderskabet for Klaksvigs Sogns Kommune henledt Opmærksomheden paa, at der rettest bør vælges særlige Hegnsynsmænd for Arnefjord, idet man næppe kan paalægge Hegnsynsmændene for Klaksvig at paatage sig Ilvervet ogsaa for Arnefjords Vedkommende paa Grund af den store Afstand mellem de to Bygder.

Ved Skrivelse af 8. Oktober 1938 til Amtet — fremsendt til Tinget den 15. s. M. — henstiller Sysselmanden med den af Forstanderskabet anførte Motivering, og idet der fremføres, at Synsmændene for Klaksvig ogsaa skal betjene Bygderne Nordøre og Aærne, at der vælges særlige Hegnsynsmænd for Bygden Arnefjord.

Udvalget kan slutte sig hertil og skal anbefale til Tingets Vedtagelse følgende

Forslag.

Lagtinget godkender i Medfør af § 44 i Lov for Færøerne Nr. 171 af 18. Maj 1937 om Hegn og Markfred, at Klaksvig Sogn udgør 2 selvstændige Hegnsynsdistrikter, nemlig Klaksvig Bygd med Bygderne Nordøre og Aærne og Arnefjord Bygd.

Afskrift af Betænkningen tilstilles Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune, Landbrugsraadet og Amtet.

Tann 31. oktober varð nppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

82. A. Vetráfríðing. (¹⁷|_{VU}).

B. Bræv frá kongsbóndadeild Jarðamannafelags Føroya viðv. jarðareformin. (¹⁵|_{VII}).

Búnaðarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

ad. A.

Tað fyriliggur umsókn, dagsett 16. november í ár, frá ymskum tradarmonnum í Gøtu um at broyta hagalógina av 18. mai 1937, soleiðis at vetragræsningsrætturin verður avloystur.

ad B.

Í hesum máli er innkomið bræv, dagsett 8. november í ár, frá kongsbóndadeild jarðamannafelags Føroya um at fáa í lag samráðing viðvíkjandi lóg nr. 174 av 24. mai 1937 „om Jarðbrugets Fremme“.

Formaðurin fyri kongsbóndadeild jarðamannafelags Føroya hevur saman við formanni jarðamannafelags Føroya verið til fund í nevndini, har toir finga høvi til at greiða nevndini frá teirra hugsan.

Nevndin hevur kannað bæði málini og meinar, at tað vil vera uttan skil at fara undir at broyta tær jarðalógir, sum bert hava verið í gildi nakrar mánaðir. Lógirnar hava í mong ár verið til umrøðu í tinginum og hava gingið elna tronga gongd gjøgnum allar instansir, og hevur maður havt høvi til at seta sína hugsan fram. Nú eru lógirnar komnar, og nú verða tær royndar í praksis, áðrenn tað við skili kann verða farið undir at broyta tær. Nevndin hevur eisini tað álit á búnaðarráðnum, at tað er lært fyri at administrera lógirnar, soleiðis sum tað livandi lívi krevur tað.

Minnilutin (Trond Hansen) ynskir málið um vetráfríðing útsett til næsta ár.

Uppskot

frá minnilutanum (Trond Hansen):

Málið um vetrafriðing verður útsett til næsta ár og málið um broytan av lóg nr. 174 av 24. maj 1937 inntil víðari.

frá meirilutanum (Djurhuus, Samuelson, Winther og Simonsen):

Bæði málini verða útsett inntil víðari.

Jóannes Patursson framlegði soljóðandi uppskot í máli B:

I.

Til

Statsministeren.

Lagtinget andrager om, at Statsministeren udvirker, at der gives ham Mandat til ved kongelig Anordning at foretage de midlertidige Lempelser og Ændringer, som Landsnevndin maatte indstille vedr. Lov Nr. 174 af 24. Maj 1937 om Jordbrugsrets Fremme og de denne sideordnede Love: Høgeloven, Høgsloven og Grandestævneloven.

II.

Løgtingið samtykkir, at landsnevndin fær heimild til:

- 1) at taka samráðingar við nevndarmenn jarðamannafelagsins, formannla og ein mann frá hverji deild, um teir mest *neyðturviliga* bráðfengis broytingar í teimum undir grein I nevndu búnaðarlógum.

III.

Løgtingið heitir á:

- a) Landsnevndina, at hon í felagskapi við hesar undir II, 1 nevndu samráðingarmenn frammanundan næstu árs vanligu tingsetu ger seg lidna við teim endaligu umvøllingum, samráðingin heldur tøva í búnaðarlógum,
- b) Búnaðarráðið, at tað, meðan teir undir II, 1, nevndu samráðingar standa á og inntil væntandi úrslit er lógfest (sbr. II,2) í búnaðarmálum, sum kunna atvolda ósemju, verður so afturhildið sum gjørligt gerst. Treytað skal tó hetta afturhildni vera soleiðis, at jarðamannafelagið fyribils ábyrgist vanligar atkomstir til traðir og húsagrundir.

IV.

Samsýning samráðingarmanna verður at útreiða eftir reglum galdandi samsýning lögtingsmanna.

Tann 16. desember varð uppskotið frá J. Patursson sett undir atkvøðisgreiðslu við *namnakall* og fall, bert 1 (Patursson) atkvøddi fyri, 0 imóti. Uppskot minnilutans í nevndarállitnum fall eisini, bert 5 atkv.—0. Uppskot meirilutans varð samtykt við 17 atkv.—0.

83. Lóg um útskipting. (¹⁶|vii). Landinspektörur.

Bíuðarnevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbetænkning (sí skjal nr. 21) og soljóðandi Tillægsbetænkning:

Efter at Udvalget har afgivet Betænkning i nærværende Sag, har man paany drøftet og undersøgt Spørgsmaalet om Muligheden af at fremme frivillig Sammenlægning (Mageskifte) af Indmarkslodder, og er Udvalget kommet til den Overbevisning, at det i givet Tilfælde kan være af afgjort praktisk Betygning, om saadan Sammenlægning kan finde Sted. For imidlertid at naa dertil, er det nødvendigt først at ændre Bestemmelserne i § 17 i Loven af 4. Marts 1857 om Udstykning af privat Jordegods saaledes, at der bliver Hjemmel til at afhænde Bø (Indmark) og Hauge (Udmark) hver for sig.

Udvalget tillader sig derfor at fremsætte særligt Lovforslag herom.

Ved Udskiftningssagens 2. Behandling i Tinget blev det fra forskellige Medlemmers Side stærkt fremhævet det meget beklagelige i, at Ministeriet ikke vil gaa med til at oprette et Udskiftningskontor for Færøerne, og blev det henstillet til Udvalget paany at tage dette Spørgsmaal under Overvejelse.

Udvalget har derfor paany gjort Spørgsmaalet til Genstand for en Drøftelse og skal udtale, at det ogsaa for sit Vedkommende kan beklage Ministeriets Stilling til det af Tinget ønskede Udskiftningskontor, men ser dog i det af Ministeriet fremsatte Forslag til en Udskiftningslov en Imødekomelse af Tingets Ønsker, forsaavidt Fordelingen og Nedbringelsen af Udskiftningsomkostningerne angaar.

Da der ved de Udskiftninger, der ventelig vil blive paabegyndt i en nær Fremtid — foruden den af Ministeriet beskikkede Udskiftningsformand ogsaa skal medvirke andre Landinspektører som Udskiftningsformandens Medhjælpere — skal Udvalget foreslaa, at Tinget ansætter og lønner en egnet Landinspektør, idet man gaar ud fra, at Ministeriet vil gaa med til, at en saadan kan medvirke som Medhjælper ved fremtidige Udskiftninger, og Udgifterne til dennes Løn medregnes i den Del af Udskiftningsomkostningerne, der skal afholdes af Amtsrepartitionsfonden. Den paagældende Landinspektør vil formentlig ogsaa kunne udføre forefaldende Udstykninger og holde Matrikulkortene à jour. Gebyrerne herfor kunde saa indgaa i Amtsfunden. Det kan ogsaa paaregnes, at saavel Landbrugsraadet som Thorshavn Byraad kan have Brug for Assistance af en saadan Landinspektør og eventuelt under en eller anden Form deltage i Udgifterne ved dennes Løn.

Udvalget skal herefter fremsætte følgende Forslag.

Forslag.

- 1) Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om at faa vedlagte Forslag til Ændring i Lov af 4. Marts 1857 om Udstykning af det private Jordegods paa Færøerne ophæjet til Lov.
- 2) a. For Amtsrepartitionsfondens Regning ansætter Tinget en Landinspektør, der lønnes efter de for Statstjenestemænd gældende Regler med en

Grundløn af 5040 Kr., stigende hvert 3. Aar med 360 Kr. indtil 5760 Kr., foruden de Tillæg der ydes Statstjenestemænd samt Dagpenge for Ophold uden for Hjemsted.

Ansættelsen sker fra den 1. April 1939 at regne.

- b. Landsnevndin bemyndiges til at opstaa Stillingen ledig samt efter Samraad med Amtet, Landbrugsraadet og Byraadet at antage en egnet Landinspektør samt forhandle med de nævnte Myndigheder om et Samarbejde.

Fylgiskjal:

Forslag

til

Ændring i Lov af 4. Marts 1857 om Udstykning af det private

Jordegods paa Færøerne.

§ 1.

§ 17 affattes saaledes:

„Det skal for Fremtiden være tilladt Ejeren af Marketal at afhænde Bø for sig og Hauge for sig, dog ikke i mindre Dele end hele Gylden enten i Bø eller i Hauge. Dette gælder ogsaa Afhændelse af den til et Matrikelsnummer i en udskiftet Bygd hørende Andel i Hauge.

Bestemmelserne i § 57 i Lov Nr. 174 af 24. Maj 1937 om Jordbrugets Fremme, i Lov Nr. 140 af 13. April 1938 om Udstykning af Jord, om Nødvendigheden af Tilladelse fra Amtet til Udstykning gælder ogsaa Deling i Bø og Hauge som foran nævnt.“

§ 2.

Nærværende Lov træder i Kraft den 1. April 1939.

Tann 2. desember var málið til atkvøðisgreiðslu:

§§ 1—3 vorðu hildnar samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Broytingaruppskot til § 4 varð samtykt við 15 atkv.—0 og varð § 4 soleiðis broytt samtykt við 16 atkv.—0.

§§ 5—25 voru samtyktar uttan atkvøðisgr.

§ 26 (nýtt uppskot) varð samtykt við 18 atkv.—0. § 26 (upprunalligt uppskot) varð hereftir burturdottið.

Broytingaruppskot til § 27 varð samtykt við 17 atkv.—0 og varð § 27 soleiðis broytt eisini samtykt við 17 atkv.—0.

§§ 28—42 voru samtyktar uttan atkvøðisgr.

§ 43 (nýggj formulering) varð samtykt uttan atkvøðisgr.

§§ 44—58 voru samtyktar uttan atkvøðisgr.

Broytingaruppskot til § 59 varð samtykt uttan atkvøðisgr. og varð § 59 soleiðis broytt eisini samtykt uttan atkvøðisgr.

§§ 60—77 voru samtyktar uttan atkvøðisgr.

Broytingaruppskot til § 78 varð samtykt við 18 atkv.—0 og varð § 78 soleiðis broytt samtykt við 17 atkv.—0.

Broytingaruppskot til § 79 varð samtykt við 19 atkv.—0 og varð § 79 soleiðis broytt samtykt við 18 atkv.—0.

§§ 80—87 voru samtyktar uttan atkvøðisgr.

Lóguppskotið sum heild varð sett undir atkvæðisgreiðslu við navnakall og varð samtykt við 19 atkv.—0 (Patursson atkvæddi ekki og Simonsen, Holm Jacobsen, Hansen og Ellefsen voru burlar).

Uppskot nevndarinnar í eykaálitinum varð sett undir atkvæðisgreiðslu við *navnakall* og varð samtykt við 19 atkv.—0 (Patursson, Simonsen, Holm Jacobsen, Hansen og Ellefsen voru burlar).

84. Útslopnir revar. (¹⁹|vii).

Búnaðarnevndin framlegði soljóðandi **Udvalgsbetænkning:**

Undertegnede Udvalg har fra Lagtingsmand Patursson faaet forelagt forskellige Spørgsmaal vedrørende Ræve, der maatte forefindes i fri Tilstand paa Strømø.

Da Lov Nr. 256 af 27. November 1936 om Tillæg til Lov for Færøerne af 28. Februar 1908 om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene m. m. der tillader Indførsel til Færøerne af Ræve og Nerz (Minks) til Pelsdyravl, fastsætter nærmere Bestemmelse med Hensyn til, hvorledes der skal forholdes med saadanne Dyr i fri Tilstand, Spørgsmaal om Skadesørstatutug, Indhegning m. v., mener Udvalget, at Sagen rettelig bør henvises til Politimyndighederne, der anmodes om at foranledige, at saadanne Dyr i fri Tilstand uskadeliggøres, og at der tages fornødent Hensyn til de gældende Lovbestemmelser.

Forslag.

Sagen overgives til Landfogden paa Færøerne med Anmodning om at foranledige, at de omhandlede Pelsdyr, der maatte findes i fri Tilstand, uskadeliggøres, og at Lovens Bestemmelse om Pelsdyravl løvrigt overholdes.

Tann 13. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv.—0.

VIII. Vegir, brýr og lendingar.

85. Studningur til brýr og lendingar. (¹|VIII).¹⁾

Fígðjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit (sí skjal nr. 9).

Tann 19. desember varð nevndarinnar uppskot A og B samtykt við 16 atkv.—0. Uppskot C. varð samtykt við 14 atkv.—0 og uppskot D. og E. við 16 atkv.—0.

86. Frásøgn sýslana um vegir, brýr og lendingar. (²|VIII).¹⁾

Fígðjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Amtmaðurin hevur við brævi av 5. í h. m. sent lögtinginum frágreiðing frá sýslumonnunum viðvíkjandi vegum, lendingum og brýr í teimum ymsu sýslunum.

1. Suðuroyar sýsla.

Vegirnir í Froðbøar sóknar kommunu eru sum heild væl hildnir, tó er tað í støðum neyðugt at reinsa griftirnar, fylla hjólfeyrir og hol við eyr, elns og teir á vissum strekkjum høvdu havt gott av at verða grúsaðir. Kilometerstærnar er eisini tørvur á.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1987, bls. 192.

Viðvíkjandi brúgvum er at merkja, at lendibrúgein í Ørðavík er í ríðugum standi eins og Kirkjugarðsbrúgvín í Ørðavíkslíð er komin heilt á fallandi fót og treingir til ein stóran umvøling. Sýslumaðurin vísir á, at bráfengisbrúgvín yvir Stóra, ið varð gjørd fyri 3 árum síðan, stendur enn, og má hetta sigast at vera óforsvarligt. Lendibrúgvín í Porkeri hevur eingi friholt.

Vegurin Sunnbøur-Lopra er nógv slitin og treingir sum held til at grúsast. — Har er eisini neyðugt at seta upp fleiri kilometrasteinar.

2. Sandoyar sýsla.

Vegirnir í hesi sýslu eru sum vanligt á stórum strekkjum nógv slitnir og tørv á áfyllu, eins og griftirnar treingja til at reinsast.

Lendingarnar eru í góðum standi, undantikið í Dali og Skúvoy, har tær vórðu oyðilagdar av brimi á vetrinum 1936/37. Í Dali eru teir byrjaðir at bota um hana aftur, meðan einki enn er gjørt við lendingina í Skúvoy.

3. Vága sýsla.

Vegurin Sandavág-Fútaklett.

Hesin vegur er væl umbættur í summar, men griftirnar á fleiri strekkjum treingja til at reinsast, og av tí vatnið ikki fær runnið burtur, mætar tað í støðum inn undir vegin, meðan tað aðra staðni rennir eftir sjálvum vegnum. Sýslumaðurin heldur ikki, at umvølingin av hesum vegnum er so góð, sum hon átti at veri, og sum dømi herum nevnr hann, at steinsetingin liggur bor í støðum. Viðvíkjandi hesum vegnum í Sandavág kommunu, undantikið strekkið frá 1. kilometursteininum til markið við Miðvág kommunu, sum er í sera góðum standi, er at siga, at teir eru í skikum skili, at teir ikki kunna eita blivegir, við tað at teir eru so uppkoytðir, at tað er vandamikið at koyra eftir teimum. Vegirnir í Miðvág kommunu eru sum held vánaliga hildnir viðlíka, tær treingja yvirhøvdur til tær vanligu umvølingar at reinsa gryftirnar, fylla holini og fylla málra áfyllu har sum mest sild er.

Vegurin Vatnsøyri-Seyrvágur er í góðum standi, tó eru einkult hol í støðum. Tann sokallaði „Brennivegur“ er í ringum standi og treingir til eina høvðsumvøling.

4. Streymoyar sýsla.

Vegirnir í hesari sýslu tykjast yvirhøvdur at vera í góðum standi, tó verður hildið fram, at øll „sving“ á Velbastað-vegnum áttu at verði breidda; sum tey nú eru, eru tey farlig fyril bílkoyrslu í háku og ringum gongu.

5. Eysturoyar sýsla.

a. Vegurin Fuglafjørð-Gøtu-Sólmundarfjørð við arminum til Skipanes.

Tann parturin av hesum vegi, sum liggur í Fuglafjarðar og Gøtu kommunu er væl hildin og í góðum standi, undantikið einkult smábrek, með tað strekki, ið liggur í Nes kommunu, er í ringum standi; tað sama kann sigast um armin til Skipanes.

b. Vegurin frá Fuglafjarðarvegnum til Leirvíkar treingir til pábót, innann veturin byrjar fyril álvara.

c. Vegurin Sólmundarfjarður-Nes við ørmum til Lamba, Rituvík og Æðuvík.

Høvuðavegurin treingir til at verða umbættur, serstakilga tann parturin, ið gongur gjøgnum Saltnes.

Armurin til Rituvíkar er nakað slitin og treingir til pábót. Tað sama kann sigast um armin til Æðuvíkar.

d. Vegurin Strendur-Skála er í toluliga góðum standi. Tað sama kann sigast um

vegin Oyru-Norðskála og
vegin Eiði-Ljósa.

Harafturímóti er torvvegurin frá Eiði til Eiðisvatn í minni góðum standi.

6. Norðuroyar sýsla.

Í Norðuroyar sýslu eru vegirnir í góðum standi.

Uppskot.

Avskriftir av frágreiðingini frá sýslumonnunum verða at senda kommununum, samstundis sum tað verður álagt teimum at bota um tey ávístu brekini.

Tann 28. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

87. Studningur til vegarbeiði í Sandavágs kommunu. (⁴/_{viii}).

Figgjarnævndin framlegði salfóðandi Udvalgsbetænkning:

Efter endt Lagtingssamling 1937 henvendte Cauffører paa Vaagø sig til Lagtinget Vejudvalg med Anmodning om, at der maatte blive foretaget Istandsættelse af Vejen Sørrvaag-Fútaklett, da Vejen var i en yderst slet Tilstand og livsfarlig at befære med Køretøjer.

Det viste sig imidlertid, at man ikke kunde formaa de paagældende Forstanderskaber til at Istandsætte Vejen, og der blev derefter af Amtet efter Indstilling fra Vejudvalget nedlagt Forbud mod Automobilkørsel paa Vejen.

Forbudet er senere ophævet og Vejen er istandsat, dog saaledes, at Vejsvinget ved St. 66 er udvidet en Del. Der er hertil foretaget en Udspængning i et saadant Omfang, at Arbejdet egentlig ikke kan betragtes som Vedligehold.

Sandevaag Sogns Kommune, indenfor hvilken det paagældende Arbejde er udført, ansøger nu Lagtinget om en Bevilling hertil.

Udvalget maa fastholde, at Vedligeholdelsesarbejdet paahviler Kommunen og at det er dennes Pligt at sørge for, at Vejen holdes i god Stand. Det skal dog indrømmes, at det i dette Tilfælde foretagne Sprængningsar-

bejde egentlig ikke er vedligehold, men en Udvidelse af Vejanlægget, der absolut var paakrævet. Man skal derfor foreslæ, at der ydes Kommunen et passende Tilskud til det foretagne Udvidelsesarbejde.

Forslag.

Af Færø Amts Repartitionsfond bevilges der Sandevaag Sogns Kommune et Tilskud paa 100 Kr. til Udvidelse af Svinget ved St. 66 i Vejen Sandevaag—Fútaklett.

J. J. Simonsen framlegði soljóðandi *Andringsforslag* til nevndaruppskotið:

„100 Kr.“ ændres til 200 Kr.

Tann 17. november fall broytingaruppskotið, bert 6 atkv.—0. Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 14 atkv.—0.

88. Studningur til neystadrátt í Haldórsvík. (⁷/_{viii}).

Fíggingarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit (sí skjal nr. 18, bls. 2^a).

Tann 21. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

89. Viðlíkahald av vegum. (9|viii.)

Hæna- og vagnvandin framleggði soljóðandi Údvalgsbætur A:

Amtet har tilstillet Lagtinget en Sag, drejende sig om Klage fra forskellige Chauffører som betjener Ruten Solmunde-Gøteejde, over, at denne Vejstrækning og ogsaa andre Vejstrækninger i denne Vejlinie er i meget daarlig Stand. Chaufføren paa Postautomobilet paa Ruten Solmundefjord-Fuglefjord henleder Thorshavn Postkontors Opmærksomhed paa, at Vejlinien særlig fra Solmunde til Gøteejde er i saadan Forfatning, at han ikke ser sig i Stand til at udføre Postruten planmæssig uden derved at risikere at faa baade Bll, Post og gods beskadiget, og henstiller Postkontoret, at der gives Næs Sogns Kommune Paalæg om snarest at sørge for Istandsættelse af denne Vejstrækning.

Lagtingets Ingeniørkontor har haft Sagen til Erklæring, og udtaler Ingeniøren i Skrivelse af 4. Oktober d. A. følgende:

„Den 1/4 har jeg inspiseret vejen Solmundefjord-Fuglefjord. Samme Dag har jeg konfereret med Medlemmer af Forstanderskaberne for Fuglefjord, Gøte og Næs sogns kommune angaaende udbedringsarbejdet.

Paa den del af vejen, som tilhører Fuglefjord, er der udført regelmæssigt vedligehold.

Kommunen vil med det samme gaa i gang med videre ubedring efter anvisning fra ingeniørkontoret.

Vejstrækningen tilhørende Gøte kommune er i slet forfatning, væsentlig foranlediget ved mangel paa egnet dækmateriale.

Der vil i efteraaret blive sat i gang et større udbedringsarbejde. Materialet bliver transporteret fra Fuglefjord, da interessenterne ikke vil give tilladelse til at anvende grus fra Gøtevig.

Vejstrækningen tilhørende Næs kommune er i en yderst slet tilstand. Der er ifjor udført reparationsarbejde, som yderligere har forværret vejen. Reparationsarbejde vil ogsaa her blive sat i gang efter anvisning fra ingeniørkontoret.“

Udvalget kan indse det forkastelige i, at Vejen ikke er i den Stand, den bør være, og da det er de respektive Kommunalbestyrelses Pligt at sørge for, at der foretages de nødvendige Reparationsarbejder paa Vejen, skal man foreslaa, at det paalægges Forstanderskaberne for Næs og Gøte Sognes Kommuner efter Anvisning af Lagtingsingeniøren at drage Omsorg for, at Vejen Solmunde-Gøteejde omgaaende bliver udbedret.

Forslag.

Lagtinget paalægger Forstanderskaberne for Næs og Gøte Sognes Kommuner efter Anvisning af Lagtingsingeniøren at drage Omsorg for, at Vejen Solmunde—Gøteejde omgaaende bliver istandsat.

og soljóðandi Údvalgsbætur B:

Ved Skrivelse af 22. Oktober 1938 har Johannes Andreas Dam af Strænder anmodet Lagtinget om at foranledige, at Rygdavejen fra „Røydiltøft“ til Sjógv istandsættes og vedligeholdes. Der anføres, at Vejen er i en saa

elendig Forfatning, at det nærmest er livsfarligt at benytte den, idet den er opblødt og hullet og Vejkanterne er nedfaldet o. s. v., og at et Par Personer er kommet til Skade ved at færdes paa Vejen. Forstanderskabet har vedtaget at foretage den nødvendige Istandsættelse, men er dette endnu ikke sket.

Udvalget kan give Andrageren Medhold i hans Krav paa Nødvendigheden af at få Vejen udbedret, og skal man foreslå, at Tinget paalægger Forstanderskabet at foretage det i saa Henseende videre fornødne.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet for Sjøv Sogns Kommune at sørge for, at Vejen fra „Røddetoft“ til Sjøgv omgaaende bliver istandsat.

Tann 7. november varð uppskot nevndarinnar í álit A og í álit B samtykt við 19 atkv.--0.

90. Endurnýggjan av studningi til lendingar í Lørvík. (¹¹/_{VIII}).

Býggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Kommunustýrið fyri Lørvíkar sókn hevur umsókn inni á tingi um at fáa endurnýggja studningin frá 1935 til eina lendlíbrúgv á Toftanesi í Lørvík.

Eftir kostnaðarætlanini, ið varð gjørd av amtsingeniøri Jacobsen, er arbeiði metti at kosta ca. 3500 kr., harav er tilfar og formaunsløn 1800 kr.

Vanligur studningur er $\frac{3}{4}$ av 1800 kr. = 1350 kr.

Uppskot.

Nevndin mælir til, at tingið endurnýggjar studningin frá 1935 uppá 1350 kr. til eina lendlíbrúgv á Toftanesi í Lørvík undir vanligum treytum.

Johan Poulsen o. fl. framlegði soljóðandi Forslag til Bælutning:

Den Lervig Sogns Kommune i Tingsamlingen 1928 (Lagtingstidende S. 62) givne Bevilling af 5325 Kr. til Anlæg af en Landingsbro i Lervig bliver herved fornyet for 1 — eet — Aar fra Dags Dato at regne.

Tann 16. desember varð nevndaruppskotið samtykt við 18 atkv.—0 og tann 20. desember varð uppskot til avgerðar frá Johan Poulsen o. fl. samtykt við 19 atkv.—0.

IX. Havnir o. a.

91. Viðlíkahald av havnum. (I_{IX}).¹⁾

Havna- og vegnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Der foreligger følgende Oplysninger i Sagen:

1) Klaksvig Havn.

Lagtingsingeniøren har foretaget Syn af Kajanlægget og oplyser, at Dykkeren mener at have konstateret, at Rendsøen ved Yderenden af Kajan har ført lidt bort af de øverste Stenlag, hvorpaa Kisterne hviler, men at dette dog foreløbig næppe kan faa nogen Konsekvenser. Drøningen af Kajens Overflade virker meget utilfredsstillende, idet Vandet paa flere Steder staar i Pytter og sætter ikke til Udløbet. Under Betondækket mener Havnefogden at have konstateret hul Lyd, der kunde tyde paa, at lidt af Sandet i Kisterne er sivet ud, men at det er Meningen, saasnart Anledning gives, at undersøge dette nærmere. Brolægningen er sunket enkelte Steder, men om dette skyldes, at Kisterne er utætte, er vanskeligt at sige paa nuværende Tidspunkt.

Overslag for Havnens Drift forefindes ikke.

¹⁾ Shr lagtingstíðindi 1987, bls. 147.

Forslag.

Det paalægges Klaksvig Havnevæsen snarest muligt at drage Omsorg for, at de paapegede Mangler afhjælpes og dernæst at faa konstateret, hvorvidt de formodede Mangler er tilstede, og i bekræftende Fald sørge for, at disse afhjælpes.

Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter maa indsendes til næste Aar.

2) Vestmankhavn Havn.

Lagtingsingeniøren har foretaget Syn af Kajanlægget og oplyser, at den ene Dør i den nederste Etage paa den nederste Bygning ikke lukker godt. Gulvet hælder bort fra Døren, saaledes at Vand, der trænger ind, løber tværs over Gulvfladen. Varer, der opbevares her, er udsat for at tage Skade.

Overslag for Havnens Drift forefindes ikke.

Forslag.

Det paalægges Vestmankhavn Havnevæsen at drage Omsorg for, at de paapegede Mangler afhjælpes snarest muligt, ligesom Regnskab over Havnens Indtægter og Udgifter maa indsendes til næste Aar.

3) Kvivig Dækmole.

Lagtingsingeniøren har synet Dækmolen og oplyser, at det nederste Parti af Bolværket ved Yderenden er borte, og at hele Partiet har revet sig løs efter at være ødelagt af Pæleorm. Da Baadene ikke lægger til dér, mener Ingeniøren, at det vil være unødvendigt at sætte et nyt Bolværk op, hvorimod de Bolte, der stikker frem fra Muren, maa fjernes, for at disse ikke skal gøre Skade paa Fartøjer. Selve Bassinet trænger til Uddybning.

Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter for Aaret 1938 forefindes og har Ingeniøren intet hertil fundet at bemærke.

Forslag.

Det paalægges Kvivig Havnevæsen at drage Omsorg for, at de paapegede Mangler afhjælpes snarest muligt.

4) Skopen Havn.

Lagtingsingeniøren har foretaget Syn af Havnen og oplyser, at Bolværket trænger til Fornyelse i begge Indløb og at det nederste Parti af Bolværket er meget medtaget af Pæleorm. Siden Havnen blev taget i Brug er der ført saa meget Materiale ind, at Bunden ligger ca. 0,5 m højere, saaledes at den ene af de store Motorbaade af og til tager Bund. Havnepladsen er flere Steder ret meget tilgroet med Græs og trænger flere Steder til at tættes. — Fyret ved Indløbet staar meget udsat og maa forankres mere, da det begynder at løsne sig fra Fundamentet. Ved Molehovedet danner Klippen en Flade, der i Uvejr danner en Bølge, der med stor Kraft slynges paa tværs af Indløbet.

Overslag for Havnens Drift forefindes ikke.

Forslag.

Det paalægges Havnevæsenet i Skopen at drage Omsorg for, at de paa pegede Mangler afhjælpes snarest muligt, ligesom Regnskab over Havnens Indtægter og Udgifter maa indsendes til næste Aar.

5) Midvaag Havn.

Lagtingsingeniøren har foretaget Syn af Kaj og Dækinde og meddeler, at ved Yderenden af Molen fortsætter Underlaget med at glide ud. Der blev i sin Tid lagt Sten ud her, som blev taget fra Molens Yderende. Bølgerne har nu friere Slag mod Molen og skal dette være Aarsagen til den store Skade, der har været paa Træbroen. Det kan ventes, at Træbroen vil blive slaaet i Stykker under et Uvejr. De fleste af de lodrette Pæle er meget medtaget af Pæleorm og vil næppe kunne staa ret mange Aar. Den ydre Del af Dækket er medtaget og trænger Dækket til at blive smurt.

Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter for 1938 forefindes og har Ingeniøren intet hertil fundet at bemærke.

Forslag.

Det paalægges Midvaag Havnevæsen at drage Omsorg for, at de paa pegede Mangler afhjælpes snarest muligt.

6) Sorvaag Pleanlæg.

Lagtingsingeniøren har foretaget Syn af Anlægget og meddeler, at den ene af Pullerterne er revet bort og har taget en Kantsten med. Overfladen er lidt ujævn og kan dette tyde paa, at Klisterne ikke er helt tætte. Bolværket er helt, men gør Indtryk af at være angroet.

Overslag over Havnens Drift forefindes ikke.

Lagtingstidindi 1938 15.

Forslag.

Det paalægges Sørvaag Havnevæsen at drage Omsorg for, at de paapegede Mangler afhjælpes snarest muligt, ligesom Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter maa indsendes til næste Aar.

7) Trangisvaag Havn.

8) Vaag Havn.

Lagtingsingeniøren meddeler, at der ikke har været foretaget Syn af disse to Havneanlæg, men saavidt han i Forbitarten har kunnet bemærke, er der ikke nogen iøjensaldende Mangel og Forsømmelse ved de paa-gældende Anlæg.

Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter for Aaret 1938 forefindes og har Ingeniøren intet hertil fundet at bemærke.

Forslag.

Det paalægges Lagtingsingeniøren snarest muligt at foretage Syn af Havneanlæggene i Trangisvaag og Vaag og indgive fornøden Indberetning til Landsnevndin.

Tann 17. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

92. Ábyrgdin fyri havnalánum. $\left(\begin{smallmatrix} 2 \\ IX \end{smallmatrix}\right)^{1)}$

Havna- og vegnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Af en med Skrivelse af 9. November 1938 fra Færø Amt modtagen Opgørelse over de af Amtsrepartitionsfonden i Anledning af Amtskommunens Garantforpligtelser vedrørende Havneanlæg paa Færøerne afholdte Udgifter fremgaar det, at

1) Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 149.

Midvaag Dækmole pr. 7. Nov. 1938 skylder..	Kr.	59.741,22	og
Skopen Havn	"	75.581,84	
		<u>Ialt..</u>	<u>Kr. 135.323,06</u>

Restancer af Terminsydelse udgør:

Midvaag Sogns Kommune

pr. 11/6. 1937, 11/12. 1937 og 11/6. 1938 Kr. 13.855,57

Skopen Sogns Kommune

pr. 11/12. 1936 og 11/6. 1937, 11/12. 1937
og 11/6. 1938 " 17.507,20

Sørvaag Sogns Kommune

pr. 11/12. 1937 og 11/6. 1938..... " 639,00

Kvivig Sogns Kommune

pr. 12/6. 1938..... " 553,83

Ialt Kr. 32.555,66

Det ser ud til, at Situationen er en hel Del forværret i det forløbne Aar, og at man stadig maa regne med, at Amtskommunen kommer til at udlægge betydelige Beløb i Anledning af de paagældende Garantiforpligtelser.

Udvalget skal foreslå, at Landsnevndin undersøger, om dette Forhold ikke kan ændres noget, saaledes at der fra vedkommende Kommunes Side kan ydes noget væsentligt til en Ordning af Gældsforholdet. Kommunerne maa vel ogsaa selv kunne gøre noget og ikke — som det ser ud til — blot slaa sig til taals med den Kendsgerning, at Lagtinget betaler for deres Havneanlæg.

Forslag.

- 1) Landsnevndin anmodes om vedblivende at føre en effektiv Kontrol med Administrationen af Midvaag Dækmole og Skopen Havn og om fornødent foretage en gennemgribende Omlægning af Administrationen for at forøge Havneus Rentabilitet, saaledes at der snarest muligt kan opnaas en bedre Ordning af det foreliggende Gældsforhold.
- 2) Det paalægges Sørvaag og Kvivig Sognes Kommuner at drage Omsorg for, at de i Betænkningen omhandlede Restancer betales omgaaende og, saafremt dette ikke finder Sted, anmodes Landsnevndin om at gribe ind med en tilsvarende Kontrol som den i Forslagets Pkt. 1) omhandlede.

Tann 15. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

93. Smærri havnir. (²/_{ix})¹⁾

Havna- og regnevndin framleggði soljóðandi Údvalgsbætur:

Til undertegnede Udvalg er henvist Beretning fra Landsnevnd Føroya Løgtings angaaende ovennævnte Sag.

Lagtinget vedtog i sin ordinære Samling 1937 saalydende Forslag til Beslutning:

„Lagtingets Ingeniørkontor bemyndiges til i indeværende Aar at udbyde i samlet Licitation Bygningen af de for Remaarsperioden bevilgede Havneanlæg i Haldersvig, Sand og Sørvag efter de af Ingeniørkontoret nu udarbejdede Projekter for de paagældende Havneanlæg, og saaledes, at Arbejdet ved Havneanlæggenes Udførelse paabegyndes snarest muligt.“

I Overensstemmelse hermed lod Landsnevndin bortlicitere de paagældende Havneanlæg. Der indkom forskellige Tilbud som nærmere fremgaar af Bilagene og en blandt Bilagene værende Oversigt over de indkomne Tilbud.

Landsnevndin har, som det fremgaar af Beretningen, vedtaget at antage det fra N. C. Monberg A/S, København, fremkomne Tilbud om at udføre samtlige de i Licitationen udbudte Havne for 311.500 Kr. Dette Tilbud er efter Forhandling mellem Aktieselskabet og Landsnevndin nedsat til 300.000 Kr.

Ifølge Landsnevndins Beretning har samme vedtaget, at Monbergs Specialtilbud paa de enkelte Havne skal nedskrives proportionelt under Hensyn til det Beløb paa 11.500 Kr., hvormed det samlede Tilbud er reduceret. Herefter stiller Forholdet sig saaledes med Hensyn til de enkelte Havneanlæg:

1) Sand, endeligt Licitationstilbud	161.316 Kr.
2) Sørvag „ „	80.899 „
3) Haldersv. „ „	57.785 „

300.000 Kr.

i Stedet for henholdsvis (Sand) 167.500 Kr.,

(Sørvag) 84.000 Kr. og (Haldersvig) 60.000 Kr.

Kommunernes Andel bliver nu

for Sands Vedkommande 1/5 (hele Kroner)	32.263 Kr.
„ Sørvags „ 1/5 „ „	16.180 „
„ Haldersvigs „ 1/5 „ „	11.557 „

Tilsammen 60.000 Kr.

medens Lagtingets Andel bliver 240.000 „

800.000 Kr.

Da Sand Anlægget er projekteret til 104.000 Kr.

Sørvag Anlægget til 83.000 „

og Haldersvig Anlægget til 55.000 „

eller tilsammen 242.000 Kr.

¹⁾ Sbr. Løgtingstíðindi 1937, bls. 150.

fremkommer der en Merudgift for Lagtinget paa 46.400 Kr. (240.000 Kr. + 193.600 Kr.), som Landsnevndin foreslaar sanktioneret.

Sand, Sørvaa og Haldersvig Kommuner vil have at udrede $\frac{1}{5}$ af de Omkostninger, som er forbundne med Tilsyn m. m.

Nærværende Udvalg maa under Hensyn til alt foreliggende tilraade Lagtinget at tiltræde det af oftnævnte Landsnevnd foretagne.

Landsnevndin vil have at sørge for, at de enkelte Kommuner hver for sit Vedkommende tilvejebringer den hver enkelt paahvilende Femtedel af Anlægsomkostningerne m. m. (Tilsynet).

Forslag.

1) Lagtinget kan efter Omstændighederne billige, at Landsnevndin har antaget det af Ingeniørfirmaet N. C. Monberg A/S, København, indgivne Idetationstilbud om Udførelse af Havneanlæggene i Sand, Sørvaa og Haldersvig for 300.000 Kr., hvoraf Lagtingets Andel bliver $\frac{4}{5}$ eller 240.000 Kr. og de paagældende Kommuner 60.000 Kr., der fordeles som foran i Betænkningen angivet. Kommunerne vil dernæst have at udrede hver for sit Vedkommende Omkostningerne ved Tilsyn m. m. med $\frac{1}{5}$, som fordeles mellem Kommunerne i Forhold til Anlægsomkostningerne.

2) Landsnevndin drager Omsorg for, at de enkelte Kommuner hver for sit Vedkommende tilvejebringer den hver enkelt paahvilende Femtedel af Anlægsomkostningerne m. m.

3) Lagtinget approberer, at Sand, Sørvaa og Haldersvig Sognes Kommuner paatager sig at udrede den Kommunerne paahvilende Femtedel og at Kommunen optager de dertil fornødne Laan, samt garanterer overfor Laangiveren for rettidig Betaling af Renter og Afdrag. Amtmanden bemyndiges til paa Tingets Vegne at underskrive fornøden Garantierklæring.

Tann 21. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv—0.

94. Kajanlegg í Fuglafirði. ($\frac{4}{19}$).

Havna- og vegnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Til Udvalget er henvist en Sag om Bygning af en passende Anlægsbro i Fuglefjord.

Der foreligger Andragende saavel fra vedkommende Forstanderskab som fra Arbejdsforeningen sammesteds.

Der foreligger fremdeles et Projekt til en Anlægs-kaj i Fuglefjord, udarbejdet af fhv. Amlsingenør H. O. Jacobsen, men Forstanderskabet ndta-

ler i en foreliggende Skrivelse, at denne Anlægsbro eller Kaj er for lille, hvorfor man ønsker udarbejdet et nyt Projekt.

Udvalget mener, at det er et naturligt og velbegrundet Ønske, som foreligger fra Fuglefjord. Ganske vist findes der i Bygden en for privat Regning opført Trækaj, som Skibe kan lægge til, og denne Kaj bliver nu for privat Regning udvidet. Imidlertid er det forstaaeligt, at Forstanderskabet ønsker anlagt en Kaj, som skal ejes af Kommunen. Dette Ønske synes tilraadt af Arbejderforeningen eller dens Bestyrelse. Ved alle lærøske Handelspladser af Fuglefjords Betydning er der nu med Statsstøtte anlagt betydningsfulde Kajanlæg. Havneforholdene i Fuglefjord er ellers fortrinlige, idet Fjorden er dækket mod Havet fra Naturens Haand. Der er betydelig Trafik paa Pladsen, og der er sammesteds hjemmehørende godt og vel en halv Snes søgaaende Fiskekuttere og store Skonnerter. Folketallet i Bygden er i jævn Stigning, og der bor nu ca. 850 Personer i Bygden og ca. 950 Personer i hele Sognet.

Udvalget kan derfor slutte sig til det fremsatte Ønske og skal indstille til Lagtinget, at man anmoder Amtssingeniøren om at udarbejde Plan og Overslag over en kommunal Anlægs-kaj i Fuglefjord noget større end den af Amtssingeniøren projekterede. Dette Arbejde bør udføres i Samraad med Forstanderskabet paa Stedet. Først naar der foreligger en saadan Plan og Overslag tiltraadt af Ansøgerne, og der foreligger en Udtalelse fra vedkommende Kommunalforstanderskab om, at man forpligter Kommunen til at betale indtil 1/5 af Anlægssummen og til at vedligeholde Anlægget, kan Sagen indsendes til Regeringen med Andragende om Statstilskud.

Da alle disse Forudsætninger ventelig ikke kan opfyldes inden Lagtingssamlingens Slutning, maa Sagen udsættes til næste Aar.

Forslag.

- 1) Amtssingeniøren anmodes om at udarbejde Plan og Overslag til en Anlægs-kaj i Fuglefjord under Hensyn til det i forestaaende Udvalgsbetænkning anførte.
- 2) Naar der under 1) anførte Arbejde er afsluttet og afleveret til Lagtingskontoret, vil dette have at forelægge Sagen for Fuglefjord Kommunalforstanderskab, saaledes at Sagen med alle de i Betænkningen ommeldte Oplysninger kan forelægges for næste ordinære Lagtingssamling.
- 3) Forøvrigt udsættes Sagen til næste Aar.

Tann 17. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

95. Eykastudning til bátahavn í Hovi. ⁽⁵⁾IX).

Fíggyjarnernuðin framlegði söljóðandi Údvalgsbætur:

Ifølge Kontrakt af 2. Juli 1937, indgaaet mellem Lagtingets Vinnu-nevnd paa Lagtingets Vegne og Forstanderskabet for Hove Sogns Kommune, forpligter sldstævnte sig til paa nærmere i Kontrakten angivne Betingelser at paatage sig at udføre Arbejdet vedrørende Anlæg af en Baadehavn i Hove i Overensstemmelse med Lagtingets Tillidsmand Jens M. Poulsens Plan og Overslag af 6. April 1937 mod et Tilskud fra Lagtinget paa 15.000 Kr. Den samlede Overslagssum var 20.000 Kr. I Henhold til Oplysninger fra Lagtingskontoret er der indtil nu ialt udbetalt ca. 13.000 Kr. af Lagtingets Tilskud. Resten — 2000 Kr. — vil kunne udbetales, naar Arbejdet er færdigt, synet og godkendt af Ingeniørkontoret.

Det har imidlertid vist sig, at Arbejdet ikke har kunnet udføres for den projekterede Sum. Medvirkende hertil har bl. a. den Omstændighed været, at det ikke har været muligt at foretage den beregnede Uddybning af Havnebassinet ved Dykkere alene. Ingeniør Fonsdal har under 28. t. M. tilsendt Tinget et Overslag over, hvad de resterende Arbejder ved Hove Havn vil koste at udføre. Ifølge dette anslaaes de samlede Udgifter til 4500 Kr. Ingeniør Fonsdal foreslaar, at der laves en Port, som skal stænge for Indløbet til Havnen, saaledes at denne kan pumpes tom og derved lette den paatænkte Uddybning. Den omhandlede Port er beregnet at koste ca. 1700 Kr. og fordyrer saaledes Anlægget væsentlig.

Af det anførte fremgaar, at der er tilbageholdt ca. 2000 Kr. af Lagtingets oprindelige Tilskud. Ifølge almindelig Praksis skulde Hove Kommunes Tilskud have været 4/5 af 20.000 Kr. (Overslagssummen), altsaa 16000 Kr., det er som allerede anført 15.000 Kr. — Kommunen har i og for sig ikke noget Krav paa de mellemliggende 1000 Kr., da denne i Henhold til Kontrakten har forpligtet sig til at udføre Arbejdet med førnævnte Tilskud, men Udvalget mener dog efter Omstændighederne at kunne se bort fra dette og foreslaa, at der ydes sædvanligt Tilskud.

Af foranstaaende fremgaar:

- 1) Kommunen har tilgode af Resttilskudet 2.000 Kr
- 2) Forhøjelse af Tilskudet med 1.000 „

3.000 Kr

Bevilges der Kommunen desuden 1.500 „

er man derved naaet op paa Overslagssummen . . 4.500 Kr.
for de resterende Arbejder ved Hove Havn.

I Betragtning af, at intet af de øvrige Havneanlæg (Sørvaag, Sand, Halderavig), som skulde være kommet til Udførelse samtidig med Anlægget i Hove, har kunnet udføres for Overslagssummen, vil Udvalget være sindet til at foreslaa, at der udover den nævnte Forhøjelse af Lagtingstilskudet paa 1000 Kr. yderligere bevilges 1500 Kr. som ekstraordinært Tilskud.

Forslag.

Samtidig med, at Lagtinget forhøjer sit oprindelige Tilskud til Hove Havn med 1000 Kr. (fra 15.000 Kr. til 16.000 Kr.), saaledes at Hove Sogns Kommune i Lighed med Sand, Haldorsvig og Sørvaaag Kommuner faar $\frac{4}{5}$ af Overslagssummen, bevilges der nævnte Kommune herudover 1500 Kr. som Tilskud til Fuldførelse af Havnen efter Ingeniør Fonsdals Plan af 28. November d. A.

P. M. Dam og Kr. Djuvhuus framlegði soljóðandi Broytingaruppskot:

Í staðin fyri nevndaruppskotið verður sett:

„Tingið jättar Hovs kommunu kr. 5.500,00 — fimm túsund fimm hundrad krónur — sum síðsta studning til bátahavnina í Hovi, nevniliga 3.000 kr., sum Hovs Kommuna av rættum eigur eftir av tí játtaða studningi: $\frac{4}{5}$ av 20.000 krónur, og 2.500,00 krónur sum oykastudning til dýping av innlopinum til havnina“.

Tann 19. desember varð broytingaruppskotið samtykt við 15 atkv—0. Nevndaruppskotið varð hareftir burturdottið.

96. Vørugjald til Vág og Trongisvág havnir (⁶/_{ix}).

Havna- og Vegnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Til undertegnede Udvalg er henvist Skrivelse af 27. Oktober 1937 fra Købmænd paa Suders, som andrager om at faa Taksterne for Vaag og Trangisvaag Havne nedsat betydeligt, da disse Takster menes at være for høje.

Taksterne for Saltfisk, Klipfisk, Salt og Olie ønskes halverede.

Udvalget maa udtale, at nævnte Havnes økonomiske Omstændighedene ikke er i saadan Stand, at man kan tilraade en Nedsættelse af Taksterne. Man er nok indforstaaet med, at Balancen i Havneregnskaberne udviser Overskud, men saa længe de uforholdsmæssig store Restancer ikke kan nedbringes, og Havnene staar for mulige Udbedringer, kan man ikke tilraade, at der sker Nedsættelse i Taksterne.

Forslag.

Tinget kan ikke anbefale, at der foretages Nedsættelse i Taksterno for Vareafgifter i Vaag og Trangisvaag Havne.

Tann 19. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv.—0.

97. Umsókn frá p-f Føroya kol viðv. Havna- og brúgvagjald. (7^{ix}).

Havna- og vegnevndin framleggði soljóðandi Údvalgsbetænkning:

Amtet har til Tinget under 23. September d. A. henvist Skrivelse af 13. s. M. fra Ministeriet for offentlige Arbejder angaaende den fremtidige Ordning for Havne- og Vareafgifter mellem Tveraa kommunale Havn og det af A/S Færø-Kul opførte Afskibningsanlæg ved Drelnæs.

Sagen har været behandlet i Tinget i 1937, se Lagtingstidende 1937, Side 148.

Af Bilag siden Sagens Behandling i Tinget f. A. foreligger Skrivelse af 5. Marts d. A. fra Frodebø Sogns Kommune, Skrivelse af 17. Marts d. A. fra A/S Færø-Kul, Skrivelse af 22. April d. A. fra Vandbygningsvæsenets Ingeniørkontor paa Færøerne, Skrivelse af 5. Marts d. A. fra Frodebø Sogns Kommunes Havneudvalg, Skrivelse af 10 Juni d. A. fra Landsnevnd lögtingsins og Skrivelse af 3. August d. A. fra Færø Amt.

Endelig foreligger Forslag til Overenskomst mellem Parterne, indgaaet paa et Møde paa Amtskontoret den 15. d. M., hvori deltog Amtmanden, Ingeniør J. L. Knudsen, Formanden for Lagtingets Havne- og Vejndvalg J. P. Davidsen, Formanden for Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune P. M. Dam samt A/S Færø-Kul ved Ingeniør Gernow og Landsrots-sagfører Mitens.

Ministeriet for offentlige Arbejder anfører i Skrivelsen af 13. September d. A., at det var en Forudsætning for Ydelserne af Laanet fra Erhvervenes Laanefond og fra nævnte Ministerium, at der i et vist Omfang indrømmedes Selskabet Afgiftsfrihed i Trangisvaag Havn.

Udvalget kan slutte sig til det i Sagen anførte Forslag til Overenskomst, som Parterne er enedes om paa Mødet den 15. d. M. paa Amtskontoret og skal fremsætte til Tingets Vedtagelse følgende

Forslag.

Tinget anbefaler, at Ministeriet for offentlige Arbejder godkender følgende Overenskomst mellem Tveraa kommunale Havn og det af A/S Færø-Kul opførte Afskibningsanlæg ved Drelnæs:

1) Af Fartøjer, der anløber Drelnæs, og af Varer, der ind- eller udskibes ved Kajen dér, betales (beregnes) alle Havneafgifter (Skibsafgift, Vareafgift, Broafgift), hvad enten Fartøjet (Varerne) er bestemt til eller hidrører fra A/S Færø-Kul eller andre.

2) Alle Afgifter opkræves af Tveraa kommunale Havn.

3) Alle Indtægter af Tveraa kommunale Havn og Anlægget ved Drelnæs deles, saaledes at $\frac{2}{3}$ tilfalder Tveraa kommunale Havn og $\frac{1}{3}$ A/S Færø-Kul, dog saaledes, at A/S Færø-Kul ikke for noget Aar kan oppebære et Beløb, der overstiger Skibsafgift, Vareafgift og Broafgift for Skibe, der har anløbet Drelnæskajen, og for Varer, der har passeret Kajen.

4) A/S Færø-Kul er forpligtet til udelukkende at anvende sin Del af de samlede Havneindtægter til Vedligeholdelse af Kajanlægget samt til Betaling af Renter af Afdrag af den Anlægget paahvilende Pantegæld. Anlægget maa ikke pantsættes udover den Anlægget nu paahvilende Pantegæld.

5) Om 80 Aar (pr. 15. November 1968) tilfalder Drelnæs-Kajen Tveraa kommunale Havn frigjort for Gæld i det Omfang, A/S Færø-Kuls Andel i Havneindtægterne har været tilstrækkelige til Afbetaling herpaa.

6) Efter Drelnæs-Kajens Overgang til Tveraa kommunale Havn tilsikres der A/S Færø-Kul fortrinsvis Ret til Kajens Benyttelse mod Betaling af fulde Afgifter og de Aftaler, Selskabet maatte have med „North-Atlantic Salt Co“ om Kajens Benyttelse, respekteres.

7) Vareafgiften fastsættes til:

25 Øre pr. Ton udgaaet færøsk Kul	
50 - - - - -	Ler
50 - - - - -	oplosset Salt med

Refusion af 25 Øre pr. Ton genudført Salt (Salt, der udføres fra Færøerne til anden Anvendelse end paa færøske Fartøjer).

8) For A/S Færø-Kuls Indførsel af Maskiner og Redskaber til Anvendelse paa A/S Færø-Kuls Anlæg betales ingen Afgifter. Hvad der herfor allerede er betalt til Tveraa Havn, tilbagebetales ikke.

9) Foranstaaende Regler gælder under Forudsætning af behørig Godkendelse fra 15. November 1938. Man er opmærksom paa, at Havnereglementet revideres 1940.

P. M. Dam og J. H. Danbjørg framlegði eiljóðandi Endringsforslag til nevndaruppskotið:

Til Punkt 3 fæjes:

„I Tilfælde af, at $\frac{2}{3}$ af Indtægten en mindre end Tveraa kommunale Havns Indtægt for 1937, skal Forskellen fratrækkes Færø-Kuls stipulerede Andel af Havneindtægterne til Fordel for Tveraa kommunale Havn.“

Tann 9. desember varð broytingaruppskotið samtykt við 19 atkv.—0. Nevndaruppskotið soleiðis broytt varð eisini samtykt við 19 atkv.—0.

98. Studningur til útbyggjan av Skipanesi. ⁽⁸⁾_{IX}.¹⁾

Figgjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Forstanderskabet for Næs Sogns Kommune har under 27. August d. A. tilsendt Lagtinget et Andragende om Tilskud paa 5000 Kr. til Udbygning af et Kajaulæg paa Skipanes.

I sidste Lagtingssamling vedtoges saalydende Forslag:

„Til útbyggjan av Skipanesi eftir ingenior Østergaards projekti verður tað givið Nes sóknarstýri loyvi til at lána upp til 16.000 kr., og gevur tingið lángevaranum trygging fyri rindan av rentum og avdrátti av hesum láni.“

Det fremgaar ikke af Sagen, hvorvidt det er lykkedes for Kommunen hos Laaneinstitutionerne at opnaa det omhandlede Laan paa 16.000 Kr., men Udvalget har paa anden Maade faaet at vide, at det ikke er lykkedes. Desuagtet er arbejdet med Udbygningen paabegyndt, takket være udvist Imødekommenhed fra Leverandørens Side.

Det vilde være naturligt, om der fra Tingets Side blev ydet Tilskud til et saa omfattende og betydningsfuldt Arbejde som det foreliggende. Desværre er det ikke muligt i indeværende Samling at yde et saadant. Derimod skal man foreslaa, at Tidsfristen for Udbygningen af Kajaulægget forlænges med et Aar fra den 31. December 1938 til 31. December 1939, da det ikke vil være muligt at faa Anlægget færdigbygget indenfor den fastsatte Tidsfrist.

Forslag.

- 1) Tinget mener ikke for Tiden at kunne imødekomme det foreliggende Andragende om Tilskud.
- 2) Den af Lagtinget i Samlingen 1936 fastsatte Tidsfrist for Fuldførelsen af Kajaulægget paa Skipanes ændres fra den 31. Dec. 1938 til 31. Dec. 1939.

Tann 25. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

1) Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 202.

99. Broytan av reglugerð fyri Kollafjarðar havn. (9/ix).

Harna- og vegnevndin framlogði soljóðandi Údvalgsbætur:

Forstanderskabet for Kollafjord Havn har i Skrivelse af 5. ds. til Vandbygningsvæsenets Ingeniørkontor anmodet Kontoret om at foranledige, at der i Ordensreglementet for Kollafjord Havn foretages følgende Ændringer til Regler for Sejlads 2. Stk.:

„I Bugten ved Signehø indenfor en Linie mellem Udløbet af Bækken „Mosgil“ paa Bugtens Vestsida og Udløbet af Bækken „Næssá“ paa Bugtens Østside samt i et Bælte af 150 m. Bredde langs Kollafjordens Nordkyst mellem „Kjeldan“ og „Lygnæs“ er det efter Havneopsynets nærmere Anvisning tilladt at oplægge Skibe uden at disse behøver at afgive de reglementerede Lys- og Lydsignaler“.

Ved Skrivelse af 21. ds. til Amtet anbefaler Ingeniørkontoret, at der gives Approbation paa den ønskede Ændring i Reglementet, idet der anføres, at Grunden til, at man ønsker Ændringen indført, er, at det vil være bekvemmere for de Skibe, der skal betjene Sildeoljefabrikken, at kunne forløbe umiddelbart op til denne.

Ved Paategningsskrivelse af 24. ds. har Amtet udbedt sig en Udtalelse fra Udvalget om Sagen.

Udvalget har behandlet Spørgsmaalet og kan slutte sig til det Standpunkt, Ingeniørkontoret har taget til Sagen, hvorfor man skal foreslaa til Tingets Vedtagelse følgende

Forslag.

Lagtinget anbefaler, at den af Forstanderskabet for Kollafjord Sogns Kommune foreslaaede Ændring i Ordensreglementet for Kollafjord Havn gennemføres.

Tann 8. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

100. Bræv frá byggimeistara Steingrím Winther viðv. »smærri havnir« (10^o_{IX}).

Havna- og regnevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbetænkning:

Til Údvalget er henvist en Skrivelse fra Bygmester Steingrím Winther, Thorshavn, hvori han besværer sig over, at Lagtingets Landsnevnd har forbigaaet ham ved Bortlicitering af Havneanlæggene i Sand, Sørvag og Haldersvig. Særlig fremhæves i Besværingen, at det er ubeldigt, at et dansk Tilbud er foretrukket fremfor et færøsk Tilbud. Winther gør gældende, at hans Tilbud med Hensyn til Anlæggene i Sørvag og Haldersvig ligger 5000 Kr. lavere end Monbergs. Her gør Klageren sig skyldig i en Regnefejl, idet hans Tilbud med Hensyn til Sørvag-Anlægget er nøjagtig lige saa højt som Monbergs, nemlig 84.000 Kr., og med Hensyn til Haldersvig er hans Tilbud 57.800 Kr., medens Monbergs Tilbud er 60.000 Kr. — Differencen kan næppe blive 5000 Kr. Og med Hensyn til Sand er Winthers Tilbud 67.500 Kr. højere end Monbergs Tilbud, idet Winthers Tilbud lyder paa 235.000 Kr. — godt og vel dobbelt saa højt som Overslagssummen. Efter at A/S Monberg har reduceret sit Tilbud, vil Forholdet blive endnu ubeldigere for Hr. Winthers Tilbud, idet Sand derved kommer ned paa 161.316 Kr., Sørvag paa 80.899 Kr. og Haldersvig paa 57.785 Kr.

Naar Landsnevndin ønskede at modtage et samlet Tilbud for alle tre Anlæggene, maatte man modtage enten Monbergs Tilbud eller et andet dansk Firmas Tilbud, som var endnu lavere end Monbergs. Steingrím Winthers Tilbud kunde her ikke komme i Betragtning under Hensyn til hans høje Tilbud for Sand Anlægget.

Skulde et færøsk Tilbud antages for Sørvag og Haldersvigs Vedkommende, vilde det ikke blive Hr. Winthers, da han ogsaa med Hensyn til de nævnte Anlæg laa højere end en anden færøsk Entreprenør, som imidlertid ikke havde indgivet Tilbud paa Sand Anlægget. —

Udvalget har i en anden Betænkning udtalt sig om Forsvarligheden af Landsnevndins Handlemaade i denne Sag. Under Hensyn til, hvad Ioran er udtalt om Hr. Winthers Besværing, mener Udvalget at kunne udtale, at den mangler fornøden Føje, og dette vil Hr. Winther ved nærmere Overvejelse sikkert indrømme.

Forslag.

En Afskrift af denne Udvalgsbetænkning tilsendes Hr. Bygmester Steingrím Winther.

Tann 17. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv. 0.

101. Nýskipan av havnaviðurskiftinum millum Vestmanna og Kvívík. (¹¹|_{IX}).

Havna- og vegnevndin framlegði seiððandi Udvulgsbæturkning:

Sagen har været til Behandling i Tingot i 1937 (se Lagtingstidende for dette Aar, Side 188).

I Skrivelse af 24. Maj 1938 meddeler Ministeriet for offentlige Arbejder, at man har under Overvejelse at udfærdige et Forvaltningsreglement for Vestmanhavn, hvorefter den Forstanderskabet for Kvívig Sogns Kommune tillagte Ret til at vælge et Medlem af Vestmanhavn Havnebestyrelse bortfalder tillige med Bestemmelsen om, at der af Havnens Indtægter skal gives en nærmere bestemt Del til Forbedring af Havneforholdene paa Kvívig Siden, skulde man, forinden videre foretages, tjenstlig anmode Dem om at ville fremskaffe en Udtalelse fra de interesserede Parter om, hvorvidt de kan tiltræde den heraf naturligt følgende Ordning, at Vestmanhavn Havnevæsen overtager Vedligeholdelsen af Vaalen Bro paa Kvívig Siden samt Forrentningen og Afdragene paa den paa bemeldte Bro hvilende Gæld, idet man i denne Forbindelse skal anføre, at efter det indsendte Forslag til Havne- og Brotakst for Vestmanhavn Havn tilfalder Broafgift af enhver Kaj og Bro i Havnen, saaledes ogsaa af Vaalen Bro, Havnevæsenet, der ligeledes oppebærer alle Vareafgifter.

Dersom Vestmanhavn ikke overtager Vaalen Bro, maatte det, naar Kællesskabet som foran anført ophæves, overvejes, om Forslaget til Havne- og Brotaksten skulde ændres saaledes, at Bro- og Vareafgifter af Fartøjer og Varer, som benytter Vaalen Bro, tilfalder dennes Ejer.

Sagen har været forelagt V. B. V.'s Ingeniørkontor paa Færøerne, der i Skrivelse af 13. Juni 1938 anser det for hensigtsmæssigt, at de interesserede Parter indkaldes til et Møde paa Amtskontoret for at forsøge at opnaa en Ordning paa Spørgsmaalet.

Mødet blev anbefalet af Lagtingets Landsnevnd og fandt Sted paa Amtskontoret den 12. Oktober 1938.

Amtmanden foreslog, at Sagen afgjordes ved Overenskomst mellem de to Kommuner, saaledes at Vestmanhavn Havnevæsen overtager Vedligeholdelsen af Vaalen Bro samt Forrentninger og Afskrivningen af den derpaa hvilende Gæld til Sparekassen, ca. 4000 Kr., og yderligere yder Kvívig Sogns Kommune kontant 2000 Kr. Til Gengæld skal Kvívig Sogns Kommunes Ret til at oppebære $\frac{2}{7}$ af Vestmanhavns Havns Indtægter bortfalde. Den kontante Godtgørelse, 2000 Kr., skal ydes over en kortere Aarrække, og det skal være Kvívig Sogns Kommune tilladt at anvende Beløbet til Foranstaltninger vedrørende Kvívig Dækmole.

Amtmandens Forslag har været forelagt de paagældende Kommunalforstanderskaber, og udtales for Kvívigs Vedkommende, at Forstanderskabet ikke kan tiltræde en Nyordning af Havneforvaltningen gaaende ud paa, at den hidtil gældende Fordeling af Havnens Indtægter og Havnebestyrelsens Sammensætning ændres. For Vestmanhavns Vedkommende udtales, at man kan tiltræde Amtmandens Forslag paa Betingelser, at Afbetalingen af Restlaanet kan ske igennem 15 Aar, og at Anlægget paa Vaalen herefter er Havnens Ejendom, at den kontante Godtgørelse ikke under nogen Omstændighed overstiger 2000 Kr., som skal betales i Løbet af 8 Aar med $\frac{1}{8}$ om

Aaret, og saaledes at late Afdrag betales til $\frac{1}{1}$ 1939 og derefter til hvert Nytaar, til Beløbet er dækket, og at Anlægget paa Vaalen og de samme tilflydende Indtægter ikke skal kunne beskattes.

Sagen har herefter paany været forelagt V. B. V.'s Ingeniørkontor, og udtaler Ingeniørkontoret, at naar Vestmanhavn Kommune er gaaet ind paa at overtage Restgælden paa og Vedligeholdelsen af Anlægget i Vaalen og yderligere er gaaet ind paa at yde Kvivig Kommune et Beløb af 2000 Kr., er der derfra vist en saadan Grad af Imødekommenhed, at der maatte være Mulighed for, at der i Lagtinget kunde opnaas Flertal for en Tiltrædelse af Ordningen. Endvidere fremhæves, at det var en Betingelse for, at Bevillingen til Havneanlægget i Vestmanhavn blev givet, at Havnens Midler alene maatte anvendes til Havnens Bedste, og at Lagtinget paatog sig Ansvar for, at Kommunen ikke forsømte sin Vedligeholdelsespligt. Men at anvende mere, end sket er, til Havneanlæg paa Kvivigs Siden, kan ikke siges at tjene til Havnens Bedste, og en Baandlæggelse af en Del af Havnens Indtægter kan have til Følge, at Vestmanhavn Kommune ikke kan paatage sig paa tilbørlig Maade at vedligeholde de eksisterende Anlæg.

Sagen er derefter af Amtet forelagt Tinget til Udtalelse.

Udvalget mener, at denne Sag maa bringes til Afslutning paa en saadan Maade, at Kajanlægget i Vestmanhavns Interesser varetages, da dette er af den største Betydning.

Lagtinget staar tilmed som Garant for dette Anlæg og maa saaledes overvaage, at Mulighederne for Forrentning og Vedligehold ikke forringes. Dette sker bedst ved, at Kvivig faar udbetalt en bestemt Pengesum, enten en Gang for alle eller en fast aarlig Ydelse.

Forslag.

- a) De ifølge Havnereglement for Vestmanhavn gældende Afgifter tilfalder Vestmanhavn.
- b) For Fartøjers Vedkommende, som lader og lossrer paa Havnen eller Reden, tilfalder Vareafgiften Vestmanhavn.
- c) For Fartøjers Vedkommende, som lægger til Kaj i Vestmanhavn, tilfalder Bro- og Vareafgiften Kajanlægget i Vestmanhavn, medens Bro- og Vareafgiften for de Skibe, som lægger til Vaalen, tilfalder Anlægget paa Vaalen. Fartøjer, som lægger til baade i Vestmanhavn og Vaalen betaler fuld Afgift begge Steder.
- d) Taksterne skal være ens for begge Anlæg.
- e) Den Kvivig Sogn tilkommende Andel af Havne- og Fortøjningsafgiften fastsættes til 600 Kr. aarlig og maa kun anvendes paa Kvivig Siden af Vestmanhavn.
- f) Lagtinget har Adgang til at regulere Beløbets Størrelse hvert 5. Aar. Denne Regulering sker dels under Hensyn til Havnens økonomiske Omstændigheder og dels under Hensyn til Havne- og Fortøjningsafgifternes Størrelse i de forløbne 5 Aar.

Hans Nolsøe framlegði söljóðandi Aendningsforslag:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

- 1) Medlemmerne af Havnebestyrelsen for Vestmanhavn Havn vælges af Forstanderskabet for Vestmanhavn Kommune.

- 2) Samtlige Afgifter efter Havnereglementet, saavel Bro- som Vareafgifter samt Havneafgifter, tilfalder Vestmanhavn Havn.
- 3) Anlægget paa Vaalen henlægges under Vestmanhavn Havn, som overtager Vedligeholdelsen af samme og Forrentning og Afbetaling af Anlæggets Røstgæld i Færø Amts Sparekasse, ca. 4000 Kr., samt yderligere betaler Kvivig Sogns Kommune et kontant Beløb af 2000 Kr., som skal kunne anvendes til Dækmolen i Kvivig.

A. Samuelson framlegði soljóðandi Motiveret Ændringsforslag:

Nærværende Forslag fremsættes paa Foranledning af Forhandlingerne i Lagtinget ved Sagens anden Behandling. Flere Medlemmer mente, at Udvalgets Forslag paa flere Punkter var uklart. Styrelsesforholdene vedrørende Havnekassen bliver som hidtil, idet Kvivig og Vestmanhavn vælger Havnebestyrelsen saaledes som hidtil, ligesom det gældende Havnereglement staar ved Magt, forsaavidt Udvalgets Forslag ikke ændrer noget deri. Kvivig faar kun Andel i Indtægterne under I som hidtil.

Forslag.

- 1) De ifølge Havnereglementet for Vestmanhavn gældende Afgifter tilfalder Vestmanhavn, dog saaledes, at den Kvivig Sogn tilkommende Andel af Havne- og Fortøjningsafgifter fastsættes til Gennemsnittet af Afgiften i Femaalet 1932—36, 600 Kr. aarlig, og maa kun anvendes paa Kvivig-Siden af Vestmanhavn. Lagtinget har Adgang til at regulere Beløbets Størrelse hvert femte Aar. Denne Regulering sker dels under Hensyn til Havnens økonomiske Omstændigheder og dels under Hensyn til Havne- og Fortøjningsafgifternes Størrelse i de forløbne 5 Aar.
- 2) Som Udvalgets Pkt. b. med Tilføjende: Efter Vestmanhavn tilføjes Ordet Havnekasse.
- 3) Som Udvalgets Pkt. c.
- 4) Som Udvalgets Pkt. d.

Tann 17. desember fór atkvøðisgreiðslan fram:

Bróytingaruppskotlið frá Nolsøe fall, bert 10 atkv.—0. Greint bróytingaruppskot frá A. Samuelson fall eisini, pkt. 1) fekk bert 8 atkv.—0, pkt. 2) 10 atkv.—0, pkt. 3) 8 atkv.—0 og pkt. 4) var soleiðis burturdottið. — Uppskot nevndarinnar var hereftir burturfallið.

102. Viðmæli til umsókn um studning til viðkan av Tórshavnar havn. (¹²IX).

Havna- og vegnevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbetænkning:

Til Údvalget er den 17. ds. henvist et Andragende fra Thorshavns Byraad om Statstilskud til Udvidelse af Thorshavns Havn. Med Andragendet følger et af Vandbygningsvæsenets Ingeniørkontor udarbejdet skitsomæssigt Projekt over Udvidelserne. Der medfølger Beslutning fra Thorshavns Byraad angaaende Sagen. — De Udvidelser, som paakræves, formenes at ville koste ca. 2,6 Mill. Kr.

Udvalget erkender, at Thorshavns Havn trænger til Udvidelse, idet den tilstedeværende Trafik næppe kan ekspederes i Havnen. Der er næppe Tvivl om, at Thorshavns Havnekassee vil kunne forrente og afdrage 1/5 af Anlægsudgifterne af en nødvendig og passende Udvidelse. Udvalget tør ikke indlade sig paa nogen nærmere Undersøgelse af det foreliggende Projekt. Man skal dog udtale med Bestemthed, at den Udvidelse, Thorshavns Byraad ønsker, ikke kan afholdes af de Midler, som i Finanssaarene 1940—41 og 1941—42 stilles til Tingets Disposition efter Overenskomsten af 8. September d. A.

Samtidig med, at Udvalget udtaler foranstaaende, maa man henlede Opmærksomheden paa, at der allerede foreligger for Lagtinget Andragender om Tilskud til mindre Havne og Landingssteder til et Beløb af ca. 300.000 Kr., som endnu ikke er indsendt til Regeringen. Endvidere foreligger der Andragender om følgende:

1) Reparation af Havnemolen i Midvaag.....	50.000 Kr.
2) Havn i Nordregøte	158.000 „
3) Havnekaj i Fuglefjord	150.000 „

Alle disse Andragender er berettigede, og naar samtlige nødvendige Oplysninger er fremskaffede — formentlig i næste Lagtingssamling — er det Hensigten at indstille, at disse Andragender med Lagtingets Anbefallug indsendes til Regeringen med Andragende om Tilskud.

Forslag.

Andragendet fra Thorshavns Byraad indsendes og anbefales til Regeringens velvillige Overvejelse under Henvisning til det i foranstaaende Betænkning oplyste.

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 20 atkv. — 0.

103. Fortoyningsviðurskiftini í Klakks- víkar havn. (¹³|IX).

O. F. Joensen o. fl. framlegði soljóðandi Forslag til Bætur:

Lagtingets Landsnevnd anmodes om at undersøge denne Sag nærmere og efter Undersøgelsen, eventuelt efter Forhandling med Vandbygningsingeniørkontor, at søge denne Sag ordnet snarest muligt saaledes at Klaksvík fremdeles kan benyttes som Fortøyningshavn. —

Omkostningerne søges tilvejebragte med Tilskud fra Statskassen forsaavidt de ikke falder paa Havnens Entreprenører. —

Tann 20. desember varð uppskotið samtykt við 22 atkv.—0.

104. Koyrikaj í Sørvági. (¹⁴|IX).¹⁾

Havna- og vegnevndin framlegði soljóðandi Udvulgsbætur:

Til undertegnede Udvalg er henvist en Sag vedrørende Kørekajen fra Pieranlægget i Sørvag og hen til „Loftaneystið“ med Opkørsel til den derværende Vej.

I Lagtingssamlingen 1937 (se Lagtingstidende for samme Aar, S. 152) vedtog Tinget, at Kørekajen skal udføres af Kommunen eller Havnevesenet i en Bredde af 2,5 m. Kørekajen skal være fuldført samtidig med Pieranlægget.

Ingeniør Fonsdal har nu foretaget en Opmaaling og Udregning, der viser, at Projekt a-c-d-e vil komme til at koste 12.500 Kr.,
medens Projekt a-b-d-e „ „ „ „ „ 9.900 „

Endvidere foreligger der Skrivelser fra Forstanderskabet for Sørvag Sogns Kommune af 18. og 23. Nov. d. A., hvoraf fremgaar, at der har fundet en Forhandling Sted mellem Forstanderskabet og Købmand Daniel Niclasen, hvorunder sidatnævnte har tilhødt at udføre den Del af Kørekajen, som han ønsker anlagt udfor sin Ejendom imod en Betaling af 5000 Kr., færdig-

¹⁾ Sbr. lagtingstíðindi 1937, bls. 152.

bygget i løbat af 2 Aar og med Lagtingets Garanti for rettidig Betaling af $\frac{1}{8}$ af Byggesummen, der udbetales i 2 Aar med 50⁰/₁₀ aarlig.

Udvalget er enigt om, at Lagtinget for Tiden ikke kan garantere for det omhandlede Beløb, men finder man det naturligt, at Kørækajen kommer ind under Havnevæsenet, og naar selve Anlægget, som er overdraget Ingeniørfirmaet N. C. Monberg, kommer til Udførelse, at dette Firma ogsaa faar Udførelsen af den tilbageværende Del af Kørækajen, og at man til den Tid faar en Forhandling med Firmaet. Resultatet af Forhandlingerne godkendes af Lagtingets Landsnevnd efter Samraad med Havne- og Vejudvalget.

Forslag.

- 1) Kørækajen fra Pieranlægget i Sørvaaq med Opkørsel til Vejen ved „Lofta-neystið“ gaar ind under Havnevæsenet for Sørvaaq Havn.
- 2) Der fortsættes med Udførelsen af Kørækajen fra Købmand Nielas Niela-sens Ejendom hen til „Loftaueystið“ med Opkørsel til den derværende Vej, efter den af Ingeniør Konsdal udarbejdede Plan.

Tann 19. desember fall uppskot nevdarinnar, bert 7 atkv—0. Málið er hareftir burturdottið.

X. Ymisk lógmal.

105. Rættargongdarlógin. (1/x)¹⁾

Ymsamátanevndin framlegði soljóðandi Udválgsbetænkning (sí skal nr. 22). Fylgiskjal (sí skjal nr. 8).

Tann 20. desember fór atkvøðisgreiðslan fram:

Pkt. 1—43 í lóguppskotinum varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu.

Pkt. 44. (Pkt. II. í nevdarálitinum frá minnilutanum Mitens og Nielsen) varð sett undir atkvøðisgreiðslu við *naðnakall* og varð samtykt við

1) Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 164.

16 atkv.—0. (Djurhuus, Rasmussen, Joensen, A. Samuelson, Andreassen, M. Samuelson og Poulsen *atkvøddi ikki* og Niclasen var *burtur*).

Pkt. 45—158 varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. Lóguppskotið soleiðis broytt varð samtykt við 17 atkv.—0.

Pkt. I í nevndarálitinum varð sett undir atkvøðisgreiðslu við *narnakall* og varð samtykt við 16 atkv.—0. (Djurhuus, Rasmussen, Joensen, A. Samuelson, Andreassen, M. Samuelson og Poulsen *atkvøddi ikki* og Niclasen var *burtur*).

106. Lóg um brunatrygging. ⁽²⁾X.)¹⁾

Fíggingarnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænking (sí skjal nr. 28).
Fylgiskjal (sí skjal nr. 6).

Jóannes Patursson framlegði soljóðandi *Ændringsforslag*:

I stedet for udvalgets forslag sættes:

Sagen udsættes til vælgerne ved et nyt lagtingsvalg har haft lejlighed til at tage stilling til de efter 1. april d. a. ikraftsatte landbolove.

Tann 16. desember varð broytingaruppskotið frá J. Patursson sett undir atkvøðisgreiðslu við *narnakall* og fall, bert 3 (Patursson, Holm Jacobsen og Ellefsen) atkvøddi fyri, 0 ímóti. Uppskot nevndarinnar pkt. II. fall eisini, pkt. 1) og 3) fekk bert 9 atkv.—0 og pkt. 2) bert 10 atkv.—0. Atkvøðisgreiðslan av nevndaruppskot pkt. I. varð goymt til ein seinni fund.

Tann 17. desember varð uppskot nevndarinnar pkt. I. samtykt við 17 atkv.—0.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1987, bls. 157.

107. Lóg um kríggsvanlukku- trygging. (³/_x).

Ymsamálaneyvndin framlegði soljóðandi Údvalgsbætur:

Ministeriet har forelagt Tinget til Behandling Spørgsmaalet om Udstedelse af en kgl. Anordning, hvorved Bestemmelserne i Lov Nr. 265 af 19. December 1936 om Krigsulykkesforsikring for Søfarende udstrækkes til at gælde for Personer, beskæftigede ombord i Skibe, hjemmehørende paa Færøerne.

Loven fastsætter, at der, hvis Personer, der er forsikrede i Medfør af Bestemmelserne om Rederes almindelige Forsikringspligt i det almindelige Forsikringsforbund for det øvrige Kongerige, rammes af Ulykkestilfælde som Følge af Krigsbegivenheder, skal berægnes Invaliditets- og Dødsersatning paa Grundlag af den i den for Danmark gældende Lovs § 44 omhandlede Aarsløn med et Tillæg af 1900 Kr. i Tilfælde af fuld Invaliditet og i Tilfælde af Død skal der derhos ydes en yderligere Erstatning paa 10.000 Kr., og i andre Tilfælde gives der et forholdsmæssigt Tillæg. Ifølge § 3 i Loven kommer Bestemmelserne kun til Anvendelse paa Personer, ansatte paa Fiskerskibe, forsaavidt det bestemmes ved kgl. Anordning, og en saadan er hidtil ikke udstedt. Ifølge § 4 bemyndiges Regeringen til ved kgl. Anordning at gøre Bestemmelserne anvendelige for Færøernes Vedkommende.

Ulykkesforsikringsraadet og Føroya vanlukkutrygging anbefaler, at der udstedes en saadan Anordning, og sidstnævnte Forening mener, at det kan ske uden Præmieførhøjelse, idet der praktisk talt kun bliver Tale om Mandskabet paa S/S „Tjaldur“, S/S „Smiril“ og et Par andre Fartøjer.

Politimesteren indstiller ligeledes, at der udfærdiges en saadan kgl. Anordning, og det samme er Tilfældet for Skipperforeningens Vedkommende. Denne foreslaar, at Reglerne gøres anvendelige for Færøerne i et Omfang, der svarer til Forholdet mellem Erstatningerne efter den for Danmark gældende Lov af 20. Maj 1933 og den for Færøerne gældende Anordning af 31. Marts 1931.

Færøernes Rederiforening mener ikke at kunne anbefale at gøre Bestemmelserne anvendelige for Færøernes Vedkommende, men synes ikke at have været opmærksom paa, at Reglerne ikke i hvert Fald for Tiden er gældende for Fiskerskibe.

Nærværende Udvalg kan henvise til de Oplysninger, som foreligger i Sagen, og foreslaar, at der udstedes den omtalte Anordning for Færøernes Vedkommende, idet man gaar ud fra, at Spørgsmaalet paany vil blive forelagt for Lagtinget, hvis der skulde blive Tale om at udstede en Anordning, der er gældende for Personer, ansatte paa Fiskerskibe, hjemmehørende paa Færøerne.

Forslag.

Tinget anbefaler, at der udstedes en kgl. Anordning, hvorved Bestemmelserne i Lov Nr. 262 af 19. December 1936 om Krigsulykkesforsik-

ring for Søfarende udstrækkes til at gælde for Personer, som er beskæftigede ombord i Skibe og Fartøjer, der er hjemmehørende paa Færøerne.

Tann 26. november varð uppskot nevndarlunnar samtykt við 20 atkv.—0.

108. Broytan av samtykt fyri Føroya Vanlukkutrygging. (4/x).

Forsamlingarinnar framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Føroya vanlukkutrygging meddeler, at Lov af 2. Maj 1984 om Skadesforsikringsvirksomhed er gældende for Færøerne, og at der derved er opstaaet Uoverensstemmelse mellem denne Lov og den gældende Vedtægt for Føroya vanlukkutrygging, navnlig med Hensyn til Fristen i § 9 for Regnskabsaflæggelse, som efter Vedtægten skal ske inden 1. Maj, men efter nævnte Lov skal være sket inden 8 Maaneder efter Regnskabsaarets Udløb, altsaa inden 1. Septbr. Inden nævnte Tidspunkt skal Regnskabet være indleveret, revideret og decideret. Da Lagtinget imidlertid først træder sammen i Oktober, er det umuligt, at disse Krav kan opfyldes.

Forsikringsraadet har foreslaaet, at Bestemmelsen ændres saaledes, at Selskabets reviderede og af Bestyrelsen underskrevne Regnskab inden 31. August skal være indsendt til Forsikringsraadet og til Lagtinget, hvis Beslutning i Sagen, saasnart den er meddelt Selskabet, skal tilstilles Forsikringsraadet.

Der er forskellige andre Ændringer, som bør foretages for det Tilfælde, at Ministeriets Udkast til Anordning om at sætte Loven af 20. Maj 1988 om Forsikring mod Følge af Ulykkestilfælde i Kraft, gennemføres.

Udvalget gaar ud fra, at disse formelle Ændringer foretages samtidig med Anordningens Ikrafttræden. Der bliver i den Anledning Tale om Ændringer i § 2 og § 3.

Ifølge Loven om Skadesforsikringsvirksomhed skal Beretning indsendes til Forsikringsraadet, og Bestemmelsen i § 6 om, at Beretning skal indsendes til Socialministeriet, bør derfor udgaa.

I § 8 bør Ordet „Amtmanden“ ændres til „Ulykkesforsikringsraadet“, idet Anmeldelser af Ulykkestilfælde skal ske til dette.

Forslag.

- 1) I § 3, 1. Stykke udgaar Ordene „Forsaavidt de ikke som forsikringspligtige.....hørende Virksomhed“.

- 2) I § 6 udgaar Ordene: „Beretningen indsendes ogsaa til Socialministeriet“.
- 3) I § 8 ændres Ordet „Amtmanden“ til „Ulykkesforsikringsraadet“.
- 4) I § 9 ændres 2. Stykke til følgende:
„Selskabets reviderede og af Bestyrelsen underskrevne Regnskab for et forløbet Kalenderaar indsendes inden paafølgende 31. August til Forsikringsraadet, og desuden indsendes det til Lagtinget, hvis Beslutning i Sagen, saasnart den er meddelt Selskabet, skal tilstilles Forsikringsraadet“.
- 5) I § 11 ændres Ordene „Socialministeriet“ til „Ministeriet for Handel og Søfart“.

Tann 30. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 20 atkv—0.

109. Uppskot til lóg viðv. frammihjá- rætt fyri eigindomsskat. ($\frac{5}{x}$).

Ymsamálaneyvndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Sorenskriveren paa Færøerne har udarbejdet et Forslag, som er forelagt Tinget.

Nærværende Udvalg skal anbefale, at Forslaget ophøjes til Lov, idet man slutter sig til Sorenskriverens Motivering.

Lovforslaget vedlægges trykt.

Forslag.

Tinget anbefaler, at Forslag til Lov for Færøerne angaaende den Fortrinsret, som tilkommer Ejendomsskatter og Bidrag vedrørende Forsikring af Bygninger mod Skade ved Ildebrand, ophøjes til Lov.

Fylgiskjal: Sl skjal nr. 4.

Tann 4. november varð lóguppskotið samtykt við 18 atkv—0. Uppskot nevndarinnar varð sett undir atkvøðisgreiðslu við *namnakall* og varð samtykt við 18 atkv.—0. (M. Samuelson *atkvæddi ekki* og Patursson, Zachariassen, Holm Jacobsen, Andreassen og Kallsøy vóru *burtur*).

110. Lóg um ferðaútreiðslur embætis- læknana. (⁶/_x).

Ymsmálaneyvdiu framlegði soljóðandi Údvalgsbetækning:

Ifølge Anordning af 4. Oktober 1919, hvorved Lov om Embedslægevæsenet er sat i Kraft paa Færøerne, § 16, tilkommer der en Embedslæge, naar han foretager Embedsrejser udover 2 km fra sin Bopæl, en passende Godtgørelse for Leje af Motorbaad eller Robaad i saadanne Tilfælde, hvor saadanne efter Stedets Sædvane og Rejsens Natur almindeligt anvendes. Benyttes Baad ikke, tilkommer der Lægen Godtgørelse efter en af Ministeriet fastsat Takst. Herom udfærdiges der en Bekendtgørelse for 3 Aar ad Gangen om, hvilken Godtgørelse Lægen kan fordre, naar ikke særlig Overenskomst er truffet. Derhos oppebærer Lægen som Dagpenge 3 Kr. for Rejsen fra 2—8 km og 6 Kr. for Rejsen udover 8 km. Befordringsgodtgørelse og Dagpenge udredes af Amtsrepartitionsfonden.

Ministeriet har forelagt Lagtinget et Forslag til Ændring af Anordningens § 16, gaaende ud paa, at der tilkommer Embedslæger, hvis Rutebefordring ikke uden uforholdsmæssig Tidsafspilde kan benyttes, Godtgørelse for Leje af Motorkøretøj, Motorbaad eller Robaad i Tilfælde, hvor disse Befordringsmidler almindeligt benyttes, saaledes at Udgifterne godtgøres efter Regning, dog ikke udover den almindelige lokale Takst. I andre Tilfælde tilkommer der Lægen Befordringsgodtgørelse efter en af Ministeriet fastsat Takst. Iøvrigt indeholder Forslaget ikke Ændringer i den gældende Bestemmelse.

Ministeriet har dernæst fremsendt Forslag til Bekendtgørelse om Befordringsgodtgørelse, hvorefter denne for Tiden indtil 31. Marts 1941, naar Motorkøretøj eller Baad ikke benyttes, eller særlig Overenskomst ikke er truffet, fastsættes til 25 Øre pr. paabegyndt km, dog mindst 2 Kr. pr. Rejse.

Da denne Takst svarer til den nugældende Takst, skal nærværende Udvalg anbefale Tinget at vedtage Forslaget til Bekendtgørelsen, ligesom man skal anbefale Ministeriets Forslag til Ændring i Anordningen, da de foreslaaede Ændringer er hensigtsmæssige.

Forslag.

Lagtinget anbefaler de af Ministeriet fremsatte Forslag til Ændring i Anordning Nr. 45 af 4. Oktober 1919 om Embedslægevæsenets Ordning og Ministeriets Udkast til Bekendtgørelse om Befordringsgodtgørelse for de færøske Embedslæger.

Tann 4. november varð uppskot nevdarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

111. Lóg um jarðamoður. (7|x).

Ymsamáluneyndin framlegði soljóðandi Udalgsbænkning:

Indenrigsministeriet har forelagt Lagtinget et Udkast til Ændringer i den gældende Anordning om Jordemodervæsenet og endvidere udbød sig Oplysning om, hvad der maatte være passeret i den af Jordemoderforeningen i 1936 rejste Sag vedrørende Forbedring af de færøske Jordemødres Kaar.

Vedrørende sidstnævnte skal Udalget oplyse, at man mener ikke for Tiden at kunne anbefale Forhøjelse af Jordemødrenes Lønninger.

Ifølge den nugældende Anordning udbetales Jordemødrenes Løn af vedkommende kommunale Kasse, og Staten refunderer derefter til Kommunen en Del af Lønnen. Ministeriets Udkast indeholder ingen Ændringer i selve de gældende Lønbestemmelser, men bestemmer, at Staten udreder direkte til Jordemødrene de dem tilkommende Alderstillæg og en vis Del af Grundlønnen, ligesom Halvdelen af Pensionen udredes direkte af Statskassen til de paagældende.

Nærværende Udalget skal udtale, at man intet har at indvende imod, at Statens Ydelser betales direkte til Jordemødrene og stiller følgende

Forslag.

Det af Ministeriet forelagte Udkast til Anordning om Ændring i Anordning Nr. 49 af 11. Februar 1920, hvorved Lov om Jordemodervæsenet af 13. Juni 1914 sættes i Kraft paa Færøerne, tiltrædes.

Tann 21. november varð uppskotið nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

Ymsamáluneyndin framlegði seinni soljóðandi Udalgsbænkning B:

Amtmanden har henstillet til Overvejelse, om Tinget maatte kunne tiltræde en yderligere Ændring i Anordning af 11. Februar 1920, gaaende ud paa, at den vedkommende Kommune paahvilende Andel af Jordemoderlønning og Pension forskudsvis udbetales af Amtsfonden.

Ifølge Tingets Vedtagelse i Aar skal den Del af Lønnen og Pensionen, som Staten udreder, fremtidig betales direkte til Jordemødrene.

I Tilslutning til Tingets Vedtagelse vedrørende Program for Færøernes Finansordning og den dermed indførte Regnskabsordning vil Udalget finde det hensigtsmæssigt, at Jordemødrenes samlede Løn udbetales gennem Færøernes Oppebørselskontor, saaledes at Amtsfonden forskudsvis afholder den vedkommende kommunale Kasse paahvilende Andel, og Udalget skal derfor stille følgende

Forslag.

- 1) I Ministeriets Udkast til Anordning om Jordemodervæsenet § 1 ændres næstsidste Punktum til følgende:

„Resten af Lønnen udbetales forskudsvis af Amtsfonden for ved-
Lögtingstíðindi 1938. 18.

kommende kommunale Kasses Regning, dog at Amtsrepartitionsfonden yder som Tilskud 75 Kr. aarlig af Grundlønnen i de Distrikter, hvor Indbyggertallet ikke overstiger 700."

2) § 2 affattes saaledes:

"Halvdelen af Pensionen udredes af Statskassen direkte til de paagældende Distriktsjordemødre, medens Resten udredes af Amtsrepartitionsfonden forskudsvis for vedkommende kommunale Kasses Regning, dog at Amtsrepartitionsfonden yder som Tilskud en Fjerdedel af den samlede Pension i de Jordemøderdistrikter, hvis Indbyggerantal efter sidste almindelige Folketælling ikke overstiger 300, samt en Ottededel i de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 700."

Edur. Mitens framlegði soljóðandi Ændringsforslag:

Til Udvalgets Forslag føjes:

"Anordningen træder i Kraft fra 1. Januar 1940."

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0. Breytingaruppskotið frá Mitens varð samtykt við 15 atkv.—0.

112. Lóg um tuberklarannsókn av skipsfiskarum. (⁸/_x).

Fiskirinnunnevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbótænking (sí skjal nr. 24).

Tann 9. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

113. Reglugerð um kostin i føroyskum fiskiskipum (⁹|_x).

Fiskivinnunevndin framlegði soljóðandi **Udvalgsbetænkning:** (sí skjál nr. 25).

Selnri framlegði nevndin soljóðandi **Broytingaruppskot:**

I staðin fyri uppskot nevndarinnar verður sett:

Íðet Lagtinget fastholder sin Vedtagelse af 1936, tilsendes Sagen Landsnevndin med Anmodning om, at denne foranlediger udarbejdet et nyt Kostreglement for de færøske Fiskerskibe i Stedet for Reglement af 6. November 1898, hvori der indsættes Bestemmelser om, at der gives et passende Kvantum Paalæg om Bord i de færøske Fiskerskibe, jfr. Udtalelser fra „Føroya skipara- og navigatørfelag“ og „Føroya Fiskimannafelag“.

Tann 10. desember varð broytingaruppskotið samtykt við 14 atkv.—0. Upprunaliga uppskot nevndarinnar var hareftir burturdottið.

114. Lóg um frítíð við løn. (¹⁰|_x).

Vinsamálnevndin framlegði soljóðandi **Udvalgsbetænkning:**

Lagtinget vedtog i Samlingen 1936 (se Lagtingstidende 1936, S. 230) et Forslag til Lov om Ferie for fastlønnede Personer. Amtet udtalte sig mod en saadan særlig færøsk Lov, ligesom Købmandsforeningen indtog samme Standpunkt, idet det blev anført, at Forslaget ikke havde stor Betydning og var uanvendeligt, da en stor Del af fastlønnede Folk allerede faar Ferie, og Forholdene bør ordnes ved Overenskomst. Rederiforeningen oplyste, at Redernes Funktionærer fik Ferie.

Imidlertid er der i Danmark blevet gennemført en Lov af 13. April 1938 om Ferie med Løn, og Ministeriet har forelagt Tinget Spørgsmaalet om at sætte denne Lov i Kraft for Færøerne.

Følge Loven har enhver Arbejder, Funktionær eller Medhjælper Ret til Ferie med Løn, dog omfatter Loven ikke Tjenestemænd, Lærlinge, Tycnde

og Personer ansatte i Skibe, forsaavidt de udelukkende lønnes med Andel i Udbytte. Saadan Ret til Ferie med Løn har de paagældende med en Dag for hver Maaned, i hvilken de har udført Arbejde i paagældende Virksomhed. Ferieretten sættes i Forhold til Beskæftigelsens Længde, dog saaledes, at der ikke regnes med Arbejde af kortere Varighed end 1 Uge. For Løn-arbejdere, beskæftigede indenfor Omraader, hvor det er vanskeligt at opfylde det indeholdte Krav om 1 Uges Arbejde i samme Virksomhed, kan Ministeriet fastsætte nærmere Regler for de paagældendes Adgang til at opnaa Ferieret. Ferien berognes paa Grundlag af paagældendes Beskæftigelsesforhold i det foregaaende Aar fra 1. April til 31. Marts og skal gives i Tiden mellem 2. Maj og 30. September. Der tilkommer i Ferien den berettigede en Godtgørelse af 4% af den Løn, der er udbetalt ham for det Arbejde, der danner Grundlag for Ferieretten. Godtgørelsen udbetales, naar Ferien skal holdes. Saafremt den faglige Organisation ikke udbetaler Godtgørelsen, kan denne ordnes gennem et Feriemærkesystem. Ministeriet kan bestemme, at Loven ikke kommer til Anvendelse indenfor Fag, hvor der ved Overenskomst er sikret de beskæftigede Ferie med Løn efter Regler, der ikke stiller dem ringere end fastsat i Loven. Den ferieberettigede er forpligtet til at holde Ferie.

Der er dernæst udstedt en Bekendtgørelse af 29. Juni d. A. vedrørende Loven. Hvor der bliver Tale om Feriemærker, skal den berettigede sammen med Lønnens Udbetaling erholde Feriemærker, svarende til 4 % af den i Perioden indtjente Arbejdsløn. Der er Tale om en Ret til at kræve Mærker, men vedkommende kan, navnlig i faste Arbejdsforhold, undlade at kræve Mærker. Mærkerne købes af Arbejdsgiveren paa Posthusene og indsættes af Arbejdsgiveren i den beskæftigedes Feriemærkebog, og naar Ferien skal holdes, faar den berettigede Beløbet udbetalt paa Postkontoret. Salg af Feriemærker er forbudt. Mærker, indsat i Bogen indenfor et Ferieaar, dvs. fra 1. April til 31. Marts, maa ikke overføres til Feriemærkebogen for et andet Ferieaar. De beskæftigede faar uden Betaling udleveret en Feriemærkebog paa et Posthus. Vedkommende skal egenhændig anføre sit Navn i Bogen, og Arbejdsgiveren skal, naar vedkommendes Beskæftigelse hos ham ophører, anføre, hvor længe paagældende har været beskæftiget, samt Værdien af de Mærker, der hos ham er indført i Bogen. Værdien af indklæbede Mærker sammentælles. I de Tilfælde, hvor vedkommende ifølge sine Ansættelsesforhold faar Løn under Ferie, kan han naturligvis ikke under Ferien have Krav paa sin sædvanlige Løn og Feriegodtgørelse efter Loven. Hovedreglen er som sagt, at Ferieret først erhverves efter en sammenhængende Periode af 6 Arbejdsdage i samme Virksomhed. Der kan dog gøres Undtagelser. For Havnearbejdere i Danmark er der saaledes truffet en særlig Ordning. For Personer, beskæftiget i Landbrugsvirksomheder, indtræder Retten, naar den paagældende i Ferieaarets Løb har været beskæftiget i mindst 25 Arbejdsdage ialt i samme Virksomhed. —

Hvis Loven anvendes paa Færøerne, vil en betydelig Del af de beskæftigede falde udenfor Loven, nemlig alle Skibsfiskerne ifølge Lovens Bestemmelser. Iøvrigt har Skibsfiskerne ifølge deres Kontrakt med Rederierne 14 Dages Ferie fra Skibstjenesten, i hvilken de dog ikke faar nogen Løn, men i Almindelighed udfører Landbrugsarbejde. Af de 6000 arbejdsføre Mænd falder herved ca. 3500 Skibsfiskere udenfor Lovens Omraade. For Tjenestemænd gælder Loven heller ikke. Der bliver da for det første Tale om Handelsbetjente, Kontorfolk og andre fastlønnede. I Almindelighed har disse Ferie med Løn i 14 Dage, men dog vil det faa Betydning for saadanne fast ansatte, som ikke maatte have en saadan Ordning. Med Hensyn til andre beskæftigede vil der være en Del, som vil opfylde Lovens Hovedregel om, at der ikke regnes med Arbejde af kortere Varighed end 1 Uge sammen-

hængende indenfor samme Virksomhed. Med Hensyn til Løsarbejdere vil det sikkert ogsaa være vanskeligt at anvende Lovens Regler, men herom kan Udvalget ikke udtale sig nærmere, men Erfaringerne vil vel vise det.

Udvalget skal herefter alligevel foreslaa, at Loven sættes i Kraft, da den dog vil faa Betydning for en Del Mennesker. Loven vil kunne sættes i Kraft kun med nogle nærmest formelle Ændringer.

I § 1 tales om Lov af 6. Maj 1921 om Retsforholdet mellem Husbonde og Medhjælper. Denne Lov er ikke gældende for Færøerne og i Stedet for maa sættes den gældende Lov.

I § 1, § 4 og § 6 omtales Direktøren for Arbejds- og Fabrikstilsynet. Under lignende Forhold i den for Færøerne gældende Lovgivning har man i Stedet for sat Amtmanden, og dette foreslaas ogsaa i nærværende Lov.

I § 2 henvises til Folkeforsikringslovens § 19. Denne Henvisning foreslaas at udgaa, da paagældende Lov ikke er gældende her.

I § 9 maa der foretages nogle Ændringer i de der angivne Aarstal vedrørende Overgangsbestemmelser.

Forslag.

Lov Nr. 170 af 13. April 1938 om Ferie med Løn, sættes i Kraft paa Færøerne med følgende Ændringer:

- 1) § 1, Stk. 2, Nr. 3, affattes saaledes: Personer, der henhører under Tyendelov for Færøerne af 28. Januar 1856.
- 2) I § 1, Stk. 3, § 4 og § 6 ændres „Direktøren for Arbejds- og Fabrikstilsynet“ til „Amtmanden.“
- 3) I § 2 udgaar Ordene „jfr. Folkeforsikringslovens § 19“.
- 4) I § 9 ændres „1938“ til „1939“ og „1939“ til „1940“.
- 5) I § 10 ændres „1938“ til „1939“.

Tann 25. november varð uppskot nevndarinnar sett undir atkvæðisgreiðslu við *navnakall* og varð samtykt við 21 atkv.—0 (Nolsøe, Holm Jacobsen og Hansen vóru burtur.)

115. Lóg um vegrættindi. (¹¹/_x).

Ymsamíðanerndin framlegði söljóðandi Udválgsbænkning:

Justitsministeriet har tilsandt Tinget Lov af 13. April 1938 om private Vejrettigheder og forelagt Spørgemaalst om at sætte Loven i Kraft paa Færøerne.

Loven fastsætter, at naar en Vej er eneste eller væsentligste Adgang til en Ejendom, og Vejen er angivet paa Matrikulkortet, kan Retten til denne Vej, selv om den ikke er tinglyst, ikke fortrænges af senere Erhververe af Rettigheder over den tjenende Ejendom. Naar en Vej er eneste eller væsentligste Adgang til en Ejendom, og Brugen ikke er retsbeskyttet, kan det ved Dom bestemmes, at Brugen skal vedvare mod Udbetaling af Erstatning efter Dommerens Skøn til den, som kunde kræve Brugens Bortfald, og denne Bestemmelse kommer ligeledes til Anvendelse, hvor en Ejendom mangler nødvendig Forbindelse med offentlig Vej, dog at Sagen i saa Tilfælde afgøres ved en Landvæsenskommission. Ellers kan private Færdselsrettigheder kun opnaa Beskyttelse mod Trediemand efter Tinglysningens Regler.

Udvalgets Flertal (O. F. Joensen og Mitens) skal udtale:

Nogle af Lovens Bestemmelser forudsætter Matrikulering, og saadan har kun fundet Sted for begrænsede Dele af Færøerne. Ilvor Udskiftning har fundet Sted samtidig med Matrikulering, er der sørget for Vejadgang til de forskellige Ejendomme. Her skulde der derfor ikke saa let opstaa Vanskeligheder. Hvor der ikke har fundet Udskiftning Sted, kan der undertiden opstaa Vanskeligheder, men disse har hidtil kunnet overvindes ved frivillig Overenskomst eller om nødvendigt ved Forstanderskabets Adgang til Ekspropriation af Jord til Veje. Flertallet anser der ikke nødvendigt, at den omhandlede Lov sættes i Kraft paa Færøerne.

Mindretallet (Jacob Nielsen) mener, at Loven bør sættes i Kraft, da dens Regler kan komme til at have Betydning til at skaffe Vejadgang. Jeg stiller derfor Forslag om, at Loven sættes i Kraft og forudsætter, at Ministeriet foretager de nødvendige formelle Ændringer i Lovens Tekst.

Forslag.

I. *Fra Flertallet* O. F. Joensen og Edw. Mitens):

Tinget kan ikke anbefale, at Lov Nr. 148 af 13. April 1938 om private Vejrettigheder kommer til Anvendelse paa Færøerne.

II. *Fra Mindretallet* (Jacob Nielsen):

Tinget anbefaler, at Lov af 13. April 1938 om private Vejrettigheder sættes i Kraft paa Færøerne.

Vid atkvøðisgreiðsluna tann 19. november fall uppskot minnilutans, bert 9 atkv.—0. Uppskot meirilutans fall eisini, bert 4 atkv.—0.

116. Lóg um hundar. (¹²/_x).

Ymsamálanevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetækning:

Ministeriet har fremsendt Lov Nr. 164 af 18. Maj 1937 om Hunde og forelagt Lagtinget Spørgsmaalet om at sætte Loven i Kraft paa Færøerne.

De for Færøerne paa dette Omraade gældende Bestemmelser indeholdes i Anordning Nr. 88 af 31. Marts 1928 om Hundefgift samt om Straf og Erstatning for Skade, forarsaget af Hunde. Loven af 18. Maj 1937 foreskriver, at Hunde skal anmeldes og indeholder forskellige Bestemmelser om Hundefgift. I Byer er det forbudt at lade Hunde færdes paa Gader, uden at de føres i Baand eller i Følge med en Person, som har fuldt Herredømme over dem. Der indeholdes dernæst forskellige andre Bestemmelser og Regler om Erstatningspligt, ligesom det paahviler Besidderen af en anmeldt Hund at holde den ansvarsforsikret.

Sagen har været forelagt Politimesteren og Sysselmændene. Alle Sysselmændene med Undtagelse af een anser det ikke for nødvendigt, at Loven sættes i Kraft paa Færøerne, og nogle fraraader, medens kun een mener, at Loven vil kunne sættes i Kraft. Politimesteren skønner, at Loven bør gennemføres med visse Lempelser, og har fremsendt et Udkast.

Nærværende Udvalg kan slutte sig til det Staudpunkt, som de fleste af Sysselmændene har indtaget, og anser det for unødvendigt, at Loven sættes i Kraft, idet flere af dens Bestemmelser ikke bør indføres paa Færøerne og er uegnede.

Forslag.

Tinget kan ikke tilraade, at Lov Nr. 164 af 18. Maj 1937 om Hunde sættes i Kraft paa Færøerne.

Tann 4. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

117. Broytan av jagtlógini. (¹³_x).

Ymsumálanevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Lögtingsmaður S. P. Zachariasen hefur vent sær til tingið og sigur frá, at nógvir halda skúgvín, sum nú er fríður, gera stóran skaða fyri teir, ið fleyga lunda, og teir sum veiða fugl við snerru, og biður hann tí tingið umhugsa at seta úr gildi tær reglur, sum galda fyri friðan av skúgvinum.

Nevndin kann ikki á tí grundarlag, sum liggur fyri, mæla til at seta fram uppskot um at broyta jaktlógina, men skal mæla til, at málið verður sent til landbrúksráðið, sum nevndin í einum øðrum máli hefur biðið senda kónan mann at kanna viðurskiftini viðvíkjandi lunda, og biðja landbrúksráðið lata henda mann eisini fáa til vegar upplýsingar um skúgvín.

Uppskot.

Málið verður undir ávísan á frammanundan nevnda sent landbrúksráðnum.

Tann 4. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

118. Broyting í grundlógini viðv. Føroya stöðu. (¹⁴|_x).

Nevnd viðr. fíggjarskipan Føroya framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Lagtingets Selvstyreparti har indsendt Andragende til Tinget af 7. Oktbr. d. A., hvori anføres, at da Rigsdagen behandler Spørgsmaalet om Ændringer i den danske Grundlov, andrager Partiet om, at man tager til Behandling Spørgsmaalet om Ændringer i Grundloven vedrørende Færøernes Stilling.

Udvalget har delt sig i 3 Mindretal.

Mindretallet (Kallsoy og Mitens) skal anføre:

Færøerne har gennem Tiderne indtaget en statsretlig Særstilling. Siden Øernes Bebyggelse i det 9. Aarhundrede og indtil 1035 var Færøerne et eller flere Høvedingedømmer; men i 1035 tog Leivur Øssurson Øerne i Len af den norske Konge Magnus den Gode, og siden stod Øerne under den norske Krone som norsk Skatland indtil 1814. Øerne havde dog sit eget Lagting og Lagmand og særlig Lovgivning og særlige Institutioner paa flere Omraader. Ved Kieltraktaten afstod Danmark i 1814 Norge til den svenske Konge med Undtagelse af Grønland, Island og Færøerne.

Færøerne blev administreret af Rentekammeret i København; Lagmandsembedet og Lagtinget blev nedlagt i 1816, og der blev oprettet et Amtmandsembede. Love, udstedt i Danmark, var ikke gældende for Færøerne, men Kancelliet fik i 1821 Bemyndigelse til at sætte almindelige Love i Kraft, naar det maatte antages, at en saadan Lov var passende for Færøerne. Paa den danske grundlovgivende Forsamling havde Færøerne ingen folkevalgt Repræsentant. Grundloven blev gjort gældende for Færøerne, og der er siden fra færøsk Side valgt en Folketingsmand og en Landstingsmand. I 1852 blev der udstedt en Lov om Færøernes Lagting, hvorefter Lagtinget blev oprettet som raadgivende i Lovgivningsager. Paa Grund af Færøernes særlige Forhold har det ogsaa siden 1849 vist sig, at en Række almindelige danske Love ikke er gældende for Færøerne, ligesom der er udstedt en Mængde særlige færøske Love, og i andre Love er der foretaget specielle Ændringer for Færøernes vedkommende. Rigsdagen har i mange Tilfælde, hvor man i Danmark har udstedt en Lov, overladt det til Regering og Lagting at træffe nødvendige Bestemmelser for Færøerne.

Ud fra den historiske Udvikling, som har fundet Sted paa dette Omraade siden 1849, har man fra vis færøsk Side anset det for muligt, at Rigsdagen ved Lovbestemmelser uden at komme i Strid med Grundloven kunde overdrage til Lagtinget sin Myndighed. Dog er det fra andre Sider paa Færøerne, ligesom det ogsaa har været fremført i Danmark, gjort gældende, at en særlig Ordning for Færøerne, hvorefter Rigsdagen overdrog Lagtinget sin Andel i Lovgivningsmyndigheden med Hensyn til særlige færøske Forhold, ikke kunde gennemføres uden Grundlovsændring. Der foreligger ikke noget herom fra Lagtinget fra kompetente Myndigheder, saa vi maa stadig gaa ud fra den nævnte Mulighed; men for en Sikkerheds Skyld har man fra Selvstyrepartiets Side dog ønsket at stille Forslag om Indsættelse af en Bestemmelse i Grundloven, forsaavidt det senere skulde vise sig, at Grundlovens

Bogstav skulde være til Hinder for en friere Stilling statsretlig set for Færøerne.

Da der nu i anden Anledning foretages en Revision af Grundloven, har man ment at ville fremsætte Forslag i den omhandlede Retning.

Stillingen i Lagtinget er, at Selvstyrepartiet, som tæller $\frac{1}{3}$ af Medlemmerne, har haft fremme Forslag om Lovgivningsmyndighed for Lagtinget i særlige iærøske Anliggender og Myndighed for Tinget til at udskrive direkte og indirekte Skatter paa Færøerne, men de andre Partier har ikke villet gaa med til saadanne Forslag. Der er saaledes i Øjeblikket ikke noget Flertal i Tinget for Gennemførelsen af omtalte Ændring i Øernes statsretlige Stilling, men Mindretallet mener, at hvis Livet og Forholdene udvikler sig saaledes, at det skulde vise sig praktisk og ønskeligt, at der foretoges Ændringer i den omtalte Retning, bør Grundlovens Bogstav ikke forhindre dette; men paa den anden Side bør saadanne Ændringer ikke gennemføres, uden at der virkelig staar en Folkevilje bagved, og man har derfor vedtaget Forslag om, at der indsættes en Bestemmelse i Grundloven om, at Færøernes statsretlige Stilling kan fastsættes ved Lov efter Forslag fra Lagtinget, dog saaledes, at saadant Forslag skal vedtages i 2 Tingsamlinger med Lagtingsopløsning imellem og derefter godkendes ved en Folkeafstemning.

Skønt man fra den socialdemokratiske Lagtingsgruppes Side ikke nærer noget Ønske om særlige Bestemmelser for Færøerne i Grundloven med Hensyn til det omhandlede Forhold, vil man ikke nd fra Partiets principielle Stilling til Folkets Selvbestemmelsesret modsætte sig Ønsket fra et af Lagtingets Partier om, at der i Grundloven aabnes Adgang for et overvejende Flertal paa Færøerne til at faa forelagt Regering og Rigsdag Spørgsmaal, som ellers ikke indenfor de gældende Love kan forelægges disse og gennemføres.

Et Mindretal (Sambandspartiets Medlemmer af Udvalget, Djurhuus, Poulsen og A. Samuelson) kan ikke støtte noget Forslag, som gaar ud paa, at Færøernes statsretlige Stilling i Kongeriget skal kunne ordnes ved almindelig Lov, ej heller noget andet Forslag, som er egnet til at svække den statsretlige Forbindelse mellem Færøerne og Riget iøvrigt. Vi ønsker ikke at være med til at skabe nogen Mulighed for, at Færøingers Statsborgerret i Kongeriget Danmark, en Ret, vi har arvet fra vore Fædre, og som vi værdsætter meget højt, skal kunne beskæres. Lagtingsloven bestemmer nærmere de Særretigheder, Øerne gennem Tiderne har haft, og disse Rettigheder ønsker vi ligeledes bevaret. —

Mindretallet mener, at en Løfteparagraf i Grundloven som den foreslaaede vil skabe usikre politiske Forhold paa Færøerne og megen partipolitisk Strid, som Øerne mindst af alt trænger til. At Færøinger om andre Samfundsforhold deler sig efter Anskuelser, saaledes som andre Folkegrupper gør det, er rimeligt. Men Lovgivningsmagten bør ikke ved en Løfteparagraf i Grundloven opmuntre til Strid om Øernes forfatningsmæssige Stilling i Riget.

Mindretallet er derfor absolut Modstander af de fremsatte Forslag til Grundlovsændring. Af Hensyn til, at Nejestemmer med Lagtingets nuværende Forretningsorden i visse Tilfælde kan medføre, at et Forslag vedtages uden at have Flertal, maa vi anbefale vore Meningsfæller at undlade at stemme ved Sagens videre Behandling.

*Forslag.*I. *Fra Mindretallet (Kallsoy og Mitens):*

Bestemmelser om Færøernes statsretslige Stilling kan ske ved Lov.

Forinden skal Forslaget være vedtaget af Færøernes Lagting, der derefter opløses, hvorpaa Lagtingsvalg foregaar. Vedtages Beslutningen af det efter Valget følgende ordentlige eller overordentlige Lagting, bliver den inden et halvt Aars Forløb at forelægge Lagtingsvælgerne til Godkendelse eller Forkastelse ved en direkte Afstemning. De nærmere Regler for denne Afstemning fastsættes af Lagtinget. Har et Flertal af de i Afstemningen deltagende og mindst 45 pCt. af samtlige Vælgere afgivet deres Stemme for Lagtingets Beslutning, indsendes den til Statsministeriet, som forelægger Forslaget for Rigsdagen til Godkendelse eller Forkastelse.

II. *Fra Mindretallet (Dam og Davidsen):*

Forslag til Lov, der vedrører Færøerne, og som ikke indenfor gældende Loves Rammer kan frommes paa ordinær Maade, kan, naar de godkendes ved en Folkeafstemning med over 50 % af samtlige til Lagtingsvalg stemmeberettigedes Stemmer paa Færøerne, og Lagtinget efter stedfunden Folkeafstemning vedtager dem med en Majoritet paa $\frac{3}{4}$ af samtlige Lagtingsmedlemmer, af Ministeriet forelægges Rigsdagen til Vedtagelse eller Forkastelse.

*Jóannes Patursson framlegði soljóðandi Ændringsforslag:**ad. Forslag I fra Mindretallet (Kallsoy og Mitens):*

Andet Stykke udgaar, og der sættes i Stedet som nyt *Stykke 2:*

„Lagtinget opløses. Efter Afholdelsen af et Nyvalg optager Lagtinget Forhandling med Regeringen om Betingelserne for Færøernes Overtagelse af de finansielle og statsretslige Anliggender. Resultatet forelægges Vælgerne.

Tanu 20. desember fór atkvøðugreiðslan fram:

Uppskot minnilutans (Kallsoy og Mitens) pkt. I., fyrsta punktum, fall bert 10 atkv.—0, og varð harvið annað stykki fallið burtur. Broytingaruppskotið frá Patursson fall eisini, bert 5 atkv.—0. Uppskot minnilutans (Dam og Davidsen) varð sett undir atkvøðisgreiðslu við *namnakall* og fall, bert 11 (Winther, Dam, Zachariassen, Nolsøe, Simonsen, Hølnesen, Hansen, Nielsen, Mitens, M. A. Jacobsen og Kallsoy) atkvøddu fyri, 0 imóti.

119. Lóg um atvinnu. (¹⁶X).

Ymsamálaneyndin framlegði soljóðandi Nevndarúlit:

Vág meistara- og arbeiðsgevarafelag hevur vent sær til tingið og biðið um, at dansk „Næringslov af 28. April 1931“ verður sett í gildi í Føroyum, soleiðis at t. d. reglurnar um einarætt fyri navnið meistara koma at galda í Føroyum.

Harnæst biður felagið um, at kreditfeløg sum skjótast koma til at arbeiða í Føroyum.

Spurningurin um kreditfeløg er til viðgerðar í einari aðrari nevnd, og skal ymsamálaneyndin tí bert taka til viðgerðar spurningin um at seta í gildi ta dansku lógina um atvinnu.

Nevndin má halda, at viðurskiftini viðvíkjandi vinnuvegum eru so ójovn teimum í Danmark, at hin danska vinnulógin als ikki kann nýtast í Føroyum. Um tað tí tykist neyðugt, má skipast fyri, at ein heilt nýggj serstøk vinnulóg verður gjørd, men eru ikki stundir til tess undir tingsetuni, og kann nevndin ikki mæla til at gera uakað við hetta mál undir tingsetuni, men at spurningurin um neyðugt verður at taka upp sum eitt serstakt mál seinni.

Uppskot.

Avskrift av álitinum verður sent hinum umsøkjandi.

Tann 24. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

120. Broytingar í borgaralig straffulóg. (¹⁷/_x).

Ymsumálanevndin framlegði söljóðandi Udvalgsbetænkning:

Justitsministeriet har tilsendt Lagtinget et Udkast til Lov om ændret Affattelse af forskellige Bestemmelser i borgerlig Straffelov af 15. April 1930 m. fl. Love (Rettighedsfortabelse som Følge af Lovovertrædelser) og forelagt Tinget til Betænkning de i Udkastet indeholdte Bestemmelser om Ændring i forskellige færøske Love, ligesom der er fremsendt Udkast til Ændring af Retsplejeloven og Ændring i Loven om Skolekommissioner.

Der er afgivet en Betænkning af et Udvalg, nedsat af Justitsministeriet i 1930, med den Opgave at overveje Spørgsmaalet om Ændring af gældende Bestemmelser om Frakendelse af de borgerlige Rettigheder.

Gennem lange Tider har der været knyttet en Række Retsvirkninger til Domme for en i den offentlige Mening vanærende Handling, navnlig Udelukkelse af Valgret. Før Straffeloven af 5. April 1930 fremgik det ikke af Straffedommen, om den paagældende Forbrydelse var vanærende; men Afgørelsen laa hos forskellige offentlige Myndigheder, Valgbestyrrelser, Justitsministeriet o. s. v. Ved Straffeloven blev der indført den Nyordning, at enhver Straffedom, der for en Forbrydelse, begaaet efter det fyldte 18. Aar, dømmer til Straf af Fængsel, skal tage Standpunkt til, om Handlingen betragtes som vanærende, og i bekræftende Fald frakende de borgerlige Rettigheder i mindst 5 Aar. Dog kan borgerlige Rettigheder ikke frakendes, naar Ungdomsfængsel idømmes. Efter Straffelovens Ikrafttræden er der fremkommet betydelig Kritik af disse Regler paa Grund af den Offentlighed, som nu er givet vedkommende Forbrydelses Karakter af vanærende og den dermed følgende Rettighedsfortabelse.

For det første forkynder Straffedommen straks for domfældte og hans Omgivelser, at han har mistet de borgerlige Rettigheder, og dette kan netop for de bedste af Forbryderne virke som en Æresstraf og vankebyggere Bestræbelserne for deres Genrejsning. Dernæst har der vist sig forskellige uheldige Sider ved den bestaaende Ordning. Grænserne er for flydende og usikre for, hvor der foreligger en i den offentlige Mening vanærende Handling. Praksis har derfor ogsaa været stærkt svingende.

Det ministerielle Udvalg foreslaar derfor, at Begrebet den vanærende Handling afskaffes.

Ligeledes mener det, at en Ordning, hvorefter de borgerlige Rettigheder frakendes under eet, vil have samme Ulemper, og Instituttet Fortabelse af borgerlige Rettigheder foreslaas derfor ogsaa afskaffet; men Udvalget foreslaar, at Rettighedstab kun bør finde Sted i Tilfælde, hvor Hensynet til derved samtidig at beskytte Samfundets Interesser kræver Fortabelsen.

En vigtig Gruppe af Tilfælde, hvor der bør være Adgang til Frakendelse af Rettigheder, er saadanne, hvor en Lovovertrædelse er begaaet i Udøvelsen af Kald eller Erhverv. Der foreslaas i en Del Tilfælde, at Betingelsen, at den paagældende er i Besiddelse af de borgerlige Rettigheder, afløses af en ikke skarpt afgrænset Betingelse, saasom Uberygtethed, hæder-

lig Vandel o. s. v., saaledes at Afgørelsen henlægges til en Forvaltningsmyndighed.

Herefter foreslaas der forskellige Ændringer i Straffeloven, i Reglerne om Valgret, Valgbarhed, Næringsretten o. s. v.

Justitsministeriet har paa Grundlag af Udvalgets Betænkning udarbejdet forskellige Forslag, herunder ogsaa vedrørende færøske Love.

I Lov af 28. April 1918 om Folketingsvalg paa Færøerne bestemmes, at ingen kan udøve Valgret, der ved Dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden at have faaet Æresoprejsning. Bestemmelsen foreslaas affattet saaledes, at ingen kan udøve Valgret, der ved Dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, uden at denne Virkning af Dommen er bortfaldet. En strafbar Handling kan ikke anses for vanærende, medmindre Domfældte paa Gerningstiden var fyldt 18 Aar, og der er idømt ubetinget Straf af Fængsel i 4 Maaneder eller derover, Arbejdshus eller Sikkerhedsforvaring, ej heller naar der er forløbet 5 Aar fra Straffens Udstaaelse, Forældelse eller Eftergivelse eller fra den endelige Løsladelse fra Arbejdshus eller Sikkerhedsforvaring. I Valgbestemmelserne med Hensyn til Valg til Lagtinget eller de kommunale Styrelser foreslaas der i det paagældende Punkt indsat, at Valgret tilkommer den, som har Valgret til Folketinget.

I forskellige færøske Love foreslaas der Ændringer, som er en naturlig Følge af det Standpunkt, som Ministeriets Udvalg og Justitsministeriet har indtaget, og ligeledes foreslaas der nogle deraf følgende Ændringer i den færøske Retsplejelov og Lov af 20. Maj 1933 om Skolekommissioner. Udvalget skal anbefale at tiltræde Ministeriets Forslag.

Forslag.

Tinget tiltræder de af Justitsministeriet forelagte Udkast.

Tann 24. november varð uppskot nevndarinnar sett undir atkvæðisgreiðstu við *navnakall* og varð samtykt við 17 atkv.—0. (M. Samuelson *atkvæddi ekki* og Djurhuus, Patursson, Zachariasen, Holm Jacobsen, Hansen og M. A. Jacobsen *vóru burtur*).

121. Lóg um pantseting av fiski (¹⁸/_x).

Fiskivinnunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Færøernes Rederiforening heitir í brævi, dagsett 27. oktober í ár, á tingið um at fáa útvegað, at „Lov om Pant i forventet Fangst“ verður endurnýggjað fyri komandi ár.

So stutt skal nevndin upplýsa, at nevnda lóg er galdandi til 1. januar 1940, soleiðis sum hjálagda eintak av lógini vísir.

Uppskot.

Eitt eintak av álitinum verður sent til Færøernes Rederiforening.

Tann 12. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

122. Lóg um vanlukkutrygging (²¹/_x).

Ymsamálanevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Socialministeriet har forelagt Tinget Udkast til Anordning, hvorved Lov af 20. Maj 1933 om Forsikring mod Følge af Ulykkestilfælde sættes i Kraft paa Færøerne.

De væsentligste Ændringer, der indføres i den gældende Anordning er, at Invaliditetserstatningen ydes i Form af en årlig Rente i Stedet for at der nu ydes en vis Kapital.

Dernæst bestemmes det, at visse Sygdomme, saasom Forgiftning ved Bly, Fosfor, Arsenik o. l. og forskellige Hudsygdomme, naar de konstateres hos en forsikret Person, der har været beskæftiget i visse Virksomheder, saasom Behandling af visse Mineralier, Stenindustri, Cementindustri, o. l., og Sygdommen med Rimelighed lader sig henhøre til hans Arbejde i saadan Virksomhed, berettiger Sygdommen og dens Følger til Erstatning efter Anordningen.

Dernæst indholdes der en Regel om, at forsikrede ifølge Kap. 7 (Søfart og Flaskeri) og i det hele personlig forsikrede omfatter Ulykkestilfælde ved Grindefangst.

Endelig bestemmes det, at Kommunalbestyrelsen inden hvert Aars

1. Decbr. skal udlærdige en Liste, hvorpaa staar opført de Personer, der er forsikringspligtige derved, at de for egen Regning eller i Fællesskab med andre drive Baadfiskeri o. l.

Ministeriets Udkast er i alt væsentligt svarende til det af Lagtinget i 1936 vedtagne Forslag, og idet man henviser til det deri anførte (se Lagtingstidende 1935, s. 285 og 1936, s. 216), skal Udvalget anbefale Tinget at vedtage Udkast i den foreliggende Form, idet dette indeholder forskellige Fremskridt i Forhold til den bestaaende Lovgivning.

Der foreligger en Erklæring i Sagen fra Føroya vanlukkutrygging af 7. ds. angaaende en Del væsentlige Ændringer og enkelte noget mere betydende Ændringer. Udvalget foreslaar, at denne Erklæring videresendes til Regeringen sammen med Sagen, og at det overlades til Ministeriet at overveje, hvorvidt man skal følge det i Erklæringen anførte.

Forslag.

Under Henvisning til det ovenanførte vedtager Tinget Ministeriets Udkast.

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 19 atkv.—0.

123. Lóg um stórhvalaveiðu. (²³/_x).

Ymsamátanavndin framlegði soljóðandi Údvalgsbæturkning:

Fiskeridirektoratet oplyser, at der i London er afholdt internationale Konferencer angaaende Hvalfangst, og Ministeriet har for at sætte Danmark i Stand til at tiltræde den internationale Overenskomst udarbejdet et Udkast til Forslag til ny Lov om Hvalfangst til Afløsning af den gældende Lov af 2. Maj 1934.

Udkastets Bestemmelser adskiller sig ikke væsentligt fra den gældende Lov bortset fra, at Fredningsbestemmelserne, som findes i den gældende Lov, nu foreslaas optaget i et Udkast til kgl. Anordning, og at der i denne indsættes en Bestemmelse om Mindstemaal. Saaledes er det forbudt at fange eller dræbe de paagældende Hvaler, som ikke har de angivne Mindstemaal. Hvor Hvaler fanges til Hvalstationer, og Hvalkød anvendes til stedligt Forbrug som Meuneskeføde eller Dyrefoder, er Mindstemaalene dog nedsat til følgende: Blaa-hvaler 18,81 Meter og Fin-hvaler 15,24 Meter. Disse Mindstemaal, som har praktisk Betydning for Færøerne, er de henværende Hvalstationer indforstaaet med.

Udvalget kan tiltræde Ministeriets Forslag, idet man dog finder Anledning til at foreslå, at Hvalafgiften, som erlægges paa Færøerne af Hvalstationerne for hver Hval, der skydes, helt skal kunne bortfalde, hvis der opnaas tilfredsstillende Ordning med Hvalstationerne om Salg af Hvalkød til Menneskeføde.

Ifølge den nugældende Lov og Forslaget tilfalder Afgiften Økonomisk Fond, Kirkefonden, Amtsfattiggassen og Skolefonden. Udvalget skal foreslå, at hele Afgiften indgaar i Amtsfonden, og Lagtinget vil da kunne afgøre for hvert enkelt Aar, om der fra denne Fond skal overføres noget til de andre nævnte Kasser.

Forslag.

Tinget tiltræder Ministeriets Udkast dog med følgende Ændringer:

- 1) I § 9, 4. Stykke, indsættes efter Ordet „Tolvtedel“ følgende: „eller helt bortfalde“.
- 2) § 9, 5. Stykke, affattes saaledes:
Det Beløb, der indkommer ved Afgiften, tilfalder Færøernes Amtsfond.

Edre, Mítens framlegði soljóðandi Ændringsforslag:

- 1) Til § 2 føjes:
„For Færøernes vedkommende skal Sagen forelægges Lagtinget til Erklæring, forinden Ministeren udfærdiger Bevilling.“
- 2) Til § 10 føjes:
Forinden Tilladelsen meddeles fra Ministeren for Landbrug og Fiskeri, forelægges Sagen Lagtinget, forsaavidt angaar Skibe, hjemmehørende paa Færøerne.

Tann 20. desember fór atkvøðisgreiðslan fram:

§ 1 í lóguppskotinum varð hildið samtykt uttan atkvøðisgreiðslu.
Broytingaruppskot ¹⁾ frá Mítens til § 2 varð samtykt við 19 atkv.—0. § 2 soleiðis broytt varð líkaleiðis samtykt við 19 atkv.—0.
§§ 3—8 vóru samtyktar uttan atkvøðisgr.
Nevndaruppskot pkt. ¹⁾ til § 9, 4. stk., varð samtykt við 13 atkv.—0 og nevndaruppskot pkt. ²⁾ til § 9, 5. stk., varð samtykt við 16 atkv.—0. § 9 soleiðis broytt varð samtykt við 15 atkv.—0.
Broytingaruppskot ²⁾ frá Mítens til § 10 varð samtykt við 18 atkv.—0 og varð § 10 soleiðis broytt eisini samtykt við 18 atkv.—0.
§§ 11—14 vórðu samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.
Lóguppskotið soleiðis broytt varð samtykt við 17 atkv.—0.

124. Lóg um búflutning. (²⁴|x).

Ymsamálaneyndin framlegði soljóðandi Údvalgsbæturkning:

Socialministeriet har forelagt Tinget Spørgsmaalet om, hvorvidt Lov af 2. Maj 1934 vedrørende Udvandring ønskes sat i Kraft paa Færøerne.

Da Sagen først er modtaget den 14. Decbr., har Udvalget ikke kunnet afslutte Overvejelserne vedrørende denne Sag og framsætter derfor følgende

Forslag.

Sagen udsættes indtil næste Aar.

Tanu 20. desember varð uppskot neyvdarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

125. Broytan av automobillógini. (²⁵|x).

Havna- og regjeyndin framlegði soljóðandi Údvalgsbæturkning:

Smedemester Wenzel Petersen, Tórshavn, andrager Tinget om at udvirke, at gældende Lovbestemmelser med Hensyn til Motorkøretøjer ændres saaledes, at den tilladte Egenvægt for saadanne Køretøjer bliver 2500 kg.

Andrageren gør gældende, at de Køretøjer, der indføres til Færøerne, i Almindelighed har en Egenvægt paa ca. 2000 kg og er forsynede med brede Dæk, ligesom Lagtingsingeniøren er af den Formening, at Kørevejene godt kan taale at befares med Lastvogne med en Egenvægt paa ca. 2500 kg.

De gældende Lovbestemmelser fastsætter, at intet Køretøj maa have større Egenvægt end 1850 kg og større Vægt med fuld Last end 3000 kg. Dog kan Amtmanden efter indhentet Erklæring fra Kommunalbestyrelsen meddele Tilladelse til Indregistrering af Motorkøretøjer med Egenvægt indtil 2000 kg. —

Udvalget er af den Formening, at Egenvægten bør sættes noget op, men mener ikke, at det for Tiden er nødvendigt at sætte Egenvægten højere end 2300 kg dog saaledes at Bredden af de anvendte Dæk maa være mindst 7".

Forslag.

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at Lov Nr. 260 af 14. December 1936 om Ændring i Lov for Færøerne Nr. 78 af 19. Marts 1930 om Motorkøretøjer m. m. ændres derhen, at intet Motorkøretøj maa have større Egenvægt end 2000 kg og større Vægt med fuld Last end 3000 kg. Amtmanden kan dog efter indhentet Erklæring fra vedkommende Kommunalbestyrelse meddele Tilladelse til Indregistrering af Motorkøretøjer med Egenvægt indtil 2300 kg, dog saaledes, at de Dæk, Køretøjerne er forsynede med, bør have en Mindstebredde af 7".

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

XI. „Smiril“.

126. »Smiril«, (1¹/_{xr}).¹⁾ Keyp av »Viðanes«.

„Smiril“ snevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Fra Administrator for S/S „Smiril“ foreligger Beretning og Regnskab for Aaret 1937/38 samt Oversigt pr. 1. November 1938.

Af Beretning og Regnskab fremgaar, at Driftsudgifterne har været 130.623 Kr. 53 Øre mod 125.485 Kr. 76 Øre forrige Aar.

Med Hensyn til Udgiftsposterne anføres, at Mandskabslønnen er steget med ca. 1.000 Kr. og Kostudgifterne med ca. 1.000 Kr. Udgifterne til Kul er steget med 11.227 Kr. 71 Øre og Udgifterne til Ekstraskib med 1817 Kr. 50 Øre; dette sidste skyldes Dobbeltkruten Fuglefjord—Gjov, der blev etableret den 1. Januar 1937. Diverse Udgifter udviser en Nedgang paa ca. 1300 Kr. Vedligeholdelsesudgifterne udgør 10.308 Kr. 88 Øre mod 18.272 Kr. 76 Øre Aaret før, men hertil bemærkes, at „Smiril“ i 1936 var til Eftersyn ved Værft i Frederikshavn.

¹⁾ Sbr. lagtingstíðindi 1937, bls. 177.

Med Hensyn til Indtægtsposterne anføres, at Fragten er steget med 2.867 Kr. 95 Øre, medens Ekstraturerne har givet 639 Kr. 80 Øre mindre end Aaret før. Passagerpengene er steget med 1471 Kr. 80 Øre, Administrator mener, at Indtægten saavel for Fragt som for Passagerer vil blive mindre i indeværende Aar.

I Maj Maaned d. A. har „Smiril“ været til Eftersyn paa Værft i Frederikshavn, og har Udgifterne ved dette Eftersyn været 22.916 Kr. 76 Øre, men det maa forventes, at Assurancen kommer til at betale ca. 7.000 Kr. af dette Beløb.

Den „Smiril“ paaførte Skade ved Paasejling af Trawleren „Osako“ den 24. August d. A. er udbedret i Frederikshavn for 11.500 Kr., og for Af-savn er der efter Aftale med den engelske Assurances Repræsentant fastsat et Beløb paa 14.000 Kr. Det maa herefter forventes, at „Smiril“ kommer skadesløs ud af Havariet. Samtidig med Udbedringen blev der udbedret nogle ældre Skader for Assurancens Regning. Der henstaar endnu to eller tre gamle Skader, hvis Udbedring paa Grund af de høje Værftspriser er udsat til Klasseeftersynet i 1940.

Oversigten pr. 1. November 1938 viser et Overskud paa 2.494 Kr. 92 Øre, men skal hertil bemærkes, at der i Oversigten er medtaget et i Juni Maaned d. A. udbetalt Tilskud fra Aantsrepartitionsfonden paa 10.000 Kr. til Betaling af Regeringer vedrørende Eftersynet i Frederikshavn i Maj Maaned.

Udvalget har sammen med Administrator, Skibets Fører og Styrmænd samt Direktøren for S-f. Føroyar drøftet, hvad der kan gøres for at skabe en bedre Balance i Driften.

Det staar efterhaanden de fleste klart, at en betydelig medvirkende Aarsag til, at „Smiril“'s Underskud er voksende, er den Omstændighed, at „Smiril“ sideløbende med private konkurrerende Rutebaade maa opretholde Fule paa saadanne mindre Pladser, hvor et mindre Fartøj vilde gøre god Fyldest. For at aflaste „Smiril“ for Ruten Fuglefjord—Gjov blev der for „Smiril“'s Regning for ca. 2 Aar siden indsat en Motorbaadsrute. Det har imidlertid vist sig, at denne Route ikke bliver benyttet i det Omfang som paaregnet, formentlig fordi der paa denne Route er etableret en privat Route med et større Motorkøretøj end det, som „Smiril“ har lejet.

Ruten til Sørvaa og Myggenæs giver et betydeligt Underskud, formentlig fordi Fragtgodset til Sørvaa sædvanligvis besørges af Skipafelagið's Motorfartøj. Skipafelagið har tilbudt at besørge Rutearten til Myggenæs, Bø og Sørvaa med egnede Motorbaad, saaledes at „Smiril“ kan aflastes for denne Route.

Ruten til Sandø giver ofte ret god Fragt, men er Løseforholdene meget vanskelige, og tager derfor Besejlingen uforholdsmæssig megen Tid for et Skib af „Smiril“'s Størrelse.

Paa Ruten til Klaksvig er der for ca. 2 Aar siden indsat en privat Route, der til en vis Grad nyder Tilskud fra Postvæsenet og virker generende for „Smiril“.

Ruten til Suderø er langt den bedst ydende indtægtsmæssig set.

Fra Købmænd Kjelbro, Klaksvig, foreligger der Tilbud om at overtage den for „Smiril“'s Regning opretholdt Motorbaadsrute Fuglefjord—Gjov mod et Tilskud fra „Smiril“ paa 90 Kr. pr. Tur, senere nedsat til ca. 80 Kr. pr. Tur. Der foreligger desuden Tilbud fra andre Ejere af egnede Motorfartøjer om at gennemføre Ruten for ca. 100 Kr. pr. Tur.

Udvalget anser disse Tilbud for høje.

Der er fra Tingets Side fremsendt Ansøgning til Regeringen om at faa gennemført en Koncessionslov for Rutesejlads mellem Øerne af Hensyn til Regulering af de private Ruter. Efter hvad Udvalget har bragt i Erfaring, er der Udsigt til, at en saadan Lov kan ventes gennemført.

I Tilfælde af en saadan Lovs Gennemførelse bliver det nødvendigt for Tinget til sin Tid at kunne disponere over Fartøjer, som kan indsættes paa saadanne Ruter, som maatte blive besørget af Fartøjer, der ikke kommer til at opfylde de Krav, der stilles til et saadant Fartøj.

I de Perioder, hvor „Smiril“ har Kedelrensning eller paa anden Maade er forhindret i Rutesejladsen har der været lejet Ekstrafartøj til at besørge Ruterne, og har det været ret kostbart og vanskeligt at leje egnet Fartøj.

Købmand Chr. Holm Jacobsen har fremsat Tilbud overfor Udvalget om at afhænde til Tinget det ham tilhørende Motorfartøj „Viðanes“ for en Pris af 40.000 Kr. som Fartøjet nu er og forefindes eller 42.000 Kr., naar Fartøjet leveres fuldstændig istandsat til Rute fart med de nuværende Lastolletanke fjernet og Lasten indrettet og garneret. Købesummen tilbydes ordnet ved et 20-årigt Laan i Sjóvinnubankin til 5⁰/₁₀₀ p. A.

Udvalget har ladet „Viðanes“ syne, og mener man at kunne anbefale overfor Tinget at erhverve Fartøjet for 42.000 Kr. fuldt istandsat, idet Fartøjet maa anses velegnet til Rute fart, og det skønnes nødvendigt for Tinget at erhverve et passende Fartøj til Supplering af „Smiril“, navnlig af Hensyn til de mindre Pladser. Derved opnaas der ogsaa Mulighed for, at „Smiril“ kan besørge Ruten Thorshavn—Suderø tre Gange ugentlig, hvilket man anser for meget paakrævet. Postvæsenet er ogsaa interesseret i, at Suderø faar tre Gange ugentlig Postforbindelse med de andre Øer, og kan det derfor paaregnes, at Postvæsenet vil forøge Tilskudet til „Smiril“ i den Anledning. Købet af „Viðanes“ paaregnes ikke at forøge „Smiril“s Driftsunderskud. Det bemærkes, at der paaregnes en Besætning til „Viðanes“ paa 2—3 Mand.

Udvalget har gjort et midlertidigt Udkast til Fartplan for „Smiril“ og „Viðanes“, regnet fra 1. Januar 1939, men vil dog foreslaa, at det overlades til Landsnevndin sammen med Postmesteren, og Administrator samt „Smiril“s Fører at lægge en hensigtsmæssig Fartplan.

Idet Udvalget godkender Regnskabet, skal man herafter tillade sig at fremsætte følgende:

Forslag.

1. Regnskabet for Aaret 1937/38 godkendes.
2. Amtmanden bemyndiges til efter behørigt Regnskab af Amtsfonden at anvise det nødvendige Beløb til Dækning af „Smiril“s Udgift i Anledning af Værftsudgifterne i Frederikshavn i Maj 1938, ligesom Amtmanden bemyndiges til af Amtsfonden at anvise Driftsunderskudet for 1938/39, naar der foreligger behørigt revideret Regnskab.
3. Landsnevndin bemyndiges til
 - a. at oprette de fornødne Dokumenter i Anledning af Erhvervelsen af Motorfartøjet „Viðanes“ saaledes som i Motiverne anført.
 - b. at forhandle med Postvæsenet om Fastlæggelse af en ny Fartplan for „Smiril“ og „Viðanes“, jfr. Motiverne,
 - c. at forhandle med Postvæsenet om en Forhøjelse af Posttilskudet,
 - d. at træffe nærmere Aftale med Skipsfællesskabet om et Samarbejde, herunder Besæjlingen af Myggenæs, Bø og Sørvag.

Tann 6. desember varð uppskot nevdarinnar pkt. 1. og 2. samtykt við 28 atkv.—0 og pkt. 3. við 14 atkv.—0.

127. Hækkan av manningaløn á »Smiril«. (²/_{XI}).

„Smiril“s nevndin framlogði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Der foreligger Ansøgning fra Matros Thomas Hansen paa S/S „Smiril“ om Lønforhøjelse. Det anføres i Ansøgningen, at han har sejlet med „Smiril“ i 13 Aar, og at hans Hyre nu er 170 Kr. pr. Maaned.

Andre af Dæksbesætningen har ogsaa søgt om Lønforhøjelse.

Desuden foreligger Ansøgning fra Hovmester Otto Brimheim om Lønforhøjelse.

Skibets Styrmand andrager ligeledes om Lønforhøjelse. —

S/S „Smiril“s Besætning oppebærer nu følgende Løn:

1) Fører.....	425	Kr. pr. Maaned,	
2) Styrmand	300	- - -	—
3) Maskinmester	455	- - -	—
4) Maskinassistent	160	- - -	—
5) Fyrbøder	150	- - -	—
6) 1. Matros	170	- - -	—
7) 2. —	125	- - -	—
8) 3. —	125	- - -	—
9) Hovmester	225	- - -	+ 10 ⁰ / ₀ af Restaurationssalget.
10) Kok	150	- - -	—
11) Messedreng	30	- - -	—

Undertegnede Udvalg maa mene — endskønt „Smiril“s Drift ganske vist giver Underskud — at det er nødvendigt, at de Folk, der sejler med „Smiril“, faar en Hyre, der nogenlunde svarer til Hyren paa andre Skibe i tilsvarende Sejlads, og skal tillade sig at fremsætte følgende

Forslag.

Besætningen paa S/S „Smiril“ lønnes herefter med:

1) Fører.....	425	Kr. pr. Md.	+ Alderstillæg og plus 1 ⁰ / ₀ af Brutto-Fragtindtægten.
2) Styrmand	310	- - -	+ 1 ⁰ / ₀ af Brutto-Fragtindtægten.
3) Maskinmester	455	- - -	+ Alderstillæg.
4) Maskinassistent	160	- - -	—
5) Fyrbøder	150	- - -	—
6) 1. Matros	190	- - -	+ 1 ⁰ / ₀ af Brutto-Fragtindtægten.
7) 2. —	125	- - -	+ ³ / ₄ ⁰ / ₀ -
8) 3. —	125	- - -	—
9) Hovmester	275	- - -	+ 10 ⁰ / ₀ af Restaurationssalget.
10) Kok	175	- - -	—
11) Messedreng	40	- - -	—

Provisionen af Fragtindtægten afregnes halvaarsvis paa Grundlag af den pr. Halvaaret affattede Fragtoppgørelse.

Tann 6. desember varð nppskot neyndarlönnar samtykt við 20 atkv.—0.

XII. Kommunal mál.

128. Klags yvir amtsfonds- álíkningin. (I^o XII).

Fígghjarnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Forstanderskabet for Viderø Sogns Kommune har i Skrivelse af 22. September d. A. til Lagtinget besværet sig over, at der i de senere Aar er blevet paalignet Viderø Sogns Kommune et uforholdsmæssigt stort Bidrag til Amtsrepartitionsfonden. Der anføres saaledes, at Amtsrepartitionsfondsskatten for denne Kommune i Tiden fra 1934 til 1938 er vokset fra 1300 Kr. til 1700 Kr., samtidig med at Skatteevnen i Kommunen har været dalende. Skrivelsen slutter med at udtale, at Forstanderskabet regner med en Nedsættelse af Amtsfondsskatten for det kommende Aar.

Udvalget skal uden at komme ind paa Enkeltheder i nævnte Skrivelse blot udtale, at det desværre ikke er noget særegent for Viderø Kommune, at Skatteevnen har været dalende i de senere Aar. Beklagelsesvis er Forholdet noget nær det samme for de fleste færøske Kommuner. Og da der samtidig med denne Svigten af Skatteevnen har været en mærkbar Stigning i Skatterne, er det forestaaeligt, at Forholdene i mange Kommuner har været yderst kritiske.

Det er en Selvfølge, at Lagtinget til enhver Tid vil bestræbe sig for under nødvendig Hensyntagen til de særlige Forhold i de enkelte Kommuner at paaligne Amtsfondsskatten saa retfærdigt som muligt, ligesom Forstanderskabet for Viderø Kommune kan være ganske overbevist om, at Tinget ved den forestaaende Fordeling af Amtsfondsskatten kun vil tage saglige Hensyn.

Forslag.

Idet man henviser til det i Betænkningen anførte, skal Udvalget foreslå, at der tilsendes Viderø Sogns Kommune et Eksempplar af Betænkningen.

Tann 15. novemver varð uppskot uevndarinnar samtykt við 13 atkv.— 0.

129. Broytan av skattasamtykt. (²_{XII}).

Kommunala nevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Forstanderskabet for Viderø Sogns Kommune har ved Skrivelse af 24. Marts d. A. til Lagtinget meddelt, at man har vedtaget Forslag til følgende Ændringer i den for Kommunen gældende Skattevedtægt:

1)	Skatteindtægter fra 1500 til 1999 Kr. forhøjes med	5 ⁰ / ₀
—	- 2000 - 2499 -	— 10 ⁰ / ₀
—	- 2500 - 2999 -	— 15 ⁰ / ₀
—	- 3000 - 3499 -	— 20 ⁰ / ₀
—	- 3500 - 3999 -	— 25 ⁰ / ₀
—	- 4000 - 4499 -	— 30 ⁰ / ₀
—	- 4500 - 4999 -	— 35 ⁰ / ₀
—	- 5000 - og derover —	— 40 ⁰ / ₀

2) Skatteindtægter paa 1000 Kr. og derunder kan, naar Omstændighederne taler derfor, nedsættes efter Forstanderskabets frie Skøn, dog saaledes, at Skatteydelsen ingensinde helt bortfalder.

Forstanderskabet har dernæst anmodet Lagtinget om at affatte Vedtægten saaledes som foreslaaet og saaledes, at Ordningen faar Gyldighed fra 1. Januar 1939. —

Nærværende Udvalg, der har laaet Sagen til Behandling, kan tiltræde Forstanderskabets Indstilling og skal anbefale, at Lagtinget i Medfør af Lov om den kommunale Beskatning godkender, at der foretages Ændringer i den for Viderø Sogns Kommune gældende Skattevedtægt, overensstemmende med det af Forstanderskabet vedtagne Forslag, dog saaledes, at man anser det for rettest, at Forstanderskabet faar Ret til for de ugifte Skatteyderes Vedkommende at benytte følgende Skala ved Forhøjelser:

3)	Skatteindtægter fra	1000 Kr.	til	1499 Kr.	forhøjes med	5 ⁰ / ₁₀
—	—	1500	—	1999	—	10 ⁰ / ₁₀
—	—	2000	—	2499	—	15 ⁰ / ₁₀
—	—	2500	—	2999	—	20 ⁰ / ₁₀
—	—	3000	—	3499	—	25 ⁰ / ₁₀
—	—	3500	—	3999	—	30 ⁰ / ₁₀
—	—	4000	—	4499	—	35 ⁰ / ₁₀
—	—	4500 og derover	—	—	—	40 ⁰ / ₁₀

Forslag.

- 1) I Medfør af § 15 i Lov Nr. 76 af 12. Marts 1928 om den kommunale Beskatning godkender Lagtinget herved, at de i § 1 B i den for Viders Sogns Kommune gældende Skattevedtægt foretages Ændringer, overensstemmende med de i Betænkningens Motiver opstillede Pkt. 1), 3) og 2).
- 2) De foreslåede Ændringer faar Gyldighed fra 1. Januar 1939.

Tann 12. november varð uppskot neyndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

130. Kæra yvir kommunuval í Froð- bøar sókn. (³/_{XII}).

Kommunala neyndin framlegði soljóðandi Udvvalgshetænkning:

I Skrivelse af 23. Februar d. A. til Færøernes Lagting har P. M. Mortensen, Poul Poulsen, Svend Mortensen, Morten Mortensen, Gudmund Mortensen og Magnus Barentsen anket over det i Frodebo Sogns Kommune den 6. Januar d. A. afholdte Kommunevalg og paastaet dette kendt ugyldigt og nyt Valg ndskrevet.

Som Begrundelse for Klagen er anført, at 2 Personer, nemlig Carl Øster og Rosa Jensen fra Danmark har faaet Ret til at stemme, endskønt de hele det forudgaaende Aar ikke har haft Bopæl i Kommunen, og at en Person, Otto Mortensen, Tveraa, har deltaget i Valget uden at have opnaaet Valgretsalder. Klagerne paastaar, at Loven paa væsentlige Punkter herved er brudt og henstiller, at der foretages en grundig Undersøgelse, idet de mener, at P. M. Dam som Formand i Forstanderskabet skal have benyttet sin Autoritet til egen Fordel.

Lögtingstíðindi 1938. 21

Sagen har været forelagt Suders Syssel og Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune til Erklæring.

Forstanderskabet har i sin Erklæring anført, at det fastholder sin Afgørelse af 19. Februar, hvorved Klagen afvistes som ubegrundet, og at det protesterer imod Besværingen om, at P. M. Dam skal have misbrugt sin Autoritet som Formand. Klagen om Otto Mortensens Deltagelse i Valget afvises af Forstanderskabet som for sent fremkommet.

Sysselmanden for Suders Syssel har oplyst, at Carl Øster i ca. 6 Aar har været bortrejst fra Kommunen, men at han dog har betalt Ejendomsskat til denne, og at Fru Rosa Jensen første Gang er tilflyttet Kommunen den 24. Juni 1934, men derefter har været bortrejst fra 5. Nov. 1936 til 14. Dec. 1937. Otto Mortensen angives at være født den 6. Febr. 1913.

Det fremgaar iøvrigt af de Sagen vedlagte Dokumenter, at Klage over Valget er indsendt til Forstanderskabet i rette Tid, og at denne efter indhentet Indstilling fra Valgnævnet er afvist af Forstanderskabet i Skrivelse af 19. Februar d. A.

Af Valgnævnets Indstilling fremgaar, at Valglisten, som er vedlagt Sagen, har været fremlagt til almindeligt Eftersyn for Vælgerne, og denne i Henhold til Valglovens § 5 har faaet Gyldighed for Aaret 1938. Ligeledes fremgaar det af en Sagen vedlagt Udskrift af Valgbogen for Frodebø Kommunes Valgvæsen, at der til Valget var indleveret 4 gyldige Lister, som ved Valget opnaaede følgende Stemmetail:

Liste A	169 Stemmer,
" B	115 —
" C	38 —
" D	32 —

og at Listerne i Henhold hertil opnaaede valgt:

Liste A	4 Kandidater,
" B	3 —

Til den fremkomne Klage skal Udvalget bemærke:

1 Henhold til Valglovens § 2, 1. Stk., skal en Person for at opnaa Valgret og Valgbarhed til en Kommune have fyldt 25 Aar og have fast Bopæl i Kommunen samt være Skatteyder til denne. Endvidere skal han have haft Bopæl i Kommunen i det Regnskabsaar, i hvilket Valget foregaar og hele det umiddelbart forudgaaende Aar og have betalt sin til Inddrivelse ved Udpantning forfaldne Skat.

Det kan herefter slaas fast, at Valgnævnet for Frodebø Sogns Kommune har været uberettiget til at opføre de to i Klagen anførte Personer, nemlig Carl Øster og Rosa Jensen, paa Valglisten for Aaret 1938, idet disse efter det oplyste ikke har haft Bopæl i Kommunen i det forud for Valget gaaende Aar. Ligeledes kan det slaas fast, at Valgnævnet ved at lade Otto Mortensen afgive Stemme ved Valget har udvist en utilbørlig Skødesløshed, idet nævnte Otto Mortensen er opført paa Tillægslisten, og den rigtige Fødselsdato findes angivet paa denne.

Udvalget mener, at begge disse Forhold maa paatales paa det strengeste; men paa den anden Side kan man ikke give Klagerne Medhold i, at Valget bør omstødes af denne Grund, da Valglisten i Henhold til Lovens § 5 har været fremlagt til almindeligt Eftersyn, uden at der er fremsat Indsigelser imod denne, og Valglisten har hermed faaet Gyldighed for Tiden fra 1. Januar til 31. December. Forøvrigt kan Udvalget anføre, at de tre

nævnte Personers Stemmer efter det oplyste ikke ses at kunne have haft nogen Indflydelse paa Valgets Resultat.

Udvalget kan efter det i Sagen oplyste ikke se, at Forstanderskabsformanden skal have misbrugt sin Autoritet, da han formentlig ikke kan have haft nogen Indflydelse paa Valgnævnets Handlinger.

Forslag.

- 1) Tinget finder ikke Anledning til at omstøde det den 6. Januar d. A. afholdte Valg af Medlemmer til Forstanderskabet for Frødebø Sogns Kommune.
- 2) Tinget paataler den i Betænkningen nævnte Skødesløshed fra Valgnævnets Side.
- 3) Afskrift af Betænkningen tilstilles Klagerne, Forstanderskabet og Valgnævnet.

Tann 22. november varð uppskot nevdarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

131. Kæra yvir kommunuval í Hovi. (⁴/_{xii}).

Kommunala neoulin framlegði soljóðandi Udvalgsbetækning:

Til den 25. Januar 1938 var der berammet ordinært Valg af Forstanderskabsmedlemmer til Hove Sogns Kommune.

Der indleveredes en Kandidatliste, hvorpaa 3 Kandidater var opstillet, nemlig 1) Hans R. Berg, 2) Meinhard Johansen, 3) Joen P. Danielson. Af disse 3 Kandidater blev de sidste 2 slettete paa Grund af Skatterestancer, hvorefter Valgnævnet erklærede Kandidatlisten for ugyldig, og er nyt Valg ndskrevet til næste Maaned.

Johan Berg af Hove, der var en af Stillerne til den anførte Kandidatliste, har ved Skrivelse af 14. September 1938 henvendt sig til Tinget med Klage over Valgnævnets Afgørelse, som han paastaar omstødt, idet han hævder, at den Omstændighed, at der kun er indkommet en Kandidatliste med kun een valgberettiget Kandidat, ikke medfører Omvalg for denne Kandidats Vedkommende, der maa betragtes som valgt uden Afstemning efter Reglerne i § 7 i Bekendtgørelse af 17. Juli 1931 om kommunale Valg.

Til den saaledes fremkomne Klage skal Udvalget bemærke:

Den Omstændighed, at § 7, sidste Pkt., i Bekendtgørelse Nr. 200 af

17. Juli 1931 om Regler for Valg i Landkommunerne paa Færøerne, bestemmer, at de paa en Kandidatliste opførte Kandidater vil være at betragte som valgte uden Afstemning, forsaavidt der til Valgstyret kun er indleveret een gyldig Kandidatliste med kun een valgberettiget Kandidat, kan ikke medføre at vedkommende Kandidat kan betragtes som valgt uden Afstemning, idet det efter Reglerne i § 17, 2. Stk., i ovennævnte Bekendtgørelse er det nye Forstanderskab, der træffer Bestemmelse om eventuelt Suppleringsvalg, og et Forstanderskab skal bestaa af mindst 3 Medlemmer, jfr. Bestemmelserne i § 2 i Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.

Hans R. Berg kan herefter ikke betragtes som valgt uden Afstemning. — Forøvrigt bemærkes, at den fremsatte Klage ikke er fremkommet inden for den jfr. § 18 i førnævnte Bekendtgørelse fastsatte Frist.

Forslag.

1) Idet Tinget henviser til de i Betænkningen anførte Motiver erklæres Hans R. Berg af Høve som ikke valgt til Medlem af Høve Sogus Kommunes Forstanderskab.

2) Der meddeles Andrageren, Forstanderskabet og Valgstyret Afskrift af nærværende Betænkning.

Hans Nolsøe framlegði sjálðandi greint Ádringarforslag:

§ 7 i Bekendtgørelse af 17. Juli 1931 bestemmer, at forsaavidt der kun er indleveret een Liste, betragtes de paa samme opførte Kandidater som valgt uden Afstemning. Herefter skulde man antage, at 5 Personer, som var valgbare og opført paa en saadan Liste var valgt uden Afstemning, og man har ogsaa antaget, at 3 saadanne Personer var valgt. Underskrevne maa mene, at det samme maa gælde, selvom der kun paa Listen findes 1 eller 2 Kandidater, som opfylder de almindelige Betingelser for Valg.

§ 17 i nævnte Bekendtgørelse handler om Suppleringsvalg under en ordinær Periode, og man er ikke berettiget til at slutte fra denne Bestemmelse til det heromhandlede Tilfælde, idet Reglen i § 7 direkte omhandler dette Tilfælde, og naar det gamle Forstanderskab kan udskrive et helt nyt Valg, hvis der f. Eks. slet ingen Liste var indleveret, maa det gamle Forstanderskab ogsaa kunne udskrive Valg af 4 manglende Kandidater.

Forslag.

1) Hans R. Berg, Høvi betragtes som valgt til Medlem af Forstanderskabet for Høvi Kommune uden Afstemning.

2) Ved det nu i Efteraaret stedfindende Valg vælges yderligere 4 Kandidater.

Við atkvæðisgreiðsluna 21. november fall nevndaruppskotið, bert 4 atkv.—0. Broytingaruppskotið fall eisini, bert 10 atkv.—0.

132. Ækjan av sóknarstýrislimum í Fámjins kommunu. (⁵/_{XII}).

Kommunala nevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbæturkning:

Forstanderskabet for Fámien Sogns Kommune har ved Skrivelse af 1. November 1937 ansøgt om, at Antallet af Forstanderskabsmedlemmerne for Fámien Sogn forhøjes fra 3 til 5.

Undertegnede Udvalg kan anbefale Tinget at imødekomme denne Ansøgning, saaledes at det overlades til Forstanderskabet efter Reglen i § 17 i Bekendtgørelse Nr. 200 af 17. Juli 1931 om kommunale Valg i Landkommunerne paa Færøerne at bestemme, hvornaar der skal udskrives Valg af de 2 Medlemmer, som Forstanderskabet forøges med.

Forslag.

- 1) Lagtinget meddeler herved Tilladelse til, at Antallet af Forstanderskabsmedlemmer i Fámien Sogns Kommune forøges med 2 til 5.
- 2) Det overlades til Forstanderskabet at bestemme, hvornaar Valg af de under Pkt. 1 nævnte Medlemmer skal foregaa. Valget sker efter Reglerne i § 17 i Bekendtgørelse Nr. 200 af 17. Juli 1931 om kommunale Valg i Landkommunerne paa Færøerne.

Tann 31. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

133. Lán til Viðoyar kommunu. (⁶XII).

Kommunala nevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbætur:

Forstanderskabet for Viderø Sogns Kommune har under 31. Maj d. A. henvendt sig til Lagtinget med følgende Andragende:

„I de seneste 3-4 Aar har Kommunen paa Grund af de vanskelige Betalingsforhold med svigtende Skatteevne staaet i Restance med Afdrag paa vor Gæld til Nordøya Sparikassa.

Gælden, der ifølge Obligationerne nu skulde være nedbragt til 3000 Kr., er endnu paa 5000 Kr., og da vi foruden ordinære Afdrag ikke ser os i Stand til at berigtige et ekstraordinært Afdrag paa 2000 Kr., har vi ansøgt Sparekassen om at forlænge Laanet, saaledes at det bliver at afdrage i 10 Aar med 500 Kr. aarlig.

Efter hvad vi har faaet oplyst, er Sparekassen villig til at gaa ind paa denne Ordning, og tillader vi os derfor at ansøge Lagtingets Approbation paa, at Viderø Sogns Kommune optager et Laan i Nordøya Sparikassa, stort op til 5000 Kr. at tilbagebetale i 10 Aar med 500 Kr. aarlig, paa Betingelse af, at Laanet bruges til at dække Kommunens Gæld til Nordøya Sparikassa.“

Undertegnede Udvalg, der har behandlet Sagen, kan anbefale, at der gives Kommunen den omsøgte Approbation.

Forslag.

Lagtinget giver Viderø Sogns Kommune Approbation paa Optagelse af et Laan stort 5000 Kr. — Fem Tusinde Kroner — i Nordøya Sparikassa at tilbagebetale i Løbet af 10 Aar og paa Betingelse af, at Beløbet indgaar som Dækning af Kommunens Gæld til nævnte Sparekasse.

Tann 14. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

134. Loyvi fyri Vestmanna kommunu til eigindómskeyp. (7ⁱ_{xii}).

Harna- og vegnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune har under 22. Juni d. A. anmodet Amtet om at faa et Beløb paa 3000 Kr. frigivet af Havnevæsenets Kontrabog med Færø Amts Sparekasse. Beløbet agtes anvendt til delvis Betaling af Ettes Ejendom i Vestmanhavn, som Havnevæsenet kan faa til Købs for en Pris af 8000 Kr. Restkøbesummen, 5000 Kr., bliver som 1. Prioritet staaende i Ejendommen og skal afdrages i 10 Aar samt forrentes med 5 ⁰/₁₀₀ p. a.

Den paagældende Ejendom er velbeliggende og er efter Udvalgets For-
mening egnet til Havnepakhus, hvilket det ogsaa er Hensigten at bruge Ejen-
dommen til, hvorfor man kan tiltræde Forstanderskabets Ansøgning.

Forslag.

1) Der meddeles Vestmanhavn Havnevæsen Tilladelse til at erhverve Ettes Ejendom i Vestmanhavn for en Købesum af 8000 Kr.

2) Af den Havnevæsenet tilhørende paa Kontrabog med Færø Amts Sparekasse indestaaende Kapital frigives et Beløb paa 3000 Kr., som vil være at anvende til det i Betænkningen anførte Formaal.

Tann 5. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

135. Kommunugaranti fyri trolara. ⁽⁸⁾XII).

Kommunala nevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbæturkning:

Forstanderskabet for Frodebo Sogns Kommune har ved Skrivelse af 18. Oktober 1938 ansøgt Tinget om Tilladelse til i Anledning af Køb af en Trawler:

- 1) at yde „Arbejdernes Trawlerdrift“, A.m.b.A., Tveraa, Garanti for et Laan paa 15.000 Kr., samt
- 2) at Trangisvaag Havnevæsen yder Undergaranti for Kommunens Garanti.

I den ekstraordinære Lagtingssamling 1936 vedtog Tinget:

„Løgtingið góðkennir, at Froðbiar sóknar kommuna garanterar fyri eitt lán uppá 10.000 kr. til at fáa eina trolaradrift í lag, og tryggjar løgtingið, at hesin garantiur heldur, um hann verður effektivur.“

Løgtingið samtykkir, at Froðbiar sóknar kommuna frítekur umskrivna trolaradrift í 5 ár fyri havna- og vørugjalt og játta henni ókeypis nýtslu av havnarinnar og kommununar byggingum og lendi.“

„Arbejdernes Trawlerdrift“ blev derefter startet, og Damptrawleren „Leivur Øssursson“ indkøbt.

„Arbejdernes Trawlerdrift“, der foruden Trawlerdrift driver almindelig Købmandsforretning, herunder Fiskefilvirkning, har fremsendt Regnskab med Status for Aaret 1937. Det fremgaar heraf, at Regnskabsaaret 1936 gav et Driftsunderskud paa Kr. 28.855,24, der paa nær Kr. 1.946,08 er dækket af Driftsoverskudet for 1937. —

Ifølge de for Udvalget foreliggende mundtlige Oplysninger, vil det afsluttende Regnskab for indeværende Aar vise et Overskud paa ca. 20.000 Kr. samtidig med, at forrige Aars Underskud er indtjent. Det kan her tilføjes, at der kun er betalt Renter af den Selskabet paahvilende Gæld.

Af vedlagte Status og Regnskab for Aaret 1937 fremgaar, at der til Lønninger, Daglejerarbejde og Hyrer er medgaaet ca. 90.000 Kr., hvilket Beløb for en stor Del er kommet Beboerne i Frodebo Sogns Kommune til gode og samtidig styrket Kommunens Skatteevne.

Trawlfiskeri paa Færøerne er en forholdsvis ny Drift, saa det er endnu for tidligt ud fra de hidtil indvundne Erfaringer at danne sig et nogenlunde paalideligt Skøn over Fremtidens Rentabilitet for denne Drifts Vedkommende, ligesom Fiskeforekomst, Markedsforhold og andre Omstændigheder er af stor Betydning i saa Henseende, men en Drift med 2 Trawlere skulde have bedre Forudsætninger for at kunne bære sig end med 1 Trawler, da Administrationsudgifterne bliver forholdsvis mindre, og et mindre Udbytte for den ene Trawlers Vedkommende kan muligvis kunne udjævnes med en god Fangst for den anden Trawler.

Hvad angaar Kommunens Garanti, saa har Kommunen haft Vanskeligheder ved at klare sine økonomiske Forpligtelser, men ved at gennemgaa Regnskab og Status for de sidste Aar, kan der spores en væsentlig Fremgang.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse, at der gives Frodebo Sogns Kommune Tilladelse til at yde „Arbejdernes Traw-

lerdrift", Tveroyri, Garanti for et Laan paa 15.000 Kr. under Forudsætning af, at der bliver indkøbt en Trawler.

Med Hensyn til Forstanderskabets Andragende om, at Trangisvaag Havnevæsen staar som Garant for Kommunens Garanti, mener Udvalget ikke at kunne imødekomme dette, da de Regler, der gælder for Havnens Administration, er til Hinder herfor.

Udvalget skal derfor tillade sig at fremsætte følgende

Forslag.

- 1) Der meddeles Forstanderskabet for Frodebs Sogns Kommune Tilladelse til at yde „Arbejdernes Trawlerdrift", A.m.b.A., Tversaa, Garanti for et Laan paa indtil 15.000 Kr. i Anledning af indkøb af en Trawler.
- 2) Under Henviisning til det i Betænkningen anførte kan der ikke gives Trangisvaag Havnevæsen Tilladelse til at yde Undergaranti for den under Pkt. 1 nævnte Garanti.

Tann 17. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

136. Studningur til Miðvágs og Sörvágs kommunu. (⁹/xii).

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

- a. *Sóknarstýrið fyrri Miðvágs kommunu* sækir í brævi, dagsett 8. í h. m. um studning til umvølingararbeiði viðvíkjandi tí strekkinum av „Statsvegnum“, ið liggur í Miðvágs kommunu. Í umsóknini verður víst á, at útreiðslurnar til umvølingararbeiði av áðurnevnda veg seinasta ár var ekstra stórt; eisini meinar kommunustýrið, at teirra strekki av vegnum, ið liggur í miðjuni, er fyrri meira sliti enn tey, ið liggja í Sandavágs og Sörvágs kommunu, og sum fylgi harav eisini dýrari at halda viðlíka. Illafrátt kemur, at Miðvágs kommunu er ógvuliga illa fyrri fíggjarliga, og vónar sóknarstýrið tí, at tingið vil veita ein hóskaðr studning.
- b. *Umsókn frá Sörvágs kommunu.*
Eisini Sörvágs kommunu hevur í brævi av 10. í h. m. umsókn á tingi um studning til umvølingararbeiði á „Statsvegnum“ fyrri árið 1937/38. Sóknarstýrið fyrri Sörvágs kommunu undirbyggir umsóknina við:

- 1) Tað hevur frætt, at aðrar kommunur søkja um studning til viðlíkahald av vegum, og meinar tað, at teirra kommuna hevur eina rætt og aðrar.
- 2) Telra partur av bilskattinum er minni enn tann, hinar kommunurnar í Vágoyndi fáa, tó er telra vegur avgjart betur umsitin enn hjá hinum kommununum.
- 3) Særvágs kommuna er, sum øll vita, ógvuliga vánaliga fyri fíggjarliga.

Nevndin kann vera samd við bæði tey áðurnevndu sóknarstýrir um, at viðlíkahaldið av vegunum fíggjarliga er vordin ein herviligur kleppur fyri kommunurnar, men sum státt er hevur tingið ongan pening til umvølingar, undantikið bilskattin, ið vanliga verður býttur út til tær ávarandi kommunur á hvørjum ári. Tingið hevur meira enn nokk við at skaffa til vegar tann pening, sum tað vanliga letur til byggjan av nýggjum vegum.

Sum sóknarstýrini vilja vita, er tað teirra skylda at halda vegirnar í góðum standi, og má tað átalast av tinginum, at kommunustýrir yvirhøvur eru alt for langrøkjut við at fara undir hesi arbeiðir, og verða útroiðslurnar hartil tí ofta størri enn neyðugt. Vónandi læst, áðrenn langt umliður, ein nýggj skipan í lag viðlíkahaldinum viðvíkjandi, sum vil lætta um hesa byrðu hjá kommununum; men tingið vil inntil tá krevja, at kommunustýrini gera alt, hvat tey eru ment, fyri at halda vegirnar í góðum standi.

Uppskot.

- 1) Samstundis sum umsøkjaraðnum verður gjørt kunnugt, at tingið ikki fyri tíðina ræður yvir peningi til studna til umvølingar av vegunum, skal tingið minna teimum umsøkjandi og sóknarstýrunum yvirhøvur um, at tað er telra skylda at halda vegirnar í góðum standi, og vil tingið krevja, at hetta verður gjørt til lítar, inntil nýggj skipan hesum viðvíkjandi er komin í lag.
- 2) Eitt eintak av álitiðnum verður sent til hvørt sóknarstýri í Føroyum.

Tann 28. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. --0.

137. Loyvi til Froðbøar kommunu til jarðakeyp. (¹⁰|_{xii}).

Kommunala neyndin framlegði soljóðandi Udvalgsbætur:

Forstanderskabet for Frodebo Sogns Kommune har ved Skrivelse af 29. September 1938 ansøgt om Tilladelse til for et Beløb af indtil 6000 Kr. at erhverve et Træareal paa ca. 28000 m², beliggende i Nærheden af Drelnæs ved Trangisvaagfjorden og tilhørende Anna Mohr Mortensen, Haus Mortensen, Johan Mortensen, Jens Mortensen og Daniel Johan Mortensen.

Det anføres i Ansøgningen, at det paagældende Areal er saaledes beliggende i Forhold til det under Udbygning værende Afskibningsanlæg ved Drelnæs, at det er af største Betydning for det offentlige at komme i Besiddelse af det ommeldte Areal.

Under Hensyn til, at undertegnede Udvalg maa mene, at det offentlige er interesseret i at erhverve ovennævnte Areal, kan man anbefale Tinget at meddele den ansøgte Tilladelse, dog saaledes, at Købesummen ikke overstiger 4000 Kr., idet man maa anse et saadant Beløb for Maksimum af Arealets faktiske Værdi.

Forslag.

I Medfør af Landkommunallovens § 27g meddeler Lagtinget herved Forstanderskabet for Frodebo Sogns Kommune Tilladelse til at erhverve den Anna Mohr Mortensen, Haus Mohr Mortensen, Johan Mortensen, Jens Mortensen og Daniel Johan Mortensen tilhørende Træejendom ved Drelnæs, Trangisvaag, stor ca. 28000 m² for en Købesum af indtil 4000 Kr.

Tann 31. oktober var uppskot neyndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

138. Lán til Vágs kommunu til víðkan av kajuni. (¹²|_{xii}).

Harna- og vegnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænking:

Ved Skrivelse af 15. November 1938 har Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune tilsendt Tinget Andragende fra Skibsejerne i Vaag, hvori disse ansøger Kommunen om at faa Havnen udvidet ved at bygge en Mur fra Kajen langs Stranden vestover til „Fløðulið“, ca. 100 Meter, idet Kajen betegnes som meget for lille, og der som oftest mangler Kajplads til Kutterne.

Forstanderskabet ansøger i den Anledning Tinget om at foranledige, at den paatænkte Udvidelse bliver kalkuleret af Tingets Tillidsmand, og at der gives Havnevæsenet Tilladelse til at optage et Laan til Bestridelse af Udgifterne ved Anlæggets Udførelse.

Da Sagen ikke foreligger tilstrækkelig belyst til, at den kan behandles i indeværende Lagtingssamling, idet der mangler Oplysning om, hvor stort Laan, der maatte blive Tale om, ligesom der heller ikke foreligger noget Projekt over det paatænkte Udvidelsesanlæg, skal Udvalget stille følgende

Forslag.

1) Sagen udsættes til næste Aar.

2) Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune anmodes om til næste ordinære Lagtingssamling at fremkomme med Plan og Overslag vedrørende den paatænkte Udvidelse af Vaag Havn tilligemed Regnskabsoversigt og Status for Vaag Havnevæsen.

Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 15 atkv.—0.

139. Kæra yvir kommunuval í Svínø. (¹³XII).

Kommunala nevndin framlogði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Købmand Michel F. Olsen, Svínø, har í Skrivelse af 12. Februar d. A. angaaende det den 7. s. M. foretagne Valg til Forstanderskab dersteds klaget over, at han som Stiller paa en til Valgnævnet indleveret Liste er blevet slettet paa Grund af, at han ikke havde betalt Skat. I denne Forbindelse anfører han, at Jordemoder Iskildine Jacobsen i Efteraaret 1937 havde givet ham Fuldmagt til at hæve hendes Tilgodehavende hos Kommunen paa 400 Kr., og at han anmodede Forstanderskabsformanden om at fratrække sin Skat for Aaret 1937 fra dette Beløb og udbetale ham Resten. Dette har Forstanderskabsformanden ikke villet gaa med paa.

Det er Udvalget bekendt, at der verserer en Sag mellem Kommunen og Jordemoderen i Svínø angaaende Udbetaling af hendes Løn. Det er sikkert dette, der har bevirket Modvilligheden fra Forstanderskabets Side.

Forstanderskabet har i Erklæring af 12. og 28. Februar anført, at Michel F. Olsen i Efteraaret 1937 havde nægtet at betale Skat. Forstanderskabsformand Joen Justinussen, Svínø, har under en den 26. August d. A. optaget Rapport udtalt, at Grunden til, at Listen blev ugyldiggjort var den, at Klageren stod i Restance for Skat.

Valgnævnet fik en Liste fra Forstanderskabet over de Vælgere, der stod i Restance for Skat, og der blev gaaet frem paa den Maade, at alle de, der ikke havde betalt Skat, blev slettet af Valglisten.

Valgnævnet henholdt sig paa samme Maade til Restancelisten overfor Stillerne af Kandidatlisterne og har i en Sagen vedlagt Erklæring udtalt, at Listen erklæredes for ugyldig grundet paa den Omstændighed, at der paa Grund af manglende Skattebetaling var for faa Stillere paa Listen, saaledes som oplyst i Norderøernes Syssels Skrivelse af 15. November d. A.

Under Henvisning til foranstaaende skal Udvalget fremsætte følgende

Forslag.

1) Under Henvisning til de i nærværende Betænkning anførte Grunde anser Lagtinget det ikke påkrævet at omstøde det den 7. Februar d. A. afholdte Valg til Forstanderskabet for Svínø Sogns Kommune.

2) En Afskrift af Betænkningen tilstilles Klageren og Forstanderskabet for Svínø Sogns Kommune.

Tann 18. desember varð nevndaruppskotið samtykt við 17 atkv—0.

Tann 16. desember varð málið beint í landsnevndina saman við soljóðandi brævi frá kommunala nevndini:

I den under Lagtingasag Nr. XII-13/1938 under 13. ds. afgjorte Sag vedr. Klage over Forstanderskabsvalg i Svínø, har der efter hvad der senere er fremkommet, manglet paa Oplysninger fra Klagerens Side, idet der i Sa-

gen er optaget Rapport fra Forstanderskabet og der foreligger tillige Erklæring fra Formanden i Valgnævnet.

Udvalget skal herved i Betragtning af, at Lagtinget vil afslutte nu, anmode Landsnevndin om at indhente fornøvede Oplysninger for sammen med Amtmanden at foretage det videre fornødne i Sagen.

140. Samtykt til lán til Høvs kommunu. (¹⁴|_{xii}).

Kommunala nevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Høvs sóknarstýri hefur við brævi av 29. november í ár heitt á tingið og biðið um heimild til í Færø Amts Sparekasse at lána 3000 kr., sum ætlanin er at nýta til rindan av kommununar parti av útreiðslunum viðvíkjandi byggjan av lærarahúsum í Høvi.

Tessvegna at nevndin meinar, at tørvur er at byggja lærarahús í Høvi, mæla vit tinginum til at veita ta umsøktu heimild. Men av tí, at nevndin eisini er greið yvir, at lán ikki fæst uttan lögtingsins garanti, loyva vit okkum at mæla til, at tingið tekur uppá seg ábyrgdina fyri hesum láni.

Uppskot.

Tingið veitir Høvs kommunu heimild til at lána upp til 3000 kr. — Trý túsund krónur — til byggjan av lærarahúsum og veitir garanti fyri hesum láni.

J. H. Danbjørg framlegði soljóðandi Broytingaruppskot:

Í staðin fyri nevndaruppskotið verður sett:

„Tingið veitir Høvs kommunu heimild til at lána upp til 4000 kr. — fyra túsund krónur — til byggjan av lærarahúsum í Høvi og veitir garanti fyri hesum láni

Tann 17. desember varð broytingaruppskotið samtykt við 15 atkv.—0. Nevndaruppskotið var hareftir burturdottið.

141. Söla av jarðastykki í Porkeri.

(¹⁵XII).¹⁾

Kommunala nevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Porkeris sóknarstýri hefur við brævi av 22. november í ár vent sær til ein lfm av kommunala nevndini lögtingsins og biðið hann reyna at fáa útvega tingsins heimild til sölu av tveinum jarðastykkjum í Porkeri, nevnlíga matr. nr. 52 og 89. Hesi bæði jarðastykkir hefur kommunan keypt undir útskipting av Innangarðsjørðini í Porkeri. --

Kommunala nevndin hefur hagraitt málið og fingið upplýst, at matr. nr. 52 er 389 m² og kostaði 4 kr. pr. m² ella íalt..... 1556 kr., og matr. nr. 89 er 863 m² og kostaði 60 oyr. pr. m² ella íalt... 517 —

Bæði stykkini hava soleiðis tilsamans kostað 2073 kr.

Sóknarstýrið biður um heimild til at selja hvørt av hesum stykkjunum fyri 1000 kr., ella í alt 2000 kr. Kommunan verður at lida eitt tap uppá 73 kr.

Í 1986 samtykti tingið, at jørðin skuldi seljast við einum hóskandi vinningi (sí lögtingstíðindi 1986, bls. 247—48). Men av tí, at nevndin er vorðin kunnug við, at tað í hesum føri eru fátækir fiskimenn, ið ynskja at keypa sær jørð til neystagrundir, og slík jørð, ið er hóskandi at byggja neyst á, er torfør at fáa í Porkeri, heldur nevndin, at tingið undir hesum viðurskiptum elgur at gera undantak og veita sóknarstýrinum ta umsøktu heimild.

Uppskot.

Tingið samtykkir 1) at veita Porkeris sóknarstýri heimild til at selja jørðina matr. nr. 52 og 89 í Porkeri fyri tilsamans 2000 kr. — tvey túsund krónur — og 2) at peningurin verður nýttur til eykaavdrátt av tí láni, ið upp varð tikið til keyp av hesi jørð.

Tann 14. desember varð uppskot nevndarinnar pkt. 1) samtykt við 17 atkv.—0 og pkt. 2) við 14 atkv.—0.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1987, bls. 247.

142. Kæra viðv. Miðvágs sóknar kommunu. (17¹/_{xii}).

Kommunula nevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbætur:

Nærværende Sag vedrører forskellige Klager, indgivne af Skatteydere i Midvaag, mod forhenværende Forstanderskabsformand Søren Danielsen, ss.

Der er paa Foranledning af Amtet foretaget politimæssig Undersøgelse. Det fremgaar af Landfogdens Erklæring, at „der er foretaget Undersøgelse af Kommunens Regnskabsførelse for den Periode, i hvilken Søren Danielsen har været Formand i Forstanderskabet, dels ved Gennemgang i Midvaag af Kommunens Regnskabsbøger og Bilag, dels ved Gennemgang af en Del Skattesager.

Regnskabsførelsen har været overordentlig mangelfuld, men der er ikke konstateret noget kriminelt Forhold.“

„Kommunens Regnskabsførelse har som anført været meget uordentlig, og kun ved en meget gennemgribende Revision vil det være muligt at trænge til Bunde i Forholdene. En saadan Revision vil være ret bekostelig. Og det vil efter det fremkomne dog være tvivlsomt, om der herved vil fremkomme Oplysning om egentlig kriminelle Forhold.“

Det fremgaar desuden af Sagens Bilag, at der ved Bogføring af de ved Udpantning indkasserede Beløb ofte er anvendt den Praksis, at saadanne Beløb er afskrevet paa andre Restancer, som vedkommende Debitor skyldte Kommunen. En saadan Fremgangsmaade er ganske utilladelig og bør paatales, ligesom det paa det alvorligste paatales, at Kommunens Regnskabsførelse ikke har været reglementær.

Forslag.

Idet Tinget henviser til det i Motiverne anførte, paalægges det Forstanderskabet i Fremtiden nøje at overholde de for de færreste Landkommuner gældende Regnskabsregler.

Tann 14. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

I43. Ymsir spurningar viðv. kommunu- val í Hovi. (¹⁸_{xii}).

Kommunala neendin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning A:

Under nærværende Sag har Mikkel Jespersen, Hove, den 22. November 1938 tilskrevet Færø Amt og anmodet om Besvarelse af:

- 1) Kan en Vælger fungere som Valgnævnsmedlem under Valghandlingen, da (den) nævnte Vælger ikke er valgbar paa Grund af Skatterestance, og derved ikke staar opført paa Valglisten?
- 2) Kan et Valg være gyldigt, naar Stemmesedlerne først er til Stede ca. 1 Time efter den af Valgnævnet fastsatte Tid for Valgets Begyndelse?
- 3) Kan en Kandidatliste til Forstanderskabsvalg være gyldig, naar den indeholder f. Eks. Kandidater til Skolekommissionen, da der udtrykkelig i i Valgnævnets Bekendtgørelse staar, at der kun skal vælges Medlemmer til Forstanderskabet?

Amtet har ved Paategning af 26. November 1938 tilstillet Lagtinget Sagen til Afgørelse.

Til de anførte Spørgsmaal skal undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, tillade sig at bemærke:

ad 1. Spørgsmaalet maa bevares bekræftende, idet Bestemmelse § 4 i Bekendtgørelse Nr. 200 af 17. Juli 1931 om Regler til kommunale Valg om at „Valgene i hvert Sogn ledes af et Valgnævn bestaaende af 3 af Forstanderskabet aarlig valgte, i Sognet bosatte Vælgere“ efter Udvalgets Formening maa forstaas saaledes, at Valg af Valgnævn sker blandt de paa Valglisten opførte Vælgere, uanset mulig Skatterestance.

ad 2. Ifølge fornævnte Bekendtgørelse § 8 skal Valgnævnet tilvejebringe til Brug ved Valget Stemmesedler og dertil passende Konvolutter. De saaledes tilvejebragte Stemmesedler og Konvolutter skal alle have til Stede i fornødent Antal.

Den Omstændighed, at de fornødne Stemmesedler og Konvolutter først er til Stede en Time efter Valghandlingens Begyndelse maa anses for ganske utiladeligt og bør absolut paatales, men kan dog ikke efter Udvalgets Skøn medføre en Omstødelse af Valget, medmindre det bevisligt har medført, at Vælgere ikke har kunnet deltage i det afholdte Valg.

ad 3. § 7 i samme Bekendtgørelse bestemmer, at „Afstemningen sker i Henhold til Lister, hvorpaa bestemte Personer bringes i Forslag til Valg“, at „en Kandidatliste kan indeholde færre Navne end det Antal Repræsentanter, der skal vælges, derimod er den ugyldig, hvis den indeholder flere Navne. Kandidaterne skal være saa bestemt betegnede ved Navn, Stilling eller Bopæl, at der ikke kan finde Forveksling Sted med nogen anden valgbar Person.“

At der paa en Kandidatliste til Forstanderskab ogsaa er opført Kandidater til Skolekommission, behøver ikke efter Udvalgets Formening at medføre, at en saadan Kandidatliste erklæres ugyldig, naar blot Kandidaterne til Forstanderskabet ikke er opført i større Antal end det An-

tal Repræsentanter, der skal vælges og paa en saa tydelig Maade, at Forveksling ikke er mulig. —

Udvalget skal herefter tillade sig at fremsætte saalydende

Forslag.

Idet Tinget godkender den af Udvalget givne Besvarelse til de af Mikkel Jespersen, Hove, stillede Spørgsmaal, meddeles der Forstanderskabet og Valgnævnet for Hove Sogn samt Andrageren Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 14. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

Seinri framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbetænkning B:**

Formanden for Valgnævnet i Hove Sogns Kommune har gennem Færø Amt fremsat Forespørgsel om en af de Kandidater, der blev valgt til Medlem af Forstanderskabet ved Valget den 14. November 1938, kan nægte at modtage Valg.

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, skal bemærke, at der i § 18 i Bekendtgørelse Nr. 200 af 17. Juli 1931 om kommunale Valg i Landkommunerne paa Færøerne, er bestemt, at „enhver, der er valgbar til Forstanderskabet, er pligtig til at modtage Valg til samme i to efter hinanden følgende Valgperioder, medmindre han har opnaaet en Alder af 60 Aar eller ifølge sin Helbredstilstand eller deslige maatte have anden skellig Grund til at ønske sig fritaget for Valget, hvilket afgøres af Valgnævnet eller, for saa vidt han maatte være utilfreds med dettes Afgørelse, af Forstanderskabet. Den, som har noget at anke over ved den foregaaende Valghandling eller i Anledning af de under samme afsagte Kundelser, maa, for at hans Anke kan komme i Betragtning, indgive sin Besværing skriftlig til Forstanderskabet inden 8 Dage efter, at Valghandlingen har fundet Sted. Inden en Maaned efter Besværingens Indgivelse afgør Forstanderskabet da Sagen, efter at Valgnævnet har haft Lejlighed til at afgive sin Erklæring derover. Forstanderskabets Kendelse kan inden 14 Dage efter dens Afsigelse indankes til Lagtinget.“

Af det anførte foreligger Svar paa den stillede Forespørgsel.

Forslag.

Med Hensyn til den af Valgnævnet for Hove Sogn stillede Forespørgsel henvises til § 18 i Bekendtgørelse Nr. 200 af 17. Juli 1931 om Valg i Landkommunerne paa Færøerne.

Tann 19. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 19 atkv.—0.

144. Ymsir spurningar viðv. kommunu- val í Havnar uttanbyggja- sókn. (19^{II}).

Kommunala nevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetrækning:

Færø Amt har under 28. November 1938 tilskrevet Lagtinget saaledes:

„Formanden for Valgnævnet i Thorshavns udenbys Sogn, Andreas Simonsen, Nordredal, har ved personlig Henvendelse til Amtskontoret meddelt, at der til det til Afholdelse den 17. December 1938 heraanviede Kommunevalg kun er indkommet vedlagte Kandidatliste, der kun indeholder 2 Kandidater, hvoraf den ene er i Restance med Kommuneskat for 1937.

Formanden har spurgt, hvad han herefter skal foretage.

Da Besvarelsen af dette Spørgsmaal formentlig tilkommer Lagtinget, skal man henstille, at Tinget foretager det videre fornødne.“

Kandidatlisten er saalydende:

„Til Th. Udenbyvalgsnevnd!

Vi undertegnede vil hermed indstille til Kommunevalg følgende Kandidater:

Til Forstanderskab: Hr. Richard Mortensen.
Hr. Jacob Danielsen.

Tillagsmænd: Hr. Jacob Holm.
Hr. Jacob Mortensen.

Stillere: Magnus Vilhelm Tórsheim. Joen Joensen. Ole Jacob Joensen. Joen Johansen. H. Edv. Olsen. Hans P. Holm. Ole Mortensen“.

Sagen er henvist til undertegnede Udvalg, der skal tillade sig at udtale:

Da der kun er indkommet 1 Kandidatliste, maa de paa samme opførte Kandidater ifølge § 7 i Bekendtgørelse Nr. 200 af 17. Juli 1931 om kommunale Valg anses for valgte uden Afstemning, forsaavidt de ellers opfylder Betingelserne for Valgret, og Kandidaternes Antal udgør de i § 2 i Lov Nr. 80 af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse fastsatte Minimum af 3, hvorved der fremhæves, at et beslutningsdygtigt Forstanderskab kan tage Stilling til, hvorvidt der efter Reglerne i ovennævnte Bekendtgørelse § 17, 2. Stk., skal udskrives Suppleringsvalg (efr. forøvrigt Lagtingets Vedtagelse i 1934 — Lagtingstidende 1934, S. 296 IV).

De paa den foreliggende Kandidatliste opførte Suppleanter maa i det foreliggende Tilfælde efter Analogien af Reglerne i forannævnte Bekendtgørelses § 17, 1. Stk., anses som rykket op som ordinære Kandidater, hvorefter Kandidatlisten indeholder et tilstrækkeligt Antal Kandidater, jfr. foran.

Forslag.

- 1) De paa den foreliggende Kandidatliste opførte Suppleanter maa anses som Kandidater, og samtlige de saaledes paa Listen opførte 4 Kandidater anses for valgt uden Afstemning, forsaavidt de paagældende ellers opfylder Betingelserne for Valgret.
- 2) Der meddeles Valgmønstret og Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning.

S. P. Zachariassen framlegði soljóðandi **Ændringsforslag**:

I Stedet for Udvalgets Forslag Punkt 1 sættes:

Da den ene af de paa Listen opførte to Kandidater staar i Restance for 1987 og saaledes ikke er valgbar, anses første Suppleant Jacob Holm valgt i hans Sted uden Afstemning, medens der vil være at afholde Suppleringsvalg for de manglende 3 Medlemmer til Forstanderskabet. Det nuværende Forstanderskab anmodes om i Forbindelse med Valgmønstret at udskrive Suppleringsvalg snarest. Det nuværende Forstanderskab anmodes om at fungere til Valget har fundet Sted ved at foretage de løbende Forretninger.

Tann 17. desember varð broytingaruppskotið samtykt við 13 atkv.—0. Nevndaruppskot pkt. 1) var hareftir burturdottið. Pkt. 2) varð samtykt við 14 atkv.—0.

145. Vatnleiðing í Húsavík. (20° XII).

Kommunala neyndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Formanden for Sundhedskommissionen i Husevig har henvendt sig til Tinget med Anke over de daarlige Forhold vedrørende Vandforsyningen der i Bygden.

Han anfører bl. a., at enkelte Familier i Husevig i økonomisk Henseende er saa daarlig stillet, at de ikke har Raad til at deltage i Udgifterne til Bygdens Vandforsyning og som Følge deraf er henvist til at bruge Vand fra en Elv, hvori flere Afløbsrender har deres Udløb, hvorfor Vandet maa anses for at være sundhedsfarligt og aldeles ubrugeligt som Drikkevand.

Disse Familier har henvendt sig til Forstanderskabet for Husevig Sogns Kommune med Andragende om Garanti for et Laan til Vandledning, men Forstanderskabet har afvist Andragendet.

Sagen har ogsaa været til Behandling i Lagtinget, som har henvist Andragerne til Oversundhedskommissionen.

Men alle Henvendelser har hidtil været resultatløse, hvorfor nævnte Formand for Sundhedskommissionen atter i Aar har henvendt sig til Lagtinget med Anmodning om, at Sagen bliver ordnet saaledes, at omtalte Beboere faar Adgang til at kunne faa rent Drikkevand.

Udvalget mener, at der paahviler Forstanderskabet Forpligtelse til at at sørge for, at Beboerne faar rent Drikkevand, hvorfor man tillader sig at stille følgende

Forslag.

Tinget anmoder Landsneyndin om at paalægge Forstanderskabet for Husevig Sogns Kommune at udføre de nødvendige Foranstaltninger til Sogens Fremme.

Tann 19. desember varð uppskot neyndarinnar samtykt við 19 atkv.—0.

XIII. Ymist.

-
146. Studningur til Chr. Matras. (1/XIII).¹⁾
 147. Studningur til J. H. O. Djurhuus (2/XIII).¹⁾
 148. Studningur til felagið „Varðin“ (3/XIII).¹⁾
 149. Studningur til Føroya Forngrípafelag. (4/XIII).²⁾
 150. Studningur til lögtingsöguna. (5/XIII).²⁾
 151. Studningur til studerandi. (6/XIII).³⁾
 152. Studningur til Føroya Ferðamannafelag. (7/XIII).³⁾
 153. Studningur til barnaheimið. (8/XIII).⁴⁾
 154. Studningur til „Røde Kors“. (9/XIII).⁴⁾
 155. Studningur til roynd við træplanting. (10/XIII).⁵⁾
 156. Ferðastudningur til handverkarar. (11/XIII).⁶⁾
-

Sí skjal nr. 5.

157. Studningur til maskin- meistaralæru. (¹²XIII).

Figgjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit: Sí skjal nr. 18, síðu 2.⁶⁾

Tann 21. november varð nevndaruppskotið samtykt við 13 atkv—0.

1) Sbr. Lögtingstíðindi 1937, bls. 203, 2) bls. 204, 3) bls. 205, 4) bls. 206, 5) bls 207, 6) bls. 247.

158. Studningur til myndskurðarlæru. (13/XIII).¹⁾
 159. Studningur til urtagarðslæru. (14/XIII).
 160. Studningur til reklamuteknara. (15/XIII).
 161. Studningur til afhaldsfeðgini. (16/XIII).²⁾
 162. Studningur til læraranámskeið. (17/XIII).³⁾

Sí skjal nr. 5.

163. Studningur til at læra til
 massösu. (¹⁸XIII).

164. Studningur til snikkara-
 reiðskap. (²⁰XIII).

Félagjarnævndin framlegði soljóðandi nevndarálit: Sí skjal nr. 18, síðu 3, 7) og 8).

Tann 21. november var uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.--0.

1) Sbr. lögtingstíðindi 1957, bls. 246, 2) bls. 205, 3) bls. 201.

165. Studningur til tuflufabrikk. (²¹_{XIII}).

Fíggiarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Av tí, at einki nýtt er komið fram í málinum síðan í fjør, og tingið, sum statf er, savnar pening til at geva munagóðan studning, verður hetta mál at niðurleggja fyri fyrst.

Uppskot.

Tingið savnar pening til at veita studning til fyriliggjandi umsókn.

Tann 28. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

166. Studningur til bygging av sornhúsi. (²²_{XIII}).

167. Studningur vegna mistan útróðrabát. (²³_{XIII}).

168. Endurgjald vegna tap av hoyggji. (²⁴_{XIII}).

Fíggiarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit: SÍ skjal nr. 18, síðu 3, 9) og 10) og síðu 4, 11).

Tann 21. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

169. Studningur til fiskivinnu- og búnaðarmál. (²⁵XIII).¹⁾

Fígðjarnevndin framlegði soljóðandi nevdorálit:

Í tingsetuni 1937 fékk landsnevndin heimild til inntil næstu vanliku tingsetu at nýta upp til 10.000 kr. til ymisk neyðturvulik endamál, serstakliga viðvikjandi fiskivinnumálum og búnaðarmálum. Av hesum peningi er til fiskivinnumál játtað um 5.400 kr., til búnaðarmál um 3.200 kr. og til øðru endamál 1000 kr. —

Tingið veitir árliga 10.000 kr. til jarðagrunnin, og kann úr hesum grunni veitast studningur til ymisk búnaðarmál. — Tann tóki peningur úr „Hansenska Legat“ er nú um 600 kr., og kann harav veitast studningur til ymisk búnaðaramboð (vognhjól, aktýggir o. t.)

So statt heldur nevndin — ávísandi tey fígðjarligu viðurskiftini — at tað ikki er neyðugt í ár at veita nakran studning serstakliga til landbúnaðurin.

Uppskot.

Landsnevndin fær heimild til inntil næstu vanliku tingsetu at nýta upp til 5000 kr. úr amtsgrunninum til ymisk neyðturvulik endamál, serstakliga viðvikjandi fiskivinnuni.

Tann 28. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 20 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 216.

170. Gistingarhús fyri realskúla- næmingar. (²⁶|XIII).

Fíggingarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit: Sí skjal nr. 18, síðu 4, 12).

Tann 21. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

171. Føroya mentunargrunnur. (²⁷|XIII).

Skúlanevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í brævi, dagsett 24. juni 1938, undirskrivað av telefonstjóra Louis Zachariassen o. ø., verður heitt á Føroya Løgting um at veita stovnsfæ til ein mentunargrunn, nevndur „Føroya mentunargrunnur“, ið skal hava til endamáls í fyrstu syftu at styðja føroyskar bókmentir, og seinni, tá peningalig líkindi verða til tess, eisini aðra føroyska mentan.

Uppskot til reglugerð er viðlagt og er har skotið uppá, at stovnsfæ til grunnin skal fáast til vegar á tann hátt, at lögtingið letur til grunnin tann pening, sum telefonverk Føroya lögtings hevur tilgóðar hjá Klakksvíkar sjúkrahúsi 11. desember 1938.

Til at økja um pening grunnins verður skotið uppá, at tingið ásetur at hækka prísir á telefonskreytbløðum frá 50 oyru til 1 kr. fyri hvørt, umframt á annan hátt at økja um pening grunnins. --

Uttan at koma gjøllari inn á reglugerðina á hesum sinni, skal nevndin mæla til, at væl verður undirtikið við tankanum um at fáa sett ein mentunargrunn á stovn, tá hetta er neyðugt, um tað gróður, sum verið hevur í okkara føroyska mentunarlívi, skal kunna halda fram og trívast í framtíðini.

Við tað at peningaviðurskipti lögtingsins júst nú eru heldur torfør, og tá ein fíggarlig umskipan liggur fyri, sum kann væntast at liggja meira greið næsta ár, heldur nevndin, at rættast er at biða til næsta ár at taka endaliga støðu til spurningin. Eisini kann vera væntandi, at spurningurin viðvíkjandi tí peningi, sum telefonverkið eigur til góðar hjá Klakksvíkar sjúkrahúsi, til ta tíð verður greiddur.

So státt skal nevndin mæla til at samtykkja hetta

Uppskot.

- 1) Málið verður goymt til næsta ár.
- 2) Álitð verður gjört umsóknarmonnunum kunnigt.

Tann 14. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

172. Máting av gomlum húsum. (²⁸XIII).

Figgjarnevndin framleggði soljóðandi Udvalgsbetyðning:

Et i Lagtingssamlingun 1937 indkommet Andrageude fra Hr. Arkitekt H. C. W. Tórgarð om Støtte til Opmaaling af gamle Huse paa Færøerne blev paa Grund af dets sene Fremkomst udsat til indeværende Samling og har været til Behandling i underskrevne Udvalg.

I sin Skrivelse til Lagtinget paapeger Andrageren Betydningen af en almindelig Undersøgelse af færøsk Byggeskik og henviser til Afhandlinger, hvori han har behandlet Emnet, og til den af ham udgivne Bog: „Føroysk hús“ (Færøske Huse), Tórshavn 1932.

Endvidere anfører Andrageren, at det er hans Hensigt at andrage Ny Carlsbergfondet eller Carlsbergfondet om Støtte, og anmoder Lagtinget om foruden direkte Støtte ogsaa at give et saadant Andrageude Anbefaling.

Udvalget er enlgt med Andrageren i, at det vil være af stor Vigtighed at faa iværksat en almindelig Undersøgelse, omfattende alle Øerne, af gammel færøsk Byggeskik. En saadan Undersøgelse med Opmaalinger og Tegninger bør efter Udvalgets Skøn omfatte alle de ældste Privatboliger: Bøndergaarde med tilhørende Udhuse og Husmandsboliger, samt offentlige Bygninger saasom de ældste Kirkebygninger.

At et saadant Arbejde er vigtigt og paakrævet, er indlysende for enhver, som kender færøske Forhold. Den store og hurtige Udvikling, som Øerne har gennemgaaet, særlig i dette Aarhundrede, har medført, at meget af det gamle helt er forsvundet. Dette gælder naturligvis ogsaa Bygningerne, som saa at sige uden Undtagelse var opført af Tømmer. Det vil derfor være af stor Vigtighed at faa bevaret det, som endnu er tilbage fra ældre Tid, om ikke paa anden Maade saa gennem en Undersøgelse som den her paatænkte, med Opmaalinger og Tegninger. Herved vil det, som er tilbage af gammel færøsk Byggeskik, blive bevaret, hvilket ogsaa kan have sin Betydning ved en samlet Undersøgelse af gammel Byggeskik i Skandinavien.

Skønt Tingets Midler for Tiden er stærkt begrænsede, mener Udvalget dog, i Betragtning af den kulturhistoriske Betydning, Sagen har, at kunne tilraade, at der ydes Andrageren Støtte. Ligeledes kan Udvalget tilraade, at Tinget anbefaler Andrageren til Støtte fra Ny Carlsbergfondet eller Carlsbergfondet.

Endvidere mener Udvalget, at det vil være naturligt at sætte som en Forudsætning for Ydelse af Bevillinger til Sagens Gennemførelse, at det indsamlede Materiale (Opmaalinger, Tegninger etc.) tilstilles Færø Amts Bibliotek til Indlemmelse i dets Samlinger.

Forslag.

- 1) Til Undersøgelse af gammel færøsk Byggeskik ydes der Andrageren 200 Kr. af Økonomisk Fond for 1938.
- 2) Under Henvisning til ovenstaaende Betænkning anbefaler Tinget Andrageren til Støtte fra Ny Carlsbergfondet eller Carlsbergfondet.
- 3) Det er en Forudsætning fra Tingets Side, at det indsamlede Materiale (Opmaalinger, Tegninger etc.) tilstilles Færø Amts Bibliotek til Indlemmelse i dets Samlinger.

Tann 1. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

173. Bygging av nýggjum barnaheimið. (²⁹|XIII).

Nýggjarnævndin framlegði sliððandi nevndarálit:

Stýrið fyrri Færoy barnaheimi hevur sent umsókn, dagsett 30. jult í ár, inn á ting um at fáa lægtingið at veita ein studning uppá 12.000 kr. til bygging av einum nýggjum barnaheimi í Havn, møguligt soleiðis, at hesin studningur verður at rinda gjøgnum 3—4 ár.

Málið var til viðgerðar á tingi í fjør, og varð tá upplýst, at stýrið sjálvt hevði 7—8000 kr. tækar, og var barnaheimið tá mett at kosta o. u. 60.000 kr., men annars var hvørki tekning ella kostnaðarætlan skaffað til vegar. So státt varð málið goymt til næsta ár.

Í umsóknini frá í ár verður greitt frá, at stýrið umframt at hava o. u. 12.000 kr. tækar (ið eru savnaðar saman sum frivilligar gávur og á annan hátt) eisini ræður yvir einum byggiplássi, ið er um 6000 m² stórt.

Sum skjál í málinum er viðlagt tekning og beskrivsl, men eingin kostnaðarætlan. Við at spyrja seg fyrri hjá formanninum fyrri stýrið, prestinum Rasmussen í Klakkevík, hevur nevndin fingið upplýst, at tað nýggja barnaheimið leysliga er mett at kosta ca. 100.000 kr. Arkitekt Thomas Havnung, Keypmannahavn, ið hevur gjørt tekning og beskrivsl, er eisini biðin um at gera eina fullfíggjaða kostnaðarætlan, og kann hon kanska væntast at verða send nevndini um stutta tíð.

Meðan það gamla barnaheimið í Vestmanna hert hefur pláss til ca. 14 börn, kemur það nýggja at rúma frá 82—86. Uppá spurningin um stýrið hevdí nákra fíggjarætlan fyrir driftina af tí nýggja barnaheiminum, hefur formaðurin upplýst, at so er ekki, men hefur stýrið roknað við, at um heimið framvegis fekk tann studna frá tinguinum, það nu hefur og eisini fekk studna frá býarstýrinum í Havn, vildi driftin verða sikrað, men lovaði hann annars at nevndin skuldi fáa eina fíggjarætlan fyrir driftina af tí nýggja heiminum.

Af tí, at það hefur verið frammi í nevndini, um það ekki var beinari at byggja aftrat húsinum í Vestmanna heldur enn at byggja af nýggjum í Havn, hefur nevndin spurt seg fyrir hjá fyrirstöðukvinnuni fyrir barnaheiminum og fíngið upplýst, at hetta er gjört einaferð, og er nú ekki pláss fyrir nýggjari viðkan af heiminum. Stýrið hefur eisini sœkt kommununa í Vestmanna um at fáa byggigrund fyrir einum nýggjum barnaheimi, men hefur það verið ógjörlikt; það er grundin til, at stýrið hefur vent sær til Havnar býráð. Annars er at siga, at heimið í Vestmanna einki spælipláss hefur, heldur ekki eru líkindi til at fáa nakað.

Nevndin skilfr væl tann týðning, hesin spurniugur hefur fyrir okkara samfelag og vil fegin vera við til at greiða hann á besta hátt; men soleiðis sum hann fyriliggur, er það ekki gjörlikt hjá nevndini at taka avgjörda stöðu til málið í ár. Eisini er nevndin af teírri hugsan, at það má vera heldur hættislikt hjá stýrinum at fara undir at byggja eitt so dýrt hús og ikkt hava melra enn hægst 24.000 kr. tœkar, um so er at tinguð veitir tær umsœktu 12.000 kr.

So statt skal nevndin mæla til, at málið verður goymt til næsta ár, og at stýrið til ta tíð skaffar til vegis:

- 1) Kostnaðarætlan,
- 2) Driftsætlan.

Uppskot.

1) Málið verður goymt til næsta ár.

2) Eitt eintak af álitinum verður sent umsœkjaranum.

Tann 24. november varð uppskot nevndariunar samtykt við 16 atkv.—0.

174. Yvirtakan av bankaktium. (³⁰|XIII).¹⁾

Fíggarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Spurningurin um yvirtakan av Landmandsbankens aktium í Føroya Banka varð í fjør beindur til landsnevndina til at framhalda tingingar við Landmandsbanken viðvíkjandi yvirtakingini. Men sæst landsnevndin einkið at hava gjørt við málið.

Málið er so státt komið aftur til tingið. Men vegna tað nógva arbeiði, ið nevndin hevur haft um handi, hava ikki stundir verið til at viðgjørt málið til enda. Verður tí at goyma málið til næstu tingsetu.

Uppskot.

Málið verður goymt til næsta ár.

Tann 19. desember varð uppskot nevndariunar samtykt við 19 atkv.—0.

175. Útreiðslur viðv. nevninga- sakis. (³¹|XIII).

Málsámalnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Løgtingsskrivstovan hevur gjørt tinglunn kunnigt, at eftir lóg av 11. apríl 1918 um útreiðslurnar í straffimálum eigur ríkiskassin at bera útreiðslurnar til flyting og dagpengar til nevningar og samsýning til vitnir í nevningamálum, men at amtsfondin ikki hevur fingið afturgoldið hesar útreiðslur í einari nevningasak sum hevur verið.

Fútin hevur sagt nevndini frá, at hann hevur vent sær til ríkiskassan um at fáa afturgoldnar hesar útreiðslur.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 265.

Nevndin skal mæla til, at málið verður sent landsnevndini at greiða saman við spurninginum um refusión frá ríkiskassanum í straffimálum, hvar sorinskrivarin fungerar sum landsrættur.

Uppskot.

Málið verður sent til landsnevndina.

Tann 12. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

176. Eftirgevan av lögtingsskatti. (³²XIII).

Fíggarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Ludvig Larsen, eldri, á Argjum, hevur umsókn, dagsett 15. juni í ár, innt á tingi um at fáa eftirstøður av lögtingsskatti, hann skyldar fyri 1937, eftirgívnar. Tað er tikið pant í búnyttum t. d. í 1 sofú og 4 stólum, hann eigur, fyri at sikra skattin. Hann er sjálvur 59 ára gamal, kona hansara 57, og liggja tey bæði fyri tíðina í arbeiðsloysi. Tey eiga 7 vaksin børn, 6 av teimum syrgja fyri sær sjálvum, tað eina, ein 20 ára gamal sonur, er kypil, býr hjá foreldrunum og verður føddur av teimum. Tey eiga ongan pening, heldur ongar fastar ognir, bert nakað av klæðum og neyðturviligum innbúgvi. Heldur ikki fáa tey nakran almennan studning.

Nevndin skilir, at umsøkjariin fíggarliga er illa fyríkomín og skal mæla til, at málið verður givið landsnevndini at greiða sum best.

Uppskot.

Málið viðvíkjandi eftirstøður av lögtingsskatti fyri 1937 hjá Ludvig Larsen, eldri, á Argjum, verður givið landsnevndini upp í hendi at greiða á besta hátt.

Tann 15. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

177. Uppskriving av orðaskifti á tingi. (³⁸|xm).¹⁾

Figgjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Málið um uppskriving av orðaskifti á tingi var til viðgerðar í tingsetuni 1937, men helt nevndin, sum hevði málið til umhugsunar, vera neyðugt at goyma tað til næsta ár, fyri at landsnevndin kundi savna upplýsingar um, hvussu skipað hevur verið fyri, tá ið orðaskifti í tinginum fyrr hevur verið uppskrivað, og hvat kostnaðurin hevur verið.

Ynskjandi kundi eisini verið at fingið kanna eftir, hvussu fram verður farið aðrastaðni undir líknandi viðurskiftum sum hjá okkum, og um tað er neyðugt at skriva upp orðaskifti í øllum málum. —

Landsnevndin hevur skrivað til „Ålands Landskapsnämnd“, og frá henni fingið ymiskar upplýsingar, soleiðis sum sæst av hjálægdu brøvum, dagsett ¹⁶/₂. og ²¹/₁₀. í ár.

Av hesum sæst, at orðaskifti í Ålandslandstingi verður stenograferað av tveimum persónum og síðan reinskrivað, hvareftir tað verður „mangfoldiggjørt“ í minsta lagi í so nógvum eintøkum, at hvør limur av landstinginum og landsráðnum fær eitt. Stenografimanuskriptið verður omskrivað til vanligu skrift av einari maskinskrivursku, sum er kunnug við stenografi og síðani duplikerað.

Landsnevndin hevur eisini spurt seg fyri yviri á Bornholm, hvussuleiðis teir fara fram í amtsráðnum har, men hevur eun ikki fingið svar.

Nevndin skal mæla til, at landsnevndin savnar fleiri upplýsingar aðrastaðni frá, t. d. úr Íslandi, og so til næstu tingsetu setur fram uppskot um, hvussu hon heldur her skal vera farið fram.

Uppskot.

Málið verður givið landsnevndini at fyrireika sum best, og hevur hon til næstu tingsetu at seta fram uppskot til skipan fyri riti av orðaskiftinum á tingi.

Trond Hansen framlegði soljóðandi broytingaruppskot:

Málið verður givið landsnevndini at fyrireika soleiðis, at arbeiðið við at stenografera og duplikera orðaskifti á tingi verður byrjað fyrsta dag, tingið semur saman í 1939.

Tann 25. november varð broytingaruppskotið sett undir áthvøðisgreiðslu við *nævnakall* og fall, bert 12 (Winther, Patursson, Zachari-

¹⁾ Sbr. lögtingatíðindi 1937, bls. 225.

asen, Simonson, Nielsen, Heinssen, Hausen, Danbjørg, Nielsen, Elløfsen, M. A. Jacobsen og Kallsoy atkvæddi fjöri, 0 innóti.

Nevndaruppskotið varð samtykt við 18. atkv.—0.

178. Ting í Norðoyum. (⁸⁴XIII).¹⁾

Ymsamáluneyndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Sagen blev rejst i 1936 af Forstanderskabene i Norderøernes Sys-
sel, men blev udsat, for at der kunde fremskaffes forskellige Oplysninger. I
1937 afgav nærværende Udvalg Betænkning (se Lagtingstidende 1937, S.
227). Heri anføres, at Sysselmanden udtaler, at han ikke skønner, at Biting-
sted paa Norderøerne har nogen væsentlig Betydning. Forstanderskabet til-
byder Kommunekontoret til Retslokale og mener ogsaa, at Forsamlingshuset
muligvis kunde benyttes. Fra Sørenskriveren forelaa der Oplysninger om,
hvor mange Stævninger der var berammet mod Personer, boende i Norder-
øernes Sysse (i 1932—36 ca. 40 Stævninger aarlig). Heraf bortfaldt ca. 1/3,
som ikke blev behandlet i Retten. I nogle af Sagerne blev der straks afsagt
Udeblivelsesdom, medens der kun i forholdsvis faa Sager afsagdes Dom i 2.
eller senere Retsmøde. Dommeren mente ikke, at der var tilstrækkelig An-
ledning til at oprette Tingsted i Klaksvik, og hvor det er nødvendigt at an-
tage Sagfører, vil Udgifterne til Sagførerens Rejse til Klaksvik opveje den
Besparelse, der vilde opnaas, ved at Parter og Vidner blev fritaget for at
rejse til Tórshavn. Dernæst anføres det, at der maa stilles visse Krav til
Lokaleforhold.

Udvalget henviste til tidligere Behandling af lignende Spørgsmaal
(jfr. Lagtingstidende 1929, S. 149). Udvalget er indforstået med, at det ofte
er ret bekosteligt for Parter og Vidner at skulle møde i Tórshavn, men der
ydes dog en Rejsegodtgørelse og Dagpenge. Desuden kan Retten sættes
uden for de ordinære Tingsteder, naar Dommeren skønner det nødvendigt.
Endelig vil det koste det Offentlige en Del Penge til Rejseudgifter, Diæter
o. s. v., saafremt Dommeren skal have fast Ting uden for Tórshavn og Tver-
oyri, og der vilde saa fremkomme Begæring ogsaa fra andre Sysler om Be-
tingsteder. Efter alt det foreliggende mente Udvalget derfor ikke at kunne
anbefale, at der for Tiden fremsættes Forslag om Oprettelse af nye Ting-
steder. Ved Sagens 3. Behandling blev den dog udsat til indeværende Aar.

¹⁾ Sbr. lagtingstíðindi 1937, bls. 227.

Udvalget har forespurgt Forstanderskabet i Klakksvik, om det har noget yderligere at anføre, end hvad der tidligere er meddelt, men der foreligger intet Svar.

Idet Udvalget henviser til, hvad der anførtes ifjor, mener man ikke at der foreligger noget, som kan forandre Udvalgets Stilling, og man stiller derfor følgende

Forslag.

Tinget mener ikke for Tiden, at det er gør ligt at fremsætte Forslag om Oprettelse af nye faste Ritingsteder.

Tann 24. november fall uppskot nevndarinnar, bert 10 atkv.—0.

179. Lønviðurskipti fyri jarðamøður. (³⁸XIII).¹⁾

Kommunala nevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænking:

Sagen har været til Behandling i Tinget 1937 (se Lagtingstidende for dette Aar, Side 226). Færø Amts Jordemødres Kredsforening ansøger Tinget om at udvirke, at Jordemødrenes Lønningsvilkaar bliver forbedret, saaledes at den faste Løn bliver forhøjet med 400 Kr. aarlig, og at Pensionens Maksimumsgrænse fastsættes til 900 Kr. og Minimumsgrænsen til 550 Kr. aarlig. Der andrages desuden om, at den for Færøerne gældende Sygekasselov ændres saaledes, at Sygekasserne bliver pligtige til at betale for Fødselshjælp.

Tinget vedtog at tilstille Sagen til samtlige Kommunalforstanderskaber paa Færøerne samt Thorshavn Byraad og Centralforeningen af Sygekasser med Anmodning om til næste ordinære Lagtingssamling at fremkomme med en Udtalelse til Brug for Tinget. —

Der foreligger nu følgende Udtalelser i Sagen:

Fuglø, Svinø, Kunø, Myglødal, Andefjord, Fuglefjord, Lervig, Gøte, Næs, Funding, Haldersvig & Saxen, Kvalvig, Vestmanhavn, Kalbuk, Hestø, Sandevaag, Midvaag, Myggenæs, Skaalevig, Husevig, Vaag og Sumbø Sognes Kommuner
kan ikke anbefale Forhøjelse af Jordemødrenes Lønningsvilkaar,

¹⁾ Sbr. lagtingstíðindi 1937, bls. 226.

Vlders Sogns Kommune

foreslaar, at Jordemødrenes Lønningsforhold forbliver uforandrede med Undtagelse af, at Jordemødrenes Bølggødtgørelse bortfalder,

Klaksvig, Husum, Kollefjord og Hove Sognes Kommuner ønsker Jordemødrenes Lønningsforhold uforandrede,

Sjov, Nolsø og Skopen Sognes Kommuner tager ingen Stilling til Sagen,

Frødebø Sogns Kommune udtaler,

at Jordemødrenes Lønningsforhold overhovedet ligger noget lavt, og at der derfor er Trang til at overveje en rimelig Forhøjelse,

Thorshavn Byraad anbefaler,

at Jordemødrenes Løn og ogsaa Pensionen bliver forhøjet, f. Eks. 25⁰/₁₀₀ men ikke over 40⁰/₁₀₀,

Ejde, Kvivig, Thorshavn udenbys, Kirkebø, Sørvag, Bø, Sand, Skuø, Hvalbø, Famien og Porkere Sognes Kommuner

har ikke udtalt sig om Sagen,

Centralforeningen af Sygekasser paa Færøerne

udtaler til Jordemødrenes Andragende om, at Sygekasserne bliver forpligtet til at betale for Fødselshjælp, at Foreningen bestemt maa fastholde, at Sygekasserne ikke kan paatage sig nye Forpligtelser før der er kommet en tilfredsstillende Ordning i Stand angaaende Kommunernes Gældsforhold til Sygekasserne og Sygekassernes Gæld til Sygehusene.

Udvalget har behandlet Sagen og skal med Hensyntagen til det Standpunkt, der fra de paagældende Kommuner og Centralforeningens Side er taget til Spørgsmaalet, fremsætte til Tingets Vedtagelse følgende

Forslag.

Tinget mener ikke for Tiden under Hensyn til de paagældende Kommuners og Centralforeningers Stilling til Sagen at kunne gaa med til en Forhøjelse af Jordemødrenes Lønningsvilkaar.

Tann 17. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

180. Útflutning av leir frá Hvalbø. (³⁷XIII).

Mensamálanevndin framlegði soljóðandi nevndarátt:

Kommunustýrið biður tingið virka fyri, at Hvalbøar kommuna kann fáa einarætt til útflutning av eldføstum leiri frá Hvalbø. Harvið kunnu fólk fáa fíngi arbeiði. Leirið kann brúkast samstundis við kolinum, og tað verður lættari at arbeiða í kolaminunum, um leirið kundi verið tikið burtur.

P/f Føroya-kol hevur eftir koncessión av 15. mai 1932, givin av kongi, fyri 50 ár fíngið koncessión uppá útflutning av koli og leiri í Suðuroy, og so státt er tað ógjøriligt hjá tinginum at fáa útvirkað einarætt til kommunustýrið.

Uppskot.

Avskrift av álitinum verður sent kommunustýrinum.

Seinri framlegði *nevndin* soljóðandi broytingaruppskot:

Nevndin mælir til, at Føroya-kol og kommunustýrið samráðast um samarbeiði og setir fram hetta

Uppskot.

Til nevndaruppskotið verður sett:

Kommunustýrið og P/f Føroya-Kol verða umblíðin at samráðast um málið.

Tann 26. oktober varð broytingaruppskotið samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. Nevndaruppskotið soleiðis broytt varð samtykt við 16 atkv. - 0.

181. Nýtsla av koli í Hvalbø. (³⁸XIII).

Ymsumálanevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Kommunustýrið fyri Hvalbøar sókn biður tingið virka fyri, at kommunan kann fáa til keyps tøy kol, sum eru í Prestfjallinum, og rætt til at flyta tøy við at leggja bana ella koyrivegir.

Íbúgvararnir í Hvalbø hava gjøgnum mong ár fyri leigu havt loyvi til at bróta kol í Prestfjallinum. Eftir lóg av 24. maí 1937 hevur nú landbrúksráðið at skipa fyri prestjardini, og nevndin skal mæla til, at málið verður sent ráðum til viðgerðar, og ivast ikki í, at ráðið vil viðgera málið við vælvild og tryggja íbúgvarunum rættin til eisini í framtíðini at kunna fáa kol til húshaldsbrúk á besta og bíligasta hátt.

Uppskot.

- 1) Málið verður sent til landbrúksráðið.
- 2) Avskrift av álitinum verður sent kommunustýrinum.

Seinri framlegði nevndin soljóðandi broytingaruppskot:

Landbrúksráðið hevur sagt frá, at tað vil víssa íbúgvarunum í Hvalbø atgongd til at bróta kol í Prestfjallinum. Nevndin setur fram hetta

uppskot.

Til pkt. 1 verður sett:

Tað verður heitt á landbrúksráðið at víssa Hvalbingum loyvi til framvegis at bróta kol í prestfjallinum.

Tann 26. oktober varð broytingaruppskotið samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. Nevndaruppskotið soleiðis broytt varð samtykt við 17 atkv.—0.

182. Oyðan av rottum og mýs. (³⁹XIII).¹⁾

Búnaðarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Henda sakin varð í 1937 send inn á ting av Gjáar búnaðarfelag, og gav tingið tann 8. november s. á. álit í sakini, harav framgekk at tingið á táverandi tíðarskeiði hevði tilboð frá einum felagi í Svendborg, A/S Daxin, um at lata rottugift og um at senda kønan mann til Føroyar fyri at seta arbeiðið í gongd viðvíkjandi oyðan av rottum.

Tingið samtykti at lata 500 kr. til frama fyri mátið, eisini varð samtykt at yvirgeva til landsnevndina at fáa hesa oyðing setta í gongd og láa at vita, um sóknarstýrini vildu vera við til at taka lut í útreiðslunum. —

Tað fyriliggur nú svar frá 87 sóknarstýrum. Av hesum hava 27 givið játtilist um at taka lut í útreiðslunum, 8 sóknarstýrir vilja ikki luttaka í útreiðslunum, meðan 2 ikki taka endaliga støðu til málið. Frá 6 sóknarstýrum er einki svar komið uppá fyrispurningin frá landsnevndini.

Landsnevndin hevur í brævi av 29. mars í ár biðið A/S Daxin um at senda kønan mann upp higar at seta oyðingina í gongd, og felagið hevur í svari av 4. april í ár givið játtilsi herum, men orsakað av sjúku kom hetta ikki í lag.

Nú liggur fyri eisini eitt tilboð frá hr. Peter Nolsøe, Vági, um at lata eitt oyðingarslag, sum kallast „Tabu-Gas“. Hr. Nolsøe er villugur at fara til Danmark fyri at fáa kunneika um, hvussu oyðing av rottum fer fram við hesum gassi. —

Nevndin er av teirri áskoðan, at tað verður neyðugt at seta í verk eina oyðing av rottum, men um tað ber til at gera hetta í øllum oyggjunum í senn, er ilt at siga, av tí at nøkur sóknarstýrir ikki vilja vera uppi í. Nevndin vil tó halda, at ein roynd má verða gjørd og skal mæla til at byrja við eini oyggj, t. d. Eysturoy, so menn kunnu fáa høvi til at royna bæði tey nevndu sløgin av rottugift. Í Eysturoy hava øll sóknarstýrini játtað at luttaka í oyðingini.

Nevndin loyvir sær hereftir at seta fram hetta

uppskot.

- 1) Úr amtsgrunninum verða veittar Landsnevndini upp til 500 kr. at ráða yvir til oyðan av rottum og mýs í Føroyum.
- 2) Tað verður yvirlatið til landsnevndina at fyrirreika arbeiðið viðvíkjandi oyðing av rottum, soleiðis at tað verður sett í verk skjótast gjørligt sum í álitinum ávíst.

Tann 10. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

1) Sbr. Løgtingstíðindi 1937, bls. 287.

183. Hini av amtmanninum greiddi mál. (⁴⁰XIII).¹⁾

Amtmannsmálanevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Amtmannsmálanevndin hevur tann 16. í. h. m. gjøgnumhugt Løgtingsins Anvísning-Journal fyri tíðarskeiðið 1/11. 1937 til 1/11. 1938, og hevur nevndin ikki funnið nakað, vit meina at kunna átala.

Tann 22. november varð málið tikið til kunngeringar.

184. Decision av roknskapum. (⁴¹XIII).²⁾

Gunnar Wintker framlegði tann 14. desember Forslag til Decision fyri fylgjandi roknskapir:

- 1) S/S „Smitil“ for Aaret fra 1/4. 1937—31/3. 1938.
- 2) Færø Amts Bibliotek og Arkivafdelingen for Aaret fra 1/4. 1937—31/3. 1938.
- 3) Vaag kommunale Elektricitetsværk for Aaret 1937.
- 4) Føroya Vanlukkutrygging for Aarene 1936 og 1937.
- 5) Færø Amts økonomiske fond for Aaret 1937.
- 6) Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning for s. A.
- 7) Fonden for Forulykkedes Efterladte for s. A.
- 8) Grindegarnet i Vestmanhavn for s. A.
- 9) Fonden for Anskaffelse af nyttige Skolebøger for s. A.
- 10) Pastor Engelstedts Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
- 11) Færøernes Mellem- og Realskoles Pensionsfond for s. A.
- 12) Den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger for s. A.
- 13) De færøske Almueskolelæreres Pensionsfond for s. A.
- 14) Dykkerdragten for s. A.
- 15) Færøernes Kirkefond for s. A.
- 16) Færø Amts Skolefond for s. A.
- 17) Færø Amts Fattigkasse for s. A.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 221.

²⁾ - - - 1937, - 228.

- 18) Færø Amt Repartitionsfond for s. A.
- 19) Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen for s. A.
- 20) Frødebø Sogns Elektricitetsværk for s. A.

Tann 16. desember framlegði *Wencher* soljóðandi uppskot:

Da Besvarelsen af Antegnelserne til Regnskabet for Midvaag Havn for Aaret 1937 ikke er tilbagemodtagne af Revisionen, og da Revisionen af Regnskabet for Skopen Havn for Aaret 1937 ikke er afsluttet, idet Regnskabet først den 5. ds. er modtaget til Revision, fremsættes følgende

Forslag.

Landsnevndin anmodes om efter Forslag af Lagtingsrevisor at foretage Decision af Regnskaberne for Midvaag og Skopen Havne for Aaret 1937.

og tann 19. desember soljóðandi uppskot:

Da Revisionen af de kommunale Regnskaber for Aaret 1937 ikke har kunnet afsluttes inden Lagtingssamlingens Slutning stilles følgende

Forslag.

Landsnevndin anmodes om efter Forslag af Lagtingsrevisor at foretage den endelige Decision af de kommunale Regnskaber for Aaret 1937.

Tann 20. desember vóru uppskotini samtykt við 21 atkv.—0.

185. Hvíldarheimið »Naina«. ⁽⁴²⁾XIII.¹⁾

Neynd viðv. fliggjarskipan Føroya framlegði soljóðandi Udvalgsbetænking:

Til Udvalget er henvist et Andragende fra Bestyrelsen for Rekreati-onshjemmet „Naina“, Thorshavn, hvori denne andrager om, at Hjemmets Forhold maa blive inddraget under Forhandlingerne om den af Lagtingsdelegation afsluttede Overenskomst med Regeringen.

Andragendet er dateret den 27. September d. A. Overenskomsten med Regeringen blev afsluttet den 3. September. Andragendet forelaa saaledes først for Lagtinget efter Overenskomstens Afslutning.

Udvalget har overvejet, om Sagen kan inddrages direkte under Tingets Forhandlinger om den ommeldte Overenskomst i Lagtingssamlingen, men dette formenes ikke at kunne lade sig gøre.

Om Hvilehjemmet skal Udvalget iøvrigt bemærke følgende, idet man henviser til den Andragendet vedlagte Driftsberetning for Aaret 1936 og Vedtægterne for Hjemmet.

Hjemmet omfattes med Sympati af Færinger, og Bestyrelsens Sammensætning samt Ledelsen iøvrigt er en Garanti for, at den Støtte som er ydet og ventelig vil blive ydet Hjemmet fra offentlig eller privat Side, vil blive anvendt paa bedste Maade. Og alt, hvad der foreligger for Udvalget om Hjemmets Drift, anbefaler dette til al den Støtte, som maatte være fornøden, for at det kan udføre sin Mission.

Hjemmet, som er statsanerkendt, modtager for Tiden som offentlig Støtte:

Fra Lagtinget et Tilskud paa	1000 Kr. aarlig,
„ Thorshavns Byraad et Tilskud paa	500 „ „

Der ansages nu om Støtte fra Staten.

Udvalget skal henvise til det i Andragendet fremsatte Forslag I (det principale) og Forslag II (det subsidære). —

Udvalget mener ikke at kunne foreslaa Tinget uden videre at indarbejde denne Sag i Overenskomsten med Regeringen. Derimod kan man enstemmig fremsætte følgende

Forslag.

Sammen med den mellem Regeringen og Lagtingets Delegerede indgaaede Overenskomst indsender Lagtinget Andragende fra Bestyrelsen for Hvilehjemmet „Naina“, Thorshavn, idet man anbefaler, at det ommeldte Andragende støttes fra Statskassen som ansøgt af Hvilehjemmets Bestyrelse, principaliter efter Forslag I, subsidært efter Forslag II.

Tann 20. desember varð uppskot neyndarinnar samtykt við 21 atkv.—0.

1) Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 251.

186. Studningur vegna vindskaða. (⁴⁴XIII).

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit: Sí skjal nr. 18, síðu 4,¹³).

Tann 21. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

187. Studningur ella lán til studiuferð. (⁴⁵XIII).

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit: Sí skjal nr. 18, síðu 4,¹⁴).

Johan Poulsen framlegði soljóðandi Broytingaruppskot:

Sum uppskoyti til nevndarinnar uppskot verður sett:

Undantikið or tó málið undir pkt. 14), ið verður at beina til landsnevndina, sum hevur at greiða málið.

Tann 21. november varð broytingaruppskotið samtykt við 13 atkv.—0.

188. Umsókn um loyvi til at gera vín. (⁴⁶_{XIII}).

Nevnd viðv. fíggjarskipan Føroya framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning.

Ved Andragende af 3. ds. har Hr. H. M. Jacobsen, Nolsø, andraget om Tilladelse til at fremstille Frugtvin af 7⁰/₀ Styrke.

Andragendet er henvist til undertegnede Udvalg, som skal tillade sig at udtale, at Lagtinget ikke i den gældende Lovgivning har Hjemmel til at give den ansøgte Tilladelse, og Udvalget mener ikke, at Spørgsmålet kan være af saadan Betydning, at der kan være Grund til at udvirke en Ændring i Lovgivningen. — Følgelig vil Andragendet ikke kunne bevilges.

Forslag.

Der svares Andrageren, at Lagtinget ikke i den gældende Lovgivning har Hjemmel til at give den ansøgte Tilladelse.

Tann 24. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

189. Studningur til sløjds skúla. (⁴⁷_{XIII}).¹⁾

Si skjal nr. 5, B. 6.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1987, bls. 201.

190. Autorisering av handilsbókum í Vági. (⁴⁸XIII).

Ymsamálanevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Harra Ansgar Nielsen biður tingið fáa útvega, at sóknarfútin í Vági fær loyvi til at autorisera vanligar handilsbókur. Hann skrivur, at flest allar handilsbókur verða keyptar í Havn ella á Tvøroyri og autoriseraðar har, og og hendir tað tí ofta, at tað ikki er tað slag av bókum, sum viðkomandi ynskti sær. Hann upplýsir, at nú er bókasøla í Vági, og um viðkomandi keypa sær bókur har eftir ynski, noyðast tey at senda tær aðrastaðni til autorisatión.

Lóg fyri Føroyar um bókføring av 6. mei 1921 § 4 ásetir, at autorisatión verður givin av landfútanum og kannuttan fyri Tórshavn gevast av sýslumanninum. Lógin hvílir á einum lóguppskoti, uppsett av antmanninum í 1913 (sí lögtingstíðindi 1913, skj. 4 og lögtingstíðindi 1916, bls. 12). Har er sett uppskot um, at autorisatión kann gevast av fútanum og sýslumanninum, men einki er nevnt um sóknarfútan, helst tí eingin sóknarfúti tá var í Vági.

Meirilutin (O. F. Joensen og Mitens) má halda eins og umsøkjarin, at tað er gjørligt hjá íbúgvarunum í Vági at keypa bókurnar har og senda tær til sýslumannin til autorisatión. Har verður so bert talan um portoútræðslur, og tað sama er tilfelli í mongum øðrum bygðum í Føroyum. Sjálvsagt hevði tað verið lættari, um sóknarfútin hevði heimild til at autorisera, men um neyðugt kann hetta kanska gerast við, at sóknarfútin verður konstitueraður fyri sýslumannin, men heldur nevndin, at spurningurin ikki er av so stórum týðningi, at tað er neyðugt at broyta lógina og seta bæði ríkisstýri og ríkisdag í arbeiði fyri hetta.

Minnilutin (Jacob Nielsen) flytur fram:

Hevði sóknarfútin verið í Vági, tá uppskotið til lógina varð gjørt, hevði hann óivað eisini og sýslumenn í lógini fingið heimild til at autorisera undirskrivaðu handilsbókur.

Minnilutin heldur tí tað vera rætt og rímiligt, at lógin verður broytt soleiðis at sóknarfútin, ið nú er fastur embætismaður í Vági, fær hesa heimild, tá ið tað má sigast at vera ógvuliga uttanhanda ikki at fáa tær vanligu handilsbókurnar autoriseraðar á staðnum og setur tí niðanfyri sítt serliga uppskot fram.

Uppskot

frá meirilutanum (O. F. Joensen og Mitens):

Avskrift av álitinum verður sent hinum umsøkjandi.

frá minnilutanum (Jacob Nielsen):

I Lov for Færøerne Nr. 260 om Bogføring m. v. af 6. Maj 1921 § 4 indsættes efter Ordet Sysselmand: „samt Sognefogden i Vaag.“

Tann 18. november fall uppskot minnilutans, bert 7 atkv.—0. Uppskot meirilutans fall eisini, bert 7 atkv.—0.

191. Kreditforeiningsskipan í Føroyum. (⁴⁹XIII).¹⁾

Kommunala nevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning: Sí skjal nr. 26.

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 23 atkv. — 0.

192. Økjan av studningi til kvæða- útgávuna. (⁵⁰XIII).

Fíggingarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í fjør var til viðgerðar á tingi málið um at veita studning til eina stóra kvæðaútgávu, og var umsóknin send inn á ting frá „Universitets-Jubilæets danske Samfund“, ið skrivaði at ætlanin var at lata dr. phil. Chr. Matras hava útgevarastarvið um hendur.

Vegna hesa umsókn játtaði tingið í fjør at veita úr økonomiska grunninum 1000 kr. árliga í 7 ár, soleiðis sum søkt varð um.

24. mai í ár fekk lögtingsmaður M. A. Jacobsen bræv frá cand. mag. Poul Andersen, ið er skrivari í „Universitets-Jubilæets danske Samfund“, og greiðir hesin maður frá í brævi sínum, at staturin og Carlsberggrunnurin hava — sum ætlanin var — veitt studning til hesa áðurnevndu kvæðaútgávu, men hesir studningar eru veittir sum árligir studningar í 9 ár, soleiðis at umframt tey 7 bindini við kvæðum, ið talan var um at geva út við einum bindi árliga, eisini tvey bind við orðafrágreiðingum og søguligum upplýsingum kunna verða givin út.

Bæði staturin og Carlsberggrunnurin leggja tær treytir við, at lögtingið eisini letur sín studning í 9 ár.

Nú skrivar harra Poul Andersen í brævi sínum av 24. mai í ár, at studningarnir frá statl og Carlsberggrunnl kunnu ikki koma „Universitets-Jubilæets danske Samfund“ til taks, fyrr enn tilsøgn fyriliggur um, at lögtingið vil lata sín studning í 9 ár.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1938, bls. 319.

Við tað at tingsið ekki kom saman fyrr enn í október, varð brævið sent til landsnevndina, og flertalið í neyndini (Mltens og Poulsen) samtykti, at teir vildu mæla tinginum til at leingja um tíðina, frá 7 árum til 9, og hildu teir í brævi sínum til M. A. Jacobsen, at tað kundi vera roknað við, at tingsið vildi góðkenna, at tíðin varð longd.

Vegna hesa støðu hjá landsnevndini hevur „Universitets-Jubilæets danske Samfund“ fingið studningarnar frá statí og Carlsberggrunni fyrí í ár útgoldnar.

Neyndin heldur eins og landsnevndin, at tað er beint at leingja tíðina frá 7 árum upp í 9.

Uppskot.

Tingsins samtykt íffør um studning til útgávu av „Føroya kvæði“ verður broytt, soleiðis at studningurin, 1000 kr. árliga, verður latin í 9 ár í staðin fyrí 7 ár.

Tann 29. november varð uppskot neyvdarinnar samtykt við 17 atkv.—0.

193. Studningur til útdannilsí á kunst-akademiinum. (⁵¹|XIII).

Sí skjal nr. 5 C. 9.

194. Útgevan av Føroya kvæði. (⁵²_{XIII}).
 195. Studningur til studentaskúlanæm-
 ingar. (⁵⁴_{XIII}).
-

Fíggiarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit: Sí skjal nr. 18, síðu 5¹⁵) og 16).

Tann 21. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.--0.

196. Studningur til skeið í beton-
 stoypu. (⁵⁵_{XIII}).
-

Sí skjal nr. 5. D. 13.

197. Umsókn um studning til útróðra- bát. (⁵⁶_{XIII}).

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarátt: Sí skjal nr. 18, síðu 5, ¹⁾.

Tann 18. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

198. Stórhvalatvöstið. (⁵⁷_{XIII}).

Stórhvalanevndin framlegði soljóðandi nevndarátt: Sí skjal nr. 27.

Tann 14. desember varð uppskot A frá allari nevndini samtykt við 18 atkv.—0. Uppskot B. ¹⁾ frá meirilutanum fall, bert 6 atkv.—0 og uppskot B. ^{2—5)} fullu eisini, bert 4 atkv.—0. Uppskot C. frá minnilutanum (Nielsen) fall somuleiðis, bert 7 atkv.—0. Uppskot D. frá minnilutanum (Mitens) varð samtykt við 13 atkv.—0.

¹⁾ Sbr, lögtingstíðindi 1987, bls. 98,

199. Studningur til »Vágs trolara- felag.« ⁽⁵⁸⁾XIII).

Figgjarnevndin framlegði soljóðandi neyðarálit:

Formaður „Vágs trolarafelag“, Ungmaður Danbjørg, hevur umsókn, dagsett 9. oktober í ár, um, at tingið vil veita felagnum annaðhvørt eitt lán uppá 10.000 kr. ella tryggjan fyri einum láni av somu stødd.

Harra Danbjørg greiðir harnæst frá, at Porkeris kommuna vil garantera fyri einum láni til trolarafelagið stórt 3.000 kr., og at Vágs kommuna vil garantera fyri einum láni uppá 10.000 kr., umframt at veita felagnum eitt lán úr havnakassanum uppá 2.500 kr. fær hon ikki loyvi til at lána úr havnarkassanum, er hon villug at garantara fyri einum samlaðum láni uppá 12.500 kr.

Amtmaðurin hevur tingsins vegna veitt Porkeris kommunu heimild til at garantera fyri 3.000 kr., eins og hann hevur givið Vágs kommun loyvi til at garantera fyri 10.000 kr., meðan hann ikki heldur seg hava heimild til at játta, at peningur verður latin úr havnakassanum til hetta endamál. So státt heitir umsøkjarin á tingið um at fáa loyvi til at lána tann untalaða pening úr havnakassanum til nevndu fyriftøku ella — um tað ikki er gjørligt — at veita kommununi heimild til at garantera fyri 12.500 kr. í staðin fyri 10.000 kr., sum amtmaðurin hevur givið heimild til.

Hatunframt biður umsøkjarin tingið tryggja garanti kommununa soleiðis, at teirra garantiur heldur, í fall hann verður effektivur. Við øðrum orðum sagt, umsóknin gongur út uppá:

1) Tingið lánar ella garanterar felagnum fyri einum láni uppá	10.000 kr.
2) Tingið veitir garanti fyri tey av Porkeris og Vágs kommunum	
garanteraðu lán, tilsamans	15.500 „

Um umsóknin verður játtað, fær tingið ábyrgdina fyri .. 25.500 kr.

Av tí, at tað seinri er innkomín ein umsókn frá sóknarstýrinum fyri Vágs kommunu um at veita havnakassanum loyvi til at taka eitt lán til viðkan av kajunl, má nevndin halda, at spurningurin um at lána felagnum 2.500 kr. úr havnakassanum er beindur av veginum.

Fyri nevndini er greitt, at „Vágs trolarafelag“ er ein andellsfyriftøka (A. m. b. A.) eins og trolarafelagið „A. T.“ á Tvøroyri. „Vágs Trolarafelag“ hevur fyrr kannað líkindini fyri at fáa eitt lán frá Kongerígið Danmarks Fiskeribank, men varð svarað, at bankin ikki var sinnaður at lána, soleingi felagið ikki var ognari av pakhúsum, turkiplássum, o. t. ognum á landi, sum skuldu til, um ein tilík fyriftøka kundt ætlast at hava tað neyðturviliga figgjargliga grundarlagi.

Nú er støðan tann, at trolarafelagið hevur í boði handilin á Marknaoyru (Johan Mortensen) við pakhúsum, turkiplássi og fiskastøðum fyri 35.000 kr.

16-18.000 kr. skulu betalast straks, og roknað felagið við at hava henda pening tókna.

8.000 kr., sum Føroya Banki hevur 1. prioritet uppá, kunna flytast yvir á felagið.

2.000 kr. reknar felagið við at fáa sum innskot frá fiskimonnum, ið skulu við trolarum.

Árestandi 7.000 kr. kunnu avbetalast uppá 5-6 ár til dalls við vørum. —

Um Kongeriget Danmarks Fiskeribank uppá hetta grundarlag vil veita vanligan studning, er óvíst, av tí felagið ikki enn hevur sent nakra umsókn til bankan.

Tað er eisini upplýst fyri nevndini, at felagið ikki enn veit sær nakran trolara.

Tað er nevndini kunnigt, at fólklið í Porkeri hevur havt nógva arbeiði á Marknaoyru, og vil tað blíva eitt stórt afturstig, um tað virki, sum har hevur verið, verður niðurlagt. Nevndin vil tí halda, at tann í umsóknini tilætlaða fyriteka kemur at hava ein felagstýðning fyri bæði Vágs og Porkeris sóknir, og má nevndin tí halda tað vera rættast, at báðar kommunur í felag garantera fyri einum láni uppá 18.000 kr., soleiðis at tær hefta ein fyri báðar og báðar fyri eina, og kann nevndin mæla tinginum til at bakgarantera fyri inn til 10.000 kr. av hesum láni.

Uppskot.

- 1) Tingið gevur sóknarstýrunum í Vági og í Porkeri loyvi til at garantera fyri einum láni upp til 18.000 kr. til ta í álitinum nevnda trolara-fyriteku, soleiðis at báðar kommunur hefta í felag fyri láni, ein fyri báðar og báðar fyri eina.
- 2) Tingið garanterar yvirfyri lángevaranum, at áðurnevndu kommunur uppfylla sínar treytir viðvíkjandi tí undir pkt. 1 nevnda láni, tó soleiðis at tingsins bakgaranti bert røkkur til 10.000 kr.
- 3) Eitt eintak av álitinum verður sent umsøkjaranum.

Tann 9. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

200. Viðgerðan av skattaklagum. (⁵⁹|XIII).

Nevnd viðv. fíggjarskipan Føroya framlegði soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Til undertegnede Udvalg er overgivet et Andragende fra „Føroya javnaðarflokk“ om, at Skatteklager fra færøske Forretningsvirksomheder ikke maa tages til Følge, medmindre vedkommendes Regnskaber er attesterede af statsautoriserede Revisorer. —

Denne betydningsfulde Sag har ikke kunnet behandles til Ende i denne Lagtingssamling. Det vil desuden blive nødvendigt at forelægge Sagen for Lagtingets Skatteudvalg.

Forslag.

- 1) Sagen udsættes til næste Aar.
- 2) Landsnevndin anmodes om at forelægge Andragendet for Lagtingets Skatteudvalg, hvis Erklæring tilligemed Andragendet forelægges for første ordinære Lagtingssamling.

Tann 20. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 22 atkv.—0.

201. Tvungin fólkatrygging. (⁶⁰|XIII).

Nevnd viðv. fíggjarskipan Føroya framlegði soljóðandi *Udvalgsbetænkning* (sí skjal nr. 28).

Tann 12. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

202. Tvungin sjúkratrygging. (⁶¹xi).

Nærnd vdr. þiggjarskipan Þoroya framlegði soljóðandi Údvalgshe-
tænkning:

Færøernes Socialdemokrati har i en Skrivelse til Færøernes Lagting af 8. Oktober 1938 ansøgt Tinget om at foranledige de i Sygekasseloven for det øvrige Kongerige gældende Bestemmelser om tvungen Sygeforsikring sat i Kraft paa Færøerne.

Nærværende Udvalg, hvortil Sagen er henvist, udtaler:

Man er klar over, at de for Færøerne gældende Bestemmelser om frivillig Sygeforsikring er en for Kommunerne, Hospitalerne, saavel som for den menige Befolkning mangelfuld Ordning. Det kan saaledes anføres som et meget uheldigt Forhold, at alle, som ikke inden deres fyldte 40. Aar er blevet Medlemmer af Sygekasse, er afskaaret fra at indmelde sig i denne, samt at man atter og atter stilles overfor Tilfælde, hvor ikkeforsikrede Personer — det er særlig galt, naar der er Tale om Forældre og andre Forsørgere — der er blevet ramt af Sygdom, og som har Valget imellem enten at ty til Kommunen om Hjælp til Betaling af Sygehjælp og Hospitalsophold eller at renoncere paa disse, da de ikke har set sig i Stand til at refundere de af Kommunen betalte Udgifter til Læge og Sygehusophold og ikke har ønsket at komme til at staa i Restance til Kommunen for disse Udgifter. I de Tilfælde, hvor den Syge eller dennes Forsørger resonnerer om man maa sige saa fornuftigt, at det er uforsvarligt at undlade at søge Lægehjælp, naar det er paakrævet, selv om det maa ske paa Kommunens Regning, kommer Udgifterne til Læge og Sygehus til at andrage saa store Beløb, at det vil komme til at paavirke Kommunebudgettet ret føleligt og for mange Kommuners Vedkommende vanskeliggøre Opretholdelsen af den økonomiske Balance.

Lagtinget har i 1936 (se Lagtingstidende 1936, S. 216) vedtaget at anbefale, at Lov af 20. Maj 1933 om Folkeforsikring sættes i Kraft paa Færøerne med visse Ændringer, herunder nævnte Lovs Afsnit om Sygekasser med tvungen Sygeforsikring.

Udvalget henviser til Tingets Stilling i 1936 og stiller følgende

Forslag.

Tinget indstiller til Regeringen at fremme det af Lagtinget i 1936 vedtagne Forslag til Anordning, hvorved Lov om Folkeforsikring sættes i Kraft paa Færøerne, forsaavidt angaar nævnte Forslags Afsnit om Sygekasser, med de af Tinget vedtagne Ændringer og de Ændringer, som er en Følge af Overenskomsten af 3. September d. A. med Regeringen.

Tann 26. november varð uppskot nevdarinnar samtykt við 21 atkv. 0.

203. Studningur úr »Hansenske Legat«. (⁶⁴XIII).

Fíggyjarnevndin framlegði soljóðandi Álit:

Síðast fengið fekk inntøkurnar av „Hansenske Legat“ var fyri tíðarskeiðið 1926—1931. Næstu ferð Føroyum líknast henda pening verður fyri áramálið 1946--1951. Fyrsta október í ár vóru ognir „Hansenske Legat“ kr. 865,31. Umsóknir um studning til keyp av vognhjólum, aktýggjum o. ø. neyðturvuligum búnaðaramboðum eru í ár komnar frá hesum monnum:

- 1) Poul A. Poulsen, g., Skúla,
- 2) Thormann Sørensen, Ørðavík,
- 3) Peter P. With Weihe, Sørvági,
- 4) Johannes A. Anthoniussen, Húsavík,
- 5) Olaf Ellingsgaard, Eiði.

Nevndin hevur kannað umsóknirnar og skal mæla til, at hvør av umsøkjarum fær ein studning av 50 kr. úr „Hansenske Legat“ til keyp av vognhjólum og aktýggjum.

Uppskot.

1) Úr „Hansenske Legat“ verður veitt hvørjum av teimum í álitinum nevndu umsøkjarum 50 kr. (tilsamans 250 kr.) sum studning til keyp av vognhjólum og aktýggjum.

2) Peningurin verður goldin, tá ið umsøkjarnir senda attest fyri, at amboðini eru keypt.

Tann 18. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv.--0.

204. Studningur til familjuforsyrgjara. (⁶⁵|XIII).

205. Studningur til vevskeið. (⁶⁶|XIII).

Figgjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit (sí skjal nr. 18, síðu 5.¹⁸) og síðu 6.¹⁹).

Taun 21. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

206. Forboð móti at veiða havhestar. (⁶⁷|XIII).

Ymsamálunnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Amtslægen har i Skrivelse til Oversundhedskommissionen oplyst, at det er fastslaaet, at den saakaldte Lungeplet eller Septembersyge er indentisk med Papegøjesyge, og at Smittakilden er Mallemukkens Unger. Han har derfor henstillet, at man tager under Overvejelse Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal forbyde Fangsten af Ungerne. Da Sygdommen optræder i September Maaned, foreslaar han, at Forbudet kommer til at gælde fra 1. August til 1. Oktober. Oversundhedskommissionen har forelagt Spørgsmaalet for Lagtinget og anbefalet, at man søger gennemført Forbud mod Fangst af Havhestunger i Maanederne August-September.

Nærværende Udvalg har indhentet yderligere Udtalelse fra Læge Rasmussen og Amtslægen. Det fremgaar heraf, at de sygdomsvækkende Kim kun findes i Mallemukkens Unger, ikke i gamle Fugle. Amtslægen har paany udtalt, at han finder det paakrævet, at der sættes Forbud. Der er i August sendt 300 gamle Havheste til Serumistitutet, der har videresendt dem til Kaiser Wilhelm Institutet i Berlin. Disse gamle Havheste var fangede paa Skúvoy og paa Suðuroy, hvor Sygdommen har optraadt i flere Aar. Der fandtes i dem intet af det paagældende Smitsstof. Derefter blev der i Slutningen af August og Begyndelsen af September sendt 200 Havhestunger, og der kom Besked om, at de var inficeret med Papegøjesyge. Ungerne var fanget paa en Strækning fra Dalsfles uden om Skúvoy og til dens vestlige

Ende og paa en Strækning fra Skúvoy langs Stóra Dímun til Froðbiar Nýpan. Det oplyses, at Sygdommen i Aar ogsaa er optraadt paa Svínø, i Funningur og Funningsbotnur samt i Vestmanna. Sygdommen synes at være blevet mere ondartet, og man kan regne med en Dødelighed paa 40-50%.

Hvis Fangsten skal forbydes for et ubegrænset Tidsrum, er det nødvendigt, at dette gennemføres ved Lov. Men ifølge § 20 i Lov for Færøerne Nr. 101 af 4. April 1928 om Jagt kan der efter Indstilling af Lagtinget af Landbrugsministeriet for et Tidsrum af indtil 3 Aar fastsættes Fredning af visse Dyrearter. Lagtinget kan efter Andragende fra et Forstanderskab fastsætte Fredningsbestemmelser for bestemte Dyrearter paa bestemte Pladser eller Omraader.

Udvalget har derfor overvejet for det første, hvorvidt der overhovedet bør udstedes det omtalte Forbud, eller om man skal overlade til Folk selv at passe paa, idet et Forbud jo vil ramme en ret vigtig Næringsvej; men man er kommet til det Resultat, at Faren er saa betydelig, at der bør udstedes et Forbud. Man har derefter overvejet, om det var nødvendigt at udstede Forbudet for ubegrænset Tid, eller om man forsøgsvis skulde forbyde Fangsten i. Eks. for 1 Aar overalt paa Færøerne eller inden for et begrænset Omraade. Udvalget er da kommet til det Resultat, at man mener, det er nødvendigt at forbyde Fangsten overalt paa Færøerne i 1 Aar.

Udvalget vil paa Tingets Vegne udtale en Tak til Læge Rasmussen, Eiði, for hans Arbejde i denne Sag.

Forslag.

Tinget indgaar til Ministeriet med Andragende om, at Mallemukkens (Havhestens) Unger fredes i August, September og Oktober Maaned 1939, og at Fangsten af disse Unger dermed forbydes i nævnte Tidsrum.

Edv. Mitens og O. F. Joensen framlegði soljóðandi Ændringsforslag:

Udvalget har modtaget en Skrivelse fra Amtslægen, hvoraf det fremgaar, at det er nødvendigt at fortsætte Undersøgelserne vedrørende Spørgsmaalet om Smitte hos de omhandlede Fugle.

Udgifterne ved saadanne Undersøgelser kan være forholdsvis betydelige, og man skal foreslaa, at Undersøgelserne fortsat foretages gennem Serum-Instituttet og betales af Statskassen.

Forslag.

Som nyt Forslag indsættes:

Tinget tilraader, at Undersøgelserne fortsættes som angivet i Betænkningen.

Tann 19. desember varð broytingaruppskotið samtykt við 18 atkv.—0. Nýndaruppskotið soleiðis broytt varð samtykt við 17 atkv.—0.

207. Handverkaraprógv í Føroyum.

(⁶⁸|XIII).

Ymsaátlæverndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Løgtingsmenninir Chr. Holm Jacobsen og A. Samuelsen hava biðið tingið taka til viðgerðar at fáa í lag eina skipan, hvareftir Føroyingar kunna taka handverkaraprógv í Føroyum.

Nevndin hevur biðið ríkisstýrið um ymsar upplýsingar, men hesir eru enn ikki komnir.

So stutt skal nevndin seta fram hetta

Uppskot.

Málið verður sent landsnevndini til avgreiðslu.

Tann 12. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

208. Útreiðslur viðv. lögtingsdelegationini. (⁶⁹|XIII).

Figgjærnerndin framlegði soljóðandi Udvælgsbótækning:

I Ekstrasamlingen i Juni Maaned iaar blev det vedtaget, at 7 Medlemmer af Tinget skulde rejse til København til Forhandling med Regeringen, og bestemt, at Medlemmerne skulde have fri Rejse samt 15 Kr. pr. Dag fra Rejsens Begyndelse til dens Slutning.

Rejsen varede ca. 25 Dage. Der foreligger en Opgørelse over Udgifterne. Deri er der beregnet 15 Kr. pr. Dag for Medlemmerne fra den Dag, de er rejst hjemmefra, og indtil de er kommet hjem igen, dog saaledes, at de, som ogsaa har været Medlemmer i Erhvervskommissionen, har fradraget de Dagpenge, som de har faaet fra denne Kommission.

Rejsendgifter, Billet, Kostpenge m. m. er beregnet til 400 Kr. pr. Medlem, og den samlede Regning for de 7 Medlemmer udgør herefter.....	4304 Kr.
Deraf er der ydet som Forskud ved Afrejsen.....	2380 -

Rest: 2014 Kr.

Budgetudvalget har gennemgaaet Posterne og skal stille Forslag om, at det paagældende Beløb betales af Amtsrepartitionsfonden.

Forslag.

Ovenomtalte Beløb, 2014 Kr., udbetales af Amtsrepartitionsfonden som Restudgift vedrørende Lagtingsudvalgets Rejse til København for at forhandle med Regeringen i den forløbne Sommer med Kvittering af Udvalgets Formand Landsretssagfører Edw. Mitens.

Tann 26. oktober varð uppskot nevndarinnar samþykkt við 14 atkv.—0.

209. Ábyrgd fyri lán til grótvirki í Havn. (⁷⁰_{xiii}).¹⁾

Fíggingarnevndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Til nærværende Udvalg er henvist et Andragende fra Smedemester S. Z. Arge om Garanti fra Lagtinget for et Laan paa 10.000 Kr. til et paa-tænkt Stensaveri i Tórshavn.

Sammen med Andrageudet er fremsendt en Afskrift af en Skrivelse af 10. Oktober d. A. fra Stenhuggermester Lars Larsen og Andrageren til Tórshavns Byraad, samt Byraadets Vedtagelse af 5. November d. A. i Anledning af bemeldte Skrivelse.

Iøvrigt henviser Andrageren til, hvad der tidligere er fremført vedrørende Stensagen, og til Sagens tidligere Behandling i Lagtinget.

Som bekendt er Stensagen gammel paa Tinge og har senest været til Behandling i Samlingerne 1931, 1933 og 1936.

I 1931 og 1933 forelaa der Ansøgninger fra A/S Føroya Grótvirki

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1936, bls. 367.

(Færøernes Stenindustri) om Støtte i Form af Laan. Lagtinget vedtog i de to nævnte Samlinger at yde Selskabet et Laan paa 10.000 Kr. under Forudsætning af, at der fra Statskassen ydedes et Laan paa 25.000 Kr. Endvidere var Tórshavns Byraad villigt til at støtte Selskabet med 5.000 Kr. under Forudsætning af, at der opnaaedes Laan fra Stat og Lagting. Imidlertid opløstes Selskabet, forinden det havde opnaaet at faa noget Laan fra Staten, og dets Ejendele, bestaaende af en Bygning til Stensaveriet samt to Stensave, blev overtaget af Tórshavns Byraad.

I 1936 indkom der til Tinget et Andragende fra et nyt Selskab, Havnar Grótvirki, om Støtte til Stenindustri. Fra Tórshavns Byraad havde Selskabet lejet den af A/S Føroya Grótvirki opførte Bygning med Stensave.

Lagtinget vedtog efter Forslag fra et Flertal i vedkommende Udvalg at give Vinnunevndin Bemyndigelse til — under Forudsætning af, at de saakaldte Indtægtslove blev gennemført — at garantere paa Tingets Vegne for et Laan til Selskabet paa indtil 10.000 Kr. Imidlertid blev dette Selskab ogsaa opløst, da man ikke kunde opnaa Støtte fra Staten.

Sagen er nu rejst paany af d'Herrer Smedemester S. Z. Arge og Stenhuggermester Lars Larsen.

I Andragendet til Byraadet oplyses, at Stenhuggermester Larsen har fremskaffet Afsætning af udsavede Plader til Pris ialt ca. 30.000 Kr., hvoraf de ca. 22.000 Kr. vil medgaa til Arbejdsløn m. v., der i alt væsentligt vil blive udbetalt i Tórshavn. Efter den i Andragendet fremsatte Plan skal Arge og Larsen, som i Forening vil drive Stensaveriet, lade Maskinerne m. v. opstille, hvortil vil medgaa 18.000 Kr. Driften af Saveriet bliver som anført i Andragendet meget primitiv, men dog leveringsdygtig. Andragerne kan selv deltage med ialt 8.000 Kr.; for de resterende 5.000 Kr. skulde saa Tórshavns Kommune deltage, dels ved Installering af Kraft og Vand m. v., og dels ved Køb af manglende Maskindele.

Som det ses af den i Sagen vedlagte Afskrift af Byraadets Vedtagelse af 5. November d. A. har Tórshavns Byraad imødekommet Andragendet og vil lade Kommunen deltage med 5.695 Kr. i Form af Udførelse af de nødvendige Arbejder samt Anskaffelse af Svinghjul og Remskiver; endvidere kan Andragerne leje Bygning med Stensave fra Kommunen, idet Lejemaalet skal gælde for 5 Aar fra 1. Januar 1939 at regne.

Efter de i Sagen vedlagte Kalkulationer at dømme skulde der være Mulighed for, at Driften kunde blive rentabel, og da Sagen vil kunne faa stor Betydning for Færøerne, om dette Forsøg lykkes, og der viser sig Mulighed for at kunne afsætte med Fordel udsavede Plader af Basalt, kan Udvalget tilraade, at Tinget støtter paa lignende Maade som tidligere. Udvalget mener endvidere, at det vilde være rimeligt, i Betragtning af at Saveriet bliver i Tórshavn og Tórshavns Kommune deltager med en saa betydelig Sum, at Byraadet og Landsnevndin efter Forhandling med Andragerne udpeger tre Mænd, der kunde deltage i Ledelsen sammen med Andragerne.

Forslag.

Under Forudsætning af, at Andragerne er villige til at lade Tórshavns Byraad sammen med Landsnevndin udpege tre Mænd (Byraadet 1 Mand og Landsnevndin 2 Mænd), som i Forening med Andragerne skal drive det i Betænkningen omtalte Stensaveri i Tórshavn, giver Tinget Lands-

nævndin Bemyndigelse til paa Tingets Vegne at forny Garantien for et Laan paa indtil 10.000 Kr. til Stensaveriet i Tórshavn.

Tann 17. desember varð uppskot nævndarlunnar samtykt við 16 atkv.--0.

210. Lýsingarblað fyri Føroyar. (⁷¹XIII).¹⁾

Figgjarnævndin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Lagtinget vedtog i Fjor (se Lagtingstidende 1937, Side 222) et Forslag, hvorefter der skulde meddeles et af Lagtinget udgivet „Alment lýsingarblað fyri Føroyar“. Autorisation til Optagelse af retslige og offentlige Bekendtgørelser. Der blev dernæst foreslaaet, at der, naar den nævnte Autorisation maatte foreligge, skulde dannes et Interessentskab med Lagtinget som Interessent for $\frac{6}{10}$ og de private Blade i Tórshavn hver med $\frac{1}{10}$. Dette Interessentskab skulde derefter udgive Bladet, hvis Trykning skulde gaa paa Omgang mellem Bladene.

Sagen har været forelagt forskellige Ministerier, og Justitsministeriet har erklæret at kunne gaa ind paa den foreslaaede Ordning, hvorefter Bladet skulde udbredes ved, at det leveres som gratis Tillæg til de private Blade, men man anser det dog nødvendigt, at Bladet udkommer paa bestemte faste Dage, og at der kan tegnes Abonnement paa samme.

Landbrugsministeriet og Indenrigsministeriet har sluttet sig hertil, dog at Indenrigsministeriet udtrykker nogen Betænkelighed.

Statstidende udtaler, at den paatænkte Ordning har den Fordel, at Bladet faar en større Udbredelse, men der ikke efter Forslaget kan tegnes Abonnement, ligesom det er uigennemførligt, at Bladet kan udkomme 2 Gange om Ugen. Ifølge en Oversigt for 1936 var der 103 Numre, ca. 80 Sider, d. v. s. gennemsnitlig $\frac{3}{4}$ Side pr. Nr. Hvis Bladet derfor udkommer en Gang ugentlig, vil der gennemsnitlig kunne skaffes som Stof 2 Sider, hvis Formatet gøres lidt mindre end „Dimmalætting“; dog paapeges det, at Stoffet er uregelmæssigt fordelt, og at der derfor kan opstaa visse praktiske Vanskeligheder. Udgifterne ved Trykning af 4000 Eksemplarer angives at blive for Størrelse 20×32 cm af 2 Sider 60 Kr., Størrelse 17×26 cm 2 Sider 45 Kr.

Statsministeriet udtaler, at man ikke mener at kunne modsætte sig Lagtingets Standpunkt, hvorefter Tinget ønsker at komme bort fra den nuværende Ordning, hvorefter Bekendtgørelserne er forbeholdt et enkelt Blad,

¹⁾ Ebr. lagtingatíðindi 1937, bls. 222.

hvis Løsningen kan ordnes paa praktisk Maade, og udbeder Ministeriet sig en fornyet Udtalelse fra Tinget.

Nærværende Udvalg har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (Dam, Davidsen, Jacobsen og Mitens) ønsker at udtale:

Ved at fordele Bladet som Tillæg til de andre Blade, vil der for hvert Nummer paaløbe som Omkostninger ca. 40 Kr. Dertil kommer, at mange holder flere Blade og derfor vil faa unødvendigt mange Eksemplarer af Kundgørelsestidenden. Endelig har „Dimmalætting“ erklæret ikke at ville være med til den foreslaaede Ordning, og derved mener vi, at Ordningen ogsaa af denne Grund er uigennemførlig. Vi skal derfor genoptage vort Forslag fra ifjor, hvorefter Lagtinget alene udgiver Bladet. Naar dette gratis tilstilles forskellige Embedskontorer og Forstanderskaberne, og der derhos sættes en saa lav Abonnementspris som 2 Kr. plus Porto, er der derved sikret Bladet en mindst lige saa vid Udbredelse paa Færøerne, som Stats-tidende har i det øvrige Kongerige. Bladet vil kunne udgives i passende Format og altid kunne sikres 2 Sider, idet man paa de Tidspunkter, hvor der mangler Kundgørelser, vil kunne tage Bekendtgørelser fra Lagtinget af Lagtingsvedtagelser, færøske Love o. l.

Mindretallet (Djurhuus, Joensen og Poulsen) skal bemærke:

Da Sagen ifjor var til Behandling i Tinget, udtalte Sambandspartiets Repræsentanter af det paagældende Udvalg følgende:

„Mindretallet (Djurhuus og Joh. M. Fr. Poulsen) kan ikke tiltræde Flertallets Forslag om Udgivelse af en særlig Kundgørelsestidende for Færøerne. Der er næppe Grund til at foretage en saadan Foranstaltning, der antagelig vil blive noget bekostelig. Det Blad „Dimmalætting“, som siden sin Start har været autoriseret til Optagelse af offentlige Kundgørelser, har ikke misbrugt sin Stilling. At Bladet er politisk, forsaavidt det er Organ for den færøske Bevægelse, som ønsker den statsretlige Samhørighed med Danmark opretholdt, kan ikke bestrides, men denne Omstændighed kan ikke gøre Bladet uegnet til Optagelse af offentlige Kundgørelser. Bladet udkommer foreløbig to Gange om Ugen i 2500 Eksemplarer og er udvidet, efterhaanden som Udviklingen har krævet det. Bladets Abonnenter er forholdsvis jævnt fordelt i samtlige færøske Bygder. — Skulde der udgives en offentlig færøsk Kundgørelsestidende, og skulde man sikre sig, at Kundgørelsestidenden optraadte lige saa loyalt som det nu autoriserede Blad, saa maa Tidenden udgives af et af Statens offentlige Kontorer i Thorshavn, formentlig Amtskontoret. Naar man ikke engang kan stole paa, at den af Færøernes Lagting udgivne „Lagtingets Historie“ kan fremkomme uden partipolitisk Tendens, kan man heller ikke stole paa en af Lagtinget udgivet Kundgørelsestidende, særlig ikke, naar det vil blive nødvendigt at fylde Bladet med Stof, egnet til at skaffe Tidenden Holdere rundt omkring paa Øerne i tilstrækkeligt Omfang. Forholdene paa Færøerne er saaledes, at man ikke kan sammenligne dem med Forholdene nede i Kongeriget, saaledes som Flertallet gør. „Dimmalætting“ har vel en Indtægt for de offentlige Kundgørelser, men Bladet har ogsaa Forpligtelser til at optage visse Kundgørelser uden Betaling.

Trykning af Kundgørelsestidenden i 1000 Eksemplarer og Udsendelse en Gang ugentlig vil betyde et stort Tilhageskridt, som sagligt set er ganske uforsvarligt. Et Blad, som kun indeholder offentlige Kundgørelser, vil almindelige Mennesker ikke abonnere paa, og samtlige offentlige Myndigheder skal efter Flertallets Forslag faa Bladet gratis.

Ved Udgivelse af en Kundgørelsestidende — en færøsk Statstidende — opnaas der pengelig set kun en Udgift, og vi maa derfor fraraade, at Flertallets Forslag gennemføres.“

Denne Udtalelse kan Mindretallet fremdeles fastholde og overlader Æren og Ansvar for den paatænkte Foranstaltning til dem, som gennemfører den.

Forslag

fra Flertallet:

- 1) Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der meddeles Autorisation til Optagelse af retslige og offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne til et af Lagtinget udgivet „Alment lýsingartíðindi fyri Føroyar“, samtidig med, at kgl. Bevilling af 10. Juli 1879 ophæves.
- 2) Naar Autorisationen maatte foreligge, udgives af Lagtinget gennem dets Kontor en offentlig Kundgørelsestidende under navnet „Alment lýsingartíðindi fyri Føroyar.“ Teksten for Indrykkelsen af retslige og andre offentlige Bekendtgørelser bliver den, som er fastsat i Bekendtgørelse Nr. 218 af 21. April 1921, forsaavidt de ikke kan fordres indrykket uden Betaling.
- 3) Kundgørelsestidenden tilsendes gratis Amtmanden, Sørenskriveren, Landfogden, Sysselmændene og Sognefogden i Vaag samt hver Kommunalbestyrelse i et Antal af 1—5 Eksemplarer efter Størrelsen af Indbyggerantallet i Kommunen.
- 4) Abonnementsprisen skal være 2 Kr. aarlig plus Porto.
- 5) Det overdrages til Landsnævnden at foretage det videre fornødne med Hensyn til Udgivelsen.

Tann 6. Desember varð uppskot meirilutans samtykt við 14 atkv. — 0.

211. Hækkan av studningi til ljósmóðurnæmingar. (⁷³|_{xm}).

Kommunala nevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Frgv. Jeanette Aagaard-Hendriksen, ið er næmingur á ljósmóður-skúlanum við ríkissjúkrahúsið í Keypmannahavn, hevur við brævi til Føroya amtman, tíðarmerkt 20. oktober 1938, biðið um, at tann studningur, sum hon fær, nevniliga 8 kr. um mánaðin, verður hækkaður til 15 kr.

Amtmaðurin hevur beint umsóknina til lögtingið, ið hevur beint hana til ta kommunalu nevndina, sum hevur hagraitt málið og m. a. kannað eftir, um nógvar lærðar føroyskar ljósmóður ganga arbeidsløysar, og hevur nevndin fingið upplýst, 1 er í Klakksvík, 1 í Sandoy, 1 í Vági, 1 á Tvøroyri, 1 í Havn og 2 í Keypmannahavn, sum ikki hava fast pláss, umframt tær tvær, sum læra nú; men hesar praktisera flest allar, og tað er ein stórir spurningur, um tær ælla at søkja pláss í Føroyum. --

Soleiðis státt tørvar Føroyingum at lata fleiri ungar kvinnur læra til ljósmóður, um ikki trot skal verða.

Út frá hesum heldur nevndin, at tingið eigur at styðja ljósmóðurnæmingar, bæði tær báðar, ið nú læra, og aðrar sum í framtíðini fara at læra, og at studningurin verður hækkaður til 15 kr. um mánaðin, so mikið meira sum yvirljósmóðurin á skúlanum ríkissjúkrahúsins sigur frá, at ljósmóður-ingar aðrastaðni frá, t. d. frá Grønlandi, fáa 15 kr. um mánaðin.

Nevndin skal hereftir mæla tinginum til at hækka studningin til tær tvær føroysku kvinnurnar, ið læra til ljósmóður á ríkissjúkrahúsinum, soleiðis at tær fáa 15 kr. um mánaðin hvør, til skelðið er liðugt.

Víst verður á „Færøsk Lovsamling“, Bind I. bls. 528.

Uppskot.

Tingið samtykkir at hækka studningin til frk. Jeanette Aagaard-Hendriksen frá 8 til 15 kr. um mánaðin, meðan hon lærir til ljósmóður.

Tann 19. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. -- 0.

212. Flagging á tingvøllinum. (⁷⁵|XIII).

Flaggnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Í brævi til tingið, skrivað 14. november í ár, sigur Jóannes Patursson frá, at hann av ungmannafelagnum „Merkið“ í Tórshavn er biðin um at bera fram umsókn til tingið um at reika soleiðis fyrri, at hvørja ferð tingið flaggar, tá at flagga við tí føroyska flagginum á stongini á tinghúsvøllinum.

Meirilutin (Danbjørg, Kallsoy og Simonsen) skal minna á, at tingið í 1931 samtykti, at stongin varð sett á tinghúsvøllin, og at tingið keypti føroyskt flagg til at flagga við á hesi stong. Vit halda tí, at tað er sjálvandi og náttúrligt, at tingið flaggar við føroyska flagginum á tinghúsvøllinum, tá tingið annars letur flagga, og skulu vit mæla til, at tingið jättar áheltan Merkisins.

Tó skal Danbjørg skila til, at javnaðarflokkurin heldur sær rætt til at krevja eina broyting av litasamanseting flaggsins, av tí at litirnir á „studentaflagginum“ eru óhóskandi í tí praktiska lívinum.

Mindretallet (O. F. Joensen og A. Samuelsen) skal, som Sambandspartiets Repræsentanter i Udvalget, nedlægge Indsigelse imod, at der fra Lagtingets Flagstang flages med det saakaldte færøske Flag. Mindretallet mener, at dette er i Strid med gældende Lovregler og forøvrigt med Lagtingslovens Aand og Forudsætninger.

Lagtinget har ifølge Lagtingslovens § 17 Ret til at indgive Besværing med Hensyn til Lovens Overholdelse og de offentlige Institutioners Bestyrelse, og denne Ret maa samtidig ogsaa være en Pligt.

Naar nu Lagtinget selv efter Overvejelse beslutter at overtræde gældende Love eller Anordninger, vil Tinget ikke kunne udøve sin Pligt eller benytte sin Ret i Tillælde, hvor Lovovertrædelser foreligger. Lagtingets Stilling vil i Stedet for at være retledende være vildledende og demoraliserende, og den vigtigste af Lagtingets Beføjelser efter Lagtingslovens § 17 vil blive tilintetgjort af selve Lagtinget.

Der kan næppe blandt fornuftige Mennesker med Kendskab til gældende Regler være nogen Tvivl om, at Færøerne ikke for Tiden har andet lovligt Flag end Dannebrog. Mindretallet skal nøjes med i saa Henseende at henvise til vedhæftede Afskrift af Skrivelse fra Færø Amt af 2. Oktober 1931 og ligeledes vedhæftede Afskrift af Bekendtgørelse fra Justitsministeriet Nr. 108 af 10. April 1915.

Meirilutin skal vísa á, hvat ið sett er fram í lögtingstíðindi 1931, bls. 152:

„Í brævi, tíðarmerkt 2. oktober 1931, letur amtmáður Ringberg undirritaðu nevnd fáa at kenna sína áskoðan viðvíkjandi flaggmálunum. — Hann heldur fram, at eftir Justitsministeriet Bekendtgørelse Nr. 108 af 10. April 1915 og §§ 16—18 í lögtingslógini av 28. marts 1928 er lögtinginum ikki heimilt at taka avgerð um flaggið. Harumframt verður víst á § 2 í grundlógini sum forðandi fyri hesum.

Hvat viðvíkir amtmannsins áskoðan um flaggmálið, skal minniluturin (Kallsoy og Zachariassen) vísa á, at hann í brævi dagsett 16. august 1928 til nevndina, ið hevði norska flaggmálið til viðgerðar í tíðingstíðindi 1928, skjal nr. 16) slgir, at kgl. fyriskipan av 7. juli 1854 viðvíkjandi flagglog við Dannebrog neyvan er tnglisin í Føroyum. Tá so er statt, má ætlast, at henda fyriskipan ikki er galdandi í Føroyum og sum fylgja herav heldur ikki „Bekendtgørelse Nr. 108 af 10. April 1915 om Forbud mod at benytte fremmede Nationsflag“, ið styðjar seg til kgl. Resolution av 7. juli 1854. Og

sjálvt um henda kunngerð um „fremmede Nationsflag“ var galdandi fyri Føroyar, so forðar hon ikki fyri at flagga við føroyska flagginum, tá tað á ongan hátt kann koma undir fremmand flagg, og tá henda kunngerð týðiliga sipar til flagg uttanfyri ríkismarkið.

Harafturat kemur, at tað nú í fleiri ár hevur verið flaggað við tí føroyska flagginum bæði á landi og á sjónum innan fyri sjómarkið. Hetta hava bæði sjálvstýris-, javnaðar- og sambandsfólk gjørt, hvat ið prógvar, at flaggið ikki hevur verið hildið at vera partapolitisk, og hetta hevur verið gjørt uttan at teim, ið flaggað hava, eru lagdir stórvægis meinbogur í vegin. Væl hevur tað hoyrst, at einstakir eru klagadír fyri yvirveldini; men okkum kunnugt hevur enn eingin fingið dóm fyri ólógliga gerð. Tá so er statt, má ein og hvør halda, at her á landi eru ongar lógræglur, ið kunnu forða føroyingum at nýta sitt tjóðskaparflagg innanfyri landamarkið.

Meirilutin skal halda seg til hesa áskudnu viðvíkjandi flaggmálnum.

Þýðing

frá meirilutanum:

- 1) Løgtingið samtykkir, at hvørja ferð tingið flaggar, at tað tá flaggar við føroyska flagginum á stongini á tinghúsvellinum.
- 2) Samtykt tingsins verður gjörd felagnum Merkinum kunnigt.

Fylgiskjøl:

FÆRØ AMT

Thorshavn, d. 2. Oktober 1931.

I den Betænkning, som det af Lagtinget i Samlingen 1930 nedsatte „millumtinganevnd“ har afgivet, udtales det, at det ikke er bevist, at der for Færøerne er indført nogen Lov, som forbyder Anvendelse af et særligt — formentlig officielt — Flag indenfor Øernes Omraade, ligesom det synes forudsat, at Lagtinget uden højere Myndigheds Samtykke skulde kunne anerkende et officielt Flag indenfor dette Omraade.

I denne Anledning undlader man ikke at henlede det særede Udvalgs Opmærksomhed paa, at Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 103 af 10. April 1915, hvorved det forbydes uden særlig Tilladelse „her i Landet at hejse andet Flag end Dannebrog“ ikke undtager Færøerne fra Forbudet.

Lagtingets Kompetence er fastsat ved §§ 16—18 i Lov Nr. 124 af 28. Marts 1923 om Færøernes Lagting, og blandt de her nævnte Sager findes ikke nævnt Spørgsmaalet om særligt færøsk Flag, ligesom dette Spørgsmaal heller ikke „ved Love eller andre gyldige Bestemmelser er henlagt“ under Lagtingets endelige Afgørelse.

Inden Islands Adskillelse fra Danmark blev, som ogsaa nævnt i den afgivne Betænkning, Spørgsmaalet om Indførelse af særligt islandsk Flag afgjort ved kgl. Resolution Nr. 91 af 22. November 1913 jfr. kgl. Budskab af 15. Juni 1915 udfærdiget i Medfør af § 2 i Forfatningslov for islands særlige Anliggender Nr. 1 af 5. Januar 1874 jfr. Lov af 3. Oktober 1903.

Saa længe der ikke er gennemført nogen Lov om Anerkendelse af Flag i Kongeriget Danmark, maa Amtet formene, at Spørgsmaalet om officiel Anerkendelse af Flag i Henhold til Grundlovens § 11 maa afgøres ved kgl. Resolution, eller Sagen maa forelægges Rigsdagen som Lovforslag.

Som Følge af foranførte, mener Amtet det ulovmedholdeligt, hvis

Lagtinget maatte fatte endelig Beslutning om selv officielt at anerkende et særligt Flag for Færøerne, og man skal derfor henstille til Udvalget, selvom dette maatte have en anden Opfattelse af det statsretlige Forhold, at Forslag om Indførelse af saadant Flag affattes med Henblik paa Sagens Forelæggelse for Regeringen af Lagtinget selv.

(sign.) Ringberg.

Til det af Lagtinget nedsatte Udvalg til Behandling af Sagen om
„Føroyskt flagg“.

Bekendtgørelse Nr. 103 af 10. April 1915

om

Forbud mod at benytte fremmede Nationalflag.

I Tilslutning til de gældende Lovbestemmelser, jfr. kgl. Resolution af 7. Juli 1851, bekendtgjort ved Justitsministeriets Cirkulære af 2. August 1851, forbydes herved her i Landet at hejse andet Flag end Dannebrog, ligesom det forbydes under aaben Himmel, samt i Gæstgiverier, Beværtninger og andre offentligt tilgængelige Lokaler at benytte krigsførende Magters Flag, være sig til Udsmykning eller paa anden Maade.

Forbudet omfatter ikke:

a. Fremmede Staters Gesandter, Konsuler og Vleekonsuler. Disse er berettigede til at hejse vedkommende fremmede Stats Flag fra Embedskontorer her i Landet samt for Gesandternes Vedkommende tillige fra deres Boliger.

b. Personer, der har faaet Tilladelse fra Justitsministeriet til at hejse fremmede Nationsflag.

Overtrædelse af nærværende Bekendtgørelse straffes efter Lov Nr. 200 af 9de September 1914, Tillæg til almindelig borgerlig Straffelov af 10de Februar 1866.

Den, der overtræder Bekendtgørelsen, er pligtig til paa Optfordring af vedkommende Politimyndighed at udlevere det ulovlig benyttede Flag, og dette kan da tages i Forvaring af det offentlige, indtil den Sag, som snarest vil være at anlægge i Anledning af Overtrædelsen, er endelig afsluttet.

Tann 7. desember varð uppskot meirilutans sett undir atkvæðisgreiðslu við namakall og varð samtykt við 14 atkv.—0 (Djurhuus, Rasmussen, Joensen, A. Samuelson og M. Samuelson atkvæddi ikki og Niclasen, Andreasen, Nielsen, Davidsen og Poulsen vóru burtur.)

213. Eftirstøða av undirhaldspeningi. (⁷⁷XIII).

Figgjarnevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbætur:

Færø Amt har under 24. ds. tilsendt Tinget nogle fra Færøernes Politikreds under 21. s. M. modtagne Opgørelser over forskudsvis af Amtsfonden udbetalte, men ikke refunderede Underholdningsbidrag vedrørende Frødebø, Vaag og Skopen Sognes Kommuner, ifølge hvilke nævnte Kommuner staar med en samlet Restance paa Kr. 17,639,02.

Fordeelingen af nævnte Restancer mellem de paagældende Kommuner er følgende:

Frødebø Sogns Kommune	Kr. 12.030,66
Vaag	" 3.687,76
Skopen	" 1.920,80

I Indberetningen anføres, at vedkommende Kommuner trods gentagne Henvendelser intet har refunderet af Restancerne og ikke besvaret Anmodning fra Politikredsen om Forslag til Afvikling af disse, skønt Kommunerne ifølge § 5 i Lov Nr. 130 af 27. Maj 1908 har Pligt til *straks* at refundere forskudsvis udbetalte Beløb.

Da nærværende Sag først nu ved Slutningen af Samlingen er tilsendt Tinget, skal man indskrænke sig til at henstille til Landsnevndin at søge foranlediget, at de paagældende Restancer bliver berigtiget i videst muligt Omfang.

Forslag.

Sagen overgives til Landsnevndin, der søger foranlediget, at de omhandlede Restancer for Underholdsbidrag bliver berigtiget i videst muligt Omfang.

Tann 16. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

214. Byggingarkønur ráðgevvari. (⁸⁰XIII).

Kirkjunevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Løgtingsmenninir Joh. M. Fr. Poulsen og Johan Kallsøoy hava heitt á undirritaðu nevnd um at taka uppáttur málið viðvíkjandi „Byggikønur ráðgevvara fyrri tingsið“.

Hetta mál var til viðgerðar í tingsætuni 1932 (sí lögtingstíðindi fyrri h. á., bls 47—48).

Tá samtykti tingsið, at settur verður byggningskønur ráðgevvari fyrri tingsið fyrri fyrst í 2 ár við 800 kr. um árið í samsýning fyrri starvið, umframt møgulgar ferðaútreiðslur, at ráðgevvarin altíð skuldi vera tingsinum, skúlastjórnini, kirkjustjórnini umframt øðrum tingsins nevndum tøkur sum byggningskønur ráðgevvari, at hann eftir ábæitan frá hesum nevndum hevur at hava tilsýni við øllum almennum byggningum og byggifyritøkum, ið lögtingið hevur ábyrgd fyrri, at kirkjustjórnin hevði at fyrirreika, at embættið verður uppsligið, og at tann, ið hildin var at vera best skikkaður til starvið, verður settur í embættið, og at kirkjustjórnin hevði - eftir at maður var settur til starvið — at útarbeiða reglur fyrri, hvassu stórt arbeiðsumráði ráðgevvarin skal hava.

Hesum máli spurdist einki burturúr tá, tí at kirkjustjórnin helt seg ikki at kunna seta nakran av umsøkjaraunum til hetta starv.

So státt hevur tingsið higartil ikki havt nakran serstakan byggikønur ráðgevvara, men nevndin má halda, at neyðugt er at fáa ein tilfikan, tá nógvir almenrir byggningar vegna ávæntandi tilsýni ikki verða hildnir í standi, og at hitt almenna av hesi grund hevur so stórt peningatap, at tað mangar ferðir vegar upp ímóti teimum útreiðslum, ið vilja fara sum samsýning til ein byggikønur ráðgevvara.

Teir byggningar, sum fyrst og fremst er talan um, eru skúlar og kirkjur, umframt aðrir ið eru í tingsins varðveitslu.

Fyrri nevndini er upplýst, at amtmaðurin kann mæla til, at ein tilfikan byggikønur ráðgevvari eisini hevur tilsýni við statsins byggningum í Føroyum.

Sum státt er sær nevndin sær ikki færi fyrri at seta fram beinleiðis uppskot um peningasamsýning til ein tilfikan ráðgevvara, sum her er talan um, men vil ráða til, at landsnevndin í samráð við kirkju- og skúlastjórnina fær heimild til at fyrirreika málið, soleiðis sum umrøtt í álitinum. Nevndin skal tó ráða til at taka til umhugsunar, um tað ikki er gjørligt, at verkfrøðingur tingsins tekur hetta starv aftrat ímóti eini hóskaðri samsýning, sum menn undir samráðingunum kunna koma ásamt um. Nevndin kundi hugsað sær, at hetta kundi borið til, tá verkfrøðingurin kortini kemur til flestu bygdir.

Uppskot.

Landsnevndin fær heimild til í samráð við kirkju- og skúlastýrið at fyrirreika málið eftir tí í álitinum framferda og at seta fram uppskot fyrri tingsið næsta ár.

Tann 14. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

215. Kommunalir politistar í Klakksvík og Vági. (⁸²xm).¹⁾

Kommunala nemnin framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Til undertegnede Udvalg er henvist:

- 1) Sag om Ansættelse af en kommunal Politibetjent i Klaksvig,
- 2) Lønningsforholdene for den kommunale Politibetjent i Vaag.

Til de anførte Sager bemærkes:

ad 1. Sagen var til Behandling i Lagtinget i 1938 (se Lagtingstidende for dette Aar, Side 354) og blev det vedtaget at tillade Klaksvig Sogns Kommune at anvende indtil 1200 Kr. til Lønning af en Politibetjent, idet der samtidig regnedes med, at den paagældende ogsaa kunde oppebære et Løn-tilskud fra Staten. Ifølge Justitsministeriets Skrivelse af 17. November 1938 vil det forventede Tilskud fra Staten ikke kunne ydes. Amtet har derefter ved Skrivelse af 29. November 1938 paany forelagt Lagtinget Sagen til endelig Afgørelse, om der skal ansættes en kommunal Betjent i Klaksvig, og hvorledes han da skal lønnes. —

ad 2. Det fremgaar af Sagen, at der i sin Tid er ansat en kommunal Politibetjent i Vaag, normeret med en Aarsløn af 1000 Kr.

Den paagældende har henvendt sig til Amtet med Andragende om at faa Lønnen forøjet. Sagen har været forelagt Forstanderskabet, der har afslaaet at forhøje Lønnen under Henviisning til Kommunens daarlige økonomiske Forhold.

Spørgsmaalet om en Forøgelse af Lønnen ved Tilskud fra Staten har ogsaa i Lighed med Klaksvig vist sig uløselig, hvorfor Amtet har forelagt Lagtinget Sagen til Afgørelse under Henviisning til Retsplejelovens § 117.

Af de til Sagerne hørende Bilag fremgaar det, at Forstanderskabet i Klaksvig har erkendt, at det af Hensyn til den offentlige Sikkerhed var nødvendigt at have Politibetjent. Det samme maa antages at have været Tilfældet, da Forstanderskabet i Vaag anmodede om en Politibetjent.

Lagtinget har ogsaa erkendt Nødvendigheden af at ansætte en Politibetjent i Klaksvig ved den i 1936 tagne Stilling.

Lagtinget maa ogsaa mene, at der paa Pladser af Størrelse som Thorshavn, Klaksvig, Tveraa og Vaag, der har et Indbyggerantal af henholdsvis 3440, 1657, 1314, 1312 bør være Politibetjente.

I Thorshavn er der Politibetjente. I Tveraa har der i over 30 Aar været ansat en kommunal Politibetjent. I Vaag blev en saadan ansat for ca. 8 Aar siden, medens der endnu ikke findes nogen Politibetjent i Klaksvig.

Spørgsmaalet bliver herefter, hvilken Løn der maa anses for passende for en Politibetjent i Klaksvig og Vaag.

Politibetjenten i Tveraa lønnes for Tiden med 1760 Kr., hvoraf Staten betaler 800 Kr. Ifølge særlig Ordning.

Udvalget maa mene, at en kommunal Politibetjent som anført bør

1) Sbr. Lögtingstíðindi 1936, bls. 354.

lønnes med mindst 1800—2000 Kr. Lagtingets Landsnevnd har ogsaa været af samme Mening, jfr. dennes Skrivelse af 24. August 1938.

Landfogden paa Færøerne har i en over Sagen afgiven Erklæring vedr. Politibetjent i Klaksvig anslaaet en Løn af 2000 Kr. som passende.

I Landkommunallovens § 31 er det bestemt, at „Forstanderskabet skal ved de Midler, der staa til dets Raadighed, søge at forhindre Betleri og Løsgængeri samt løvrigt bidrage til at fremme og opretholde god Politiforden“, medens samme Lovs § 34 bestemmer, at „Lagtinget fører et almindeligt Tilsyn med, at Forstanderskaberne i deres Forvaltning holde sig de for dem givne Forskrifter efterrettelge.“

I Retsplejelovens § 117 er det bestemt, at „det kommunale Politilønnes med samme Grundløn som Statspolitiet, dog med et af Justitsministeriet bestemt Fradrag for Tiden, indtil vedkommende Tjenestemand har opnaaet fast Ansættelse. Tjenesteaalderen regnes fra første Ansættelse i Politiet, saaledes at al den Tid, i hvilken vedkommende har været ansat i dette, medregnes. Der skal derhos sikres det kommunale Politis Tjenestemænd Pensionsret.“

Udvalget er herefter af den Formening, at det paahviler et Forstanderskab med de til Raadighed staaende Midler at opretholde god Politiforden, hvoraf følger, at et Forstanderskab paa de Pladser, hvor saadant skønnes fornødent, maa anses pligtigt at ansatte de fornødne Politibetjente og ved Paaligning af Skat sørge for de til Lønning fornødne Midler.

Idet Udvalget skønner, at der ved Polititilsyn kan skaffes en Politibetjent i Klaksvig og Vaag en aarlig Indtægt paa ca. 200 Kr., vil man anse en fast aarlig Løn af 1800 Kr. foruden fri Uniform hvert 2. eller 3. Aar som passende. At en Politibetjent for en saadan Ydelse fra Kommunen ogsaa fungerer som Skatteopkræver, anser Udvalget for rimeligt.

Ifald Loven om Enhedspoliti udvides til Færøerne, hvilket kunde være ønskeligt, kan det paaregnes, at de Udgifter, Kommunen har til Politivæsen, overgaar til Staten.

Idet henvises til det foran anførte, tillader man sig at fremsætte følgende

Forslag.

- 1) I Medfør af Landkommunalloven af 28. Februar 1872 § 34, jfr. § 31, samt Retsplejelovens § 117 bestemmer Tinget, at der skal ansættes en kommunal Politibetjent i Klaksvig, der af Klaksvig Kommunes Kasse lønnes med 1800 Kr. om Aaret at udbetale maanedsvis med 150 Kr. for den forløbne Maaned. Desuden erholder Politibetjenten fri Uniform hvert 2. Aar. Ansættelsen sker af Landfogden paa Færøerne efter Indstilling af Forstanderskabet.

Forstanderskabet opretter et Reglement for Politibetjenten. Reglementet godkendes af Landfogden.

- 2) I Medfør af de under Pkt. 1 anførte Lovbestemmelser bestemmer Lagtinget, at den kommunale Politibetjent i Vaag lønnes paa samme Maade som bestemt for den kommunale Politibetjent i Klaksvig.

Tann 16. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv.—0.

216. Tíma- og dagpening sýslumanna undir tænastruferðum. (⁸⁸XIII).

Fígjarnnevndin framlegði soljóðandi Údvalgsbænkning:

Foreliggende Sag, der er rejst af Sysselmanden for Strømø Syssel paa samtlige Sysselmænds Vegne, om at der ydes Sysselmændene Time- og Dagpenge under disses Tjenesterejser i Syslet, er af Amtet forelagt Lagtinget under Hensyn til, at en væsentlig Del af de eventuelle Time- og Dagpenge vil det tilkomme Amtsfonden at udrede.

Det fremgaar af Sagen, at Sysselmændene ikke for Tiden oppebærer Godtgørelse for Logiudgifter under Tjenesterejser i vedkommende Syssel, uanset Bekendtgørelse Nr. 125 af 14. Marts 1932 om Time- og Dagpenge for Tjenestemænd under Justitsministeriet, idet denne Bestemmelse er blevet forstaaet saaledes, at denne kun omfatter de Tilfælde, hvor Sysselmændene er paa Tjenesterejser udenfor Syslet.

I Ovennævnte Bekendtgørelse er Sysselmændene som berettigede til Time- og Dagpenge under Gruppe C med følgende Beløb:

Timepenge	Fulde Dagpenge	Hertil Nat-tillæg	Tillæg til fulde Dagpenge i 1. og 2. Dag samme Sted	Nedsatte Dagpenge	Heraf Nat-tillæg
Øre	Kr.	Kr. Øre	Kr. Øre	Kr. Øre	Kr. Øre
40	6	2 75	2 25	5 00	1 50

Det vil heraf fremgaa, at den højeste Betaling pr. Døgn bliver 11 Kr. og den laveste 6 Kr. 50 Øre, hvilket giver et Gennemsnit af knap 9 Kr.

Udvalget maa finde det rigtigt, at Sysselmændene i Lighed med andre Tjenestemænd, foruden fri Befordring paa Tjenesterejser, oppebærer sædvanlige Time- og Dagpenge.

Regnes der med, at Sysselmændene i de største Sysler: Suderø, Strømø, Østerø og Norderøernes Syssel er 40 Dage aarlig paa Tjenesterejser og Sysselmændene i Vaagø og Sande Sysler er 20 Dage paa Tjenesterejser, vil de samlede Time- og Dagpenge komme til at beløbe sig til ca. 1800 Kr. om Aaret.

En væsentlig Del af dette Beløb vil det paahvile Amtsfonden at udrede.

Under Henvisning til det anførte mener Udvalget at kunne foreslaa Tinget at godkende, at Sysselmændene paa alle Tjenesterejser i Syslet oppebærer Time og Dagpenge efter Reglerne i Bekendtgørelse Nr. 125 af 14. Marts 1932.

Forslag.

Tinget kan for sit Vedkommende tiltræde, at Sysselmændene under Tjenesterejser i Syslet oppøhærer Time- og Dagpenge efter Reglerne i Bekendtgørelse Nr. 125 af 14. Marts 1932.

Tann 20. desember varð uppskot nevndarlunnar samtykt við 22 atkv.—0.

217. Bræv frá »A/S Is & Konserver«. (⁸⁴_{XIII}).

Nevnd viðv. fíggjarskipan Føroya framlegði soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Til Udvalget er henvist et Andragende fra Bestyrelsen for A/S Is & Konserver om Toldfrihed i det øvrige Kongerige for Fiskekonserver fra Færøerne.

Det anføres i Andragendet, at Departementet for Told- og Forbrugsafgifter nu fortolker Bestemmelsen i § 2a i Loven om Toldafgifterne af 29. Marts 1934 saaledes, at den Toldfrihed, som er tillagt Varer fra Færøerne, ikke kan udstrækkes til at omfatte andre Varer end saadanne Varer af færøsk Oprindelse (herunder færøsk Fangst af Fisk og Fuglevildt), der enten er uforarbejdet eller kun har været Genstand for en saadan almindelig Bearbejdning paa Færøerne, at Færdigvaren fremtræder uden Indhold af fremmede Materialer.

Denne Fortolkning har medført, at der er afkrævet det andragende Selskab Told ved Indførsel af Selskabets Produkter til det øvrige Kongerige, og samme Told er saa høj, at der f. Eks. af en Daase Flskeboller paa 1 kg, der skal koste 60 Øre, kræves 24 Øre i Told. En saadan Told udelukker fuldstændig Indførsel til det øvrige Kongerige af den paagældende Vare, og Selskabet har derfor været nødt til ganske at indstille Fabrikkens Drift.

Fabrikkens Bestyrelse henvender sig nu til Lagtinget og ønsker en Udtalelse fra dette om denne før omtalte Virksomhed og for færøsk Næringsliv i det hele saa vigtige Sag. —

For faa Aar tilbage er der fra Centraladministrationens Side ved en Udsending gjort et udmærket Arbejde her paa Færøerne til Fremme af

færøsk Konserverindustri. Tildels som Følge af dette Arbejde er der mange Steder paa Færøerne opstaaet nyt Liv med Hensyn til færøsk Konserverindustri, der har hvilet siden den store Krig. Men nu viser det sig til alles Overraskelse — efter at der paa Færøerne er udvist Initiativ paa dette Omraade — at Kongerigets Toldlovgivning, saaledes som den fortolkes af Centraladministrationen, praktisk talt forbyder færøske Industrivarers Indførsel paa det danske Marked. Ingen vil kunne benægte, at det øvrige Kongerige er det naturlige Marked for de færøske Industrivarer, som ikke kan afsættes her paa Øerne.

Hvis den nu praktiserede Fortolkning af vedkommende Lovbestemmelse opretholdes, vil enhver Virksomhed heroppe paa det heromhandlede Omraade lide samme Skæbne som A/S Is & Konserver — den maa standse.

Udvalget mener derfor, at det maa være i alle Parter Interesse, at Lovgivningen ændres saaledes som antydnet i Ansøgningen, at der allerhøjest betales Told for de udenlandske Produkter, som maatte være nødvendige for Fremstillingen af de omhandlede færøske Industrivarer.

Forslag.

Lagtinget indsender til Regeringen Andragendet fra A/S Is & Konserver med sin Anbefaling, saaledes at Toldlovgivningen ændres i Overensstemmelse med Andragendet og det i foranstaaende Betænkning anførte.

Tann 20. desember varð uppskot nevdariunnar samtykt við 22 atkv. — 0.

XIV. 218. Val av álitismönnum og nevndum. ⁽¹⁾XIV.)²⁾

Tann 18. november, 6. og 20. desember varð fyrirkíð val av álitismönnum og nevndum:

1. Fólkatingsvalnevnd.

A. Suðurstreymingar prestagjald.

a. Fastir limir.

Johs. O. Joensen, revisor, Tórshavn, Z. Heinesen, keypmaður, ibd., Hans Jacob Poulsen, træsmiður, ibd., Poul Jensen, yvirlærari, ibd., Poul Johannesen, provisor, ibd., Nyholm Debess, rørleggjari, ibd., Peter Alberg, keypmaður, ibd.

b. Tiltaksmenn.

Trond Hansen, keypmaður, ibd., H. M. Jacobsen, fv. lærari, ibd., J. Waagstein, fv. lærari, ibd., Clement Clementsen, keypmaður, ibd., Richard Long, lærari, ibd., Johs. Simonsen, múrari, ibd., Th. J. Jacobsen, telegrafistur, ibd.

B. Norðstreymingar prestagjald.

a. Fastur limur.

Jacob O. Hansen, keypmaður, Vestmanna.

b. Tiltaksmaður.

Hans Iversen, keypmaður, Kvívík.

C. Eysturoyar sýsla.

a. Fastur limur.

S. P. Petersen, jun., keypmaður, Fuglafjørði.

b. Tiltaksmaður.

Joh. M. Fr. Poulsen, lærari, Strondum.

D. Norðuroya sýsla.

a. Fastur limur.

Sofus Larsen, bakari, Klakavík.

¹⁾ Sbr. lögtingsfóðindi 1937, bls. 258.

b. Tiltaksmaður.

Einar Waag, bryggjari, Klakksvík.

H. Vágu sýsla.

a. Fastur limur.

Poni Joensen, lærari, Sandavági.

b. Tiltaksmaður.

Chr. J. Olsen, keypmaður, Sørvági.

F. Sandoyar sýsla.

a. Fastur limur.

Gunnar Winther, revisor, Sandi.

b. Tiltaksmaður.

Hákon Dam, lærari, Sandi.

G. Suðuroyar sýsla.

a. Fastur limur.

Joen Nolsøe, postassistentur, Tvøroyri.

b. Tiltaksmaður.

J. Raia, bankastjóri, Tvøroyri.

2. lögtingsvalnevnd.

A. Suðurstreymoyar prestagjald.

a. Fastir limir.

Johs. O. Joensen, revisor, Tórshavn, Z. Heinesen, keypmaður, ibd., Poul Jensen, yvirlærari, ibd.

b. Tiltaksmenn.

Nyholm Debess, rørlæggjari, Tórshavn, H. O. Hansen, direktørur, ibd.

B. Norðstreymoyar prestagjald.

a. Fastir limir.

Nielas Jacobsen, kongsbóndi, Kvívík, Hans Iversen, keypmaður, Kvívík, Poul Johs. Samuelson, Haldórevík.

b. Tiltaksmenn.

Samuel Jacob Egholm, kongsbóndi, Streymnesi, Gunnar Dahl-Olsen, sýslumaður, Vestmanna.

C. Eysturoyar sýsla.

a. Fastir limir.

S. P. Petersen, jun., keypmaður, Fuglafirði, Niela Kruse, Eiði, Joh. M. Fr. Poulsen, lærari, Ströndum.

b. Tiltaksmenn.

Johs. Petersen, træsniður, Saltnesi, Elleser Jacobsen, jarðabrákari, Norðagøtu.

D. Norðuroga sýsla.

a. Fastir limir.

Olaf Olsen, keypmaður, Klakksvík, Absalon Matras, keypmaður, Hvannasundi, Alexander Enniberg, lærari, Klakksvík.

b. Tiltaksmenn.

S. M. Matras, Norðoyri, Debes Christiansen, Norðdepil.

E. Vága sýsla.

a. Fastir limir.

Niclas Rasmussen, keypmaður, Sörvági, D. P. Niclasen, keypmaður, Miðvági, Joen Ole Jacobsen, óðalsbóndi, Bø.

b. Tiltaksmenn.

Michel Danielsen á Ryggi, lærari Bø, Th. J. Thomsen, fiskimaður, Sörvági.

F. Sandoyar sýsla.

a. Fastir limir.

Gunnar Winther, revisor, Sandi, Anthonius Sørensen, keypmaður, Húsavík, J. Kristen Joensen, keypmaður, Sandi.

b. Tiltaksmenn.

Edvard Hjalt, træsniður, Sandi, Johan Olsen, smiður, Sandi.

G. Suðuroyar sýsla.

a. Fastir limir.

Peter Dahl, jun., keypmaður, Vági, N. Djurhuus, iv. lærari, Tvøroyri, Joen Nolsæ, postassistentur, Tvøroyri.

b. Tiltaksmenn.

Daniel Oliver Holm, keypmaður, Hvalbæ, Johan Thomsen, træsniður, Porkeri.

3. Landsnevndin:

Johan M. Fr. Poulsen, Edw. Mitens, P. M. Dam. Tiltaksmenn: Joen Rasmussen, M. A. Jacobsen, Trond Hansen.

4. **Telefoonnevndin:**
Johan M. Fr. Poulsen, Edw. Mitens, J. P. Davidsen. Tiltaksmenn: M. Samuelsen, G. Winther, Trond Hansen.
5. **Bróstsjúkrahúsnevndin:**
Johan M. Fr. Poulsen, Edw. Mitens, Trond Hansen. Tiltaksmenn: M. Samuelsen, M. A. Jacobsen, J. P. Davidsen.
6. **Vegnevndin:**
Joen Rasmussen, Edw. Mitens, J. P. Davidsen. Tiltaksmenn: M. Samuelsen, M. A. Jacobsen, Trond Hansen.
7. **Stórhvalanevndin:**
O. P. Joensen, Edw. Mitens, J. H. Danbjørg. Tiltaksmenn: Johan M. Fr. Poulsen, Hans Nolsøe, Trond Hansen.
8. **Nevndin fyri Føroya realskúla:** P. Nielsen, landstingsmaður, Tórshavn.
9. **Nevndin fyri Skipafelagið Føroyar:** P. Nielsen, Zach. Nielsen, Tórshavn.
10. **Umboðsmaður tingsins á aðalfundi Skipafelagið Føroyars:** Poul Hansen, keypmaður, Tórshavn.
11. **Kirkjustjórnin:**
Johan M. Fr. Poulsen, J. Kallsoy, Trond Hansen.
12. **Umboðsmaður tingsins á aðalfundi Sjóvinnubankans:** Tingformaðurin.
13. **Skúlabókanevndin:** Johan M. Fr. Poulsen. Tiltaksmaður: Poul Nielsen.
14. **Vanlukkutryggingarráðið:** H. A. Djurhuus, timburmaður, Tórshavn, Rasmus Rasmussen, lærari, ibd., Trond Hansen, keypmaður, ibd. Tiltaksmenn: Poul Hansen, keypmaður, Tórshavn, Elieser Jacobsen, keypmaður, ibd., J. H. Danbjørg, lærari, Porkeri.
15. **Amtsbókasavnið:** Poul Nielsen. Tiltaksmaður: H. O. Hansen, direktørur, Tórshavn.
16. **Nevnd viðv. nevningagrundlistan:**
Í Norðuroyu sjónu varð valdur fyri Karl Andreassen, Klakkavík: J. P. Sólstein, fulltrúi, Klakkavík.
Í Streymoyar sjónu vóru valdir fyrst Bernhard Magnussen, Kollafirði, og Jacob O. Hansen, Vestmanna: Johannes Dam, kongsbondi, Kollafirði, Johan Reinert, jarðabrákari, Vestmanna.
17. **Grannskoðarar til Fiero Amts Sparekasse:** Poul Jensen, Tórshavn, statsaut. revisor Alex. C. Ankjær-Jensen, Anker Heegaardsgade 1, København.
18. **Skúlastjórnin:** J. Kallsoy.
19. **Plantningsnevndin:** Trond Hansen, Johs. O. Joensen, Tórshavn.

20. **Yvirlúnaðarstevnan:** M. Winther-Lützen, landhrúkskonsulentur, Tórshavn, Martin Djurhuus, traðarmaður, íbð., Johannes Petersen, traðarmaður, Saltnes, Poul Johs. Samuelson, traðarmaður, Haldórsvík, Johan Peter Hentze, kongsbóndi, Trøðum, Sandi, Oliver Haraldsen, húsmáður, Miðvági, Ole Olsen, kongsbóndi, Velbastað, Andr. Seyðberg, kongsbóndi, Kunoy, Harald Jensen, traðarmaður, Sandi, Andreas Olsen, traðarmaður, Ørðavíkslíð, Trond Hansen, keypmáður, Tórshavn, S. Ellefsen, snikkari, Miðvági.
21. **Útskiptingurstevnan:** Theodor Weihe, jarðabrákari, Skála, Søren Danielson, óðalsbóndi, Miðvági, Daniel Fr. Danielsen, óðalsbóndi, Sunnbø, Jacob Albinus, óðalsbóndi, Fámjln, Niels Nattestad, kongsbóndi, Hvalbø, Johan Dalberg, royndarstjóri, Sandi, Hans Iversen, keypmáður, Kvívík, Magnus P. Magnussen, kongsbóndi, Saksum, Thomas Jac. Thomsen, kongsbóndi, Norðragøtu, Johan Sv. Olsen, lærari, Kunoy, Joen Heine Joensen, timburmaður, Miðvági, Joen P. Hentze, kongsbóndi, Trøðum, Sandi, Martin Poulsen, húsmáður, Skopun, Jens Chr. Djurhuus, kongsbóndi, Kollafirði, Poul J. Poulsen, keypmáður, Sunnbø, Hans Dalsgaard, traðarmaður, Skálavík, Johan Hentze, kongsbóndi, Sandi, Trond Hansen, urtagarðsmaður, Tórshavn, Peter Mohr á Heygun, kongsbóndi, Vestnanna, Thomas Michael Strøm, traðarmaður, Tronglsvági, Elvind Dalsgaard, búnaðarfrøðingur, Tórshavn, Hjalmar Nielsen, keypmáður, Sandavági, Meinhardt Hansen, jarðabrákari, Miðvági, Elias Húsgarð, kongsbóndi, Syðragøtu.
22. **Grannskoðarar til jarðafundin:** Trygve Samuelson, saktarari, Tórshavn.
23. **Stýrið fyri Føroya brannatrygging:** Poul Nielsen, M. A. Jacobsen, J. P. Davidsen.
Tiltaksmenn: Johan Poulsen, Johan Kallsoy, Trond Hansen.
24. **Grannskoðari fyri Føroya brannatrygging:** G. Winther, revisor, Sandi.
25. **Skúlastjórnin:** Johan Poulsen, Johan Kallsoy, Johan H. Danbjørg.
26. **Búnaðarnevndir (suppleringsval):**
1 mann í 2. deild í staðin fyri Johan Sv. Olsen, Kunoy:
Sv. Lützen, urtagarðsmaður, Klakksvík.
Tiltaksmaður: O. J. Larsen, keypmáður, Kunoy.
1 mann í 4. deild í staðin fyri Jacob Hansen, Syðragøtu:
Poul Johs. Joensen, Lørvík.
Tiltaksmaður: Jacob Fr. Øregaard, Norðragøtu.
1 mann í 10. deild í staðin fyri Morten E. Leo, Vági:
Daniel Johs. Larsen, óðalsbóndi, skipari, Vági.
Tiltaksmaður: Ole Toftum, Vági.
27. **Neynd viðv. Gronlandsmúl:** Joen Rasmussen, S. P. Zachariasen, Jacob Nielsen.
28. **Neynd viðv. minstalon fyri langfarafiskimenn:** A. Andreasen, J. J. Simonsen.

29. Nevnd viðv. broytan av grindareglugerðini: O. F. Joensen, Hans Nolsøe, Trond Hansen.
30. Nevnd viðv. tvungin fólkatrygging: Johan Poulsen, Gunnar Winther, Trond Hansen.
31. Nevnd viðv. figgjarskipan Føroya:
 3 limir til byggingnevd fyri hospitalið og sionissjúkrahús:
 Edw. Mitens, Johan Danlensen, postmeistari, Trond Hansen.
 3 limir til byggingnevd fyri sjúkrahús á Tvøroyri:
 K. Djurhuus, Tvøroyri, Poul Nolsøe, postekspeditør, ibd., P. M. Dam, ibd.
 3 limir til regnerud fyri regfondin:
 Johan Poulsen, M. A. Jacobsen, J. P. Davidsen.
 3 limir til saneringsnevndina:
 Johan Poulsen, Edw. Mitens, P. M. Dam.

XV. Fíggjarlig viðurskipti.

219. Fíggjarætlan fyri amtsgrunnin. (1¹/_{xv}).¹⁾

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Landsnevndin hevur framlagt uppskot, sett saman sum normal-budget. Undirskotið til bróstsjúkrahúsið er sett til 10.000 kr., men má haldast at vera um 5.000 kr. ov lágt.

Útreiðlurnar til „Smiril“ eru uppsettar sum fastur studningur 12.000 kr. og rentur og avdráttur 13.000 kr., men heldur nevndin, at hetta kanska er 10.000 kr. ov lágt.

Til vegir og havnir er ætlað 230.000 kr. Tað kann ætlast, at í 1939

¹⁾ Sbr. lögtingsfíggjandi 1937, bls. 263.

verður ekki byggt vegir fyrir meira en ca. 190.000 kr. Eftir til hvernir eru so 40.000 kr., men í 1939 og 1940 verða at byggja hvernir á Sándi, í Sörvági og Haldórsvík fyrir íalt 300.000 kr., hvarav lögtingsins partur er 240.000 kr. Helmingurinn av hesum peningi, 120.000 kr., verður at rinda í 1939. Har kemur soleiðis at íreita ca. 80.000 kr.

Eftir einari bráðfengis lóg skal lögtingið rinda ein part av útreiðslunum til sjúkrahúsupphald fyrir sjúkrakassalimir, og það vil fyrir tíðarskeiðið $\frac{1}{4}$. 1938— $\frac{3}{4}$. 1939 verða ca. 30.000 kr.

Harumframt skal tingið eftir somu lóg leggja út $\frac{1}{10}$ av ellisrentuni fyrir kommunurnar, ca. 30.000 kr., og krevja peningin aftur frá teimum.

Útreiðslurnar til landbrúksnevndir verða um 2000 kr. árliga.

Útreiðslurnar í 1939 mugu tí haldast at blíva hægri enn ásettar í uppskotinum

til bróstsjúkrahúsið	5.000 kr.
- „Smiril“	10.000 „
- hvernir	80.000 „
- sjúkrahúsupphald fyrir sjúkrakassalimir	30.000 „
- ymist	5.000 „

	130.000 kr.

Eftir semjuni av 3. september í ár við ríkisstýrið kann roknað við, at ríkiskassinn veitir tinginum 140.000 kr. sum partur av tí, sum inntøkurnar eftir finausplaninum svíkja. Hartil kemur, at það kann roknað við, at tingið fær nýggjar inntøkur eftir teimum nýggju inntøkulógum fyrir ein part av árinum 1939, meðan útreiðslurnar eftir semjuni av 3. september eftir nevndarinnar hugsan ikki eiga at byrja fyrrenn frá 1. januar 1940. Eisini kann væntast, at eftirstøðurnar eftir tí nýggju skipanini skuldi blivið minni í framtíðini og ein partur av gomlum eftirstøðum kunnu sætast at koma inn.

So státt heldur nevndin, at það ikki verður neyðugt at hækka ta álfkning, sum landsnevndin hevur roknað við 120.000 kr., men at það tó kanska verður neyðugt hjá amtsfondinum at fáa eitt lán ella ein kassakredit fyrir at hava tryggjan fyrir, at amtsfondin kann betala tær útreiðslur, sum standa fyrir.

Uppskot.

- 1) Tingið góðkennir það uppskot, sum landsnevndin hevur lagt fram til fíggingarsamtykt fyrir amtsgrunnin fyrir 1939, við omanfyrirstandandi viðmerking.
- 2) Tingið gevur landsnevndini heimild til at taka upp lán ella kassakredit til amtsgrunnin íalt 100.000 kr.

Tann 19. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv.—0.

220. Amtsfátækragrunnurinn. ^{(2|xv).}¹⁾

Þiggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndaráðit:

Uppskot til flggjaræðlan fyrir amtsfátækragrunnin fyrir 1939 er lagður fyrir tingið av landsnevndinni. Av henni sæst, at studningurinn til sóknirnar fyrir árið 1939 er ætlaður at vera 4.500 kr.

Í álitinum frá í fjör viðvíkjandi studningi frá fátækra-kassanum til kommunurnar verður hildið fram, at tingið um neyðugt eigur at umhugsa at fáa grunninum stærri inntøkur. Um sáttmálin við ríkisstýrið frá í summar verður settur í gildi, kann tað ætlast ikki at verða neyðugt at velta grunninum stærri inntøkur, av tí at útreiðslurnar hjá kommununum til fátækrahjálp o. t. frá 1. apríl 1939 kunnu ætlast at minka munagott.

Uppskot.

Úr fátækragrunni lögtingsins verður fyrir 1939 veittir hesir studningar:

1) Kunoyar	sóknar kommununa	100 kr.
2) Húsa	—	100 —
3) Oyndarfj.	—	100 —
4) Fnglafjarðar	—	100 —
5) Lørvíkar	—	100 —
6) Gøtu	—	100 —
7) Nes	—	200 —
8) Sjóar	—	100 —
9) Eldis	—	400 —
10) Funnings	—	100 —
11) Haldórsvíkar	—	150 —
12) Hvalvíkar	—	150 —
13) Vestmanna	—	400 —
14) Havnar atb.	—	100 —
15) Hests	—	100 —
16) Sandavágs	—	100 —
17) Miðvágs	—	200 —
18) Sørvágs	—	200 —
19) Þiggjar	—	100 —
20) Sands	—	100 —
21) Skálavíkar	—	100 —
22) Húsavíkar	—	100 —
23) Hvalbøur	—	100 —
24) Froðbøur	—	300 —
25) Vágs	—	300 —
26) Sunnbøur	—	200 —
27) Tórshavnar	—	400 —

Tilsamans : 4500 kr.

Tann 5. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 19 atkv.—0.

¹⁾ Sbr. lögtingsstíðindi 1937, bls. 265.

221. Fíggjarætlan fyri okonomiska grunnin. (³|_{xv}).¹⁾

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit. Sí skjal nr. 5.

Tann 5. september fór atkvøðisgreiðslan fram:

- B. Skúlamál:* Pkt. 1-3 frá nevndini varð samtykt við 21 atkv.—0. Pkt. 4 frá meirilutanum við 14 atkv.—0 og pkt. 5 og 6 frá nevndini við 16 atkv.—0.
- C. Vísindi, bókmentir o. t.:* Pkt. 1 frá meirilutanum varð samtykt við 15 atkv.—0. Pkt. 2 frá nevndini varð samtykt við 18 atkv.—0, pkt. 3-5 við 21 atkv.—0, pkt. 6 við 17 atkv.—0, pkt. 7 við 20 atkv.—0, pkt. 8 við 18 atkv.—0 og pkt. 9 við 19 atkv.—0.
- D. Ymist:* Pkt. 3 frá meirilutanum varð samtykt við 18 atkv.—0 og pkt. 4 við 21 atkv.—0. Pkt. 5-14 frá nevndini varð samtykt við 21 atkv.—0.

222. Amtsfondsálíkningin. (⁴|_{xv}).²⁾

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Landsnevndin hevur lagt fram uppskot til fíggjarsamtykt fyri 1939, og verður álíkningin hareftir 120.000 kr.

Nevndin mælir til at álíkna henda pening eftir hjálagda uppskoti.

Uppskot.

Tingið samtykkir at álíkna til amtsgrunnin fyri 1939 120.000 kr. og góðkennir uppskotið frá fíggjarnevndini til býti sóknana millum.

Tann 7. desember varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

Álíkningin: Sí skjal nr. 12.

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bla. 266.

²⁾ — 1937, — 267.

223. Býtan av tollinntøkum. (⁵|xv).¹⁾

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Eftir lóg av 8. mars 1935 hevur tingið heimild til at býta ein part av tollinntøkunum millum amtsgrunnin og økonomiska grunnin.

Vanligt hevur verið, at økonomiski grunnurin hevur fingið 35.000 kr. Nevndin mælir til, at so verður eisini fyri komandi ár.

Uppskot.

Av tollinntøkunum fyri fíggjarárið 1939-40 fær økonomiski grunnurin 35.000 kr., restin fer til amtsgrunnin.

Tann 15. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv.—0.

224. Býtan av bilskatti. (⁶|xv).²⁾

Fíggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Stýrið fyri Vestmanna kommunu biður í brævi av ²⁰/₈ í ár tingið um at fáa sín part av bilskattinum fyri 1937.

Tann samlaði bilskatturin fyri nevnda ár var kr. 11.484.75. Nevndin skal mæla til, at bilskatturin verður goldin til allar tær kommunur, sum hava atstøður til hann, tó so at peningurin verður nýttur til umvøling av akvegunum, og at tað verður givið landsnevndini upp í handur at ansa eftir, at peningurin verður nýttur til tess. Har sum vegur liggur gjøgnum fleiri kommunur, verður bilskatturin at býta millum teirra eftir veglongdini. Í slíkum førum verður kvittan at undirskriva av øllum teimum avvarandi sóknarstýrum. Kunnu tey ikki samjast um býtið, verður málið avgjørt av landsnevndini, men peningurin ikki rindaður, fyrr enn avgerð er tikin.

1) Sbr. Løgtingsáðindin 1937, bls. 267.

2) — 1937, — 269.

Uppskot.

Bilskatturinn, ið amtsgrunnurinn hefur fengið fyrir árið 1937, verður býttur soleiðis:

1) Klakksvíkar sókn.....	kr.	936.25
2) Fuglafjarðar, Lörvíkar, Gøtu og Næs sóknir.....	—	1.650.25
3) Eiðis sókn.....	—	77.00
4) Sjóar sókn.....	—	94.50
5) Vestmanna sókn.....	—	189.00
6) Kvívíkar og Kollafjarðar sóknir.....	—	645.00
7) Havnar Kommuna, Kirkjubæar og Havnar úttanb. sóknir.....	—	4.305.25
8) Sörvágs, Miðvágs og Sandavágs sóknir.....	—	1.088.50
9) Sands, Skopunar, Skálavíkar og Húsavíkar sóknir.....	—	373.00
10) Hvalbæar sókn.....	—	126.00
11) Froðbæar sókn.....	—	1.012.00
12) Vágs og Porkeris sóknir.....	—	925.00
13) Sunnbæar sókn.....	—	63.00

Tilsamans kr. 11.484.75

móti, at landsnevndin fær vissu fyrir, at akvegirnir í kommununum eru í góðum standi, ella at peningurin verður nýttur til vegarbeiði, og móti at sóknarstýrini geva kvittan sum vissu fyrir, at býtið sóknanna millum er greitt har, hvar fleiri kommunur eiga peningin.

Tann 4. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv.—0.

225. Býtan av stórhvalagjaldinum.

(7/xv).

Býggjarnevndin framlegði soljóðandi nevndarálit:

Eftir lóg um hvalafong av 2. mai 1934 § 10 fær økonomiski grunnurinn $\frac{2}{5}$ av hvalatollinum, og hinir $\frac{2}{5}$ verða at býta millum kirkjugrunnin, amtsfátækragrunnin og skúlagrunnin, sum lögtingið ásetir. Eftir einari gamlari lögtingssamtykt hefur hetta býti verið: $\frac{1}{5}$ til kirkjugrunnin, $\frac{1}{10}$ til fátækragrunnin og $\frac{1}{10}$ til skúlagrunnin.

Landsnevndin hefur lagt fram spurningin, um tað ikki er beint at lata fátækragrunnin fáa størstapartin av hesum hvalatolli, og av tí at inntøk-

urnar hjá amtsfátæragrunninum eru so smáar, at grunnurin ikki hevur kunna givið hóskandi studning til fátækraútreiðslurnar hjá kommununum, meðan tær vanlugu inntøkurnar hjá kirkjugrunninum og skúlagrunninum hava verið so stórar, at hesir grunnir hava kunna hildið tær vanlugu útreiðslur.

Fíggingarnevndin heldur ikki, at tað er nokur grund fyri at hækka inntøkurnar hjá fátækragrunninum í ár, av tí at fátækraútreiðslurnar hjá kommununum eftir finansplansseminum av 3. sept. í ár mugu sæstast at minka heilt munaligt frá 1. mars 1939, við tað at staturin frá nevnda tíðarskeiði rindar $\frac{3}{4}$ av fátækrahjálpini, og skal tí mela til, at býtið millum grunnarnar verður óbroytt.

Uppskot.

Av hvalatollinum verður frá 1. jannar 1939 at býta til kirkjugrunnin $\frac{1}{5}$, til skúlagrunnin $\frac{1}{10}$ og til amtsfátækragrunnin $\frac{1}{10}$.

Tann 22. november varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv.—0.

226. Roknskapur fyri vøruhandilin. (⁸/_{xv}).¹⁾

Fíggingarnevndin framlegði soljóðandi nevndarátt:

Amtmaðurin hevur sent tinginum roknskap fyri tíðina frá 17./8. 1937 til 15./8. 1938, og er hann sovordin:

Inntøkur.

Í Føroya Banka pr. 17./8. 1937.....	kr. 1.342,18
Havnar býráð hevur gildið.....	— 1.170,00
Ellen Olsens Forretning	— 400,00
Rentur	— 6,30
	kr. 2.918,48

Sbr. lógtíngstíðindi 1937, bls. 268.

Útreiðslur.

Innbetalt í økonomisk Fond	kr. 2.800,00
Sakførarasalær	— 20,00
Í Føroya Banka	— 98,48
	kr. 2.918,48

Status pr. 15./8. 1938.

Í Føroya Banka	kr. 98,48
Hjá Havnar býráð	3.500,00
Hjá Ellen Olsens Forretning ...	— 1.674,00
	kr. 5.272,48

Uppskot.

- 1) Roknskapurin verður góðkendur.
- 2) Avskrift av álitinum verður sent amtmanninum.

Tann 28. oktober varð uppskot nevndariinnar samtykt við 15 atkv.—0.

227. Fíggjarskipan Føroya. ⁽⁹⁾xv.)

Málið varð beint í eina serliga 7-mannanevnd (sí bls. 3). Nevndin framlegði 11 nevndarátt: Udvalgsbetænkning A—I (sí skjal nr. 14), Udvalgsbetænkning K (sí skjal nr. 15) og Udvalgsbetænkning L (sí skjal nr. 16).

Chr. Holm Jacobsen og S. Ellefsen framlegði Særbetænkning (sí skjal nr. 17).

K. Djurhuus, A. Samuelson og Johan Poulsen framlegði Ændringsforslag til átt I (sí skjal nr. 14 Udvalgsbetænkning 1).

Tann 19. desember fór atkvøðisgreiðslan fram soleiðis:

¹⁾ Sbr. lögtingstíðindi 1937, bls. 272.

Uppskot í álitinum frá Chr. Holm Jacobsen og S. Ellefsen varð sett undir atkvæðisgreiðslu við *namnakall* og fall, bert 3 (Patursson, Jacobsen og Ellefsen) atkvæddu fyrri, 0 ímóti.

Álit B: Uppskotið varð samtykt við 20 atkv.—0.

Álit C: Uppskotið varð samtykt við 19 atkv.—0.

Álit D: Uppskot pkt. 1) varð samtykt við 20 atkv.—0 og pkt. 2) og 3) við 21 atkv.—0.

Álit E: Uppskotið varð samtykt við 20 atkv.—1.

Álit F: § 1 í lóguppskot um lægtingsskatt varð samtykt utan atkvæðisgreiðslu. § 2: Minnilutauppskotið fall, bert 7 atkv.—0; meirilutauppskotið varð samtykt við 20 atkv.—0. §§ 3—9 vórðu samtyktar utan atkvæðisgreiðslu. Lóguppskotið sum heild varð samtykt við 20 atkv.—0 og varð uppskotið í álitinum elsini samtykt við 20 atkv.—0.

Álit G: Í § 1 í lóguppskot um toll vórðu pkt. 1—26 samtykt utan atkvæðisgreiðslu. Pkt. 27—33 vórðu samtykt við 14 atkv.—0 og pkt. 34—62 utan atkvæðisgreiðslu. — §§ 2—23 vórðu samtyktar utan atkvæðisgreiðslu. Lóguppskotið sum heild varð samtykt við 18 atkv.—2. Uppskot pkt. 1) í álitinum varð samtykt við 20 atkv.—0 og pkt. 2)—4) við 21 atkv.—0.

Álit H: Uppskotið varð samtykt við 18 atkv.—0.

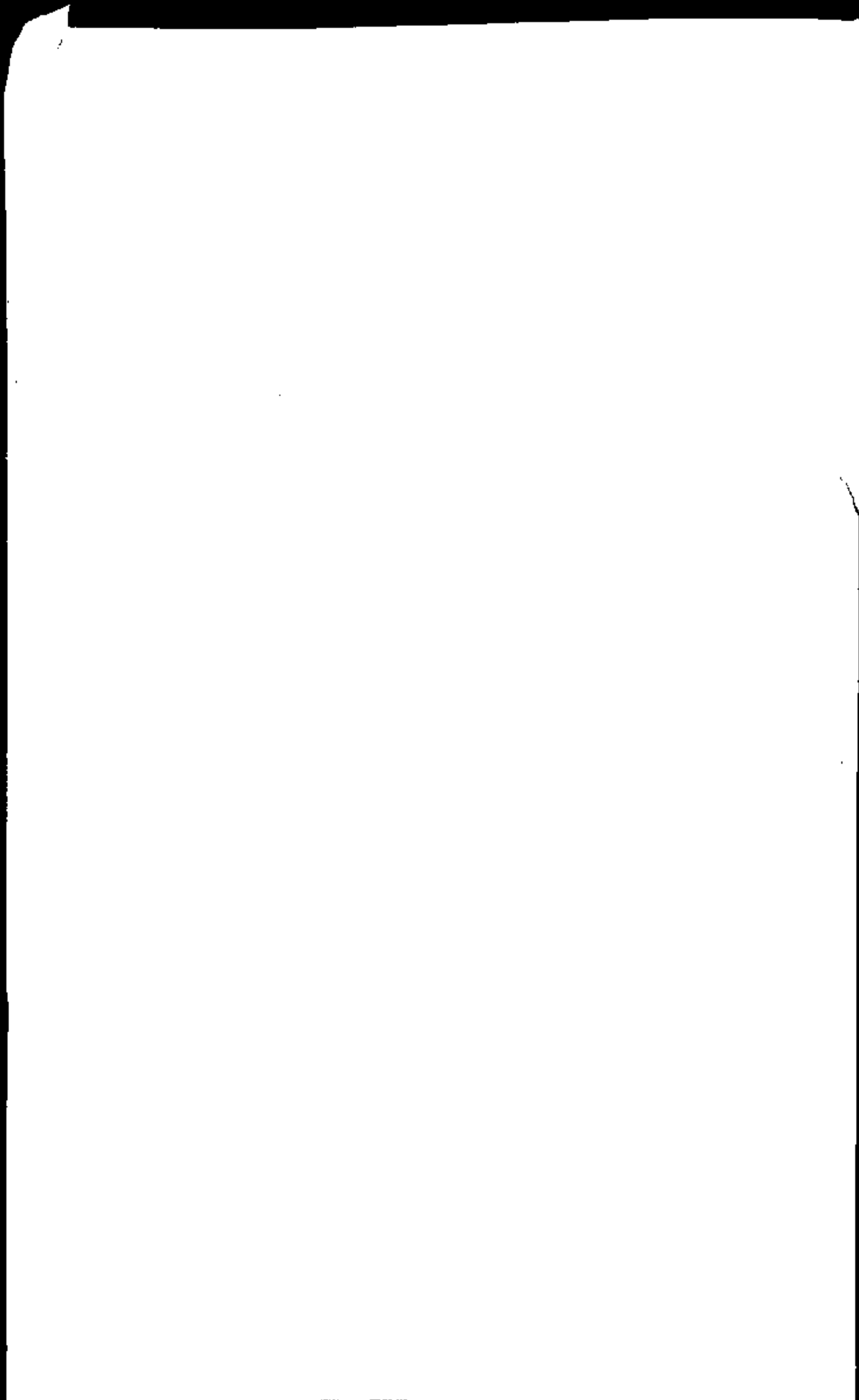
Álit I: Uppskot pkt. 1) og 2) frá nevndini varð samtykt við 19 atkv.—0. Pkt. 3) frá minnilutanum (Kallsøy og Mitens) — príncipalt — fall, bert 7 atkv.—0. og pkt. 4) — subsidiaert — fall eisini, bert 6 atkv.—0. Pkt. 5) frá minnilutanum (Dam og Davidsen) varð samtykt við 15 atkv.—0. Pkt. 6) frá minnilutanum (Djurhuus, Poulsen og A. Samuelsen) — broytingaruppskot — fall, bert 7 atkv.—0.

Álit K: Uppskotið fall, bert 6 atkv.—0.

Álit L: Uppskotið varð samtykt við 15 atkv.—0.

Álit A: Uppskot pkt. I a) varð samtykt við 18 atkv.—0. Pkt. I b) fall, bert 5 atkv.—0. Uppskot I. og II. soleiðis broytt varð sett undir atkvæðisgreiðslu við *namnakall* og varð samtykt við 20 atkv.—0. (Patursson, Holm Jacobsen og Ellefsen atkvæddu ikki og Nielsen var burtur.

Tingið endaði 20. desember og fundirnir voru 73.

ROKNSKAPIR
OG
FÍGGJARSTANDUR
LØGTINGSINS

1937

Amts

Roknskapur

Inntøkur:

I. Hjá roknskaparhaldaranum 1. januar 1937.....	Kr. øyr.	
II. Inntøkuelfirstaða 1. januar 1937:		18.857,99
1. Jørdaskattur.....	Kr. øyr.	
2. „ líknað kommununum.....	10.203,22	
3. Fyrifrangreiðslur.....	160.853,75	
	84.575,77	
III. Jørdaskattur 1937.....	274.200,75	
IV. Álíknað kommununum.....	3.517,48	
V. Løgtingsskattur.....	110.000,00	
VI. Tollur.....	57.700,58	
VII. Skipagjald.....	103.113,39	
VIII. Gjald fyri handilsloyvi.....	9.800,00	
IX. Ríkisstutningur.....	3.983,00	
X. Bilskattur.....	3.000,00	
XI. Gjald fyri skiparaprógv.....	11.484,75	
XII. Studningur til vegir.....	230,00	
XIII. Vinningsbýti i Sjóvinnubankanum.....	100.585,49	
Vinningsbýti i P/f „Føroyar“.....	2.300,00	
	3.500,00	
XIV. Bróstsjúkrahúsið i Høvdølum.....	5.900,00	
XV. Studningur til sjúkrahúsið i Føroyingahavnini.....	2.700,00	
XVI. Endurgjald av løn til ferðalæranir.....	453,66	
XVII. Ymist.....	6.000,00	
XVIII. Skuld 31. des. 1937:	2.809,13	
Til Føroya Banka.....		60.495,09
• Kirkjugrannin.....		25.000,00
• Jørdabóðskassan.....		20.797,26
		106.292,95

872.168,08

grunnurin.

fyri 1937.

		Útreiðslur:	
A.	Løgtingskostnaður:	Kr. oyr.	Kr. oyr.
1.	Tingmannaløn og ferðaútreiðslur.....	21.691,00	
2.	Prenting o. t.....	10.191,47	
3.	Løgtingshúsinum viðvíkjandi.....	2.720,34	
4.	Skrivstovan:	Kr. oyr.	
	Løn til skrivstovufólki.....	5.914,18	
	Aðrar útreiðslur.....	3.258,06	
		9.172,24	
B.	Dóms- og lógreglumál.....		43.775,05
C.	Valum viðvíkjandi.....		6.340,21
D.	Læknar, sjúkrahús o. t.:	Kr. oyr.	399,88
1.	Studningur til sjúkrahúsini.....	49.500,00	
2.	Bróstsjúkrahúsið.....	14.264,37	
3.	Hvildarheimið »Naina«.....	1.000,00	
4.	Farsóttir o. t.....	10.312,95	
5.	Ljósmeður.....	2.699,42	
6.	Løn og flutningsútreiðslur lækna.....	4.794,13	
7.	Karanténútreiðslur.....	216,00	
8.	Aðrar útreiðslur.....	389,00	
			83.175,87
E.	Ferðaútreiðslur sýslumanna.....		1.295,58
F.	Skúla- og mentunarmálum viðv:	Kr. oyr.	
1.	Løn til ferdalærarar.....	11.970,00	
2.	Studningur til skúlabørn.....	1.312,50	
3.	— - amtsbókasavnið.....	5.000,00	
4.	Aðrar útreiðslur.....	288,00	
			18.570,50
G.	Landbúnaðinum viðv.:	Kr. oyr.	
1.	Útreiðslur til djórælæknan.....	1.381,50	
2.	Studningur til Føroyskt Heimavírki.....	1.300,00	
3.	Aðrar útreiðslur.....	4.442,73	
			7.124,23
H.	Fiskivinnuni viðv.:	Kr. oyr.	
1.	Framsýning í Paris.....	2.000,00	
2.	Sjúkrahús í Føroyingahavnini.....	1.700,65	
3.	Studningur til fiskiroyndir o. t.....	3.180,00	
4.	Aðrar útreiðslur.....	300,00	
			7.180,65
I.	Studningur til »Smitil«.....		12.800,00
K.	Studningur til vegir og havnir.....		239.223,53
L.	Góldið statinum eftir kaution fyri havnalán.....		12.934,75
M.	Góldið kommununum fyri hilskaft o. a.		12.656,23
N.	Studningur til fátækragrunnin.....		5.000,00
O.	Ymsar útreiðslur.....		1.414,98
P.	Rentur.....		34.399,43
Q.	Avdráttur.....		36.694,55
	Grunnurin 31. des. 1937:	Kr. oyr.	
	Eftirstødur av jorðaskatti.....	9.262,12	
	Eftirstødur av skatti, álíknað kommununum.....	176.725,11	
	Fyrirframgreiðslur.....	99.721,85	
			285.709,08
	Skuld til Føroya Banka 1. jan. 1937.....		63.473,50
			872.168,08

Inntøkur:		Úrdrag
		Kr. oyr.
1.	Jarðaskattur.....	8.517,48
2.	Skattur á líknaður kommununum.....	110.000,00
3.	Tollur.....	168.113,29
4.	Handilsloyvi.....	3.985,00
5.	Ríkisstudningur.....	3.000,00
6.	Lögtingsskattur.....	57.796,58
7.	Skipagjald.....	9.809,00
8.	Ríkisstudningur til vegir.....	100.585,49
9.	Vinningsbýti.....	5.900,00
10.	Løn til ferðalærarar.....	6.000,00
11.	Ymist.....	3.944,39
12.	Munur.....	32.067,04

509.718,27

Ognir:		Fíggjarstandur
		Kr. oyr.
1.	Fyrirframgreiðslur.....	99.721,85
2.	Eftirstøða av jarðaskatti.....	9.262,12
3.	— av skatti á líknað kommununum.....	176.725,11
4.	Tilgóðar hjá ymiskum kommunum fyri góldin havnalán ..	138.539,17
5.	Munur.....	262.625,36

686.873,61

og yvirlit.

Útreiðslur:

	Kr. oyr.	Kr. oyr.
1. Løgtingið	43.775,05	
2. Dómsmál	6.340,21	
3. Val	399,88	
4. Sjúkrahús, lækna o. t.	83.175,87	
5. Sýslumenn	1.295,58	
6. Skúlar o. t.	18.570,50	
7. Landbúnaður	7.124,23	
8. Fiskivinna	7.180,65	
9. »Smiril«	12.800,00	
10. Vegir	239.223,59	
11. Fátækragrunnurin	5.000,00	
12. Ymist	803,98	
13. Rentur	34.399,43	
		460.088,97
Avdráttur		36.694,55
Goldin havnalán		12.934,75
		<u>509.718,27</u>

31. desember 1937.

Skuld:

	Kr. oyr.
1. Kreditforeningin	275.422,49
2. Ríkiskassin	181.280,40
3. Universitetskvæsturen	73.909,77
4. Føroya Banki (kassakredit)	60.495,69
5. Kommunar (bilskattur o. t.)	22.825,78
6. Færø Amts Sparekasse	10.000,00
7. Sjóvinnubankin	9.000,00
8. Jarðahvalsgrunnurin	5.600,00
9. Amtslátækrakassin	1.992,50
10. Føroya felag móti tuberklasjúku	549,73
11. Jarðabókskassin	20.797,26
12. Kirkjugrunnurin	25.000,00
	<u>686.873,61</u>

Grunnurin eigur bróstsjúkrahúsið, yvirhælnahúsið, farsóttarhúsið, lögtingshúsið, skansahúsið, »Smiril«, lutapening í Skipafelagnum Føroyar (70000 kr.) og lutapening í Sjóvinnubankanum (60000 kr.)

Økonomiski

Roknskapur

Inntøkur:

I	Grunnur í ársbyrjan:	Kr. oyr.	Kr. oyr.	Kr. oyr.
	A. Stovnsfæ:			
	1. Skuldabævi.....	3.053,09		
	2. Færø Amts Sparekasse....	13.500,00		
	3. Hjá økonomiska grunninum	27.752,91		
			44.306,00	
	B. Nýtslupeningur:			
	Hjá roknskaparhaldara.....	1.127,88		
	Eftirstøður.....	474,25		
			1.902,13	46.208,13
II.	Rentur.....			438,17
III.	Inntøkur av grindum (grindareglugerðin §§ 28 og 30)...			13.604,70
IV.	Stórhvalagjald.....			5.250,00
V.	lunflutningsgjald.....			11.666,64
VI.	Flutt frá jarðahvalsgrunninum.....			20.000,00
VII.	Væruhandilin.....			1.300,00
VIII.	Salt-handilin.....			300,00
IX.	Søla av Færøsk Lovsamling.....			100,00
X.	Afturgoldið fyriframgreiðslur.....			300,00
XI.	Skuld 31. desember 1937:			
	Til stovnsgrunnin.....			27.752,91

126.920,55

grunnurin.

fyri 1937.

Útreiðslur:

Skuld 1. jan 1937:	Kr. oyr.
Til stovnsgrunnin	27.752,91
A. Brýr og lendingar	18.573,23
B. Útreiðslur viðv. grind	4.840,70
C. Føroya Fólkaháskúli	4.250,00
D. Føroya felag móti tuberklasjúku	1.308,54
E. Førngripagoymslan	300,00
F. Chr. Matras, magistari	900,00
G. Læranámskeið	500,00
H. Studning til studeraði og handverkarar	2.100,00
I. Skúlabókagrunnurin	500,00
K. Studentaskeiðið	1.500,00
L. Løgtingsøgan	2.083,45
M. Eftirløn til Frkn. Flagstad og Berg	2.800,02
N. Útreiðslur til skjalasavnið	2.500,00
O. Løn roknskaparhaldarans	250,00
P. Føroya ferðamannafelag	500,00
Q. Studningur til sløjðskúla	300,00
R. Standmynd av N. Wiuther	1.000,00
S. Lyktin norðuri við Streym	359,63
T. Studning til svimjingarhyttjar	200,00
U. Føroysk sálmaløg	300,00
V. Sjómannsheimið í Føroyingahavnini	1.000,00
X. Barnaheimið í Vestmanna	500,00
Y. Felagið »Røde Kors«	500,00
Z. Avhaldsfeløgin	500,00
Æ. Keyp av hvalatvesti	757,15
Ø. Hjálp fyri óveðursskaða	3.229,11
AA. Roynd við træplanting	1.000,00
BB. Viðv. 25-ara jubileum kongs	344,17
CC. Ymsir studningar	831,32
DD. Ymist	103,95

Grunnurin 31. desember 1937:

1. Stovnsfæ:	Kr. oyr.	Kr. oyr.
Skuldabrev	3.053,09	
Færø Amts Sparekasse	13.000,00	
Eftirstøður av stórhvalagjald	630,00	
Grindaeftirstøður	281,03	
Kassapeningur	588,97	
Hjá tiltaksgrunninum	27.752,91	

45.306,00

2. Nýtslupeningur:

Hjá roknskaparhaldaranum	30,37

45.336,37

126.020,55

Inntøkur:		Úrdrag
		Kr. oyr.
1.	Stórhvalagjald	5.250,00
2.	Inntøkur av grindum	8.764,00
3.	Innflutningsgjald	11.666,64
4.	Flutt til jarðahvalsgrunnin	20.000,00
5.	Vøruhandilin	1.300,00
6.	Salthandilin	300,00
7.	Søla av Færøsk Lovsamling	100,00
8.	Rentur	438,17

48.990,57

og yvirlit.

Útreiðslur:

		Kr. øyr.	Kr. øyr.
A. Ferðasamband:			
Brýr og lendingar.....		18.573,23	
Studn. til lykt norðuri við Streym.....		359,63	
			18.932,86
B. Skúla- og mentunarmál:		Kr. øyr.	
Studn. til sløidskúla.....		300,00	
Háskúlin.....		4.250,00	
Føroysk orðabók.....		900,00	
Gomul føroysk sálmaløg.....		300,00	
Løgtingssøgan.....		2.083,45	
Studningur til studerandi og handverkarar...		2.100,00	
Keyp av standmynd.....		1.000,00	
Skjalasavnið.....		2.500,00	
Førgripagoymslan.....		300,00	
Læraranámskeið.....		500,00	
Skúlabókagrunnurin.....		500,00	
Studentaskeiðið.....		1.500,00	
Aðrir studningar.....		831,32	
			17.064,77
C. Heilsufremjing og almannagagnlig mál:		Kr. øyr.	
Sjómannsheimið í Føroyingahavnini.....		1.000,00	
Barnaheimið í Vestmanna.....		500,00	
Felagið »Røde Kors«.....		500,00	
Svimjingahyljar.....		200,00	
Avhaldsfeløgini.....		500,00	
Føroya felag móti tuberklasjúku.....		1.308,54	
Keyp av hvalatvøsti.....		757,15	
			4.765,69
D. Eftirløn til frknr. Flagstad og Berg.....			2.800,02
E. Viðv. jubileum kongsins.....			344,17
F. Roynd við træplanting.....			1.000,00
G. Óveðurskaði uppá bátar.....			3.229,11
H. Ferðamannafelagið.....			500,00
I. Løn roknskaparhaldarans.....			250,00
K. Ymist.....			103,95

48.990,57

Fátækragrunnur

Roknskapur

Inntøkur:		Kr. øyr.	Kr. øyr.	Kr. øyr.
I.	Grunnur í ársbyrjan:			
	A. Stovnsfæ:			
	Skuldabrev.....	8.353,11		
	Færø Amts Sparekasse.....	5.000,00		
	Eftirstøður.....	31.271,89		
			44.625,00	
	B. Nýtslupeningur:	Kr. øyr.		
	Eftirstøður — sektir.....	2.428,49		
	Hjá roknskaparhaldara.....	2.557,25		
			4.985,74	
				49.610,74
II.	Rentur.....			1.159,73
III.	Arvagjald.....			4.534,13
IV.	Grindagjald.....			460,67
V.	Sektir.....			1.040,00
VI.	Gjæld fyri handilsloyvi, firma og prokura.....			1.992,50
VII.	Stórhvalagjald.....			875,00
VIII.	Avdráttur av alimentatiónspeningi.....			66,84
IX.	Studningur úr amtsgrunninum.....			5.000,00
X.	Ymist.....			24,18
				64.763,79

Úrdrag

Inntøkur:		Kr. øyr.
Grindagjald.....		460,67
Stórhvalagjald.....		875,00
Arvagjald.....		4.534,13
Gjæld fyri handilsloyvi o. s. fr.....		1.992,50
Sektir.....		1.040,00
Rentur.....		1.159,73
Avdráttur av alimentatiónspeningi.....		66,84
Studningur úr amtsgrunninum.....		5.000,00
Ymist.....		24,18
		15.153,05

Løgtingsins.

fyri 1937.

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
A. Studningur til fátækraútreiðslur í ymsum sóknum.....	7.450,00
B. Alimentatiónspeningur leysingabarna, hvar faðirin hevur slept sær undan skyldu síni.....	996,00
C. Løn roknskaparhaldarans.....	300,00
D. Útreiðslur viðv. deyv og málleys.....	1.548,72
E. Heimsendan av sjófólki.....	1.833,30
F. Aðrar útreiðslur.....	69,77
G. Grunnurin 31. desember 1937:	Kr. øyr.
1. Stovnsfæ.....	44.625,00
At leggja til stovnsfæ.....	500,00
2. Nýstlupeningur:	Kr. øyr. 45.125,00
Eftirstøður — sektir.....	7.061,59
Íljá roknskaparhaldara.....	379,41
	<u>7.441,00</u>
	52.566,00

64.763,79

og yvirlit.

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
Studningur til sóknirnar.....	7.450,00
Alimentatiónspeningur.....	996,00
Løn og ymist.....	369,77
Deyv og málleys.....	1.548,72
Heimsendan av sjófólki.....	1.833,30
Munur.....	2.955,26

15.153,05

Kirkju

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr. øyr.	Kr. øyr.
A. Grunnur í ársbyrjan:		
Færø Amts Sparekasse	15.100,00	
Hjá roknskaparhaldara	487,14	
		15.587,14
B. Endurgjald fyri tíggjunda		9.750,00
C. Stórvalagjald		1.750,00
D. Innfluttningsgjald		18.333,33
E. Rentur		713,76
F. Skuld 31. desember 1937:	Kr. øyr.	
Tórshavnar kirkjugrunnur	4.652,48	
Vágs kirkjugrunnur	500,00	
Jarðahvalsgrunnurin	31.000,00	
		36.152,48

82.284,71

grunnurin.

fyri árið 1937.

Útreiðslur:

	Kr. oyr.	Kr. oyr.
I. Skuld 1. januar 1937:		
Tórshavnar kirkjugrunnur	4.652,48	
Vágs kirkjugrunnur	500,00	
Jarðahvalsgrunnurin	31.000,00	
	-----	36.152,48
II. Studningur til nýggjar kirkjur:	Kr. oyr.	
Vágs kirkja	450,00	
Skúvoyar kirkja	3.277,82	
Tjørnuvikar kirkja	89,00	
Árnafjarðar kirkja	24,00	
	-----	3.840,82
III. Umvølingar:	Kr. oyr.	
Norðuroya kirkjur	1.193,86	
Eysturoyar kirkjur	3.108,27	
Streymoyar kirkjur	732,79	
Vága kirkjur	45,50	
Sandoyar kirkjur	20,20	
Suðuroyar kirkjur	408,90	
	-----	5.509,52
IV. Til kirkjugarðar		384,00
V. Kirkjusýningar, kirkjnvígslur, prentingar o. tl.		426,00
VI. Prestaflutningur		2.400,00
VII. Rentur og avdráttur		2.040,00
VIII. Løn roknskaparhaldarans		400,00
IX. Ymist		113,20
X. Grunnurin 31. desember 1937:	Kr. oyr.	
Færø Amts Sparekasse	5.500,00	
Hjá roknskaparhaldara	308,66	
Eftirstøður av stórhvalagjaldi	210,00	
Lán til amtsgrunnin	25.000,00	
	-----	31.018,69
		82.284,71

Telefonverk

Inntøkur:		Roknskapur
		Kr. øyr.
I.	Grunnur í ársbyrjan	175.908,09
II.	Telefongjald	57.515,40
III.	Gjald fyri samtalar, telefotelegrammír, boðsending og eykagjald	109.660,91
IV.	Inntøkur av telegrammum, ið verða telefoneraði frá ella til telegrafstöðuna	6.416,35
V.	Ymist	10.220,56

 359.721,31

Eftirlønargrunnur verksins.

Grunnurin 31. desember 1937	Kr. øyr. 15.643,82

Figgjarstandur verksins

Ogn:	Kr. øyr.
Færø Amts Sparekasse, Føroya Banki og eftirstøður	126.565,96
Lán til Klakksvíkar kommunu	4.800,00
— sjúkrahús	13.672,50
Kontant	4.091,47

 149.129,93

Bókfærda virði verksins	1.155,739 Kr.

Føroya lögtings.

fyri árið 1937.

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
A. Løn og skrivstovukostnaður	23.645,90
B. Rentur og avdráttur	7.188,96
C. Rakstur støðanna	43.891,77
D. Viðlíkahald og eftirlit verksins	61.770,73
E. Økjan verksins	57.764,84
F. Ymist	26.604,61
G. Avskrivaðar eftirstøður	1.807,49
H. Grunnur 31. desember 1937:	Kr. øyr.
Færø Amts Sparekasse	100.984,63
Føroya Banki	5.100,23
Eftirstøður	20.481,10
Lán til Klaksvíkar kommunu	4.800,00
- - - sjúkrahús	13.672,50
Kontant	4.091,47
	149.129,93
Skuld fyri telegrammir...	12.082,92
	137.047,01
	359.721,31

31. desember 1937.

Skuld:

	Kr. øyr.
Kreditforeningen af Kommuner	7.981,71
Universitetskvæsturen	22.602,63
Færø Amts Sparekasse	6.750,00
Store Nordiske Telegrafelskab	12.082,92
	Munur...
	99.712,67
	149.129,93

Bróstsjúkrahúsið.

Sí roknskapið í »Beretning om Færø Amts Tuberkulosesygehus' Virksomhed i Regnskabsaaret 1. Januar til 31. December 1937».

31. desember 1937.		Kr. øyr.
Eftirstøður.....		14.227,98
Ríkisstudningur fyri oktober fjórðungsár.....		13.524,00
Kassapeningur.....		257,50
		28.009,48
	Skuld til Føroya banka,...	12.667,12
Eftirlønargrunnurin 31. desember 1937.....		2.631,38

Skúla

Roknskapur

Inntøkur:		Kr. øyr.
1. Eftirstøður frá 1936.....		3.456,88
2. Ríkisstudningur.....		26.277,54
3. Rentur.....		1.733,62
4. Refusión av Kerslev kirkjutíggjundum.....		14,33
5. — - eftirlønarútleiðslum.....		620,52
6. Studningur til uttanbýggja næmingar.....		1.175,00
7. Studningur frá Tórshavnar bý.....		150,00
8. Studningur til pensión frá Efferseøcs.....		635,33
9. Næmingarnir.....		19.300,83
10. Læraraskúlin.....		600,00
11. Leiga.....		1.169,67
12. Hvalainntøka.....		1.422,15
		56.555,87

grunnurinn.

fyrir árið 1937.

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
1. Eftirløn	2.967,51
2. Læraraløn	36.273,56
3. Studningur til úttanbyggja næmingar	1.175,00
4. Løn reknskaparhaldarans o. t.	130,00
5. Skattur	1.055,00
6. Trygging	416,00
7. Umvølingar og keyp av nýggjum búryttum	2.083,78
8. Ljós og hiti	2.846,84
9. Reingeran	2.688,21
10. Undirvisingartilfar o. t.	580,51
11. Leiga	600,00
12. Aðrar útreiðslur	557,05
13. Eftirstøður pr. 31. desbr. 1937	3.303,65
14. Munur	1.878,78
	56.555,87

Grunnurin 31. desember 1937:

	Kr. öyr.
Rentuberandi peningur	36.490,92
Í sparikassa, banka og kontant	12.819,64
	49.310,56

Grunnur í ársbyrjan	47.431,78
Munur	1.878,78
	49.310,56

Eftirlønargrunnur realskúlans.

	Kr. öyr.
31. desember 1937	8.708,36

»Smi

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr. øyr.
I. Farmagjald	36.560,00
II. Ferðapeningur	34.117,40
III. Eykaferðir	3.541,25
IV. Studningur úr amtsgrunninum	12.000,00
V. Postflutningur	25.000,00
VI. Føroya Løgting	7.949,63
VII. Bjarging	13.695,83

134.865,01

Figgjarstandur

Ogn:

	Kr. øyr.
»Smiril»	229.523,63
Kassapeningur	886,24
Sjóvinnubankin	60,14
	230.470,01

rið

frá 1/4 1937 — 31/4 1938.

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
A. Manningarløn	30.168,55
B. Kostarhald	8.555,25
C. Kol	43.077,26
D. Tryggingargjald	10.965,17
E. Smyrjuolja tvístur o. t.	2.773,94
F. Umsiting og umvøling	10.308,88
G. Administration	2.000,00
H. Avgreiðslan í Havn, húsaleiga, lön o. t.	4.370,76
I. Telefon, telegr., prenting o. t.	2.267,37
K. Havnagjald	2.034,70
L. Eykafar	5.407,50
M. Postfluttningar	3.968,45
N. Rentur	2.163,70
O. Ymist	2.562,00
P. Munur	4.241,48
	134.865,01

31. mars 1937.

Skuld:

	Kr. øyr.
Føroya Banki	18.434,60
Ríkiskassin	179.361,57
Munur	32.673,84
	230.470,01

Rentur kr. 9114,38, og avdráttur kr. 3885,62, av láni frá ríkiskassanum er goldið úr amtsgrunninum.

Pastor Engelsted's Legat.

	Kr. oyr.
Realskúlalegatið 31. desember 1937	1.593,81
Eftirlønarlegatið	2.519,04

Grunnurin til keyp av góðum skúlabókum.

	Kr. oyr.
31. desember 1937	2.473,04

Eftirlønargrunnur lærara.

Inntøkur:

	Kr. oyr.
I. Rakstrargrunnur í ársbyrjan	26.922,71
II. Pensiónsfrádrag	4.317,43
III. Refusión av goldnari eftirløn	22.982,43
IV. Frá kommununum	11.541,73
V. Ríkisstudningur til persónlig tillegg	210,00
VI. Rentur	13.324,88
VII. Ríkisstudningur	14.000,00
VIII. Løgtingsstudningur	2.000,00
	95.299,18

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
A. Eftirløn	39.530,48
B. Flutt til Kapitalkonto	14.000,00
C. Løn roknskaparhaldarans, porto o. t.	649,00
D. Rakstrargrunnurin 31. desember 1937:	Kr. oyr.
Færø Amts Sparekasse	19.727,03
Refusión av goldnari eftirløn (okt. kv.)	6.327,84
Løgtingsstgdningur fyri 1937	2.000,00
Eftirstøður hjá kommununum	13.033,82
Kontant	31,00
	41.119,70
	95.299,18

Kapitalkonto.

	Kr. øyr.
31. desember 1937: Obligationir	290.220,00
Færø Amts Sparekasse	7.527,63
	297.747,63

Trygging skúlahúsa.

	Kr. øyr.
Grunnurin 31. desember 1937:	
Færø Amts Sparekasse	20.410,67
Eftirstaður	40,55
	20.451,22

Landshókasavnið.**Inntøkur:**

	Kr. øyr.
Grunnurin 1. apríl 1937	18,72
Ríkisstudningur	7.800,00
Løgtingið	4.400,00
Tórshavnar býur	1.700,00
Ymist	70,65
	13.989,37

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
Løn	7.200,00
Ljós og hiti	1.110,43
Bókakeyp og innbinding	2.698,43
Rentur og avborgan	935,00
Útreiðslur til telefon, skatt og trygging	765,10
Búnyttir og umvælan	429,82
Reingeran, porto, fragt o. t.	826,52
Grunnurin 31. mars 1938:	Kr. øyr.
Sjóvinnubankin	3 77
Kassapeningur	20,30
	24,07
	13.989,37

Skjalasavnið.

Inntøkur:

	Kr. öyr.
Grunnurin 1. apríl 1937	157,52
Ríkisstudningur	1.850,52
Lögtingsstudningur	2.500,00
	4.507,52

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
Løn	3.600,00
Ljós og hiti	214,98
Rentur og avborgan	165,00
Umvælingar, inbindingar o. t.	333,49
Telefon, fragt og reingeran	115,00
Ymist	21,29
Grunnurin 31. mars 1938	57,76
	4.507,52

Kavarabúnaðurin.

	Kr. öyr.
Grunnurin 31. mars 1938	2.325,57

»Hansenske Legat«.

	Kr. öyr.
Grunnurin 31. mars 1938	1.048,89

„Fonden for forulykkedes Efterladte“.

	Kr. öyr.
Grunnurin 31. desember 1937	28.251,78

Grindagarnið í Vestmanna.

Grunnurin 31. desember 1937:	Kr. øyr.
Færø Amts Sparekasse.....	447,84
Kontant	2,48
	450,32

Dr. phil. Jacob Jacobsens Legat.

Grunnurin 31. mars 1938	7.254,05

Jarðahvalsgrunnurin.

Grunnurin 31. desember 1937:	Kr. øyr.
Færø Amts Sparekasse	11.415,07
Lán til kirkjugrunnin.....	31.000,00
Lán til Skipafelagið Føroyar	14.000,00
	56.415,07

Fíggjarstandur

fyrir tey av tinginum granskoðaðu roknskapini.

Ogn:

1. Telefonverkið (bókført til 1.155,739 kr.)	Kr. øyr.	500.000,00
2. Hús:	Kr. øyr.	
Bróstsjúkrahúsið við innbúgvi og læknahúsið (tryggjað fyri kr. 250.000,00)	200.000,00	
Løgtingshúsið	17.500,00	
Skansahúsið	8.400,00	
Realskúlin	75.000,00	
Bókasavnhúsið	70.000,00	
Farsóttarhúsið	12.000,00	
	382.900,00	
3. »Smiril«	250.000,00	
4. a. Færø Amts Sparekasse, bankarnar og peningur	Kr. øyr.	261.692,55
b. Skuldabrev, kreditfelagsobligatióir o. t.	135.955,62	
c. Fyrirframgreiðslur	142.261,20	
d. Eftirstøður	306.048,21	
	905.957,58	
	2.038.857,58	

Skulld:

A. Til lánustøðir	Kr. øyr.	Kr. øyr.
B. » løgtingsgrunnar og aðrar	676.625,58	
C. Inngoldin peningur at afturrinda	82.499,46	
	36.901,20	
	796.026,24	
	Munur...	1.242,831,34
	2.038.857,58	

Kirkjurnar, vøruhandilin, lutirnir í Skipafelaginum Færøyar og í Sjóvinnubankanum og Eftirlønargrunnur lærara eru ikki røknaði uppí.

Skjal 2.

UPPSKOT

TIL

FÍGGJARSAMTYKT FYRI AMTSGRUNNIN

1939

(LAGT FYRI LØGTINGIÐ 1938)

Inntøkur:

	Kr. oyr.
1. Jarðaskattur	8.500,00
2. Løgtingsskattur	60.000,00
3. Tollur	220.000,00
- Økonomisk grunnur	80.000,00
Kirkjagrunnurin	20.000,00 50.000,00
	170.000,00
4. Ríkisstudningur (eftir „finansplaninum“)	100.000,00
5. Skipagjald	12.000,00
6. Gjöld fyri handilsloyvi	1.500,00
7. Vinningsbýti í Skipafelagnum og Sjóvinnubankanum	6.000,00
8. Ríkisstudningar	3.000,00
9. At álíkna kommununum	120.000,00

ad Fíggjarætlan:

Eftir samju av 3. sept. í ár millum ríkisstýrið og eina lögtingsnevnd er ætlað at seta ymsar inntøkulógir í gildi frá 1. apríl næsta ár. Landsnevndin hevur tó viðv. árinum 1939 ikki vilja gjørt nakra broyting í fíggjarætlanini, men leggur spurningin fyri tingið.

ad L'treiddur:

G. Landbúnaðinum viðv.: Nevndin mælir til, at studningurin, 1900 kr. til hjálparmann hjá landbúnaðarráðgevaranum, fellur burt.

K. Havna- og vegabygging: Í 1939/40 verða havnir at gera í Sørvági, Haldórsvík og Sandi fyri tilsamans 300.000 kr.; lögtingsins partur herav er 240.000 kr.; helvtin, um 120.000 kr., kann ætlast at koma til útbetalingar í 1939. Sambært samju av 3. sept. hevur ríkisstýrið fyri svikjan av inntøkum í 1935/40 játlað 140.000 kr., og vil hesin peningur kunna nýtast til áður-nevndu havnir.

481.000,00

grunnurin.

Útreiðslur:

		Kr. øyr.	Kr. øyr.
A.	Løgtingskostnaður:		
	Tingmannaløn, millumtinganevndir o. t.	20.000,00	
	Løgtingstíðindi o. a.	8.000,00	
	Løgtingshúsið	2.000,00	
	Løgtingsskrivstovan	10.000,00	
			40.000,00
B.	Dómsmál		4.000,00
C.	Valum viðv.		1.000,00
D.	Læknar, sjúkrahús o. t.	Kr. øyr.	
	Studningur til sjúkrahúsini	48.000,00	
	Bróstsjúkrahúsið	10.000,00	
	Farsóttir o. t.	5.000,00	
	Ljósmeður	2.000,00	
	Løn og flutningsútreiðslur lækna	5.000,00	
	Hvíldarheimið „Naina“	1.000,00	
	Serumdepot	200,00	
	Ymist	1.000,00	
			72.200,00
E.	Ferðaútreiðslur sýslumanna		1.000,00
F.	Skúla- og mentunarmálum viðv.:	Kr. øyr.	
	Løn til ferðalærarar (-: refusið)	5.000,00	
	Studningur til uttanb. næmingar	1.200,00	
	Skúlabarnaferðir	600,00	
	Ítróttarlærari	900,00	
	Amtsbókasvanið	4.400,00	
	Ymist	400,00	
			12.500,00
G.	Landbúnaðinum viðv.:	Kr. øyr.	
	Studningur til jarðagrunnin	10.000,00	
	Útreiðslur til djóralæknan	2.200,00	
	Ymist	500,00	
			12.700,00
H.	Flaskivinna o. a.		5.000,00
I.	„Smiril“:	Kr. øyr.	
	Fastur studningur	12.000,00	
	Renta og avdráttur av statsláni	13.000,00	
			25.000,00
K.	Havna- og vegabygging		230.000,00
L.	Løgtingsverkfæðingurin		8.000,00
M.	Ábyrgd fyri havnalán		12.000,00
N.	Rentur		25.000,00
O.	Avdráttur		80.000,00
P.	Ymist		2.600,00
			481.000,00

Tórshavn, 30. september 1988.

Landsnevndin.

UPPSKOT

TIL

FÍGGJARSAMTYKT FYRI ØKONOMISKA GRUNN LØGTINGSINS

1939

(LAGT FYRI LØGTINGIÐ 1938)

Økonomiski

Inntøkur:

	Kr. øyr.
1. Grind	1,500.00
2. Stórhvalaveiða	5,000.00
3. Innflutningsgjald	30,000.00
4. Vøruhandilin	2,000.00
5. Munur	3,500.00

42,000.00

grunnurin.

Útreiðslur:

		Kr. øyr.
A.	Brýr og lendingar.....	10.000.00
B.	Skúlamál:	Kr. øyr.
	1. Eftirlønargrunnur lærara.....	2.000.00
	2. Studentaskiðlið.....	10.000.00
	3. Skúlabókagrunnurin.....	500.00
	4. Føroya Fólkaháskúli.....	3.000.00
	—	—
		15.500.00
C.	Vísindi og bókmentir o. t.:	Kr. øyr.
	1. Studningur til Chr. Matras.....	1.200.00
	2. — - J. H. O. Djurhuus.....	500.00
	3. — - „Varðan“.....	500.00
	4. Føroya Forngrípafelag.....	300.00
	5. Skjalsavnið.....	2.500.00
	6. Løgtingssøgan.....	1.000.00
	7. Studningur til studerandi.....	1.200.00
	8. „Føroya kvæði“.....	1.000.00
		8.200.00
D.	Ymist	
	1. Eftirløn til frkr. Fløgstad og Berg.....	2.800.00
	2. Honorar til frk. Bærentsen.....	200.00
	3. Føroya Ferðamannafelag.....	500.00
	4. Avhaldsfeløgini.....	500.00
	5. Barnaheimið.....	500.00
	6. Felagið „Røde Kors“.....	500.00
	7. Roynd við træplanting.....	1.000.00
	8. Ferðastudningur til handverkarar.....	1.000.00
	9. Studningur til urtagarðslæru.....	400.00
	10. — - myndskurðarlæru.....	200.00
	11. — - reklamuteknara.....	200.00
	12. Lyktin norðuri við Streym.....	1.000.00
		—
		42.000.00

ad útreiðslur:

Nevndin setur fram hetta uppskot til figgjarsamtykt fyri økonomiska grunnin við hesum serstøku viðmerkingum:

ad B. 2: Játtað varð í fjør 9000 kr., men av tí at skúlin nú hevur 2 lærarar meira, er tørvur á at hækka studningin.

3: Í 1937 varð samtykt at veita 500 kr. árliga í 5 ár.

4: *Meirilutin* (Mítens og Dam) setur fram uppskot um at veita 3000 kr. *Minnilutin* (Poulsen) setur einki uppskot fram.

ad C. 1: Í fjør varð játtað Chr. Matras 1200 kr. til rannsóknir viðv. føroyskum máli. *Meirilutin* setur í ár fram uppskot um at veita honum tað sama. *Minnilutin* setur einki uppskot fram.

2—5: Sama uppskot sum í fjør.

6: Til umseting og rættlestur av deild II av Løgtingssøguni og arbeiði í København setur *meirilutin* fram uppskot at veita upp til 1000 kr., meðan *minnilutin* einki uppskot hevur.

7: Nevndin setur fram uppskot um at veita hesi lúta, ið verða at afturrinda, tá ið umsøkjarnir eru færir til tess:

Jacobiine Poulsen, Saksun 200 kr.

Robert Joensen, Klakksvík 200 —

Salomon J. Joensen 200 .

Sigurd Joensen 200 —

Nielas Kunoy, Kunoy 200 —

M. A. Helmsdal, Tórshavn 200 —

8: Í 1937 varð samtykt at veita 1000 kr. árliga í 7 ár.

ad D. 3: *Meirilutin* setur fram uppskot um at veita 500 kr. *Minnilutin* setur einki uppskot fram.

4—8: Sama uppskot sum í fjør.

9—11: Nevndin setur fram uppskot um at veita hesar studningar:

Peter Nolsøe, Vági, til urtagarðslæru 200 kr.

Johan Seyer Hansen, Tvøroyri, til urtagarðslæru 200 —

Frida Hansen, Kvívík, til myndskurðarlæru . . . 200 —

Ingolf Jacobsen, Tórshavn, til reklamutekning 200 —

12: Studningur, 1000 kr., varð játtaður í 1937, men kom ikki til nýtslu.

Nevndin vísir á, at um allir hesir studningar verða at játta, og um 10.000 kr. verða at nýta til brýr og lendingar, verður eitt undirskot uppá 3.500 kr., og tingið má tí huga um at fáa størri inntøkur til grunnin ella sækka studningarnar.

Tórshavn, 30. september 1938.

Landsnevndin.

Beretning

om

Færø Amts Tuberkulosesygehus' Virksomhed

i Regnskabsaaret 1. Januar 1937 til 31. December 1937.

Ved Overlæge *Vilhelm Magnussen*.

Ved Regnskabsaarets Begyndelse henlaa paa Sygehuset	43	Patienter
I Aarets Løb indlagdes	162	—
I Aarets Løb udskreves, 84, overflyttedes 8, ialt	92	—
Tilbage ved Aarets Slutning	53	—

De 92 Patienter fordeler sig saaledes:

1) Efter Hjemsted:

Argir	1	Nólsoy	2
Arnafjørður	1	Norðdepil	1
Froðbøur	1	Oyndarfjørður	1
Fuglafjørður	1	Oyri	1
Gjógv	4	Porkeri	1
Glyvrar	1	Rituvík	3
Húsar	1	Sandur	2
Húsavík	1	Sandavágur	5
Hvannasund	1	Skúvoy	1
Klakksvík	3	Sund	2
Kollafjørður	3	Svínoy	1
Kunoy	1	Sørvágur	11
Kvívík	1	Toftir	1
Leynar	1	Tórshavn	18
Ljósa	1	Tvøroyri	2
Miðvágur	3	Vágur	3
Míkladalur	1	Vestmanna	1
Míli	1	Viðareiði	4
Mykines	1	Víkarbyrgi	1
Nes	1	Øravík	1

2) Efter Alder: Fra 5 Aar til 9 Aar.....	5	Patienter
- 10 » - 14 »	14	—
- 15 » - 19 »	16	—
- 20 » - 24 »	22	—
- 25 » - 29 »	12	—
- 30 » - 39 »	16	—
- 40 » - 49 »	6	—
- 50 » - 59 »	1	—

3) Efter Køn: Mandlige	53	Patienter
Kvindelige	39	—

Diagnoser: Aaben Tub. pulm.....	28	Patienter
Lukket, aktiv Tub. pulm.....	35	—
Inaktiv Tub. pulm.	3	—
Pleuritis exsudativa	18	—
Sequ. pleurit. exsudativ.....	1	—
Obs. for Tub. pulm.	6	—
Pneumonia chronic.....	1	—

Alt mere betydende **Komplikationer** forekom følgende:

Achylia gastrica	2	Neurasthenia	1
Anæmia simplex	4	Parulis	1
Ascites	1	Pleuritis exsudativa	13
Albuminuria (Sanocrysin)	1	Ruptura pulmonis	3
Bronchopneumonia	1	Scabies	1
Coxitis	1	Tub. intestini	6
Erythema nodosum	1	Tub. metatarsi	1
Graviditas	4	Tub. millaris	1
Hæmoptysis	5	Tub. laryngis	4
Ichthyosis	1	Tumor mammae	1
Meningitis tub.	1	Varicellæ	1
Nephritis chronica	1		

Resultater af Behandlingen:

Tilsyneladende helbredet	25	Patienter
Betydeligt bedret	31	—
Bedret	17	—
Uforandret	6	—
Forværret	2	—
Døde	11	—

1 Patient er udskrevet til Hjemmet som bacillær (af disciplinære Grunde).

Særlige Behandlingsmaader:

Pneumothorax artificialis er anlagt hos 11 af de udskrevne Patienter.
10 Patienter er behandlet ambulant med Pneumothorax.
Der er givet 954 Lysbehandlinger.
Sanocrysin er anvendt til 6 Patienter.

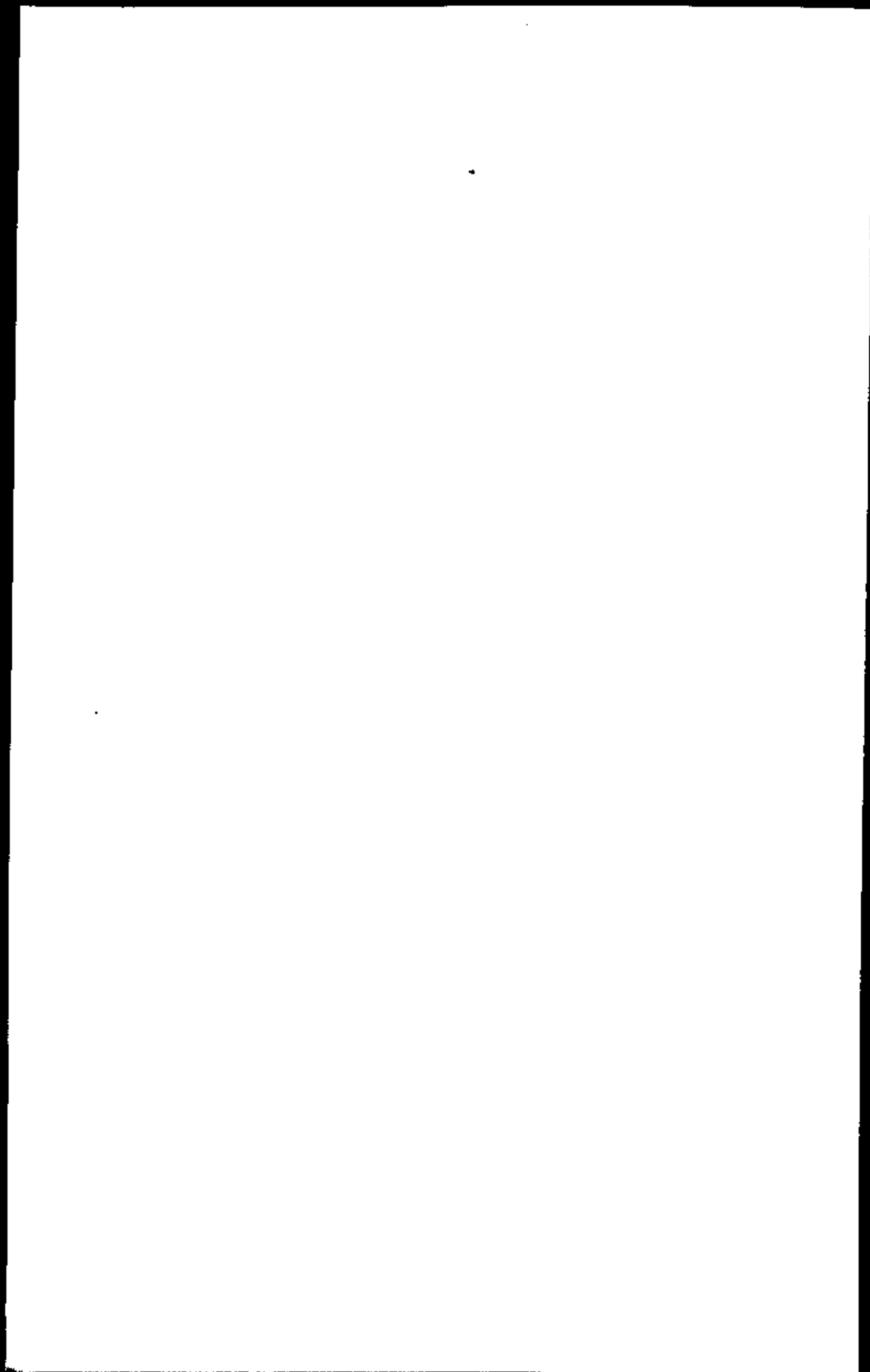
Overflyttede Patienter:

Til Dronning Alexandrines Hospital: 7.
Til Thoracoplastik 5 Til Partus 2

Til Dronning Alexandrines Hospitals Tuberkuloseafdeling:
1 Patient for Tub. pulm.

Der er foretaget 149 Røntgenfotograferinger og 745 Røntgennemlysninger (Tuberkulosestationen fraregnet).

Tuberkulosestationen har haft daglige Konsultationer paa Sanatoriet.
Der er afholdt 1314 Konsultationer med 1312 Røntgengennemlysninger og 150 Røntgenfotograferinger. Der er gjort 1115 Blodsænkkningsreaktioner.

Økonomisk Oversigt

ved Lagtingskontoret.

Sygedagens samlede Antal har i Aarets Løb været 18411.

Aarets Middelbelægning har været 50,44.

Regnskab for Driften 1937.

	Indtægt.		Budget.	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
A. Betaling for Patienter.....	18.411,00		17.500,00	
B. Statskassens Tilskud....	53.635,00		52.000,00	
C. Have og Anlæg.....	786,00			
D. Husdyrhold.....	1.271,40		1.000,00	
E. Ambulante Røntgenfotograferinger.....	770,00		000,00	
F. Tilskud fra Lagtinget.....	10.000,00			
G. Refusioner.....	468,62			
H. Forskellige Indtægter.....	25,20			
I. Underskud.....	2.824,75		9,670,00	
	88,211,97		81,070,00	

Udgift.		Budget.	
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	
1. Lønninger	19,380,50	18,220,00	
2. Forplejningen	33,567,97	30,000,00	
3. Vask og Rengøring	2,929,60	3,300,00	
4. Brændsel og Belysning	13,827,14	12,500,00	
5. Medicin	2,855,76	3,500,00	
6. Røntgen	2,308,41	1,500,00	
7. Bygninger	4,517,71	4,500,00	
8. Maskiner		500,00	
9. Inventar	2,729,17	2,500,00	
10. Forsikring	1,190,50	1,200,00	
11. Have og Anlæg	517,45	500,00	
12. Husdyrhold	815,75	500,00	
13. Fragt og Losning	570,39	500,00	
14. Kontorhold	854,66	1,000,00	
15. Renter af Kassekredit m. m.	1,257,29	750,00	
16. Forskellige Udgifter	836,67	600,00	
17. Afskrevne Fordringer	53,00		
	88,211,97	81,070,00	

Beholdning og Gæld.

	31. Decbr. 1936 Kr. Ø.	31. Decbr. 1937 Kr. Ø.
Beholdning: 1. Restancer for Patienter	18,520,89	13,539,98
— - amb. Røntgen	333,00	200,00
— - Begravelsesomkostn.	335,00	488,00
2. Statskassens Tilskud for Okt. Kv.	13,524,00	13,524,00
3. Kassebeholdning		257,50
	32,712,89	28,009,48
Gæld: Til Føroya Banki	27,126,35	12,667,12

Bemærkninger ad Udgiftskonti:

ad Konto 1. Lønninger.

	Kr. Ø.
Løn til 1 Overlæge	3,500,00
- - 1 Reservelæge	2,000,00
- - 1 Oversygeplejerske	1,493,75
- - 2 Sygeplejersker	2,500,00
- - 1 Økonoma	1,575,00
- - 1 Fyrpasser	2,472,00
Pigelønninger + Medhjælp	3,276,00
Afløsning (Ferie og Sygdom)	280,00
Transport	17,105,75

	Kr.	Ø.
Transport.....	17.105,75	
Befordringsgodtgørelse til Reservelagen.....	300,00	
Bogholderi og Regnskabsførelse.....	1.200,00	
Sanatoriets Bidrag til Pensionsfonden.....	654,75	
Revision.....	120,00	
	19.380,50	
<i>ad Konto 2. Forplejningen:</i>		
Udgiften har været.....	33.567,97	
Forplejningen har kostet Kr. 1,83 pr. Sygedag (sidste Aar Kr. 1,69)		
— " " " Kr. 1,47 pr. Kostdag (sidste Aar Kr. 1,36)		
<i>ad Konto 3. Vask og Rengøring:</i>		
Sæbe, Soda, Skurepulver m. m.....	806,06	
Vask af Tøj.....	1.800,00	
Forskelligt.....	323,54	
	2.929,60	
<i>ad Konto 4. Brændsel og Belysning:</i>		
40250 kg Kul.....	1.804,38	
5795 hl Cokes.....	8.359,77	
1422 kg Petroleum.....	298,62	
Elektricitet til Belysning.....	2.805,09	
" " teknisk Brug.....	497,44	
Forskelligt.....	61,84	
	13.827,14	
<i>ad Konto 5. Medicin:</i>		
Udgiften har været.....	2.855,76	
<i>ad Konto 6. Røntgen:</i>		
1 Stk Røntgenrør.....	1.357,10	
Røntgenfilm, Fremkødder m. m.....	951,31	
	2.308,41	
<i>ad Konto 7 Bygninger:</i>		
Større Arbejder.....	3.000,01	
Almindelige Vedligeholdelser.....	1.517,67	
	4.517,71	
<i>ad Konto 9 Inventar:</i>		
Nyanskaffelser.....	2.133,56	
Reparationer.....	595,61	
	2.729,17	

ad Konto 10 Assurance:

Brandforsikring.....	1.020,00
Ulykkesforsikring	170,50
	1.190,50

ad Konto 14 Kontorhold:

Annoncer, Kontorrekvisitter m. m.....	282,94
Telefonsamtaler og Telegrammer	74,72
Telefonabonnement	497,00
	854,66

ad Konti 11, 12, 13, 15, 16, 17 ingen Bemærkning.

Forslag

til

Lov for Færøerne angaaende den Fortrinsret, som tilkommer Ejendomsskatter og Bidrag vedrørende Forsikring af Bygninger mod Skade ved Ildbrand.

(Forelagt Lagtinget 1938).

Skatter til Stat og Kommune, som er lignede paa eller svares af faste Ejendomme, herunder Skatter lignede efter Marketal, og Bidrag vedrørende Forsikring af Bygninger mod Skade ved Ildbrand til den i § 30 i Lov for Færøerne Nr. 174 af 24. Maj 1937 om Jordbrugets Fremme omhandlede Forsikringsforening samt til andre af Staten anerkendte Brandforsikringsselskaber hæfter paa de Ejendomme, hvoraf de er forfaldne, med Fortrinsret fremfor Pantefordringer. De nævnte Skatter og Bidrag følger indbyrdes i den Orden, at først udredes Statsskatter, derpaa Forsikringsbidrag og endelig Kommuneskatter.

Er Skatterne alene personlige, forbliver det ved den Fortrinsret, som Lov om Konkurs m. m. af 25. Marts 1872 § 33, jfr. Anordning Nr. 72 af 2. Maj 1902, i Forbindelse med Plakat af 23. Juli 1819 og Plakat af 14. Maj 1834 tillægger Skatter.

Skulde det hændes, at de nævnte reelle Skatter ikke kan dækkes ved Realisationen af de faste Ejendomme, hvorpaa de hæfter, bliver det udækkede Beløb at anse som personlig Skat med samme Fortrinsret, som tilkommer personlige Skatter.

Den omhandlede Fortrinsret skal dog Skatterne — saavel reelle som personlige — og ovennævnte Forsikringsbidrag kun nyde for 2 Aar fra den Tid af, at de forfalder til Betaling; men den holdes i Kraft, naar Restancerne senest inden 3 Maanedre efter bemeldte 2 Aars Udløb er beordrede

Fogeden eller Sysselmanen til Inddrivelse, og Forretningen siden er for-
 svarlig fortsat, eller naar Skyldneren inden samme Tid er død eller gaaet
 Fallit. Efterat Fortrinsretten er tabt, betragtes Restancen alene som en sim-
 pel Fordring hos Skyldneren.

Denne Lov træder i Kraft den

Bemærkninger

til

ovenforstaaende Lovforslag.

Ved § 30 i Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme Nr. 174 af 24. Maj 1937 er oprettet en gensidig Forsikringsforening, i hvilken Ejere og Brugere af de i Loven omhandlede Jordbrug er forpligtede at tegne Forsikring blandt andet mod Skade ved Ildebrand, men som ogsaa kan tegne Forsikring for andre Personer og Institutioner. Forsikringspræmien kan ifølge samme Lovbestemmelse inddrives ved Udpantning. I det øvrige Kongerige har Brandforsikringsbidrag til de af Staten anerkendte Brandforsikringsselskaber tillige Fortrinsret i den paagældende Ejendom forud for privat Pantegæld, jfr. Amtstueforordning af 8. Juli 1840 § 2, Lov om den almindelige Brandforsikring for Landbygninger af 23. April 1870 § 3, Lov om Brandforsikring af Købstadbygninger af 14. Maj 1870 § 5, samt Tinglysningsloven Nr. 111 af 31. Marts 1926 § 4 første Stk., hvilke Love ikke gælder for Færøerne. Saadan Fortrinsret forud for privat Pantegæld er derimod ikke tillagt Brandforsikringspræmier til den i Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme Nr. 174 af 24. Maj 1937 § 30 omhandlede Forsikringsforening. Da dette formentlig er en Mangel, naar Talen er om Forsikringer hos private, synes der at være Trang til en Lov herom, og Loven bør formentlig ogsaa omfatte andre Brandforsikringsselskaber, som anerkendes af Staten.

For Færøernes Vedkommende stiller det sig tvivlsomt, hvorvidt Ejendomsskatter til Stat og Kommune har Fortrinsret forud for privat Pantegæld, hvorimod saadanne Ejendomsskatter i det øvrige Kongerige har saadan Fortrinsret. Lov for Færøerne om den kommunale Beskatning Nr. 76 af 23. April 1923 (§§ 30 og 37) jfr. Lov Nr. 70 af 23. April 1897 omtaler ikke nogen saadan Fortrinsret, ligesom Lov om Thorshavns kommunale Styrelse Nr. 126 af 27. Maj 1908 § 31 (Bygningsskat) heller ikke omtaler Fortrinsretten. Det vil derfor formentlig være paa sin Plads, at ogsaa dette Spørgsmaal ordnes ved Lov for Færøernes Vedkommende.

Ved Udarbejdelsen af foranstaaende Lovforslag er Amtsstueforordningen af 8. Juli 1840 § 2 fulgt med de fornødne Lempelser, idet det formentlig vil være af Betydning, at Reglerne i de omhandlede Henseender saa vidt muligt bliver de samme for Færøerne som for det øvrige Kongerige.

Nevndarálit

i

løgtingsmáli nr. XV-3/1938: Fíggjarætlan fyri
økonomiska grunnin.

Landsnevndin hevur framlagt uppskot.

Fíggjarnevndin mælir til at samtykkja uppskotið við fylgjandi
broytingum:

ad B. 2. Studningur til studentaskeiðið verður hækkaður til 16.000 kr.

ad B. 4. Føroya Fólkaháskúli. Meirilutin (Dam, Davidson, Jacobsen
og Mitens) setur fram uppskot um 3000 kr. Minnilutin (Djurhuus og Poulsen)
setur fram uppskot um 1500 kr.

ad B. 5. Nevndin setur fram uppskot um at veita til læraranám-
skeið 500 kr.

ad B. 6. Nevndin setur fram uppskot um at veita studning til sloyd-
skúla 300 kr.

ad C. 1. Chr. Matras. Meirilutin setur uppskot fram um 1200 kr.
Minnilutin setur einki uppskot fram.

ad C. 6. Nevndin setur fram uppskot um, at studningurin til lög-
tingssøguna verður settur til 500 kr. Tað, sum annars er neyðugt at brúka,
má kunna fáast inn við sølu av 1. bindi.

ad C. 7. Studningur til studerandi. Hesin studningur er ætlaður sum
ærislán, og uppskotið 1200 kr. verður hækkað við 200 kr. til N. Djurhuus,
Porkeri.

ad C. 9. Nevndin mælir til at veita Ruth Smith til læru á kunst-
akademilnum 200 kr.

ad D. 3. Meirilutin setur fram uppskot um studning uppá 500 kr.,
treyta av at ásannað roknskap verður innsent.

ad D. 4. Meirilutin setur fram uppskot um studning uppá 500 kr.,
treyta av at ásannað roknskap verður innsent.

ad D. 13. Nevndin mælir til at veita harra Tórgarð 200 kr. til skeið
í betonstoypu.

ad D. 14. Studningur til Føroya revaulifelag, til dómara, tó ikki
yvir 250 kr.

Nevndin setur hèreftir fram niðanfyrirstandandi uppskot til útroiðslur.

Viðvíkjandi inntøkunum skal nevndin mæla til, at posturin innflutningsgjald verður hækkaður til 35.000 kr. Restpeningurin av jarðahvalsgrunninum var pr. 31. desember 1937 kr. 56.415,07 (herav lán til kirkjugrunnin 31.000 kr.), og er hesin peningur frá 1. januar 1938 lagdur til økonomiska grunni, og heldur nevndin, at nýttast kann av hesum restpeningi í 1939 ca. 7500 kr.

Figgjarnevndin, Tórshavn, 9. november 1938.

Joh. M. Fr. Poulsen, O. F. Joensen, Kr. Djurhaus, P. M. Dam.

J. P. Davidsen, M. A. Jacobsen, Edw. Milnes.

Uppskot

til

figgjarsamtykt fyri økonomiska grunn lögtingsins
fyri 1939.

Inntøkur:

	Kr. øyr.
1. Stórhvalaveiða	5.000,00
2. Innflutningsgjald	35.000,00
3. Væruhandilla	2.000,00
4. At nýta av grunninum	7.650,00

49.650,00

Útreiðslur:

		Kr. øyr.
A.	Brýr og lendingar.....	10.000,00
B.	Skúlamál.....	Kr. øyr.
	1. Eftirlønargrunnur lærara.....	2000,00
	2. Studentaskeldið.....	16000,00
	3. Skúlabókagrunnurin.....	500,00
	4. Føroya Fólkaháskúli.....	3000,00
	5. Læraranámskeldi.....	500,00
	6. Sloyðskúli.....	300,00
		22.300,00
C.	Vísindi, bókmentir o. t.	Kr. øyr.
	1. Studningur til Chr. Matras.....	1200,00
	2. Studningur til J. H. O. Djurhuus.....	500,00
	3. Studningur til „Varðan“.....	500,00
	4. Føroya Forngrípafelag.....	300,00
	5. Skjalasavnið.....	2500,00
	6. Løgtingssagan.....	500,00
	7. Studningur til studerandi.....	1400,00
	8. „Føroya kvæði“.....	1000,00
	9. Til læru á kunstakademínum.....	200,00
		8.100,00
D.	Ymist.....	Kr. øyr.
	1. Eftirløn til lkr. Flagstad og Berg.....	2800,00
	2. Honorar til frk. Bærentsen.....	200,00
	3. Føroya Ferðamannafelag.....	500,00
	4. Avhaldsfeløgini.....	500,00
	5. Barnaheimið.....	500,00
	6. Felagið „Røde Kors“.....	500,00
	7. Roynd við træplanting.....	1000,00
	8. Ferðastudningur til handverkarar.....	1000,00
	9. Studnøgur til urtagarðslæru.....	400,00
	10. Studningur til myndskurðarlæru.....	200,00
	11. Studnøgur til reklamuteknara.....	200,00
	12. Lyktin norðuri við Streym.....	1000,00
	13. Skeið í betonstoypu.....	200,00
	14. Studn. til Føroya revaalifelag.....	250,00
		9.250,00
		49.650,00

Vedtægt

for

»Færøernes gensidige Brandforsikring« (»Føroya brunatrygging«).

Kapitel I.

Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

I § 30 i Lov for Færøerne Nr. 174 af 24. Maj 1937 om Jordbrugets Fremme bestemmes, at Forsikring af de i Loven omhandlede Brug sker gennem en gensidig Forsikringsforening, for hvilken der oprettes en af Justitsministeriet godkendt Vedtægt. I Henhold til denne Bestemmelse er nærværende Vedtægt udfærdiget af Færøernes Lagting.

Ændringer af Vedtægten kan foretages af Lagtinget med Justitsministeriets Godkendelse.

§ 2.

Foreningens Navn er »Færøernes gensidige Brandforsikring« (Føroya brunatrygging). Dens Hjemting er i Thorshavn, og i Søgsmålstilfælde repræsenteres den af Bestyrelsens Formand. Foreningens Omraade er Færøerne.

§ 3.

Foreningens Formaal er at forsikre de til de i Lov for Færøerne Nr. 174 af 24. Maj 1937 om Jordbrugets Fremme omhandlede Brug hørende Bygninger med Inventar samt Besætning paa Stald mod Skade ved Brand, Storm, Fjeldskred og lignende.

Endvidere kan Foreningen efter de i Kap. X herom givne Regler som Medlemmer optage saavel offentlige Institutioner som Privatpersoner paa Færøerne.

§ 4.

Foreningen forsikrer sine Medlemmer mod ethvert direkte Tab, der forårsages dem ved Skade, som tilføjes de forsikrede Genstande ved Brand, Storm, Fjeldskred og lignende.

Med egentlig Brandskade sidestilles Skade, som tilføjes de forsikrede Genstande ved Lynnedslag, Eksplosion af Lys- og Kogegas samt af Dampkedler, Eksplosions- og Forbrændings- (Diesel eller lignende) Motorer, dog selve den eksploderende Genstand undtaget, medmindre særlig Forsikring herfor er tegnet.

Endvidere er under Forsikringen indbefattet Skader, der tilføjes de forsikrede Genstande ved Slukning, Nedrivning eller anden forsvarlig Foran-

statning for at forebygge eller begrænse en indtrædende Skade, eller ved at Genstanden under den skadeforvoldende Begivenhed bortkommer ved Tyveri eller paa anden Maade.

Skade paa elektriske Maskiner, Transformatorer, Ledninger, Kontakter eller Apparater, som skyldes Kortslutning eller andre rent elektriske Fænomener, erstattes ikke, medmindre der opstaar Ildsvaade, og i saa Fald ydes kun Erstatning for den Skade, der bevislig skyldes Ildsvaade. Skade ved Lynnedslag erstattes dog, selvom Ildsvaade ikke opstaar, saafremt det godtgøres, at Lynet direkte har ramt de beskadigede Genstande, herfra dog undtaget Elektricitetsmaalere.

Undtaget fra Forsikringen er Skade opstaaet ved Krig, Oprør og borgerlige Uroligheder, medmindre Forsikringstageren kan bevise, at Skaden ikke skyldes noget af samtlige de nævnte Forhold som nærmere eller fjernere Aarsag.

§ 5.

Samtlige Foreningens Medlemmer under alle Brancher er solidarisk ansvarlige for de Foreningen paahvilende Forpligtelser. Kreditorerne kan dog først holde sig til de enkelte Medlemmer, efter at det maatte have vist sig umuligt at opnaa Dækning hos Foreningen.

Medlemmerne hæfter indbyrdes principalt pro rata i Forhold til den ordinære Præmie for Regnskabsaaret eller den Del af dette, for hvilket Medlemmet har været betalingspligtigt. Subsidiært hæfter Medlemmerne ogsaa overfor Foreningen solidarisk.

§ 6.

Til Forsikring kan indtegnes enhver Bygning, som er forsvarligt indrettet mod Brandfare i Overensstemmelse med den til enhver Tid gældende Bygnings- og Brandpolitilovgivning, og under Forsikringen kan begæres indbefattet: Gas-, Kloak-, Vand- og elektriske Lys- og Kraftanlæg, Øyne og Varmeanlæg, indmurede Malerier, Elevatorer, Maskiner og Redskaber samt Besætning paa Stald.

Endvidere kan i Forbindelse med Bygninger indtegnes alle Slags Hegn (dog ikke levende) Brand- og Brøndredskaber, Broer og Bolværker, Gaardbelægning og deslige. Stakhjelme etc. kan ikke indtegnes.

Erstatning for Stormskade, Fjeldskred og lignende ydes dog ikke for Flagstænger, Stakhjelme, Plankeværker, Hegnsmure, Drivhuse og Glasverandaer samt elektriske Installationer og Anlæg. Ej heller er Vinduer og Ruder i en forsikret Bygning indbefattet under Forsikringen.

I Policen kan optages særlige Forsikringsvilkår og Klausuler for den paagældende Forsikring.

§ 7.

Foreningen tegner ikke Forsikring paa:

- a. Bygninger, hvori tilvirkos, arbejdes med eller lagres Krudt, Skydebomuld, Nitroglycerin, Dynamit, Knaldsølv eller lignende Sprængstoffer.
- b. Elektriske Sikringer og Belysningslegemer (Pærer o. l.).

§ 8.

Saa længe Foreningen løber Risiko for Bygninger, maa hverken disse eller andre til samme Sted eller Brug hørende Bygninger uden Foreningens Samtykke af Forsikringstageren indtegnes i anden Forening eller Selskab, hvis Bestemmelse er at yde Erstatning i de i § 4 omhandlede Tilfælde.

Hvis nogen handler derimod, er Foreningen, saasnart den kommer til Kundskab om saadan Overtrædelse, berettiget til straks at ophæve Forsikringen. Er Bygningerne pantsatte, gives der dog Panthaverne en Frist af 14 Dage til at varetage deres Tarv og, forsaavidt det drejer sig om et af de under Landbrugsraadets Bestyrelse hørende Brug, gives Underretning til Landbrugsraadet. Foreningen er ikke erstatningspligtig for indtræffende Skade, medmindre dette maatte følge af Reglerne i Lov om Forsikringsaftaler af 15. April 1930 § 43, 1. Stk. Hvis Forsikringstageren ikke senest samtidig med, at der rejses Krav om Erstatning for indtruffet Skade, anmelder, at der er tegnet Forsikring andetsteds, har han fortabt enhver Ret til Erstatning.

Foreningens Ansvar er betinget af, at der ikke uden dens Samtykke tegnes Forsikring mod Driftstab eller anden Interesse, knyttet til Brandskade paa den forsikrede Virksomhed, Huslejeforsikring dog undtaget.

Kapitel II.

Indtegning i Foreningen.

§ 9.

Forsikringen overtages paa Grundlag af den Forsikringssøgendes Begæring efter stedfunden Vurdering, hvorom nærmere Regler fastsættes af Foreningens Bestyrelse. Paa samme Maade forholdes, naar en allerede indtegnede Forsikring ønskes forandret.

Om Følgerne af urigtige Oplysninger fra den Forsikringssøgendes Side gælder Forsikringsaftalelovens §§ 4—9.

§ 10.

Forsikringen begynder, forsaavidt intet senere Tidspunkt er aftalt, saa snart Vurderingen er afholdt og underskrevet af den Forsikringssøgende.

Kapitel III.

Forandring ved de indtegnede Forsikringer.

§ 11.

Til Prøvelse og Regulering af Forsikringssummerne har Foreningen Ret til, naar den finder det fornødent, at foretage Eftersyn af de forsikrede Ejendomme i det Omfang og paa den Maade, som Foreningens Bestyrelse bestemmer.

§ 12.

Saaframt Ildsteder, Skorstene, Ovne, Køller, Belysnings- eller Kraftanlæg m. v. findes saaledes beskafne, at der er Fare ved at bruge dem, skal Foreningen være berettiget til at forbyde Brugen, indtil Manglerne er afhjulpne, eller efter Omstændighederne ganske ophæve Forsikringen med 14 Dages Varsel saavel til Forsikringstageren som til Panthaverne, samt, forsaavidt det drejer sig om et af de under Landbrugsraadets Bestyrelse hørende Brug, tillige til Landbrugsraadet.

Foreningen er berettiget til med sagkyndig Bistand og paa den Maade, som den anser for mest formaalstjenlig, at lade elektriske Kraft- og Lysanlæg efterse.

Hvis et elektrisk Kraft- eller Lysanlæg ved Eftersyn viser sig at have Mangler med Hensyn til Anlæggets Udførelse, Vedligeholdelse eller Renhol-

delse, som ikke har nødvendiggjort et ligefremt Forbud mod Anlægets Brug, fastsætter Foreningen en Frist, indenfor hvilken Mangleerne skal afhjælpes med sagkyndig Bistand. Opfyldes de stillede Betingelser ikke inden Fristens Udløb, kan Præmien forhøjes i Henhold til Tarifens Bestemmelser derom.

Er et i Henhold til det foregaaende givet Forbud eller en særlig Policebetingelse (jfr. § 6, sidste Stk.) overtrædt af Forsikringstageren eller nogen, hvem det paahviler at paase Forskrifternes Overholdelse, har Forsikringstageren i Skadestilfælde kun Krav mod Foreningen, naar og for saa vidt det maa anses godtgjort, at Skadens Indtræden eller Omfang ikke skyldes Overtrædelse af saadanne Forbud eller Policebetingelser.

§ 13.

Foretages der ved de forsikrede Bygninger eller den paa Forsikringsstedet stedfindende Rodrift nogen Forandring i Henseende til Bygningsmaade, Indretning eller Anvendelse, som efter Foreningens Tarif medfører Erlæggelse af højere Præmie end den, der hidtil har været svaret af Forsikringen, eller indrettes der med Forsikringstagerens Vidon i de tilstødende (Nabo) Bygninger saadanne Virksomheder, som væsentlig forøger Brandfaren, eller flyttes forsikrede Genstande fra Bygninger, hvor de havde fast Anbringelse til andre under samme Forsikring indtegnede Bygninger, skal Forsikringstageren straks gøre skriftlig Anmeldelse derom til Foreningen.

Forsømmes saadan Anmeldelse, er Foreningen i Skadestilfælde fri for Ansvar, hvis den ikke vilde have overtaget Forsikringen, og er løvrigt kun erstatningspligtig efter Forholdet mellem den sidst betalte Præmie og den Præmie, for hvilken Forsikringen med den skete Forandring kunde have været fortsat.

Vilde Foreningen ved Genforsikring i videre Omfang have begrænset sit Ansvar for egen Regning, nedsættes Erstatningen i samme Forhold.

Overgangen fra Haandkraft til mekanisk Drivkraft eller en Forandring af denne sidste er at betragte som en forandret Anvendelse af Bygningen, og det samme gælder en Forøgelse af Arbejdernes Antal og af Antallet af Hølebænke eller Maskiner i Træbearbejdningens virksomheder.

Den Forsikrede skal til enhver Tid være pligtig at give Foreningen Adgang til at besigtige Forsikringsstedet. Vægning herved berettiger Foreningen til Ophævelse af Forsikringsforholdet med 14 Dages Varsel, idet Pant-haverne og eventuelt tillige Landbrugsraadet underrettes, saafremt Opsigelse sker.

§ 14.

I Tilfælde af, at nogen af de til Forsikring indtegnede Bygninger viser sig at være ombygget eller helt eller delvis nedrevet og erstattet med en til tilsvarende Anvendelse bestemt ny Bygning paa samme Plads, betragtes denne som traadt i Stedet for den ombyggede eller nedrevne Bygning eller Bygningsdel.

Forsikringsforholdet videreføres uanset Ejer — eller Brugerskifte, men der skal herom snarest ske Anmeldelse til Foreningen.

Kapitel IV.

Præmien.

§ 15.

Præmien for indtegnede Forsikringer fastsættes i en af Bestyrelsen oprettet og af Justitsministeriet godkendt Tarif. Bestyrelsen kan kun med Justitsministeriets Godkendelse ændre Tariffen.

§ 16.

Den Præmie, som i Henhold til Foreningens Tarif paahviler ethvert Medlem i Foreningen, erlægges enten helaaarligt eller halvaaarligt og forfalder

til Betaling forud henholdsvis hvert Aars 1. April eller hvert Aars 1. April og 1. Oktober.

Enhver Præmie beregnes fra Begyndelsen af den paagældende Maaned, Præmienedsættelse dog fra Maanedens Udgang. For nedbrudte eller ødelagte Bygninger bortfalder Præmiebetalingen fra Udgangen af det Halvaar (Aar), hvori Forandringen skriftlig anmeldes.

Bestyrelsen kan med Enstemmighed vedtage midlertidig procentvis Nedsættelse i Tarifen, men dersom Nedsættelsen ikke godkendes af Justitsministeriet, bortfalder den i det følgende Halvaar.

§ 17.

Er der betalt for høj Præmie paa Grund af, at denne har været urigtig beregnet, uden at det kan tilregnes Forsikringstageren, vil det for meget erlagte kunne tilbagebetales, dog ikke for længere Tid end 5 Aar.

Er der under samme Forudsætning opkrævet for lav Præmie, kan det for lidt erlagte kun efterkræves for det Aar (Halvaar), hvori Fejlen oplyses.

§ 18.

Ethvert Medlem er forpligtet til at svare den Suppleringspræmie, som i Medfør af § 5 maatte være at opkræve.

Udtrædende Medlemmer deltager i de Forpligtelser, der er paaført Foreningen indtil Udgangen af det Regnskabsaar, hvori Udtrædelsen finder Sted.

§ 19.

For Præmie, saavel Grundpræmier som Suppleringspræmier, samt andre Medlemsydelser gives Udpantningsret, forsaavidt Bidragene ikke har henstaaet over 1 Aar efter Forfaldstiden.

Ingen Bygning maa udslettes af Foreningen paa Grund af resterende Præmie.

Kapitel V.

Skade.

§ 20.

Indtraadt Skade skal af Forsikringstageren snarest mulig skriftlig anmeldes til Foreningen.

Er Anmeldelse ikke sket inden 3 Maaneder, efter at Skaden er blevet den Skadelidte bekendt, er Foreningen ikke erstatningspligtig.

§ 21.

Før Vurderingen, jfr. § 23, har fundet Sted, maa der ikke bortføres noget, som har været indbefattet under Forsikringen, eller Mure nedrives uden efter Ordre fra Myndighederne, eller i det hele foretages nogen Forandring til Skade for Foreningen.

Det paahviler dog Skadelidte — for egen Regning — saavidt muligt at redde de forsikrede Genstande og at træffe Foranstaltninger til Beskyttelse af beskadigede eller ubeskadigede Bygningsdele eller Genstande mod yderligere Skade samt saa hurtigt som muligt at drage Omsorg for at laa Tomten eller vedkommende Bygninger saavidt ryddede, at en nøjagtig Vurdering af det Indtraadte Tab kan finde Sted.

Forseemmer den Skadelidte saadan Rydning, eller er denne ikke tilstrækkelig til, at den nævnte Vurdering kan foretages, er Foreningen berettiget til paa hans Bekostning at foranstalte det saaledes videre fornødne.

Har den Skadelidte forsømt de ham i Henhold til ovenstaaende paa-
hvilende Pligter, bliver et deraf opstaaet Tab Foreningen uvedkommende.

§ 22.

Skaden opgøres for hver enkelt indtegnet Bygning eller Genstand for sig.
Skadens Størrelse bestemmes paa Grundlag af Forsikringsværdien.
Denne er for Bygninger, der genopføres eller istandsættes og ikke forud var
bestemte til Nedbrydning, det Beløb, der efter Prisene ved Skadens Ind-
træden vilde kræves til tilsvarende Bygningens Opførelse, med Fradrag for
Værdiforringelse paa Grund af Bygningernes Alder, uden Hensyn til, om
gældende Lovbestemmelser ikke maatte tillade den tidligere Byggemaade eller
den benyttede Slags Materialers Anvendelse. For Besætning, Maskiner, Red-
skaber og Inventar fastsættes Forsikringsværdien til Genanskaffelsesprisen
ved Skadens Indtræden med Fradrag for Alder, Brug, nedsat Anvendelighed
eller andre værdiforringende Omstændigheder.

Ved *totale* Skader udgør Erstatningen, naar der ikke foreligger Over-
eller Underforsikring, det Beløb, der fremkommer ved at drage Værdien af
det, der ikke er ødelagt ved Skaden, fra Forsikringssummen.

Ved *partielle* Skader beregnes, naar der ikke foreligger Underforsik-
ring, det Beløb, der vil medgaa til at istandsætte Bygningen i Overensstem-
melse med dens Bygningsmaade og de i den anvendte Bygningsmaterialers
Art og Godhed.

Ved *Overforsikring*, der foreligger, naar Forsikringssummen overstiger
den virkelige Værdi, træder ved Opgørelsen af totale Skader den virkelige
Værdi i Stedet for Forsikringssummen.

Ved *Underforsikring*, der foreligger, naar den virkelige Værdi over-
stiger Forsikringssummen, reduceres, saavel ved totale som ved partielle
Skader, Skadesbeløbet efter Forholdet mellem Forsikringssummen og den
virkelige Værdi.

Rester ansættes til den Værdi, som de til Nybygning paa samme
Sted eller til anden Anvendelse har for den Skadelidte, der er forpligtet til
at overtage dem saavel som andre beskadigede Genstande til den derpaa
satte Værdi. Foreningen er dog berettiget til at overtage en beskadiget Gen-
stand mod at erstatte dens Værdi før Skadens Indtræden, saavel som til at
istandsætte beskadigede Genstande og iøvrigt til at yde Erstatning in natura.

For Bygninger, bestemt til Nedbrydning, beregnes Erstatningen kun
efter Værdien af Bygningsmaterialet. Var Nedbrydningen ikke umiddelbart fore-
staaende, beregnes der dog desuden en passende Erstatning for den Ind-
skrænkning af Brugstiden, som Skaden har medført.

§ 23.

Skadesopgørelser foretages af Foreningen snarest muligt.

Vurderingen til Bestemmelse af en Erstatnings Størrelse eller til Be-
vis for dens Anvendelse foretages af Vurderingsmanden i det paagældende
Distrikt i Samarbejde med Distriktets Repræsentant. Desuden kan der, naar
Formanden finder det fornødent, tilkaldes særlige kyndige Vurderingsmænd.

Den Skadelidte er pligtig at give alle Oplysninger, som han er i
Stand til, om Skaden og dens Aarsag og at fremlægge alle Bøger, Regnin-
ger, Overslag, Tegninger o. l., der kan tjene til Vejledning ved Skades-
opgørelsen.

Dersom den Skadelidte ønsker en Skadesopgørelse afgjort ved Over-
skøn, skal Anmeldelse herom ske til Foreningen inden 1 Uge efter at
den Skadelidte har modtaget Opgørelse, og der vælges hertil 2 Mænd, der
ikke maa have deltaget i den første Forretning, en af Foreningen og en af

Skadelidte. Ogsaa Foreningen kan inden 1 Uge efter, at Opgørelsen er sluttet, forlange Overskøn. Overskønsmændene vælger forinden Forretningens Foretagelse en sagkyndig Opmand. Kan de ikke blive enige herom, udpeges Opmanden af Landfogden. Opmanden træder kun til, hvis Overskønsmændene ikke kan enes om Erstatningens Størrelse, og afgør da, indenfor Grænserne af Overskønsmændenes Vurderinger, de Punkter, hvorom der er Uenighed.

Overskønnet skal foretages efter de i § 22 givne Regler.

Omkostningerne ved Overskønsforretninger betales af den Skadelidte, naar Forretningen er begæret af ham, og den gaar ham imod, men i alle andre Tilfælde af Foreningen.

Saavel den Skadelidte som Foreningen kan kræve, at Erstatningens Størrelse straks fastsættes paa den i nærværende Paragrafs 4 Stk. anførte Maade, uden at den i 2. Stk. nævnte Opgørelse finder Sted. I dette Tilfælde fordeles Udgifterne ved Forretningen ligeligt mellem begge Parter, naar denne afholdes efter Begæring af den Skadelidte eller efter Overenskomst mellem Parterne, hvorimod Foreningen alene afholder Udgiften ved en af den begært Skønsforretning.

Saavel den Skadelidte som Foreningen har ved de i denne Paragraf nævnte Forretninger Ret til foruden de valgte Vurderingsmænd eller Overskønsmænd at lade sig bistaa af andre.

Repræsentanten er pligtig forud at underrette Landbrugsraadet om Vurderingsforretninger vedrørende de under Landbrugsraadets Bestyrelse henhørende Brug.

§ 24.

Erstatning for beskadigede eller ødelagte Bygninger skal anvendes til disses Istandsættelse eller Genopførelse, undtagen naar Bygningernes Istandsættelse i Tilfælde af partiel Skade er forbudt ved Lovgivningen, eller Bygningerne før Skadens Indtræden var bestemt til Nedbrydning (jfr. § 22).

§ 25.

Dersom Bygninger ønskes genopført udenfor Tomten, men dog paa samme Ejendoms Areal, vil et Andragende herom være at forelægge Landbrugsraadet til Afgørelse for saa vidt angaar Landbrugsejendomme og Amtet for saa vidt angaar andre Ejendomme.

Den Omstændighed, at den Skadelidte i Henhold til Lovbestemmelser, Reglementer el. lign. nødsages til at genopføre beskadigede Bygninger udenfor Tomten, berettiger ham ikke til Erstatning af Foreningen for det herved forvoldte Tab.

Ønskes en Erstatning udbetalt, uden at der bygges for samme, eller til Nybygning udenfor Grænserne af den Ejendom, hvorpaa de tidligere Bygninger laa, eller til Opførelse af Bygninger væsentlig forskellige fra de ødelagte eller til Opførelse af flere Ejendomme eller til en anden Bedrift, og de i den paagældende Ejendom interesserede Parthavere eller andre vedkommende giver deres Samtykke dertil, vil dette efter Erklæring fra Foreningen kunne bevilges af henholdsvis Landbrugsraadet eller Amtet, jfr. 1. Stk., mod en Afkortning i Erstatningsbeløbet.

§ 26.

Inden nogen Erstatning kan forlanges udbetalt, paahviler det den Skadelidte ved en vedtægtsmæssig afholdt Syns- og Vurderingsforretning

eller paa anden af Foreningen godkendt Maade at godtgøre, at de delvis eller helt ødelagte Bygninger er blevet istandsatte eller genopførte overensstemmende med Reglerne i foranstaaende Paragrafer.

Iøvrigt har den Skadelidte Pligt til, naar det forlanges, at fremlægge de samme Oplysninger om Erstatningens Anvendelse som ved dens Ansættelse (jfr. § 23, Stk. 3).

Viser det sig ved en i Henhold til 1. Stk. afholdt Syns- og Vurderingsforretning, at Mur- eller andre Bygningsdele, som ved Skadesopgørelsen blev beregnede til Nedbrydning, ikke er nedbrudt, men derimod bibeholdt i den nye Bygning, eller at andre Genstande, der ved Skadesopgørelsen betragtedes som ubrugelige, senere er istandsat, bliver Resternes saaledes fremkomne Merværdi at afkorte i Erstatningen.

Viser det sig paa samme Maade, at Istandsættelsen eller Genopførelsen har kostet mindre end beregnet, bliver kun det anvendte Beløb at udbetale, idet den Førgelse af Byggeomkostningerne, der fremkommer ved Udvidelse eller dyrere Byggemaade, ikke medregnes til det Beløb, der kan anses anvendt.

Godtgøres det paa anden Maade, at en Erstatning overstiger, hvad der kræves til den lidte Skades Dækning, er Foreningen ikke pligtig at udrede det overskydende.

§ 27.

Erstatningsbeløb for Bygninger forfalder til Udbetaling 14 Dage efter, at vedtægtsmæssigt Bevis er ført før, at Skaden er istandsat eller Bygningerne genopført, forudsat at der ikke ifølge andre Bestemmelser i Vedtægten er noget til Hinder derfor. Er der indledet offentlig Undersøgelse, finder Udbetaling først Sted, naar Foreningen har haft Lejlighed til at gøre sig bekendt med Udskrift af Forhøret.

§ 28.

Forinden Bygningers Genopførelse er tilendebragt, kan delvis Udbetaling af Erstatning finde Sted, efter Bestyrelsens Skøn, naar der ikke i det om Skadens Aarsag oplyste eller andre Omstændigheder findes noget til Hinder derfor. Endelig Udbetaling finder Sted, naar Bygningerne er helt genopført.

§ 29.

Erstatningen kan ikke belægges med Arrest eller være Genstand for Eksekution uden i Forbindelse med Ejendommen.

§ 30.

Er det i § 26 ommeldte Bevis ikke ført inden Udløbet af 2 Aar, taber den Skadelidte sit Krav paa Foreningen, idet denne dog med mindst 6 Maaneders Varsel skal give ham Meddelelse om Fristens Længde og om Følgerne af dens Ikke-Overholdelse. Under alle Omstændigheder er Kravet forældet 5 Aar efter Skadens Indtræden.

§ 31.

Hvis Forsikringstageren i væsentlig Grad misligholder de ham ifølge Vedtægten og Policebetingelserne paahvilende Pligter og derved forvolder Skade, eller gør sig skyldig i Assurancesvlg, vil Erstatningsretten helt eller delvis fortabes. Angaaende Overtrædelse af særlige Forbud henvises til § 12.

Skade forårsaget med Forsæt eller i selvforskyldt Beruselse erstattes ikke.

Er Skaden, uden at Forsæt foreligger, forårsaget ved Overtrædelse

af Straffelovgivningen eller Brandpolitilovgivningen, herunder Stærkstrømsreglementet, eller iøvrigt ved Uagtsomhed fra Forsikringstagerens Side, er Foreningen berettiget til efter Graden af Uagtsomhed et nægte Erstatning eller at afkorte i denne, idet dog Afkortningen for simpel Uagtsomhed ikke kan overstige det i Forsikringsaftalelovens § 20 fastsatte Maksimum. De i denne Paragrafs 2. og 8. Stk. anførte Bestemmelser gælder ogsaa, naar den Handling, der medfører Fortabelse eller Nedsættelse af Erstatningen, skyldes den Forsikrede med ham (hende) samlevende Ægtefælle.

Afkortningens Størrelse skal godkendes af den Tilsynsførende.

§ 32.

Har Forsikringstageren mistet Retten til Erstatning, helt eller delvis, forbeholdes Erstatningen dog dem, der før Skadens Indtræden i Henhold til tinglæste Pantebreve, Overdragelsesdokumenter eller Udlæg maatte have erhvervet Rettighed over Ejendommen, forsaavidt de ikke paa anden Maade kan blive holdt skadesløs af den paagældendes øvrige Formue.

I disse Tilfælde er Erstatningens Udbetaling til vedkommende berettigede ikke afhængig af Bygningernes Genopførelse.

Kapitel VI.

Genforsikring.

§ 33.

Foreningen er berettiget til at afgive Genforsikringer til andre Selskaber i det Omfang, hvori det findes fornødent.

Saadan Genforsikring medfører ingen Forandring i Foreningens og Forsikringstagernes gensidige Forhold.

Kapitel VII.

Forsikring af Bygninger under Opførelse.

§ 34.

Bygninger under Opførelse kan i Forbindelse med de paa Byggepladsen tilstedeværende Byggematerialer og Stilladser indtegnes til Forsikring ved Selvangivelse efter rette Vedkommendes Ønske. Om Selvangivelse gælder Reglen i § 48.

Indtegningen medfører solidarisk Ansvar som ved andre Forsikringer.

Forsikringen bortfalder, uanset at Forsikringstiden ikke er udløbet, naar Bygningen har været taget i Brug i 4 Uger.

Præmien, der erlægges forud for hele det ved Tegningen fastsatte Tidsrum, betales ved Forsikringens Tegning.

Ved Opgørelsen af en Skade paa en Bygning under Opførelse med de for denne bestemte Materialer maa den Skadelidte til Bestemmelse af den sande Forsikringsværdi i Skadens Øjeblik fremlægge Regninger, Fakturaer eller Udskrifter af Leverandørernes Bøger over de leverede Materialer samt paa Tro og Love afgive Erklæring om, hvorvidt samtlige disse Materialer har været tilstede paa Byggepladsen, uden senere delvis at være blevet bortførte, eller hvor meget af disse der har været oplagt paa Byggepladsen, eller paa anden tilforladelig Maade godtgøre Værdien af Materialerne. Efter de Oplysninger, som Skadelidte og de af denne anvendte Haandværkere kan give paa Tro og Love om, hvor meget Bygningens Opførelse er fremmet, fastsættes det Beløb, som den anvendte Arbejdsløn kan sættes til. Værdien

af Materialerne med Tillæg af Transportudgift og Arbejdsløn udgør den sande Forsikringsværdi i Skadens Øjeblik. Skadens virkelige Beløb er Forskellen imellem den sande Forsikringsværdi og Værdien af de efter Skader tilstedeværende beskadigede og ubeskadigede Bygninger og Materialer.

Kapitel VIII.

Regnskabsvæsen, herunder Reservefond etc.

§ 35.

Foreningens Regnskabsaar løber fra 1. April til 31. Marts.

§ 36.

Ved Opførelse af Foreningens aarlige Balance anføres:

a. iblandt Aktiverne:

1. Prioritetsobligationer efter deres paalydende Beløb,
2. Statsobligationer og andre lignende Effekter, hver Slags for sig, efter deres Kursværdi paa den sidste Dag i Regnskabsaaaret,
3. udestaaende Fordringer, ligeledes hver Slags for sig, med deres til Bogs førte Beløb,
4. paaløbne Renter, beregnede til den sidste Dag i Regnskabsaaaret, og
5. Inventar, første Gang med det Beløb, det har kostet at anskaffe, og siden hvert Aar med Fradrag af 10⁰/₀ af det oprindelige Beløb, og

b. iblandt Passiverne:

1. Laan uden Hensyn til Forfaldstid med paaløbne Renter til den sidste Dag i Regnskabsaaaret,
2. endnu ikke berigtigede Erstatninger med de formentlige Restbeløb,
3. anviste, men ikke affordrede Erstatninger med de anviste Beløb, og
4. andre Gældsposter med deres paalydende Beløb.

§ 37.

Foreningens Aarsregnskab skal af Bestyrelsen afgives til Revision inden Udgangen af Maj Maaned og skal af Revisorerne tilbagegives med deres Bemærkninger inden Udgangen af Juni Maaned. Det reviderede Aarsregnskab skal derefter inden 14 Dage tilstilles Justitsministeriet til Decision, hvorhos Afskrift af Regnskabet samtidig sendes Lagtinget, Landbrugsraadet og den Tilsynsførende, samt efter Decisionen i Extrakt kundgøres i det til offentlige Bekeudtgørelser autoriserede Blad.

Hovedregnskabet, der skal være ledsaget af en Oversigt over Antallet af de indtegnede Forsikringer og Forsikringsbeløbet under hver af de forskellige Tarifaftdelinger samt de om Regnskabet imellem Bestyrelsen og Revisorerne førte Forhandlinger, skal i 4 Uger efter Offentliggørelsen henligge paa Foreningens Kontor til Eftersyn for Medlemmerne.

Af det trykte Regnskab skal der tilstilles enhver af Foreningens Repræsentanter nogle Eksemplarer, der paa Anfordring skal udleveres til Foreningens Medlemmer.

§ 38.

Til Dækning af overordentlige Udgifter dannes en Reservefond ved Hjælp af aarlige Bidrag paa $\frac{1}{15}$ ⁰/₀ af Forsikringssummen. Disse Bidrag bortfalder, forsaavidt Reservefonden ved Aarets Begyndelse den 1. April har udgjort mindst 1 ⁰/₀ af de indtegnede Forsikringssummer.

Indtil Reservefonden har naaet den nævnte Størrelse, hæfter Jordfonden for de af Foreningen tegnede Forsikringer.

§ 39.

Reservefondens Midler frugtbares ved Udlaan efter Reglerne om Sikkerhed for unyndiges Midler eller paa anden Maade, forsaavidt Justitsministeren giver sit Samtykke hertil, men maa aldrig anvendes paa en Maade, der ikke staar i Forbindelse med Foreningens Formaal.

Foreningens Kassebeholdning anbringes efter Bestyrelsens Bestemmelse.

§ 40.

Forsaavidt det ved et Aarsregnskabs Opgørelse viser sig, at Aarets Indtægter ikke har kunnet dække dets Udgifter, og det manglende ikke kan dækkes af Reservefonden, uden at denne nedbringes under det i § 38 angivne Minimumsbeløb, skal det inddækkes ved en i det paagældende Aar stedfindende Ekstraopkrævning.

Ekstraopkrævning behøver kun at finde Stod, forsaavidt det manglende Beløb udgør 10 % af Aarspræmien.

Kapitel IX.

Foreningens Organer.

§ 41.

Foreningens Bestyrelse bestaar af 5 Medlemmer, der vælges for 4 Aar ad Gangen med 3 Medlemmer af Lagtinget og 2 Medlemmer af Færøernes Landbrugsraad. Samtidig vælges 5 Suppleanter.

§ 42.

Bestyrelsen repræsenterer og forpligter Selskabet saavel udadtil som overfor de enkelte Medlemmer. Bestyrelsen vælger selv sin Formand. Bestyrelsen kan antage en Forretningsfører og anden nødvendig Medhjælp og fastsætter Forretningsførers og Medhjælpernes Løn.

Bestyrelsen antager de nødvendige Repræsentanter og Vurderingsmænd og fastsætter deres Løn.

Formanden repræsenterer Selskabet udadtil overfor Domstolene, tilskadekomne og de Myndigheder, som varetager dissens Interesser.

Bestyrelsen skal samtidig med, at Regnskabet indsendes til Decision, jfr. § 37, afgive en Beretning over Virksomheden i det forløbne Aar.

§ 43.

Justitsministeriet fører Tilsyn med Foreningen gennem en af Ministeriet udpeget Tilsynsførende, hvis Funktioner bestemmes i en af Ministeriet udfærdiget Instruks.

Der tillægges den Tilsynsførende et af Justitsministeriet fastsat Honorar, der udredes af Foreningen.

§ 44.

Der vælges for 4 Aar ad Gangen 2 Revisorer henholdsvis af Justitsministeriet og af Lagtinget.

Der tillægges Revisorerne et henholdsvis af Justitsministeriet og af Lagtinget fastsat Honorar, der udredes af Foreningen.

§ 45.

Bestyrelsen holder Møde efter Indkaldelse af Formanden, eller naar det begæres af mindst 2 af dens Medlemmer.

Bestyrelsen behandler de Sager, som Formanden forelægger den, eller som den finder Anledning til at fordre sig forelagt. Bestyrelsen træffer i det hele taget Bestemmelser i de Anliggender, som Vedtægten eller andre

gyldige Bestemmelser henlægger til dens Afgørelse. Alle Afgørelser træffes ved simpel Stemme flethbed.

Foreningen tegnes af Formanden i Forbindelse med et Medlem af Bestyrelsen. Til Afhændelse og Pansætning af fast Ejendom og til Optagelse af Laan udkræves dog Underskrift af samtlige Bestyrelsesmedlemmer.

Formanden leder Foreningen udadtil og udfører enhver ham af denne Vedtægt eller af Bestyrelsen paalagt Funktion, fører Kontrol med Regnskabsføreren og Foreningens Kasse, ligesom han paaser, at Foreningens Repræsentanter og Vurderingsmænd varetager deres Hverv paa rette Maade. Han foretager Indstilling til Bestyrelsen om Antagelse af Repræsentanter og Vurderingsmænd, naar Ledighed indtræffer paa Grund af Dødsfald eller andre Aarsager.

Næstformanden overtager i Tilfælde af Formandens Forfald hans Funktioner.

Forretningsføreren varetager under Formandens Tilsyn alle Sekretær — Regnskabsfører — og Kassererforretninger og drager Omsorg for tydelig og nøjagtig Regnskabsførelse og Begholderi i Overensstemmelse med nærværende Vedtægt. Iøvrigt bestemmes hans Funktioner af Bestyrelsen.

Formanden oppebærer et af Lagtinget fastsat Honorar, der udredes af Foreningen.

Formanden og Forretningsføreren erholder deres Udgifter paa Rejser i Foreningens Tjeneste godtgjort efter Regning.

De øvrige Bestyrelsesmedlemmer erholder ingen Løn, men faar Diæter og Rejsegodtgørelse efter Regler, fastsat af Lagtinget.

Regnskabsføreren stiller den Sikkerhed, som Bestyrelsen forlanger.

Revisorerne varetager deres Pligter i Overensstemmelse med denne Vedtægt og skal paase, at alt Regnskabsvæsen føres nøjagtigt og rigtigt, og at Foreningens Kassebeholdning og andre Aktiver er til Stede.

Revisorerne har Ret til at foretage Kasseeftersyn saa ofte, de finder Anledning dertil, og skal foretage uanmeldt Kasseeftersyn mindst to Gange aarligt.

I Tilfælde af Dødsfald eller Fratrædelse indenfor Bestyrelsen indtræder Suppleanterne i den Rækkefølge, de er valgt.

Kapitel X.

Frivillige Forsikringer.

§ 46.

Foreningen tegner udover de i det foregaaende omhandlede lovpligtige Forsikringer tilsvarende Forsikringer af faste Ejendomme med Tilhør saavel for offentlige Institutioner paa Færøerne som for private.

Fra disse Forsikringer kan dog udtages Skade ved Storm, Fjeldskred og lignende paa Bygninger, der paa Grund af Ælde, daarligt Bygningsmateriale, svag Konstruktion, mangelfuld Vedligeholdelse eller særlig udsat Beliggenhed maa antages at være farlige Risici.

Foreningen tegner endvidere selvstændige Løsebrandforsikringer.

§ 47.

For de frivillige Forsikringer gælder de for de lovpligtige Forsikringer givne Regler med de nedenfor anførte Ændringer og Tilføjelser.

§ 48.

Frivillige Forsikringer kan efter nærmere af Bestyrelsen derom givne

Regler overtages uden stædfunden Vurdering paa Grundlag af en af den Forsikringssegende udfærdiget Selvangivelse.

Selvangivelse til Forsikring træder først i Kraft, naar den er anerkendt af Foreningens Kontor. Kan Selvangivelsen ikke anerkendes, skal Meddelelse til den Forsikringssegende alsendes senest 1 Uge efter Modtagelsen.

§ 49.

Ingen Forsikring maa med alt Tilbehør overstige 50.000 Kr., jfr. dog nedenfor. Bygninger paa eet Matr. Nr. betragtes som udgørende een Forsikring, med mindre der er en Afstand mellem dem af mere end 30 m. for brandfarlige Bygningers Vedkommende og af over 12,5 m., naar det gælder en ikke brandfarlig Bygning. Bygninger, der er beliggende paa flere Matr. Nr., betragtes som udgørende een Forsikring, naar de hører til samme Bedrift, og ovennævnte Afstande ikke er tilstede.

Bestyrelsen kan, hvor det antages at være i Foreningens Interesse, undtagelsesvis tillade, at Forsikringer paa over 50.000 Kr. optages.

En Forsikring, der allerede er indtegnet i Foreningen, men som ved Tilbygning eller Omvurdering senere overstiger ovennævnte Forsikringssum, skal forelægges Bestyrelsen i dens første Møde efter Forhøjelsen.

Bestyrelsen kan opsigte saadanne Forsikringer med 1 Maanedes Varsel til et Halvaars Udløb.

En frivillig Forsikring kan ikke tegnes, naar den er beliggende i umiddelbar Nærhed af andre i Foreningen ind tegnede Risici, saaledes at den i Forbindelse med disse udgør mere end $\frac{1}{6}$ % af Foreningens samlede Risiko.

§ 50.

De af Foreningen tegnede Løsebrandforsikringer omfatter samtlige de i Brandens Øjeblik tilstedeværende Genstande, som falder ind under Policies Ordlyd. Forsikringen omfatter dog ikke følgende Genstande, medmindre særlig Forsikring herfor er tegnet:

- a. Penge, Værdipapirer, Stempel — og andre Værdimærker.
- b. Manuskripter, Dokumenter, Modeller, Tegninger og lignende.
- c. Motorkøretøjer, Traktorer og lignende.

Bortflytning af de forsikrede Genstande fra det opgivne Forsikringssted skal anmeldes til Foreningen og eventuel fornøden Tillægspræmie betales, saafremt det ønskes, at Forsikringen skal gælde paa det nye Sted eller i andre Lokaler eller Bygninger, hvilket kun kan ske under Forudsætning af, at det nye Forsikringssted ligger indenfor Foreningens Omraade.

Naar Flytningen i behørig Tid er anmeldt og godkendt, gælder Forsikringen ogsaa under Flytningen. Dersom saadan Anmeldelse og Godkendelse ikke har fundet Sted, kommer Reglen i Forsikringsaftalelovens § 88 til Anvendelse paa Forholdet.

§ 51.

Forsikring af privat Indbo omfatter de Genstande, der tilhører den Forsikrede og hans Husstand (Logerende herfra undtaget). Dog er en enkelt Indbogenstand højest forsikret for 15 % af Forsikringsbeløbet for Indboet og aldrig for mere end 5000 Kr., medmindre særlig Forsikring er tegnet.

Dør den Forsikrede, indtræder Boet eller Ægtefællen, saalænge denne hensidder i uskiftet Bo, i den afdødes Rettigheder og Forpligtelser. Det samme gælder om Konkursboet, saalænge det er under Skiftebehandling.

Ophører den Forsikrede at være Ejer af de forsikrede Genstande, forbliver Forsikringen alligevel i Kraft i et Tidsrum af 14 Dage derefter,

forsaavidt den nye Ejer ikke har de samme Genstande forsikret i et andet Selskab. Saafrømt den nye Ejer ikke i Løbet af de nævnte 14 Dage bringer Forsikringen i Orden i sit eget Navn, træder den nd af Kraft.

§ 52.

Genstandenes Værdi ansættes normalt efter deres Anskaffelsespris med fornødent Fradrag for Forringelse af Alder, Slid, Mode- eller Systemforandring, nedsat Anvendelighed eller af andre Grunde.

For Genstande, som Forsikringstageren selv har tilvirket til Salg, bestemmes Brandskadens Størrelse paa Grundlag af den Pris, som ved Salg paa almindelige Vilkaar vilde kunne opnaas umiddelbart før Ildsvaadens Indtræden med Fradrag for regelmæssige Salgsmkostninger, undgaaet Handelsrisiko samt Fordelen ved kontant Betaling, dog kun forsaavidt Forsikringstageren ikke derved opnaar en Fordel, som han ikke vilde have opnaaet, dersom Branden ikke havde fundet Sted.

§ 53.

Løssøbrandforsikringer dækker kun mod virkelig Indebrand og ikke mod Smaauheld i det daglige Liv, hvorfor f. Eks. Erstatning ikke ydes, fordi der ved Tændstikker, Tobaksrygning eller Gløder svides Hul paa Klædningsstykker, Paraplyer, Møbelbetræk, Tæpper eller lignende. Genstande, der anbringes ved Kakkelovne, Varmeapparater eller Ildsted eller i Køller, Tørrestuer, Ovne eller paa samme Maade forsetligt eller naagtsomt udsættes for Ild eller Varme, erstattes ikke, hvis de derunder tager Skade.

Efter en Skade nedsættes Forsikringssummen for Resten af den Tid, for hvilken der er betalt Præmie, med Erstatningsbeløbet. Foreningen har derhos efter Erstatningsudbetalingen Ret til med 1 Uges Varsel at ophæve Forsikringen mod at godtgøre Præmien forholdsmeessigt for den tilbageblivende Del af Forsikringssummen fra Forsikringens Ophør til Udløbet af den Periode, for hvilken Præmie er betalt. Opslgelsen skal være skriftlig og afgives senest 1 Uge efter Erstatningens Udbetaling.

Forsikringstageren mister sin Ret til Erstatning, saafremt han ikke inden 6 Maaneder, efter at Foreningen skriftligt har afslaaet et Erstatningskrav, indbringer Sagen for Retten.

§ 54.

Udtrædelse af Foreningen med den Virkning, at Interessenten løses fra sine Forpligtelser overfor denue, kan kun finde Sted med 3 Maaneders Varsel til en 1. April Kl. 12 Middag og tidligst et Aar efter Indtrædelsen. En Udtrædelse, ved hvilken kun Berettigelsesforholdet opløses, kan dog ske til enhver Tid.

Er Udmeldelsen mangelfuld, betragtes den først som indgivet fra det Tidspunkt, da Manglerne er godtgjort afhjulpne. Godkendelse af en behørig Udmeldelse eller Meddelelse om Mangler skal afsendes senest 1 Uge efter Modtagelsen.

For at være gyldig skal enhver Begæring om Udtrædelse af Foreningen være affattet i Overensstemmelse med den i Policen herom givne Anvisning og skal, forsaavidt Forsikringer for faste Ejendomme angaar, være ledsaget af Samtykke til Udslettelsen fra alle dem, som paa den Tid, da Udmeldelsen finder Sted, er interesserede i Bygningerne i Henshold til Pantebreve, Overdragelsesdokumenter, Udlægsforretninger eller lignende.

Lignende Samtykke maa indhentes, saafremt en Nedsættelse af Forsikringssummen under dens virkelige Værdi skal finde Sted.

Udtrædende Medlemmer har ikke Krav paa Andel i Foreningens Reservefond eller øvrige Formue.

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes.

The second part of the paper focuses on the methodology used in the study. It describes the process of selecting participants, collecting data, and analyzing the results. The authors emphasize the importance of using a mixed-methods approach to gain a comprehensive understanding of the research topic.

The third part of the paper presents the findings of the study. It discusses the results of the quantitative data analysis and the insights gained from the qualitative interviews. The authors conclude that there are significant cultural differences in the way that students learn and that these differences should be taken into account when designing educational programs.

The final part of the paper discusses the implications of the findings for future research and practice. It suggests that further studies should be conducted to explore the cultural factors that influence learning outcomes. Additionally, it recommends that educators should be trained to recognize and address cultural differences in the classroom.

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. VI-I/1938:

Grønlandsmál.

I Lagtingssamlingen 1924 var Sagen angaaende Færingers Fiskeri ved Grønland til Behandling, og der er saaledes gaaet 15 Aar, siden dette for det færøske Samfund saa overordentlig betydningsfulde Spørgsmaal blev rejst i Lagtinget. Der kan derfor være Anledning til her at give en Fremstilling af de Synspunkter, der er gjort gældende af Lagtinget, og de Forslag, der er fremsat af dette i Grønlandssagen i de svundne 15 Aar, samt hvilke Rettigheder der er opnaaet for det færøske Fiskeri ved Grønland i dette Tidsrum. — Lagtinget har ogsaa tidligere beskæftiget sig med Grønlandssagen, men det vil føre for vidt at komme nærmere ind derpaa i denne Betænkning.

1924. Der foreligger et Andragende om, at Lagtinget vil søge udvirket, at der meddeles færøske Fiskerskibe Tilladelse til at drive Fiskeri i grønlandske Farvande med Stationer i Land paa Grønland. — I Udvalgsbetænkningen udtales bl. a.: „Man kan ikke indse, at det vil skade Landets Børn, at danske Statsborgere under en eller anden Form faar Lejlighed til at drive Fiskeri med Stationer i Land som Basis, hvor man kan tage sin Salt- og Proviantbeholdning, mens Fiskeriet varer. Man vil ikke i mindste Maade genere Grønlænderne med Hensyn til den Fangst, de selv driver, og de Torskestimer, som periodisk indfinder sig ved Grønlands Kyster, udnyttes ikke af Grønlænderne selv i Øjeblikket, og det ligger i Forholdenes Natur, at de ikke kan bevares for Grønlænderne, indtil de selv er inde paa at udnytte disse Havets Rigdomme. Derimod vil et dansk (færøsk) Fiskeri uden Tvivl fremskynde det Tidspunkt, da Grønlænderne optager en Fiskerivirksomhed af samme Slags som Færingerne, og dette kan kun ligge i dansk Interesse.“ Som Pladser, der egner sig til Basis for Fiskeriet, angives: 1) Julianehaab, 2) Frederikshaab, 3) Fiskensæs, 4) Godthaab, 5) Sukkertoppen. Det anføres, at Udvalget under Behandling af Sagen kun har haft Adgang til udenlandsk Kortmateriale. Man anser det imidlertid for givet, at danske Myndigheder sidder inde med Kort over grønlandske Farvande, der er fyldigere, og man gaar ud fra, at de Færlinger, der faar Tilladelse til at fiske ved Grønland, faar Adgang til det Kortmateriale, der forefindes. Det af Udvalget fremsatte Forslag, der i Lighed med alle lignende Forslag i Grønlandssagen vedtages enstemmigt af Lagtinget, er saalydende:

Lagtinget andrager hos Regeringen om, at der maa blive udvirket Tilladelse for færøske Kuttere til at drive Fiskeri i Grønland, at etablere Stationer i Land paa de i Betænkningen nævnte Steder, at man faar Adgang til det Kortmateriale, som findes over grønlandske Farvande, og at der efter Forhandling med Handelsstyrelsen skabes Adgang for Færlinger til at tilvirke Fangsten i Land og eventuelt dertil benytte grønlandsk Arbejdskraft.

1925. Indenrigsministeriet svarede i Efteraaret 1924 Tinget bl. a., at Spørgsmaalet om Stationer i Land maatte forelægges de grønlandske Landsraad, før Ministeriet kunde tage endelig Stilling til Sagen.

Flere færøske Skibe og Skonnert „Agnes“ af København med færøsk Besætning driver Fiskeri ved Grønland. Vejret ved Grønland er meget daarligt, og Hølge Udtalelser fra Grønlændere, man har talt med, har der ikke været daarligere Sommervejre de sidste 25 Aar. De færøske Skibe har desuagtet fisket godt; det gennemsnitlige Fiskeri har været ca. 1000 Stk. gode Torsk pr. Fiskedag for Kuttere med 16—20 Mands Besætning. De mindre færøske Skibe kommer temmelig tidlig hjem med fuld Last, fordi de ikke kan rumme mere og ikke kan bringe Fisken i Land i Grønland. Skonnert „Agnes“ opnaar med 28 Mands Besætning en Fangst af 85.000 Torsk. — Det fremhæves, at Adgang til Søterritoriet er nødvendig for Fiskeriet, idet Fisketrækket en Del af Sæsonen foregaar fra Bankerne ind paa Søterritoriet, eller der findes Torskearter, som en bestemt Tid af Aaret opholder sig paa Bankerne ude til Havs, og andre Sorter Torsk, som straks trækker ind paa Søterritoriet og bliver staaende der. Det er nødvendigt for Fiskerne under pludseligt opkommende Uvejr at kunne sejle ind i Læ af Øerne, hvor der i Reglen er godt Vejr. Mange af de Dage, man til Søs maa ligge underdrejet, kunde man fiske inde paa Søterritoriet; dette vilde være af største Betydning for Fiskeriet ved Grønland, og det vilde ikke være til Skade for nogen. Trawlfiskeri bør være strengt forbudt, og man bør forbeholde Grønlænderne selve Fjordene. — Agnsspørgsmaalet volder Vanskelighed, men dette kan løses, saa snart der gives Færinger Ret til paa Søterritoriet at fange eller ved Henvendelse til Grønlænderne at skaffe sig Angmagssæt til Agn.

Vedtagelse: Lagtinget andrager om, at Færinger faar Tilladelse til at fiske overalt paa Søterritoriet ved Grønland undtagen inde i Fjordene, der forbeholdes Grønlænderne; at det tillades Færinger at skaffe sig Angmagssæt til Agn, eventuelt med Bistand af Grønlændere; at der gives færøske Skibe Støttepunkter i Land paa de i Betænkningen i 1924 angivne Steder, og at der arbejdes hen til, at færøske Baadfiskere faar Stationer i Land paa Grønland, for at de derfra om Sommeren kan drive Baadfiskeri.

1926. Indenrigsministeriet har ved Skrivelse af 11. Februar d. A. indtil videre givet Tilladelse til, at danske og islandske Fiskeskibe, som afgaar fra dansk eller islandsk Havn for at drive Fiskeri paa Fiskehankerne ved Grønlands Vestkyst, efter derom for hvert enkelt Skib indgivet Andragende, kan besejle Havnen paa Sydostsiden af Ravn Storø i Godthaabsdistriktet paa forskellige nærmere angivne Vilkaar.

Det udtales i Lagtingets Betænkning, at denne Indrømmelse er af Værdi, men den er langt fra tilstrækkelig. Havnen paa Ravn Storø ligger aaben mod Sydvest, og den ligger mindst 70 Sømil f. Eks. fra „Fyllas Bank“, hvor Fiskeriet særlig drives. Sejladsen fra „Fyllas Bank“ til nævnte Havn skal praktisk talt hele Vejen foregaa over det aabne Hav, og Havnen kan let fyldes med Is. — Havnen ved Godthaab ligger derimod kun ca. 20 Sømil fra „Fyllas Bank“, og Halvdelen af denne Distance er der smult Vand inde i Fjordene. Havnen, som kaldes „Hollaenderhavn“ eller Falting, ligger kun 10—12 Sømil fra „Fyllas Bank“, og „Trøbrødrehavn“ kun ca. 20 Sømil fra Banken. Af de 18 færøske Skibe, som i 1926 har fisket ved Grønland, har kun 4 anløbet Havnen paa Ravn Storø.

Man har med Beklagelse modtaget Afslag paa Hovedønsket om Ret for danske Statsborgere til at fiske paa dansk Søterritorium ved Grønland. Ønsket om flere Støttepunkter i Land er heller ikke imødekommet. Kortmaterialet over Grønland er der heller ikke givet færøske Fiskere Adgang til.

Færøske Baadfiskere har faaet Afslag paa Andragende om fra Station i Land paa Grønland at drive Baadfiskeri om Sommeren.

Af de 13 færøske Skibe, der har fisket ved Grønland, er de 12 hjemkommet med fuld Last.

Vedtagelse: 1) Idet Lagtinget anerkender de Indrømmelser, som er givet færøske Fiskere paa Fiskeri ved Grønland, maa Tinget fastholde sin Beslutning af 1924 og 1926, og man udtaler Ønsket og Haabet om, at Regeringen efter nye Overvejelser fuldtud vil imødekomme Lagtingets og dermed den færøske Befolknings Ønsker. 2) Lagtinget andrager Ministeriet om, at Tinget maa blive gjort bekendt med de Udtalelser, som i Fjor er fremsatte af de grønlandske Landsraad i Anledning af de fra Færøerne i denne Sag fremsatte Ønsker.

1927. Ved Lov af 30. Maj 1927 aabnes en ny Havn, den saakaldte Færingehavn, som Basis for det færøske Fiskeri ved Grønland. Det tillades desuden danske Fiskerskibe at drive Fiskeri i de grønlandske Farvande udenfor den Linie, der forbinder de yderste Holme, Øer og Skær og Rev paa Strækningen udfor Haa-bets Ø mod Nord og Rams Stov mod Syd efter herom for hvert enkelt Tilfælde indgivet Andragende i Tiden fra 1. Juni til 15. Oktober. Loven er kun gældende for 1 Aar.

20 færøske Skibe deltager i Fiskeriet ved Grønland. De fleste af dem kommer hjem med fuld Last. Flere maa afslutte Fiskeriet tidligt paa Sæsonen, fordi Saltet er opbrugt, eller Ladningen af Hensyn til Skibets Sikkerhed ikke kan forøges.

Lagtinget anbefaler enstemmigt et Andragende fra Skibsreder Jens Andreasen af Thorshavn om Adgang til Fisketørring i Grønland, saaledes at Grønlands Styrelse overtager Fisketørringen ved Hjælp af færøske Ledere og grønlandsk Arbejdskraft. I Indenrigsministeriets Svar udtales, at Ministeriet indtil videre intet har at erindre imod, at færøske Fiskere tørrer den af dem i de grønlandske Farvande gjorte Fangst i Terrænet omkring Færingehavnen, men derimod finder Ministeriet ikke at kunne overtage Fisketørringen, saa lidt som man kan paatage sig Transporten af den tørrede Fisk, hvorfor hele Virksomheden med Tørringen af Fisken maa foregaa for Færingernes egen Regning.

1928. Færøernes Skipper- og Navigatørforening oplyser i en Henvendelse til Tinget, at der har været stort Fiskeri paa Bankerne ved Vestgrønland, og at det kan forventes, at der i Fremtiden vil tage en Mængde Skibe op til de grønlandske Farvande. Foreningen andrager om, at Lagtinget vil arbejde for, at Færingers faar Lov til at fange Fisken baade paa Bankerne og inde i Fjordene, at Færingers faar Lov til at drive Baadfiskeri i Fjordene, at der gives Tilladelse til at oplægge Fangsten og tilvirke denne, hvor det er mest bekvemt, og at der gives Tilladelse til at Grønlanderne tages som Medhjælpere baade om Bord i Skibene og ved forskelligt Arbejde paa Land.

Da Udvalget har erfaret, at Loven fortolkes saaledes, at Farvandet, hvor der maa fiskes, mod Land begrænses af en Linie, der drages mellem de yderste Skær, skal man udtale, at dette ikke kan antages at have været Rigsdagens Mening og indstiller, at Loven affattes klarere, saaledes at der kan fiskes helt ind til de yderste Skær.

Vedtagelse: 1) Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der for 1929 udstedes en Lov om Adgang til Fiskeri i grønlandske Farvande af lignende Indhold som Loven af 1928. 2) Regeringen andrages om at give Færingers, som maatte ønske at drive Baadfiskeri fra Grønland,

Tilladelse til saadant paa nærmere angivne Steder i de grønlandske Farvande, særlig i Godthaabsfjorden, 3) Regeringen andrages om at give enkelte Grønlændere Adgang til at deltage i Færlugers Fiskeri i grønlandske Farvande.

1929. I Begyndelsen af August havde de ca. 80 færøske Grønlandsskibe en Fangst paa ca. 1 Million Torsk. Den gældende Grænse for Fiskeriet („de yderste Skær“) synes noget uklar, og det fremhæves, at da nogle Skær ligger langt fra Land, maa Grænsen kunne flyttes nærmere Land uden Skade for Grønlænderne, og saaledes at den kan betegnes klarere og mere bestemt. Da man maa regne med, at Fiskeriet i Fremtiden ikke blot vil indskrænke sig til Fiskebankerne ved Godthaab, vil det være en tvingende Nødvendighed at der aabnes Adgang til en anden Havn end Færingehavnen. Det henstilles ligeledes, at der aabnes Adgang for Skibene til Handelshavnen ved Godthaab, saaledes at det paalægges Færerne af Kutterne at sørge for, at Mandskabet ingen Forbindelse faar med Grønlænderne. — Med Hensyn til et færøsk Baadfiskeri ved Grønland fremhæves, at der i mange Aar ikke har været noget nævneværdigt Hjemmefiskeri paa Færøerne, ligesom de Mænd, der tager over til Østisland for derfra at drive Baadfiskeri, i de senere Aar kun har opnaaet et ringe Fangstudbytte, saaledes at det er af meget stor Betydning at skabe nye Fulter for det færøske Baadfiskeri.

Vedtagelse: 1) Lagtinget andrager om, at Loven fornyes samt at der meddeles Tilladelse til Fiskeri paa Søterritoriet bortset fra Fjordene, og saaledes at Ministeren ogsaa bemyndiges til at give Tilladelse for enkelte Baadfiskere til at drive Fiskeri paa bestemte Strækninger i Fjordene, særlig i Godthaabsfjorden, 2) at færøske Fiskerskibe faar Adgang ogsaa til en anden Havn end Færingehavnen med gunstige Besejlingsforhold og tilstrækkelig Plads til Opankring, 3) at der gives enkelte Grønlændere Adgang til at deltage i Færingernes Fiskeri i grønlandske Farvande.

1930. Der er ikke sket nogen Ændring i Grønlandsloven, saaledes som af Lagtinget ansøgt. Det udtales i Udvalgets Betænkning, at der ved Afgørelsen maa tages Hensyn til Grønlænderne paa den ene Side og andre danske Statsborgere paa den anden Side, og det maa være indlysende, at der maa kunne gives Tilladelse overalt, bortset fra Fjordene, uden at Grønlændernes Interesser tilsidesættes, da disse derved for det første har Eneret til alle de store og fiskerige Fjorde, og dernæst samtidig har samme Ret som andre danske Statsborgere til at fiske udenfor Fjordene. — Der fisker ca. 80 færøske Skibe ved Grønland med en Besætning paa ca. 2000 Mand. Skibenes Værdi er ca. 5 Millioner Kr. Et stort Fiskeri er foregaaet længere mod Nord end tidligere Aar i en Afstand af ca. 200 Sømil fra Færingehavnen, og det er derfor meget nødvendigt, at Grænsen i den gældende Lov („Haabets Ø“) flyttes betydeligt længere mod Nord, saaledes at man der kan fiske inde paa Territoriet, og dels at der aabnes Adgang til en Havn som Støttepunkt for Fiskeriet længere nordpaa.

Vedtagelse: 1) Enslydende med Vedtagelsen i 1929, 2) Enslydende, 3) Regeringen andrages om at gøre det muligt for de Skibe, som har Tilladelse til Fiskeri ved Grønland, at faa en Beskrivelse af de grønlandske Farvande, 4) Regeringen andrages om, at der gives Tilladelse til Oprettelse af Oljedepot i den eller de Havne, hvortil Færinger maatte faa Adgang.

1931. Ved Lov af 28. April d. A. er den foran omtalte Grænse for det tilladte Fiskeri fra Ravens Store til Haabets Ø i Henhold til Lagtingets Ansøg-

ning flyttet et væsentligt Stykke mod Nord (fra 62° 40' til 65° 15' Nord-Bredde), og Udvalget udtaler sin Paaskønnelse heraf. Derimod er Ønsket om Fiskeri overalt paa Territoriet bortset fra Fjordene ikke imødekommet. — 67 færøske Skibe med en samlet Besætning paa ca. 2000 Mand har fisket ved Grønland. — Man har tidligere tilbudt at give enkelte Grønlændere Tilladelse til at fiske om Bord paa færøske Skibe, men dette Tilbud vil man nu lade falde, da det synes at være blevet misforstaaet fra Myndighedernes Side.

Vedtagelse: 1) Der ansøges om Fornyelse af Loven, idet man dog ønsker at Grænsen sættes nærmere Land, dog at Fjordene forbeholdes Grønlænderne, og saaledes at Ministeren ogsaa bemyndiges til forsøgsvis at give Tilladelse til enkelte Baadfiskere at drive Fiskeri paa bestemte Strækninger i Fjordene. 2) Der andrages om en ny Havn i Nærheden af Sukkertoppen eller Holstensborg.

1932. Loven er af Regeringen gjort gældende i uændret Skikkelse. — Det oplyses i Betænkningen, at Erfaringerne fra Sommerens Fiskeri har vist, at de store Torskestimer har staaet nær Land, inde paa Territoriet, hvor det er Færlingerne forbudt at drive Fiskeri, medens der kun har været mindre Forekomster af Fisk paa det Omraade, hvor Fiskeri er tilladt. Hertil kommer, at Fiskeriet ude paa Bankerne har været stærkt generet af daarligt Vejr. Da en stor Del af Fiskeriet sker fra Skibsbaadene, er det af største Betydning, at dette Fiskeri kan foregaa, hvor der er tilstrækkeligt Læ. — Der deltager ca. 70 færøske Kuttere og Skonnenter med en samlet Besætning paa ca. 2000 Mand i Grønlandsfiskeriet.

Vedtagelse: 1) Lagtinget indgaar til Regeringen med indtrængende Anmodning om at udvirke, at der gives færøske Fiskere Tilladelse til at drive Haandlinefiskeri overalt paa Territoriet ved Grønland. 2) Der ned sættes et Udvalg paa 3 Medlemmer til at fremskaffe yderligere Oplysninger i Sagen og til om nødvendigt at føre Forhandlinger med Regeringen. 3) Der andrages om, at der forsøgsvis gives færøske Baadfiskere Tilladelse til at drive Fiskeri paa bestemte Strækninger i Fjordene med Færlingerhavn og den nye Havn som Basis.

I Tilslutning til denne Vedtagelse blev der tilsendt Regeringen en Folkeadresse med ca. 6000 Underskrifter, samt anbefalende Skrivelser fra Føroya skipara- og navigatørfelag og Føroya Fiskimannafelag.

1933. Der er ikke sket nogen Ændring i den gældende Lovgivning udover, at der er givet færøske Fiskere Tilladelse til at drive Baadfiskeri fra Færlingerhavnen. — I Udvalgsbetænkningen anføres bl. a., at Hjemmefiskeriet ved Færøerne med Haand- og Langline er umuliggjort ved det af fremmede Trawlere drevne Fiskeri ved de færøske Kyster. Færøske Fiskere er paa den Maade fortrængt fra de hjemlige Farvande og har været nødt til at søge til fjernere Have. Fiskeriet ved Island har i de senere Aar hyppigere og hyppigere slaet fejl, og de færøske Fiskere, der paa Grund af Kapitalmangel ikke har været i Stand til at optage Trawlfiskeri i større Stil, har været nødt til i Kampen for Tilværelsen at søge helt over til Grønlands Vestkyst. — Der har en Del af Fiskesæsonen været sparsomt med Fisk ude paa Bankerne, men Torsken er i store Stimer gaaet ind mod Land.

Da det paa Grund af Kapitalmangel ikke er muligt at forny og forøge den færøske Fiskerflaade i samme Forhold som Fiskernes Antal øges, og de gamle Kuttere udrangeres, staar man overfor et Arbejdsløshedsproblem, som det er vanskeligt at løse. At en konstant Arbejdsløshedsklasse vil faa en ødelæggende Virkning paa det lille færøske Samfund, er indlysende, og det

er unødvendigt at uddybe dette nærmere overfor Regeringen, som er fuldt fortrolig med Arbejdsløshedeproblemet. Ved at give færøske Fiskere Adgang til at drive Baadfiskeri fra Land i Grønland, vil man i en væsentlig Grad kunne afhjælpe Arbejdsløsheden paa Færøerne.

Vedtagelse: Der ansøges om 1) Ret for danske Statsborgere til at drive Haand- og Langlinefiskeri overalt paa det grønlandske Søterritorium; 2) en ny Havn i Nærheden af Sukkertoppen eller Holstensborg; 3) Tilladelse for færøske Baadfiskere til at drive Fiskeri med Færingerhavnen og den ny Havn samt Kokøerne, eventuelt ogsaa Angmagssivik i Sukkertopdistriktet som Basis.

1934. Ved Lov af 2. Maj d. A. aabnes Adgang for færøske Fiskerskibe til efter derom fremsat særligt Andragende til at gaa ind paa to Havne, hvoraf den ene er beliggende Øst for Spanioløen indenfor Umanak Nordpynt, den anden ved Tovkussak, begge i Sukkertopdistriktet, for at foretage Undersøgelser med Henblik paa Spørgsmaalet om, hvorvidt en af disse Havne maatte være egnet som Støttepunkt for det danske Fiskeri ved Grønland.

For Lagtingets og de to Skibsassurancers Regning blev Bestyreren for Færøernes Navigationsskole Jens Pauli i Dali og Skibsfører H. P. Hansen sendt til Grønland for at afgøre, hvilken af de to Havne der maatte være egnet som Støttepunkt for det færøske Fiskeri. Efter deres Hjemkomst meddelte de Lagtinget, at de fik god Lejlighed til at undersøge de to Havne og Kysttrækningen mellem disse, men de mener ikke at kunne anbefale nogen af dem som virkelig Basis for Skibsfiskeriet. De fandt Havnen ved Tovkussak for bedst egnet, men da der kun er Plads til ca. 15 Fiskerskibe ad Gangen, vil Havnen kun kunne benyttes som Nødhavn. De anbefalede stærkt Havnen som egnet til Basis for Baadfiskeri.

Udvalget har forhandlet med forskellige Personer, der har godt Kendskab til Forholdene ved Grønlands Vestkyst, og disse har anbefalet Havnen ved Nepissat syd for Holstensborg som særlig velegnet som Basis for det færøske Skibsfiskeri. Denne Havn er af nogenlunde samme Størrelse som Færingerhavnen, har en god Indsejling og ligger i Nærheden af de Farvande, hvor store Dele af den færøske Fiskerflaade plejer at fiske visse Tider af Sæsonen.

Skibsfører Elias Johannesen, Midvaag, har sammen med 4 andre Fiskere drevet Baadfiskeri fra Færingerhavnen i Sommeren 1933. Han udtaler overfor Udvalget, at der er gode Muligheder for at drive et lønnende Baadfiskeri fra Grønlands Vestkyst, hvis der kan skaffes Baadfiskerne de fornødne Støttepunkter i Land. — 100 færøske Fiskerskibe har i Sæsonen fisket ved Grønland.

Vedtagelse: Idet Lagtinget principielt fastholder sin Ansøgning af 1933, ansøger man subsidiært om, at der paa visse Strækninger, særlig i Farvandene ved Tovkussak og Fisketjorden i Sukkertopdistriktet, tillades at drive Fiskeri med Haand- og Langline ind mod Hovedlandet, at Farvandet, hvor danske Fiskerskibe kan drive Fiskeri ind mod de yderste Øer, Holme, Skær og Rev, udvides mod Nord til Farvandet ved Havnen Nepissat kort syd for Holstensborg, at Nepissat-Havnen syd for Holstensborg kan benyttes som Basis for det færøske Skibsfiskeri i Lighed med Færingerhavnen, at Havnen ved Tovkussak kan benyttes som Basis for færøske Baadfiskere samt tillige som Nødhavn for Skibsfiskeriet.

1935. Der er ikke sket nogen Ændring i Grønlandsloven udover, at der er aabnet Adgang for færøske Fiskerskibe til at gaa ind paa Tovkussak-

Havnen, medens Ansøgning om Tilladelse til Baadfiskeri fra denne Havn ikke er imødekommet.

Det anføres i Betænkningen, at Færing er af Naturen lovlydige, men naar det gælder den haarde Kamp for det daglige Brød eller med andre Ord Livsinteresser i dybeste Forstand, maa det kunne forstaas, at Færing i det lange Løb vil have meget vanskeligt ved at holde sig udenfor den fastsatte Grænse, naar der er Fiskeøde eller saa godt som Fiskeøde udenfor denne Grænse, medens det kan vrimle med Fisk indenfor. Det af Færing benyttede Fangstredskab Haandlinen vil ikke i mindste Maade ødelægge noget for den grønlandske Befolkning. Den Torsk, som Færing fanger med Haandline, vil alligevel ikke blive taget af Grønlænderne, og det skulde derfor synes ganske rimeligt, at det tillades andre danske Statsborgere at fange noget af den uhyre Rigdom af Torsk, der Aar ud og Aar ind søger ind mod den grønlandske Kyst.

Vedtagelse. 1) Idet Lagtinget henholder sig til de i 1933 og 1934 fremsatte Ansøgninger, skal man paany paa det indstændigste anmode Regeringen om at udvirke, at de fra færøsk Side fremsatte Ønsker om Tilladelse til at drive Fiskeri i de grønlandske Farvande samt Tilladelse til at benytte fornødne Støttepunkter i Land bliver efterkommet. 2) Vinnueyndin foranlediger, at der bliver indsamlet Oplysninger vedrørende Grønlandsspørgsmaalet og forelægger Resultatet for Ekstrasamlingen i Marts Maaned 1936. 3) Eksemplar af Betænkningen tilsendes Statsministeriet.

1936. Der er ikke sket nogen Ændring i Grønlandsloven. — I den *ekstraordinære Tingsamling* behandles Sagen atter, og det udtales i Betænkningen, at man principielt fastholder Ansøgningen af 1935, men man skal dog subsidiært foreslaa, at der søges skaffet Lovhjemmel for Færing til at drive Haand- og Langlinefiskeri helt ind mod Hovedlandet paa saadanne Strækninger, der ikke ligger i umiddelbar Nærhed af Kolonierne og Bopladserne, saaledes at Kyststrækningen fra Spanioløen og Ravens Storø inddeles i Afsnit, idet der skelnes mellem Bygdeafsnit og Udkystafsnit. Paa Udkystafsnittet skulde der saa være fri og uhindret Adgang for de færøske Fiskere til at drive Haand- og Langlinefiskeri, medens Bygdeafsnittet skulde være forbeholdt de grønlandske Fiskere, og at Færingerne paa disse Afsnit holder sig til den hidtil fastsatte Grænse. Den nævnte Kyststrækning foreslaas inddeelt i følgende Afsnit:

- 1) *Udkystafsnit*: Fra Spanioløen trækkes Grænsen til Nordsiden af Umanak og strækker sig herfra ned langs Kysten til Kangarssuk, saaledes at Færingerne har Adgang til Farvandet inden for Umanak;
- 2) *Bygdeafsnit*: Fra Kangarssuk langs Yderøerne, forbi Udstedet Napassuk til Sydspidsen af Terrangnat (udenfor Ekaluk). Fra denne Ø's Sydspids i en Linie til Fastlandskysten ved Tovkussak;
- 3) *Udkystafsnit*: herfra til Atangnikfjorden;
- 4) *Bygdeafsnit*: tværs over Angmasivikfjorden, fra denne Fjords nordlige til dens sydlige Yderpynt;
- 5) *Udkystafsnit*: Fra Fiskefjordens sydlige Pynt langs Kysten til Kangarssuk sønden for Sarfat;
- 6) *Bygdeafsnit*: fra Kangarssuk langs nuværende Ydergrænse til Ravneørernes Sydspids;
- 7) *Udkystafsnit*: fra Ravneørernes Nordspids langs en Række Øer, der strækker sig hen mod Fastlandet i sydøstlig Retning.

Grænsen følger Nordspidsen af disse Øer, der hedder Akilia, Kilorkarak, Kitorkat til den sydøstlige Spids af Kekertarssuakøen og herfra retvisende Sydøst til Agpanguit-Pynten.

Færingerne faar derved Adgang til det store Indenskærs-Farvand Syd for Godthaab;

- 8) *Bygdeafsnit*: fra Agpanguit over Kekertat til Skinderhvalen.

Det bemærkes, at Grænsen for dette Bygdeafsnit ikke følger Yderøerne. Dette lader sig ikke gøre, medmindre man udelukker Færingerne fra hele det store Arkipelag syd for Godthaab, hvilket vilde være særlig uheldigt, da det netop paa denne Strækning er særlig nødvendigt at kunne søge i Læ af Øerne;

- 9) *Udkystafsnit*: fra Skinderhvalen langs Fastlandskysten til Marrok paa Sydsiden af Sermilk, der lukkes ved en Grænse tværs over Fjordmundingen;

- 10) *Bygdeafsnit*: langs Yderøerne, forbi Bopladserne Grædefjorden (Karlut), Lichtenfels Fiskeræsset, til Sydspidsen af Lichtenfelssøen;

- 11) *Udkystafsnit*: fra sidstnævnte Punkt tværs over Sundet til Kangarsuk, og herfra langs Fastlandskysten til Ravens Storø, dog saaledes, at Fjordene Tasiussarsuak og Agdlumersat spærres efter en Linie tværs over Fjordmundingerne.

— — —

I den ordinære Tingsamling er Sagen paany til Behandling. Der foreligger en Skrivelse fra Statsministeriet (Grønlands Styrelse), hvori meddeles, at Sagen er tilstillet Landsfogederne i Grønland til Forelæggelse for de grønlandske Landsraad paa disses ordinære Møde i 1936, og at Ministeriet vil komme tilbage til Sagen, naar Landsraadenes Udtalelser foreligger.

I Udvalgsbetænkningen oplyses, at da der ved flere Lejligheder er fremkommet Klager over færøske Fiskeres Overtrædelser af grønlandske Love og Forordninger, uden at der er fremkommet nærmere Enkeltheder i saa Henseende, og da man for at kunne fælde en retfærdig Dom ikke blot kan lægge de fra grønlandsk Side fremsatte Klager til Grund, men ogsaa maa give de anklagede Lejlighed til at forsvare sig, har Lagtinget telegrafisk henvendt sig til Statsministeriet med Anmodning om at faa de nævnte Klager forelagt.

At Fiskeriet ved Grønland er indgaaet som et meget betydningsfuldt Led i det færøske Erhvervsliv, vil tydeligt fremgaa af følgende Oversigt:

	Tons Saltfisk.	Kr.
1931	7.973	1.187,000
1932	6.017	1.301,000
1933	7.216	1.815,000
1934	10.085	2.825,000
1935	6.946	2.130,000
	38.237	9.268.000

At Udbyttet i denne Femårs-Periode vilde have været mindst 33 % eller godt 3 Millioner Kr. mere, hvis de af Lagtinget enstemmigt fremsatte Ønsker var blevet imødekommet, maa anses som givet.

Som danske Statsborgere burde Færingerne faa en Modtagelse i Grønland, der staar i Forhold til den store Indsats af Menneskeliv og økonomiske Værdier, der gøres fra færøsk Side. Blandt dem, der har det mindste Kendskab til dette Havfiskeri og de Former hvorunder det foregaar, vil der være almindelig Enighed om, at det ikke er saa lidt af et Vovestykke at sejle fra Færøerne med de smaa Kuttere paa 70—80 Tons over det store Verdenshav til de grønlandske Fiskebanker i Taage, Storm og Isvanskeligheder, og det er Udvalget bekendt, at dette ofte har været et Kapløb med Døden. Det er

en stor Indsats, der her gøres fra danske Statsborgeres Side, og de gjorde Indrømmelser staar kun i daarligt Forhold hertil. Det kan ikke virke andet end trættende og nedslaaende for Lagtinget, at man Aar efter Aar skal ansøge om en Nyordning af Færingers Fiskeri ved Grønland, fordi de nuværende Tilstande er *uholdbare* -- og stadig modtage afslaaende Svar.

Vedtagelse: Lagtinget ansøger om: I. *Principal*. 1) at der gives danske Statsborgere Tilladelse til at drive Haand- og Langlinefiskeri overalt paa det grønlandske Søterritorium, 2) at der foruden Færingerhavnen gives færøske Fiskere fri Adgang til en Havn i Nærheden af Sukkertoppen eller Holstensborg, 3) at der gives færøske Baadfiskere Tilladelse til at drive Fiskeri med Færingerhavnen, Havnen ved Tovkussak og den nye Havn samt Kokværne, eventuelt ogsaa Angmagssivik som Basis, 4) at der gives færøske Skibe Tilladelse til at fange Angmagssætter paa nærmere anviste Steder eller købe saadanne til rimelig Pris, 5) at færøske Skibe, der har søgt Havn, ikke maa blive bortvist under indtrædende Uvej, selvom de har udrettet deres Ærinde, 6) at to Repræsentanter for Færøerne, hvoraf en vælges af Lagtinget og en af det færøske Fiskerierhverv, faar Tilladelse til at fremsætte de færøske Ønsker for de grønlandske Landsraad. II. *Subsidiært* 1) at der paa de i Betænkningen angivne Udkystafsnit tillades Færinger at drive Haand- og Langlinefiskeri 2) at Nepisat Havnen kan benyttes som Basis for det færøske Skibsfiskeri i Lighed med Færingerhavnen.

1937. Ved Lov af 7. Maj d. A. er Færingerhavnen aabnet for alle Nationers Skibe, der driver Fiskeri ved Vestgrønland, og de hidtil fastsatte Lovbestemmelser iøvrigt, der har været gældende for 1 Aar ad Gangen, skal nu gælde i 5 Aar. Ansøgninger om Baadfiskeri fra Tovkussak-Havnen er ikke blevet imødekommet.

Det fremhæves i Betænkningen, at Regeringens og Rigsdagens Holdning i det grønlandske Spørgsmaal ved paa samme Tid at aabne Færingerhavnen for international Trafik, og at nægte Færinger yderligere Udvidelse af deres Fiskerettigheder i Grønland, har vakt dyb Skuffelse i vide Kredse paa Færøerne.

Der foreligger en Skrivelse fra Statsministeriet angaaende Klagerne over de færøske Fiskerskibes Lovovertrædelser ved Grønland. Heri gives en Oversigt over de vigtigste siden 1925 stedfundne Retssager, herunder ogsaa Bedeforlig eller Advarsler:

1925	5	Retssager
1926	6	—
1927	2	—
1928	0	—
1929	5	—
1930	12	—
1931	7	—
1932	6	—
1933	5	—
1934	4	—
1935	8	—
1936	2	—

Udvalget udtaler, at man med Glæde noterer, at Kurven i de sidste 6 Aar har været nedadgaende, hvilket maa anses som Bevis for, at færøske Grønlandsfiskere indenfor deres egen Kreds har forstaaet at indskærpe dem

af deres Kammerater, hvis Retsbevidsthed ikke har været saa udpræget, at holde de gældende Lovregler.

Med Hensyn til *Samkvem mellem de færøske Fiskere og den grønlandske Befolkning*, da foreligger der Eksempler paa, at dette har fundet Sted, men det er vist saare sjældent, at færøske Fiskere gaar i Land i en Koloni, Boplads eller Udsted, og der vil fra Lagtingets Side blive gjort alt for at indskærpe Skibsbesætningerne, at Overholdelse af Forbudet mod Samkvem med den grønlandske Befolkning er af allerstørste Betydning. Man skal i denne Forbindelse fremhæve, at der foreligger adskillige Udtalelser fra Besætninger af færøske Fiskerskibe, hvor disse beklager sig over Grønlændernes Paagaahenhed overfor færøske Kuttere. Selv ude paa Fiskepladserne bliver de ofte opsøgte af grønlandske Kartojer, og det er sket, at man først efter Anvendelse af Magt (Vandsprøjter) har faaet Grønlænderne til at fjerne sig. Man skal derfor henstille, at de grønlandske Myndigheder har deres Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold. Den færøske Befolkning er gennemgaaende sund, ligesom Skibene medfører Sundhedspas. Skulde det vise sig, at enkelte Skibsmandskaber har paa Smitte, som ikke kunde opdages ved Afrejsen fra Færøerne, saa skulde denne nok mærkes efter den lange Sejlads over til Grønland. I saa Fald vilde enhver færøsk Skibsfører udvise den mest samvittighedsfulde Forsigtighed. Efter de statistiske Oplysninger, der foreligger, lader den grønlandske Befolknings Sundhedstilstand meget tilbage at ønske, saa man kan ikke se bort fra den Mulighed, at Samkvem med den grønlandske Befolkning eventuelt kan medføre Smittefare for de færøske Fiskere.

Naar Ministeriet er af den Opfattelse, at de færøske Fiskere i ret betydeligt Omfang tilsidesætter de i Grønland gældende Fredningsbestemmelser, idet der paa de Øer, hvor Fiskerne har færdedes, findes talrige *plyndrede Edderfuglereder*, skal man dertil bemærke, at der i den fra Ministeriet tilsendte Oversigt beklageligvis ikke er nævnet noget Navn paa Personer, Skibe eller Baade.

Man maa fra Lagtingets Side foreløbig stille sig noget skeptisk overfor disse Beskyldningers Holdbarhed. For det første behøver disse Overgreb ikke absolut at være udført af Færinger, da der jo fisker andre Nationer end Færinger ved Grønland. For det andet er dette lidet sandsynligt, da vore Fiskere er opvokset under lignende Fredningsbestemmelser paa Færøerne. For det tredje afvises denne Beskyldning kategorisk af vore Fiskere. At der kan foreligge enkelte Overtrædelser fra færøsk Side, tør man naturligvis ikke benægte, men at de skulde være almindelig forekommende, er ikke alene i Strid med samstemmende Vidnesbyrd fra vore Fiskere, men ogsaa i Strid med de Erfaringer, vi har om vore Folk herhjemme fra vedrørende de samme Forhold.

Disse Beskyldninger mod Færinger burde være bedre underbygget, saaledes at Lagtinget kunde faa nogle Holdepunkter for at faa opklaret, hvor meget berettiget der er i de fremkomne Klager.

Samtidig med at der fra færøsk Side vil blive foretaget, hvad der er mulligt for at bibringe Deltagerne i Grønlandsfiskeriet Forstaaelsen af ubetinget Overholdelse af gældende Lovregler, forventer man, at Regeringen vil gøre sit yderste for at overbevise de grønlandske Landsraad om, at selvom Færinger faar Lov at fiske ind til Grønlands Skærgaard og faar flere Støttepunkter i Land til Baadfiskeri, vil dette ikke skade grønlandske Fiskerinteresser.

Vedtagelse: Der ansøges om 1) Tilladelse for færøske Baadfiskere til at drive Fiskeri fra Kokserne, Ravns Store og eventuelt Tovkussak 2) Tilladelse for færøske Skibe til at fange Angmagssætter, 3) at færøske Skibe

ikke maa blive bortvist fra Havn under indtrædende Uvejr, samt at Skibe kan opankre indenfor Skærgaarden under Uvejr, 4) at to Repræsentanter fra Færøerne faar Tilladelse til at fremsætte de færøske Ønsker for de sydgrønlandske Landsraad, 5) at færøske Baadfiskere, der driver Fiskeri i Grønland, kan faa Udrustningslaan, 6) at færøske Baadfiskere kan faa deres Grejer ført op med den grønlandske Handels Skibe eventuelt med Kryolitselskabets Skibe.

Det vil af foranstaaende Oversigt fremgaa, at de Indrømmelser, Færinger har opnaaet i Grønland i de svundne 15 Aar, ikke har været store, og ikke staar i nogetsonhelst Forhold til den store Indsats af Menneskeliv og økonomiske Værdier, der her er gjort fra Færingeres Side. — Fra Færøerne til Færingerhavnen er der en Sejlads paa 17—1800 Sømil, og naar færøske Skibe sejler to Gange over det store Hav, eller en samlet Distance paa ca. 3500 Sømil, er det selvfølgelig udelukkende af den Grund, at der ikke findes tilsvarende Fiskerimuligheder paa de nærmere liggende Omraader.

De opnaaede Indrømmelser i Aarene 1924—38 er følgende: I **1926** aabnes Havnen paa Ravens Storø for danske Statsborgere, men denne Havn viser sig kun daarligt egnet til Formaalet. — **1927** aabnes Færingerhavnen, og der gives Tilladelse til Fiskeri udenfor en Linie, der forbinder de yderste Holme, Øer, Skær og Rev paa Strækningen fra Haabets Ø til Ravens Storø. Medundertegnede Jacob Nielsen var Fører af det første færøske Skib, Skonnert „Gefion“, der efter Opfordring af Landsfoged Oldendow anløb Færingerhavnen for at undersøge, om den egnede sig som Basis for det færøske Skibsfiskeri. — **1931** flyttes Grænsen for det paa denne Strækning tilladte Fiskeri længere mod Nord. — **1933** gives der færøske Fiskere Tilladelse til at drive Baadfiskeri fra Færingerhavnen. — **1935** aabnes der Adgang til Havnen ved Tovkussak for Fiskerskibe, men Andragender om Baadfiskeri fra denne Havn, hvortil den efter de færøske Udsendinges Mening egner sig særlig godt, bliver ikke imødekommet. — Dette er i korte Træk, hvad der fra færøsk Side er opnaaet af Resultater i Grønlandssagen. I **1937** bliver Færingerhavnen aabnet for alle Nationers Skibe, der fisker ved Grønland, og i **1938** bliver Havnen ved Tovkussak lukket med den Motivering, at den kun har været besøgt af et ringe Antal Fiskerskibe.

At der i den sidste Tid er sket en betydelig Indskrænkning i de færøske Rettigheder i Grønland, og at Færinger saaledes har faaet vanskelige Kaar at arbejde under end tidligere, kan der ikke være delte Meninger om. Vi under fremmede Fiskere alle de Indrømmelser, de kun opnaa ved Grønland, men man kan ikke se bort fra, at Aabningen af Færingerhavnen for alle Nationer let kan paaføre de færøske Skibe en meget følelig Konkurrence ved Grønland. Den færøske Fiskeridrift raader jo desværre ikke over de store Kapitaler og moderne Fangstskibe som de store fiskeridrivende Lande, og Erfaringerne fra Fiskeriomraadet ved Færøerne viser, at man ikke har kunnet staa sig i Konkurrencen med disse. Det kan i denne Forbindelse tilføjes, at af de ca. 80 færøske Skibe, der i 1937 drev Fiskeri ved Grønland, er Halvdelen over 50 Aar gamle, saaledes som det vil fremgaa af den vedføjede Fortegnelse over disse.

Angaaende Havnen ved Tovkussak udtales i Bemærkningerne til den sidst udstedte Grønlandslov, der er vedføjet Betænkningen som Bilag 1: *Siden 1934 har der endvidere været aabnet en anden særlig Havn, Tovkussak-Havnen i Sukkertoppen Distriktet, ved hvilken der har været ansat en Kontroller, til hvis Raadighed en mindre Radiotelegrafstation har været installeret i en Styrelse til-*

hørende Motorbaad, men denne Havn har kun været yderst smaat benyttet; i Aaret 1936 har saaledes ialt kun 5 Fartøjer beredet Havnen. Udgifterne ved denne Havns Drift har andraget ca. 1200 Kr. aarlig.

Heroverfor er der blevet gjort gældende fra sagkyndig færøsk Side, at Fiskeriet i Aarene 1936 og 1937 ikke er foregaaet paa de Fiskeriomraader, der ligger i Nærheden af Tovkusak, og dette er Forklaringen paa den ringe Besejling af Havnen. Fisken har de senere Aar foretaget store Vandringer ved Grønland, og det er saaledes meget sandsynligt, at der i Fremtiden atter vil komme til at foregaa et større Fiskeri paa de Omraader, hvor nævnte Havn vilde være af stor Betydning at søge ind paa under Uvejr. — Det færøske Skibsfiskeri ved Grønland foregaar nu fra Disko mod Nord (70⁰) til Arsuk mod Syd (61⁰), eller med andre Ord over en Strækning paa ca. 550 Sømil, og det maa være indlysende for alle og enhver, at én Havn er altfor lidt som Støttepunkt for Fiskeriet paa et saa stort Omraade.

I den som Bilag 2 vedføjede Skrivelse fra Statsministeriet af 19. Juli d. A. meddeles, at Ministeriet har anmodet Grønlands Styrelse om at optage Spørgsmaalet om en Ændring af den nugældende Lovgivning til nærmere Overvejelse. Under disse Overvejelser vil det have stor Betydning, at de færøske Synspunkter bliver fremsat saa tydeligt og klart som muligt fra sagkyndig færøsk Side, og Udvalget foreslaar derfor, at der af Lagtinget vælges en Delegation paa 3 Medlemmer til sammen med de færøske Rigsdagsmænd og Repræsentanter for de færøske Erhvervsorganisationer at forhandle med Regeringen ang. en Løsning af Grønlands-Spørgsmaalet. Medens Udgifterne til Lagtingsdelegationen afholdes af Amtsrepartitionsfonden, maa Udgifterne til Erhvervsorganisationernes Repræsentanter afholdes af de paagældende Organisationer.

I nævnte Skrivelse fra Statsministeriet udtales dernæst, at *Færinger-skibe, der har søgt Havn paa Grund af indtrædende Uvejr, ingensinde — saavidt Grønlands Styrelse bekendt — er blevet bortvist.* Udvalget skal som Svar herpaa henvise til den under Bilag 8 indeholdte Redegørelse fra Skibsfører Chr. Christiansen, Thorshavn. Kapt. Christiansen er en her paa Øerne meget anset og agtet Mand, og er Æresmedlem af Færøernes Skipper- og Navigatorforening, der tæller ca. 500 Medlemmer. I en ung Alder tog han Styrmands-eksamen i Danmark. Han er 64 Aar gammel, har været Skibsejer i 42 Aar, ført Skib i 39 Aar, og er saaledes en af det færøske Skibsfiskeris veitjente Veteraner.

For en Mand som Hr. Christiansen, der saaledes i en Menneskealder har gennemgaaet de største Strabadser og gjort en meget betydelig Indsats til Fordel for det færøske Samfund — han har i de svundne 40 Aar hjemført Fisk for mindst ca. 1 Million Kr. — og som hele sit Liv har været en loyldig dansk Statsborger, maatte det føles tungt at blive idømt en Mulkt paa 400 Kr. fordi han havde søgt dansk Havn paa Grund af Uvejr. — Denne Tildragelse er et godt Bevis paa, hvor uholdbar den nugældende Grønlandslovgivning er og hvor uførenelig den er med de Livets Krav, der ikke kan holdes nede, men stadig vil trænge sig haardere og haardere frem.

Det anføres endvidere i Skrivelsen fra Statsministeriet, at *Lagtingets Forslag om, at to Repræsentanter fra Færøerne skal faa Lov at fremsætte de færøske Ønsker for det sydgrønlandske Landsraad, efter Grønlands Styrelses Mening næppe vil faa noget praktisk Resultat, da Landsraadet allerede tidligere har udtalt sig imod en Udvidelse af de færøske Rettigheder, men Styrelsen er dog villig til at spørge Landsraadet, om dette vil modtage de færøske Udsendinge.* — Det nævnte af Lagtinget fremsatte Ønske maa ses som et Led i Tingets Bestræbelser for at opnaa den bedst mulige Forstaaelse med Grønlænderne, men naar Adgangen til at faa det grønlandske Landsraad i Tale aabenbart synes at være meget omstændelig og vanskelig, er Udvalget blevet enigt om at frafalde denne Anmodning, ihvertfald indtil de nævnte Forhandlinger i København er afholdt.

I den Skrivelse, hvori Statsministeriet (Grønlands Styrelse) i Fjor giver en Fremstilling af de færøske Overtrædelser i Grønland, i Tidsrummet 1925—37, der medførte en samlet Bødestraf for færøske Fiskeskibe af ca. 14000 Kr., anføres bl. a.: „Ministeriet har — gennem talrige Klager — ikke kunnet undgaa at faa den Opfattelse, at de færøske Fiskere i ret betydeligt Omfang tilsidesætter de i Grønland gældende Fredningsbestemmelser, idet der paa de Øer, hvor Fiskerne har færdedes, findes talrige plyndrede Edderfuglereder.“

Det er Udvalgets bestemte Indtryk, som man har faaet bestyrket ved Samtaler med adskillige færøske Skibsførere og Fiskere, og det bekræftes af Udvalgsmedlemmerne Jacob Nielsen og J. J. Simonsen, der begge er Skibsførere og i flere Aar har fisket ved Grønland, at de færøske Fiskere som Helhed taget lader de grønlandske Edderfuglereder i Fred. Færøske Fiskere medbringer ofte Æg hjemmefra, for at faa en lille Afveksling i den ret ensformige Proviant, og dette kan let af Grønlænderne være misforstaaet saaledes, at det er røvede grønlandske Æg, der er Tale om. — De færøske Fiskere er iøvrigt saa stærkt optaget under Fiskeriet ved Grønland, at de ikke har Tid til at begive sig ud paa Ekspeditioner for at samle Edderfugleæg. Som Regel arbejdes der i den lyse Tid næsten hele Døgnet rundt om Bord paa de færøske Skibe, og alle Fiskere har en Arbejdsdag paa mindst 18 Timer. — Udvalget tillader sig i denne Forbindelse at henvise til den under Bilag 8 indeholdte Beretning fra Føreren af M/K „Skarvanen“, der godtgør, at Grønlænderne selv ikke altid tager det saa nøje med Overholdelsen af Fredningsbestemmelserne.

Det vilde være af meget stor Betydning, — som fremhævet i flere af Lagtingets Betænkninger i de svundne 15 Aar, — om der kunde opnaas et venskabeligt Samarbejde mellem Færingerne, Grønlands Styrelse og den grønlandske Befolkning. Som det fremgaar af den indledende Oversigt ang. Grønlandssagens Udvikling, vilde færøske Skibe i sin Tid forpligte sig til at antage Grønlændere om Bord for at lære dem Havfiskeri. Dette skyldtes udelukkende et opsigtigt Ønske om at gavne den grønlandske Befolkning, og det skal ogsaa være blevet anbefalet af det sydgrønlandske Landsraad, men Sagen blev afvist bl. a. med den Motivering, at *man ikke vilde gaa med til at give Færingerne billig Arbejdskraft*. Denne Fortolkning modbevises alene af den Kendsgerning, at der paa Færøerne de senere Aar desværre har været mere end tilstrækkeligt af ledig Arbejdskraft, idet den færøske Fiskerflaade, der den sidste halve Snes Aar er gaaet tilbage fra ca. 190 til ca. 160 Skibe paa Grund af Forlis, Udrangering o. a., langt fra har kunnet give Plads til alle færøske Skibsfiskere. Det var selvfølgelig Meningen, at Grønlænderne skulde faa deres forholdsvise Andel i Udbyttet og iøvrigt behandles paa samme Maade som de færøske Fiskere i enhver Henseende. — Et Samarbejde mellem Færinger og Grønlændere paa lige Fod til Udnyttelse af Fiskerigdommen i de grønlandske Farvande kunde blive af den største Betydning for Grønlænderne selv, der her vilde have alt at vinde og intet at tabe. Færingerne ønsker den grønlandske Befolkning kun alt godt, og at den maa faa de bedst mulige Betingelser at arbejde under i Kampen for Tilværelsen. Dette Ønske næres af hele den færøske Befolkning.

Den nuværende grønlandske Befolkning var som bekendt ikke den første, der tog Grønland i Besiddelse. I 4—500 Aar boede der paa Grønland Folk af nordisk Race, der hovedsagelig levede paa samme Maade, ved kombineret Fiskeri, Landbrug og Faareavl, som vi lever paa Færøerne den Dag i Dag. Det var Folk, der omtrentlig talte det Sprog, som vi taler paa Færøerne den Dag i Dag, som gav de grønlandske Fjorde og Bugter, Dale og Fjælde, Næs og Holme lignende Navne som dem, vi har paa Færøerne. Dette nordiske Folk fik en tung og haard Skæbne; det bukkede under og blev tilintetgjort, efter at have hævdet nordisk Sæd og Skik i det yderste Nord i

4—500 Aar, og efter at have udført sandanne Heltebedrifter som i aabne Skibe at opdage Amerika. Hvordan dette nordiske Folk bukkede under, hvorledes dette store Sørgespil er foregaaet, ved vi ikke, men vi ved af det, der er fundet ved Udgravningerne i Grønlands Jord, at dette Folk er blevet tro imod de gamle nordiske Traditioner til det sidste. Det vilde være naturligt, ogsaa set ud fra historiske Synspunkter, om denne Historiens Traad, der blev brudt for godt 400 Aar siden, kunde blive knyttet igen ved et Samarbejde mellem Færinger og den nuværende grønlandske Befolkning.

— — —

Som Bilag findes vedføjet et Andragende fra P/f „Kimbil“ om, at der gennemføres en Ordning, hvorefter Grønlands Styrelses Skibe i Løbet af Sommeren 1939 modtager 150 Tons Bunkerkul til Sukkertoppen til Selskabets Trawler „Stella Argus“, der i Efteraaret 1939 agter at drive Fiskeri i Davisstrædet. Udvalget foreslaar, at Lagtinget giver dette Andragende sin bedste Anbefaling. Der er her Tale om et Forsøg, der kan faa stor Betydning, hvis det lykkes. I saa Fald vil der være skabt Mulighed for et større færøsk Fiskeri i Davisstrædet i Efteraarsmaanederne eventuelt med egen Kuldamper, der kan føre en Del af Fangsten hjem til Færøerne.

— — —

For at belyse Sagen saa grundigt som muligt, har Udvalget indhentet Erklæringer fra Føroya Skipara- og Navigatørfelag (Bil. 3), Færøernes Rederiforening (Bil. 4), Føroya Fiskimannafelag (Bil. 5) og Føroya Fiskeexport (Bil. 6) samt udarbejdet en Oversigt over det færøske Fiskeri ved Grønland i 1937. Bestyrelsen for „Suðuroya Fiskimannafelag“ har overfor Udvalgsmedlem Jacob Nielsen mundtligt udtalt, at man støtter de af Lagtinget fremsatte Krav i Grønlandssagen. Det fremgaar af disse Erklæringer, at det færøske Fiskeri ved Grønland i Aar antagelig vilde have givet op imod 1 Million Kr. mere, hvis det var tilladt at fiske ind til Hovedlandet. Af den specificerede Opgørelse over det færøske Fiskeri ved Grønland i 1937 fremgaar, at de paagældende Skibe tilsammen opnaaede en Fangst ved Grønland af c. 10.000 Tons Saltfisk, men derimod kun ialt 2400 Tons ved Island og Bjørneøen — eller ca. en Fjerdedel af Fiskeriet ved Grønland. Disse Tal viser, hvor overordentlig stor Betydning Grønlandsfiskeriet har for det færøske Samfund.

Forslag.

- I. Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om:
 - 1) at der udstedes en Lov, hvorefter der gives danske Statsborgere Tilladelse til at drive Haand- og Langlinefiskeri overalt paa det grønlandske Søterritorium.
 - 2) at der foruden Færingerhavnen gives færøske Fiskere fri Adgang til en Havn i Nærheden af Sukkertoppen eller Holstensborg med gunstige Besøjlingsforhold og tilstrækkelig Oplagsplads.
 - 3) at der foruden Færingerhavnen gives færøske Baadfiskere Tilladelse til at drive Fiskeri med Havnen ved Tovkusak, den nye Havn, Koksøerne samt Angmagalsvik i Sukkertopdistriktet som Basis.
 - 4) at færøske Skibe, der har søgt Havn, ikke maa blive bortvist, naar der er Udsigt til Uvejrt, selv om de ellers er klar til at sejle.
- II. 1) Der vælges en Lagtingsdelegation paa 3 Medlemmer til i København sammen med de færøske Rigsdagsmænd at fremsætte de færøske

Krav i Grønlandssagen overfor Regeringen. Udgifterne herved afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

- 2) Lagtinget anmoder Føroya Fiskimannafelag, Færøernes Rederiforening og Føroya Skipara- og Navigatørfelag om at sende Repræsentanter sammen med Lagtingsdelegationen til København.

III. Lagtinget anbefaler, at det som Bilag 8 vedføjede Andragende fra P/f „Kimbil“, Thorshavn, om Transport af 150 Tons Kul til Grønland imødekommes.

Lagtingets Fiskeriudvalg, den 28. November 1938

Poul Niclasen.

Jacob Nielsen.

Joen Rasmussen.

J. J. Simonsen.

S. P. Zachariassen.

Bilag.

Bilag I.

Lov af 7. Maj 1937 om Adgang til Færingehavnen i Sydgrønland for almindelig Besejling samt Adgang for danske Fiskerskibe til Fiskeri i grønlandske Farvande.

§ 1.

Inden for de lokale Grænser, som fastsættes af Statsministeren, har Skibe, fra hvilke der i Davisstrædet drives Fangst, Fiskeri eller Jagt, Ret til — uanset det i Forordning af 18. Marts 1778, jfr. § 3, Stk. 2, i Lov Nr. 86 af 1. April 1925 om Fangst, Fiskeri og Jagt i grønlandske Farvande m. m., fastsatte Besejlingsforbud — i Tiden fra hvert Aars 1ste Maj til 31. Oktober at besejle og tage Ophold i Færingehavnen i Godthaab Syssel under Iagttagelse af de for saadan Besejling og Ophold af Statsministeren fastsatte Bestemmelser.

Samme Ret tilkommer Skibe, der bringer Forsyninger, hjemtager Last eller udfører andre Funktioner til Støtte for den ovennævnte Erhvervsvirksomhed.

§ 2.

Inden for det Omraade, som i Medfør af § 1 henlægges til Havnen, kan Grønlands Styrelse meddele danske og islandske Statsborgere Tilladelse til at tage Ophold i det Tidsrum, da Havnen staar aaben for Besejling, jfr. § 1, og til dér at oprette private Virksomheder og foretage Anlæg, som staar i Forbindelse med den af Skibene drevne Virksomhed.

§ 3.

For Havnens Benyttelse erlægges saadanne Afgifter, som fastsættes af Statsministeren. Det samme gælder med Hensyn til Pladsleje af private Virksomheder, Afgifter for Vandfyldning eller anden Benyttelse af Havnen og dens Omraade.

De indgaaede Afgifter tilfalder Statskassen med Halvdelen. Af den anden Halvdel erholder Narasak Kommunekasse et efter Statsministerens nærmere Bestemmelse fastsat Beløb, hvorefter den resterende Del af de aarligt indgaaende Havneafgifter tilfalder Sydgrønlands Landskasse.

§ 4.

Regeringen bemyndiges til at afholde Udgifter, som med Nødvendighed fordres til Etablering af Havnen, saasom Opførelse af et mindre Sygehus, Bollger for de til Havnen knyttede Funktionærer, Opførelse af Havnefyrrer, lign. Endvidere kan afholdes nødvendige Udgifter til Havnens Drift, saasom Lønning til en Kontrolør, fornødne Havnebetjente, Læge, Sygeplejerske og andet fornødent Personel.

§ 5.

I Lighed med den Statsministeren i § 2 i Lov Nr. 86 af 1. April 1925 givne Bemyndigelse til at indrømme Tilladelse til at drive Fangst, Fiskeri og Jagt i grønlandske Farvande bemyndiges Statsministeren til hvert Aar inden for Gyldighedstiden af nærværende Lov, jfr. § 6, i Tiden fra 1. Maj til 31. Oktober efter herom for hvert enkelt Tilfælde indgivet Andragende

og paa nærmere af Ministeren fastsatte Vilkaar at meddele Tilladelse for danske og islandske Fiskerskibe til at drive Fiskeri i de grønlandske Farvande langs Vestkysten mellem $62^{\circ} 40'$ og $65^{\circ} 15'$ Nord-Bredde, uden for den Linie, der forbinder de yderste Øer, Holme, Skær og Rev, jfr. ovennævnte Lovs § 1, Stk. 2.

Paa samme Maade og under de samme Betingelser som fastsat i tidligere Lov, sidst i Lov Nr. 93 af 7. April 1936, kan der efter derom fremsat særligt Andragende meddeles danske og islandske Fiskerskibe Tilladelse til i Tidsrummet 1. Maj 1937 til 31. Oktober 1937 at gaa ind paa Havnen ved Tovkussak i Sukkertoppen Distrikt.

Regeringen bemyndiges til at afholde Udgifterne ved Driften af denne Havn med tilhørende Station, Radioanlæg og Personale.

§ 6.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Maj 1937 og er gældende til den 30. April 1942, til hvilket Tidspunkt den bortfalder, saafremt den ikke i en forinden afholdt Rigsdagssamling er blevet fornyet.

Bilag 2.

STATSMINISTERIET

København, den 19. Juli 1938.

I Anledning af Lagtingets gennem Færø Amt til Statsministeriet fremsendte Indstillinger af henholdsvis 11. December f. A. og 4. Juni d. A. angaaende Færingers Fiskeri ved Grønland skal man, idet bemærkes, at de herhen hørende Spørgsmaal vil blive gjort til Genstand for Overvejelse i det af Statsministeriet nedsatte færøske Erhvervsudvalg, herved meddele, at man fra Færøernes Rederiforening og Andelselskabet „Føroya Fiskaexport“ har modtaget Andragende om udvidet Adgang til Fiskeri i de grønlandske Farvande, hvilket Andragende man i Forbindelse med tidligere Skrivelse om den af Lagtinget indgivne Indstilling har oversendt til Grønlands Styrelse, der den 5. d. M. har besvaret Andragendet og dermed de i Lagtingets Indstilling af 11. December f. A. under Punkt 1 og 2 indeholdte Spørgsmaal i saalydende Skrivelse:

„Fra Statsministeriet har Styrelsen modtaget de hermed tilbageliggende Skrivelser fra Færøernes Rederiforening og Aktieselskabet Føroya Fiskaexport angaaende forskellige Foranstaltninger til Støtte for det færøske Fiskeri i Grønland.

De i denne Anledning fra Færøerne fremsatte Begæringer har her været Genstand for indgaaende Undersøgelse, idet man meget vilde ønske at imødekomme den færøske Befolkning, hvis vanskelige Stilling man herfra har haft Anledning til under Fiskerierne i Grønland at faa et stærkt Indtryk af.

Man maa saa meget mere beklage, at det ikke er muligt under den nugældende Lovgivning at give færøske Fiskerskibe Ret til at fiske ind til den faste Kystlinie langs hele Grønlands Vestkyst og ej heller, som enbaldt fremført, at give dem Ret til at fiske ind til Skærene langs hele Grønlands Vestkyst, dog saaledes at Skibene kan ligge i Læ indenfor Skærene og Øerne, medens Robaadene driver Fiskeri umiddelbart udenfor Skærene.

Bestemmelserne i Loven om Fangst, Fiskeri og Jagt i grønlandske Farvande af 1' April 1925 i Forening med Lov Nr. 141 af 7' Maj 1937 angiver de Rettigheder, der kan tilstaaes Fiskere, der ikke hører til den grønlandske Befolkning, og der indeholdes ikke i disse Love nogen Bemyndigelse til at meddele Dispensation fra de gældende Lovregler. I denne Forbindelse skal man særligt udtale, at det fremsatte subsidierede Ønske, som af Statsministeriet paapøget, muligens ikke er uforeneligt med Ordlyden i § 5 i Loven af 7' Maj 1937, men at det ifølge § 3 i Loven af 1' April 1925 er fastsat, at Skibe, der passerer Grønlands Søterritorium uden særlig Hjemmel til at drive Fangst, Fiskeri og Jagt, stedse skal have alle sine Fangst-, Fiskeri- og Jagtredskaber bortstuvende indenbords og Baadene oppe paa Skibet paa sædvanligt Sted.

Ændring i disse Bestemmelser kan ikke finde Sted, uden ved Lov og uden at Forslag herom forelægges de grønlandske Landsraad, som ved forskellige tidligere Lejligheder har haft lignende Spørgsmaal til Behandling, og det vil formentlig ogsaa, hvis Spørgsmaalet om en Lovændring i den af Rederiforeningen ønskede Retning skal tages op til Overvejelse, være nødvendigt at undersøge, hvilke Foranstaltninger en saadan Lovændring vil medføre med Hensyn til den for Beskyttelse af de grønlandske Farvande fornødne Fiskeriinspektion, der i sin nuværende Skikkelse ikke vil kunne blot nogenlunde overkomme Inspektionen under en Situation som den tænkte.

For saa vidt som færøske Fiskere dernæst har andraget om Adgang til at skaffe sig frisk Agn (nyfanget Angmagssæt) enten ved at faa anvist dertil egnede Steder, hvor denne Fisk kan tages i Garn, eller ved at faa den overladt til Købs, skal man meddele, at man tidligere ved Forespørgsel fra færøsk Side har haft Lejlighed til at oplyse, at den Tid, paa hvilken Angmagssætten kommer ind til Grønlands Kyster for at gyde, er saa kortvarig og saa usikker med Hensyn til de forskellige Lokalteter, at der ikke kan gives Anvisning paa egnede Steder til at drive Fiskeri paa den — bortset fra, at der ogsaa til en saadan Foranstaltning maatte skaffes Lovhjemmel — og at den heller ikke kan leveres nyfanget f. Eks. ved Færingerhavnen, fordi den ikke i blot nogenlunde tilstrækkelige Mængder kan naa frem i frisk Tilstand fra de Steder, hvor den under Gydningen er taget.

Med Hensyn til Rederiforeningens Ønske om, at der under Fiskerisæsonen maa blive „broadcastet“ Radiomeddelelser fra Færingerhavnen med Oplysning om, paa hvilke Steder Torsken findes, skal der herfra blive givet Instruction til Kontrolløren om paa dette Punkt at være til saa megen Hjælp som mulig.

Hertil kan Statsministeriet henholde sig, idet tilføjes, at man samtidig hermed har anmodet Grønlands Styrelse om at optage Spørgsmaalet om en Ændring af den her henbørende Lovgivning til nærmere Overvejelse.

Til de i Lagtingets Indstilling af 11' December f. A. i øvrigt indeholdte Forslag skal Statsministeriet efter stedfunden Brevveksling med Grønlands Styrelse og med Finansministeriet herved meddele følgende:

Færingerskibe, der har søgt Havn paa Grund af Nødtillstand, f. Eks. paa Grund af Indtrædende Uvejrs, er, efter hvad Grønlands Styrelse oplyser, ingensinde blevet bortvist.

Forslaget om, at to Repræsentanter for Færøerne skulde faa Tilladelse til at fremsætte de færøske Ønsker for det sydgrønlandske Landsraad, vil efter Grønlands Styrelses Mening næppe faa noget positivt Resultat, da Landsraadene allerede tidligere har udtalt sig imod en Udvidelse af de færøske

Fiskeres Rettigheder, men hvis Ønsket alligevel fra færøsk Side fastholdes, vil Styrelsen intet have imod at forelægge Landsraadene Spørgsmaal om, hvorvidt disse vil være villige til at modtage de færøske Udsendinge.

Til Forslaget om Tildeling af Udrustningslaan efter da ifølge Loven om Pantsætning af Fangst gældende Regler til Fiskere eller Baadlag, der maatte faa Tilladelse til Baadfiskeri ved Grønland, er det af Finansministeriet udtalt, at da der efter det oplyste angaaende den paatænkte Afskibningsmaade og Salget af Fangsten maa antages at opstaa Usikkerhed med Hensyn til Statskassens Panteret i Fangsten, naar den transporteres hjem fra Grønland, vil en saadan Bevilling ikke kunne meddeles. Hertil kommer, at det bevilgede Beløb til Udrustning af den færøske Fiskerflaade til Fiskeriet i 1938 allerede er udlånt.

Endelig er det angaaende Spørgsmaalet om Transport af færøske Baadfiskeres Udrustning og Grejer med den grønlandske Handels Skibe eller med Kryolitselskabets Skibe blevet oplyst, at Grønlands Styrelse ikke vil have noget imod ved forefaldende Lejlighed at føre færøske Baadfiskeres Udrustning og Grejer med til Færingerhavnen under Forudsætning af, at det, der ønskes medtaget, leveres til Skibet her i København, og at der betales en rimelig Fragt under Hensyn til, at Skibet eventuelt skal besejle Færingerhavnen udelukkende for at landsætte Færingernes Gods. Saaframt der regnes med, at der ved disse Lejligheder ogsaa skal medføres Motorbaade, større eller mindre, vil de Tilfælde, hvor Styrelsen kan imødekomme Færingerne, dog blive forholdsvis sjældne, fordi Skibenes Dæksplads til Stadighed er stærkt optaget af Motorbaade, som herfra skal føres op til Grønlændernes Brug. For Kryolitselskabets Vedkommende er Forholdet det, at dette Selskabs Dampers „Julius Thomsen“, der gaar til Ivigtut, altid er saa tægt lastet, at den ikke kan modtage yderligere Fragt. Derimod foreligger der Mulighed for, at andre af „Øresunds kemiske Fabrikker“ (der staar i uært Samarbejde med Kryolitselskabet) lejlighedsvis chartrere Dampere vil kunne medføre den færøske Udrustning. For saa vidt det drejer sig om Baade, maa disse dog indlades i København. Omkostningerne ved saadan Transport vil imidlertid, hvis Færingerhavnen skal anløbes, udgøre ca. 2.000 Kr.

Th. Stauning.

Færøernes Lagting,

Thorshavn.

Bilag 3.

FØROYA
SKIPARA- OG NAVIGATØRFELAG

Thorshavn, 15. Nov. 1938.

Til

Færøernes Lagting.

Som det vil være Lagtinget bekendt, har det intet Aar, siden Færingerne begyndte at fiske ved Grønland, været mere magtpaanliggende at opnaa for os fri Fiskerirettigheder i grønlandske Farvande. Det over alt Maal ringe Fløkeri ved Island i Foraaret nødvendiggjorde i Sommertiden at forsøge at fiske saa meget, som man paa nogen mulig Maade kunde. De Skibe, der

sejlede til Grønland, traf store Fiskestimer, og Udbyttet var godt. Men Fisken, der til at begynde med stod paa dybt Vand, trak som den plejer, naar det kommer hen paa Aaret, ind paa grundt Vand. Hvis vi da havde haft Lov til at følge Fisken indenfor Territorialgrænsen, havde vi antagelig kunnet forøge Fangsten for det Tidsrum med det dobbelte af hvad man kunde fiske udenfor, eller sammenlignet med den samlede Fisketid ved Grønland, med en Tredjedel mere end hvad vi ellers kan opnaa. Hvilken Betydning dette vilde faa for vort nødstedte Erhvervsliv, maatte staa klart for enhver.

Ud fra den Betragtning, at færøsk Fiskeri nu i flere Aar har slaet fejl, saa man maatte forsøge alt, hvad der overhovedet var muligt, for at forøge Produktionen, naar dette kunde ske uden at gaa nogen anden for nær, sendte færøske Fiskeskippere Andragende til Erhvervskommissionen om at hjælpe os til for indværende Aar at faa Lov til at fiske indenfor Territorialgrænsen den sidste Del af Fisketiden, men Kommissionen kunde ikke hjælpe os.

Der blev saa holdt offentlige Møder i Klaksvik og Tórshavn, hvor der mødte mange Deltagere, der enstemmigt krævede, at den grønlandske Lovgivning maa blive ændret saadan, at vi faar Tilladelse til at fiske indenfor Skærene, naar Fisken søger indenfor og forudsat at der bliver fisket med Haandline eller Langline. Statsminister Stauning har saa i Telegram til Foroya Skipara- og Navigatørfelag meddelt, at Spørgsmaalet om Ændring af den grønlandske Fiskerilovgivning vil blive taget op i Vinterens Rigsdagssamling og er forelagt de grønlandske Landsraad til Udtalelse.

Skipper- og Navigatørforeningen henvender sig endnu en Gang til Lagtinget med Anmodning om, at der som hidtil maa blive krævet, at Færinger faar Lov til at fiske indenfor Skærene i Grønland, naar Fisken staar indenfor eller naar Vejret forhindrer Fiskeri udenfor. Der er saa lang Sejlads til Grønland, at det er ufatteligt, at vi, som er Borgere i det danske Rige, ikke skal have Lov til at fiske saa meget vi kan der vestpaa med Redskaber, der ikke er ødelæggende (Haandline og Langline), men bliver jaget bort som Forbrydere.

Nu har Færinger — danske Rigsborgere — ikke andre Rettigheder i Grønland end Franskmænd, Englændere, Nordmænd og Portugisere ogsaa har, andet end at faa Lov til at fiske ind imod de yderste Skær fra Ravens Storø til Spanioløen, en Strækning paa 150 Sømil. Her kan der være godt Fiskeri i godt Vejr, men dette er ogsaa et farligt Farvand, som enhver uhildet bedømmende vil forstaa; thi selvfølgelig kan der ikke altid drives intensivt Fiskeri eller Fiskeri overhovedet i dette Farvand, 3 Sømil bredt langs med en meget skærfuld Kyst, og Skibene faar i Tilfælde af daarligt Vejr ikke Lov til at søge indenskærs for at søge Ly. Paa denne Strækning er der bare i Aar gaaet tre færøske Kartsjer paa Grund; et er totalt forlist, de to andre er med meget Besvær blevet repareret saa nogenlunde i Færingehavnen, at de er kommet hjem igen til Færøerne, men i en saadan Forfatning, at det maa siges at have været meget risikabelt at sejle dem over Havet.

De Krav, vi har fremsat om at faa Lov til at fiske paa Grønlands Søterritorium, kan paa ingen Maade skade Grønlændernes Fiskeri, naar der fiskes med Haandliner og Langliner. Men i Stedet for at give Færinger, hvis Erhvervsliv gennem en Aarrække er lammet fordi vort Fiskeri og vor Fiskeeksport er slaet fejl, Lov til paa Søterritorium, der hører under det danske Rige, med Redskaber, der ikke ødelægger Fiskegrundene, at fiske saa meget vi er i Stand til og saaledes forbedre vor Økonomi, bliver vi jaget bort og Fangstvilkaarene gjort ufattelig besværlige for os.

Vi kræver derfor nu som før fri Fangstvilkaar i Grønland.

Da Færøerne indgik Forbundelse med Norge og siden med Danmark, var det under fri Vilkaar og under den Forudsætning, at Regeringen (Kongen) skulde skaffe os Eksistensmulighed. Men naar nu Regeringen tværtimod

lægger vort Erhvervsliv Hindringer i Vejen og opretholder Love, som maa friste fredeligt anlagte Borgere til at blive Lovovertrædere for at kunne leve, mener vi, at Forudsætningen for Forbindelsen er brudt.

Ærbødigt

for Føroya Skipara- og Navigatørfelag

Ole Jacob Jensen.

Bilag 4.

FÆRØERNES REDERIFORENING

Thorshavn, 22. November 1938.

Til

Færøernes Lagting.

I Besvarelse af Lagtingets Skrivelse med Forespørgsel om Resultatet af Grønlandsfiskeriet i 1938 skal Rederiforeningen udtale følgende:

Til Fiskeri ved Grønland afsejlede ialt 86 Fartøjer, hvoraf tre ikke fuldførte Fiskeriet, idet to havarerede og en forliste omkring Midten af August.

Efter den Indsats, der blev gjort fra Føroya Flskaexport ved Opsendelse af tre Dampere til Afhentning af første Del af Fangsten, havde man ventet et stort Fangstudbytte; dette svigtede dog, fordi Vejret lagde Hindringer i Vejen for Fiskeri ude til Havs.

Vi henstiller derfor i Aar atter indtrængende til Lagtinget, at Sagen om Færingers Adgang til udvidet Fiskeri i Grønland, maa blive taget op med Regeringen.

Saaframt denne Tilladelse havde foreligget i Aar, hvor Vejrets Beskaffenhed gjorde det umuligt at fiske ude paa det aabne Hav, men hvor man meget vel kunde have fisket mellem Skovene og Land, havde Fangstresultatet for den samlede færøske Flaade givet et Merudbytte paa c. 3000 Tons til en Pengeværdi af 900.000 Kr. eller 9/10.000 Kr. mere pr. Fartøj.

At en Difference i Aarets Drift paa 900.000 Kr. er et ubyre stort Beløb, saavel for Rederne som for Fiskerne vil alle forstaa, ligesom det maa synes indlysende, at Tabet rammer hele det færøske Samfund, samt at dette Forhold vil gentage sig Aar efter Aar saalænge Rettighederne for Fiskeriet i Grønland forbliver uforandrede.

Ærbødigt

Færøernes Rederiforening

Abba Müller
Sekretær.

Bilag 5.

FØROYA FISKIMANNAFELAG

Tórshavn, 25/11 1938.

Til

Færøernes Lagting, her.

Det færøske Skibsfiskeri ved Grønland har i Aar givet et samlet Udbytte paa godt 10.000 Tons til en Værdi af ca. 3 Millioner Kr. At denne Fangst vilde have været betydeligt større, hvis det var tilladt Færinger at fiske ind til Fastlandet, er givet.

Efter samstemmende Udtalelser er Torsken i store Stimer i den senere Del af Sæsonen fra Bankerne gaaet ind mod Hovedlandet paa de Omraader, hvor det er forbudt at fiske, og vi føler os forvisset om, at Fiskeriet i Aar vilde have givet $\frac{1}{2}$ eller 1 Million Kr. mere, hvis de fra færøsk Side nu i en lang Aarrække fremsatte Ønsker om større Rettigheder for Færinger i Grønland var blevet imødekommet.

Grønlandssagen omfattes med den allerstørste Interesse af de færøske Fiskere, og der er almindelig Enighed om, at den nuværende Tilstand er saa utaalelig, at den ikke kan opretholdes. Forholdene ved Grønland tilspidsses Aar efter Aar, og det vil være umuligt i Længden at modsætte sig de Livets Krav, der er Kernen i den færøske Grønlandssag.

Vi er klar over, at Lagtinget ikke kan fortsætte med Aar efter Aar at rette Henvendelse til Myndighederne angaaende Grønlandssagen uden at faa selv de mindste Indrømmelser — de færøske Rettigheder er derimod betydeligt formindsket i de sidste Aar ved Aabning af Færingehavnen for alle Nationer og Lukning af Tovkusak-Havnen, — men vi vil dog anmode Lagtinget om endnu en Gang at rette en Henvendelse til Regeringen i Grønlandssagen.

Med Højagtelse

for Føroya Fiskimannafelag

Poul Juul Djurhuus
Formand.**Bilag 6.**ANDELSSELSKABET
FØROYA FISKAEXPORT*Tórshavn, 17. November 1938.*

Til

Lagtingets Udvalg vedrørende Fiskeri ved Grønland,
hersteds.

I Besvarelse af den til os rettede Forespørgsel vedrørende Fangst-udbytte ved Grønland fremsendes herved Oversigt over den samlede Fangst af færøske Fartøjer ved Grønland i 1937 og 1938.

Som bekendt har Skibene rapporteret en rigere Forekomst af Torsk ved Grønland i 1938 end i det foregaaende Aar, hvilket under iøvrigt samme

Vilkaar burde have betinget et bedre Udbytte i 1938, men som blev forhindret af Vejrforholdene.

Det yderst slotte Vejr i den senere Halvdel af Sæsonen har sat sit Præg paa Resultatet af den Fangst, som Skibene selv har ført hjem, og som viser ca. 1000 Tons mindre end i Fjor, med praktisk talt samme Antal Fiskefartøjer.

Vi skal tilføje, at alle de Skippere, Fiskere og Mandskaber, hos hvem vi har haft Lejlighed til at forhøre os, fremfører som deres Overbevisning, at Fartøjerne kunde have afladet et større Kvantum til Damperne i Færingerhavn, og endvidere kunde have haft fuldt Skib med hjem, dersom udvidet Fiskeri-Tilladelse havde været givet i Sommer.

Vi anslaaer Lasteevnen af den samlede Flaade, som opholdt sig ved Grønland i Aar, til ca. 8000 Tons Fisk; den i Efteraaret hjemførte Fangst af de samme Fartøjer var ca. 6400 Tons.

Med den rigelige Forekomst af Torsk i Aar, som er rapporteret paa Bankerne saavel som under Kystene, og under Hensyn til det slette Vejr, som i høj Grad forhindrede Fiskeriet paa Bankerne, men som ikke i nær samme Grad kunde have forhindret et evtl. Fiskeri indenfor Skærene, er det vor faste Overbevisning, at et betydeligt bedre Fangstudbytte i Aar vilde have været sikker, dersom en udvidet Fiskeritilladelse havde været givet.

Ærbødigt

Andelsselskabet
„Føroya Fiskaexport“
K. Petersen.

* * *

Fiskeri ved Grønland 1937 og 1938.

Afladet til Damper i Færingerhavn Juli/Aug.:

	1937 Tons.	1938 Tons.
18 Skonnerter (eller Fartøjer med Lasteevne Minimum 100 Tons).....	691	
49 Kuttere (under 100 Tons).....	2714	
4 Baadelag.....	58	
23 Skonnerter		1444
55 Kuttere		3828
4 Baadelag.....		102

Hjemført af Fiskefartøjerne til Færøerne Sept./Okt.:

33 Skonnerter	4150	
48 Kuttere	2306	
4 Baadelag.....	39	
31 Skonnerter		3517
52 Kuttere (3 Kuttere forlist og hav.).....		1890
4 Baadelag.....		40
	9958	10321

P/F KIMBIL
Thorshavn.

Thorshavn, den 23. November 1938.

Til Færøernes Lagtings Fiskeriudvalg.

Da de færøske Kuttere kun kan drive Fiskeri i ca. 7 Maaneder af Aaret, anser vi dette for en af Grundene til, at Fiskerne kun opnaar en ringe Aarsfortjeneste, idet de fleste Fiskere er henvist til Arbejdsløshed i 5 Maaneder af Aaret, derfor tillægger vi Spørgsmaalet om en udvidet Fiskerisæson den største Betydning for det færøske Samfund.

Som Forholdene i Øjeblikket ligger for Trawlerdriften i Saltfisk, kan en Trawler begynde sin Drift omkring Midten af Januar ved den norske Kyst og derefter fortsætte ved Sydisland — Bjørnøen og Svalbard, men da ingen af disse Fiskebanker i de senere Aar har vist sig egnede for Saltfiskedriften længere end til September Maanedes Udgang, kan en Trawlers Fiskerisæson højst være i 8½ à 9 Maaneder. Da det imidlertid viser sig, at udenlandske Trawlere med Fordel kan drive Fiskeri i Oktober—November ved Grønlands Vestkyst, tillægger vi det stor Betydning, om vi kunde blive i Stand til at sende vor Trawler „Stella Argus“ til Vestgrønland i Slutningen af September eller først i Oktober, hvorved Trawlerens Fiskerisæson vilde blive udvidet til 9½ à 10 Maaneder af Aaret, men dette kan ikke gennemføres, uden at vi kan disponere over ca. 150 Tons Bunkerkul i Grønland.

Sidste Sommer forsøgte vi gennem Amtet at faa Kulspørgsmaalet ordnet med Grønlands Styrelse, men desværre uden Resultat.

Vi har den 17. ds. fornyet vor Henvendelse ved følgende Skrivelse til Færø Amt:

Vi anerkender Modtagelsen af Afskrift af Grønlands Styrelses Skrivelse dateret 26/8 til Amtmanden og bemærker, at det i Efteraaret ikke kunde lade sig gennemføre at framskaffe os et Parti Kul til Grønland.

Da vi tillægger Spørgsmaalet den største Betydning for Fremtiden, tillader vi os høfligst allerede nu at anmode Amtet om at forsøge gennemført en Ordning, hvorefter vi kan blive i Stand til omkring Midten af September 1939 at disponere over ca. 150 Tons Bunkerkul i Grønland til vor Trawler „Stella Argus.“

Vi skal tillade os at foreslaa, at Grønlands Styrelses Skibe i Løbet af Sommeren medtager Kulpartiet til Grønland samt lossere og opbevarer Kullene i Sukkertoppen. „Stella Argus“ vil saa anløbe Sukkertoppen i Løbet af September/Oktober, hvor Indladningen besørages med grønlands Arbejdskraft.

Vi skal bemærke, at en Tur til de grønlandske Fiskebanker er forbundet med store Omkostninger, det er derfor nødvendigt, at vi faar opgivet Kullenes Lob Pris i Grønland, før disse afskibes fra København eller anden Havn, saaledes at vi kan blive i Stand til at beregne Muligheden for en rentabel Tur. Hvis Kullene skulde blive saa kostbare, at Turen ikke kan beregnes at ville forrente sig, har vi selvfølgelig ikke Interesse i at sende „Stella Argus“ til Grønland.

Ærbødigst

P/F. Kimbil

Da det er os bekendt at Lagtinget atter i Aar behandler Grønlands-sagen, tillader vi os at anmode Tinget om at behandle foranstaaende Henvendelse.

Ærbødigst

P/F Kimbil

Poul Hansen.

Tildragelser under Grønlandsfiskeriet.

M/K. »King Arthur«s Anholdelse i Grønland.

Da Barometret var faldet meget stærkt Lørdag den 3. September, besluttede jeg at sejle ind i Havnen ved „Rifkol“. Vi havde for lidt Vand til at kunne forlænge Fiskeriet den tilbageværende Del af Sæsonen, og da der som sagt var Udsigt til Storm, var det nødvendigt for os at søge Havn. Det havde været stormfuldt Vejr de foregaaende Dage, og der var af den Grund høj Søgang. Tilrods herfor havde vi forsøgt Fiskeri i Løbet af Dagen og fanget ca. 1400 Torsk; men da en yderligere Forværring af Vejret maatte befrygtes, var der intet andet at gøre for os end at søge Havn, idet vi kunde befrygte Skade paa Skibet, hvis vi blev liggende ude til Havs.

Da „King Arthur“ ved Mørkets Frembrud kom ind paa nævnte Havn, lagde vi Mærke til, at et Skib laa derinde, og da vi kom i Nærheden af det, saa vi, at det var Inspektionsskibet „Maagen“. Da vi havde kastet Anker, kom Mandskabet fra „Maagen“ ombord. De var bevæbnet til Tænderne, havde Revolvere med Patronbælte om Livet og Kniv ved Siden.

Jeg blev beordret til uopholdelig at komme om Bord i „Maagen“ og tage Skibspapirer samt Dagbogen med mig. Efter at jeg var kommen om Bord i „Maagen“, blev der foretaget Afhøring af mig og optaget Rapport, og det endte med, at jeg blev idømt 400 Kr. i Bøde. Jeg prøvede at protestere, og hævdede blandt andet, at Mulkten var for stor under Hensyn til, at Fiskeredskaber og Baade var bortstuvet og paa Plads. Det var rigtigt nok, at Fisken ikke var kommen under Dæk; men dette skyldtes, at jeg for at bjærge Skib og Besætning i en Nødsituation havde været nødt til at søge Havn før det blev mørkt, og det havde ikke været muligt for os at vente, til Fisken var blevet rensat og saltet. Chefen paa „Maagen“ udtalte heroverfor, at han ikke kunde gøre noget for det, thi han maatte dømme mig bl. a. efter Loven af 1776 Paragraf 3, Stk. 3, hvorefter intet Skib har Lov at opholde sig paa grønlandsk Sæterritorium med Fisk paa Dækket.

Jeg var nødt til at vedtage Bøden, thi Chefen underrettede mig om, at hvis jeg ikke godvillig gik ind herpaa, maatte „King Arthur“ følge med til Godhavn eller Godthaab for at blive dømt der. En saadan Tur vilde medføre større Udgifter for Skibet end Bøden paa 400 Kroner, idet vi derved vilde miste flere Fiskedage, og af to Under vælger man som bekendt det mindst følelige.

„King Arthur“ fik Tilladelse til at ligge inde paa Havnen, saa længe det var mørkt; men der blev givet os Ordre til at forlade Havnen, saa snart Dagen gryede. Jeg spurgte, om vi ikke kunde faa Tilladelse til at fylde Vand under Opsyn af Inspektionsskibet, men dette blev afslaaet. Jeg spurgte derefter, om vi da ikke kunde faa Lov at tage bare en Baad Vand; men dette blev ligeledes nægtet, og det blev meddelt mig, at jeg kunde sejle til Holsteinsborg (som laa ca. 100 Sm. borte) for der at indtage Vandforsyning.

Ved Daggry den paafølgende Morgen kom en Baad fra „Maagen“ over til „King Arthur“ og beordrede os til at forlade Havnen straks, og Kanonen paa „Maagen“, der laa i kort Afstand fra os, blev afdækket, og Løbet rettet mod os. Vi lystrede selvfølgelig Ordre og sejlede straks ud af Havnen, og „Maagen“ lattede samtidig Anker og fulgte „King Arthur“ i Kølvaudet, stadig med Kanonen pegende mod Skibet, indtil vi var kommet udenfor Territorialgrænsen.

Vi havde kun opholdt os et Par Timer ude, da det ventede

orkanagtige Uvejr brød løs, og det var kun med Nød og Næppe, vi klarede Stormen.

Det her skildrede skete i Slutningen af Fiskerisæsonen, og da vi var helt udgaaet for Vand, maatte vi ende Fiskeriet for Sæsonens Afslutning, sejle til Færingerhavnen og derfra hjem til færøerne.

Christian Christiansen.

Ejer og Fører af M/K. „King Arthur“.

Anholdelsen af Baaden fra M/K. »Norðhavið«.

En Fredag i Juli 1934 laa „Norðhavið“ ud for Holstensborg ved Kagsætøerne udenfor Territoriet. Der blev fisket med fire Baade, bemanded med 4 Mand hver. Det var Taage ved 9 Tiden om Morgen, da Baadene gik fra Borde, og de sejlede sydover for at være sikre paa ikke at komme for nær Land. Der var nordgaaende Strøm.

Ved 10 Tiden klarede det op. De 3 Baade var da vendt tilbage til Skibet, medens 1 endnu drev Fiskeri. Pludselig stævner en grønlandsk Motorbaad lige mod dem og hagede sig fast i Baaden med Baadshager. Det viste sig, at Baaden var bemanded med 3 Grønlændere og Kolonibestyreren fra Holstensborg. Denne erklærede Færingerne for anholdt for ulovligt Fiskeri.

Han spurgte, hvem der var Formand paa Færingebaaden, denne, Niels Hovgaard, meldte sig og blev opfordret til at komme op paa Kolonibestyrerens Baad, N. H. nægtede dette, da han mente, at han havde intet ulovligt gjort; hvis Baaden var inde paa ulovligt Territorium, saa maatte Strømmen have sat den ind og som Kolonibestyreren selv havde set, havde Færingebaaden sat Kursen mod Skibet, saa snart det klarede op i Taagen. N. H. gik dog op paa Motorbaaden og Kolonibestyreren erklærede saa, at hvis Færingerne ikke fulgte godvilligt med, maatte han bruge Magt. Grønlænderne stod med Geværer og Kolonibestyreren gjorde en betegnende Gestus mod Baglommen, antagelig antydende at han der havde en Revolver.

Færingerne mente, at de kunde ogsaa bruge Magt, men brød sig ikke om det, og opfordrede Kolonibestyreren til at slæbe deres Baad ud til Skibet, da man ikke paa Skibet vidste, hvor Baaden var blevet af. Det vilde Kolonibestyreren ikke høre Tale om. Færingebaaden blev saa slæbt ind til Holstensborg og kom der ind hen imod Aften.

Her var der stor Modtagelse. Vejret var godt og alt, hvad der kunde krybe og gaa, var paa Bryggen, en Skare paa flere Hundrede fulgte de fire Færinger til Kolonibestyrerens Hus.

Om Natten kom „Norðhavið“ ind for at søge efter den forsvundne Baad og forlangte Baad og Mandskabet frigivet. Det vilde Kolonibestyreren ikke høre Tale om; de fire Færinger blev indespærret i et gammelt Hus med Madrasser og Tæpper, til „Maagen“ kunde komme, og der kunde blive fældet Dom i Sagen. Uden for Huset gik to Grønlændere Vagt.

Om Søndagen, da den grønlandske Befolkning kom fra Kirke, stansede mange af dem udenfor Huset, hvor de fire Færinger opholdt sig, og to gamle Grønlænderinder brast i Graad antagelig af Medlidenhed med de indespærrede Mænd.

Søndag Aften kom „Maagen“ og om Mandagen kunde endelig Sagen afsluttes med en Mulkt paa 400 Kr. til Skipperen paa „Norðhavið.“

Desuden et Tab paa ca. 5000 Kr., da det var i den allerbedste Fisketid, hvor hver Dag gav ca. 4000 Fisk.

Yderligere et Tab af de fire Fiskeres Oljeklæder og Haandliner, der var forsvundet fra deres Baad, da de igen slap ud af „Fængslet“. Ganske vist lovede Kolonibestyreren at skaffe dem deres Ejendele igen og sende dem om Bord i Skibet med „Maagen“, men de kom aldrig.

* * *

Foranstaaende Redegørelse er afgivet af Formanden paa den anholdte Baad, Hr. Niels Hovgaard, Vaag.

Da Grønlænderne vilde drive Tuskhandel med Maageunger og Edderfugleæg med M/K „Skarvanes“.

Føreren af M/K „Skarvanes“, Hr. Joen Peter Joensen, Vaag, har afgivet følgende Beretning:

Sidst i Juli Maaned i 1937 laa vi ca. 6 Sømil tilsøs nordvest for den yderste Kositø ud for Holstensborg. Medens vi opholdt os der, kom en hvidmalet Motorbaad med en Jolle paa Slæb ud til os og vilde lægge til Skibet. Vi vilde imidlertid ikke have noget med Motorbaaden at gøre, der antagelig var kommen ud fra Omraadet ved Holstensborg. Den sejlede tæt hen til os, saaledes at vi let kunde se ned i den, og vi lagde da Mærke til, at den havde et stort Antal levende Maageunger og ligeledes var der Masser af Edderfugleæg i Baaden, det var tydeligt at Grønlænderne vilde drive Tuskhandel med os, med Maageungerne og Æggene som deres Indsats. Grønlænderbaaden fik imidlertid ikke Lov at lægge til Skibet.

I Nærheden af os laa der en fransk Skonnert, og da Baaden sejlede fra os, satte den Kursen til Franskmanden, hvor Grønlænderne fik Lov at komme om Bord.

Noget senere afsejlede en af vore installerede Motorbaade for at optage den Langline, som var sat ud for et Par Timer siden; men denne var forsvunden. Baaden sejlede saa hen til Franskmanden, hvor en hel Del levende Maageunger saas paa Dækket, samt Resterne af Edderfugleæg; men disse havde sjensynligt ikke bekommet Franskmandene helt vel, da der havde været Unge i de fleste af dem. Franskmændene er som bekendt meget temperamentsfulde, de var stærkt ophidsede og gestikulerede vildt med Armene.

Medens vi opholdt os om Bord paa Franskmanden, kom der tre af Franskmandens Fiskedorrier tilbage, og Mandskabet paa disse var lige saa ophidsede som dem om Bord, idet ogsaa deres Langliner var forsvundet.

Ingen af os forstod Fransk; men fælles Skade gør som bekendt Venner, og ved Tegn og Miner blev vi enige om at mistænke Grønlænderbaaden for at have en intim Forbindelse med de forsvundne Langliner, idet Grønlænderbaaden efter endt Tuskhandel med Franskmanden lagde sig ind mellem Langlinerne. Nogle Franskmænd styrtede vildt gestikulerende ned i

vor Baad, og vi satte saa Kurson eller Grønlænderbaaden, der skyndsomt begyndte at sejle mod Land, da den saa os; men Afstanden var saa stor at vi ikke kunde indhente den, før den var forsvunden ind mellem Holmene ved Land.

Vi blev derefter alle inviteret om Bord paa Franskmændene, hvor vi blev trakteret paa det bedste.

Oversigt over Fiskeriet ved Grønland i 1937.

Skibets Navn	Reg. Tons Br.	Bygge- Aar	Fangst ved Island og Bjørneø Tons	Fangst ved Grønland Tons	Samlet Fangst Tons
Atlantfarið	165	1936	46	153	199
Fossanes	150	1931	54	146	205
John Bull	88	1890	24	87	111
Lille	180	1921	80	141	171
Polo	236	1921	26	168	189
Polarfarið	150	1930	37	137	174
Polarstjernen	131	1926	71	112	183
Skálanes	235	1931	76	179	255
Sjóborg	158	1932	44	158	202
Anna	76	1875	16	97	113
Carlton	86	1888	26	129	155
Viðoy	152	1936	67	198	263
Stella Maria	263	1911	47	186	233
Svínoy	126	1926	39	133	172
Bearnalse	190	1921	33	124	157
Hjördis	199	1921	35	189	224
Cementa	117	1917	32	112	144
Sæborg	86	1884	18	102	120
Austerlitz	216	1909	47	147	194
Elsø	89	1902	16	100	116
Esther	97	1886	19	90	109
Knørrur	94	1919	27	137	164
Mjóanes	150	1932	25	111	136
Sanna	231	1912	56	178	234
Acorn	73	1877	22	86	108
Grundick	90	1889	6	91	97
King Arthur	93	1888	28	128	151
Lieutenant Vedrines	181	1920	34	173	207
Marité	192	1922	42	178	220
Verdandi	85	1884	59	91	150
Saltaire	101	1883	29	109	138
Tre Søskende	86	1882	16	111	126
Normanner	170	1908	57	166	223
Thurid	90	1925	23	121	144
Emanuel	160	1931	32	124	156
Union Jack	81	1886	37	92	129
Fram	92	1886	16	96	112
Havfrúgvín	151	1932	36	114	150
Magicienne	250	1912	16	146	162
Vesturfarið	150	1931	28	130	158
Sólarris	250	1910	—	188	188
Haffari	85	1884	53	98	151
Oscar	96	1874	24	114	138
Albert	141	—	31	102	133
Isabella	86	1884	18	107	125
Sjana	88	1884	19	92	111

Skibets Navn	Rog. Tons Br.	Bygge- Aar	Fangst ved Island og Björneø Tons	Fangst ved Grønland Tons	Samlet Fangst Tons
Borglyn	74	1816	10	79	89
Bnergy	77	1881	8	49	57
Falkur	93	1886	6	94	100
Johanne Sofie	80	1880	16	67	83
Fagranes	96	1923	35	132	167
Godthaab	95	1886	32	128	160
Guðrún Zoega	79	—	27	99	126
Hamranes	150	—	28	139	167
Langanes	84	1880	49	77	126
Skarvanes	149	1907	31	128	159
Albert Victor	80	1875	26	120	146
Reinisvør	85	1884	22	124	146
Cheerfull	65	1902	11	34	45
City of Norwich	103	1885	28	109	137
Havgásin	98	1885	40	135	175
Johanne	85	1884	21	98	119
Stanley	81	1876	30	96	126
Sunbeam	83	1876	35	98	133
Agnes Louise	101	1886	17	128	145
Carl	87	1878	18	121	139
Maritana	105	1886	29	116	145
Milly	97	1885	17	131	148
Yvonna	190	—	32	194	226
Sjey Systkin	177	1932	31	124	155
Gracie	86	1884	14	120	134
Marla	90	1886	36	126	162
Salut Jaques	160	—	40	158	198
Harry	125	1898	—	106	106
Ellen	82	1889	18	79	97
Heimdalur	88	1884	27	94	121
Regina	86	1881	30	88	118
W. G. Marshall	87	1885	48	114	162
Norðfarið	138	1929	38	161	199
Hanna	74	1886	30	137	167
Silver Lining	97	1885	31	98	119
			2436	9857	12293

Skibsfiskeriet	9857 Tons
Baadelaget „Astrid“	23 —
— „Birita“	25 —
— „Grønlandsfarið“	27 —
— Jesar Jacobsen	22 —

9954 Tons

Forslag

til

Lov for Færøerne

om

Rettens Pleje.

Lov Nr. 90 af 11. April 1916 om Rettens Pleje, saaledes som den er affattet ved Bekendtgørelse Nr. 313 af 1. Oktober 1936 og ændret ved Lov Nr. 135 af 7. Maj 1937 (Faderskabssager), Lov Nr. 150 af 13. April 1938 (Mortifikations- og Ejendomssager m. m.) og Lov Nr. 151 af 13. Maj 1938 (Vidnepligt i Pressesager) udvides til at gælde for Færøerne med følgende Ændringer og Tilføjelser:

1. Til Retsplejelovens § 4, 1. Stk., føjes: »Færøerne henhører under Østre Landsretskreds«.
2. Til Retsplejelovens § 6, andet Stk., føjes: »dog at Præsidenten kan bestemme, at ved Domsbehandling, som finder Sted paa Færøerne, skal Retten kunne sammensættes af 1 eller 2 Landsdommere og 3 Domsmande«.
3. Til Retsplejelovens § 11 føjes: »Færøerne danner en særlig Nævningekreds. Domsbehandling af Sager, i hvilke Nævninger skal medvirke, foregaaar paa det Sted, hvor Underretten har sit Sæde. Retten kan dog, naar det findes formaalstjenligt, bestemme, at Domsbehandlingen skal foregaa inden for Rettens Sæde.«
4. Til Retsplejelovens § 12 føjes: »Desuden udgør Færøerne en Underretskreds«.
5. Retsplejelovens § 14, Afsnit d., e. og f., affattes saaledes:
 - d. Formandskabet i Overlandvæsenskommissioner i Henhold til den færøske Lovgivning om Landvæsenskommissioner.
 - e. Overformynderiforretninger.
 - f. Det har sit Forblivende ved de i Lov Nr. 35 af 9. Marts 1906 om Udførelse af Notarialforretninger paa Færøerne indeholdte Bestemmelser, jfr. dog § 55, sidste Stk.
6. Til Retsplejelovens § 17, 2 Stk., 3 Pkt., føjes: »samt Jordfortegnelsen og Realregistre«.

I Paragraffens 4. Stk. ændres: »Landsrettens Præsident« til »Amtmanden«; og i Slutningen af Stykket tilføjes: »dog kan en saadan Bemyndigelse i paatrængende Tilfælde meddeles af Amtmanden«.

I sidste Stykke ændres: »Sognefogden« til »Sysselmanden«.

I Slutningen af Paragraffen tilføjes følgende nye Stykker:

»Det har sit Forblivende ved de i Anordning Nr. 30 af 14. Januar 1876, hvorved Lov om Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v. af 30. November 1874 sættes i Kraft paa Færøerne, indeholdte Regler med Hensyn til Begyndelses- og Registreringsforretningers Udførsel paa Skrifterettens Vegne af vedkommende Sysselmand og ved de i Punkt 1 i Anordning Nr. 204 af 4. November 1892 om Lempelser i Lov om Oprettelse af Særetter udenfor København samt om Søforklaring og Søforhør af 12. April 1892, for saa vidt angaar Færøerne, indeholdte Bestemmelser om, at Sysselmanden i visse Tilfælde kan træde i den ordinære Underretsdommers Sted som Formand for Særetten. Det har sit Forblivende ved Sysselmandens Virksomhed med Salg ved Auktion af Smaaavrag og Hittesæl af inddrevet læst Gods, Vrag eller Vragstykker, som skønnes at have en Værdi af ikke over 2 Kr., jfr. Strandingslov for Færøerne af 24. Marts 1899 § 10, og af Grind.

Sysslernes Politiretter opretholdes i samme Omfang som hidtil.«

7. I Retsplejelovens § 18 2det Stk. tilføjes efter »Lov om Særetter af 12. April 1892 Paragraffer 2, 3, 4 og 5«: »jfr. Anordning Nr. 204 af 4. November 1892,«.
8. I Retsplejelovens § 20, 3. Stk., tilføjes efter »5«: »jfr. Anordning Nr. 204 af 4. November 1892,«.
9. I Retsplejelovens § 23 tilføjes som nyt sidste Stykke:

»Paa Færøerne berammes og kundgøres Nævningeting af Sorenskriveren (Dommeren); den i 3. Stk. nævnte Fortegnelse forfattes af Sorenskriveren (Dommeren) med Bistand af Landfogeden (Politimesteren).«

10. I Retsplejelovens § 41, sidste Stk., ændres: »en Uge« til: »14 Dage«.
11. Til Retsplejelovens § 42, 2 Stk., føjes: »Til Færøernes Retskreds sker Udnævnelse som Sorenskriver (Dommer)«.
12. I Retsplejelovens § 44, 3. Stk., ændres: »Landsrettens Præsident« til »Amtmanden«.

Paragraffens sidste Punktum affattes saaledes: »Dog behøver den gaagældende ikke at have bestaaet nogen juridisk Eksamen«.

13. I Retsplejelovens § 45, 1. Pkt., ændres Ordene: »dog er det tiltrækkeligt, at den paagældende har bestaaet juridisk Embedseksamen« til: »dog behøver den paagældende ikke at have bestaaet nogen juridisk Eksamen«.
14. Til Retsplejelovens § 46, 1. Stk., føjes: »I paatrængende Tilfælde fortages denne Beskikkelse af Amtmanden«.
15. I Retsplejelovens § 51 ændres: »Landsrettens Præsident« til »Amtmanden«.
16. I Retsplejelovens § 68 ændres: »1. Juli til 30. juni« til: »1. Februar til 31. Januar«.
17. I Retsplejelovens § 69 indføres i 3. Linie efter »danske«: »eller til det færøske«.
18. I Retsplejelovens § 71 tilføjes som Nr. 12: »Overvrageren og Vragerkontrollører«.
19. Retsplejelovens § 73, 1. og 2. Stk., erstattes af følgende:

»Blandt de Personer, der er opført paa Folketingsvalglisten og opfylder de øvrige i §§ 69 og 70 foreskrevne Betingelser, udvælges aarligt et Antal, der anses for særlig egnede og værdige til Nævningehvervet og Dommandshvervet, nemlig i hvert Syssel 1 for hvert fulde Antal af 100 Indbyggere og 1 Suppleant for hvert fulde Antal

- af 200 Indbyggere, regnet efter den sidst afholdte almindelige Folketælling, dog i alle Tilfælde mindst 5 samt 2 Suppleanter. Valget af disse Personer foretages af Udvalg paa 5 til Syslets Folketingsvælgere hørende Medlemmer. Udvalgene, der dannes for 4 Aar ad Gangen, bestaar af et af Østre Landsrets Præsident udnævnt Medlem som Formand, et af Sorenskriveren (Dommeren) udnævnt Medlem og 3 af Lagtinget ved Forholdstal valgte Medlemmer. De saaledes udnævnte er pligtige at overtage Hvervet.
20. I Retsplejelovens § 74 foretages følgende Ændringer:
 Paragraffens 1. Stk. affattes saaledes:
 »Fortegnelse over de ifølge Paragraff 73 valgte (Grundlisten) skal fremlægges til almindeligt Eftersyn samtidig med og i Overensstemmelse med de i Lovgivningen om Folketingsvalg paa Færøerne for Valglister til Folketinget foreskrevne Regler, hvorhos der til enhver paa Listen optagen skal sendes skriftlig Meddelelse om hans Optagelse».
- I Paragraffens 3. Stk. ændres: »Kommunen« til: »Syslet».
- I Paragraffens 4. Stk. 1. Pkt. ændres: »Valg til Rigsdagen« til: »Folketingsvalg paa Færøerne».
21. I Retsplejelovens § 75 ændres: »15. Maj« til: »1. Januar».
22. — — — — — 76 — — »nogen Kommune« til: »noget Sysle».
23. — — — — — 78, 1. Stk., ændres: »2 af vedkommende Aamtsraad og Købstad-Kommunalbestyrelser« til: »2 af Lagtinget».
- Paragraffens 2. Stk. udgaar.
- Paragraffens 4. Stk. affattes saaledes:
 »Udvalgets Medlemmer er ligesom Medlemmerne af Udvalgene vedrørende Grundlisten berettigede til Godtgørelse for nødvendige Udgifter, herunder Befordringsgodtgørelse efter Regning, dog, saafremt Fartøj, bestemt til Personbefordring, eller Ruteautomobil kan anvendes, ikke ud over den for saadan Befordring gældende Takst og i øvrigt ikke ud over 30 Øre pr. løbende km; de Udlæg, som Udførelse af de Udvalgets Formand i de følgende Paragraffer paalagte Forretninger medfører, godtgøres efter Regning».
24. I Retsplejelovens § 79 ændres: »15. Juni« til »15. Januar«, og: »en Uge« til: »3 Uger« samt: »Statstidenden« til: »den til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne autoriserede Avis».
25. I Retsplejelovens § 81, 4. Stk., ændres: »for den københavnske Kreds 600, for den bornholmske Kreds 120 og for hver af de øvrige Nævningskredse 200« til »120«. I Paragraffens 5. Stk. ændres »henholdsvis« til »Landsrettens Domsmandsliste tillige».
26. I Retsplejelovens § 83 ændres: »Landsretten« til »Underretten« og »Retsformanden« til »Sorenskriveren (Dommeren)« samt »Statstidende« til: »den til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne autoriserede Avis».
27. I Retsplejelovens § 85, sidste Stk., ændres: »Retsformanden« til »Sorenskriveren (Dommeren)« og »30. Juni« til: »31. Januar».
28. I Retsplejelovens § 87 ændres: »Statsadvokaten« til »Landfogeden (Politimesteren)».
29. I Retsplejelovens Paragraffer 88 og 89 ændres: »Retsformanden« til: »Sorenskriveren (Dommeren)».
30. I Retsplejelovens § 95, 2. Pkt., ændres: »Statsadvokaten« til: »Landfogeden (Politimesteren)».
31. Retsplejelovens § 97 affattes saaledes:
 »Der tilkommer Nævninger 4 Kr. for hver Dag og 4 Kr. for hver

Nat. de i Anledning af Nævningehvervet holdes borte fra Hjemmet, samt Befordringsgodtgørelse efter Regning, dog, saafremt Fartøj, bestemt til Passagerbefordring, eller Ruteautomobil kan anvendes, ikke ud over den for saadan Befordring gældende Takst og iøvrigt ikke ud over 20 Øre pr. løbende km.

32. I Retsplejelovens § 98 b., 2 Pkt. ændres: „af Retten“ til: „saavel i 1ste som i Ankesager af Sorenskriveren (Dommeren) at modtage Indsigelse efter Paragr. 89 fra en af Landsrettten indkaldt Domsmand og at foretage det i saa Henseende fornødne efter Reglerne i Paragr. 90“.

33. Retsplejelovens Paragr. 103, 2. Stk., affattes saaledes:

„Rigsadvokaten beskikker efter Forslag af Landfogeden (Politimesteren) Anklagere til efter Paakæg af Landfogeden (Politim.) at udføre Tiltale for Færøernes Ret. Landfogedens (Politim.) autoriserede Fuldmægtig og Sysselmændene er pligtige at modtage saadan Beskikkelse, dog uden Ret til derfor at oppebære særligt Vederlag“.

Paragraffens sidste Stk. affattes saaledes:

„Bemyndigelse til i en enkelt Sag at udføre Tiltale for Underretten kan efter Indstilling af Landfogeden (Politimesteren) gives af Amtmanden“.

34. Retsplejelovens § 104, sidste Stk., affattes saaledes:

„Den der beskikkes til Anklager ved Underretten eller bemyndiges til i en enkelt Sag at udføre en Tiltale, skal være en duelig og retsindig Mand“.

35. I Retsplejelovens § 108, 1. Stk., indføjes som 2. Punktum: „Desuden udgør Færøerne en Politikreds, der forestaas af Landfogeden (Politimesteren).“

36. Retsplejelovens § 110, sidste Stk., affattes saaledes:

„Ved midlertidig Beskikkelse, som meddeles af Justitsministeriet, i paatrængende Tilfælde dog af Amtmanden, behøver den paagældende ikke at have bestaaet nogen juridisk Eksamen“.

37. I Retsplejelovens Paragr. 115, 1. Stk., udgaar Ordene „opfylder de i § 110, 2det Stk., til . . . Embedseksamen“, og i Stedet for sættes: „er uberygtet og vederhæftig“.

I Paragraffens sidste Stk. ændres Ordene: „Personer Politifuldmægtig“ til: „uberygtede og vederhæftige Personer“.

38. Retsplejeloven Paragr. 117 affattes saaledes:

„Det kommunale Politis Tjenestemænd ansættes i Thorshavn af Byraadet og uden for Thorshavn af vedkommende Forstanderskab eller, saafremt det Omraade, for hvilket Tjenestemanden ansættes, omfatter flere Kommuner, af Lagtinget.

Ansættelsen sker efter Indstilling af Landfogeden (Politim.), saaledes at denne vil have at indstille mindst 5 Ansøgere til den paagældende Stilling. Hvis de nævnte ansættende kommunale Raad ikke blandt de indstillede finder nogen Ansøger egnet til Ansættelse, skal Landfogeden (Politim.) foretage ny Indstilling. Det kommunale Politis Tjenestemænd afskediges af Landfogeden (Politim.) Hvor der bliver Tale om Udredelse af Pension, skal Landfogeden (Politim.) dog forinden Afskedigelsen høre vedkommende kommunale Raad derom. Opstaar der mellem det kommunale Raad og Landfogeden (Politim.) Uenighed om Afskedigelse af en Tjenestemand, skal Sagen forelægges Justitsministeren, hvis Afgørelse er endelig. Det kommunale Politis Lønning skal godkendes af Lagtinget.

Sysselmændene og Sognefogeden i Vaag udøver Politivirksomhed i samme Omfang som hidtil.

I Tilfælde af Uenighed mellem det kommunale Raad og Land-

fogeden (Politimesteren) om, hvorvidt en Politibetjent skal ansættes, eller om Antallet af Politibetjente afgøres. Sagen af Lagtinget.

39. Til Retsplejelovens § 123 føjes som nyt sidste Stk.:

„Paa Færøerne kan Landsretssagsførerprøven aflægges for Færøernes Ret, Amtmanden og Landfogeden (Politimesteren) deltager da i Bedømmelsen af, om Udførelsen af Sagerne skal kendes forsvarlig“.

40. I Retsplejelovens § 130 udgaar Ordene: „og have bestaaet juridisk Embedseksamen“.

41. Til Retsplejelovens § 131 føjes som nyt sidste Stykke:

„Enhver, der er myndig og ikke ude af Raadighed over sit Bo, og som ikke ved Dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling eller, for saa vidt angaar Tiden efter Ikrafttrædelsen af Borgerlig Straffelov af 13. April 1930, frakendt de borgerlige Rettigheder uden at have generhvervet disse, kan paa Færøerne udføre Retssager for andre. De i Retsplejelovens §§ 133, 134 og 136 indeholdte Regler finder med de Lempelser, der følger af Forholdets Natur, Anvendelse paa saadanne Personer, der udfører Retssager for andre som Erhverv“.

42. I Retsplejelovens § 138, 2. Stk., 3. Pkt., ændres: „begge Instanser“ til: „alle Instanser“.

43. I Retsplejelovens § 144 indføjes efter „Statstidende“: „og den til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne autoriserede Avis.“

44. I Retsplejelovens § 149, 1. Stk., udgaar Ordene: „en edsvoren“, og i Slutningen af Stykket tilføjes: „Er Sorenskriveren (Dommeren) det færøske Sprog mægtig, skal han benytte dette ved Afhøring af færøsktalende Personer, som udtaler Ønske derom. Er Sorenskriveren (Dommeren) ikke det færøske Sprog mægtig, skal Afhøringen af færøsktalende Personer, som ønsker dette Sprog benyttet, foregaa ved Hjælp af Retsvidnet eller en af Retten beskikket, dertil egnet Person“.

Til Paragraffens 2. Stk. føjes: „Dokumenter, der er aflattet i det færøske Sprog, skal, naar Retten forlanger det, ledsages af en Oversættelse, der, saafremt Modparten ikke godkender Rigtigheden af den, skal bekræftes af en af Amtmanden som Oversætter godkendt Person. I Tilfælde af Anke eller Kære til en Domstol uden for Færøerne skal saadanne Dokumenter altid ledsages af en i Overensstemmelse med foranstaaende bekræftet Oversættelse“.

45. I Retsplejelovens § 160 indføjes efter „Statstidendes“: „eller den til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne autoriserede Avis efter Rettens nærmere Bestemmelse“.

46. I Retsplejelovens § 163 d, 1., 2 og 3. Stk., ændres Ordene: „(Landpostbud)“, „(Landpostbud)“ og „(Landpostbude)“ til: „(Postomdeler)“, „(Postomdeler)“ og „(Postomdeleren)“.

47. Efter Retsplejelovens § 171, 1. Stk., 1. Pkt., og 2. Stk., 1. Pkt., indføjes som nyt Punktum: „Sudersø betragtes i denne Henseende som en særlig Underretskreds“, og som Paragraffens 4. Stk. tilføjes: „Disse Regler skal dog ikke medføre nogen Pligt for Personer, der bor eller opholder sig paa Færøerne, til at give Møde i det øvrige Kongerige eller for Personer, der bor eller opholder sig i det øvrige Kongerige, til at give Møde paa Færøerne“.

48. I Retsplejelovens § 174, 3. Stk., ændres: „en Uge“ til: „14 Dage“.

49. — § 177, sidste Stk., ændres: „en Uge“ til: „14 Dage“.

50. — § 192 indføjes efter „Vidnepligt“: „dog ikke over ialt 15 Kr.“. Ordene „Jernbane eller Dampskib“ udgaar og erstattes af: „Fartøj bestemt til Passagerbefordring“. Ordene „henholdsvis 3die Klasse og“ udgaar.

51. I Retsplejelovens § 193, 2. Stk., indføjes efter: „Forordningen af 21. Maj 1845 § 24“; »jfr. Lov af 4. Januar 1854 om Udvidelse af den nævnte Forordning til Færøerne“; endvidere ændres: „Statstidende“ til: „den til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne autoriserede Avis, dog at Indtrykkelse tillige sker i Statstidende i de Tilfælde, hvor Retten skønner det rigtig“.
52. I Retsplejelovens § 211 første Stk. udgaar Ordene: „dels Godtgørelse fra Hjemmet“ og erstattes af: „dels Godtgørelse for deres Befordringsudgifter efter Regning, idet Rutebaad og Ruteautomobil anvendes i størst mulig Udstrækning, dels i Tarepenge 5 Kr. for hvert Døgn, naar Fraværelsen i et saadant varer 8 Timer eller derover“.
53. Retsplejelovens § 224 affattes saaledes:
 „Enhver borgerlig Retstrætte behandles i 1ste Instans ved Underret, medmindre den er henlagt til Landsret, jfr. § 241, eller den ved Overenskomst mellem Parterne indbringes for Landsret, hvilket sidste kan ske, naar Sagen i det øvrige Kongerige vilde henhøre under Landsret i første Instans“.
54. I Retsplejelovens § 225, Nr. 10, udgaar Ordene: „jfr. Lov Nr. 343 af 6. Maj 1921 § 35“ og erstattes med: „jfr. Tyendelov for Færøerne af 16. Februar 1856“.
55. I Retsplejelovens § 238 indføjes efter: „Firmalov af 1. Marts 1889 § 34“; »jfr. Anordning Nr. 21. af 7. Februar 1890, hvorved den nævnte Lov sættes i Kraft paa Færøerne“.
56. I Retsplejelovens § 241 tilføjes efter: „Lov om Skifte af Dødsbo m. v. af 30. November 1874“; »jfr. Anordning Nr. 30 af 14. Januar 1876, hvorved den nævnte Lov sættes i Kraft paa Færøerne“.
57. I Retsplejelovens § 260, 2. Stk., 1. Linie, indføjes efter Ordet „Parterne“: »jfr. dog § 131«.
58. Retsplejelovens § 268, 2. Stk., Afslut a), affattes saaledes: »i Sager angaaende de i Tyendelov for Færøerne af 16. Februar 1856 omhandlede Forhold«.
59. Til Retsplejelovens § 269, 2. Stk., føjes: »Den ved §§ 2—7 i Forordning om Forligelsesindretninger paa Landet i Norge af 20. Januar 1797 foreskrevne Ordning bliver fremdeles bestaaende paa Færøerne, idet dog den Del af Sydstrøms Præstegæld, hvis Forligsvæsen tidligere har været forestaaet af Amtmanden, henlægges til Thorshavns Bys Forligskommission«.
60. Retsplejelovens § 270, 2. Stk., 2. Pkt., affattes saaledes: »Den Part, som bor uden for Forligskredsen, skal dog være fritaget for personlig Mødepligt«.
61. I Retsplejelovens § 271, 2. Stk., udgaar Ordene: »hvis Genstand er en Fordring lydende paa en bestemt Pengesum«.
62. I Retsplejelovens § 302 indføjes som nyt 4. sidste Stykke:
 »Disse Regler skal dog ikke medføre nogen Pligt for Personer, der bor eller opholder sig paa Færøerne, til at give Møde i det øvrige Kongerige eller for Personer, der bor eller opholder sig i det øvrige Kongerige, til at give Møde paa Færøerne«.
63. I Retsplejelovens § 330, 1), tilføjes efter »Sogneraad«: »Forstanderskab«.
64. Retsplejelovens § 332, 2. Stk., affattes saaledes:
 »Bevilges Andragendet, har Sørenskriveren (Dommeren) at beskikke en egnet Person til at udføre Sagen og træffe de videre fornødne Bestemmelser«.
65. Retsplejelovens § 339, 1. Stk., affattes saaledes:
 »Har Sagsøgte Bopæl paa Færøerne, skal Sagsøgeren lade

Stævningen forkynde med 14 Dages Varsel. Har Sagsøgte Bopæl uden for Færøerne, eller vides det ikke, hvor hans Bopæl er, bestemmes Varselet af Sorenskriveren (Dommeren).

66. I Retsplejelovens § 356, 4. Pkt., tilføjes efter Ordene: »i Retskredsen bosatte Sagførere: eller anden dertil egnet Person».

67. Retsplejelovens § 398, 3. Stk., affattes saaledes:

»Varslet bestemmes af Højesterets Præsident».

68. I Begyndelsen af Retsplejelovens Kapitel 39 indføjes som ny § 424 a:

»Af de Sager, der i Henhold til § 224 er henlagt til Underret, bliver alene saadanne, som ogsaa i det øvrige Kongerige er henlagt til Underretten, at behandle efter de i nærværende Kapitel givne Bestemmelser, hvorimod de om Sager, der behandles ved Landsret i første Instans, givne Regler med de fornødne Lempelser bliver at følge ved Behandlingen af de Underretssager, der i det øvrige Kongerige behandles ved Landsret i første Instans. Dog finder Regelen i § 429, 2. Stk., ogsaa Anvendelse paa disse Sager.»

69. Retsplejelovens § 427, 1. Stk., affattes saaledes:

»Har Sagsøgte Bopæl paa Færøerne, skal Stævningen forkyn- des ham med 14 Dages Varsel. Har Sagsøgte udenfor Færøerne, eller vides det ikke, hvor hans Bopæl er, bestemmes Varselet af Sorenskriveren (Dommeren)».

70. I Retsplejelovens § 435 indsættes som 4. Stk.:

»Anke og Kære til Højesteret af Landsrettens Afgørelser ved- rørende de fra den færriske Underret indankede Sager, som i det øvrige Kongerige vilde høre under Behandling ved Landsret i første Instans, kan finde Sted i Overensstemmelse med Reglerne i Kapitlet- ne 36 og 37».

71. I Retsplejelovens § 436 ændres: »dog at Ankefristen kun er 4 Uger« til: »saaledes at Ankefristen er 8 Uger«.

72. Retsplejelovens § 437, 3. Stk., affattes saaledes:

»Varslet bestemmes af Landsrettens Præsident».

73. I Retsplejelovens § 455 a ændres: »8 Uger« til: »4 Maanedere».

74. - - - § 455 c - - - »1 Maaned« til: »2 Maanedere».

75. - - - § 456, 1. Stk., tilføjes efter »11. September 1839« »jfr. Reskript af 11. November 1846.»

76. Retsplejelovens § 459, 2. Stk., affattes saaledes:

»I alle andre Tilfælde træffes Afgørelsen af Underretsdomme- ren under Anvendelse af de i de følgende Paragraffer givne Regler med de Lempelser, der følger af Forholdets Natur, og de i Sagen trafte Afgørelser kan indbringes for højere Ret i Overensstemmelse med Regelen i § 435, 4. Stk.»

I Paragraffens 3. Stk. ændres: »Indsendelsen til Landsretten« til: »Foretagelsen for Retten«, og: »bliver at tinglyse 1926« ændres til: »bliver at tinglyse og at kundgøre i den til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne autoriserede Avis».

77. I Retsplejelovens § 466, 1. Stk., sidste Pkt., udgaar Ordene: »i de Tilfælde Andragendet til Landsretten».

78. I Retsplejelovens § 480, 1. og 2. Stk., ændres: »Sognesfogeden« til: »Sysselmanen».

79. I Retsplejelovens § 503 ændres: »(Sognesfogeden)« og »Sognesfogeden« til: »(Sysselmanen)« og »Sysselmanen».

80. I Retsplejelovens § 507 ændres: »(Sognesfogeden)« til: »(Sysselman- den)«.

81. Retsplejelovens § 509 affattes saaledes:

»Udlæg kan ikke gøres i de for Skyldneren og hans med ham

samlevende Hustru og Børn fornødne Senge og Sengeklæder samt nødvendigste Linned og Gangklæder.

Endvidere kan Skyldneren fordrø, at der skal leynes ham Genstande, som hører til de vigtigste Livsfornødenheder eller er nødvendige til hans Næringsvejs Uøvelse indtil et Vurderingsbeløb af 100 Kr. eller, dersom han er Familieforsørger, af 300 Kr. Disse Genstande er han selv berettiget til at udløse fra Udlægget efter eget Valg; er han ikke til Stede under Eksekutionsforretningen, bør der gives dem, der ellers er til Stede i hans Hus, Anledning til paa hans Vegne at foretage et saadant Valg. Denne Ret til at udløse Genstande indtil en vis Værdi fra Udlægget indtræder dog ikke, naar Udlæg gøres for Skatter eller andre Afgifter til det offentlige. Fogeden skal i Enbøds Medfør gøre Skyldneren opmærksom paa hans Ret efter denne Paragraf, hvilken Ret Skyldneren uden Hensyn til muligt Afkald kan benytte indtil Udlægsforretningens Slutning.

82. I Retsplejelovens § 316 ændres: »Sognefogeden» og »(Sognefogeden) til: »Sysselmanden» og »(Sysselmanden).
83. I Retsplejelovens § 319 ændres: »Sognefogeden» til: »Sysselmanden».
84. — — — — — § 324 — — — — —
85. — — — — — § 326 — — — — —
86. — — — — — § 327 — — — — —
87. I Retsplejelovens § 329, andet Stk., affattes saaledes:
»Udlægsforretningen maa for at kunne gøres gældende imod dem, der i god Tro ved Retshandler maatte erhverve Rettigheder over Ejendommen, ringlæses ved dennes Værneting».
88. I Retsplejelovens § 333, 1. Stk., indføjes efter: »(Lov Nr. 30 af 30. Marts 1901 § 3): »jfr. Anordning Nr. 72 af 1. Maj 1901».
89. I Retsplejelovens § 337, 1. Stk., 1. og 4. Linie, ændres: »4 Uger» til: »8 Uger».
90. Til Retsplejelovens § 338, 2. Stk., føjes: »Afgiftspligtige Varer, som Statskassen realiserer til Dækning af paabøiede Afgifter og Bøder, kan forauktioneres uden forudgaaende Retfølging».
91. I Retsplejelovens § 342, 2. Stk., ændres: »4 Uger» til: »8 Uger».
92. I Retsplejelovens § 344, 1. Stk., ændres: »1 Uge» til: »14 Dage».
- Paragraffens 2. Stk., 1. Punktum, udgaaer.
93. I Retsplejelovens § 354 ændres: »Tingbogen, hvori Genpart» til: »Skøde- og Pantebøgerne, hvorfra Attest».
94. I Retsplejelovens § 355, 2. Stk., sidste Pkt., ændres: »14 Dage» til: »4 Uger».
95. I Retsplejelovens § 360 ændres: »følge fornødne Genpart af Ejendomsbladet og Afskrift af det senest ringlæste Adkomstdokument» til: »saa vidt muligt følge Panteattest og Afskrift af senest ringlæste Adkomstdokument». Efter »Matrikulumre» indføjes: »eller Brug». »Genpart(en) af Ejendomsbladet» ændres 2 Steder til: »Panteattest(en)».
96. I Retsplejelovens § 361, 1. Stk., indføjes efter: »med 14 Dages Varsel» »for saa vidt de alle har Bopæl paa Færøerne, og med 6 Ugers Varsel for saa vidt nogen af dem har Bopæl uden for Færøerne».
- I 2. Stk. ændres: »Genparten af Ejendomsbladet» til: »Panteattesten», og sidste Sætning i Stykket ændres til: »som indrykkes efter Fogedens nærmere Bestemmelse i § 344 nævnte Tidender».
97. I Retsplejelovens § 364, 2. Stk., 2. Pkt., udgaaer Ordene: »jfr. § 37 i Lov om Tinglysning Nr. 111 af 31. Marts 1920» og erstattes af: »jfr. Forordning af 28. Juli 1841 § 3 og Konkurslovens § 153, jfr. § 7 i Lov af 4. Januar 1854 om Udvidelse af nogle for Danmark udkomne

almindelige Anordninger og Love til Færøerne og Anordning Nr. 72 af 2. Maj 1902, og jfr. s.

98. I Retsplejelovens § 567, 1. Stk., 2. Pkt., ændres: »Genparten af Ejendomsbladet« til: »Pantenttesten«. I Paragraffens 3. Stk. udgaar 2., 3. og 4. Pkt.
99. I Retsplejelovens § 569 ændres: »har Krav paa . . . 1869« til: »har Krav paa Godtgørelse som Syns- og Skønsmand i Henhold til § 211«.
100. I Retsplejelovens § 571, 2. Stk., ændres: »Statstidende« til: »den til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne autoriserede Avis«.
101. I Retsplejelovens § 573, sidste Stk., ændres: »Genparten af Ejendomsbladet« til: »Pantenttesten«.
102. I Retsplejelovens § 581 indføjes efter: »med 14 Dages Varsel«: »eller, hvis nogen af dem har Bopæl uden for Færøerne, med 4 Ugers Varsel«. Endvidere ændres »Statstidende« til: »den til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne autoriserede Avis, og saafremt nogen af de interesserede har Bopæl uden for Færøerne, tillige i Statstidende«.
103. I Retsplejelovens § 583, 1. Stk., 2. Pkt., ændres: »Tingbogen« til: »Pantebogen«.
104. I Retsplejelovens § 584 ændres: »4 Uger« til: »8 Uger« og: »Tingbogen« til: »Pantebogen«.
105. I Retsplejelovens § 592, 1., 3. og 5. Linie, ændres: »4 Uger« til: »8 Uger«.
106. I Retsplejelovens § 593, sidste Stk., ændres: »14 Dage« til: »6 Uger«.
107. I Retsplejelovens § 596, 1. Stk., tilføjes i Linie 2 efter »29. Marts 1873 § 1«: »jfr. Lov Nr. 40 af 30. Marts 1894 § 1«, og i 2) Linie 3 efter »dertil sig sluttende Reglementer«: »og Anordning Nr. 103 af 13. August 1886 om Brandvæsenet i Thorshavn § 8«.
108. I Retsplejelovens § 597 ændres: »et Aar« til: »to Aar«.
109. Retsplejelovens § 600, 1. Stk., 1. Pkt., affattes saaledes: »Udpantning iværksættes af Fogeden for Thorshavns, Arges, Højvigs, Hvidenæs', Nolsø, Velbestads og Kirkebøes Vedkommende; uden for de nævnte Bygder foretages Udpantning af Sysselmanden, der fungerer som Foged og i alle Henseender i disse Sager træder i dennes Sted«.
110. I Retsplejelovens § 602 ændres: »Sognefogeden« til: »Sysselmanden«.
111. Til Retsplejelovens § 603, 3. Stk., føjes: »dog at Anke eller Kære imod Kendelser afsagte af Sysselmanden sker til Underretsdommeren uden Erlæggelse af Gebyr, saaledes at Fristen for Iværksættelse af saadan Anke eller Kære fastsættes til 4 Uger, og saaledes at de af Sorenskriveren (Dommeren) trafne Afgørelser kan indbringes for højere Ret efter de i foregaaende Afsnit indeholdte Regler.«
112. Retsplejelovens § 604 udgaar.
113. I Retsplejelovens § 605 udgaar: »eller . . . dens Stadfæstelse«. Endvidere udgaar: »paa Landet« og Paragraffen ud, og i Stedet for indsættes: »af Sysselmanden, i Thorshavn af Fogeden, efter at der i Uge forud har fundet Opslag Sted paa Kundgørelsestavlen paa Auktionsstedet«.
114. I Retsplejelovens § 606, sidste Pkt., udgaar Ordene: »eller, for saa vidt . . . Stadfæstelse«.

Til Paragraffen føjes: »Dog skal Anke eller Kære imod Udpantningsforretninger og Kendelser foretagne eller afsagte af Sysselmanden ske til Underretsdommeren uden Erlæggelse af Gebyr inden en Frist af 4 Uger. De af Sorenskriveren (Dommeren) herefter trafne

Afgørelser kan indbringes for højere Ret efter de i foregaaende Afsnit indeholdte Regler.

115. I Retsplejelovens § 607, 2. Stk., i Slutningen, udgaar Ordene: »eller for saa vidt Stadfæstelse».

116. Retsplejelovens § 608 a affattes saaledes:

»Med Hensyn til Udpantning for Kommuneskatter, Kongs- og Matrikulsskatter, Løjesgifter af Jord i offentlig Eje og alle andre Afgifter til det offentlige, som inddrives ved Udpantning hos Beboerne af et Sogn eller en Kommune, finder de i dette Kapitel fastsatte Regler Anvendelse med de Ændringer, som følger af den om saadan Udpantning gældende Særløvgivning.

117. I Retsplejelovens § 609, 2. Stk., ændres: »D. L. § 7—8 og 9» til: »N. L. § 7—8 og 9».

118. I Retsplejelovens § 616, 2. Stk., udgaar 1. Pkt., og i Stedet for indføjes: »For at Arrestens Retskrivning skal kunne gøres gældende over for godtroende Tredemand, saaledes at de foretagne Retshandlinger taber Gyldighed, er det nødvendigt, at Tinglysning af Arrestdekret har fundet Sted ved Skyldnerens personlige Værneting, eller hvis Arresten er gjort i fast Ejendom, ved dennes Værneting».

119. I Retsplejelovens § 634, 1. Stk., 1. Pkt., ændres: »en Uge» til: »4 Uger».

120. I Retsplejelovens § 645 ændres: »4 Uger» til: »8 Uger».

121. I Retsplejelovens § 654 tilføjes efter »Skifteloven af 30. November 1874»: »jfr. Anordning Nr. 30 af 14. Januar 1876, hvorved den nævnte Lov sættes i Kraft paa Færøerne».

122. I Retsplejelovens § 663 tilføjes efter »og 75»: »jfr. Anordning Nr. 30 af 14. Januar 1876».

123. I Retsplejelovens § 667 tilføjes efter »Lov Nr. 30 af 20. Marts 1901»: »jfr. Anordning Nr. 72 af 2. Maj 1902» og efter: »Lov Nr. 68 af 12. April 1927»: »jfr. Anordning Nr. 278 af 10. November 1927».

124. udgaar.

125. I Retsplejelovens § 673, 1. Stk., 2. Pkt., tilføjes efter »Konkurslovens § 48, 2. Stk.»: »jfr. Anordning Nr. 72 af 2. Maj 1902 og Anordning Nr. 278 af 10. November 1927».

126. I Retsplejelovens § 674 ændres: »4 Uger» til: »8 Uger».

127. I Retsplejelovens § 679 tilføjes efter: »Konkurslov af 25. Marts 1872»: »jfr. Anordning Nr. 72 af 2. Maj 1902» og efter: »Skiftelov af 30. November 1874»: »jfr. Anordning Nr. 30 af 14. Januar 1876».

128. I Retsplejelovens § 687, 1. Stk., ændres: »Landsretterne» til: »Underret».

I Paragraffens sidste Stk. ændres Ordene »Landsretsbehandling af» til: »Nævningers Medvirken bortfalder dog i», hvorhos Ordene: »bortfalder dog» udgaar.

Til Paragraffen føjes som sidste Stykke:

»Kap. 76, 77 og 86 finder med de fornødne Tilføjelser tilsvarende Anvendelse med Hensyn til de Sager, i hvilke Nævninger medvirker».

129. Retsplejelovens § 688 første Stykke, erstattes med følgende:

»Ved Underretten, henholdsvis Sørensen behandles og paaendes i første Instans uden Medvirken af Nævninger alle andre Straffesager for saa vidt disse ikke henhører under Systemenes Politiret.

Ved Systemenes Politiret behandles i 1ste Instans uden for Sydstrømø Præstegæld de Sager, der ifølge særlig Lovbestemmelse er henlagt under disse Retter.»

Retsplejelovens § 688, andet Stykke, bliver 3die Stykke og heri tilføjes

i Litra c efter „Politisager“: »herunder de ved Syslernes Politiret behandlede Sager«.

130. I Retsplejelovens § 990 ændres Ordene: »hører under Landsret eller kræver« til: »kræver Nævningers eller«, og Ordene: »for Landsret og med« ændres til: »med Nævninger og med«.
131. I Retsplejelovens § 691, andet Stykke, ændres Ordene: »ved Landsret eller under Medvirken af Domsmand« til: »under Medvirken af Nævninger eller Domsmand«.
132. I Retsplejelovens § 692, første Stykke, udgaar Ordet »endvidere« og i Slutningen af første Stykke tilføjes: »jfr. dog § 940, sidste Stykke«.
133. Til Retsplejelovens § 562 føjes som nyt 2det Stykke: »Domsmand skal medvirke, naar Anken omfatter Bedømmelsen af Beviserne for Tiltaltes Skyld, dog ikke, naar Tiltalte ved Underrettens Dom ikke er dømt højere Straf end Bøde. Naar Domsmand skal medvirke, foregaar Domsforhandlingen paa Færøerne«.
134. Retsplejelovens § 710, 1. og 2. Stk., affattes saaledes:
 »Landfogeden (Politimesteren) virker for Forfølgning af alle Forbrydelser, der ikke er henvist til Paatale af Private.
 Hvad der ved nærværende Lov er pålagt Statsadvokaten, påhviler for Færøernes Vedkommende, bortset fra Behandlingen af Ankesager ved Landsrettens Sæde i København, Landfogeden (Politimesteren), som er direkte underordnet Rigsadvokaten«.
135. Retsplejelovens § 720 affattes saaledes:
 »I alle Sager, hvis Forfølgning ikke er henvist til private (§ 825), tilkommer det Landfogeden (Politimesteren) at paatale for den dømmende Ret. Sysselmanen rejser dog Paatale i de Sager, som hører under Syslets Politiret«.
136. I Retsplejelovens § 721 udgaar de 3 første Linier: »Politimesteren tilkommer Paatale (Politisager)«, og i Stedet for sættes: »Efternævnte Sager, hvori Tiltale rejses for Underretten, henholdsvis Søretten, betegnes som Politisager«.
 I Paragraffens 1ste Afsnit indføjes efter »r. Lov Nr. 145 12. Marts 1918 § 14«: »jfr. Anordning Nr. 185 af 1. April 1921, hvorved samme Lov udvides til at gælde for Færøerne«.
- I Paragraffens 1ste Afsnit indføjes yderligere efter »bb.«: »Lov af 28. Januar 1856 angaaende Brandvæsenet i Thorshavn paa Færøerne § 18, Tyendelov for Færøerne af 16. Februar 1856 § 63, 1. Pkt., Lov Nr. 30 af 29. Marts 1878 om Ligsyn paa Færøerne § 7, Strandingslov for Færøerne Nr. 49 af 24. Marts 1899 § 19, Lov for Færøerne Nr. 36 af 28. Februar 1908 om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdomme hos Husdyrene § 17, Lov for Færøerne Nr. 63 af 1. April 1909 om Vandledninger § 5, Lov for Færøerne Nr. 68 af 1. April 1912 angaaende Sprængstoffer § 11, Lov Nr. 86 af 17. Marts 1922 om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne § 36, Lov Nr. 90, af 1. April 1925 for Færøerne om Forbud mod Fiskeri med Bundsløbevaad § 3, Lov Nr. 115 af 4. April 1928 for Færøerne om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke m. m. § 8, jfr. Lov Nr. 98 af 27. Marts 1934, Lov Nr. 169 af 18. Maj 1937 om Benyttelse af Indsøer og Vandløb (§ 17), Lov Nr. 170 af s. D. om Grandestævne m. m. (§ 17), Lov Nr. 171 af s. D. om Hegn og Markfred (§ 52) og Lov Nr. 172 af s. D. om Haugers Styrelse og Drift (§ 49)«.
137. Til Retsplejelovens § 726, 4. Stk., føjes: »jfr. § 12 c i Lov Nr. 55 af 13. April 1894 indeholdende Bestemmelser om Politiet paa Færøerne«.
137. I Retsplejelovens § 733, 2. Pkt., affattes saaledes:

»I paastrængende Tilfælde kan dog ogsaa en myndig og uberygtet Person, der ikke er antaget af Justitsministeren, beskikkes til Forsvarers».

139. I Retsplejelovens § 735, 3. Stk., sættes Punktum efter »Instans«. Resten af Stykket udgaar.

140. I Retsplejelovens § 749 Stk. 3 ændres Ordene: »Reglerne i § 169 Nr. 1 og 3« til: »Regelen i § 169 Nr. 1«.

141. Retsplejelovens § 793, 1. Pkt., affattes saaledes:

»Til at føre Tilsyn med Varetægtsfængers Behandling og Forholdene i Varetægtsfængsler udvælger Lagtinget efter Forholdstal to Medlemmer af sin Midte for 4 Aar ad Gangen.»

142. I Retsplejelovens § 795, 1. Stk. ændres: »Tinglysning« til »Tinglæsning og ved Bekendtgørelse i Aviserne«.

143. I Retsplejelovens § 796, 1. Stk., Nr. 2, indføjes efter »11. September 1839«: »jfr. Reskript af 11. November 1846«.

144. I Retsplejelovens § 877, 2. Stk., 4), ændres: »D. L. 1—2—13« til: »N. L. 1—2—14«.

145. I Retsplejelovens § 906a, 1. Stykke, 1. Punktum, ændres »Dommeren« til »Sørenskriveren (Dommeren)«, og andet og tredje Punktum udgaar. Paragraffens 1. Stk. 2. Punktum affattes saaledes: »Hver Nævning har herved een Stemme, medens Sørenskriveren (Dommeren) har lige saa mange Stemmer som Nævningerne tilsammen«. Femte Punktum affattes saaledes: »Stemme afgives først af Nævningerne og sidst af Dommeren«.

146. I Retsplejelovens § 940 føjes som nyt Stk.:

»Domme i Nævningsager paaankes direkte til Højesteret efter de i nærværende Kapitel givne Regler med de fornødne Lempelser. Andre Domme, afsagte af Underretten, paaankes til Landsret efter Reglerne i Kapitel 83.»

147. I Retsplejelovens § 947 ændres: »14 Dage« til: »4 Uger«.

148. — — — 948 — — — —

149. — — — 962 — — — »8 Uger«.

Som nye Stykker indføjes:

»Domme afsagte af en af Syslernes Politiretter kan af Tiltalte eller Landfogeden (Politimesteren) inden 4 Uger efter Dommens Afgivelse eventuelt Forkyndelse for Tiltalte, paaankes til Færøernes Overpolitiret, der bestaar af Sørenskriveren (Dommeren) som Formand og to i færøske Bygdeforhold og lignende Forhold kyndige Mænd, som beskikkes af Lagtinget for 4 Aar ad Gangen. Lagtinget beskikker tilige 2 Suppleanter.

Overpolitirettens Domme i disse Sager kan kun paaankes med Justitsministerens Tilladelse. Bestemmelsen i 2. Stk., sidste Punktum, finder tilsvarende Anvendelse. Saafremt der meddeles Tilladelse til Anke, sker denne efter de almindelige for Underretsdomme i Politisager gældende Regler«.

150. I Retsplejelovens § 963, Litra b, ændres »14 Dage« til »8 Uger«.

151. I Retsplejelovens § 965, 1ste Stykke i Begyndelsen, ændres Ordene: »Dersom Anken ikke omfatter Bedømmelsen af Reviserne for Tiltaltes Skyld« til »Dersom Domsmand efter § 692, andet Stykke, ikke skal medvirke«.

152. I Retsplejelovens § 965a, 1ste Stykke i Begyndelsen ændres Ordene: »Omfatter Anken ogsaa Bedømmelsen af Reviserne for Tiltaltes Skyld« til: »Skal Domsmand efter § 692, andet Stykke, medvirke«.

153. Til Retsplejelovens § 938 føjes som nyt Stykke:

»Kære finder i Overensstemmelse med Reglerne i § 940 Sted

til Højesteret eller til Landsret efter de i nærværende Kapitel indeholdte Regler med de fornødne Lempelser.»

154. I Retsplejelovens § 991, 5. Stk. indføjes, efter: „af 14. April 1932«:
»jfr. Lov for Færøerne Nr. 73 af 19. Marts 1930 om Motorkøretøjer § 29«.
155. I Retsplejelovens § 992, 1. Stk., indføjes efter: »af 14. April 1932«:
»jfr. Lov for Færøerne Nr. 73 af 19. Marts 1930 om Motorkøretøjer § 29.«
156. I Retsplejelovens § 1018 m. 3dje Stykke, andres Ordene: „hvis mindst 4 af Rettens Medlemmer stemmer derfor« til: „hvis et Flertal Stemmer afgives derfor«.
157. Til Retsplejelovens § 1036, 2. Stk., føjes: »jfr. Lov for Færøerne om Udpantning m. m. af 30. Marts 1894 § 16«.
158. Denne Lov træder i Kraft.....Fra samme Dato ophæves Lov for Færøerne Nr. 174 af 11. Maj 1935 om Rettens Pleje. Dog vedbliver Lov Nr. 93 af 11. April 1916 om Udgifterne i Strafferetsplejen at være gældende for Færøerne.

Nevndarálit

i

tingmáli VIII—1/1938: Brýr og lendingar.

Efter figgjarætlanini fyri økonomiska grunnin fyri 1939 eru ásettar 10.000 kr. sum studningar til lendingar og brýr.

A. Nevndin skal mæla til, at hesir studningar verða veittir undir vanligum treytum, harundir at kommunustýrin plúka seg til viðlíkahald. Tann samlaði studningurin er um 13500 kr. og nevndin heldur, at tað er neyðugt at veita hesar studningar:

1. Kunoyar kommuna.

Umboitan av bakkaunum „Suður í Røtt“, Kunoy. Kr. oyr.
Tilfar og formannsløn 200 kr.; $\frac{3}{5}$ 120.00
Kommunan er umsøkjari.

2. Klakksvíkar kommuna.

Lendistøð á Norðoyri.
Formannsløn og tilfar 608 kr.; $\frac{3}{4}$ 456.00
Umsøkjari tingmaður O. F. Joensen.

3. Lørvíkar kommuna.

Lendistøð „Úti í Bø“.
Studningur játtaður í 1936; arbeiðið byrjað í heyst; eftir kostnaðarlætlan av ing. Fonsdal; Tilfar og formannsløn 1100 kr.; $\frac{3}{4}$ 825.00
Umsøkjari Thomas Lervig o. fl.

4. Fuglafjarðar kommuna.

Fjørugardur í Fuglafløði.
Formannsløn og tilfar 620 kr.; $\frac{3}{5}$ 372.00
Umsøkjari Isak F. Jacobsen o. fl.
At flyta... 1778.00

	Flutt...	1773.00
5. Gøtu kommuna.		
<i>Kjørugarður í Syðrugøtu („Millum áirnar“).</i>		
Formannsløn og tilfar 1850 kr.; $\frac{3}{4}$		1012.50
Umsøkjari er Jacob A. M. Øre o. fl.		
6. Sjóar sóknar kommuna.		
a) <i>Byrgi fyri Kjørðará í Skúlafríði.</i>		
Formannsløn og tilfar 530 kr.; $\frac{3}{5}$		318.00
b) <i>Lendistøð í Heygstøð á Strondum.</i>		
Formannsløn og tilfar 1440 kr.; $\frac{3}{5}$		864.00
Umsøkjari Poul Johs. Poulsen o. fl.		
7. Oyndarfjarðar kommuna.		
a) <i>Heysikrari í Elduvík.</i>		
Tilfar og formannsløn 500 kr.; $\frac{3}{4}$		375.00
b) <i>Lending í Elduvík.</i>		
Tilfar og formannsløn 1800 kr.; $\frac{3}{4}$		1350.00
Umsøkjari er Joen Garðshorn o. fl.		
8. Eiðis kommuna.		
<i>Lendibrúgv við Ljósa.</i>		
Til lendibrúna við Ljósa veitir tingið sum eykastudning $\frac{2}{5}$ av 450 kr.		270.00
Umsøkjari Haus Pauli Poulsen o. fl.		
9. Vestmanna kommuna.		
a) <i>Brúgv yvir Fossáarósa.</i>		
Í 1935 veitti tingið 2130 kr. sum studning til hesa brúgv. Studningurin verður endurnýggjaður		2130.00
b) <i>Heingibrúgv „Norði í Dølum“, Vestmanna.</i>		
Tilfar og formannsløn 899 kr.; $\frac{3}{4}$		299.25
Umsøkjari Joen Pouli Djurhuus o. fl.		
10. Havnar uttanbýggja kommuna.		
<i>Eykastudning til lendingina á Argjum.</i>		
Í setuni 1937 veitti tingið ein studning uppá 1850 kr. til lendingina. Arbeiðið er liðugt. Av roknskapinum sæst, at útreiðslurnar til sand o. fl. hava verið ov lágt mettar á kostnaðarætlanini. Sum eykastudning verður veitt $\frac{3}{4}$ av muninum 582.78 kr.		437.08
11. Kollafjarðar kommuna.		
a) <i>Umveiting av lendingini á Kjalnestanga.</i>		
Tilfar og formannsløn 380 kr.; $\frac{3}{8}$		228.00
Kommunan er umsøkjari.		
At flyta...		9.056.83

	Flutt...	9.066.83
b) <i>Lendiþrágv á Signabø.</i>		
Tilfar og formannsløn 1100 kr.; $\frac{3}{5}$		660.00
Umsækjari J. C. Johansen o. fl.		
12. Kaldbaks kommuna.		
<i>Brúgv yvir „Högnadalsá“ í Kaldbak.</i>		
Tingið veitti í 1931 studning 60 kr. til hesa brúgv. Studningurin verður endurnýggjaður... Kommunan er umsækjari.		60.00
13. Hvalbiar kommuna.		
<i>Umveling av Hvalbiar Fíði.</i>		
Tilfar og formannsløn 170 kr.; $\frac{3}{5}$		102.00
14. Froðbiar kommuna.		
<i>Lendistøð „Undir Skorum“ í Froðba.</i>		
Tilfar og formannsløn 550 kr.; $\frac{3}{4}$		412.50
15. Fámjins kommuna.		
<i>Fjørugarður í Fámjin og bátadráttur.</i>		
Í fjør varð veitt Fámjin kommunu studning til fjørugarð kr. 487.50.		
Bátadrátturin var óbrúkuligur vegna brimskaða.		
Hesi arbeiði eru liðug og hava kostað:		
Tilfar og formannslønir 897 kr.; $\frac{3}{4}$		672.75
Hesin peningur verður velttur í staðin fyri studningin í fjør (kr. 487.50), sum nú verður at detta burtur.		
Kommunan er umsækjari.		
16. Sunnbiar kommuna.		
a) <i>Fjørugarður á Øyrun.</i>		
Tilfar og formannsløn 470 kr.; $\frac{3}{5}$		282.00
b) <i>Útbyggjan av ledingini á Øyrun.</i>		
Tilfar og formannsløn 2830 kr.; $\frac{3}{4}$		2122.50
Studningurin frá í fjør (870 kr.) settur burtur.		
Kommunan er umsækjari.		
17. Húsavíkar kommuna.		
Umsókn um studning til svimjingarhyl í Húsavík.....		100.00
Kommunan er umsækjari.		
Tilsamans...		13.468.68

B. Tað liggja fyri ymsar umsóknir um lendingar, hvar kostnaðurin er so stórir, at økonomisk fond við teim núverðandi inntøkum ikki hevur nóg mikið av peningi at veita, og skal nevndin mæla til, at hesar umsóknir verða goymdar og tiknar við, tá tingið fær størri inntøkur og harvið kann veita pening til nevndu endamál.

Hesar lendingar eru:

Lendingin Eiðsvík, Viðareiði, ...	23.000	Kr.
— við Eiðið í Svinoy	7.000	—
— í Kunoy	5.000	—
Lendibrugv í Oyndarfirði	11.000	—
— í Lørvík	23.500	—
Lendistøð í Rituvík	30.500	—
Bátahavn á Toftum	32.300	—
Lendistøð á Sólmundarfirði	6.000	—
Lendibrugv í Skálabotni	8.000	—
— á Morskranesi	7.000	—
— við Svínáir	4.500	—
— á Oyri	3.000	—
— í Hvalvík	8.500	—
Lendistøð í Hósvík	5.000	—
— Hesti	15.500	—
— í Sandavági	61.000	—
— í Gásadalí	3.000	—
— í Mikknesi	6.500	—
— í Skúvoy	7.000	—
— í Fámjin	6.000	—
Lendiviðurskiptini í Hvalbø (Bíðargarð) ...	7.500	—
Lendistøð í Porkeri	20.000	—
— í Sunnbø	6.000	—
— í Nólsoy	11.000	—
— við Glógv	2.000	—
— í Funningi		
— á Eiði		
— í Skálavík		

Uppskot.

Framman undan nevndu mál verða tikin til viðgerðar, tá tingið hevur fingið nýggjar inntøkur og soleiðis verður ført fyri at fremja hesu mál.

C. Ymisk bønabrøv eru komin frá einstøkum monnum um studning til lendingar og brýr og heldur nevndin, at tingið ikki kann veita studning til hesar, tá tær bert hava týðning fyri einstaklingu.

1. Joen Hansen, Sandvík, seekir um studning til eina brugv yvir ána í Sandvík.
2. Andreas O. Dam, Kollafjørður, til lendistøð.

3. Johs. F. Hansen, Kollafjørður, — —
4. Neystaeigarar — —, brimgarður á Todnest.
5. Joen Joensen, Langasand, lendibrúgv á Langasandi.
6. D. P. Poulsen, Skipanes, — — á Skipanesi.

Uppskot.

Tingið kann ikki játta studning til omanfyri nevndu mál.

- D.**
1. Umsókn frá Michel Fr. Olsen, Svínoy, um studning til umvellingararbeiði vegna brimskaða. Tingið hevur veitt vanligan studning til hettar mál í fjør.
 2. O. Schrøter-Thomsen, Sandvík o. fl. hava umsókn um leingjan av brimgarðinum í Sandvík. Málið misanbefalað av sóknarstýrinum.
 3. Haas Wang, Kaldbak, hevur umsókn um eykastudning til neystadráttur í Kaldbak. Tingið veitti vanligan studning til hetta mál í fjør.

Uppskot.

Tingið kann ikki veita studning til tey undir D. nevndu mál.

- E.**
1. Umsókn um eykastudning til sniðgætuna í Hattarvík. Tingið veitti í fjør studning til uppgongd frá strondini til neystini í Hattarvík, líkaleiðis studning til veg, ið skuldi seta uppgongdina í samband við vegin í bygdini. Hesi arbeiðir eru ikki gjørd. Málið er so ógreitt, at tað má goymast til næstu vanligu tingsetu.
 2. Umsókn frá Johannes Jacobsen o. fl. Lørvík um studning til lendistøð „Inni í Bú,“ má goymast til næsta ár.
 3. Umsókn frá Joen S. Hejneseu o. fl. um studning til lendistøðna „Inni á Støð“ verður eisini goymt til næsta ár.

Uppskot.

Tey undir E. nevndu mál verða goymd til næsta ár.

Fíggarnevndin, Tórshavn, 1. desember 1938.

Joh. M. Fr. Poulsen. O. F. Joensen. K. Djurhuus. P. M. Dam.

J. P. Davidsen. M. A. Jacobsen. Edv. Mitens.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased by 1.5 million (1990-1999) and is projected to increase by a further 1.5 million by 2010 (Office for National Statistics 2000).

There is a growing awareness of the need to address the health care needs of the ageing population. The Department of Health (1999) has identified the need to develop a new approach to the care of older people, one that is based on the principles of partnership, shared decision making, and a focus on the individual's needs and preferences. This approach is being implemented through a number of initiatives, including the development of new models of care, the recruitment and training of new staff, and the development of new services.

One of the key challenges in the development of new models of care is the need to ensure that the care is person-centred. This means that the care should be tailored to the individual's needs and preferences, and should be delivered in a way that is respectful of their dignity and autonomy. This is a challenge because the care of older people is often delivered in a way that is based on a paternalistic model, in which the health care professionals make decisions for the patient without consulting them.

Another key challenge is the need to ensure that the care is coordinated. This means that the different services that the patient may need, such as health care, social care, and housing, should be coordinated so that they work together to meet the patient's needs. This is a challenge because the different services are often delivered by different organisations, each with its own priorities and objectives.

One of the ways in which the care of older people is being improved is through the development of new models of care. These models are based on the principles of partnership, shared decision making, and a focus on the individual's needs and preferences. They are being developed in a number of different settings, including hospitals, community centres, and people's own homes.

One of the key features of these new models of care is the emphasis on the role of the patient. The patient is seen as a partner in the care process, and is involved in decisions about their care. This is a change from the traditional model of care, in which the health care professionals made decisions for the patient without consulting them.

Another key feature of these new models of care is the emphasis on the role of the community. The community is seen as a resource that can be used to provide care and support to older people. This is a change from the traditional model of care, in which the care was provided by the health care professionals.

One of the ways in which the care of older people is being improved is through the recruitment and training of new staff. This is being done in a number of different ways, including the recruitment of new staff with specific skills and experience, and the training of existing staff in new skills and techniques.

One of the key challenges in the recruitment and training of new staff is the need to ensure that the staff have the right skills and experience. This is a challenge because the care of older people is often delivered in a way that is based on a

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. VI-11/1938:

Minnstaløn fyri langfarafiskimenn.

I Skrivelse af 11. Oktober 1938 andrager Færøernes Socialdemokrati Tinget om at faa en Ordning i Stand, hvorefter de færøske Langfartsfiskere, som har Forsørgerpligt, kan erholde garanteret en Mindstefortjeneste. Der anføres, at det for enkelte Fiskerskibes Vedkommende tit sker, at Fiskeriet mislykkes grundet Fiskeøde eller tilstødende Uheld. Fiskerne med disse Skibe gaar helt eller delvis Gilp af deres Fiskerifortjeneste, og Familien er som Følge heraf udsat for at lide Nød. Skal dette undgaas, maa den stedlige Købmand træde hjælpende til ved at yde vedkommende Fisker nogen Kredit. Men som Regel er Købmanden ikke i Stand til i Længden at give denne Kredit. Resultatet heraf vil uvægerlig blive det — herpaa kan anføres mange Eksempler — at Fiskeren synker dybere og dybere i Gæld til Købmanden, som tilslidst maa kapitulere, idet han som Følge af sin store Kreditgivning ikke kan opfylde sine Forpligtelser overfor sine Kreditorer. Dette uholdbare Forhold ndmarver vort Samfund og tvinger det offentlige før eller senere til at tage Affære.

I Andragendet fremhæves det som uforvarsligt, at vor Ungdom ved disse elendige Forhold udsættes for at underernæres, og at det hvert Aar kan indtræffe med flere Falliter, saa Dødens Fred i lange Tider kommer til at herske der, hvor der før var Liv og Virksomhed.

Andragerne anfører som almindelig anerkendt, at Samfundet af nationalekonomiske saavel som af menneskelige Hensyn bør sikre Borgernes en Mindstefortjeneste. I denne Forbindelse henvises til Arbejdsløshedsunderstøttelse i det øvrige Kongerige, ligesom der henvises til den norske Stats Garanti af en Mindstefortjeneste paa 20 Kr. om Ugen til Fiskere med Forsørgerpligt, og det betones i Andragendet, at de færøske Fiskere i lige saa høj Grad som de norske Fiskere trænger til at erholde en Garanti for en Mindstefortjeneste.

I Andragendet foreslaas, at Tinget under Behandlingen af den nye Finansordning maa tage under Overvejelse en Ordning, hvorefter en Lang-

fartsfisker med Forsørgerpligt kan erholde Garanti for en Mindsteløn paa 20 Kr. om Ugen under sin Fraværelse fra Hjemmet i Anledning af Fiskeri. Det samlede Tilskud til den enkelte Fisker foreslaas begrænset til 200 Kr.

Som Grundlag for denne Garanti har Andragerne tænkt, at Fiskerne betaler $1\frac{1}{2}\%$ af deres Fortjeneste til et Fond, hvortil Staten yder et tilsvarende Beløb og garanterer for, i Tilfælde af at det aarlige Kontingent og Renterne af Grundfondet ikke er tilstrækkelige til at opfylde Garantien, at betale den manglende Del af det garanterede Tilskud. Kopi af Andragendet er af Andrageren tilstillet Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag til Erklæring.

Føroya Fiskimannafelag giver Andragendet sin bedste Anbefaling.

Suðuroyar Fiskimannafelag udtaler, at det, under Forudsætning af at der af Føroya Fiskaexport ydes det, der fra færøsk Side skal ydes til paatænkte Garantifond, anbefaler Andraget paa det bedste.

Udvalget, hvortil nærværende Sag er henvist, skal udtale:

Det i Andragendet rejste Spørgsmaal er af højaktuel Interesse, idet Fiskernes Fortjeneste i de seneste Aar har ligget paa et saa lavt Stade, at det for Familieforsørgere har været umuligt at faa Udgifter og Indtægter at balancere.

Spørgsmaalet om at yde Langfartsfiskerne, der er Forsørgere, Støtte til Lindring af deres Hjemms fortvivlede Kaar, har derfor ganske naturligt meldt sig ogsaa paa Færøerne. Staten har ogsaa to Gange ydet trængende Fiskere ekstraordinær Støtte i Form af direkte Tilskud. Men der er ikke blevet bragt nogen Ordning, som til enhver Tid hjemler Fiskere, der har Forsørgerpligt, den paakrævede Hjælp.

Med Fiskere, der har Forsørgerpligt, forstaas Familiefædre, ugifte Fiskere, hvis Fædre er døde eller bevislig (Lægeattest) er uarbejdsdygtige paa Grund af Sygdom, og som kan dokumentere, at deres Aarsfortjeneste medgaar til Familiens Underhold. Med Langfartsfiskere forstaas alle Fiskere, der driver Fiskeri uden for de færøske indre Farvande, ved Island, Grønland, Bjørnøen og Svalbard o. s. v.

I Norge, hvor Fiskernes Fortjeneste de sidste Aar har ligget lige saa lavt som paa Færøerne, har Staten oprettet et Garantifond for Parts- eller Procentfiskere med Forsørgerpligt.

Dette Garantifond yder Forskud paa Fangstudbyttet til det procentlønnede Mandskab. Forskudet udgør 20 Kr. om Ugen for Mandskab paa hel Lod, som udbetales hver 14. Dag i Tiden mellem Skibets Afrejse og Hjemkomst kontant gennem Rederne til den, som af vedkommende Fisker har faaet Fuldmagt til at hæve Beløbet. Efter endt Tur fradrager Rederne de ydede Forskud i hver Mands Tilgodehavende efter nærmere angivne Regler og indbetaler dem til Grundfondet. Forsaavidt der ikke er Dækning i Fangstudbyttet for de ydede Forskud, bortfalder Fondets Krav paa Refusion endeligt, men Fondet kan i saa Fald selvfølgelig kræve nærmere Indberetning og Røgnskabsoversigt over Turen.

Regner vi med en Fiskerisæson paa 6 Maaneder, drejer det sig altsaa om en Garanti af en Minimumsfortjeneste til een norsk Fisker paa $26 \times 20 = 520$ Kr.

De færøske Fiskeres Gennemsnitsfortjeneste har vist næppe, selv i de værste Kriseaar, ligget under 400 Kr.

For de færøske Fiskeres Vedkommende vilde en Garanti af 20 Kr. om Ugen for en Sæson paa 26 Uger og med en Fiskerifortjeneste paa 400 Kr. dreje sig om en Ydelse af Garantifondet til Forsørgeren paa $520 \text{ Kr.} - 400 \text{ Kr.} = 120 \text{ Kr.}$ Varer Sæsonen 7 Maaneder eller $30\frac{1}{2}$ Uge, vil Garantiydelsen dreje sig om et Beløb paa $30,5 \times 20 - 400 \text{ Kr.} = 210 \text{ Kr.}$

Fastsætter man Maksimumsgrænsen for Garantifondets Ydelse til den

enkelte Langfartsfisker, der har Forsørgerpligt, at ligge omkring Forskellen mellem 20 Kr. om Ugen og Minimumsgrænsen for, hvad Gennemsnitsfortjenesten for Skibsfiskerne kan blive et Kriseaar af lignende Art, som vi har haft de sidste Aar, undgaar man den Anke imod Garantiordningen, at den kan animere en Del Fiskere til ikke at være interesseret i at anstrenge sig og lægge den paakrævede Energi i Arbejdet. Den Tanke kan nemlig opstaa, at enkelte Fiskere, ifald Garantien ydes ubetinget, kan ræsonnere som saa, at det i Grunden gør ingen Forskel, med hvilken Energi de arbejder.

Man anser det derfor for rigtigt at sætte Maksimumsgrænsen for Garantifondets Ydelse til en enkelt Fisker til 200 Kr. Med en normal personlig Indsats under Udøvelsen af Fiskeriarbejdet vil den enkelte Fisker, selv i et Kriseaar, ved Garantien kunne erholde de 20 Kr. om Ugen. I Sygdomstilfælde eller ved Forlis, i hvilke Tilfælde Fiskeren er afskaaret fra at tjene noget ved uget Arbejde, regner man med, at han er hjemme igen, inden 10 Uger er gaaet fra Skibets Forlis eller Sygdommens Indtræden. Han vil i saa Fald være berettiget til at erholde fulde 20 Kr. om Ugen udbetalt af Fondet under Opholdet ombord og Hjemreisen.

Da der her er Tale om en Kriseforanstaltning, anser man det for naturligt at gaa samme Vej, som man er gaaet i Norge, nemlig at henstille til Staten at yde Fiskere, der har Forsørgerpligt, et i Forhold til Fiskeriuddyttet nærmere fastsat Tilskud igennem et til samme Formaal oprettet Garantifond.

Man anser det ogsaa — som i Andragendet antydtes — for rimeligt og analogt med Arbejdsløshedsunderstøttelsen, at Fiskerierhvervet ogsaa yder Kontingent til dette Fond, og da den enkeltes Kontingent til Fondet helst bør staa i Forhold til hans Andel i Produktionen, er man under Overvejelserne om den Form, der bør anvendes, standset ved Tanken om Indførelsen af en Fiskeeksportafgift, som efter Lagtingets nærmere Bestemmelser skal kunne benyttes dels til omskræve Garantifond, dels l. Eks. til den paatænkte Hjælpesfond for syge og uarbejdsdygtige Fiskere. En saadan Ordning er praktisk, og hvis man gaar ind for den, let gennemførlig, idet for Tiden al Saltfiske- og Klipfiskeproduktion, som, med Undtagelse af lidt Ferskfisk, praktisk talt er vor eneste Produktion indenfor Fiskeriet, bliver solgt gennem Føroya Fiskeexport.

Med Hensyn til Inddrivelsen af Eksportafgiften vil man hovedsagelig komme til at have med dette Organ at gøre, hvilket simplificerer Eksportordningen meget og gør den langt enklere, end den vilde komme til at blive i Tilfælde af, at hver enkelt Producent optraadte som Eksportør. Ferskfiskeeksporten skal selvfølgelig ogsaa betale Eksportafgift. Denne indkræves fra hver enkelt færsk Ferskfiskeeksportør, der sælger sin Fangst paa det indenlandske Ferskfiskemarked.

Henvisende til foran anførte gaar Udvalget ind for, at der ved Kontingent fra Staten og Fiskerierhvervet oprettes et Garantifond, hvis Formaal altsaa skal være at yde Fiskere med Forsørgerpligt et til det i foran anførte svarende Tilskud i Tilfælde af Skibsforslis, mislykket Fiskeri eller under andre tilstødende Omstændigheder, der medfører vedkommende Fiskers Tab af Aarsfortjenesten.

Man anser det for rimeligt, at Staten yder $\frac{2}{3}$ og Fiskerierhvervet $\frac{1}{3}$ af det aarlige Bidrag til Fondet. Men da man er nødt til at fiksere Maksimumsgrænsen for Erhvervslivets Ydelse til Garantifondet, er det nødvendigt, at Staten, som af Andragerne antydtes, yder det manglende Beløb i Garantifondets Overholdelse af sine Forpligtelser.

Forslag.

Lagtinget andrager Regeringen om, at uedenstaaende Forslag til Lov
1) om Garanti for Fiskeres Fortjeneste, 2) om Ændring i Lov om Ind- og
Udførsel af Fisk maa blive gennemført ved Regeringens gunstige Foranstaltning.

Udvalget angaaende visse finansielle Forhold paa Færøerne,

den 9. December 1938.

P. M. Dam, A. Samuelson, Johan Poulsen, K. Djurhuus,

Edw. Mitens, J. Kallsoy, J. P. Davidsen.

Forslag til Lov for Færøerne

om

Garanti for Fiskeres Fortjeneste.

§ 1.

Ved Ministeriet for Landbrug og Fiskeri's Foranstaltning oprettes der
et Garantifond for Fiskerierhvervet paa Færøerne i Overensstemmelse med de
i de følgende §§'er indeholdte Bestemmelser, saaledes at Ministeriet for Land-
brug og Fiskeri bemyndiges til at træffe de nærmere Bestemmelser, der er
nødvendige til Lovens Gennemførelse.

§ 2.

Garantifondens Indtægter bestaar af de Tilskud, der efter Ministeriet
for Landbrug og Fiskeri's Bestemmelse ydes af en i Medfør af Lov om Ind-
og Udførsel af Fisk opkrævede Afgift for Udførsel fra Færøerne af Fisk, og
af de Tilskud, der bevilges af Statskassen.

Tilskudene til Garantifonden skal saa vidt muligt fastsættes saaledes, at
 $\frac{1}{4}$ af de hvert Aar fornødne Beløb ydes af Udførselsafgiften og Resten af
Statskassen.

§ 3.

Af Garantifondens Midler ydes der efter nærmere af Ministeriet for
Landbrug og Fiskeri efter indhøvet Udtalelse fra Færøernes Lagting truine
Bestemmelser om fornødent de Fiskere, som driver Fiskeri uden for de indre
færøske Farvande med Fartøjer, hjemmehørende paa Færøerne, og som for-
sørger andre, et saa stort aarligt Tilskud — dog ikke ud over 200 Kr. aar-
ligt for hver Fisker — til deres Fortjeneste ved saadant Fiskeri som nævnt,
at denne Fortjeneste hvert Aar udgør et vist Beløb.

§ 4.

Garantifonden bestyres under Ministeriets og Lagtingets Tilsyn af en

Bestyrelse paa indtil 5 Medlemmer, hvoraf Ministeriet vælger de 3 og Lagtinget 2.

Med Revision og Decision af Fondens Regnskaber, der offentliggøres hvert Aar, forholdes som med de øvrige af Lagtinget reviderede og besluttede Regnskaber. Afskrift af Regnskabet tilstilles Ministeriet for Landbrug og Fiskeri, Finansministeriet og Amtmanden over Færøerne.

§ 5.

Den Lov træder i Kraft den . . .

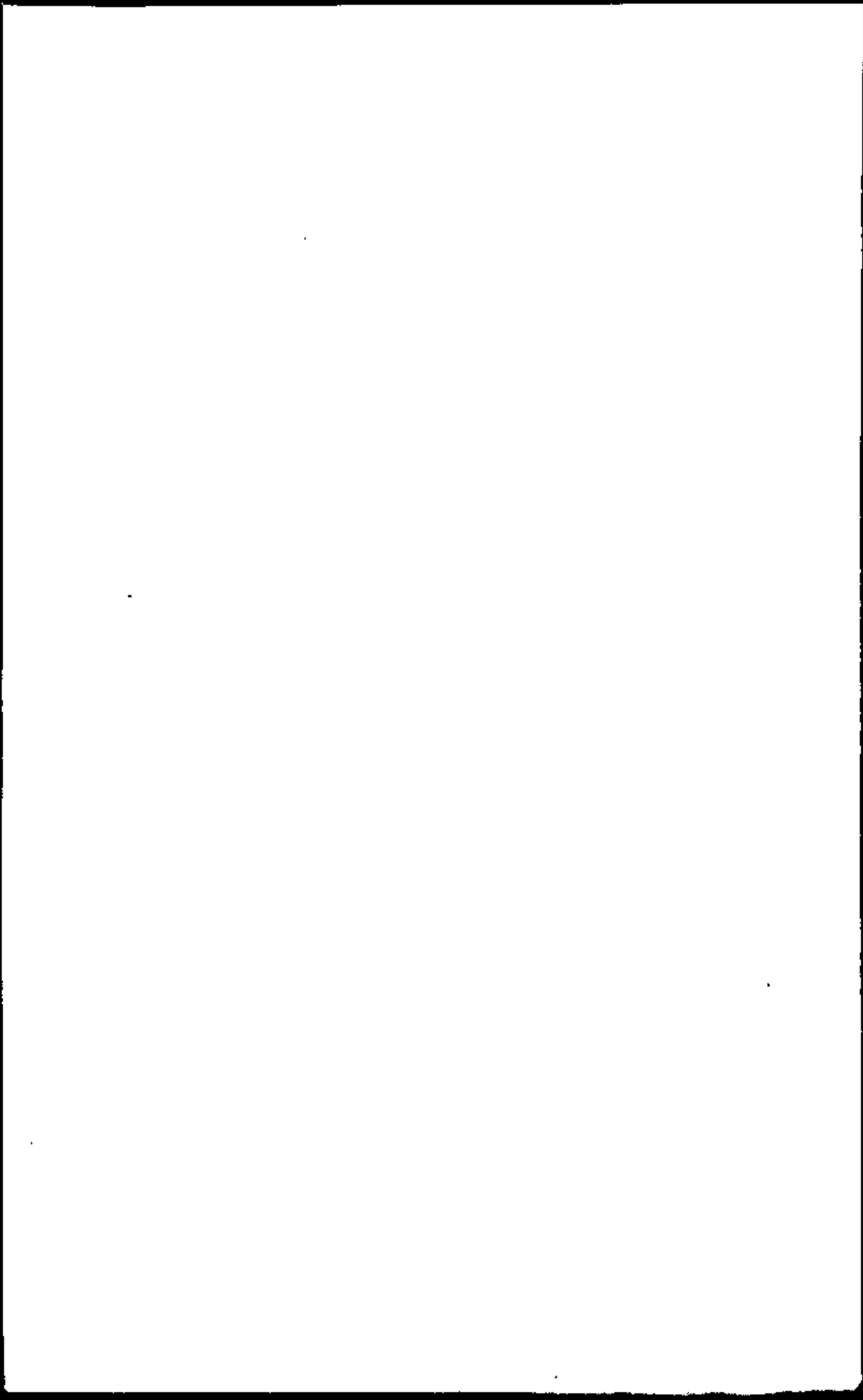
Forslag til Lov

om

Ændring i Lov om Ind- og Udførsel af Fisk.

Til § 1 i Lov om Ind- og Udførsel af Fisk føjes som sidste Stykke:

„Ministeren for Landbrug og Fiskeri bemyndiges derhos til at bestemme, at der saavel ved Udførsel fra Færøerne af Fisk som ved direkte Landing i Udlandet af Fisk, der er fanget fra Fartøjer hjemmehørende paa Færøerne, opkræves en Afgift, hvis Provenue efter Fradrag af de med Opkrævningen forbundne Udgifter efter Ministerens nærmere Bestemmelse kan anvendes som Tilskud til Garantifonden for Fiskerierhvervet paa Færøerne og til de færøske Fiskeres Hjælpefond.“

Udvalgsbetænkning

1

A. Lagtingssag Nr. XIII-53/1938:

Studn. til tuberklaskjúkar fiskimenn.

B. Lagtingssag Nr. VI-20/1938:

Studn. til hjálpargrunn fyri óarbeiðsfórar fiskimenn.

C. Lagtingssag Nr. XIII-43/1938:

Studn. til »Suðuroyar fiskimannafelags« hjálpikassa.

ad A.

Færøernes Socialdemokrati har i Skrivelse af den 10. Oktober 1938 andraget Lagtinget om at foranledige, at Fiskere, som paa Grund af Tuberkulose har maattet opgive Fiskeriet, og som derved er gaaet Glip af den til Bestridelse af Udgifterne til Livets Ophold paakrævede Indtægt, erholder en aldeles paakrævet Understøttelse.

ad B.

Bestyrelsen for „Hjálpargrunnur fyri óarbeiðsfórar fiskimenn“, stiftet af Føroya lærarafelag, Føroya Fiskimannafelag, Føroya Skipara- og navigatørfelag, Færøernes Rederiforening samt Redaktørerne for de politiske Blade her paa Øerne, har i en Skrivelse af den 29. Oktober 1938 andraget om et betydeligt Tilskud til „Hjálpargrunnin“.

Der anføres, at den færøske Presse har rejst Spørgsmaalet om nævnte Hjælpefond til syge og uarbejdsføre Fiskere. Paa Olajmøderne i Aar vedtog Føroya lærarafelag at yde 700 Kr. til et saadant Fond. Siden er der blevet arbejdet videre med Sagen, bl. a. blev der indsamlet Penge til Fondet. Lørdag den 29. Oktober d. A. blev der afholdt Stiftelsesmøde.

„Hjálpargrunnur fyri óarbeiðsfórar fiskimenn“ blev stiftet med følgende Grundfond:

Fra Føroya lærarafelag.....	700 Kr.
— Føroya Fiskimannafelag	7000 —

Fra Føroya skipara- og navigatørfelag.....	2000 Kr.
— 500 Kr. aarlig i 5 Aar.....	2500 —
— Færøernes Rederiforening 700 Kr. aarlig i 3 Aar.	2100 —

Ialt: 14300 Kr.

I Bestyrelsen for Fondet er valgt Richard Long, Formand, Formand for Føroya Fiskimannafelag Poul Juul Djurhuus, Formand for Føroya skipara- og navigatørfelag Ole Jacob Jensen, Forfatter William Heinesen og Redaktør G. L. Samuelsen, Næstformand.

Andragendet motiveres med: „Mange Familier er haardt trængende, grundet Forsørgerens pludselige Sygdom og Arbejdsdygtighed, idet der ikke gives dem Adgang til nogen Hjælp.“

Der anføres, at Fondet vil arbejde sammen med Føroya felag móti tuberklasjúku og iøvrigt hjælpe nødstedte Fiskere, saa langt Midlerne strækker. Der anmodes om, at Lagtingets Revisor maa revidere Regnskabet og paase, at Fondets Vedtægter overholdes.

Til sidst bemærker Andrageren, at man fra Fondets Side har anmodet Suðuroyar Fiskimannafelag om at vælge et Medlem i Bestyrelsen, men S. F. har afslaaet Tilbudet, idet Foreningen allerede selv har stiftet en lignende Hjælpefond for Suðuroy.

Ifølge Fondets Vedtægter, der findes hoslagt, agtes dets Midler anvendt saaledes: Til Understøttelse indtil Halvdelen af Fondets aarlige Indtægter, den anden Halvdel tilfalder Grundfondet, som er urørligt, indtil det har naaet en Størrelse af 50.000 Kr., hvorefter Bestyrelsen udarbejder nye Regler for Uddelingen af Understøttelsen.

ad C.

I Skrivelse af 30. September d. A. har Suðuroyar Fiskimannafelag andraget Lagtinget om

- 1) at ansøge Regeringen om, at der maa indrømmes Færinger mere Frihed i Grønland, saaledes at de færøske Fiskere beholder samme Rettigheder i Grønland som de har paa Island, ved Svalbard og Hjørnesøen,
- 2) at man fra Tingets Side yder en af Suðuroyar Fiskimannafelag oprettet Hjælpekasse for trængende Fiskere, kaldet Suðuroyar Fiskimannafelags Hjælpekasse, et aarligt Tilskud, svarende til det Beløb, Kassen beholder aarlig fra sine Medlemmer.

Foreningen har til Stiftelse af Hjælpekassen ydet 1000 Kr.

Udkast til Vedtægt for Hjælpekassen er vedlagt Andragendet. Foreningen erklærer sig villig til at ændre disse i Henhold til mulige Ønsker fra Ministeriet. Ifølge dette Udkast vil S. F. paalægge sine Medlemmer at staa som Medlemmer af Hjælpekassen, hvis Medlemskontingentet er fastsat til 2 Kr. pr. Medlem om Aaret. Ogsaa udenfor S. F. staaende Personer kan indmelde sig som støttende, men ikke som nydende Medlemmer af Kassen. For disses Vedkommende fastsættes Kontingentet til 1 Kr. om Aaret.

Amtet har tilstillet Lagtinget et i samme Anledning af Suðuroyar Fiskimannafelag til Ministeriet for Landbrug og Fiskeri indgivet Andragende, hvori S. F. søger om, at Staten maa yde Suðuroyar Fiskimannafelags Hjælpekasse et fast aarligt Tilskud samt anerkende Hjælpekassen som statsautoriseret med samme Ret som mulige tilsvarende Støtteforanstaltninger for danske Fiskere har. Suðuroyar Fiskimannafelags Andragende til Lagtinget og Ministeriet motiveres med Fiskernes vanskelige og trange Kaar, særlig naar Sygdom og Arbejdsløshed indtræffer. —

Udvalget, der har faaet nærværende Sager til Behandling, udtaler:

Man kan uforbeholdent slutte sig til det af Andragerne anførte vedrørende Trangeu til Etablering af et Fond for syge og uarbejdsdygtige Fiskere. Man paaskønner det Initiativ og den ret store Offervilje, man fra privat Side har vist denne Sag. Hjælp til syge og uarbejdsføre Fiskere har Tingets varmeste Interesse og Opmærksomhed.

Tinget har i Fjor vedtaget at anmode Regeringen om at foranledige fastsat ved Lov for et Tidsrum af 3 Aar, at ingen Fisker kan komme om Bord i færøsk Fiskerskib, undtagen han medbringer Attets for ikke at være lidende af Tuberkulose. Dette Krav vil uvægerlig foranledige, at adskillige Fiskere bliver tvunget til at tage hjem igen uden at vide sig nogen Vej ud af den Haabløshed, der møder dem i Hjemmet med Kone og Børn, der paa Grund af deres Forsørgers Hjemsendelse er blevet afskaaret fra at erholde det allernødvendigste til Livets Opbold. Selve deres Eksistensgrundlag er blevet tilintetgjort.

Selvom man fuldtud berettiget kan sige, at det ikke alene er af samfundsmæssige og sundhedsmæssige Hensyn, men ogsaa af Hensyn til vedkommende Fisker selv og hans Familie, at man fra Tingets Side er gaaet ind for en lovbefalet Lægeundersøgelse af Fiskerne, idet det jo selvfølgelig er af allerstørste Betydning for vedkommende syge Fisker og hans Familie, at han hurtigst muligt kommer under kyndig Lægebehandling, har den syge dog — henvisende til de af Lagtinget foranledigede Bestemmelser, der sendte ham hjem igen og nægtede ham Deltagelse i Arbejde sammen med andre Fiskere — et ufravigeligt Krav paa, at det offentlige maa træde hjælpende til, saa han med Familie ikke er prisgivet den værste Elendighed og Nød.

Man er saaledes ganske klar over, at Tinget er forpligtet til at yde de syge og nødstedte Fiskere den bedst mulige Støtte. Men det vil være uhensigtsmæssigt for Tinget at sprede sig i denne Sag og eventuelt fordele Tingets Ydelser til flere forskellige Foreninger og Fonds til Administration og videre Fordeling. Tinget kan formentlig i denne Sag kun holde sig til eet administrerende Organ, og det forekommer Udvalget rigtigst, at alle de Midler, man fra privat saavel som fra offentlig Side kan tilvejebringe til det her omhandlede veldædige Øjemed, administreres af samme Organ. Man gaar derfor stærkt ind for, at samtlige de til Hjælp for syge og trængende Familier paa Færøerne tilvejebragte Midler samles i eet Fond med eet administrerende Organ, hvortil man fra privat som fra offentlig Side ogsaa fremtidig yder Bidrag.

Da Føroya felag móti tuberklasjúku allerede har arbejdet i mange Aar og følgelig man have indhøstet værdifulde Erfaringer og indgaaende Kendskab til de af Tuberkulosen og andre Sygdomme ramte Familier, og Foreningen ogsaa fremtidig gennem sit Arbejde vil forøge sine Erfaringer og befæste sit intime Kendskab til de enkelte syge og deres Familier, anser man det for naturligt, at denne Forening vælger eet Medlem af Hjelpefondets Bestyrelse, hvis Sammensætning lovrigt bør bestemmes af Ministeriet, Lagtinget og de respektive andragende Foreninger. Der skal selvfølgelig oprettes særlige Vedtægter for Fondet.

Udvalget gaar ud fra, at Andragerne — hvis eneste Formaal selvfølgelig er at opnaa den for de syge og uarbejdsføre Fiskere og deres Familier mest tilfredsstillende Ordning — er indforstaaet med, at alle til dette Formaal indsamlede og bevilgede Midler samles i eet Fond.

Der er jo Tale om Hjælp til Udøverne af Fiskerierhvervet. Man anser det derfor for rigtigst, at der af den samlede Fiskeriproduktion ydes Bidrag til omtalte Fond, hvorfor man foreslaar, at Kr. 25.000 af en paatænkt Fiskeexportafgift aarlig indgaar i Fondet.

Man anser det ligeledes for rimeligt at Staten til det her omhandlede sociale Formaal yder lige saa meget, som der bliver ydet fra færøsk Side.

Forudsat at de respektive Foreninger gaar ind for en saadan Ordning, at man fra Lagtingets Side gaar med til at yde 11.400 Kr. det første Aar og 10.000 Kr. aarlig de efterfølgende 9 Aar eller Renterne af denne Kapital, saa længe Fondet er i Virksomhed, til et saadant Fond, at Staten insædekommer et Andragende om i 10 Aar til Fondet at yde et aarligt Bidrag paa 43.200 Kr. (ca. det Beløb, man regner med fra færøsk Side), at det lader sig gøre ved en særlig Anordning, at der til Fondet anlægges 25.000 Kr. af Provenuet af en Fiskeexportafgift at Føroya Fiskimannafelag er villigt til at paaligne sine Medlemmer samme aarlige faste Ydelse til Fondet som Suðuroyar Fiskimannafelag har tilpligtet sine Medlemmer at erlægge til Foreningens Hjælpefond, nemlig 2 Kr. pr. Medlem, og at det aarlige Understøttelsesbidrag fastsættes til 25.000 Kr., vil Fondet i Løbet af 10 Aar komme til at hvile i sig selv, hvilket fremgaar af følgende:

Det første Aars Bidrag til Grundlæggelse af Fondet:

Suðuroyar Fiskimannafelag.....	1.000 Kr.
Føroya lærarafelag.....	700 —
Føroya Fiskimannafelag.....	7.000 —
Føroya skipara- og navigatørfelag.....	2.000 —
Færøernes Rederiforening.....	700 —
	11.400 Kr.

Lagtinget..... 11.400 —

Fra færøsk Side..... 22.800 Kr.

- Statens Side..... 22.800 —

Ialt: 45.600 Kr.

Det aarlige Bidrag, man regner med i de 9 følgende Aar (dog vil, ifølge foran anførte, Rederiforeningens Bidrag udgaa det 3. Aar og Føroya skipara- og navigatørfelags Bidrag det 6. Aar):

25.000 Kr. af Provenuet af Fiskeexportafgiften.....	25.000 Kr.
Fra Fiskeriforeningerne: 2 Kr. pr. Medlem.....	7.000 —
- Rederiforeningen.....	700 —
- Skipara- og navigatørfelagið.....	500 —
- Færøernes Lagting.....	10.000 —

Fra færøsk Side..... 43.200 Kr.

Fra Statens Side..... 43.200 —

Ialt: 86.400 Kr.

Herefter vil Fondets Midler stille sig saaledes:

Kontingent og Grundfond med Rente:		Til Disposition (Udbetaling)		Grundfonden: Kr.
1. Aar: 45.600,00	÷	25.000 Kr.	—	20.600,00
2. — 107.824,00	÷	25.000 —	—	82.824,00
3. — 172.536,96	÷	25.000 —	—	147.536,96
4. — 239.138,44	÷	25.000 —	—	214.138,44
5. — 308.403,98	÷	25.000 —	—	283.403,98

Kontingent og Grundfond med Rente:			Til Disposition (Udbetaling)			Grundfonden: Kr.		
6.	—	380,440,14	:-	25,000	—	=	355,440,14	
7.	—	454,857,75	÷	25,000	—	—	429,857,75	
8.	—	532,252,06	÷	25,000	—	=	507,252,06	
9.	—	612,742,14	÷	25,000	—	=	587,742,14	
10.	—	696,441,83	÷	25,000	—	=	671,441,83	

Den årlige Rente af Grundfonden er nu:

Kr. 26.856,07.

Biliver ikke hele den til Udbetaling afsatte Sum opbrugt det enkelte Aar, overføres det tilbageværende Beløb til næste Aars Disposition.

Ret til Understøttelse bør alle ubemidlede syge og uarbejdsføre Fiskere og deres Familier have, fortrinsvis dog de Fiskere, der i Henhold til omtalte Bestemmelser om Lægenundersøgelse er blevet nægtet Deltagelse i Fiskeri om Bord i Fiskerskibe.

I Besvarelse af Suðuroyar Fiskimannafelags Andragende vedrørende Grønlandsspørgsmaalet henvises til Lagtingssag Nr. VI-1/1938, hvor Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om Erholdelse af forskellige Rettigheder for danske Fiskere i Grønland.

Vedrørende den af Amtmanden tilstillede foranstaaende omtalte Sag foreslaas svaret Amtmanden ved Henvisning til nærværende Betænkning, hvis Forslag man haaber maa vinde Amtmandens Tilslutning.

Efter Udvalgets Formening bør Vedtægterne for efternævnte Fond — foreslaas kaldet „Hjálpargrunnur Føroya Fiskimanna“ — indeholde følgende Bestemmelser:

Vedtægter for Hjálpargrunnur Føroya Fiskimanna.

§ 1.

Fondets Navn er „Hjálpargrunnur Føroya Fiskimanna“. Dets Hjemsted Tórshavn paa Færøerne.

§ 2.

Fondets Bestyrelse bestaar af 3 Medlemmer, hvoraf 1 vælges af Ministeren for Landbrug og Fiskeri efter Forhandling med Indenrigsministeren, 1 af Færøernes Lagting blandt de Personer, der bringes i Forslag af de private Foreninger og Institutioner, som yder årlige eller dog fleraarige Tilskud til Fondet, og 1 af Bestyrelsen for „Føroya folag móti tuberklaskjúku“ indenfor denne Bestyrelses egen Midte. Fondets Bestyrelse vælger selv sin Formand. Udtræder noget Medlem af Bestyrelsen, vælges et nyt Medlem efter foranførte Reglar. Bestyrelsen fastsætter selv sin Forretningsorden. Hvervet som Bestyrelsesmedlem er ulønnet; det samme gælder Hvervet som Formand for Bestyrelsen. Bestyrelsen kan dog antage lønnet Medhjælp i det strengt fornødne Omfang. De fornødne Udgifter til Kontorhold kan afholdes forlods af det til Uddeling bestemte Beløb.

§ 3.

Af Fondets årlige Indtægter — om fornødent suppleret med et Beløb af indtil 25000 Kr. årlig i de første 10 Aar af Fondets Kapital — kan der ydes Hjælp til Fiskere, som paa Grund af Sygdom eller af lignende Aarsag er ude af Stand til at ernære sig ved Fiskeri, og som ikke paa anden

Maade kan skaffe sig og sine det fornødne til Livets Ophold uden at modtage Fattighjælp eller anden Form for offentlig Forsorg; Hjælp skal fortrinsvis ydes saadanne Fiskere, som paa Grund af Tuberkulose ikke kan faa Adgang til Skibsfiskeri.

Bestyrelsen træffer i hvert enkelt Tilfælde Bestemmelse om, paa hvilken Maade og i hvilket Omfang Hjælpen skal ydes. Bliver ikke hele det til Uddeling i et Regnskabsaar disponible Beløb udbetalt, kan det resterende Beløb uddelles i næste Regnskabsaar.

§ 4.

Fondets Kapital, der bortset fra det i § 3 nævnte Beløb af indtil 25000 Kr. aarlig i 10 Aar stedsø skal forblive urørt og anbringes efter de i det øvrige Land til enhver Tid gældende Regler om Anbringelsen af umyndiges og andre under offentlig Bestyrelse eller offentligt Tilsyn staaende Midler, bestaar af de af Staten, Færøernes Amtskommune, private Foreninger og Institutioner eller andre hertil skønkede Midler. Fondets Værdipapirer forsynes af Amtmanden over Færøerne med Paategning om, at de ikke uden hans Samtykke maa overdrages, pantsættes eller kvitteres; Amtmanden er efter aflagt Regnskab pligtig at hæve disse Prohibitivpaategninger i det fornødne og efter Vedtægterne tilladte Omfang.

§ 5.

Fondets Bestyrelse skal for hvert Regnskabsaar, regnet fra den 1. April til den 31. Marts, aflægge et behørigt affattet, specificeret, dokumenteret og underskrevet Regnskab over samtlige Fondets Indtægter og Udgifter ledsaget af en kortfattet Beretning om Fondets Virksomhed og af et Kapitalregnskab for Fondet, udvisende Kapitalens Anbringelse ved Regnskabsaarets Begyndelse og Slutning og de i Regnskabsaarets Løb stedfundne Forandringer med Hensyn til Kapitalen; i Kapitalregnskabet opføres de Fondet tilhørende Værdipapirer, hver Art for sig saavel med nominel Værdi som med Kursværdi og Indkøbs- eller Salgspris.

Regnskabet revideres og decideres ved Foranstaltning af Færøernes Lagting, der sender en Afskrift af Regnskabet og af Beretningen til Amtmanden over Færøerne tilligemed Underretning om Revision og Decision. Revisionen omfatter ogsaa Eftersyn af de Fondet tilhørende Værdipapirer og Penges beholdninger mindst een Gang aarlig.

§ 6.

Fondets Bestyrelse drager Omsorg for, at Regnskabet hvert Aar trykkes og offentliggøres i den til Optagelse af retslige og andre offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne autoriserede Tidende, dog med Udeladelse af Navnene paa de understøttede Personer, og at et Eksempplar af det trykte Regnskab med Beretning tilstilles Bidragsyderne og andre interesserede.

Bestyrelsen er berettiget og forpligtet til paa Begæring herom at meddele Amtmanden og Kommunalbestyrelserne eller disses sociale Udvalg Underretning om den Hjælp, der er ydet eller agtes ydet bestemte, navngivne Personer, men har iøvrigt Pligt til at iagttage Tavshed herom.

§ 7.

Disse Vedtægter kan kun ændres med Samtykke af Færøernes Lagting.

Forslag.

- I. 1) Tinget gaar ind for Oprettelsen af den i nærværende Betænkning nærmere beskrevne „Hjálpargrunnur Føroya Fiskimanna“.

- 2) De i Betænkningen foreslaaede Vedtægter for „Hjálpargrunnur Føroya Fiskimanna“ godkendes af Tinget.
- 3) Af Amtfondens Midler yder Tinget „Hjálpargrunnur Føroya Fiskimanna“ følgende Tilskud:

For Aaret 1938	4 $\frac{1}{10}$	af Kr.	11.400
— — 1939	4 $\frac{1}{10}$	- -	21.400
— — 1940	4 $\frac{1}{10}$	- -	31.400
— — 1941	4 $\frac{1}{10}$	- -	41.400
— — 1942	4 $\frac{1}{10}$	- -	51.400
— — 1943	4 $\frac{1}{10}$	- -	61.400
— — 1944	4 $\frac{1}{10}$	- -	71.400
— — 1945	4 $\frac{1}{10}$	- -	81.400
— — 1946	4 $\frac{1}{10}$	- -	91.400
— — 1947	4 $\frac{1}{10}$	- -	101.400

og derefter aarlig 4 $\frac{1}{10}$ af Kr. 101.400, saalænge Hjálpargrunnur Føroya Fiskimanna er i Funktion i Henhold til Bestemmelserne i § 3 i de under Punkt 2 omtalte Vedtægter.

- 4) Eksemplarer af Betænkningen tilstilles Føroya lærarafelag, Føroya Fiskimannafelag, Føroya Skipara- og Navigatorfelag, Færøernes Røderiforening, Suðuroyar Fiskimannafelag og Færø Amt. Hver enkelt af de nævnte Foreninger anmodes om inden 14 Dage efter Modtagelsen af nærværende Betænkning til Ministeriet for Landbrug og Fiskeri at indsende en skriftlig Erklæring, hvori Oprettelsen af Hjálpargrunnur Føroya Fiskimanna tiltrædes, og hvori Foreningen erklærer sig indforstaaet med til Fondet at erlægge det paaregnede Bidrag til denne.
- 5) Som Svar paa Suðuroyar Fiskimannafelags Andragende vedrørende Grønlandsspørgsmaalet henvises til Lagtingssag Nr. VI-1/1938.
Et Eksempel af Betænkningen i denne Sag tilstilles Foreningen.
- 6) Den af Amtet til Lagtinget sendte Sag fra Suðuroyar Fiskimannafelag tilbagesendes Amtet med Henvisning til nærværende Betænkning.
- II. Tinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der af Statens Midler aarlig i et Tidsrum af 10 Aar bevilges en bestemt Sum til Hjálpargrunnur Føroya Fiskimanna, det første Aar Kr. 22.800, de efterfølgende 9 Aar Kr. 43.300 aarlig.

Lagtingets Budgetudvalg, den 9. December 1938.

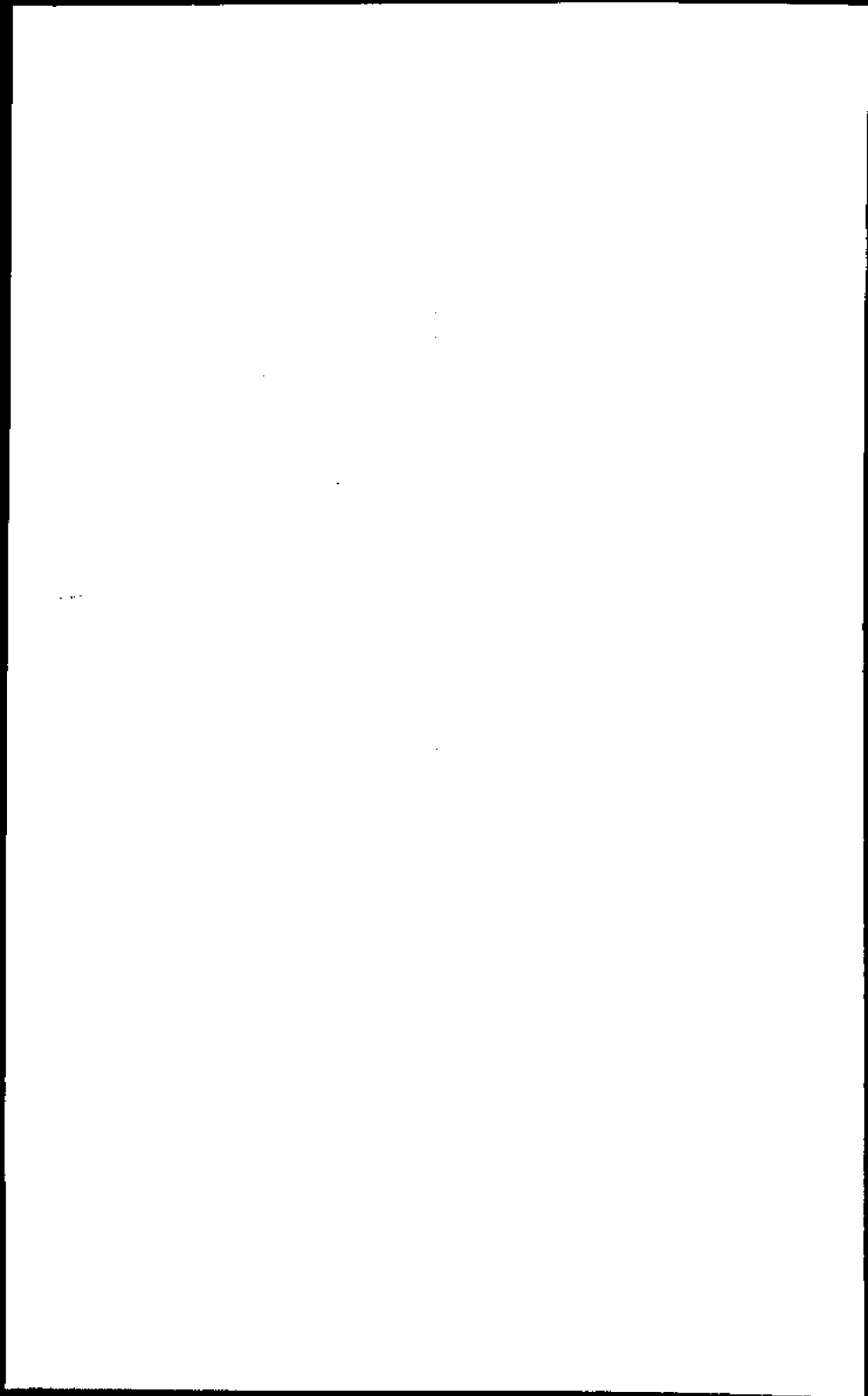
P. M. Dam, Johan Poulsen, K. Djurhuus, O. F. Joensen,

J. P. Davidsen, Edw. Mogens, M. A. Jacobsen,

A/S „Fark Amisicende“ i Bogoroditsa, Thessalon.

Amtsfondsálíkningin fyri árið 1939.

Sóknar kommuna	Fólkatal	Skatta- inntøka	Rðir skatta- inntøkuni (1/2)	Rðir samtíkt løgtings- ins (1/2)	Til- samans
1. Fugloyar	241	61.255	480	464	300
2. Svínøyar	280	45.100	321	429	750
3. Viðøyar	488	110.535	787	918	1.700
4. Klakksvíkar	1804	587.800	3.829	4.371	8.200
5. Kunøyar	197	41.590	296	304	600
6. Mikladals	139	36.880	263	287	550
7. Húsa	176	60.391	430	370	800
8. Oyndarfjarðar	400	78.443	558	642	1.200
9. Fuglafjarðar	902	268.854	1.914	2.286	4.200
10. Lørvíkar	443	104.050	741	259	1.000
11. Gøtu	584	162.096	1.154	1.246	2.400
12. Nes	1438	301.841	2.149	2.251	4.400
13. Sjóvar	1000	258.275	1.839	1.761	3.600
14. Eiðis	933	145.850	1.088	1.162	2.200
15. Funnings	434	88.600	631	669	1.300
16. Haldórsvíkar	427	124.700	888	812	1.700
17. Saksun	42	13.150	94	186	280
18. Hvalvíkar	452	105.700	753	847	1.600
19. Kollafjarðar	439	73.700	525	575	1.100
20. Kvívíkar	494	111.215	792	908	1.700
21. Vestmanna	884	262.040	1.863	1.684	3.550
22. Kaldbaks	118	31.730	226	324	550
23. Havnar úttanb.	322	113.470	808	1.042	1.850
24. Kirkjubæur	114	32.124	229	371	600
25. Hestis	131	25.400	181	269	450
26. Nólsoyar	258	63.750	454	646	1.100
27. Sandavágs	570	159.490	1.135	1.165	2.300
28. Miðvágs	666	143.997	1.025	775	1.800
29. Sørvágs	755	188.512	1.306	1.394	2.700
30. Bíggjar	113	28.918	206	294	600
31. Mykinesar	144	44.600	317	183	500
32. Sands	645	178.825	1.273	1.377	2.650
33. Skopunar	376	77.106	649	151	700
34. Skálavíkar	217	57.139	407	393	800
35. Húsavíkar	240	48.140	343	357	700
36. Skúvoyar	163	40.699	290	110	400
37. Hvalbæur	819	171.875	1.224	1.176	2.400
38. Froðbæur	1989	687.074	4.892	4.108	9.000
39. Fámjlns	228	53.487	381	419	800
40. Hovs	209	38.500	274	326	600
41. Porkeris	486	73.952	526	774	1.300
42. Vágs	1406	478.100	3.404	3.796	7.200
43. Sunnbæur	775	175.819	1.250	1.250	2.500
44. Tórshavnar	3440	2.527.650	17.996	16.874	34.870
Summa ..	26231	8.427.220	60.000	60.000	120.000

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. VI 15/1938:

Endurnýggjan av skipaflotanum.

For 12 Aar siden indgav Foroya Skiparn- og Navigatorfelag Andragende til Lagtinget angaaende Fornyelse af den færøske Fiskerflaade.

Der blev nedsat et Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden og 6 Medlemmer, valgte af Fiskeriorganisationerne til mellem Tingsamlingerne at behandle Sagen og fremsætte Forslag i saa Henseende.

Den 8. August 1927 afgav Udvalget Betænkning med Forslag til Vedtægt for Færøernes Fiskerilånefond (Foroya Fiskilánsgrunn).

Efter dette Forslag skulde Fonden have et Kapitalgrundlag paa $\frac{1}{2}$ Million Kroner, der indbetaltes af Færøernes Lagting med 50.000 Kr. aarlig i 10 Aar. Desuden skulde indgaa i Fonden fra Statslaanefonden det Beløb, som ved Udlobet af Finansaaret 1927/28 var tilbage af det bevilgede Beløb til Fiskerilaan til Færøerne — anslaaet til ca. 500.000 Kr. Desuden skulde der indgaa fra Statslaanefonden 200.000 Kr. aarlig for de følgende 3 Finansaar.

Laanene fra Statslaanefonden skulde forrentes med 3 $\frac{1}{2}$ p. a. og tilbagebetales i Løbet af 25 Aar, dog saaledes, at der intet Aldrag betaltes i de første 3 Aar.

Til nye Partøjer skulde der kunne ydes Laan for indtil 80 $\frac{1}{100}$ af Værdien med Rente af 4 $\frac{1}{100}$ p. a. og afdragsfri mindst det første Aar, hvorefter Afbetalingen skulde strække sig for et Tidsrum af 20 Aar.

Uglet der inden for Kommissionen var fuld Enighed i denne Sag, delte det Udvalg, der i Samlingen 1927 behandlede Spørgsmaalet, sig i et Flertal og et Mindretal. Flertallet (Effersøe, J. H. Joensen og A. Samuelson) kunde ikke gaa ind paa Oprettelse af den af Kom-

missionen foreslaede færøske Fiskerilaanefond, medens Mindretallet (J. Guttlesen og R. Rasmussen) foreslog med enkelte Ændringer Kommissionens Forslag gennemført.

Ved Sagens endelige Behandling i Lagtinget opnaaede Mindretallets Forslag kun 11 Stemmer og var Kommissionsforslaget saaledes bortfaldet.

I 1932 blev Statslaanefonden afløst af et nyt Kreditinstitut for Fiskeriet under Navn af »Kongeriget Danmarks Fiskeribank«.

Banken kan yde Laan mod Sikkerhed i Fiskefartøjer indenfor $\frac{2}{3}$ af Vurderingssummen med en Tilbagebetaling paa højst 15 Aar. Det samlede Beløb af Laan mod Pant i Fiskefartøjer maa ikke overstige 14 Mill. Kr., og andre Laan maa ikke overstige 6 Mill. Kr.

I Lagtingssamlingen 1932 indstillede Lagtinget, at der for Færøernes Vedkommende oprettedes et særligt Organ eller Filial af Fiskeribanken med Sæde i Tórshavn. Det Beløb, som Laaninstitutet skulde komme til at raade over, var ansat til 3 Mill. Kr.; heraf skulde 1 Million kunne ydes som Udrustningslaan samt Laan til Tørrerier, Køleanlæg, Fryserier m. m., medens 2 Millioner skulde kunne anvendes som Laan til Anskaffelse af Fiskefartøjer, Hovedreparationer og til Indkøb af Motorer.

Til Trods for Afslag fra Ministeriets Side gentog Lagtinget Henvendelsen et Par Aar, dog uden Resultat. Ministeriet foreslog til Gengæld at Lagtinget vælge et Udvalg paa 3 Medlemmer til i hvert givet Tilfælde at udtale sig om Laanlagersnes Kvalifikationer.

At Loven af 23. Marts 1932 om Oprettelse af Kongeriget Danmarks Fiskeribank ikke har virket tilfredsstillende for Færøernes Vedkommende, fremgaar tydeligt af den Betænkning, Lagtinget afgav i Samlingen 1934 (Endurnýggjan av fiskilótanum) hvoraf her anføres følgende:

»Den Forretningsgang, som synes at være indført i Fiskeribanken, gør det praktisk helt umuligt for Færinger at faa Laan fra denue til Anskaffelse af Fiskerskibe. Nye Fartøjer er saa kostbare, at Fiskeriet ikke kan forrente og amortisere den i Fartøjerne indestaaende Kapital. Man maa derfor se sig om efter saadanne brugte Fartøjer i Udlandet, som er anvendelige til færøsk Fiskeri, saaledes som det nu drives. En Omlægning af Fiskeriet man overvejes, men kan ikke gennemføres pludselig. Men at købe Skibe i Udlandet kan ikke lade sig gøre for den, som trænger til Laan fra Fiskeribanken, idet Laansøgere overfor Udvalget har paastaet, at Fiskeribanken kræver af dem, før Tilsagn om Laan kan gives, at Fartøjerne skal være overført til dansk Havn og der synet af Fiskeribankens Tilidsmand. Den færøske Befolkning og dermed ogsaa Lagtinget maa være interesseret i, at der udvises den allerstørste Forsigtighed med Laan til Køb af brugte Skibe, men de Foranstaltninger som en forsigtig Laanepolitik træffer, maa ikke forhindre, at Laan gives. Og saadanne Krav, som det foran nævnte, vil virke som et absolut Afslag om Laan til Færøerne til Fiskerflaadens Fornyelse. Udvalget betragter det ikke som nogen skadelig Foranstaltning, at der som Regel kun ydes Laan til Indkøb fra Udlandet af Fartøjer, hvis Alder ikke overstiger 12 Aar, idet Færøerne ikke er tjente med at faa gamle og daarlige Skibe til Brug ved Fiskeriet, lige saa lidt som Laaninstitutionerne er tjente med at faa et ubrugeligt Fartøj som Pant. Saa længe Forsigtigheden ikke overdrives, er den til Gavn for alle Parter. Men Forsigtigheden

kan drives for vidt. Udvalget erkender, at det maa være vanskeligt for Mænd, som mangler færøsk Lokalkundskab, at drive Bankvirksomhed i København til Bedste for Færøernes vigtigste Erhverv: Fiskeriet. Heldigt er det derfor, at Udvalget med god Samvittighed kan udtale, at der findes Mænd paa Færøerne, som paa Færøerne kan drive en Afdeling af Fiskeribanken uden at tilsidesætte de Hensyn, som bør iagttages. Opgaven kan være vanskelig, men den kan bedre løses her paa Færøerne end i København.»

I Tingsamlingen 1935 blev der ansøgt om, at Danmarks Fiskeribank skulde bygge 10 Fiskerskibe til Færøerne. 70 % af det Beløb, hvert enkelt Skib kostede, skulde forrentes og afdrages af den eller de Personer, som fik Fartøjet overdraget til Købs eller til Leje.

De resterende 30 % skulde forrentes af Færøernes Lagting og Føroya Banki. Da de 70 % efter 15 Aars Forløb var betalt, skulde de resterende 30 % overføres paa hvert af de omhandlede Fartøjer til Forrentning og Afdrag.

Et Mindretal oplog Forslaget fra 1934 om, at Fiskeribanken overlader Lagtinget et Lån paa indtil 2 Millioner Kr. til Fornyelse af den færøske Fiskerflaade, og at Lagtinget skulde indbetale 50.000 Kr. aarlig i samme Fond.

Paa Indstillingen 1935 ses ikke at foreligge noget Svar fra Ministeriet.

I Samlingen 1936 behandlede Lagtinget atter samme Sag, delvis foranlediget ved en Skrivelse, Føroya Skipara- og Navigatorfølag havde sendt til Statsministeriet, hvis Indhold gengives her i Hovedtræk.

Staten yder 25 % i Tilskud af det Beløb, Skibets Anskaffelse andrager, medens Fiskeribanken yder 65 % i Lån; de resterende 10 % bør Laantageren dække ved egne Midler.

Udvalget, der behandlede Sagen, mente, at der til Køb af brugte, godkendte Trawlere, Line- og Snurrevaadsbaade i Stedet for et Tilskud af 25 % og 65 % i Statslån bør ydes et Statslån paa 85 %, medens Ejeren fremskaffer 15 %.

Der blev af Udvalget vedrørende Fornyelse af den færøske Fiskerflaade fremsat saalydende Forslag:

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der af Fiskeribanken stilles til Raadighed til nye færøske Fiskerskibe 700.000 Kr. aarlig i 5 Aar.

Med Hensyn til Trawlere, Line- og Snurrevaadsbaade bør disse kunne fremskaffes ogsaa ved Køb af første Klasses Skibe.

25 % af det Beløb, som Skibet vil koste i søklar Stand, bør ydes som Tilskud, der ikke skal føres som Gæld paa Skibet, 65 % af samme Beløb ydes som Statslån, og Laantageren selv fremskaffer 10 %.

Lånet forrentes med 4 til 4½ % p. a.; de 2 første Driftsaar bør være afdragsfri, hvorefter Lånet afdrages i 14 følgende Aar med lige store Afdrag.

Lån bør fortrinsvis gives til mindre Aktieselskaber eller Sammenslutninger, hvor Deeltagerne er økonomisk interesserede i Skibets Drift.

Alle Ansøgninger for vedkommende Aar behandles under eet ved Aarets Udgang.

Ansøgningerne skal indstilles af et Udvalg, hvor Erhvervsorganisationerne er repræsenteret.

Regnskaberne for Skibe med Statslaan skal indsendes hvert Aar til Gennemsyn; disse Regnskaber bør forelægges det indstillende Udvalg.

Med Hensyn til Assurance foreslaar Udvalget, at alle Skibe med Statslaan skal assureres i en ny gensidig færøsk Assuranceforening, og at Lagtinget garanterer for den nødvendige Reassurance.

Som Forholdene er i Øjeblikket findes der paa Færoerne to Assuranceforeninger for Fiskeskiibe og to for Motorbaade. Det er naturligt og rimeligt, at der bliver foretaget en Ordning, der har til Formaal at faa en Sammenlutning i Stand mellem nu bestaaende Forsikringsforeninger.

Ministeriet har oplyst i sit Svar paa Lagtingets Henvendelse i 1936, at Fiskeribanken ikke kan gaa med til at stille 700.000 Kr. aarlig i 5 Aar til Fornyelse af Fiskerilaaden, da man hidtil ikke har sat nogen Begrænsning for de Beløb, der ydes som Laan af Fiskeribanken. Lagtingets Indstilling om, at Statstilskudet og Fiskeribankens Laan til nye Fartøjer forhøjes fra henholdsvis 20 % til 60 % til henholdsvis 25 % og 65 %, kan heller ikke imødekommes, da man anser den for Tiden gældende Ordning for tilfredsstillende. Lagtingets Forslag om, at Laanene forrentes med $4\frac{1}{2}$ % p. a. og at de to første Driftsaar bør være afdragstri, hvorefter Laanene afdrages i 11 følgende Aar, mener Banken ikke for Tiden at kunne imødekomme.

Som Led i Bestræbelserne for Fornyelse af den færøske Fiskerilaade er der i de sidste 10 Aar bygget en Del Fiskeskounerter i Danmark, men Anskaffelsessummen af disse har været saa høj, at disse med den hidtil brugte Driftsmaade ikke har kunnet forrente og afdrage de store Beløb. Samtidig med, at de fleste af disse Fartøjer har skiftet Ejer, har Fiskeribanken i de fleste Tilfælde været nødt til at afskrive forholdsvis betydelige Beløb, medens den oprindelige Ejer efter nogle faa Aar gik Glip af den Kapital, der blev sat i Skibet.

I de senere Aar er der fra Statens Side blevet ydet Tilskud til nogle Nybygninger. Set paa Baggrund af denne Foranstaltning var det rimeligt, om Staten havde ydet Laanlignere til Nybygninger, som ikke havde faaet Del i dette Tilskud, en Reduktion af det oprindelige Laanebeløb, der stod i et ugunstigt Forhold til det ovenfor anførte Tilskud, saaledes at denne Fordel kom den oprindelige Ejer tilgode.

Hvilke Fiskerimetoder Færinger kommer til at anvende i Fremtiden, afhænger af forskellige Omskændigheder, som det er vanskeligt for Øjeblikket at udtale sig om, men vi har utvivlsomt meget at lære af danske, norske og islandske Fiskerimetoder, ligesom Trawlfiskeri for Tiden til en vis Grad synes at have Mulighed for at kunne trives. Det var ogsaa ud fra denne Forudsætning, at Lagtinget i 1936 foreslog, at der til Køb af brugte, godkendte Trawlere, Låne- og Snurrevaadsbaade kunde ydes Laan til 85 %.

Med Hensyn til de Afgørelser, der skal træffes vedrørende Laan, mener Udvalget, at Hovedansvaret og Ledelsen i saa Henseende bør lægges paa Færoerne, og man skal tillade sig at foreslaa, at der oprettes en særlig Fiskerilaanefond for Færoerne, og at Kapitalgrundlaget tilvejebringes ved, at der fra færøsk Side indskydes i Fonden 50.000 Kr. aarlig i 10 Aar, saaledes at den derved tilvejebragte $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. danner Fondens Reserve, medens der fra Statens Side indskydes

500.000 Kr. aarlig i 5 Aar. Laanene fra Statens eller Fiskeribankens Side forrentes med 3 % p. a., dog at Beløbene for at konsolidere Fonden henstår rente- og afdragsfri de første 5 Aar, hvorefter disse forrentes og afdrages i Løbet af 25 Aar.

Under Forudsætning af, at der ligesom hidtil fra det offentlige Side ydes 20 % Tilskud til Nybygninger, skal man foreslå, at der for nye Fartøjers Vedkommende ydes Laan for indtil 70 % af Værdien. Laanene forrentes med 4 % p. a. og afdrages for nye Fartøjers Vedkommende i Løbet af 20 Aar.

For brugte Fartøjers Vedkommende fastsætter Bestyrelsen i hvert enkelt Tilfælde Laanets Størrelse og Afdragslid. Laan skal iøvrigt kunne ydes Foretagender, der har Tilknytning til Fiskeriet, Køleanlæg, Fiskelørringshuse o. l.

Af Hensyn til Fiskerilaanefondens Pantesikkerhed fremsættes nedenfor i Forslaget anførte Ændringer i Soloven af 1. April 1892.

Det Beløb, Lagtinget skal indbetale i Fonden, foreslaas tilvejebragt saaledes som anført i Forslaget.

I.

Forslag

(II)

Vedtægt for Føroya Fiskilánsgrunn (Færøernes Fiskerilaanefond).

§ 1.

Der oprettes en Fiskerilaanefond for Færøerne under Navnet Færøernes Fiskerilaanefond (Føroya Fiskilánsgrunnur) med Hjemsted i Tórshavn og med det Formål at yde Laan til Personer eller Selskaber, hjemmehørende paa Færøerne til Anskaffelse af Fiskefartøjer eller til andre Foranstaltninger til Fremme af det færøske Fiskerierhverv. Særlig bør der tages Hensyn til Andragender fra Fiskere eller Sammenslutninger af saadanne.

§ 2.

For nye Fartøjers Vedkommende kan Laan ydes for indtil 70 % af Værdien. Der skal skaffes Oplysninger om, ad hvilken Vej og paa hvilke Betingelser vedkommende kan skaffe de iøvrigt nødvendige Midler til Skibets Anskaffelse og Drift.

Vedrørende Laan til brugte Fartøjer fastsætter Bestyrelsen i hvert enkelt Tilfælde Laanets Størrelse og Afdragslid.

Laan skal iøvrigt kunne ydes til Foretagender, der har Tilknytning til Fiskeriet: Køleanlæg, Fiskelørringshuse o. l.

For Laanene skal der gives 1. Prioritets Panteret i Fartøjet, Ejendommen og Forsikringssummen. Laanene skal forrentes med 4 % p. a. og er afdragsfri mindst det første Aar. Derefter tilbagebetales Laan til Anskaffelse af nye Fartøjer senest i Løbet af 20 Aar. Laan-

nenes Største Vilkårene for deres Ydelse og Tilbagebetalingen fastsættes i Fonden's Bestyrelse.

Førti. Fonden skal være forsikrede mod Sæskade og Brandskade mindst til et sådant Beløb, at Laanet eller dets Restbeløb kan dækkes deraf.

§ 3.

Fonden's Bestyrelse træffer Bestemmelse om, hvilket Tilsyn der vil være at have med Forløjerne med Tilbehør, ligesom den er berettiget til uden at gøre nogen Forligsmægling, Rettergang eller Dom ved Fugden at sætte et Pant i Pantet og til at lade det bortsælge, eventuelt ved offentlig Auktion, naar der er forløbet 14 Dage efter Forfaldstid, til skadesløsholdning af Fonden's Fordring med Renter tilligemed, hvorefter den derefter berammede Auktion skal kunne standses eller ændres ved nogen Paaanke til højere Ret, naar Auktionen ender i Overensstemmelse med de paagældende Lovbestemmelser, og det skal staa Debitor frit for at anke Regressøgsmålet til Højesteret for Erstatning af Fonden.

§ 4.

Fonden indgår i Virksomhed den 1. Januar 1940, og dens Kapitalgrundlag er 500.000 Kr., der indbetales af Færøernes Lagting med 50.000 Kr. det første Aar, første Gang 1. Januar 1940. Beløbet henstaar nopsigelsesfrit. Desuden indgaar i Fonden fra Fiskeribanken de første 5 Aar, hvorefter de forrentes med 3 % p. a. og løbet af 25 Aar.

§ 5.

Fonden's Bestyrelse består af 5 Medlemmer, hvoraf Staten vælger 1 Medlem, Færøya Skipar- og Navigator-felag 1 Medlem, Færøya Fiskerimannafelag 1 Medlem og Færøernes Rederiforening 1 Medlem. For hvert Medlem vælges en Suppleant.

Af Fonden's Medlemmer fratræder hvert andet Aar 1 Medlem ved Løbet af og vedkommende Institution vælger et nyt Medlem. Genvækselsordningen.

Bestyrelsen har den overordnede Ledelse af alle Anliggender. Den vælger en Formand og en Næstformand. I Tilfælde af Stemmelighed gør Formandens Stemme Udslaget. Ingen Beslutning kan tages paa Møder, hvis ikke mindst 4 Medlemmer er tilstede.

Bestyrelsen træffer den nødvendige Medhjælp. Fonden tegnes af Formanden i hans Forfald af 2 andre Medlemmer. Bestyrelsen er berettiget til at meddele Prokura.

§ 6.

Der vælges årlig 2 Revisorer, en af Ministeriet og en af Lagtinget til at revidere Aarsregnskabet. Deres Honorar fastsættes af Bestyrelsen.

Regnskabsåret er Kalenderåret, og Regnskabet skal inden 1. Juni af Bestyrelsen frelægges til Revisorerne og forelægges derefter inden 1. Oktober til Højesteret's Decision.

§ 7.

Skulde Fonden ophøre med sin Virksomhed, skal Lagtinget, efter at al Gæld er betalt, træffe Bestemmelse om Anvendelse af de Midler, som maatte være tilovers.

II. Lagtinget andrager Regeringen om at foranledige, at de ovennævnte Bevillinger gives som Statslaan til Færøernes Fiskerilaanefond.

III. Forslag til kgl. Anordning om Lempelser i Soloven af 1. April 1892.

I Henhold til den af Regeringen ved Solov af 1. April 1892, § 314, givne Bemyndigelse fastsættes herved for Færøernes Vedkommende følgende Lempelser:

I § 48 indsættes som nyt Stykke:

»Under Foranstaltninger, som sigter til Rejsens Udførelse, indgaar ikke Fiske- eller Fangstfærløjs Forsyning med Genstande, som alene vedkommer Fiskeriet og Fangsten, saasom Garn, Agn, Is, Salt og Tønder.«

IV. Lagtinget andrager Regeringen om, at de i 1936 af Lagtinget vedtagne Indtægtslove, som ikke er indbefattet i de i indeværende Samling fremsatte Indtægtsforslag, maas ophøjes til Lov.

V. Naar ovennævnte Afgift er traadt i Kraft, indbetales der fra Amtsrepartitionsfonden aarlig 50.000 Kr. til Færøernes Fiskerilaanefond.

Lagtingets Fiskerindvalg, den 16. December 1938.

S. P. Zachariasen.

J. J. Simonsen.

Jacob Nielsen.

Med Forbehold
A. Samuelson.

Med Forbehold
Joan Rasmussen.

B. Z. Jensens Trykkeri.

Udvalgsbetænkning A

i

Lagtingssag Nr. XV-9/1938:

(Figgjarplan Føroya.)

I Skrivelse til Lagtinget af 7. Oktober f. A anbefalede Statsministeriet, at der optoges en Drøftelse af, hvad der skal afløse den gældende Finansplan, og Ministeriet foreslog, at Drøftelsen skulde finde Sted i København. I en i Sommer afholdt overordentlig Samling valgte Tinget et Udvalg til at føre Forhandlinger med Regeringen, og Forhandlingerne fandt derefter Sted i Sommer og endte med en Overenskomst af 3. September d. A., indeholdende et Program for Færøernes Finansordning. Angaaende Indholdet henvises til Overenskomsten, som er tilstillet alle Medlemmer af Tinget og vil blive trykt som Bilag til Lagtingstidende.

Overenskomsten blev tiltraadt af Regeringen og af 6 Medlemmer af Lagtingsudvalget, idet et af disse henimod Slutningen af Forhandlingerne mente at maatte udtræde af disse, og to af de andre Medlemmer tog Forbehold med Hensyn til det Punkt, hvorefter Lagtinget skal betale det eventuelle Underskud ved Sygehusenes Drift, samt til Forslaget om Overførelse af Skoleudgifter til et Beløb af 150.000 Kr. fra Kommunerne til Lagtinget og de derved foranledigede Regler om udvidet Adgang til Udskrivning af Lagtingsskat. Det vedtagne Program er derefter forelagt Lagtinget, og under Forudsætning af Tingets Vedtagelse vil det fra Regeringens Side blive søgt gennemført ved Fremsættelse af fornødne Forslag til Love og Bevillinger.

I Skrivelse af 29. Oktbr. d. A. meddeler Statsministeriet, at Ministerierne er i Gang med at udarbejde Forslag til forskellige Love og Bevillinger.

Med Hensyn til Skattelovgivningen har Indenrigsministeriet ikke endnu fremsat Udkast til Lov om personlig Skat til Amtskommunen, da Arbejdet forudsætter Oplysninger om Indtægts- og Formueforhold. Udvalget har derfor selv søgt at fremskaffe saadanne Oplysninger og fremsætter Forslag.

Med Hensyn til Udarbejdelse af Forslag vedrørende Indførselsafgifter henviser Ministeriet til, at der udover de foreslaaede Indførselsafgifter for Parfume, Kosmetik, Silke og Galanterivarer samt visse Arter af Fodtøj

m. v. ifølge Programmet tænkes gennemført forhøjede eller nye Indførselsafgifter for andre Varer, men at Spørgsmaalet om, hvilke Varer der skal medtages, samt om de Satser, der skal fastsættes, forinden Ministeriet kan foretage noget, er henvist til Behandling i Lagtinget. Det bliver derfor ogsaa nødvendigt fra Tingets Side at fremkomme med en Betænkning vedrørende dette Punkt, og Ministeriet afventer Resultat af Overvejelserne i Tinget vedrørende disse Beskatningsomraader.

Ligeledes henstiller Statsministeriet, at Lagtinget fremsætter nærmere Forslag med Hensyn til Modernisering af Sygehusforholdene paa Suderø, Udvidelse af Dronning Alexandrines Hospital og Opførelse af en Sindsyge- og Aandsvageafdeling.

Endvidere venter Statsministeriet at modtage Lagtingets Forslag vedrørende nyt Lagtingshus.

Overenskomsten forudsætter, at der af Kommunernes Skoleudgifter skal overføres til Lagtinget henimod 150.000 Kr. Det viser sig imidlertid, at Kommunernes Udgifter til Lærerlønninger er henimod 100.000 Kr. Man skal foreslaa, at disse indtil 100.000 Kr. aarlig overføres, samt at der overføres Kommunernes Udgifter til Børn af Enker indtil 20.000 Kr. aarlig. Disse andrager for Tiden ca. 160.000 Kr.

Efter at Udvalget havde taget Stilling til Spørgsmaalet om Overførelsen og paa Grundlag af den tagne Stilling udarbejdet Forslag til Skatte-love, har man modtaget Statsministeriets Skrivelse af 8. ds., hvorefter Undervisningsministeriet foreslaar, at Kommunernes Udgifter til Lærerlønninger bortset fra Tórshavn overføres til Lagtinget med ca. 77.000 Kr. aarlig, og at ca. 73.000 Kr. af andre Skoleudgifter overføres. Man har derefter paany behandlet dette Spørgsmaal.

Udvalget maa mene, at Overenskomsten maa forstaas saaledes, at den ogsaa omfatter Tórshavns Kommunes Skoleudgifter, hvad ogsaa fremgaar af Overenskomsten Pt. IV, hvor Sognekommunernes Budget for $\frac{1}{4}$ —1938 oplyses at have været ca. 950.000 Kr., i hvilket Beløb Tórshavns Kommunes Budget er medregnet. Udvalget skal foreslaa, at sidstnævnte Kommunes Lærerudgifter tages med i Betragtning, saaledes at der overføres til Lagtinget 50 pCt. af Grundlønne, hvorved Tórshavn Kommune jævnstilles med andre Kommuner.

Man mener, at de øvrige Skoleudgifter vil Kommunerne selv kunne bestride. Hertil kommer, at der vil være vanskeligt at opstille Fordelingsregler, hvorimod man som nævnt vil foreslaa, at Kommunernes Udgifter til Børn af Enker overføres, da disse Udgifter falder tungt paa de Kommuner, som rammes af Ulykker, der berører Børn deres Fædre.

Underskrevne Medlemmer (Djurhuus, Poulsen og A. Samuelsen) skal med Hensyn til ovennævnte Forbehold vedrørende Sygehusudgifterne bemærke følgende:

Mindretallet ser sig ikke i Stand til at tilraade Lagtinget at overtage Driften af de færøske Sygehuse. Men erkender, at den i Overenskomsten af 3. September d. A. ommeldte Statsstøtte til Sygehuse er væsentlig højere end den, som Staten nu yder. Ministeriets Forhandlere har imidlertid ikke ment at kunne gaa med til at yde Statens Støtte under den Form, som vort Parti har ønsket den ydet, nemlig ved at overtage Driften af »Dronning Alexandrines Hospital«, mod at Lagtinget overtog Driften af de to andre færøske Sygehuse. Det skønnes at være af allerstørste Betydning for Amtskommunens Økonomi, at Lagtingets Støtte til Sygehuse sættes til et fast aarligt Tilskud. Lagtinget yder for Tiden et Tilskud til Syge-

husene paa 48.000 Kr. Mindretallet er villigt til at forhøje dette Tilskud til 60.000 Kr. Under Hensyn til, at Færøernes Skatteevne i alt væsentligt beror paa Udbyttet af Fiskeriet, at dette er meget svingende, at Færøernes Skibsfiskeri nu i mange Aar har givet Rederierne Tab og de færøske Fiskere en meget ringe Fortjeneste, og endelig at Hjemmefiskeriet ved Færøerne paa Grund af fremmedes Trawlffiskeri ved Øerne er nedsat til et ubetydeligt Minimum, tør Mindretallet ikke forpligte Færøernes Befolkning stærkere paa dette Punkt end foran angivet. Skulde det senere vise sig, at Sygehusenes Drift til Trods for det forhøjede Tilskud fra Staten og Lagtinget ogsaa fremtidig giver Underskud, maa Spørgsmaalet paany bringes frem for Lagtinget, og det maatte da paany overvejes, om Lagtinget til den Tid kan yderligere forhøje sit Tilskud, eller om der kan træffes en anden, formentlig endelig Ordning af Sygehussagen.

Udvalget har i det hele taget behandlet den foreliggende Sag i Almindelighed og behandlet de enkelte Spørgsmaal saa langt, som det har været muligt, og afgiver følgende Betænkninger, idet nærværende Betænkning betegnes som A.:

B.	Udvalgsbetænkning	vedrørende	de nuværende Indtægters Svigten.
C.	—	—	Sygehusene.
D.	—	—	Vejfonden og Vejregulativ samt Forslag til Ændringer i Loven om Motorkøretøjer.
E.	—	—	Lagtingshus m. m.
F.	—	—	personlig Skat til Lagtinget.
G.	—	—	andre Indtægter til Lagtinget.
H.	—	—	Sanering af Kommunerne.
I.	—	—	Oppebørselskontor.

Herefter skulde Sagen ligge saaledes, at Ministeriet skulde være i Stand til at fremsætte de nærmere Forslag til Skattelove m. m.

Forslag.

- I. Under Henvisning til foranstaaende vedtager Lagtinget at godkende den Overenskomst, som 3. Septbr. d. A. er indgaaet mellem Regeringen og Repræsentanter for Tinget, dog med følgende Ændringer:
 - a) Fra hele Udvalget:

Overførselen af Skoleudgifter begrænses til Kommunernes Udgifter til Lærerlønninger, dog ikke over 100.000 Kr. aarlig, og derhos overføres Kommunernes Udgifter til Børn af Enker, dog ikke over 20.000 Kr. aarlig. Disse Overførsler finder Sted fra 1. Januar 1940 at regne.
 - b) Fra Mindretallet (Djurhuus, Poulsen og A. Samuelson):

Lagtingets Tilskud til Sygehusenes Drift begrænses til højst 60.000 Kr. aarlig.
- II. Tinget udtaler sin Tak til Regeringen for den Støtte, som gennem Overenskomsten ydes paa forskellige Omraader til Gavn for den færøske Befolkning.

Lagtinget, den 15. December 1938.

Edw. Mitens. J. P. Davidsen. A. Samuelson. P. M. Dam.
 Joh. M. Fr. Poulsen. Johan Kallsø. K. Djurhuus.

Ved Skrivelse af 7. Oktober 1937 til Færøernes Lagting udtalte Statsministeriet — foranlediget ved en Indstilling fra Lagtinget om Gennemførelse af en Række nye Indtægtslove —, at Statsministeriet maatte anbefale, at der i nær Fremtid optages en Drøftelse af, hvad der skal afløse den gældende Finansplan, naar denne udløber med Udgangen af Finans-aaret 1939/40. Ministeriet anmodede Lagtinget om at optage Spørgsmaalet til Behandling, idet det foresloges, at Drøftelsen kom til at finde Sted i København med et Udvalg fra Lagtinget paa lignende Maade som i 1934/35.

Paa Foranledning af en gennem Amtmanden over Færøerne indgaaet Forespørgsal meddelte Statsministeriet telegrafisk den 27. Maj 1938, at »Finansplansforhandlingerne ønskes ført som fri Forhandling om Færøernes finansielle Stilling, uden at Ministeriet paa Forhaand vil binde sig til bestemte Retningslinier«, og at »Lagtingets Forslag (om) Indtægtslove kan lige som andre Forslag inddrages under Forhandlingerne«.

I sin i Sommer afholdte overordentlige Samling nedsatte Tinget et Udvalg til at føre Forhandlingerne med Regeringen. Dette Udvalg bestod af følgende Medlemmer:

A. Samuelson, Johan Poulsen, Edw. Mitens, J. Kallsoy, P. M. Dam, J. P. Davidsen, Jóannes Patursson.

Den 21. August ankom den færøske Delegation til København, og første Møde afholdtes den 22. s. M. under Statsministerens Ledelse.

De derefter mellem Delegationen og Regeringen bistaet af dertil udpegede ministerielle Embedsmænd samt Amtmanden førte Forhandlinger er resulterede i, at der paa Grundlag af de oprindelige fremsatte Ønsker, Regeringens Programudkast og Drøftelserne mellem Parterne er opstillet nedeestaaende

Program for Færøernes Finansordning.

1. Den nugældende Finansplan omfattede kun nogle bestemte Omraader.

Paa andre Omraader er der i Periodens Løb sket Ændringer, der ogsaa er af finansiell Betydning. Der kan nævnes Jordlovene hvorefter den færøske Jordfond fra den almindelige danske Jordfond i 10 Aar aarlig faar 100.000 Kr. og fra Amtskommunen 10.000 Kr.; hertil kommer de af Staten til den færøske Jordfond overførte Aktiver til ca. 200.000 Kr. Endvidere kan nævnes de pr. 31.-3 1938 gennemførte sociale Lovbestemmelser, hvorefter Staten har overtaget betydelige Udgifter til Lettelse for Kommunerne.

Indenfor de i Finansplanen omtalte Omraader resterer der visse af de planlagte Arbejder, nemlig Vejanlæg til et Beløb pr. 1./4. 1938 af 828.000 Kr., hvoraf Staten skulde betale den fastsatte Andel. Det hertil nødvendige Beløb holdes fra Statens Side rede. Men desuden er Regeringen villig til at søge en Bevilling til Dækning af

Differencen mellem, hvad der ventedes at ville indgaa og er indgaaet af Indtægter i Henhold til de Indtægtslove, der blev givet til Tilvejebringelse af 100 000 Kr., der fra Amtskommunen skulde ydes til Vejplanernes Gennemførelse, altsaa Differencen for den Periode af 5-Aaret, for hvilken Finansplanen opretholdes, antagelig ca. 140.000 Kr.

- II. Fra 1/4 1939 at regne søges følgende Ordning gennemført med Hensyn til det *almindelige* Budget:

1. Staten udreder som efter den midlertidige Lov af 31/3 1938 $\frac{9}{10}$ af *Aldersrenten*, medens $\frac{1}{10}$ refunderes gennem Amtsfonden af Opholdskommunen.

Der er fra Lagtingsdelegationens Side fremsat Ønske om, at Reglen om, at Retten til at oppebære Aldersrente med dennes fulde Beløb er betinget af, at Indtægten ikke overstiger 100 Kr. for enlige og 200 Kr. for Ægtepar, ændres, saaledes at de nævnte Beløb forhøjes. Da disse Beløb er fastsat i Forbindelse med Forhøjelse af Rentesatsene ved en Lov, der er gennemført for faa Maaneder siden, og da det nu fremførte Ønske ogsaa dengang var fremført, maa Spørgsmaalet om Ændring af de 100 Kr. og 200 Kr. henvises til Overvejelse ved Lovens Revision om ca. $1\frac{1}{2}$ Aar.

2. Staten gennemfører en Lov om *Invalidforsikring*, hvorefter Staten afholder de Udgifter, der ikke dækkes af Præmierne.
3. Loven om Forsikring mod *Følger af Ulykkestilfælde* optages til Revision.
4. Staten gennemfører en Ændring i *Epidemiologiloven*, hvorefter Taksterne for vederlagsfri Behandling og offentlig Behandling paa Sygehus bliver de samme som i Kongeriget iøvrigt. (For Finansaaret 1938/39: Kr. 5,50). For *Tuberkulosepatienter*, der indlægges i Henhold til kgl. Anordning Nr. 185 af 1/4 1921, § 5, vil en tilsvarende Forhøjelse finde Sted.
5. Staten overtager Udredelsen af $\frac{3}{4}$ af *Underholdsbidrag*, der ikke kan faas fra den bidragspligtige, medens $\frac{1}{4}$ udredes af Sognekommunen.
6. Staten overtager $\frac{3}{4}$ af Udgifterne til *Sørforsorg*, medens $\frac{1}{4}$ udredes af Amtskommunen mod Refusion fra Sognekommunen.

7. Sygehuse.

De principielle Betalingssatser sættes for Sygekassepatienter til 2 Kr. og for andre til 4 Kr.

Staten yder et Tilskud til Sygehusenes Drift paa 2 Kr. pr. Sygedag. Restudgiften ved Driften betales af Amtskommunen. Sygehuse bestyres af en Bestyrelse, sammensat af 2 Repræsentanter for Staten og 3 for Amtskommunen. De er som andre offentlige Sygehuse underkastet Sundhedsstyrelsens Tilsyn.

Den anførte Regel for Beregningen af Statens Tilskud gælder for de almindelige Sygehusafdelinger ved Dr. Alexandrines Hospital og Sygehuse i Klaksvig og Tveraa. — For Tuberkulose- og Epidemi-patienter sættes Tilskuddet til 1 Kr. pr. Sygedag. — For Udgifterne til Sindssyge- og Aandssvageafdelingerne beregnes Statens Refusion paa Grundlag af de gennemsnitlige Udgifter paa de tilsvarende Afdelinger, henholdsvis paa Statens Sindssygehospitalet og de anerkendte Aandssvageanstalter under Hensyntagen til de særlige Forhold og lagttagelse af Reglen under II, 6.

Statens Tilskud paa 2 Kr. pr. Sygedag tages op til Revision hvert 3 Aar.

8. Det betragtes som en Lagtingsopgave at sørge for *Vedligeholdelsen af de offentlige Veje*. Til at føre stedligt Tilsyn, lede Arbejde og selv

udføre Vedligeholdelsesarbejde antager Amtskommunen det fornødne Antal Vejmænd.

Ved et af Lagtinget udstedt, af Ministeriet for offentlige Arbejder godkendt Regulativ fastsættes det, i hvilket Omfang det paahviler de enkelte Kommuner at udføre Vedligeholdelsesarbejde, særlig med Hensblik paa at levere Materiale og fornøden Arbejdskraft. Med Hensblik paa Sikring af Vedligeholdelsen af Kørevejene etableres en Vejfond, idet der hertil fra den ved Lov Nr. 143 af 6/7 1937, jfr. Lov Nr. 135 af 28/4 1931, oprettede Vejfond henlægges som Kapital aarlig i 5 Aar et Beløb af 100.000 Kr. i 10/10's Obligationer. Denne Kapital er uerørlig, men Renterne af Kapitalen er til Raadighed. Dernæst indgaar i Vejfonden de eksisterende Motorafgifter til ca. 12.000 Kr. Af Beløb, der udover de anførte maatte medgaa til Vedligeholdelse som Bevilling fra Amtskommunen, kan denne efter dokumenteret Regnskab fra Staten faa refunderet Halvdelen, dog ikke ud over 10.000 Kr. aarlig.

I Aarene indtil Vejfonden er helt etableret, yder Staten ekstraordinært henholdsvis 20.000, 16.000, 12.000, 8.000 og 4.000 Kr. til Vejfonden til Erstatning for manglende Renter.

Vejfonden bestyres af Lagtinget ved et af dette nedsat Udvalg, der overfor Sognekommunerne kan bestemme, at Vedligeholdelsesarbejder skal udføres, og hvorledes de skal udføres. Af Vejfonden afholdes Udgiften til Vejmændene, til Anskaffelse af Vejredskaber og almindelige Vedligeholdelsesudgifter, for saa vidt disse ikke falder paa Sognekommunerne. Dernæst kan der efter Lagtingets Beslutning af overskydende Beløb ydes Tilskud til Sognekommunerne til Lættelse af særlig store Byrder i Anledning af Vedligeholdelse af Floved- og Opdyrkningsveje. Endvidere kan der ydes Beløb til smaa Landingssteders Vedligeholdelse. Endelig kan Overskud anvendes til nye Veje og Landingssteder.

Vejfondens aarlige Regnskaber indsendes til Ministeriet for offentlige Arbejder, for Statsrefusionen udredes, bortset fra eventuelle a conto-Udbetalinger.

9. »Smiril» drives som hidtil af Amtskommunen.
Der overvejes i denne Anledning efter det af Lagtinget fremførte Ønske gennemført en Koncessionslov for Rutebart.
10. Spørgsmaalet om Statens forøgede Deltagelse i Udgifterne ved *den mideregaaende Undervisning* i Thorshavn optages til nærmere Overvejelse.

III. *Bevillinger fra Statskassen een Gang for alle*, der søges successivt i de nærmeste Finansaar. Beløbene er *forløbige* rent skønsmæssigt anslaaet.

1. Modernisering af *Sygehus i Tórøa* og Udvidelse af *Dr. Alexandrines Hospital* 320.000 Kr.
2. Opførelse af Sindssyge- og Aandssvageafdeling 3 a 400.000 Kr.

En saadan Afdeling for sindssyge tænkes at skulle omfatte en Modtagelses- og Plejeafdeling, medens anden Behandling af sindssyge som hidtil foregaar paa Hospitaler i det øvrige Kongerige. Udgifterne herved afholdes efter Reglerne under H.C. Arbejderne under t forudsættes gennemført i Finansaarene 1939/40 og 1940/41. Opførelsen af en Sindssyge- og Aandssvageafdeling forberedes ved Udarbejdelse af de nødvendige Planer og søges derpaa gennemført snarest.

Etableringsudgiften under 1 og 2 indføres som en Prioritet, der for de almindelige Sygehusafdelingers Vedkommende hverken forrentes eller afdrages, saalænge Bygningen bruges efter sit Formaal, medens Spørgsmaalet om Forrentning og Afbetaling for de psykiatriske Afdelingers

Vedkommende ordnes som i tilsvarende Tilfælde med Hensyn til Refusionsreglen efter II, 6 og 7.

3. Nyt Lagtingshus med Retslokaler m. v. Hertil yder Staten en Bevilling i Finansaaret 1939/40 paa Halvdelen af Byggeomkostningerne, dog ikke over 75.000 Kr.
4. Vej- og Havneanlæg.
Specielle Sager herom forelægges og gennemføres efterhaanden, som de trænger sig paa, og der kan skaffes Bevillinger af Statskassen. Dog kan det i hvert Fald paaregnes, at der i Tilslutning til den nugældende Finansplans Vej- og Havnearbejder fra Statens Side ydes en Bevilling paa 100.000 Kr. aarlig i 2 Aar.
5. Rednings-, Sygetransport- og Tjenesteskip, der drives af Staten ca. 100.000.

IV. Sognekommunernes og Amtskommunens Budgetter.

I Tilslutning til Aflastningen af den færøske Befolknings Udgifter ved Statskassens Overtagelse af visse Udgiftsposter søges gennemført en Udligning ved Overførelse af Udgifter fra Sognekommunerne til Amtskommunen. I Henhold hertil foreslaas af Sognekommunernes Skoleudgifter paa 220.000 Kr. et Beløb af henimod 150.000 Kr. overtil Amtskommunen, og Sognekommunernes Bidrag til Amtsfonden foreslaas sat til højst 100.000 Kr. aarlig. For Fordelingen af Skoleudgifterne mellem Amtskommunen og Sognekommunerne maa der udarbejdes nærmere Regler. Læreren ud over Normalløn overføres ikke.

Efter foranstaaende vil det stille sig saaledes med Hensyn til Sognekommunernes og Amtskommunens normale Budget:

Sognekommunerne:

før 1/4 1938.....	ca. 950.000 Kr.
efter 1/4 1938.....	— 825.000 —
efter Forslaget.....	— 550.000 —

Amtskommunen

pr. 1/4 1938.....	ca. 430.000 Kr.

heri indbefattet særlige Udgifter til Havne og Veje som Følge af Fem-aarsplanen 130.000 Kr., saaledes at Normalbudgettet bliver 300.000 Kr.

efter Forslaget: Udgifter	550.000 Kr.
Indtagter, iberegnet Indlørsels-	
afgifterne, men ikke Lagtings-	
skatten	250.000 —
	300.000 Kr.

Hertil maa lægges et Beløb til Arbejder med Anlæg af nye Veje og Havne. Man har hertil regnet med 100.000 Kr., idet denne Udgift vel er en Udgift, der ligger uden for Normalbudgettet, men dog foreløbig maa paaregnes at ville medgaa. Da man paa den anden Side indtil videre har opretholdt et Amtsfondsbidrag paa indtil 100.000 Kr., maa i Henhold til Budgetopstillingen et Beløb af 300.000 Kr. tilveje-

bringes ved særlige Indtægtslove, hvorved dog bemærkes, at der herved er bortset fra Lagtingsskatten, der forudsættes omarbejdet.

De til Sognekommunerne udknævede 550.000 Kr. tænkes tilvejebragt ved Ligning efter tilsvarende Principper som hidtil, dog at der maa træffes Foranstaltninger til Nedsættelse af den kommunale Personbeskatning i Forbindelse med den stedfindende Formindskelse af Udgifterne. Kontrol hermed føres af Lagtinget.

For Amtskommunens Vedkommende har man forudsat, at Staten vedvarende indtil videre lader Skibsafgifterne og alle Indførselsafgifter tilgaa Amtskommunen med de Forhøjelser af Afgifter og nye Afgifter, som indførtes specielt for Femaarsplanen.

Dækning af de 300.000 Kr., som derefter resterer efter foranstaaende Budget, søges tilvejebragt paa følgende Maade:

1) Forøgelse af Lagtingsskattens Provenu, dels ved at inddrage Indtægter under 2.000 Kr. under Beskatningen, dels ved at gøre Skatteskaalen mere vidtspændende i det hele taget og dels ved at forhøje Satserne. — Ligeledes tænkes Spørgsmaalet om en lav, progressiv Formueskat taget op til Overvejelse. Spørgsmaalet om Skalaernes Opbygning og om det Provenu, der kan indvindes, maa udskydes, indtil man faar tilstrækkeligt statistisk Materiale til Bedømmelse af indtægtsforholdene paa Færøerne.

Det anses for nødvendigt at forøge Lagtingsskattens Provenu fra ca. 50.000 Kr. aarlig til henved 150.000—200.000 Kr. aarlig. Der gives Lagtinget Bemyndigelse til indenfor visse i Loven fastsatte Rammer at udskrive Skatten med et efter Behovet afpasset Procenttal af Skalaens Satser, ikke alene for at give Mulighed for at tage Hensyn til Svingninger i Normalbudgettest Udgifter, men ogsaa af Hensyn til Udgifter, der uden at være medtaget i Normalbudgettet kan forekomme med forskellig Størrelse i de enkelte Aar (f. Eks. til Veje og Landingspladser).

2) Det henstilles til den færøske Erhvervskommission at undersøge Spørgsmaalene om Monopoler, Koncessioner, Monopol- eller Koncessionsafgifter samt Maksimalpriser for saadanne Varer, som herved kan komme i Betragtning. Det henstilles desuden til nævnte Kommission at udtage til forloeds og hurtig Behandling Spørgsmaalet om Koncession og Koncessionsafgift, eventuelt om Maksimalpris for Brændsels- og Smørelser o. l. — I givet Fald skulde et Provenu af saadanne Foranstaltninger da kunne tages i Betragtning ved Lovgivningen om Beskatning paa Færøerne.

3) De af Lagtinget foreslaaede Indførselsafgifter for Parfume, Kosmetik, Silke, Galanterivarer o. l. samt visse Arter af Fodtøj m. v. søges gennemført. Iøvrigt søges gennemført Forhøjelse eller nye Indførselsafgifter for andre Varer; Spørgsmaalet om, hvilke Varer der skal tages med i saa Henseende samt om de Satser, der skal fastsættes, tages op til Behandling i Lagtinget og eventuelt senere Forhandling med Regeringen.

4) I fornødent Fald kan ogsaa andre Beskatningsformer tages op til Drøftelse.

V. Det er oplyst, at *Sognekommunerne staa i Restance* til Amtskommunen pr. 1/8 1938 for alm. Amtsfondsbidrag ca. 212.000 Kr.
Udhæg ifølge Kaution ca. 161.000 Kr.
Hertil kommer — bortset fra den faste Gæld — en Række løse Gældsposter, bl. a. ca. 200.000 Kr. til Sygekasserne, der igen skylder ca.

100.000 Kr. til Sygehuse, der atter har stor Gæld i Banker, for Varer o. s. v.

Der maa her tilvejebringes en Sanering med Statens Medvirken, idet Staten stiller et Beløb paa indtil 150.000 Kr. til Raadighed. Maalet maa være at faa en akkordmæssig Ordning. Ordningen tankes gennemført ved et Saneringsudvalg.

Det er Forudsætningen for denne Ordning, at der fremtidig vises den størst mulige Tilbageholdenhed fra Lagtingets og Sognekommunernes Side med Hensyn til Indgaaelse af Garantier og Kautationer.

- VI. Staten sørger for den nødvendige *sagkyndige Assistance* til Beregning og Opkrævning af Indførselsafgifter m. v., ligesom der ved Statens Foranstaltning tilvejebringes sagkyndig Bistand for Lagtingets Skatteudvalg. For saa vidt der ved Forhandling med Lagtinget tilvejebringes passende Omraade for et Oppebørselskontor for Skatter og Afgifter paa Færøerne, vil Regeringen søge Hjemmel til Oprettelsen af et saadant Kontor.
- VII. Fornødne Overgangsbestemmelser for 1939/40 med Hensyn til Ligningen i Sognekommunerne, Amtsfondsbidragets Størrelse o. s. v. fastsættes senere.

Dette Program er tiltraadt af Regeringen og af 6 af de færøske Delegerede, nemlig Samuelson, Poulsen, Mitens, Kallsoy, Dam og Davidsen, for de to førstnævntes Vedkommende dog med følgende Udtalelse:

»Undertegnede Joh. M. Fr. Poulsen og Andreas Samuelson (Delegerede for Sambandspartiet) maa, idet vi tiltræder Overenskomsten, dog forbeholde os vor Stilling til den foreslaaede Ordning, hvorefter Amtskommunen skal betale det eventuelle Underskud ved Sygehusenes Drift, samt til Forslaget om Overførelse af Skoleudgifter til Beløb 150.000 Kr. fra Sognekommunerne til Amtskommunen og de derved foranledigede Regler om udvidet Adgang til Udskrivning af Lagtingsskat.»

Lagtingsmand Patursson, der ved første Møde fremsatte Anmodning om Optagelse af Forhandling angaaende en ny Ordning vedrørende det finansielle og statsretslige Forhold mellem Færøerne og Danmark, har under 27. August fremsat et saalydende Ændringsforslag:

- 1) Der optages forhandling om Færøernes overtagelse af de finansielle og statsretslige anliggender. Forhandlingernes resultat forelægges befolkningen.
- 2) Finansplanen skal, for at opnaa gyldighed, godkendes af befolkningen.

I Tilslutning hertil foreslog han Nedsættelse af en parlamentarisk Kommission.

Regeringen har ikke kunnet tiltræde, at de statsretslige Spørgsmaal optages til Drøftelse.

I de afsluttende Forhandlinger mellem Delegationen og Regeringens Repræsentanter har Lagtingsmand Patursson ikke deltaget, men har afgivet en skriftlig Redegørelse af 1. September over sin Stilling.

Det vedtagne Program vil blive forelagt paa den forestaaende Lagtingssamling og under Forudsætning af Lagtingets Vedtagelse fra Regeringens Side søgt gennemført ved Fremsættelse af de fornødne Lov- og Bevillingsforslag.

København, den 3. September 1938.

Paa den færøske Delegations Vegne

Th. Stauning,

Edw. Mitens.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the transparency and accountability of the organization. The text outlines the various methods used to collect and analyze data, ensuring that the information is reliable and valid. It also mentions the challenges faced in data collection and the steps taken to overcome them.

The second part of the document focuses on the results of the study. It presents a detailed analysis of the data collected, highlighting the key findings and trends. The text discusses the implications of these findings for the organization and provides recommendations for future actions. It also mentions the limitations of the study and the need for further research in this area.

The third part of the document concludes the report by summarizing the main points and reiterating the importance of the findings. It expresses the hope that the information provided will be useful to the organization and its stakeholders. The text also mentions the author's contact information for any further inquiries.

Udvalgsbetænkning C

i

Lagtingssag Nr. XV-9/1938:

Figgjarskipan Føroya.

Vedrørende Sygehusforholdene bestemmes i den Overenskomst, som 3. September d. A. blev indgaaet mellem Regeringen og Repræsentanter for Lagtinget, at de almindelige Betalingssatser for Sygekassepatienter skal fastsættes til 2 Kr. og for andre til 4 Kr. Staten skal yde Tilskud til Sygehusenes Drift paa 2 Kr. pr. Sygedag, og Restudgiften ved Driften betales af Lagtinget. Sygehusene skal bestyres af en Bestyrelse, sammensat af 2 Repræsentanter for Staten og 3, valgt af Lagtinget. For Tuberkulose- og Epedemipatienter sættes Tilskuddet til 1 Kr. pr. Sygedag, og for Udgifterne til Sindssyge- og Aandssvageafdelingen beregnes Statens Refusion paa Grundlag af de gennemsnitlige Udgifter paa de tilsvarende Afdelinger henholdsvis paa Statens Sindssygehospitalet og Aandssvageanstalter under Hensyn tagen til de særlige Forhold og under Iagttagelse af Bestemmelsen om, at Staten overtager 3/4 af Udgifterne til Særforsorg. Statens Tilskud paa 2 Kr. pr. Sygedag skal tages op til Revision hvert 3. Aar.

Til Modernisering af Sygehusforholdene paa Suderø og Udvidelse af Dronning Alexandrines Hospital søges en Bevilling paa 320.000 Kr. og til Opførelse af Sindssyge- og Aandssvageafdeling 3 à 400.000 Kr. Beløbene er foreløbig rent skønsmæssigt anslaaet. Sindssygeafdelingen tænkes at skulle omfatte en Modtagelses- og en Plejeafdeling, medens anden Behandling af sindssyge skal foregaa paa Hospitalet i det øvrige Kongerige. Moderniseringen af Sygehusforholdene i Tveraa og Udvidelse af Dronning Alexandrines Hospital forudsættes gennemført i Finansaaret 1939—40 og 1940—41. Opførelsen af Sindssygeafdelingen forberedes ved Udarbejdelse af nødvendige Planer og søges gennemført snarest.

Udvalget forudsættes, at Ministeriet drager Omsorg for, at de nødvendige Ændringer foretages i Lovgivningen vedrørende Sygekasser m. m. og i Reglementerne for Sygehusene, efter at Forslagene til saadanne Æn-

dringer har været forelagt Landsnevndin gennem Amtet til Erklæring paa Tingets Vegne.

Vedrørende Bestyrelsesforholdene mener Udvalget, at der maa vælges en Bestyrelse for hvert af de 3 almindelige Sygehuse. For Tiden, indtil Lagtinget i næste ordinære Samling kan vælge Medlemmer af Bestyrelserne, vil Tinget bemyndige Landsnevndin til at vælge Tingets Repræsentanter og til at forhandle med Amtmanden paa Statens Vegne angaaende alt, hvad der er nødvendigt for at gennemføre Sagen.

Udvalget har forhandlet med de nuværende Bestyrelser for Sygehuse, og disse er indforstaaet med den Ordning, som skal finde Sted. Endvidere er der Enighed om, at det rigtige Princip er, at Hospitalet i Tórshavn bliver Centralhospitalet og udstyres med saa gode Kræfter og indrettes saa godt som muligt. Endvidere er der Enighed om, at det gamle Sygehus i Tveraa ikke kan benyttes, men at det er nødvendigt at opføre et nyt Sygehus. Paa det nuværende Sygehus i Tveraa er der 12 Sengepladser, og der er fremsat Ønske om, at dette forhøjes til 26. Udvalget har modtaget en Erklæring fra Færøernes Lægeforening, hvilken vedlægges, samt Skrivelser fra Bestyrelserne for Tveraa og Klaksvig Sygehuse. Der foreligger et Forslag til Sygehus i Tveraa, hvilket vil koste 180—200.000 Kr. Hvis man regner med, at Halvdelen af det kalkulerede Beløb tilfalder Sygehuset i Tveraa, skulde Tallet være 160.000 Kr., men da Beløbet i Overenskomsten er rent skønsmæssigt anslaaet, forudsætter Udvalget, at Regeringen søger de nødvendige Bevillinger. Lignende Betragtninger gør sig gældende vedrørende Dronning Alexandrines Hospital. Da der her ogsaa bliver Tale om Sindssyge- og Aandssvageafdeling, maa hele Spørgsmaalet tages op til videre Overvejelse, idet der maa kunne være fælles Bolig for Personalet paa begge Afdelinger.

Det bliver nødvendigt, at en Arkitekt og andre sagkyndige udarbejder nærmere detaillerede Planer med Hensyn til de omtalte Sygehusforhold, og man foreslaar at vælge et Byggeudvalg vedrørende Udvidelsen af Dronning Alexandrines Hospital og Sindssygeafdelingen, bestaaende af 3 af Tinget valgte Medlemmer sammen med Amtmanden og Amtslægen og et Byggeudvalg vedrørende Sygehuset paa Tveraa, bestaaende af 3 af Tinget valgte Medlemmer sammen med Amtmanden og Kredslægen paa Suderø, til at forestaa de paagældende Byggeføretagender.

Forslag.

- 1) Under Henvisning til foranstaaende bemyndiger Tinget Landsnevndin til at vælge Tingets Repræsentanter i Sygehusbestyrelserne og til at søge Sagen fremmet hurtigst og bedst muligt.
- 2) Tinget vælger 3 Medlemmer til et Byggeudvalg, der sammen med Amtmanden og Amtslægen skal forestaa Udvidelsen af Dronning Alexandrines Hospital og Sindssyge- og Aandssvageafdelingen.
- 3) Tinget vælger 3 Medlemmer til et Byggeudvalg, der sammen med

Amtmanden og Kredslægen paa Suderø skal forestaa Bygningen af Sygehus paa Suderø.

Lagtinget, Tórshavn, den 15. December 1938.

Edw. Mitens. J. P. Davidsen. P. M. Dam.

A. Samuelsen. Johan Kallsoy. Joh. M. Fr. Poulsen. K. Djurhuus.

Udvalgsbetænkning D

Lagtingssag Nr. XV-9/1938:

Figgjarskipan Føroya.

Ifølge den mellem Regeringen og en Lagtingsdelegation den 3. September d. A. indgaaede Overenskomst skal der oprettes en færøsk Vejfond, ved at der fra den ved Lov af 1. Juli 1927 oprettede Vejfond henlægges som Kapital aarlig i 5 Aar 100.000 Kr. i 4 $\frac{1}{2}$ % Obligationer. Kapitalen skal være urørlig, men Renten skal være til Raadighed, hvorhos der i Vejfonden skal indgaa de Afgifter, som Motorkøretøjer svarer, ca. 12.000 Kr. aarlig. Af Beløb, der udover de anførte maatte medgaa til Vedligeholdelse af Køreveje som Bevilling fra Lagtinget, kan dette efter dokumenteret Regnskab fra Staten faa refunderet Halvdelen, dog ikke over 10.000 Kr. aarlig. I Aarene, indtil Vejfonden er fuldt etableret, yder Staten ekstraordinært henholdsvis 20.000 Kr., 16.000 Kr., 12.000 Kr., 8.000 Kr. og 4.000 Kr. til Fonden som Erstatning for manglende Renter. Der skal udfærdiges et Regulativ vedrørende Vedligeholdelse af de offentlige Veje m. m.

Udvalget skal herefter dels fremsætte Forslag til nødvendig Ændring i Lov om Motorkøretøjer vedrørende den omtalte Afgift, dels Forslag til Vejregulativ. Der har ikke været Tid til at tilendebringe Overvejelserne vedrørende dette Regulativ, og man foreslaar derfor, at Udkastet overgives Vejudvalget og Landsnevnden til videre Behandling i Samraad med Lagtingsingeniøren og Ministeriet.

Forslag.

- 1) Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om at foranledige sat i Kraft følgende Forslag til Ændring i Lov for Færøerne Nr. 73 af 19. Marts 1930 om Motorkøretøjer m. m.
 1. I § 32 ændres Stykke 2, 1. Punktum, til følgende: »Afgiften, der tilfalder Færøernes Vejfond, forfalder kvartalsvis forud».
 2. § 32. Stykke 6, udgaar.

- 2) Hoslagte Udkast til Vejregulativ for Færøerne oversendes til Vejudvalget og Landsnevndin til videre Overvejelse i Samraad med Ingeniøren og til Forhandling med Ministeriet, hvorefter det forelægges Tinget til næste Aar.
- 3) Tinget vælger et Vejudvalg, som fra 1. April 1939 bestyrer Veffonden, overensstemmende med det i Overenskomsten af 3. September d. A. vedtagne, og fungerer til næste Tingsamling.

Lagtinget, Tórshavn, den 15. December 1938.

Edw. Mitens. J. P. Davidsen. P. M. Dam.

A. Samuelsen. Johan Kallsoy. Joh. M. Fr. Poulsen. K. Djurhuus.

Vejregulativ for Færøerne.

(Vedtaget af Lagtinget)

Inddeling af de offentlige Veje.

§ 1.

De offentlige Veje paa Færøerne inddeles i Landsveje og kommunale Veje.

§ 2.

Landsveje er følgende:

1. Fuglafirði—Gøtu—Sølmundafirði med Stikvej til Lørvík.
2. Skipanes—Sølmundafirði—Nes med Stikveje til Lamba, Rituvík og Æðuvík.
3. Hvítanes—Hoyvík—Tórshavn—Kirkjubø med Stikvej til Velbastað og Argir.
4. Tødnes—Kollafirði—Kvívik med Stikvej til Oyrarcingir og Leynar samt med senere Forlængelse til Vestmanna.
5. Sørvág—Miðvág—Sandavág—Fútaklett.
6. Skopun—Sand—Skálavík—Húsavík, senere med Stikvej til Skarvanes.
7. Froðbø—Tvøroyri—Trongisvág—Øravík og senere Forlængelse til Fámjin.
8. Porkerí—Nes—Vág og Lopra—Sunnbø, senere Forlængelse til Høvi samt Forbindelse Vág—Lopra og Stikvej til Akrar.
9. Hovedvejene i Klaksvík med Stikveje til Nórðoyri og Ánirnar.

§ 3.

Hvor Landsveje fører gennem Bygd eller By, afgør Vejudvalget, om og hvorvidt de Vejstrækninger, som fører gennem vedkommende Bygd eller By, skal regnes som Landsveje.

Vejstyret.

§ 4.

Vejvæsenet paa Færøerne sorterer under Lagtinget, og det er en Lagtingsopgave at sørge for Vedligeholdelse af de offentlige Veje.

Tinget fører Overtilsyn hermed, og der vælges for 4 Aar ad Gangen af Tinget et Vejudvalg paa 3 Medlemmer og 3 Suppleanter, som fungerer paa Tingets Vegne. Iøvrigt forestaas den daglige Ledelse af Lagtingets Vejingeniør, og der antages af Vejudvalget det nødvendige Antal Vejmænd, som fører stedligt Tilsyn, leder Vejarbejdet og selv udfører Vedligeholdelsesarbejde.

Sysselmændene skal som hidtil ogsaa føre almindeligt Tilsyn med Vejenes Tilstand.

§ 5.

De kommunale Styrrelser fører endvi dets Tilsyn med de Veje, som findes indenfor vedkommende Kommunes Omraade.

Anlæg af Veje, Vejenes Vedligehold og Udgifterne.

§ 6.

Der oprettes en Vejfond, som bestyres af Lagtinget ved et af dette nedsat Vej-Udvalg. Fonden afholder Udgiften til Vejmænd, til Anskaffelse af Vejredskaber og almindelige Vedligeholdelsesudgifter, forsaavidt disse ikke falder paa Kommunerne. Endvidere kan der efter Lagtingets Beslutning ydes Tilskud til Sognekommunerne til Lættelse af Vedligeholdelse af Hoved- og Opdykningsveje. Endvidere kan der ydes Beløb til smaa Landingssteders Vedligeholdelse og ydes Tilskud til nye Veje og Landingssteder. Fondens aarlige Regnskab indsendes til Ministeriet for offentlige Arbejder, før Statens Refusion udredes, bortset fra eventuelle à conto Udbetalinger.

§ 7.

Offentlige Veje anlægges saaledes, at de kan opfylde de Krav, som stilles af Hensyn til Trafikken.

§ 8.

Landsvejene skal vedligeholdes saaledes, at de hele Aaret er farbare for Automobiler med den i Lovgivningen foreskrevne Maksimumsvækt.

Under Hovedreparationer og lignende Situationer kan Vejudvalget dog forbyde Kørsel.

For andre offentlige Veje kan Kommunerne ved Tøbrud i indtil 5 Dage ad Gangen fastsætte, at Automobilkørsel og anden Kørsel forbydes, dog at Kommunerne kan tillade udført Kørsel med Post og Passagerer i mindst muligt Omfang.

Lignende Bestemmelser kan træffes i Anledning af Hovedreparationer, men der bør stræbes hen til, at Passage kan ske ogsaa under Hovedreparationer.

Forstanderskabets Bestemmelser om midlertidig Vejlukning indberettes straks til Vejudvalget, der kan ophæve Bestemmelserne. Lukningen bekendgøres ved Forstanderskabets Foranstaltning ved Opslag og ved Anbringelse af Vejskilte, godkendte af Vejingeniøren, udvisende, at Kørsel er forbudt i alle de Kommuner, der har Kørevej i Forbindelse med det lukkede Vejstykke.

§ 9.

Kommunerne er berettigede til, hvis Kørselen paa Landsveje hindres af Sne, at lade foretage Snekastning enten som Pligtarbejde eller for Kommunens Regning under Tilsyn af Vejmanden som Formand.

§ 10.

Grøfter skal anlægges langs alle Veje, undtagen hvor Vejingeniøren anser det for unødvendigt.

§ 11.

Vedligeholdelsen af kommunale Veje paahviler Kommunerne. Til Landsvejenes Vedligehold yder Vejfonden Tilskud og Hjælp, dels gennem Vejmændene, dels ved Tilskud til Redskaber og Bevillinger efter Lagtingets Beslutning. Iøvrigt paahviler Landsvejenes Vedligehold Kommunerne efter Vejudvalgets nærmere Anvisning. Navnlig kan Udvalget træffe Bestemmelser om Levering af Materialer og Ydelse af Arbejdskraft.

§ 12.

Vejmændene ansættes af Vejudvalget efter Indstilling af Lagtingsingeniøren, og Udvalget fastsætter deres Løn og giver nærmere Regler angaaende deres Arbejdsomraade og Arbejde.

§ 13.

Vejmændene har Krav paa, naar der er Plads, uden Vederlag at blive befordret af de Køretøjer, som befarer de under ham lagte Vejstrækninger, naar dette kan ske, uden at Køretøjerne ændrer deres Rute.

§ 14.

Kommunerne er pligtige til at fremskaffe det nødvendige Vejmateriale og sørge for Læsning og Aflæsning samt Transport af dette, dog saaledes, at Vejmanden anviser, hvor egnet Vejmateriale kan fremskaffes, og yder Vejledning med Hensyn til Hævnning o. l. Kommunerne er pligtige til at fremskaffe Vejmateriale i det Omfang, af den Beskaffenhed og underkastet den Behandling, Vejmanden foreskriver. Forstanderskabet har Pligt til til Stadighed at sørge for Udlægning af Depoter af Vejmateriale efter Vejmandens Anvisning. Vejmanden skal sørge for, at man i de under hans Omraade hørende Kommuner saa vidt muligt kommer til at præstere Ydelser, som staar i Forhold til Kommunernes Indbyggerantal.

§ 15.

Ved Eftersyn skal Vejmanden paase, at Vejene aldrig bliver gennemkørt, saaledes at det under Dæklaget liggende blødere Materiale (Muld eller blødt Ler) kommer op i Vejens Overflade.

Ved Eftersynet reparerer Hjulspor og Huller.

Hvis Vejen trods det stadige Tilsyn bliver gennemkørt enkelte Steder, maa alt det bløde Materiale — Slam, Ler o.s.v. — fjernes, og Hullet maa fyldes med god Vejfyld, saasom skarpt Grus, Skærver eller smaa Sten. Store Sten maa kun anvendes som Bundlag.

Over Fyldet anbringes sædvanligt Dækmateriale — Singels, Grus o. l.

§ 16.

Alle Grøfter ved Vejen maa oprensnes, saa ofte det er nødvendigt, for at sikre ubindret Afløb til Stenkisterne under Vejen og mindst een Gang om Aaret.

Stenkisterne efterses paa lignende Maade, renses og reparerer.

Hvor Grøftesider og Bund er bevokset, maa Grøfterne opstikkes.

§ 17.

De Landsveje, der er anlagt som Grusveje uden Paklag af Sten, og derfor ikke er tilstrækkeligt modstandsdygtige overfor tungere Automobilkørsel, bør efterhaanden i Forbindelse med Foretagelse af Hovedreparationer af gennemkørte Vejstrækninger forsynes med et Paklag af Haandsten, der derefter dækkes med mindre Skærver (Singels) og Grus, saaledes at Vejbanen faar en jævn Overflade.

Vejbanen skal enten have Hældning indad til Vejgrøft eller have passende Oprunding, saaledes at Vandet ikke kan blive staaende paa Vejbanen, men straks løber af.

Hvis der ikke findes Vende- og Vigepladser i tilstrækkeligt Omfang, bør Kommunen efterhaanden indrette disse paa de af Vejudvalget efter Forslag af Vejingeniøren fastsatte Steder.

§ 18.

Efter nærmere Anordning af Vejingeniøren anbringes der af Kommunerne Nummersten langs alle Landeveje for hver Kilometer, mærkede 1 km, 2 km o. s. v. Væltede eller fjernede Afvisersten bringes snarest paa Plads eller erstattes om fornødent med nye.

§ 19.

Broernes Jernrækværker maa efterses mindst een Gang aarligt og males i fornødent Omfang.

§ 20.

De for Landsveje foreskrevne Regler kommer til Anvendelse med de fornødne Lempelser paa andre offentlige Veje, saaledes at Reparationer og Tilsyn afpasses efter Vejens Brug.

§ 21.

Inden hvert Aars 15. Juli indsender Forstanderskaberne til Vejingeniøren Opgørelse over, hvad der i det forudgaaende Kalenderaar er anvendt af Penge eller Pligtarbejde til Vejenes Vedligeholdelse.

§ 22.

Vejingeniøren befærer Landevejene 2 Gange om Aaret.

Efter hvert Syn sender Ingeniøren snarest muligt Indberetning til Vejudvalget angaaende Vejenes Tilstand, ledsaget af Forslag til Paalæg om Reparationer og øvrige Arbejder, som bør udløses, for at Vejene kan være i forsvarlig Stand.

Ved Befaringen skal vedkommende Vejmand være tilstede og samtidig afgive Forklaring om den Tilstand, hvori de andre offentlige Veje i Kommunen befinder sig.

Hvis Ingeniøren efter den aflagte Forklaring, eller hvad der iøvrigt er ham bekendt om Forholdene, maa antage, at der findes Mangler ved visse andre offentlige Veje, synes disse samtidig.

I Indberetningen til Vejudvalget refereres Vejmandens Forklaring, og hvad Ingeniøren derefter har foretaget.

§ 23.

Saaframt Forstanderskabet ikke inden en af Vejudvalget fastsat Frist har udbedret de udsatte Mangler, kan Udvalget paa Lagtingets Vegne lade disse udbedre for Kommunens Regning. jfr. § 19 i Landkommunalloven.

Udvalgsbetænkning E

i

Lagtingssag Nr. 9/XV:

(Fíggjarskipan Føroya).

Ifølge det mellem Repræsentanter for Regeringen og Lagtinget den 3. September. d. A. vedlagne Program for Færøernes Finansordning, Pkt. VII. 3, vil der fra Statens Side til Opførelse af nyt Lagtingshus med Retslokaler m. v. blive ydet en Bevilling i Finansaaret 1939/40 paa Halvdelen af Byggeomkostningerne, dog ikke over 75.000 Kr.

Tinget har ifjor fra forskellige Sider indhentet Tegninger og Overslag vedrørende nyt Lagtingshus.

Udvalget mener, at det er rigtigt at benytte det Lagtinget tilhørende Areal, hvorpaa der nu er opført et Lagtingshus, til det nye Lagtingsbygning, saaledes at den gamle Bygning rives ned, og der foretages nødvendige Planeringsarbejder.

Det er umuligt under Lagtingssamlingen at tilvejebringe yderligere Tegninger og Overslag, og man skal derfor foreslaa, at det overlades til Landsnevndin at indhente nødvendige Oplysninger, forhandle med Amtmanden paa Statens Vegne og fremme Sagen bedst muligt.

Det bliver nødvendigt at optage Laan vedrørende Lagtingets Udgifter i ovennævnte Anledning, og man skal foreslaa, at Landsnevndin faar Bemyndigelse til at optage et Laan til det nævnte Formaal paa op til 100.000 Kr.

Forslag.

- 1) Det overdrages til Lagtingets Landsnevnd at indhente yderligere nødvendige Planer og Overslag med Hensyn til Lagtingshus, Rets-

- lokaler og Kontorlokaler og at forhandle med Amtmanden om Sagens Gennemførelse og foretage, hvad der ellers er nødvendigt.
- 2) Landsnevndin bemyndiges til ovennævnte Formaal at optage et Laan paa op til 100.000 Kr.

Lagtinget, Tórshavn, den 15. December 1938.

<i>Edw. Mitens.</i>	<i>P. M. Dam.</i>	<i>A. Samuelson.</i>
<i>Joh. M. Fr. Poulsen.</i>		<i>K. Djurhaus.</i>
<i>J. P. Davidsen.</i>		<i>J. Kallsoy.</i>

Udvalgsbetænkning F

i

Lagtingssag Nr. XV. 9/1938:

Program for Færøernes Finansordning.

Lagtingets Budget har under den nuværende Finansplan været paa ca. 430.000 Kr., heri indbefattet særlige Udgifter til Havne og Veje, beregnet til 130.000 Kr. aarlig for Lagtingets Andel, saaledes at de øvrige Udgifter har været 300.000 Kr.

Efter Forslaget i den Overenskomst, som blev indgaaet mellem Repræsentanter for Regeringen og Lagtinget vedrørende Program for Færøernes Finansordning af 3. September d. A. skulde Tingets aarlige Udgifter blive ca. 550.000 Kr.
Tingets Indlægter ved de nuværende Indførselsafgifter og
forskellige andre mindre Indlægter er anslaaet til 250.000 Kr.

Rest: 300.000 Kr.,

men hertil maa lægges et Beløb til Arbejder med Anlæg af nye Veje og Havne. Man har hidtil regnet med 100.000 Kr. aarlig, idet denne Udgift er en Udgift, som ligger udenfor Normalbudgettet, men dog foreløbig regnes at ville medgaa. Paa den anden Side skal der indtil videre opretholdes en Amlsfondspaaligning paa indtil 100.000 Kr., dog at denne søges nedsat efterhaanden.

Der bliver derved et Beløb paa mindst 300.000 Kr., som maa tilvejebringes ved særlige Indlægslove, og et højere Beløb, forsaavidt Amlsfondspaaligningen nedsættes. Det er en Forudsætning, at Skibsafgifterne og alle Indførsels-afgifter tilkommer Lagtinget med de Forhøjelser af Afgifterne og de nye Afgifter, som indførtes specielt for den løbende Finansplan.

De 300.000 Kr., som resterer, skal ifølge Programmet søges tilvejebragt dels ved Forøgelse af Lagtingsskattens Provenu, dels ved Indførselsafgifter og eventuelt ved andre Beskatningsmaader. Lagtingsskattens Provenu forøges dels ved at inddrage Indtægter under 2000 Kr. under Beskatningen, dels ved at gøre Skatteskalaen mere vidtspændende i det hele taget, dels ved at forhøje Satsene. Det anses for nødvendigt ifølge Programmet at forøge Lagtingsskattens Provenu, som nu er ca. 50.000 Kr. aarlig, til henved 150.000—200.000 Kr. aarlig. Der skal gives Lagtinget Bemyndigelse til inden for visse fastsatte Rammer at udskrive Skatten med et efter Behovet afpasset Procenttal af Skalaens Salser for at gøre det muligt at tage Hensyn til Svingninger i Normalbudgettets Udgifter og ogsaa af Hensyn til Udgifter, der efter at være medtaget i Normalbudgettet, kan forekomme med forskellige Størrelser i forskellige Aar f. Eks. Tilskud til Veje og Landingspladser.

Lagtinget har en Oversigt over Skatteindtægter for Aarene 1929—31, og formentlig kan man regne med, at Forholdet er noget lignende nu. Herefter var der i de 3 Aar gennemsnitlig

3422	Skatteydere med en Skatteindtægt af indtil 500 Kr.	
1388	— — — — —	500—750 »
1278	— — — — —	750—1000 »
856	— — — — —	1000—1250 »
428	— — — — —	1250—1500 »
439	— — — — —	1500—2000 »
180	— — — — —	2000—2500 »
126	— — — — —	2500—3000 »
160	— — — — —	3000—4000 »
91	— — — — —	4000—5000 »
87	— — — — —	5000—6500 »
93	— — — — —	6500—10000 »
85	— — — — —	over 10000 »
8633		

Udvalget har gennemgaaet forskellige Skattelove, og paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger og for at naa den beregnede Indtægt mener man, at den i nedennævnte Lovforslag anførte Skala er nødvendig.

Man er enig om, at Skatteindtægter under 250 Kr. skal være skattefri. Skalaen er gjort mere progressiv end i den nuældende Lov.

Skønsmæssigt vil man antage, at Provenuet vil blive ca. 180.000 Kr.

Mindretallet (Dam og Davidsen) foreslaar principalt en stærkere stigende Skala, jfr. vedlagte Forslag. Herefter vil Provenuet blive ca. 230.000 Kr. aarlig, hvilke Indtægter man mener er nødvendige for at opfylde de økonomiske Forpligtelser. Tinget paadrager sig ved at acceptere foran omtalte Finausordning.

Subsidiært vil Mindretallet slutte sig til Flertallets Forslag.

Forslag.

Lagtinget indstiller til Ophøjelse til Lov hoslagte Forslag til
Lov for Færøerne om personlig Skat til Lagtinget.

Lagtinget, den 15. December 1938.

Edw. Mitens.

J. P. Davidsen.

Johan Kallsoy.

Med Forbehold

P. M. Dam.

A. Samuelsen.

Joh. M. Fr. Poulsen.

B. Z. Jensens Trykkeri.

Forslag

til

Lov for Færøerne om personlig Skat til Lagtinget.

§ 1.

Enhver Person, Selskab eller Institution, som i Henhold til Lov Nr. 76 af 12. Marts 1923, jfr. Lov Nr. 46 af 7. Marts 1928, om den kommunale Beskatning er pligtig at svare Skat til Opholdskommunen eller Erhvervskommunen paa Færøerne, er tillige pligtig at svare personlig Skat til Færøernes Lagting, for saa vidt hans Skatteindtægt udgør 250 Kr. eller derover.

Skatten lignedes for hvert Skatteaar paa Grundlag af de af de kommunale Ligningsmyndigheder i Henhold til Skatteloven foretagne Ansættelser.

Skatteydere, som flytter til Færøerne fra det øvrige Kongerige, og som dér er ansat til Statsskat, kan ikke ansættes til Skat til Lagtinget fra et tidligere Tidspunkt end det, fra hvilket deres Statsskatteansættelse ophører.

Ved Skatteindtægt forstaas den ansatte skattepligtige Indkomst med de i Skattelovens § 11 hjemlede Fradrag, men uden Forhøjelser i Henhold til Lovens § 15.

Personer, hvem der er paalignet Skat baade til Opholdskommune og Erhvervskommune, svarer Skat til Lagtinget af den i Opholdskommunen ansatte samlede Skatteindtægt.

§ 2.

Den i § 1 omhandlede Skat erlægges efter følgende Skala:

Fra Flertallet (Samuelson, Ponlsen, Djurhuus, Mitens og Kallsoy):

Udgør Skatteindtægten 250 Kr., svares et Beløb af 1 Kr.
Er Indtægten over

250 Kr., men ikke over	500 Kr., svares	1 Kr. af	250 Kr. og	0,1 % af Resten.
500 -	1000 -	2 -	500 -	1 -
1000 -	2000 -	7 -	1000 -	2 -
2000 -	3000 -	27 -	2000 -	3 -
3000 -	4000 -	57 -	3000 -	3 1/2 -
4000 -	5000 -	92 -	4000 -	4 -
5000 -	6000 -	132 -	5000 -	4 1/2 -
6000 -	7000 -	177 -	6000 -	5 -
7000 -	8000 -	227 -	7000 -	5 1/2 -
8000 -	10.000 -	282 -	8000 -	6 1/2 -
10.000 -	15.000 -	412 -	10.000 -	7 1/2 -
15.000 -	20.000 -	787 -	15.000 -	9 1/2 -
20.000 -	30.000 -	1.262 -	20.000 -	11 -
30.000 -	40.000 -	2.362 -	30.000 -	12 -
40.000 -	50.000 -	3.562 -	40.000 -	13 1/2 -
50.000 -	75.000 -	4.912 -	50.000 -	15 1/2 -
75.000 -	100.000 -	8.787 -	75.000 -	17 1/2 -
100.000 -	200.000 -	13.162 -	100.000 -	20 -
200.000 -	500.000 -	33.162 -	200.000 -	22 -
500.000 -	1.000.000 -	99.162 -	500.000 -	24 -
1.000.000 -	og derover	219.162 -	1.000.000 -	25 -

Fra Mindretallet (Dam Davidsen):

Udgør Skatteindtægten 250 Kr., svares et Beløb af 1 Kr.
Er Indtægten over

250 Kr., men ikke over	500 Kr., svares	1 Kr. af	250 Kr. og	0,4 % af Resten
500 -	1.000 -	2 -	500 -	1 -
1.000 -	2.000 -	7 -	1.000 -	2 -
2.000 -	3.000 -	28 -	2.000 -	3,3 -
3.000 -	4.000 -	61 -	3.000 -	3,9 -
4.000 -	5.000 -	100 -	4.000 -	4,8 -
5.000 -	6.000 -	148 -	5.000 -	5,6 -
6.000 -	7.000 -	204 -	6.000 -	6,4 -
7.000 -	8.000 -	268 -	7.000 -	7,3 -
8.000 -	10.000 -	341 -	8.000 -	8,45 -
10.000 -	15.000 -	510 -	10.000 -	9,8 -
15.000 -	20.000 -	1.000 -	15.000 -	11,88 -
20.000 -	30.000 -	1.594 -	20.000 -	15,47 -
30.000 -	40.000 -	3.141 -	30.000 -	17,03 -
40.000 -	50.000 -	4.844 -	40.000 -	19,84 -
50.000 -	75.000 -	6.828 -	50.000 -	22,6 -
75.000 -	100.000 -	12.477 -	75.000 -	26,43 -
100.000 -	200.000 -	19.085 -	100.000 -	30,0 -
200.000 -	500.000 -	49.090 -	200.000 -	33,22 -
500.000 -	og derover	148.743 -	500.000 -	35 -

Del for hver enkelt Skatteyder efter foranstaaende Skulds udkomne Beløb, der benævnes Grundbeløbet, kan forhøjes eller nedsættes i Forhold til Lagtingets Behov med en for alle Skatteydere fælles Procent, dog ikke med over 10 pCt. Bestemmelse herom træffes af Lagtinget.

§ 3.

Inden 1. Marts indsender den kommunale Ligningsmyndighed til Færøernes Oppebørselskontor en Fortegnelse over de Skatteydere, som i Henhold til foranstaaende Bestemmelser er pligtige at svare Skat til Lagtinget, med Angivelse af de for disse ansatte Skatteindtægter. Om enhver senere foretagen Ændring vedrørende Skatteindtægter paa 250 Kr. og derover skal Ligningsmyndigheden straks sende særskilt Indberetning til Færøernes Oppebørselskontor. Foretages saadan Ændring af Lagtingets Skatteudvalg, paahviler det dog dette at give Færøernes Oppebørselskontor fornøden Meddelelse om Ændringen.

§ 4.

Ved Færøernes Oppebørselskontors Foranstaltning gives der inden 15. April — i Tilfælde af senere Ændringer af den ansatte Indlægt inden 1 Maaned efter, at Indberetning i Henhold til Lovens § 3 er modtaget af Færøernes Oppebørselskontor — de skattepligtige Underretning om, hvilket Beløb der for det paagældende Skatteaar er paalignet dem i Skat til Lagtinget, og hvor Indbetalingen af Skatten skal finde Sted.

Klage over Skatteberegningen indgives til Lagtingets Skatteudvalg. Klagen skal indgives inden 1 Maaned efter, at Meddelelse i Henhold til 1ste Stykke er afsendt fra Færøernes Oppebørselskontor.

§ 5.

Skatten forfalder til Betaling med Halvdelen 1. Maj og Halvdelen 1. November. Skattebeløb, der er paalignet paa Grundlag af de i § 3 nævnte Ændringer i Skatteligningen, forfalder til Betaling 1 Maaned efter, at Meddelelse i Henhold til § 4 er afsendt fra Færøernes Oppebørselskontor.

§ 6.

Er den paalignede Skat ikke betalt senest 1 Maaned efter Forfaldsdagen, skal det skyldige Skattebeløb forrentes med $\frac{1}{2}$ pCt. maanedlig for hver paabegyndt Maaned efter Forfaldsdagen.

§ 7.

De paalignede Skattebeløb samt de i § 6 omhandlede Renter kan inddrives ved Udpantning, for saa vidt Betaling ikke er sket senest 1 Maaned efter Forfaldsdagen. De i Skattelovens §§ 38, 41, 42, samt 44—47 indeholdte Regler finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til den efter nærværende Lov paalignede Skat.

§ 8.

De Beløb, der paalignes i Henhold til denne Lov, tilfalder Færøernes Amtsfond.

§ 9.

Denne Lov træder i Kraft 1. Jannar 1940.

Fra samme Tidspunkt at regne ophæves Lov for Færøerne Nr. 84 af 30. Marts 1935 om personlig Skat til Amtskommunen.

Lagtinget, den 15. December 1938.

Edw. Mitens.

J. P. Davidsen.

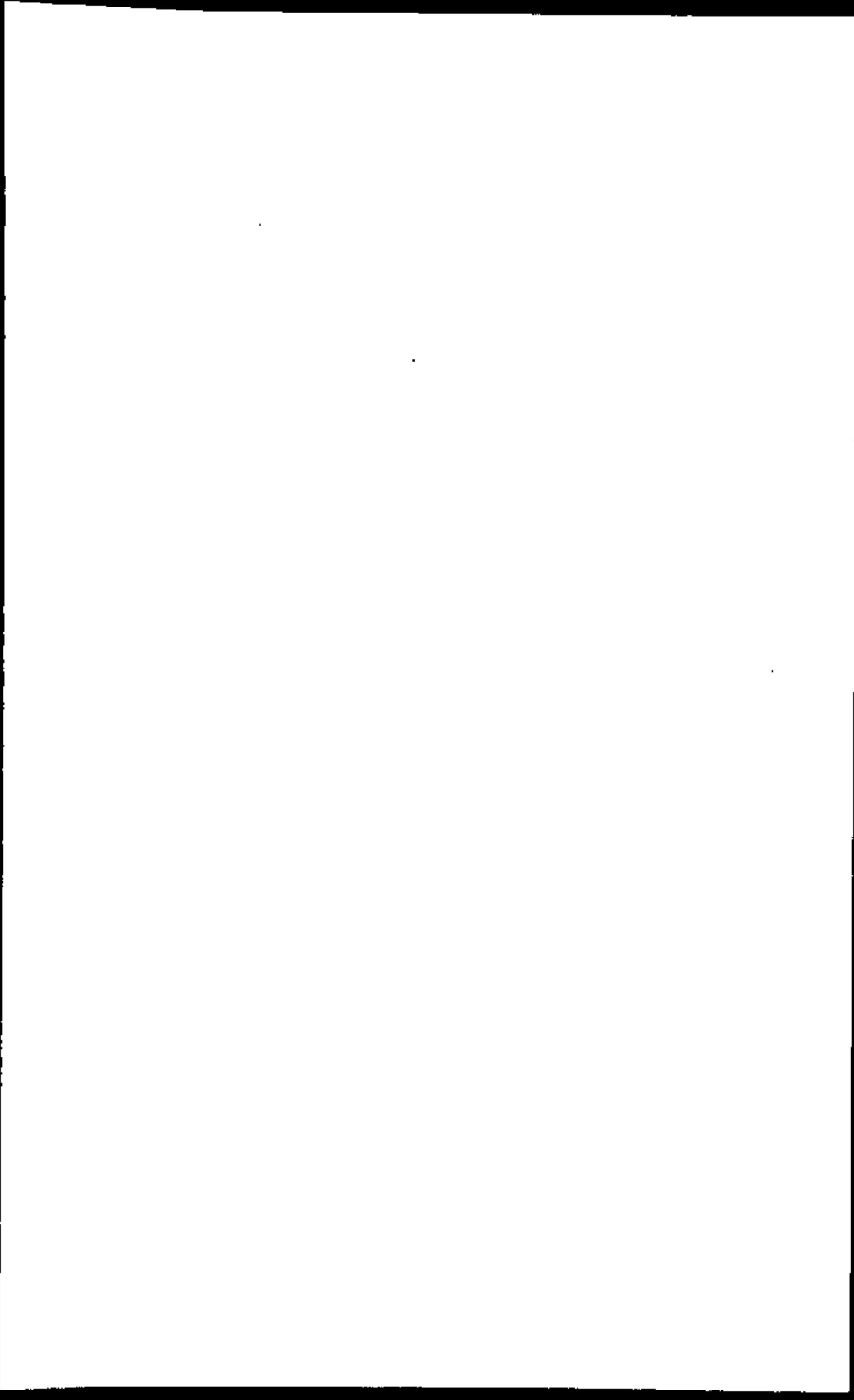
Johan Kallsoy.

Med Forbehold

P. M. Dam.

A. Samuelsen.

Joh. M. Fr. Poulsen.

Udvalgsbetænkning G

i

Lagtingssag Nr. XV- 9/1938:

Program for Færøernes Finansordning.

I Overenskomsten af 3. September mellem Repræsentanter for Regeringen og Lagtinget bestemmes, at der i Tilslutning til Aflastningen af den færøske Befolknings Udgifter ved Statskassens Overtagelse af visse Udgifter skal søges gennemført en Udligning ved Overførsel af visse Udgifter fra Kommunerne til Lagtinget.

Det foreslaas saaledes, at af Kommunernes Skoleudgifter paa 220.000 Kr. overføres et Beløb af henimod 150.000 Kr., og Kommunernes Bidrag til Amtsfonden skal højst sættes til 100.000 Kr. aarlig. Det er iøvrigt ønskeligt, at Amtsfondspaaligningen efterhaanden i de kommende Aar nedsættes.

Kommunernes normale Budgetter var før 1. April 1938 ca. 950.000 Kr., og efter Overenskomsten nedbringes Kommunernes normale Udgifter til 550.000 Kr., altsaa en betydelig Nedgang.

Lagtingets Budget var før 1. April 1938 paa ca. 430.000 Kr., heri indbefattet Tingets Udgifter til Havne og Veje. Efter Overenskomsten vil Lagtingets normale Udgifter aarlig blive ca. 550.000 Kr.
Hertil maa lægges Tilskud fra Tinget til nye Vej- og Havneanlæg, beregnet til aarlig. 100.000 Kr.
650.000 Kr.

Som Indtægter regnes foreløbig:

Amtsfondspaaligningen	100.000 Kr.	
De nuværende Indførselsafgifter	200.000 -	
Klarerings- og diverse Indtægter	50.000 -	350.000 Kr.
		300.000 Kr.

Der maa saaledes tilvejebringes ca. 300.000 Kr. ved særlige Indtægtslove.

Fra Lagtingets Side mener man, at der ved direkte Lagtingskat skal dækkes heraf godt 150.000 Kr. Tilbage bliver 150.000—200.000 Kr., idet man maa beregne mere end 150.000 Kr. aarlig, da Amtsfondsligningen forudsættes nedsat efterhaanden, og da Lagtinget vil faa en Del flere Udgifter end nu som Omkostningerne ved Indkrævning af Afgifterne, til Administration og nye Opgaver.

I Overenskomsten henstilles det til den færøske Erhvervskommission at undersøge Spørgsmaalet om Monopol eller Koncessionsafgifter. Skulde der fremkomme Forslag om saadanne Afgifter og derved skaffes Indtægter, mener Udvalget, at disse vil blive benyttede til Støtte for Erhvervslivet, og man maa derfor se bort fra saadanne eventuelle Indtægter i den heromhandlede Forbindelse.

Ifølge Overenskomsten skal visse af Lagtinget foreslaaede Indførselsafgifter paa Parfume og Kosmetik, Silke, Galanterivarer samt visse Arter Fodtøj søges gennemført. Iøvrigt skal der søges gennemført Forhøjelse af de gældende Afgifter eller nye Indførselsafgifter for andre Varer. Udvalget har overvejet disse Spørgsmaal.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Forhøjelse af de nugældende Indførselsafgifter vil en Sammenligning mellem disse og de for Danmark og andet Steds gældende Bestemmelser under Hensyn til alt foreliggende begrundet, at man for visse af Varesorterne vil kunne forhøje Satserne og ændre Bestemmelserne noget paa anden Maade. Med Hensyn til spirituøse Varer mener man, at Forskellen paa Tolden, som nu er for disse Varer paa Fade og paa Flasker, bør bortfalde, og Toldsatsen, navnlig for Vin og for almindeligt Brændevin, som er forholdsvis lav, kan forhøjes, ligesom Toldsatsen for Røgtobak kan forhøjes, og der indføres højere Sats for dyrere Cigaretter.

Udvalget har haft Samraad og Forhandling med Amtmand og Toldinspektør Petersen, som efter Udvalgets Henvendelse til Ministeriet er kommet hertil, og man takker Ministeriet og Toldinspektøren for den ydede Bistand.

Amtmanden har tilsendt Udvalget et Forslag, udarbejdet med Bistand af Toldinspektøren og Landfogeden.

Udvalget foreslaar visse Ændringer i Forslaget vedrørende Forhøjelse af de gældende Afgifter. Merindtægten anslaaes til 50.000 Kr. aarlig.

Dernæst indeholder Forslaget nye Afgifter.

Udvalget har foreslaaet visse Ændringer, hvorefter disse nye Afgifter aarlig vil indbringe 106.000 Kr. Det bemærkes, at Forslagene om Afgift paa Kaffe, Te, Kukao og Sukker støttes af Kalsoy og Milens, og at de andre Medlemmer af Udvalget ikke stiller positivt Forslag vedrørende disse Varesorter.

Iøvrigt henviser man til Forslaget og Beregningen.

Hvis alle Forslagene vedtages, vil Provenuet blive ca. 150.000 Kr., og Indtægterne ved Stempelafgift og Forlystelsesskat vil være en naturlig Reserve mod Risiko ved Svigten af de beregnende Indtægter o. a.

Med Hensyn til de øvrige Bestemmelser i Amtmandens Forslag, foreslaar man disse ændret paa forskellige Punkter, saaledes at Reglerne bliver mere overensstemmende med de nugældende Bestemmelser paa Punkter, hvor der ingen Grund findes til Ændring.

Forslag:

- 1) Lagtinget indstiller til Regeringen hoslagte Forslag til Lov for Færøerne om Indførselsafgifter m. v.
- 2) Lagtinget gentager sin Indstilling som vedtaget i 1936 til Lov for Færøerne om Afgift for Fremvisning af levende Billeder og Afholdelse af offentlig Dans.
- 3) Lagtinget gentager sin Indstilling som vedtaget i 1936 til Lov for Færøerne om Stempelafgift.
- 4) Lagtinget indstiller, at Lov for Færøerne om Betaling af Gebyr for Eftersyn af Skibspapirer til Færøernes Amtskommune forlænges til at gælde efter 31. Marts 1940.

Lagtinget, Tórshavn, den 15. December 1938.

<i>Edw. Mítens.</i>	<i>J. P. Davidsen.</i>	<i>Johan Kallsoy.</i>
<i>A. Samuelsen.</i>	<i>P. M. Dam.</i>	<i>Joh. M. Fr. Poulsen.</i>
	<i>K. Djurhuus.</i>	

Udvalgsbetænkning H

i

Lagtingssag Nr. 9/XV:

(Fíggjarplan Føroya).

I det mellem Repræsentanter for Regeringen og Lagtinget vedtagne Program for Færøernes Finansordning bestemmes det i Pkt. V, at Staten vil stille et Beløb paa indtil 150.000 Kr. til Raudighed til Kommunernes Sanering med Hensyn til disses Restancer til Lagtinget, Sygekasserne, Sygehuserne osv., idet Maalet angives at være at faa en akkordnæssig Ordning, ligesom Ordningen lænkes gennemført ved et Saneringsudvalg. Det er en Forudsætning, at der fremtidig visses størst mulig Tilbageholdenhed fra Lagtingets og Kommunernes Side med Hensyn til Indgaaelse af Garantier og Kauttioner.

Tinget har modtaget Skrivelse fra Indenrigsministeriet, hvoraf fremgaar, at det Beløb paa 60.000 Kr., som der ved Tillægsbevillingsloven for 1937/38 er givet Ministeren Bemyndigelse til at anvende til Fordel for Kommunerne paa Færøerne, skal indgaa i det ovennævnte Beløb paa 150.000 Kr. Under Forhandlingerne er dette ikke vedtaget, og Udvalget har været af den Opfattelse, at de anførte 60.000 Kr., der allerede var bevilget, laa udenfor de i Overenskomsten nævnte 150.000 Kr. Spørgsmaalet blev ikke berørt under selve Forhandlingerne.

Amtmanden har foreslaaet, at Saneringsudvalget skal bestaa af Amtmanden som Formand og 2 af Lagtinget valgte Medlemmer. Amtmanden har derhos foreslaaet, at Bevillingen samt den nærmere Gennemførelse overlades dette Udvalg.

Finansministeriet har intet fundet at erindre imod Amtmandens Forslag, men har dog henstillet, at den endelige Saneringsplan forelægges Statsministeriet til Approbation.

Udvalget finder det rigtigst, at Saneringsudvalget skal bestaa af

Amtmanden som Formand, 3 af Lagtinget valgte Medlemmer og 1 af Amtet udpeget Medlem.

Forslag.

Tinget foreslaar, at Saneringsndvalget skal bestaa af Amtmanden som Formand, 3 af Lagtinget valgte Medlemmer og 1 af Amtet udpeget Medlem.

Lagtinget, den 15. December 1938.

Edw. Mitens.
A. Samuelsen.

J. P. Davidsen.
P. M. Dam.
K. Djurhuus.

Johan Kallsoy.
Joh. M. Fr. Poulsen.

Forslag

til

Lov for Færøerne om Indførselsafgifter m. v.

Kapitel I.

Indførselsafgifter.

§ 1.

Ved Indførsel til Færøerne af nedennævnte Varer svares følgende Afgifter:

Nr.				Afgift.
	Vin.			Kr. Øre
1.	Æblecider, der indeholder højst 9 Rumprocent Alkohol.....	1	Liter	- 25
2.	anden Vin	1	—	75
Spirituosa og Sprit.				
Brændevin og Akvavit:				
3.	af 8 ^o Styrke og derunder	1	—	2 40
4.	over 8 ^o , men ikke over	1	—	4 30
5.	over 12 ^o Styrke	1	—	6 00
Andre Varer, undtagen fuldstændig denatureret Spiritus:				
6.	af 8 ^o Styrke og derunder	1	—	4 00
7.	over 8 ^o , men ikke over 12 ^o Styrke	1	—	6 70
8.	over 12 ^o Styrke	1	—	10 00

Anm. 1. Sprit, der indføres til Apoteker til Brug ved Tilberedelsen af Medicinalvarer og til Paafyldning af Skibskompasser kan indgaa til en Afgift af 35 Øre pr. Liter, mod at Apotekeren ved hver Indførsel afgiver skriftlig Erklæring paa Tro og Love om, at det paagældende Parti Sprit udelukkende vil blive anvendt i nævnte Øjemed. Udleveringen af Sprit til Skibskompasser sker efter Politiets nærmere Forskrifter, og Justitsministeriet kan fastsætte en Maksimalpris for denne Vare.

Hvis saadan Sprit denatureres af Apotekeren til Hospitalsprit efter nærmere af Justitsministeriet fastsatte Regler, vil der kunne ske Tilbagebetaling af den erlagte Afgift.

Anm. 2. Ifuldskændig denatureret Spiritus, der indføres af Apoteker, kan efter nærmere af Justitsministeriet foreskrevne Regler indgaa afgiftsfrit.

Øl.

9.	Øl, der indføres fra det øvrige Kongerige og er af den Art, at det der ikke er højere beskattet end Øl af den i Lov Nr. 111 af 1. April 1922, § 2, jfr. Lov Nr. 221 af 1. Maj 1923, § 1 omhandlede Skattekasse II.....	1 Liter	Kr.	Øre.
				15
10.	andet.....	1 —		30
11.	Mineralvand, Lemonade, Citronvand, o. desl. samt andre alkoholfri Drikkevarer (d. v. s. med Indhold af højst 2,5 Rumprocent Alkohol), fremstillede af Frugtsaft	1 —		15

Tobak og Tobaksvarer.

	Cigarer til en Indkøbspris af			
12.	15 Øre pr. Stk. eller derunder.....	100 Stk.	4	00
13.	over 15 Øre pr. Stk., men ikke over 25 Øre pr. Stk.	100 —	5	00
14.	over 25 Øre pr. Stk.	100 —	6	00
15.	Cigarillos	100 —	3	00
	Cigaretter til en Indkøbspris af			
16.	2 Kr. pr. 100 Stk. eller derunder.....	100 —	2	00
17.	over 2 Kr., men ikke over 6 Kr. pr. 100 Stk.	100 —	4	00
18.	over 6 Kr. pr. 100 Stk.	100 —	8	00
	Røgtobak til en Indkøbspris af			
19.	3 Kr. pr. kg eller derunder	1 kg	-	70
20.	over 3 Kr., men ikke over 6 Kr. pr. kg.....	1 kg	2	00
21.	over 6 Kr. pr. kg	1 kg	4	00
	Skraatobak			
22.	spundet Skraatobak.....	1 kg	-	80

Nr.			Kr.	Øre.
23.	andet	1 kg	3	00
24.	Snustobak	1 kg	3	00
25.	Cigaretpapir	1 Stk.	-	$\frac{1}{3}$

26.	Chokolade og Chokoladevarer, Lakridsvarer samt <i>Sukkervarer</i> , saasom Karameller, Bonbons, Marcipan, Bolscher o. lignende	1 kg	1	00

27.	Sukker	1 kg	-	03

Kaffe og Kaffesurrogater:

28.	ren Kaffe	1 kg	-	20
29.	brændt Kaffe, saavel umalet som malet	1 kg	-	24
30.	Cikorie og andre Slags brændte Kaffesurrogater	1 kg	-	15
<i>Anm.</i> Blandinger af Kaffesurrogatet og brændt Kaffe henføres under Nr. 29.				

31.	Te	1 kg	-	20

Kakao, saavel Kakaobønner, Kakaoskaller og Kakaosmør som Kakaomel (Kakaopulver) og Kakaomasse i Blokke eller deslige

32.	uden Indhold af Sukker	1 kg	-	20
33.	med Indhold af Sukker	1 kg	1	00

34.	Tørrede, spiselige Frugter	1 kg	-	04

35.	Ris og Sago (Gryn, Mel og Slivelse)	1 kg	-	02

36.	Kartoffelmel , -slivelse og -sago	1 kg	-	02

37.	Konserves (hermetisk lukkede Spisevarer) undtagen 1) Fløde- og Mælk-konserves samt 2) Sauser	1 kg	-	40

38.	Krydderier	1 kg	-	30

Manufakturvarer:

39.	Gulvlæpper og Gulvlæppetøjer	af Værdien	10 pCt.	
40.	Linoleum og Voksdug	-	5	—
Nedennævnte Varer, naar de helt eller delvis bestaar af Natur- eller Kunstsilke:				
41.	Garn og Traad, undtagen Sutursilke, nauset Silkens Mængde, naar denne blot paavirker Varens Udseende	-	20	—
42.	Strømper og Sokker, undtagen 1) Elastikstrømper og 2) Strømper og Sokker af Uld eller vegetabiliske Stoffer med ibroderede eller stukne Forsiringer af Kunstsilke, naar Silken højst udgør 6% af Stoffets Vægt	-	20	—

Nr.

43. **Fodtøj** undtagen Gummitødtøj, Støftødtøj med Gummisaal og Træsko af Værdien 10 pCt.

Papirvarer:

44. Tapeter, Tapetborster o. lign. samt Tapetpapir af Værdien 10 pCt.
 45. Skrive- og Trykpapir (undtagen Avispapir) samt Konvolutter, herunder Blokpapir, Æskepost o. lign. 1 kg Kr. - 10 Øre
 46. Spillekort 1 Spil - 1 00 —
 Cigaretpapir, se Nr. 25.
 Papirvarer til fotografisk Brug, se Nr. 51.

Porcelæns- Fajance- og Lervarer, undtagen Rør, Mursten, Tagsten, Fliser o. dsl.:

47. Badekar, Vaskekummer, Kloselskaale, Urinaler o. lign. 1 kg Kr. - 04 Øre
 48. andre Varer af Værdien 15 pCt.

49. **Glasvarer**, undtagen Flasker, Lampeglass, Glødelamper og ufolieret Glas i Tavler eller Ruder af Værdien 10 pCt.
 Glasvarer til fotografisk Brug, se Nr. 50.

Fotografirekvisitter, herunder Fotografiapparater og Dele hertil, Films, Plader, lysfølsomt Papir m. v.:

50. fotografiske Glasplader 1 kg Kr. - 20 Øre
 51. andre Varer af Værdien 15 pCt.

Automobiler og Motorcykler samt Dele og Tilbehør til saadanne, herunder Gummidæk, -ringe -slinger:

52. Motorcykler 1 kg Kr. 1 00 Øre
 53. andre Varer af Værdien 5 pCt.

54. **Cykler** samt Dele og Tilbehør til saadanne, herunder Gummidæk, -ringe og -slinger af Værdien 10 pCt.

55. **Ure** samt Urkasser og Dele til Ure, undtagen Taarnure og Dele hertil af Værdien 10 pCt.

Musikinstrumenter og Radioapparater samt Dele og Tilbehør til saadanne, herunder Plader, Valser og Stifter til mekaniske Musikinstrumenter:

56. Grammofoner og Fonografer 1 kg Kr. - 70 Øre
 57. Radiomodtagerapparater og Højtalere samt Dele og Tilbehør hertil, f. Eks. Radiolamper af Værdien 10 pCt.
 58. andre Varer af Værdien 20 pCt.

59. **Guld- og Sølvvarer** samt **Smykker** af Værdien 20 pCt.

60. **Legetøj** og Selskabsspil sam Dele til saadanne Varer af Værdien 20 pCt.

Nr.

Parfumer og kosmetiske Artikler, herunder Toiletmidler til Hud- Haar- og Mundpløje samt al Slags Sæbe til Toiletbrug snavel flydende som i Haandstykker.

61. Sæbe af Værdien 10 pCt.
62. andet af Værdien 25 pCt.

§ 2.

Fritaget for Indførselsafgift er alle andre Varer end de under § 1 henbørende samt nedennævnte Varer, selvom de efter deres Beskaffenhed omfattes af § 1:

- a. Rejsegods, d. e. Klædningsstykker og andre Rejsefornødenheder, som rejsende medfører, forsaavidt de med Hensyn til Mængde og Beskaffenhed af den opkrævende Myndighed skønnes at blive indført til den rejsendes eget Brug under Rejsen. De fornødne Kontrolforanstaltninger fastsættes af Justitsministeriet, der endvidere har Bemyndigelse til at tillade fri Indførsel af Smaaling, som medbringes af rejsende, og for hvilke Afgifterne udgør ubetydelige Beløb.
- b. Flyttegods, naar de paagældende Genstande bærer Spor af at være brugte, og naar de indføres for deres Regning og til Brug for dem, som allerede har afbenyttet samme. Herom afgives skriftlig Erklæring paa Tro og Love.

§ 3.

Justitsministeriet bemyndiges til at tilstaa afgiftsfri Indførsel under Kontrol:

- a. af Skibs- og Luftfartøjers Fornødenheder under disses Ophold ved Færøerne.
- b. af Arvegods samt af Smaasendinger (f. Eks. Gaver) af mindre Værdi.
- c. af Sager, der indgaar til Reparation, Vask, midlertidig Anvendelse og lignende og genudføres, ligesom af Sager, der, efter i samme Øjemed at have været udført, kommer tilbage til Færøerne.
- d. af Varer, der bliver ødelagt, inden Afgiften er betalt.
- e. af Varer, som efter at være udført fra Færøerne føres tilbage dertil.

§ 4.

Af Genstande, der er sammensat af forskellige Bestanddele og i denne Sammensætning ikke henhører under nogen af Tariffens Satter, betales Afgift efter den Bestanddel, der efter den opkrævende Myndigheds Skøn giver Genstanden dens Karakter, selvom denne Bestanddel ikke kan siges at være Hovedbestanddelen.

§ 5.

En Vares afgiftspligtige Mængde ansættes efter Fakturaens eller Emballagens Udvisende eller efter den gængse handelsmæssige Størrelsesangivelse.

En Vares afgiftspligtige Værdi er Fakturaprisen med Fradrag af eventuel Rabat og uden Tillæg af Indførselsafgift eller nærværende Lov, Fragt, Forsikring eller andre Udgifter ved Varens Forsendelse.

Kun Varens Mængde eller Værdi ikke godtgøres som foran

nævnt, fastsættes Mængden eller Værdien af den opkrævende Myndighed.

Omregning fra fremmed til dansk Mønt sker efter Kursen paa den Dag, hvor Afgiften forfalder til Betaling, jfr. § 6.

§ 6.

Indførselsafgiften forfalder til Betaling, saasnart Varen er opløst paa Færøerne eller, forsaavidt Oplosning ikke sker, er ankommet til Øerne.

Varer, der er afgiftspligtige efter § 1, maa kun opløses i Thorshavn, paa Pladser, som Sysselmændene og Sognefogden bor og paa andre Pladser, Justitsministeriet bestemmer.

§ 7.

Afgiftspligtige Varer maa ikke udleveres, forinden Afgiften er betalt. Sker dette er Skibets Fører henholdsvis Skibsekspeditionen ansvarlig for Afgiftens Betaling.

§ 8.

Betalt Indførselsafgift betales i Reglen ikke tilbage, selvom Varerne senere udføres. Dog skal Justitsministeriet kunne indrømme den betalte Indførselsafgift tilbagebetalt af Genstande, som udføres, naar Omstændighederne efter anstillet Undersøgelse i de enkelte Tilfælde findes at tale dertil.

Kapitel II.

Fremstillingsafgifter.

§ 9.

Det er forbudt paa Færøerne at fremstille de i § 1 Nr. 1—8 og 25 nævnte afgiftspligtige Varer samt at fremstille Øl, der indeholder $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent Alkohol eller derover.

§ 10.

Ved erhvervmæssig Fremstilling paa Færøerne af Øl, der ikke omfattes af Bestemmelsen i § 9, samt, at de i § 1 Nr. 11—24 og 26 omhandlede Varer svares følgende Afgifter:

		Kr.	Øre.
a.	Øl..... 1 Liter	-	10
b.	Mineralvand, Limonade, Citronvand o. desl. samt andre alkoholfri Drikkevarer (d. v. s. med et Indhold af højst 2,5 Rumprocent Alkohol), fremstillet af Frugtsaft..... 1 Liter	-	10

Tobak og Tobaksvarer:

Cigarer, hvis Pris ved Salg fra Producent uden Tillæg af Afgift efter nærværende Lov er:

c.	15 Øre pr. Stk. eller derunder..... 100 Stk.	4	00

			Kr.	Øre.
d.	over 15 Øre, men ikke over 25 Øre pr. Stk...	100 Stk.	5	00
e.	over 25 Øre pr. Stk.....	100 Stk.	6	00
f.	Cigarillos	100 Stk.	3	00
	Cigaretter, hvis Pris ved Salg fra Producent uden Tillæg af Afgift efter nærværende Lov er			
g.	2 Kr. pr. 100 Stk. eller derunder.....	100 Stk.	2	00
h.	over 2 Kr., men ikke over 6 Kr. pr. 100 Stk.	100 Stk.	4	00
i.	over 6 Kr. pr. 100 Stk.....	100 Stk.	8	00
k.	Cigaretpapir	pr. Stk.	-	$\frac{1}{3}$
	Røgtabak, hvis Pris ved Salg fra Producent uden Tillæg af Afgift efter nærværende Lov er			
l.	3 Kr. pr. kg eller derunder.....	1 kg	-	70
m.	over 3 Kr., men ikke over 6 Kr. pr. kg.....	1 kg	2	00
n.	over 6 Kr. pr. kg.....	1 kg	4	00
	Skræntobak:			
o.	spundet Skræntobak (spunnet tobak).....	1 kg	-	80
p.	andet.....	1 kg	3	00
q.	Snustobak	1 kg	3	00
r.	Chokolade og Chokoladevarer, Lakridsvarer samt Sukkervarer , såsom Karameller, Bonbons, Marcipau, Bolscher o. lign.....	1 kg	-	75

§ 11.

For erhvervsmæssig Fremstilling paa Færøerne af Varer blandt de under § 1 Nr. 27—52 nævnte kan Justitsministeriet fastsætte Afgift som for Varer, der indføres.

§ 12.

Erhvervsmæssig Fremstilling af de i nærværende Kapitel omhandlede Varer er kun tilladt efter forudgaaende Anmeldelse til den opkrævende Myndighed.

§ 13.

De i nærværende Kapitel omhandlede Afgifter forfalder til Betaling maanedsviis bagud.

§ 14.

Justitsministeriet bemyndiges til at indrømme Tilbagebetaling af erlagt Afgift af Varer af den i § 10, Litra b, omhandlede Art, der indføres fra Færøerne,
at nedsætte Afgifter for Varer af den i § 10, Litra c—q, omhandlede Art, og
at yde Fradrag i Afgifterne for Varer, til hvis Fremstilling er anvendt afgiftspligtige Råstoffer.

Kapitel III.

Fælles Bestemmelser.

§ 15.

De i nærværende Lov omhandlede Indførsels- og Fremstillingsafgifter opkræves efter Justitsministeriets Bestemmelse med Bistand af Politiet.

§ 16.

Er Afgiften ikke betalt senest 2 Maaneder efter Forfaldsdagen, kan den opkrævende Myndighed i fornødent Omfang sælge Varer ved offentlig Auktion til Dækning af Afgiften m. v. Drejer det sig om Varer, der efter Lovgivningen ikke kan sælges paa Færøerne, skal den, der opbevarer Forsendelsen, snarest muligt efter Udløbet af 2-Maaneders Fristen foranledige Varerne genudført fra Færøerne.

§ 17.

Forfaldne Afgiftsbeløb kan inddrives ved Udpantning.

§ 18.

Betales forfaldne Fremstillingsafgifter ikke rettidig, kan i Gen-tagelselstilfælde den opkrævende Myndighed forbyde den paagældende at fortsætte med Fremstilling af afgiftspligtige Varer, forinden de allerede forfaldne Afgifter er betalt, og passende Sikkerhed for fremtidige Afgifter er stillet.

§ 19.

Justitsministeriel fastsætter de nærmere Bestemmelser om Afgifternes Opkrævning af de fornødne Kontrolbestemmelser. Endvidere kan Justitsministeriel fastsætte Regler for Varers Forsendelse og Ekspedition til Færøerne fra det øvrige Kongerige.

§ 20.

Af de i nærværende Lov omhandlede Afgifter tilfalder Færøernes Kirkefond 20.000 Kr. og Resten med Fradrag af de med Opkrævningen og Kontrollen forbundne Udgifter indgaar i Færø Amtsfond.

§ 21.

Overtrædelse af Aestemmelserne i nærværende Lov og de i Medfør af Loven fastsatte Regler straffes med Bøde, der tilfalder Amtsfattigkassen.

Ved Overtrædelser, der tilsigter at unddrage det offentlige pligtige Afgifter kan Bøden for første Gang begaaet Overtrædelse ikke sættes lavere end til det 5-dobbelte af det Afgiftsbeløb, der er søgt unddraget, og ved senere Overtrædelse af det 10-dobbelte af Beløbet.

§ 22.

Bøder for Overtrædelse af nærværende Lov og de i Medfør af Loven fastsatte Regler kan ikendes af Amtmanden, saafremt den paagældende skriftlig samtykker i saadan Afgørelse.

§ 23.

Nærværende Lovs Bræder i Kraft den 1. April 1939.

Samtidig med Lovens Ikrafttræden ophæves Kapitel I i Lov Nr. 44 af 30. Marts 1892, saaledes som dette er ændret ved senere Love, Kapitel I i Lov Nr. 46 af 7. Marts 1912 samt Lov Nr. 53 af 8. Marts 1935.

Beregning

over

Forslagets finansielle Virkninger.

<i>Varerne.</i>	<i>Afgiftssats nugældende</i>	<i>efter Forslaget</i>	<i>Anslaaet Merindtægt.</i>	
I. Ændring i de gældende Afgifter:			Kr.	
<i>Vin</i>				
paa Fade og Beholdere af over 1 Liter	1 Liter 40 Ø.	1 Liter 75 Øre (Æblecider 1 Liter 25 Øre.	1.000	
paa Flasker og mindre Beholdere	1 Liter 60 Ø.			
<i>Spirituosa</i>				
Brændevin og Akvavit af 8 ^o Styrke og derun- der paa Fade m. v.	1 Liter 150 Ø.	1 Liter 210 Øre.		
paa Flasker m. v.	1 Liter 240 Ø.			
over 8 ^o indtil 12 ^o Styrke paa Fade m. v.	1 Liter 280 Ø.	1 Liter 430 Øre.		
paa Flasker m. v.	1 Liter 430 Ø.			
over 12 ^o Styrke paa Fade m. v.	1 Liter 380 Ø.	1 Liter 600 Øre.		
paa Flasker m. v.	1 Liter 600 Ø.			
<i>Andre Spirituosa</i>				
af 8 ^o Styrke og derun- der				
paa Fade m. v.	1 Liter 250 Ø.	1 Liter 400 Øre.		
paa Flasker m. v.	1 Liter 400 Ø.			
		At overføre	1.000	

		Afgiftssats	
Varerne.	nugældende	efter Forslaget	Anslaaet Merindtægt.
			Kr.
	Overført.....		1.000
	over 8 ^o indtil 12 ^o Styrke		
	paa Fade m. v..... 1 Liter		
	450 Ø.	1 Liter 640 Øre.	
	paa Flasker m. v. . . 1 Liter		
	670 Ø.		20.000
	over 12 ^o Styrke paa		
	Fade m. v..... 1 Liter		
	630 Ø.	1 Liter 1000 Øre.	
	paa Flaske m. v. . . 1 Liter		
	1000 Ø.		
	Apotekersprit m. v. . .	uændret	
Øl.....	1 Liter		
	15 Ø.	uændret	
	1 Liter		
	30 Ø.		
Mineralvand etc.....	1 Liter	uændret	
	15 Ø.		
Tobak og Tobaksvarer			
Cigarer.....	100 St.	uændret	
	4-6 Kr.		
Cigarillos	100 St.	uændret	
	3 Kr.		
Cigaretter			
til Indkøbspris af højst			
2 Kr. pr. 100 Stk.	100 St.		
	2 Kr.	uændret	
andre.....	100 St.	100 Stk. 4 Kr.	
	4 Kr.	100 Stk. 8 Kr.	25.000
Røgtobak			
til Indkøbspris af højst			
3 Kr. pr. kg.....	1 kg	1 kg 70 Øre.	
	30 Ø.	1 kg 200 Øre.	
andet	1 kg	1 kg 400 Øre.	
	150 Ø.		
Skraatobak.....	1 kg	1 kg 80 Øre.	
	40 Ø.		
	1 kg		
	3 Kr.	uændret	
Snustobak.....	1 kg		
	3 Kr.	uændret	
Cigaretpapir	1 St.		
	1/3 Ø.	uændret	
Sukkervarer Indførselsafgift	1 kg	1 kg 100 Øre.	1.000
	75 Ø.		
Fremstillingsafgift.....	1 kg	1 kg 75 Øre.	
	50 Ø.		
			Ialt: 50.000

<i>Varerne.</i>	<i>Afgiftssats</i>		<i>Anslaaet Merindtægt.</i>
	<i>nugældende</i>	<i>efter Forslaget</i>	
			Kr.
II. Nye Afgifter:			
<i>Sukker</i>	—	1 kg 3 Øre	36.000
<i>Kaffe og Kaffesurrogater</i>			
raa Kaffe.....	—	1 kg 20 Øre	13.000
brændt Kaffe.....	—	1 kg 24 Øre	
Kaffesurrogater.....	—	1 kg 15 Øre	
<i>Te</i>	—	1 kg 20 Øre	6.000
<i>Kakao</i>	—	1 kg 20 Øre	700
<i>Tørrede Frugter</i>	—	1 kg 4 Øre	3.800
<i>Ris, Sago og Kartoffelmel</i>	—	1 kg 2 Øre	2.600
<i>Konserves, undtagen,</i>			
<i>Fløde- og Mælkekonserves</i>	—	1 kg 40 Øre	6.500
<i>Krydderier</i>	—	1 kg 30 Øre	2.000
<i>Manufakturvarer</i>			
Garn og Traad, helt eller			
delvis af Silke.....	—	20 ⁰ / ₀ af Værdien	12.000
Strømper og Sokker af saa-	—	20 ⁰ / ₀ af Værdien	
dant Materiale.....	—		
<i>Fodtøj, undtagen Gummifodtøj</i>			
m. v.....	—	10 ⁰ / ₀ af Værdien	13.000
<i>Papirvarer</i>			
Skrive- og Trykpapir samt			
Konvolutter.....	—	1 kg 10 Øre	2.000
<i>Andre Ure end Lomme- og</i>			
Armbaandsure.....	—	10 ⁰ / ₀ af Værdien	200
<i>Radioapparater</i>	—	10 ⁰ / ₀ af Værdien	2.500
<i>Guld- og Sølvvarer samt Smyk-</i>			
ker.....	—	20 ⁰ / ₀ af Værdien	1.500
<i>Parfumerier etc. Toiletsæbe...</i>	—	10 ⁰ / ₀ af Værdien	1.000
andre Varer.....	—	25 ⁰ / ₀ af Værdien	3.800
			<u>Ialt: 106.600</u>

Udvalgsbetænkning I

1

Lagtingssag Nr. XV—9/1938:

Figgjarskipan Føroya.

Ifølge Overenskomst af 3. September d. A. indgaaet mellem Repræsentanter for Regeringen og for Færøernes Lagting, er Staten villig til at sørge for nødvendig sagkyndig Assistance til Beregning og Opkrævning af Indførselsafgifter m. v., ligesom den vil sørge for sagkyndig Bistand for Lagtingets Skallendvalg. Forsaauidt der ved Forhandling med Lagtinget tilvejebringes passende Omraade for et Oppebørselskontor for Skatter og Afgifter, vil Regeringen søge Hjemmel til Oprettelse af et saadant.

Den nugældende Ordning er den, at Amtet udfærdiger Anvisninger paa de af Politikontoret og Lagtingskontoret m. fl. forvarende Kasser, nemlig Jordebogskassen (jfr. Finanshovedbogholderiets Cirkulære af 22. April 1937), Amtsrepartitionsfonden, Færø Amts økonomiske Fond, Færøernes Kirkefond, Færø Amts Fattigkasse og Færø Amts Skolefond.

Endvidere varetager Amtskontoret visse Kasseforretninger, nemlig Opkrævning af Gebyrer for kongelige Bevillinger og for Udstykninger samt Udbetaling af Aldersrente. Gebyrerne indbetales i Jordebogskassen henholdsvis kvartalsvis og aarlig. Aldersrenten udbetales gennem to Check-Konti i A/S Føroya Banki, for thorshavnske Aldersrentenyderes Vedkommende og for Aldersrentenydere i Frodbø Kommune ved Checks direkte til disse, for udenbys Aldersrentenyderes Vedkommende ved Postanvisninger, der belæses ved Checks til Thorshavn Postkontor. Overførsler fra Jordebogskassen til de nævnte to Check-Konti sker med større, runde Beløb ad Gangen.

Foruden de Kasseforretninger, der paahviler Politikontorer i det øvrige Kongerige, fører Politikontoret Regnskaberne for Jordebogskassen og Amtsrepartitionsfonden.

Som Følge heraf opkræver Kontoret de disse Kasser tilkom-

mende Afgifter m. v. (dog ikke Lagtingsskatten, jfr. nedenfor), nemlig bl. a. Indførselsafgifter, Skibsafgifter, Motorafgifter, Kommunernes Amtsfondsbidrag samt gennem Sysselmændene Kongs- og Matrikelskatterne.

Kontoret foretager endvidere efter Amtets Ordre de i Lovgivningen eller andre Bestemmelser hjemlede Overførsler mellem Amtsfonden og Jordbogskassen (Indførselsafgifter, Epidemiuudgifter, Udgifter vedrørende smitsomme Sygdomme hos Husdyrene, uerholdelige Underholdsbidrag, Udgifter til beskikkede Sagførere, Aldersrente m. m.)

Kontoret foretager endelig Udbetaling i Henhold til tildels slaaende Udbetalingsordrer, som udfærdiges af Amtet, af de Statskassen og Amtsfonden paahvilede Tilskud og Ydelser, saaledes af samtlige Staten paahvilende Lønninger m. v., herunder Statens Andel i Lærerlønningerne.

Af de Beløb, som indgaar ved Indførselsafgifter, refunderes der Politikontoret aarlig 1500 Kr. som Andel i Kontorholdsudgifter.

Lagtinget og Lagtingskontoret har forskellige regnskabsmæssige og oppebørselsmæssige Opgaver samt andre administrative Opgaver.

Regnskabet for Økonomisk Fond føres af Lagtingskontoret, som efter Amtets og Lagtingets Anvisning foretager Udbetaling af Tilskud til Landingssteder o. l., Tilskud til forskellige kulturelle Formaal m. m., ialt ca. 50.000 Kr. aarlig. Indtægterne stammer fra Storhvalafgift, Grind og Andel i Told, der opkræves af Politimesteren og Sysselmændene og indbetales til Lagtingskontoret.

Dette Kontor fører ligeledes Regnskab for Amtsfattiggassen og udbetaler af denne Kasse forskudsvis Regningerne fra Sindsygehospitalet, hvorefter Beløbene opkræves hos de paaældende Kommuner, ca. 36.000 Kr. aarlig. Endvidere indbetales de af Tinget bevilgede Tilskud til Kommunernes Fattigvæsen, ca. 5—10.000 Kr. aarlig, Tilskud til Døvstummes Oplæring, visse Alimentationsbidrag o. l. Kassens Indtægter er Storhvalafgift, Indtægt af Grind, Arveafgift, Gebyrer for Handelsbevillinger o. l., og opkræves af Landfogden, Sysselmændene og Sorenskriveren og indbetales til Lagtingskontoret. Kassens samlede Indtægter er ca. 15.000 Kr.

Regnskabet for Kirkefonden føres ligeledes af Lagtingskontoret, som udbetaler bevilgede Tilskud til nye Kirker, Reparationsregninger vedrørende Kirkerne, Tilskud til Kirkegaarde, Præsternes Rejsendgifter o. l., ialt ca. 30.000 Kr. Indtægterne er Statens Erstatning for Tiende, 7.800 Kr., Andel i Storhvalafgift og Told.

Regnskabet for Lagtingets Sanatorium er ogsaa hentagt under Lagtingskontoret, som afholder Udgifterne, der beløber sig til ca. 80.000 Kr. aarlig, og modtager Indbetalinger i Form af Betaling for Patienter, Tilskud fra Staten og Lagtinget.

Endvidere indkræver Lagtingskontoret den direkte Lagtingskul fra de enkelte Skatteborgere, ca. 50.000 Kr. aarlig, og indbetaler Beløbet til Amtsfonden.

Lagtingets Telefonvæsen fører selv sit Regnskab og bestyres af Telefoningeniøren sammen med et slaaende Udvalg. Dette Forhold vil antagelig vedblive, men noget andet er, at der kunde kræves mere Støtte og Kontrol fra Lagtingskontoret eller en Leder af Tingets økonomiske Forhold ogsaa vedrørende Telefonvæsenets Regnskabsforhold. Regnskabet har en Balance paa ca. 180.000 Kr. aarlig.

Lagtingets Kystband »Smirak« har en særlig Administrator, som fører Regnskabet. Udgifterne andrager ca. 130.000 Kr. aarlig. Indtæg-

terne opkræves af Administrator delvis gennem Ekspeditionerne og beslaar af Fragtindtægter, Passagerpenge, Postbetaling og Tilskud fra Lagtinget. Ogsaa for dette Forhold gælder lignende Betragtninger som med Hensyn til Telefonvæsenet.

Skolefonden, som er Grundlaget for Mellem- og Realskolen i Tórshavn, har Overlæreren som Regnskabsfører. Udgifterne er ca. 50.000 Kr. Indtægterne bestaar af Elevbidrag, Statstilskud, etc.

Lærernes Pensionsfond har en særlig Kasserer. Udgifterne til Pension, etc. andrager aarlig ca. 50.000 Kr. Indtægterne indgaar som Statstilskud, Lagtingsstilskud o. l.

Foruden den ovennævnte Regnskabs- og Kasserervirksomhed med Hensyn til Økonomisk Fond, Amlsfattigkassen, Kirkefonden, Sanatoriet og Opkrævning af Lagtingsskat har Lagtingskontoret ogsaa andre vigtige administrative Opgaver. Der skal saaledes nævnes Forberedelsen af Lagtingssagerne og Hjælp under Tingsamlinger med Sagernes Behandling, Afskrivningsarbejde, etc. Derefter kommer Ekspeditionen af Lagtingsvedtagelser og Udgivelse af Lagtingstidende. Desuden skal Kontoret kunne støtte og hjælpe Udvalg, nedsat af Lagtinget, saavel under Tingsamlingen som mellem Samlingerne. Det er ret mange og betydende Sager, som er overdraget staaende Udvalg. Dernæst skal der føres Tilsyn med Bygninger o. l.

Endelig er der en meget vigtig Opgave, som Lagtingskontoret i Forbindelse med Landsnevndin skal udføre, nemlig Tilsyn med Kommunerne. Dette Tilsyn har ikke været tilstrækkelig effektivt, idet der ikke er ført nødvendig Kontrol, lige saa lidt som der er ydet Kommunerne tilstrækkelig Vejledning og Støtte.

Paa Lagtingskontoret er der ansat 2 Mænd. Formændene for de staaende Udvalg, navnlig Formanden for Landsnevndin, vil vel kunne tilrettelægge en Del af Arbejdet, men det er indlysende, at der er utilstrækkeligt Personale til, at de omtalte vigtige Opgaver kan løses tilfredsstillende. Udgifterne ved Kontoret har andraget aarlig ca. 9.000 Kr., bortset fra Udgifterne ved de staaende Udvalg.

Efter Overenskomsten af 3. September d. A. bliver det nødvendigt fra Tingets Side at føre Tilsyn med Hospitalerne, idet Lagtinget skal betale Driftens Underskud. Dette bliver en ny, meget vigtig og vanskelig Opgave. Hertil kommer Overtilsyn med Vedligeholdelse af Væjene, og hvad dermed staar i Forbindelse. Overenskomsten forudsætter mere Støtte til og Kontrol med Kommunerne end hidtil.

Det bliver herefter nødvendig at faa mere Personale til Raadighed saavel til Arbejdet med Beregning, Opkrævning og Kontrol af Indførselsafgifterne, hvilket kræver sugkyndig Assistance, som med Regnskabsførsel og med Tilsyn og Støtte til Kommunerne, Hospitalsvæsenet osv.

Man har haft Samraad med Amtmanden. Udvalget er enedes om, at der paa Lagtingskontoret ansættes en Leder med nødvendig Kontorhjælp, og at Tilsynet med Kommunerne mellem Tingsamlingerne, de i Landkommunallovens § 27 omhandlede Approbationer af Forstanderskabernes Beslutninger og de i Lagtingslovens §§ 18—19 omhandlede Beføjelser for Amtmanden til at afgøre Sager mellem Samlingerne bortset fra Anvisninger overdrages til Landsnevndin.

Mindretallet (Dam og Davidsen) foreslaar følgende:

Der oprettes i det nye Lagtingshus et Oppebørselskontor. Til dette Fræroernes Oppebørselskontor henlægges Regnskabsførelsen vedrørende Lagtingets Kasser og Jordbogkassen. En saadan Centralise-

ring vil have Betydning og være praktisk, hvorhos den letter Oversigten over den økonomiske Stilling, og det er en Fordel, at Ind- og Udbetalinger vedrørende omtalte Kasser kan foregaa paa et saadant Sted overensstemmende med gældende Love og Bestemmelser og Tingets Beslutninger. Den i Overenskomsten af 3. Septbr. d. A. omtalte sagkyndige ansættes paa Kontoret tilligemed Lagtingets nuværende Bogholder for de under Lagtingskontoret sorterende Kasser og andet nødvendigt Personale. Revisionen af Lagtingets Regnskaber forbliver hos Lagtingsrevisor, og der tilstilles Lagtingskontoret maanedlige Oversigter over Kassernes Stilling.

Statsministeriet bedes om at fastsætte de nærmere Regler vedrørende den sagkyndiges Virksomhed og hvad dermed staar i Forbindelse.

At de opkrævede Indførselsafgifter ydes 5000 Kr. som Tilskud til Kontorets Udgifter.

Mindretallet (Kallsoy og Milens) mener, at den bedste Ordning vilde være, at der i Tilknytning til Lagtingskontoret oprettes et Oppebørselskontor. Den i Overenskomsten omtalte sagkyndige ansættes paa dette Kontor tilligemed Tingets nuværende Bogholder samt andet nødvendigt Personale. Den sagkyndige lønnes og ansættes af Lagtinget, men godkendes af Statsministeriet. Det øvrige Personale antages af Landsnevndin og lønnes af Lagtinget. De nærmere Regler vedrørende den sagkyndiges Virksomhed, og hvad dermed staar i Forbindelse, godkendes af Statsministeriet efter Lagtingets Indstilling. Indtil det nye Lagtingshus er færdigt, lejes Lokaler.

Hvis dette Forslag ikke kan gennemføres, foreslaar vi, at den nuværende Ordning med Hensyn til Oppebørster og Regnskabsvæsen opretholdes, hvorhos den sagkyndige ansættes paa Politikontoret, og at Regnskabsførelsen vedrørende Færø Amtsfond overføres til Lagtingskontoret, hvorved man vil naa en centraliseret Bogføring for Lagtingets Kasser og altid let vil have Oversigt over Tingets økonomiske Stilling.

Mindretallet (Djarhuus, Poulsen og A. Samuelsen) skal bemærke:

Det maa anses naturligt og hensigtsmæssigt, om der sker en Centralisering af Regnskabsvæsenet og Skatteopkrævningen. Da Regnskaberne over Statens Indtægter og Udgifter (Jordbogskassen og Indførselsafgifterne) er henlagt til Statens Tjenestemænd (Politimesteren og Sysselmændene), og dette Forhold naturligt vil blive opretholdt, maa Mindretallet finde det praktisk, at Lagtingsregnskaberne, hvoraf Amtsfondsregnskabet, som er Lagtingets Hovedregnskab, sorterer under Politimesteren, henlægges til denne Tjenestemand eller eventuelt en anden af Staten ansat Tjenestemand.

Mindretallet fremsætter derefter Forslag i Overensstemmelse hermed.

Forslag.

Fra hele Udvalget:

- 1) Landsnevndin hemyndiges til fra 1. April 1939 at antage en Leder af Lagtingskontoret og anden nødvendig Kontorhjælp.

- 2) Tilsyn med Kommunerne, jfr. Landkommunallovens § 15 og Lagtingslovens § 19, de i Landkommunallovens § 27 omhandlede Approbationer og de i Lagtingslovens §§ 18—19 omhandlede Beføjelser bortset fra Anvisninger henlægges til Landsnevndin.

Fra Mindretallet (Kallsoy og Mitens):

Principalt:

- 3) I Tilknytning til Lagtingskontoret oprettes et Oppehørselskontor. Den i Overenskomsten omlalte sagkyndige ansættes paa dette Kontor. Han antages og lønnes af Lagtinget, men godkendes af Statsministeriet. Det øvrige Personale anlages af Landsnevndin og lønnes af Tinget.

Subsidiært:

- 4) Den nuværende Oppehørsels- og Regnskabsordning opretholdes, idet der dog ansættes den omlalte sagkyndige paa Politikontoret, og Regnskabsførelsen for Amtsfonden fra 1. Januar 1940 overføres til Lagtingskontoret.

Fra Mindretallet (Dam og Davidsen):

- 5) Overensstemmende med det af os i Betænkningen anførte oprettes Færøernes Oppehørselskontor.

Fra Mindretallet (Djurhuus, Poulsen og A. Samuelsen):

- 6) Regnskabsførelsen vedrørende Amtsfonden og de andre Lagtingskasser og Opkrævningen af Tingets Indtægter samles under Landfogden eller under et Oppehørselskontor, forsaavidt Staten maatte oprette et saadant.

Lagtinget, Tórshavn, den 15. December 1938.

<i>Edw. Mitens.</i>	<i>J. P. Davidsen.</i>	<i>Johan Kallsoy.</i>
<i>A. Samuelsen.</i>	<i>P. M. Dam.</i>	<i>Joh. M. Fr. Poulsen.</i>
	<i>K. Djurhuus.</i>	

Ændringsforslag

i

Lagtingssag Nr. XV-9/1938: Figgjarskipan Føroya.
Udvalgsbetænkning I vedrørende Oppehørselskontor.

I Stedet for Forslaget fra *Mindretallet* (Djurhuus, Poulsen og A. Samuelsen) sættes:

- 6) Regnskabsførelsen vedrørende Amtsfonden og de andre Lagtingskasser og Opkrævningen af Tingets Indtægter samles under Landfogden eller under anden af Staten ansat Tjenestemand.

Lagtinget, den 17. December 1938.

<i>K. Djurhuus.</i>	<i>A. Samuelsen.</i>	<i>Joh. M. Fr. Poulsen.</i>

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million (1990-1999) (Department of Health 2000).

There is a growing emphasis on the need to improve the efficiency of the public sector, and to ensure that the public sector is able to deliver the services that are required in a cost-effective manner. This has led to a number of initiatives, including the introduction of the Health Service Act 1990, which created the National Health Service (NHS) as a public corporation, and the introduction of the Health Service Act 1999, which introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

The Health Service Act 1999 also introduced a number of reforms to the NHS, including the introduction of a new governance structure, and the introduction of a new funding system.

Udvalgsbetænkning K

i

Lagtingssag Nr. XV-9/1938:

(Figgjarskipan Føroya).

Udvalgets Mindretal (Dam og Davidsen) fremsætter nedennævnte Forslag til Formueskat og beder Ministeriet udarbejde de nærmere Regler.

Vi motiverer Forslaget med, at Formueskat efter vor Anskuelse er en retfærdig Form for Beskatning og et nødvendigt Grundlag for den best mulige Gennemførelse af direkte Beskatning. Iøvrigt mener vi det nødvendigt at skaffe yderligere Indtægter paa den heromhandlede Maade, for at Tinget skal kunne opfylde de Krav, som Overenskomsten stiller.

Udvalgets øvrige Medlemmer forbeholder sig deres Stilling.

Forslag.

Enhver Person, som i Henhold til Lov Nr. 76 af 12. Marts 1923 er pligtig at svare Kommuneskat til en færøsk Kommune som Opholdskommune eller Erhvervskommune, er tillige pligtig at svare Formueskat til Færøernes Amtskommune efter følgende Skala:

Af Formue paa ikke over 5.000 Kr. svares intet,										Kr.
over	5.000	Kr.,	men	ikke	over	20.000	Kr. svares	1	pro mille,	
—	20.000	-	—	—	—	40.000	-	—	20 Kr. af de 20.000	
									2 ^o / ₁₀₀ af Resten,	
—	40.000	-	—	—	—	70.000	-	—	60 Kr. af de 40.000	
									3 ^o / ₁₀₀ af Resten,	

—	70.000	-	—	—	—	100.000	-	—	150	Kr. af de 70.000 1 ^o / ₁₀₀ af Resten
—	100.000	-	—	—	—	200.000	-	—	270	Kr. af de 100.000 6 ^o / ₁₀₀ af Resten,
—	200.000	-	—	—				—	870	Kr. af de 200.000 10 ^o / ₁₀₀ af Resten.

Lagtinget, Tórshavn, den 15. Decbr. 1938.

Edw. Mitens.

P. M. Dam.

A. Samuelsen.

Joh. M. Fr. Poulsen.

K. Djurhuus.

J. Kallsoy.

J. P. Davidsen.

Udvalgsbetænkning L

i

Lagtingssag Nr. IX-15/1938:

(Figgjarskipan Føroya).

Lagtinget har indsendt til Ministeriet et Forslag til Lov for Færøerne om Rutefart.

Ministeriet for offentlige Arbejder har haft Forslaget til Betænkning og udarbejdet et nyt Forslag, som er forelagt Tinget.

Den væsentligste Forskel er, at ifølge Ministeriets Forslag skal Rutetilladelserne meddeles af Amtmanden i Stedet for af Tinget, og dette motiveres med, at Tinget selv maa blive Part i enhver Sag.

Udvalget maa fremhæve, at Lagtinget forsaavidt er Part i enhver Sag, der forelægges Tinget, og hvor Tinget har afgørende bestemmende Myndighed, og i det heromhandlede Forhold er Tingmændene ikke personlig interesserede, og man maa derfor gaa ud fra, at Tinget vil tage tilbørligt Hensyn til alle Sider ved saadanne Afgørelser. I det øvrige Kongerige er det Amtsraadene, der giver Tilladelser vedrørende Rutefart med Automobiler, og det kan vel ogsaa der forekomme, at Amtskommunerne driver Rutefart, og naar man har overladt en saadan Myndighed til Amtsraadene, maa man saa meget mere kunne give Tinget denne Myndighed. Udvalget maa derfor foreslaa, at Lagtinget paa dette Punkt fastholder sin Stilling.

De andre Ændringer, som Ministeriet foreslaar, har man intet at erindre imod.

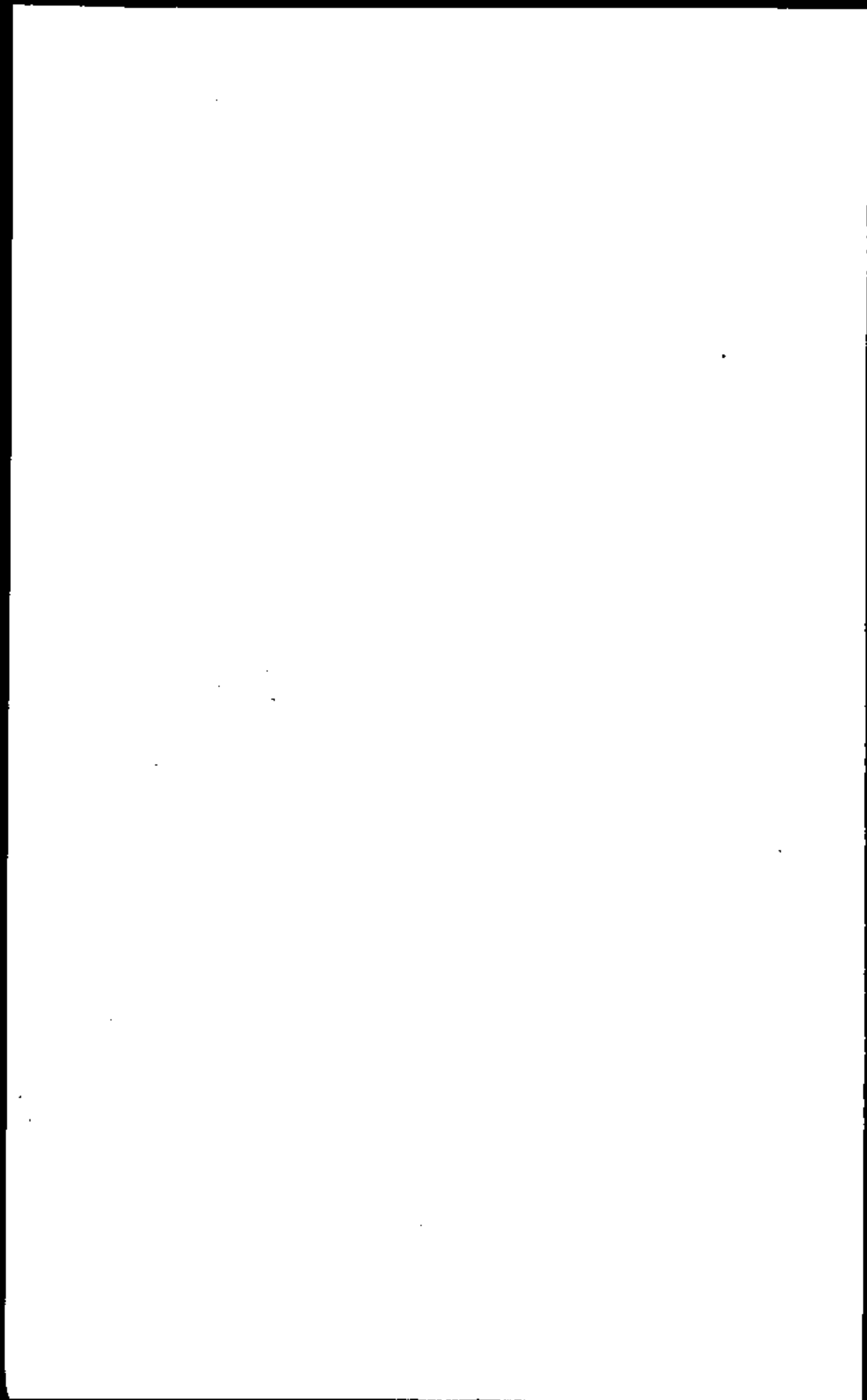
Forslag.

Tinget kan godkende Ministeriets Forslag, dog at man fastholder, at Rutetilladelserne meddeles af Lagtinget.

Lagtinget, Tórshavn, den 16. December 1938.

<i>Edw. Mitens.</i>	<i>P. M. Dam.</i>	<i>A. Samuelson.</i>
<i>Joh. M. Fr. Poulsen.</i>		<i>K. Djuurhuus.</i>
<i>J. P. Davidsen.</i>		<i>J. Kallsoy.</i>

B. Z. Jensens Trykkeri.

Særbetaenkning

fra

Erhvervspartiet (Vinnuflokkurin)

i

Lagtingssag Nr. 9/XV.

(Figgjarplan Føroya).

I Anledning af Statsministeriets Skrivelse af 7. Oktober 1937 om Forarbejder til en ny Finansplan, tog vort Parti den Stilling, at vi maatte forlange Sagen forelagt Vælgerne først, idet vore Synspunkter begrundede sig i, dels at Vælgerne ikke ved sidste Valg i 1936 havde været i Stand til at overse hvilke økonomiske Foranstaltninger var nødvendige for Tiden efter 1. April 1940, dels at den politiske Stemning blandt Befolkningen havde gjort saa store Udsving siden sidste Valg, at Nyvalg var en naturlig Konsekvens af Opretholdelsen af demokratisk Styre i Landet.

Ved den overordentlige Samling i Sommer forelaa for Lagtinget kun den ene Tanke, at der skulde udarbejdes en *ny Finansplan for 5 Aar* gældende fra 1. April 1940—1. April 1945. Der blev overhovedet ikke diskuteret Muligheden af en permanent Ordning gældende fra et tidligere Tidspunkt.

Ved Forhandlingerne i København og Overenskomsten af 3. September 1938 er man gaaet til *et Program for Fremtiden*, som skal forceres frem til at have Gyldighed fra 1. April 1939, og der er herved gjort et Brud paa alle de Forudsætninger som var til Stede for Udsendingenes Rejse til København. Dette er tydeligt dokumenteret ved Forskellen mellem Udvalgsbetænkningen i Sommer og Overenskomsten.

Efter disse almindelige Bemærkninger, skal vi fremkomme med vore Udtalelser om det foreliggende Materiale fra Udvalget, idet bemærkes, at Betænkningerne først er fremkommet den 16. December, at Sagens Behandling ønskes fremskyndet med Afvigelser fra Forretningsordenen og at vort Parti — der ikke har været repræsenteret i Udvalget — derfor kun har faaet en Eftermiddag til Sagens Gennemgang og Besvarelse.

Til Udvalgsbetænkning B: Udtalelserne i Betænkningen viser, at den gamle Finansplan, som var beregnet at udløbe $\frac{31}{3}$. 1940, kun »opretholdes« for Tiden indtil $\frac{31}{3}$. 1939. Der gives ingen Forklaring paa, hvorledes der skal forholdes med de Arbejder som blev bevilget i 1935, men som stadig ikke er gennemført. Det vil have Interesse for Færinger at faa Kundskab om hvorfor der skal sættes Skæl ved $\frac{31}{3}$. 1939, idet det nye Program ikke er til Hinder for, at den gamle Plan blev gennemført. Vort Parti har tidligere paastaaet, at der var Underskud i den gamle Finansplan, ogsaa udover det som Indtægterne svigtede med, og vi bliver efter denne Sagens Behandling nødt til at fastholde dette, til trods for energisk Benægtelse fra forskellig Side i Lagtinget.

Til Udvalgsbetænkning C: Da der i denne Sag er henvist til forskellige af Udvalget indhentede Erklæringer, og da vi ikke — grundet i Sagens Ekspresbehandling — kan faa disse gennemgaaet, kan vi ikke i Enkeltheder udtale os om Sagen. Vi skal kun udtale vor principielle Stilling til de forskellige Spørgsmaal.

1. Der bør først og fremmest etableres en fastere Ordning med Sygehusenes Drift. Det er hensigtsløst, at lade Overlægen altestore Regninger, som han absolut ikke har Tid til at gennemgaa. Driften bør ordnes ved Ansættelse af en Hospitals Inspektør, og der bør etableres nøje Samarbejde mellem de tre Sygehuses Inspektører.
2. Principielt mener vi det er rigtigt, at Hospitalerne drives for Lagtingets Regning, men dette maa afgøres efter fornøden Overvejelse om Lagtingets Indtægter til Dækning af Udgifterne. Da Grundlaget i Dag kun kan siges at ligge meget uklart, kan vort Parti ikke anbefale, at Forslaget om Overtagelsen nu fremmes, uanset om der ydes et større Tilskud fra Statens Side end tidligere.
3. I 1934 var Tanken fremme om, at faa et Sindssygehospital paa Færøerne. Tanken blev opgivet, idet de daværende Udsendinge valgte en Del Vejarbejder for Hospitalets Oprettelse. Det var Meningen, at Tanken senere skulde genoptages. Det stærke Motiv som dengang blev fremhævet, var at Hjemsendelse paa Prøve vanskelig lod sig arrangere fra Danmark hertil. Nu foreslaas Bevilgning til en Sindssygeafdeling omfattende en Modtagelses- og en Plejeafdeling, idet Behandlingen iøvrigt skal foregaa i Danmark. Motivet er saaledes ganske tabt af Syne. En Ventestue indtil Patienterne kan komme til Behandling paa Hospitaler i Danmark har liden eller ingen Interesse for Færinger. En saadan Afdeling vil ikke kunne faa den kvalificerede Lægehjælp der er nødvendig, til

at der kan opnaas det, som absolut er det eneste forsvarlige, at disse Mennesker som Skæbnen har ramt saa haardt faar Lejlighed til at søge Helbredelse under samme klimatiske Forhold som de ellers skal leve under.

4. Angaaende Bestyrelsesforhold mener vi disse bør ordnes med en Bestyrelse for hvert Sygehus paa 3 Medlemmer. Disse bør vælges saaledes at Sygekasserne besætter en Plads og enten Lagtinget de to andre eller Staten en og Lagtinget en. Naar der ansættes Inspektør ved Hospitalerne vil en Bestyrelse paa tre Mand virke til at forenkle Ordningen.
5. Modernisering af Sygehusforholdene paa Snderø og Udvidelse af Dronning Alexandrines Hospital er en Sag der forlængst burde være løst. Enhver af Medlemmerne ved hvorledes Boligforholdene har været for Personalet paa Dr. Alexandrines Hospital, og dette har været ganske uforsvarligt. Det er derfor beklageligt, at Sagen ikke i Dag ligger fuldt oplyst med de nødvendige Planer og Kalkulationer, men at man igen er nødsaget til en Udsættelse indtil disse Arbejder kan ordnes.

Til Udvalgsbetænkning D: Det er sikkert et rigtigt Synspunkt, at Vedligeholdelsen af Vejene paa Færøerne lægges i mere fast Form. Oprettelse af Regulativ og Fremskaffelse af Midlerne til dette Formaal er sikkert derfor formaalstjenligt. Men hvorfor skal Reglen i § 32, Stykke 6 udgaa? Denne Regel gav hver Ø Ejendomsret til de Penge der blev betalt i Bilskat fra Øen, og dette er naturligt. Ved Vejfondens burde der derfor indføres en lignende Ordning med Konto for de forskellige Øer, saaledes at man fik Sikkerhed for at Bilskatten fra hver enkelt Ø ogsaa tilfaldt denne.

Angaaende den Maade Vejfondet etableres kan vi absolut ikke være enige. Ministeriets Forslag gaar ud paa, at der henlægges en Kapital paa 500.000 Kroner, men det er betinget at det skal være i 4% Obligationer. Da der ikke findes saadanne Obligationer vil det sige det samme, som at Pengene ikke maa komme til Færøerne. I Forvejen er store Beløb af færøske Penge anbragt i danske Obligationer, og og det var ganske naturligt om disse Penge, der skal betragtes som en Støtte til det færøske Samfund, fik den Betingelse vedføjet, at de skulde anbringes paa Færøerne.

Til Udvalgsbetænkning E: Det kan være rigtigt, at det vilde være godt at have en mere præsentabel Lagtingsbygning, men der er dog utallige andre og mere vigtige Spørgsmaal, som ber paa Øerne kræver Løsning, og kræver Midler til Løsning. Forslaget gaar ud paa, at man skal tilfredsstille dette Ønske ved at optage et Laan paa 100.000 Kr. og faa en Gave fra Staten paa 75.000 Kr. Dette kan vi ikke gaa med til.

Et færøsk Lagting bør have et færøsk Lagtingshus. Indtil vi har Raad til selv at betale det der her er nødvendigt, vil vort Parti foretrække, at vi holdt Lagting under åben Himmel frem for i et Hus som vi ikke kan sige er vort eget.

Til Udvalgsbetænkning F: Der foreligger her nyt Udkast til Lagtingsskat, og dens Provenue er beregnet til at udbringe 180.000 Kr.

eller $3\frac{1}{2}$ Gange saa meget som Lagtingsskatten efter den hidtil gældende Lov. Vi skal vente til Slutbemærkningerne at tale om Berettigelsen af en saadan Paaligning, og kun her paapege, at det er en meget betydelig Byrde der bliver paalagt Borgerne. Naar Udvalget oplyser, at forskellige Skattelove er gennemgaaet, saa ma vi gøre opmærksom paa, at Flertallets Forslag til Satser er en direkte Afskrift af den danske Skattelov for Statsskatter, medens Flertallet ikke har fundet Anledning til, at fradrage det der i Danmark fradrages efter Skatteloven, jfr. især Reglerne i § 8. Vi skal tage et Par Eksempler:

1. Familieforsørger med et Barn og en Indtægt paa 1400 Kroner i en dansk Landkommune, faar først et Fradrag paa 200 Kr. for Barnet, og derefter et Fradrag paa 1200 Kr. — saaledes at han ikke betaler Skat.
Samme Person vil paa Færoerne med samme Indtægt, faa et Fradrag paa højst 200 Kr. — det kan være mindre — og vil komme til at betale Lagtingsskat af 1200 Kr. med Skat til 11 Kr.
2. Familieforsørger med en Indtægt paa 2000 Kr. vil i dansk Købstad bære Statsskat paa **3 Kr.** mod **27 Kr.** i Tórshavn, og saafremt Indtægten var 3000 Kr. vilde Forholdet være **19 Kr.** i dansk Købstad og **57 Kr.** i Tórshavn.

Til disse Exempler kan yderligere føjes, at Lagtinget er berettiget til i Henhold til Udkastets § 2 at forhøje Beløbet som Skatten skal betales af med indtil 10%.

Vi har udtrykkelig fremdraget de mindre Indtægter, for her er det efter vor Mening mest graverende. For de store Indtægter ligger Forholdet saaledes, at Fradraget bliver mindre og mindre indtil det ved 10.000 Kr.'s Grænsen bortfalder. Altsaa de højere Indtægter faar samme Lagtingsskat som Statsskatten i Danmark, medens de smaa Indtægter faar flere Gange saa meget.

Der er desuden en Forskel ved Aktieselskaber, der gennemsnitlig bliver højere beskattet efter de ønskede Regler end efter de danske Skattelove.

Naar det indstilles at vedtage denne Lov, saa ved man at man faar højere Skat til Lagtinget, medens der lovs Nedsættelse af Kommuneskatten; det var dog rimeligere at der var lidt mere Sikkerhed for at Kommuneskatten virkelig kom nedad.

Forholdet bliver herefter, at Færinger faar en Skattebyrde, der langt oversliger den Skat der betales i Danmark, især naar Hensyn tages til, at Kommuneskatten her ligger forholdsvis meget højere end i Danmark.

Vi skal yderligere bemærke, at Lovforslaget opererer med Oppebørselskontor allerede inden et saadant Kontor er etableret.

Til Udvalgsbetænkning G: Efter Forslaget til Toldlov bliver dels mange nye Varer inddraget, dels bliver de gamle Satser betydelig forhøjet. Vi gaar nu fra, at man ved Udregning af hvormeget de nye Satser vil give i Penge er gaaet ud fra det Forbrug, der i Øjeblikket er af vedkommende Vare. Dette viser sig jo ingen Steder at holde Stik, og Lagtinget har jo sørgelige Erfaringer i denne Retning fra tidligere Skatteforhøjelser. Vi maa derfor antage at ogsaa de kalkulerede Tal paa denne Maade vil svigte. Dertil kommer, at et større Toldbeljænt

System er nødvendigt for at der skal være nogensom helst Mulighed for at saa høje Salser paa saa mange Varer skal kunne føre til et godt Resultat, og der er ikke regnet med nogen Udgift hertil.

Iøvrigt skal vi gøre opmærksom paa, at det foreliggende Forslag hele Tiden gaar ud paa at ramme den mindre bemidlede. Tidligere kunde der spares noget ved at bestille Spiritus paa Beholdere (Dunke); dette er nu slaaet sammen med Flaskerne. Det er Spiritus paa Beholdere der er forhøjet medens den anden er omtrent uforandret. Forbrugsartikler er i stor Stil inddraget under Beskatning, og enhver Familie vil føle at Skatteskruen snart kommer til at trykke. Det lyder godt med nogle Øre pr. Kvantum, men den Fisker der til hele Familien har langt under 1000 Kr. i Indtægt vil snart mærke at Tolden i Forbindelse med den meget høje direkte Skat vil blive følelig paa Budgettet. Og hvad opnaar man saa for Pengene?

Til Udvalgsbetænkning H: Spørgsmaalet om at faa Orden paa Kommunerne Forhold har tidligere været frendraget fra vort Parti, og den har vor fulde Tilslutning. Naar Ministeriet fastsætter det Beløb der kan anvendes til 150.000 Kr. saa kan man sikkert man langt indenfor denne Grænse, men Arbejdet maa gøres rationelt. Det er rigtigt at et Udvalg — eller nogle Mænd — faar dette Arbejde til Udførelse, men vi staar lidt uforstaaende overfor den Sammensætning dette »Saneringsudvalg» skal faa. Der foreligger Forslag fra Amtmanden om denne som Formand og to valgte af Lagtinget; dette Forslag er af Lagtinget ændret til Amtmanden, 3 af Lagtinget valgte og en af Amtmanden udpeget. Hidtil har det jo været saaledes at Tilsynspligten med Kommunerne har ligget hos Lagtinget, og mellem Tingsamlingerne hos Amtmanden, og denne Ordning har ført til de Tilstande der nu skal ordnes. Det er derfor mærkeligt at det er de samme der nu skal ordne de Forhold som de hidtil har haft Tilsyn med. Vi maa mene at dette Hverv som Saneringsudvalg overhovedet ikke har noget med en Lagtingsmands politiske Virksomhed at gøre; det bør ordnes af absolut regnskabskyndige Personer. Amtmandens Stilling som Overøvrighed synes vi heller ikke godt kan forliges med en Formandsstilling indenfor Saneringsudvalget, idet dette Udvalg meget ofte maa optræde som en Slags Anklagemyndighed. Saneringsudvalget burde sammensættes af tre Personer der udenfor Lagtinget og udenfor Amtet blev udpeget som specielt regnskabskyndige og stedkendte.

Til Udvalgsbetænkning I: Dette Spørgsmaal skal vi ikke komme nærmere ind paa. Vor Stilling til Spørgsmaalet vil sikkert være Tinget bekendt, og vi maa fastholde, at vi er imod, at der oprettes en ny Embedsstilling i Lighed med Amtsforvalter Stillingen ved de danske Amtstuer.

At der sker en Udvidelse af Lagtingskontorets Personale er absolut berettiget, ligesom der her bør ske en Centralisation af Færøernes egne Financer under vort eget Styre.

Til Hovedbetænkning A: Denne Betænkning handler specielt om den i København den 3. September afsluttede Overenskomst. Af det foregaaende vil det tydeligt fremgaa, at vi ikke kan anerkende denne Overenskomst som værende til Gavn for Færøerne, og vi kan derfor ikke tiltræde det stillede Forslag Punkt I. Angaaende Punkt I, a, skal vi udlate, at det synes af mindre Interesse om man flytter lidt

om paa hvorfra Pengene skal udbetales, naar de dog skal komme fra de samme Lommer.

Angaaende Punkt II da beklager vi at det foreliggende Materiale heller ikke sætter os i Stand til at tiltræde denne Udtalelse.

— — — — —

Efter denne Gennemgang af det Materiale der er fremlagt fra Udvalget, skal vi komme med nogle afsluttende Bemærkninger om hvorledes vi ser paa hele Situationen saaledes som den har udviklet sig.

Ved alle Valg til Dato er det fremholdt fra de forskellige Partier, at vi Færinger havde det saa godt, idet vi næsten ingen Skatter havde, og heller ingen Told af Betydning. Der foreligger intet Mandat fra en eneste af Vælgerne til de valgte Lagtingsmænd til at indføre en Tilstand, hvor vi skal betale en hel Del mere end der betales i Danmark. Det der derfor er sket er et Forsøg paa en Overrumpling af den færøske Borger, og vi nedlægger vor mest energiske Protest.

Alle Færinger har vistnok været enige om, at vore Øer ikke havde faaet udviklet vore Samfærdselsmidler — Veje og Havne — og ikke udbygget vort Erhvervsliv, saaledes at vi kunde siges at have samme Chancer som Folk i Danmark; de fleste har været enige om, at her burde det fastholdes, at der laa en Pligt for den danske Stat til at være medvirkende til at dette Forhold blev ordnet.

Naar vi ser paa den Overenskomst der nu foreligger, saa er alle Pligterne til at opbygge vort Land skubbet over paa Færinger, medens vi har faaet nogle Bidrag til at opfylde vore sociale Pligter, paa Betingelse af, at vi ogsaa paa dette Omraade selv betalte en løselig Sum. Resultatet foreligger i Dag, hvor den færøske Befolkning foreslaas belastet med saa store offentlige Byrder, at man næppe kan lindre det Emne der ikke fuldtud er udnyttet. Samtidig har vi fuldstændig glemt det vigtigste, nemlig **Støtte til Erhvervslivet**.

Hvilken Støtte vi mener Samfundet bør yde Erhvervslivet, skal vi ikke komme ind paa under denne Sag, men vi skal paapege, at der under denne Sag er foreslaaet, at belaste den færøske Borger med saadanne Byrder, at alt Haab lades ude for senere at tage Fat paa at faa etableret noget produktivt.

Vi skal henvise til Udtalelse i Udvalgsbetænkning A om, at Skatteevnen i alt væsentligt beror paa Fiskeriet og at dette i mange Aar har svigtet og givet en meget ringe Fortjeneste til Fiskerne og Tab til Rederne. Det endrer os, at man i samme Aandedræt kan gaa med til at belaste denne Befolkning med Skattebyrder der overstiger 300,000 Kr. mere end tidligere. Det er rigtigt at det er Fiskeriet der faar alle disse Byrder — direkte eller indirekte — men det er ligesaa rigtigt, at dette vort eneste betydende Erhverv mere trænger til et uarligt Tilskud paa 300,000 Kr. end til en aarlig Skat paa dette Beløb. Vi må desværre forudse, at hele den »Plan« der er opstillet, og som har faaet saa stort Omfang, falder sammen alene paa det eneste Punkt, at det er umuligt for Befolkningen at betale disse Beløb. Enhver ved hvor vanskeligt det er gaaet med at faa Indbetaling af Kommuneskatten, og

del er ikke kun Uvilje der her har Skylden, men i høj Grad ogsaa manglende Evne. Paa samme Maade vil det snart vise sig at det gaar med Lagtingsskatten og Tolden.

Vi er nu kommet saa langt, at vi skal betale mere pr. Mand end Borgerne i Danmark, og dog fastholdes det, at vi ikke maa runde for Pengene. Naar Vælgerne faar tænkt over dette Spørgsmaal betvivler vi ikke, at de fleste vil sige, lad os saa heller faa en Ordning saaledes at vi faar samme Byrder og samme Rettigheder som Borgere i Danmark.

Vi tvivler ikke om, at vort Samfund kan opbygges til fuldtud at svare alle sine Forpligtelser, men det gaar ikke ad den Vej, som her er traadt. Indtægterne maa komme før Udgifterne. Vi maa først opfylde de Krav som det produktive Liv stiller inden de andre Spørgsmaal kan løses. En Vej som den, disse Forslag viser, kan kun føre til en Befolkning der aldrig vil blive i Stand til at klare sine Forpligtelser, og det ønsker vi ikke maa ske med vort Land Færøerne.

Den Omvæltning i vore Samfundsforhold der vil ske af disse Bestemmelser Gennemførelse, vil blive saa stor, at det er absolut nødvendigt at dem der skal bære Byrderne — Befolkningen — faar Lejlighed til at tage Stilling til om de ønsker det gennemført eller ikke, og derfor maa vi fastholde, at det eneste der kan ske efter det her fremlagte er at der udskrives Valg, og derefter forhandles videre om Ordning af Færøernes Stilling i Fremtiden.

Angaaende de sociale Love der skal være det bærende i Overenskomsten, da er disse endnu ikke udarbejdede, og vi maa derfor antage, at det ikke er Meningen at gennemføre dem, før Lagtinget har taget Stilling til Spørgsmaalet. Dette betyder en Udsættelse af hele denne Ordning, og tilstrækkelig Tid til at man forinden kan have afholdt almindelige Valg til Lagtinget og derved konstateret om det virkelig er den færøsk Befolkning der ønsker disse Byrder paalagt ganske frivilligt og med saa lidt Resultat.

Vi stiller herefter følgende

Forslag:

Da denne Sag betyder en fuldstændig Omlægning af de økonomiske Forhold paa Færøerne, vil der snarest være at foretage Nyvalg til Lagtinget, saaledes at Vælgerne paa denne Maade kan udtale sig om Forslagene.

Lagtinget, den 17. December 1938.

VINNUFLOKKURIN

Chr. Holm Jacobsen.

S. Ellefsen.

Nevndarálit

1

ymiskum lögtingsmálum.

Fylgjandi umsóknir um studning til ymisk mál eru komnar til viðgerðar í hesi tingsetuni, nevniliga:

1) Tingmál nr. VI—5/1938: **Studningur til skeið fyri trawlfiskarar.**

Fiskimaður Valdemar Eide úr Nólsoy sokir í brævi dagsett 15/9. í ár tingið um peningaligan studning til eitt skeið fyri fiskimenn viðvíkjandi bating av trolum. Umsøkjarin ætlar at hava skeiðið í november—desember, og útreiðslurnar til holi, ljós og tilfar til undirvísingina eru mettar til 1000 kr.

Tá ið tað er vorðið nevndini kunnugt, at umsøkjarin hevur nógvar næmingar, og tingið ikki hevur pening til hesa mál, kann tann umsøkti studningur ikki játtast.

2) Tingmál nr. VI—6/1938: **Studningur til síldaveiðu.**

Nicolaj Fr. M. Petersen úr Kollafirði hevur umsókn inni um at fáa tingið at veita sær hóskandi studning til keyp av báti og síldanót, ið eru metl at kosta o. u. 2000 kr.

Nevndin kann ikki mæla til, at studningurin verður veittur.

3) Tingmál nr. VII—7/1938: **Studningur til búnaðarlæru.**

Leivur Wang, sonur fyrrv. kongsbónda Zacharias Wang, Kaldbak, sækir um 500 kr. sum studning frá tinginum til at lesa til landbrúkskandidat á búnaðarháskúlanum í Keypmannahavn.

Tingið plagar ikki at veita studning til tílk mál, og kann nevndin ikki mæla til, at henda umsóknin verður játtad.

4) Tingmál nr. VII—9/1938: **Studningur til at læra til landbrúkskandidat.**

Herálvar Geyti úr Kollafirði, f. t. í Keypmannahavn, sækir tingið um studning uppá 600 kr. til at lesa til landbrúkskandidat.

Nevndin kann ikki mæla til, at studningur verður veittur.

5) Tingmál nr. VIII—7/1938: **Studningur til neystadrátt í Haldórsvík.**

Wilhelm Petersen o. fl., Haldórsvík, hava umsókn inni um at fáa studning til ein neystadrátt har í bygðini. Umsóknin hevur viðmæli frá 3 av sóknarstýrislimunum, meðan játtan fyri, at sóknarstýrið vil halda dráttin viðlíka, ikki er givin.

Av fl. at studningar til dráttar, ið bert koma einstøkum monnum til nýtslu, ikki hava verið givnir í leim síðstu árunum, kann nevndin ikki mæla til at játta umsóknina.

6) Tingmál nr. XIII—12/1938: **Studningur til maskinmeistaralæru.**

Umsóknir um studning eru komnar frá:

- 1) Ole M. Rasmussen, Kirkjar, f. t. í Keypmannahavn,
- 2) S. Simonsen, Klakksvík, — — — — —
- 3) Samuels Jacob Joensen, Norðagøta.

Teir tveir fyrstu søkja um studning til at lesa fyri á »Københavns Maskinistiskole«. Tann triðji sækir um studning, meðan hann arbeiðir á Tuxhams fabrikkini og onga lön fær. Næmingar, ið hava tikið maskinpassaraprøvan á skúlanum í Havn og skulu til Keypmannahavn fyri at laka handverkaraprøvan á »Teknologisk Institut«,

hava vanliga tingið 100 kr. sum studning til ferðina av tí peningi, lundsnevndin ræður yvir.

Aðrir studningar eru ikki givnir, og nevndin kann tí ikki mæla til at veita umsøkjarinum studning.

7) Tingmál nr. XIII—18/1938: **Studningur til at læra til massøsu.**

Regnhild Kunoy, Kunoy, sokir um studning frá tinginum til at læra til massøsu. — Tingið hevur ongan pening til tílk mál og kann tí ikki veita tann umsøkta studning.

8) Tingmál nr. XIII—20/1938: **Studningur til snikkarareiðskap.**

Engelbreth Poulsen, Skúvoy, hevur umsøkn inni um at fáa studning til keyp av snikkaraamboðum. Amboðini verða mett at kosta íalt ca. 400 kr.

Tingið hevur ongan pening til tílk mál, og kan tí ikki veita tann umsøkta studning.

9) Tingmál nr. XIII—22/1938. **Studningur til bygging av sornhúsi.**

Ellender Ellendersen, yugri, Hvalbø, hevur sent umsókn til tingið um at veita sær studning til byggjan av einum sornhúsi. Nevndin ásaðnar, at málið er týðningarmikið, men kann ikki ætlast at hava almanna týðning og kan tí ikki mæla til at veita umsøkta frama.

10) Tingmál nr. XIII—23/1938: **Studningur vegna mistan útróðrabát.**

Málið kom inn á ting fjør, men er fyrst komið til viðgerðar í ár.

Elias M. Tvørfoss, Nordragøtu, sokir tingið um studning uppá 50 kr. vegna mistan útróðrabát. Nevndin kann ikki mæla til, at tann umsøkti studningur verður veittur.

11) Tingmál nr. XIII—24/1938: **Endurgjald vegna tap av hoyggj.**

Málið kom inn á ting seinast í setuni í fjór, men er fyrst komið til viðgerðar í ár. Omsækjari, N. P. Midjord, Ósagarð, í Vági, sigur seg hava mist ca. 10 æskinnu av hoyggj í fjór heyst vegna storm og vónar, at tingið vil veita honum endurgjald fyri ta tap, hann hevur havt.

Tingið saknar pening til tilík mál, og nevndin kann ikki mæla til at veita tann umsøkta studning.

12) Tingmál nr. XIII—26/1938: **Gistingarhús fyri realskúlanæmingar.**

Sanna Johannesen út Skopun sokir um lótingsins ábyrgd fyri einum statsláni til at byggja eitt gistingarhús í Havn fyri realskúlanæmingar og onnur ungfólk av bygd, ið koma til Havnar at ganga í skúla.

Av tí at skipan av millum- og realskúlunum í Havn kann ællast at broytast í næstum, møguligt soleiðis, at skúlin verður skipaður saman við einum kostdeild, kann tingið ikki fyri tíðina gera nakað við hetta mál.

13) Tingmál nr. XIII—44/1938: **Studningur vegna vindskaða.**

Martin Wang av Glyvrum misti eina skaðanótt í 1936: 1 heyst, 2 bátar, annar hevði maskinu og fórst illa, 1 hjall við øllum ið í var, og fór lekjan av sellúsinum eisini illa. Tingið veitti Skopunar bygd, ið fór ógviliga illa av hesum sama óveðrinum, ein studning, men sá seg ikki førar fyri at veita einstaklinginum ymsa skaði frá, sum vóru úti fyri sama óheppi, nakran studning.

14) Tingmál nr. XIII—45/1938: **Studningur ella lán til studieferð.**

Timburmaður Rolf Olsen, Tórshavn, sokir tingið um studning ella lán uppá 500 kr. til eina studieferð til Svøríki og Noreg fyri at gera seg kunnigan við byggiháttin í hesum londum, hvar megin parturin av húsunum verða bygd av timbri.

Nevndin skilur væl, at ungir hugagóðir timburmenn kunnu fáa gagn av eini tilskari ferð, men tingið ræður sum stótt er ikki yvir nóg nógvum peningi til at veita ta umsøkta lán ella studning.

15) Tingmál nr. XIII—52/1938: **Útgevan av Føroya kvæði.**

Richard Joensen úr Vági hevur sent umsókn inn á ting um, at lögtingið av nýggjum fer undir at geva út Føroya kvæði. Nevndin skal vísa á, at tingið undir einum øðrum máli hevur bundið seg til at styðja einu víðindarlíga útgávu av okkara kvæðum og hartil samlykt at veita 1000 kr. árliga í 9 ár. So stutt kann nevndin ikki mæla til, at tingið samstundis veitir pening til aðra útgávu.

16) Tingmál nr. XIII—54/1938: **Studningur til studentaskúla-næmingar.**

Arnóra Evensen, Havn, ið gongur á studentaskeiðið, søkir tingið um studning uppá 300 kr. til skúlapengar og bækur.

Studentaskeiðið sjálvt kostar tinginum so miklan pening, at tað í hvussu er ikki í ár eisini er ført fyri at veita næmingunum nakran studning.

17) Tingmál nr. XIII—56/1938: **Umsókn um studning til útróðrabát.**

Fiskimaður Peter Christian Joensen úr Vági biður tingið veita sær studning til at keypa eitt stórt 10-mannafar við einum 10 hk motori til útróður úr Føroyingahavnini í Grønlandi. Bátur við motori er mettur til at kosta ca. 2500 kr.

Nevndin kan ikki mæla til, at umsóknin verður játtað, tá hvør útróðramaður í Føroyum, um so var, við sama rætti sum umsøkjarin vildi kravt samsvarandi studningar.

18) Tingmál nr. XIII—65/1938: **Studningur til familjuforsyrgjara.**

Umsøkjarin, Jacob Sofus Jacobsen, Gjógv, breyt knæskelina í 1936 meðan hann var átti og fiskaði; hann var limur av Føroya vanalukkultrygging, fekk 70 kr. í dagpeningi, men einki gjald fyri mista arbeiðsmegi. Kona hansara doyði í vár, og maðurin sær sær ongar útvegir til at skaffa føði og klæðir til børnini og biður tingið veita sær eina peninguliga hjálp.

Tingið hevur flænverri ongan pening at veita sum studning til heita mál, men má nevndin halda, at tað er kommunans skylda at styðja í ta mun, sum trongd er til tess.

19) Tingmál nr. XIII—66/1938: **Studningur til vevskeið.**

Mads Andreas Poulsen, Skopun, seekir tingið um studning uppá 600 kr. til eitt vevskeið á »Den danske Vævskole, Teknologisk Institut, København«. — Tingið hefur ongau pening til tilik mál og kann tí ikki veita laun umsökta studning.

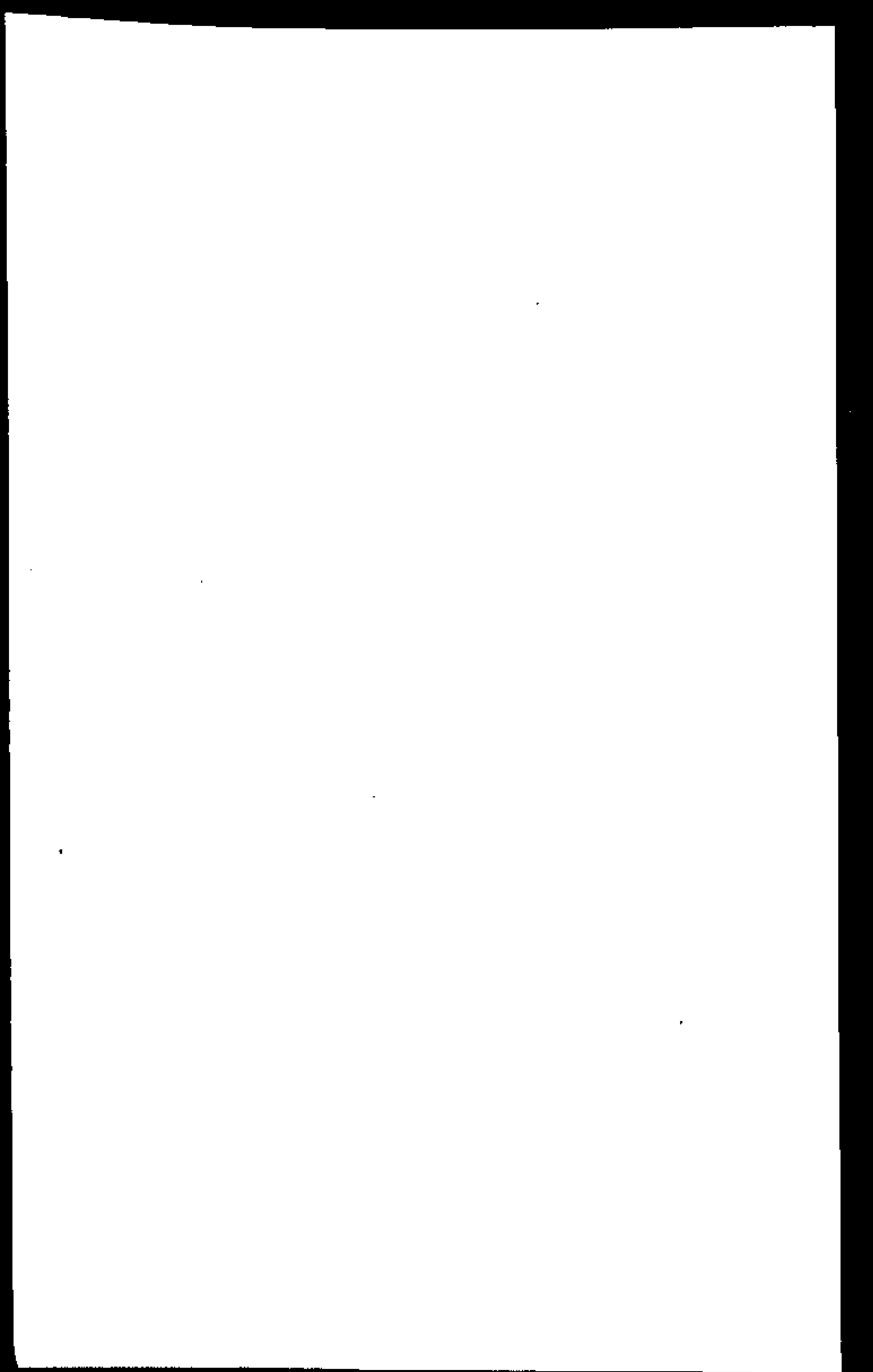
Uppskot.

Tingið kann ikki veita studning til undir 1)—19) nevndu mál.

Fíggjarnevndin, 16. november 1938.

Joh. M. Fr. Poulsen. Kr. Djurhuus. M. A. Jacobsen. Edw. Mitens.

J. P. Davidsen. P. M. Dam.

B. Z. Jensens Trykkeri.

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. VI—17/1938.

Sleipustøð i Føroyingahavnini.

Fra Færøernes Rederiforening er der under 29. f. M. tilsendt Lagtinget et Andragende, hvori denne anmoder Lagtinget om at søge udviklet, at der ved Statens Foranstaltning anlægges en Bedding i Færingerhavnen i Vestgrønland.

Motiveringen er — ganske naturligt — i Hovedtrækkene den samme, som er anført gennem Aarene, hver Gang Spørgsmaalet er blevet rejst, blot at Antallet af Grundstødninger og Havarier af forskellig Art for hvert Aar, der gaar, kan suppleres med nye Tilfælde, som erfaringsmæssig siden Grønlandsfiskeriet blev startet har paaført ikke alene de gennem Krisenarene stærkt økonomisk svækkede færøske Rederier og Assuranceforeninger, men ogsaa Besætningerne (der som bekendt er Partsfiskere) af de paagældende Fiskekuttere ødelæggende Tab, og derfor i det lange Løb vil virke som en utaalelig økonomisk Underminering af det færøske Samfund som Helhed.

Spørgsmaalet har som allerede anført været Genstand for en indgående Behandling i Lagtinget gennem en Række af Aar, saaledes i 1934 (jfr. Lagtingstidende for dette Aar, Side 110—112), i 1935 og 1936 (jfr. Lagtingstidende for sidstnævnte Aar, Bilag 14) og saa atter i Aar.

Af Lagtingets Betænkning for 1934 fremgaar, at Tinget nævnte Aar vedtog 2 Forslag, et principalt og et subsidiært. Det første Forslag gik ud paa, at der af Staten som Tilskud skulde ydes $\frac{2}{3}$ af Anlægssummen, der var kalkuleret til 75.000 Kr.,

altsaa	28.125 Kr.
af Lagtinget $\frac{2}{3}$	28.125 —
af Forsikringselskaberne $\frac{2}{3}$	18.750 —

Tilsammen 75.000 Kr.

Det subsidiaire Forslag gik ud paa — under Forudsætning af, at man ikke kunde opnaa noget Tilskud fra Staten — at andrage om at faa Anlægssummen 75.000 Kr. som Laan fra Staten for en rimelig Rente og paa en passende Afdragstid.

Der forelaa Tilsagn fra de færøske Forsikringsforeninger om, at disse var villige til at pantage sig Udgiften ved Driften af Beddingen, ligesom de var villige til at sørge for, at Anlægget blev udført, blot den nødvendige Anlægskapital kunde skaffes.

I Sommeren 1935 var en af Vandbygningsvæsenets Ingeniører ovre i Færingerhavnen for at foretage de nødvendige Undersøgelser med Hensyn til Anlæg af en Bedding der. Som Resultat af disse Undersøgelser foreligger Beregninger og Overslag, hvorefter Beddingen er beregnet til at koste 218.000 Kr., hvortil kommer 20—30.000 Kr. i Fragt. Dernæst udtales, at man maa være forberedt paa, at et Entreprenørfirma ikke vil overtage Arbejdet til en fast Entreprisesum, men vil forlange dette udført efter Regning, hvorefter det samlede Anlæg vil komme op paa 3—400.000 Kr.

I Ekstrasamlingen i Marts 1936 vedtog Lagtinget et Forslag, hvorefter Regeringen anmodedes om at anlægge en Bedding med det foran anførte Projekt som Grundlag, dog væsentlig reduceret paa visse Punkter, men det tilføjes, at selv et saadant Anlæg vil komme til at andrage betydelige Beløb.

I den ordinære Samling 1936 gik Bestræbelserne ud paa at faa anlagt en Tørdok i Færingerhavnen, og man vedtog ligesom i 1934 et principalt og et subsidært Forslag. Det principale Forslag var saalydende:

»Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der ydes Tinget et Statstilskud paa $\frac{1}{5}$ til Anlæg af en Tørdok i Færingerhavnen, der anslaaes at ville koste ca. 70.000 Kr. Den resterende Femtedel ydes af Tinget.»

Forslag II (subsidært) havde følgende Ordlyd:

»Lagtinget andrager Regeringen om, at der ydes Tinget et Statslaan paa 70.000 Kr. til Anlæg af en Tørdok i Færingerhavnen.»

Men alle Forsøg fra Tingets Side paa at faa tilvejebragt en forsvaerlig Løsning paa dette for det fremtidige færøske Fiskeri ved Grønland livsvigtige Spørgsmaal har hidtil været resultatsløse, og det endskønt man fra færøsk Side har været rede til — saaledes som det fremgaar af det foran anførte — i saa vidt Omfang som overhovedet muligt at bidrage til en heldig Løsning.

Det maa være ganske indlysende, at Kravet om en Bedding i Færingerhavnen nu trænger sig paa med en saadan Stryke, at det kræver en snarlig Løsning. Grønlands Vestkyst er jo yderst farlig at besjle dels paa Grund af Undervandsskær og dels paa Grund af drivende Isfjelde, Taage og andre Forhold, der har sin Aarsag i de klimatiske Forhold. Hertil kommer, at Usikkerheden forøges ganske betydeligt derved, at Kortlægningen af Farvandet ved Grønlands Vestkyst uden Overdrivelse kan betegnes som ret mangelfuld.

Udvalget skal, idet man henviser til, hvad der tidligere er udtalt af Lagtinget vedrørende dette Spørgsmaal, tillade sig at fremhæve ganske kort følgende: Der kan paavises flere Tilfælde, hvor Skonnerter og Kuttere ved Paasejling af Undervandsskær er blevet Vrag og har maattet efterlades i Grønland, blot fordi der savnes en Bedding. Hvis der var en saadan, vilde en Udbedring af Skaden ikke alene have bevaret disse Fartøjer for den i Forvejen allfor faatallige færøske Fisker-

flaade, men de paagældende Reparationer vilde i nogle Tilfælde kunne udføres i Løbet af saa kort Tid, at man kun delvis gik Glip af Fiskerisæsonen. Som Forholdene er nu, er man i adskillige Tilfælde lit paa Grund af forholdsvis mindre Skader nødt til at afbryde Fiskeriet og sejle de paagældende Skibe hjem for ikke senere hen paa Aaret at udsætte dem for Efteraarstormene under deres lange og farefulde Sejlads til Færøerne.

At disse Forhold har paaført og nødvendigvis ogsaa i Fremtiden vil paaføre Forsikringsforeningerne, Rederierne og de paagældende Mandskaber svære økonomiske Tab, om de bliver uændret, er ganske givet.

Der er al Udsigt til, at Fiskeriet ved Vestgrønland vil blive fortsat med et stigende Antal Fartøjer, ikke alene fra færøsk Side, men af alle de forskellige fiskeridrivende Nationer, som arbejder ved Grønland.

En færøsk Fiskerflaade paa ca. 100 Skibe med en Besætning paa omkring 3000 Mand har i de sidst forløbne Aar været saa godt som ene om at vise Rigsflaget i de grønlandske Farvande.

Ser man nationalt eller nationaløkonomisk paa Forholdet, maa det siges, at det er nærmest uforsvarligt, at der ikke findes anden Bedding paa Grønland end den i Holstenborg, der er forbeholdt Grønlandshandelen. Nu, efter at Færingerhavnen er blevet tilgængelig for alle Nationer, trænger Spørgsmalets Løsning sig yderligere paa, og der kan næppe være Tvivl om, at løses Spørgsmaalet ikke ved dansk Initiativ, skal nok andre tage sig af det. Men det er i hvert Fald foreløbig en Tanke, man vil se bort fra. Udvalget skal blot fremhæve, at alle de interesserede Erhvervsorganisationer slutter enstemmig op om Kravet, ligesom Udvalget paa det indstændigste henstiller og anbefaler, at der ved Regeringens Foranstaltning anlægges og drives en Bedding i Færingerhavnen i Vestgrønland.

Forslag.

Idet et Andragende fra Færøernes Rederiforening indsendes til Regeringen, henstiller og anbefaler Lagtinget paa det varmeste, at der for Statens Regning anlægges og drives en Ophalingsbedding i Færingerhavnen i Vestgrønland.

Lagtingets Budgetudvalg, den 17. November 1938.

Joh. M. Fr. Poulsen. Kr. Djurhuus. O. F. Joensen. J. P. Davidsen.

P. M. Dam. Edw. Mitens. M. A. Jacobsen.

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. VI—23/1938:

Viti i Føroyingahavnini.

Udvalgsmedlem Jacob Nielsen har indenfor Udvalget rejst Spørgsmaalet om Anbringelse af et Blink- og Vinkelfyr ved Indsejlingen til Færingerhavnen i Grønland.

Ligeledes har Udvalget modtaget en Skrivelse fra Føroya skipara- og navigatørfelag vedrørende samme Sag. Der fremhæves følgende:

Iljor ansøgte Lagtinget — efter Foreningens Indstilling — Regeringen om, at der blev opført et Blink- og Vinkelfyr med saa kraftig Lysstyrke, at det kunde ses af Skibe, der kom fra Havet for at anduvs Havnen.

De Indsejlingslanterner, der nu er anbragt ved Indsejlingen til Havnen, ses i en altfor kort Afstand til at Skibe kan luge Land efter dem.

Under Henvisning til Udtalelser fra J. Møller, Kontrolløren ved Færingerhavnen, har Regeringen ikke imødekommet Lagtingets Ansøgning. Foreningen anmoder derfor aller Lagtinget om at forny Andragendet.

For færøske Skibe ved Grønland har det den allerstørste Betydning, at et saadant Fyr bliver opført, da ingen Skibsfører tør tage Land efter faste Lanterner, som ogsaa ses i altfor kort Afstand.

Kontrollør Møller udtaler ifølge Føreren af M/S »Disko«, at denne har set de nuværende Lanterner i en Afstand af ca. 10 Sømil.

Efter de Oplysninger, der er tilgaaet Foreningen, har ingen færøsk Skibsfører set Lanterne længere end ca. 5 Sømil, og selv om de skulde kunne ses i en Afstand af ca. 10 Sømil, er de ikke til nogen nævneværdig Nytte for dem, der søger Land.

Kontrollør Møller udtaler ligeledes, at det vil altid indebære en Fare at pejle nævnte Fyr, da der er ret kraftige magnetiske Forstyrrelser i Færvandet Vest for Havnen.

Skipperforeningen siger det stik modsatte, idet den fremfører, at en Vinkel — hvor Fyret skifter Farve — er en Konstatering af magnetiske Forstyrrelser og giver derfor en helt nøjagtig Pejling, idet den viser, hvor megen Deviation Kompasset har i Vinkellinien.

Ligeledes anfører Foreningen, at flere færøske Skibsførere har henvendt sig til denne og klaget over, at de har forvekslet de nuværende Lanterner med Ankerlanterner fra Skibe, der ligger opankret i Havnen — et Bevis paa, at Lanterneerne ikke er at stole paa. Foreningen bemærker, at Lanterneerne eventuelt maa farves for at forebygge Forveksling.

Foreningen anmoder derfor Lagtinget om endnu en Gang at andrage Regeringen om, at der ved Færingerhavnen bliver anbragt et Blink- og Vinkelfyr med Lysstyrke som f. Eks. Myggenæs Fyr paa Færøerne. Et saadant Fyr vil Skibe kunne se i en saa lang Afstand, at de altid vil kunne lase Land om Natten.

Udvalget kan tiltræde det af Jacob Nielsen og Føroya skipara- og navigatørfelag anførte. Det fremhæves som magtpaaliggende, at der anbringes et stærktlysende Blink- og Vinkelfyr ved Indsejlingen til Havnen.

Med Hensyn til Kontrollør Møllers Udtalelse om, at man ikke kan faa noget bedre Mærke at anvende Fjorden efter end de nuværende Lanterner, bemærkes, at Udvalget er af den modsatte Mening, idet der i alle Farvande, baade ved Færøerne og det øvrige Danmark, hvor der ikke er saa farlig Kyst som ved Grønland, særlig med Hensyn til Undervandsskær, næsten altid benyttes Blink- og Vinkelfyre. Dette lader formode, at Blink- og Vinkelfyre er at foretrække fremfor faste Lanterner, som i givne Tilfælde kan forveksles med Skibslanterner. Især ved Færingerhavnen, hvor Landet er lavt, og Havnen tildels ligger aaben mod Havel, er saadanne Tilfælde forekommet. Et større Fartøj med dets Ankerlanterne saa og saa højt over Havfladen og et mindre Fartøj med dets Lanterne i en mindre Højde over Havfladen kom nemlig samtidig til at ligge paa Havnen. Dette skete i Aar. Disse to Fartøjers Ankerlanterner faldt »overet«, gik i samme Linje, hvorved indsejlende Skibe forvekslede disse Lanterner med Indsejlingslanterneerne. Da der, som af Kontrolløren anført, er ret kraftige magnetiske Forstyrrelser i Farvandet omkring Havnen, kan et Skib ikke stole paa Pejling af Lanterneerne.

Det er særlig af sidst anførte Grunde, at et Blink- og Vinkelfyr er at foretrække. Thi man kan ikke tage fejl af et Blinkfyr, som f. Eks. har en grøn Vinkel paa den ene og en rød Vinkel paa den anden Side samt en hvid Vinkel til selve Indsejlingen. Med Vinkelfyret vil et Fartøj altid kunne bestemme, paa hvilken Side af Indsejlingslinjen det befinder sig og behøver derfor ikke at pejle for at finde den ønskede Vinkel eller Linje. —

Lagtinget androg ogsaa ifjor Regeringen om, at der maatte blive indlagt en Lydbøje ved Indsejlingen til Færingerhavnen. Kontrollør Møller bemærker hertil, at det indbhærer et Faremoment, da man ikke kan bestemme en Lydgivers Plads paa Grund af Ekko.

Udvalget skal — efter at have indbentet Oplysninger fra sagkyndig Side — udtale, at det maa synes mærkeligt, at Lyde skal være mere misvisende der end andre Steder, hvor Lydbøjer benyttes, da der ikke er Bjerge eller høje Klipper i Nærheden, som kan gengive Lyde.

Det eneste Faremoment, som efter Udvalgets Mening kan være til Stede, er ikke nævnt af Kontrollør Møller, nemlig det, at drivende Isbjerger kan sætte Lydbøjen ud af Plads, hvorved denne kan være til Fare for Sejladsen, hvilket er eneste Grund til at Udvalget foreløbig frafalder Andragendet vedrørende Lydbøje.

Som anført af Kontrolløren er der i Nærheden af Stationsbygningen ligeledes anbragt en Lanterne med en grøn Vinkel til Indsejling paa selve Havnen.

Ifølge Oplysninger fra færøske Skibsførere viser den Vinkel saa nær Klærs Øens SV samt Baake Øens NØ Ende, at Skibe, der ikke er lette at manøvrere, kan komme for nær Land.

Aarsagen hertil er, at omtalle Lanterne staar altfor meget til den ene Side af Indløbet. Hvis den derimod stod paa Fugl Øens SV Ende, kunde Vinkelen vise midt i nævnte Indløb og derfor være til bedre Nytte, end den nu er.

Udvalget skal i Henhold til de anførte Oplysninger indstille, at faa flyttet nævnte grønne Lanterne til Fugl Øens SV Ende, saa den giver saa bred Vinkel som overhovedet mulig.

Forslag.

- 1) Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der bliver anbragt et stærktlysende Blink-og Vinkellyr ved Indsejlingen til Færingehavnen,
- 2) at den ved Stationsbygningen anbragte grønne Lanterne flyttes til Fugl Øens SV Ende.

Lagtingets Fiskeriudvalg, den 19. November 1938.

Jacob Nielsen. Poul Niclasen. Joen Rasmussen.

Johan Kallsoy. J. J. Simonsen.

B. Z. Jensens Trykkeri.

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. VII—16/1938:

Lóg um útskipting.

I Lagtingssamlingen 1936 behandlede Tinget paany Udskiftningsagen (se Lagtingstidende for dette Aar, Bilag 11). Af den i Sagen afgivne Betænkning fremgaar, at det paagældende Lagtingsudvalg med Hensyn paa en fortsat Fremme af Udskiftningsarbejdet og en Nedsættelse af de fremtidige Udskiftningsomkostninger, der efter det af Bevilgningssmyndighederne indlagte Standpunkt skal betales med mindst Halvdelen af de respektive Lodsejere, har tænkt sig en mere simplificeret Fremgangsmaade — nærmere anskueliggjort i Betænkningens Motiver — end den hidtil anvendte ved Udskiftningsarbejdet, og som uden egentlig at komme i Strid med det af Tinget i Samlingen 1933 fremsendte Forslag til Udskiftningslov, uden i nævneværdig Grad at forrykke Sikkerhedsmomentet maa kunne anvendes med Hensyn til Bestemmelsen af den enkelte Lodsejers Krav paa Udskiftningsmassen, saaledes at man i Stedet for den detaillerede Opmaaling af de enkelte Lodder indenfor et Taksationsnummer søger at udfinde disses Andele paa Grundlag af Marketallet. — Med samme Beveeggrunde og under Hensyn til de stadig stigende Krav om Udskiftning finder Udvalget det derhos for praktisk, at der af Tinget ydes Tilskud til en Landinspektør, der skal foreslaa den fremtidige Udskiftning paa Færøerne, og at den Løn, der ydes denne, skal betragtes som en Ydelse fra færøsk Side som indbefattet i den Halvdel af Omkostningerne, som ikke dækkes af Staten. — Udvalget er dernæst inde paa Spørgsmaalet om Udstykning af allerede ved Udskiftning sammenlagte Lodder, idet man erfaringsmæssigt har den Opfattelse, at det maa ligge i det Offentliges Interesse at foretage forebyggende Foranstaltninger for at afværge skadelig Ud-

stykning af Landbrugsarealer, og at det maa anses nødvendigt at skabe en Lov paa dette Omraade. — Udvalgets Betragtninger resulterer i Tingets Vedtagelse af Forslag om, at det af Lagtinget i Samlingen 1933 fremsatte Forslag til Udskiftningslov ophøjes til Lov, eventuelt med mindre Ændringer, som de i Motiverne indeholdte Bemærkninger maatte give Anledning til, at der af Statskassen til Udskiftningens Fremme aarlig bevilges 20.000 Kr., at der under Forudsætning af de stillede Forslags Gennemførelse ansættes en Udskiftningsformand, der som Leder af Udskiftningskontoret skal forestaa Udskiftningen paa Færøerne og lønnes af Amtsrepartitionsfonden, og at der nedsættes et Udvalg til at fremkomme med Forslag til en Udstykningslov for Færøerne. Dette sidste Spørgsmaal er løst ved Lov for Færøerne Nr. 140 af 13. April 1938 om Indskrænkning i Retten til Udstykning af udskiftet Jord.

Ved Skrivelse af 5. November 1938 meddeler Landbrugsministeriet, at efter at Udstykningsloven er traadt i Kraft, er Regeringen sindet til at søge en ny Udskiftningslov gennemført, saaledes at Udskiftningsarbejdet paa Færøerne kan genoptages.

Ministeriet udbeder sig en Udtalelse fra Tinget over et medfølgende Udkast til Forslag til Lov for Færøerne om Udskiftning, hvilket Udkast med nærmere angivne Ændringer er af samme Indhold som den oprindelige Udskiftningslov af 20. April 1926. I Udkastet er optaget de af Ministeriet under 19. Juli 1933 til Lagtinget fremsendte og af dette i Samlingen 1933 tiltraadte Ændringsforslag til nævnte Udskiftningslov. § 69 er indgaaet som Følge af Udstykningslovens Gennemførelse. En udtrykkelig Udtalelse ønskes til de af det i Henhold til Betænkning af 29. April 1932, afgivet af det af Landbrugsministeriet under 15. Juli 1930 nedsatte Udvalg angaaende en særlig Lovgivning, siglende til Fremme af Opdyrkningen paa Færøerne, stillede Ændringsforslag til den oprindelige Udskiftningslov, da disse ikke er behandlet af Lagtinget.

Idet Ministeriet gør gældende, at Regeringens Betingelser for at genoptage Udskiftningsarbejdet var, at Udgifterne fra Statens Side ikke maa overstige 20.000 Kr. pr. Aar, at der fra Lodsejernes Side maa bidrages med mindst Halvdelen af Udgifterne, og at der ikke maa træffes Bestemmelse for en længere Periode end 2 Aar, anføres med Hensyn til Spørgsmaalet om at afholde et Beløb af Amtsrepartitionsfonden til Lønning af en Udskiftningsformand, at man er enig med Lagtinget i, at det vil være ønskeligt, at Lodsejernes Bidrag nedsættes gennem et Tilskud fra Amtsrepartitionsfonden, men da man vedblivende maa tage Afstand fra Lagtingets Forslag om Oprettelsen af et Udskiftningskontor i Thorshavn, anser man det for mere hensigtsmæssigt at foreslaa en noget ændret Fordelingsmaade af Udgifterne imellem Statskassen, Amtsrepartitionsfonden og Lodsejerne, saaledes som angivet i §§ 59 og 61 i det medfølgende Udkast, hvilken Fordelingsmaade skønnes meget nær at give samme Resultat som Regeringens forannævnte Betingelser suppleret med Lagtingets Tilbud. Lodsejernes Bidrag vil dog ifølge en herom foretagen Beregning herefter ikke kunne forventes i Gennemsnit at blive væsentlig under 100 Kr. pr. ha.

Ministeriet meddeler derhos, at man paa Foranledning af Lagtingsudvalgets Betænkning af 1936 paany har overvejet at søge Omkostningerne nedsat ved en simplificeret Fremgangsmaade, forsaavidt angaar Bestemmelsen af den enkelte Lodsejers Krav paa Udskiftningsmassen, saaledes at man i Stedet for den detaljerede Opmaaling af de enkelte Lodder indenfor et Taksationsnummer søger at udfinde disses

Andele paa Grundlag af Markelallet, og at man, for at aabne en Mulighed for at en saadan Fremgangsmaade kan anvendes, uden at samtlige Lodsejere er enige derom, har udlærdiget et medfølgende særligt Udkast til en ny Affattelse af § 26 i Udskiftningsloven. —

Nærværende Udvalg, hvortil Sagen er henvist, skal udtale følgende:

Som det fremgaar af foranstaaende, har Tinget af praktiske Grunde — herunder ogsaa af Billighedshensyn — indtaget det Standpunkt, at der bør oprettes et Udskiftningskontor i Thorshavn. Det maa derfor beklages, at Ministeriet stadig ikke mener at kunne fremme Tingets Ønske om Oprettelse af et saadant Udskiftningskontor.

Udvalget finder imidlertid, at Udskiftningssagen, hvis Fremme er af største Betydning for Ophjælpning af færøsk Jordbrug, ikke bør slødes af den Grund, at der endnu ikke er Mulighed for at faa oprettet et Udskiftningskontor. Ved Gennemførelse af det Sagen bilagte Udkast til Udskiftningslov, vil det efter Udvalgets Skøn være muligt at faa udført et vist Antal Udskiftninger for en nogenlunde rimelig Sum, forudsat at Udkastets § 26 ændres saaledes som i det særlige Udkast foreslaaet.

I Udkastets § 59 er Udskiftningsomkostningerne lænkt fordelt saaledes, at Staten indreder Udskiftningsformandens Godtgørelse og Dagpenge, medens de øvrige Omkostninger fordeles mellem Statskassen, Amlsrepartitionsfonden og Fælliget med $\frac{1}{3}$ til hver. Udgifterne for Fælligets Vedkommende skønnes herefter at kunne holdes indenfor rimelige Grænser. Udvalget gaar ud fra, at der kan opnaas et saadant Samarbejde mellem Landbrugsraadet og Udskiftningsformanden, og at dette kan medføre en Besparelse i Udskiftningsudgifterne.

Udvalget har gennemgaaet det foreliggende Udkast og skal herefter tillade sig at foreslaa Tinget, at dette fremmes med følgende Ændringer, hvorved bemærkes, at Udvalget herunder ogsaa har taget Hensyn til de i Betænkning af 29. April 1932, afgivet af det af Landbrugsministeriet under 15. Juli 1930 nedsatte Udvalg angaaende en særlig Lovgivning, sigtende til Fremme af Opdyrkningen paa Færøerne foreslaaede Ændringer til den oprindelige Udskiftningslov.

Forslag.

- § 1: I anden Linie ændres »Kongsfæstere« til »Fæstere af Jord i offentlig Eje«. I 3. Linie udgaar »For Tjenestejord træffes Bestemmelsen af vedkommende Minister.«
- § 26 ændres og affattes som vedlagte Udkast til en ny Affattelse af § 26.
- § 27: I Sætningen Indenfor Parantesen ændres »Statens Fæstegods« til »Jord i offentlig Eje«.
- § 43 ændres og affattes saaledes:
»Bestemmelserne i §§ 41—42 om Brugsrettigheder finder ikke Anvendelse paa Fæstere og andre Brugere af Jord i offentlig Eje.«

- § 59: I 1. Stk., 5. Linie, udgaar Ordet »Statens«, og »Fæstegods« ændres til »Fæstegodset«.
- § 78: I 2. Linie tilføjes efter »Grandestævne«: »medmindre det drejer sig om Jord i offentlig Eje«.
- § 79: Der tilføjes som nyt Stk.:
»Forslag om Udskiftning af Jord i offentlig Eje kan altid af Landbrugsraadet kræves forelagt Landvæsenkommissionen.«

Bemærkninger

til de foreslaaede Ændringer.

- ad § 4: Betegnelsen »Fæster af Jord i offentlig Eje« omfatter Fæstere af Statens Fæstegods paa Færøerne, Fæstere af det tidligere Præstegods, Fæstere af Tjenesteejendomme samt andre Fæstere af Jord, tilhørende Færøernes Jordfond.

Det har indenfor Udvalget været overvejet, hvorvidt Fæstere af Jord i offentlig Eje overhovedet skulde have Indflydelse paa, hvorvidt Udskiftning skulde kunne kræves eller ikke, idet Fæstejorden i de fleste Tilfælde for de respektive Fæstebrug bestaar af en samlet Ejendom, hvorfor det kunde befrygtes, at saadanne Fæstere vilde modsætte sig en Udskiftning og derved i Kraft af det forholdsvis store Morketal, de repræsenterer, forhindre Sagens Vedtagelse paa Grandestævne, cfr. § 6. Men dels under Hensyn til, at Fæstegodset dog ikke for alle Bygders Vedkommende ligger i samlede Brug og dels paa Grund af, at Ejendomme, der ikke selv ligger i Fællig, men dog i Henhold til § 23 inddrages under Udskiftningen, kan frilages for at deltage i Omkostninger, og Fæstere saaledes ikke behøver at befrygte et Paalæg af Udgifterne, medmindre de samtidig opnaar en forholdsmæssig Fordel ved Udskiftningen, er Udvalget enedes om i Modsætning til Kommissionsbetænkningen af 29. April 1932, at bibeholde Formuleringen i den oprindelige Udskiftningslov med de i 1. Stk. anførte Ændringer.

- ad § 26: Ændringen sigter til ved en simplificeret Fremgangsmåde at søge Udskiftningsomkostningerne nedsat, cfr. forøvrigt Lagtingstidende 1936, Bilag 11.
- ad § 27: Som Bemærkningerne til § 4, 1. Stk.
- ad § 43: Det bør staa Landbrugsraadet frit at bestemme, hvorvidt Jord i offentlig Eje skal afhændes til Brugeren.
- ad § 59: Betegnelsen »Fæstegodset« omfatter som anført i Bemærkningerne til § 4 al Jord i offentlig Eje.
- ad §§ 78 og 79: De foreslaaede Ændringer til disse Paragraffer anses nødvendige for at sikre Adgang til Opdykningsjord af Jord i offentlig Eje.

I Forbindelse med Drøftelserne om Udskiftningsloven har Udvalget overvejet andre Muligheder for at lette Lødsejere Adgang til en frivillig Sammenlægning (ved Mageskifte eller lignende) af Indmarkslodder, og har man i denne Forbindelse særlig hæftet sig ved en Ændring i Lovbestemmelserne om Udstykning af privat Jordegods, saaledes at Indmark og Udmark kunne afhændes hver for sig. Udvalget har dog endnu ikke taget endelig Stilling til dette Spørgsmaal, men vil eventuelt senere i indeværende Lagtingssamling fremkomme med en særlig Betænkning herom.

Lagtingets Landboudvalg, den 22. November 1938.

Kr. Djurhaus.

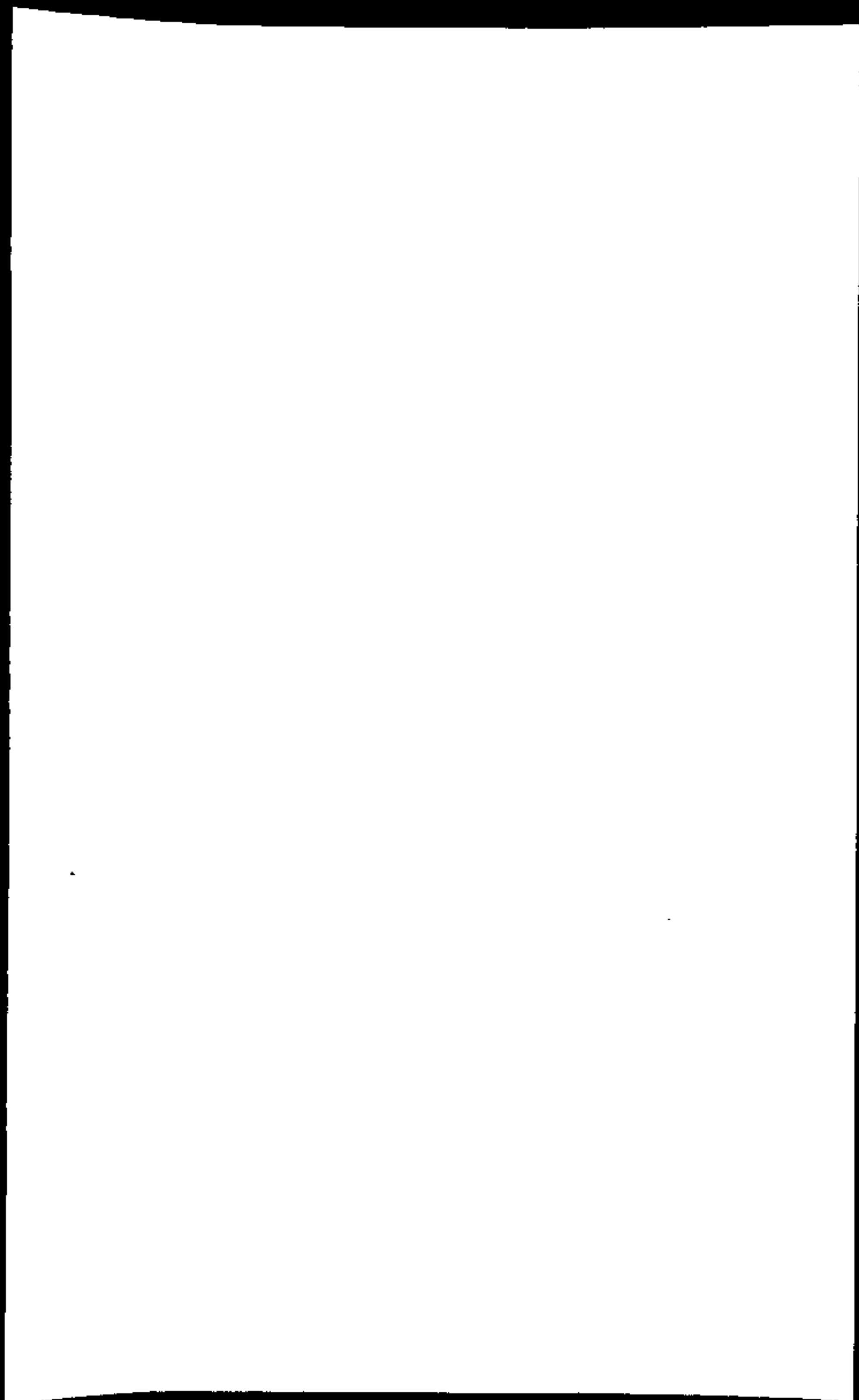
Gunnar Winther.

Trond Hansen.
ôheftur.

J. J. Simonsen.

M. Samuelson.

B. Z. Jensens Trykkeri.

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. 10—1/1938:

Rættargongdarlógin.

1. Juli 1937 er der i det øvrige Kongerige gennemført visse Ændringer i Retsplejeloven, hvorefter Domsmænd medvirker ved Domsforhandling og Paadømmelse i forskellige Tilfælde. Desuden er der i Danmark gennemført visse Ændringer i Retsplejeloven, siden den nu-gældende Retsplejelov for Færøerne af 1935 trådte i Kraft.

Spørgsmålet om Ændringer i den færøske Retsplejelov blev behandlet i Tinget ifjor (se Lagtingstidende 1937, Side 164), og det paagældende Udvalg udtalte, at der er to Muligheder med Hensyn til Indførelse af Medvirken af Domsmænd i visse Straffesager paa Færøerne.

Den ene Mulighed A er, at der ved Underretten sammen med Sorenskriveren medvirker 2 Domsmænd. Under Appel af Domme, som kun gaar ud paa Bødestraf, eller af Domme, som ikke omfatter Bevisførelsen, skulde Domsforhandlingen foregaa for Landsretten i København. Ved Appel af Domme med anden Straf end Bøde skulde Domsforhandlingen foregaa paa Færøerne, naar Anken ogsaa omfatter Bevisbedømmelsen, og i sidstnævnte Tilfælde skulde Landsrettens Præsident kunne bestemme, at Retten foruden af 3 Domsmænd skul beklædes af en Landsdommer, hvis Stemme vejer lige saa meget som de 3 Domsmænds tilsammen, men ellers skulde der være 3 Landsdommere, som skulde rejse til Færøerne fra København.

Den anden Mulighed B er, at Retten straks tiltrædes af et større Antal Domsmænd. Vedrørende Tallet enedes Udvalgets Flertal om 4, og at Domme, afsagt i saadanne Sager, ikke skal kunne appelleres, forsaavidt ungaar Bevisbedømmelsen.

Mindretallet af Udvalget ifjor lagde Vægt paa Bevarelsen af Mulighed for Appel i de omhandlede Sager og anbefalede derfor Ordningen under A.

Udvalgets Flertal mente, at Ordning B burde foretrækkes. Det vilde være kostbart og vanskeligt, at Landsretten en, to eller tre Gange om Aaret skulde sende en eller maaske tre Landsretsdommere til Færøerne for en enkelt Sags Skyld, hvilken Rejse vil tage mindst 14 Dage. Det vil være vanskeligt for Landsretten at undvære en eller flere Dommere saa lang Tid paa uberegnelige Tidspunkter. Det blev frembævet, at Sorenskriveren sammen med 4 færøske Domsnænd maatte forudsættes at dømme overensstemmende med Folkets Syn paa Strafferetsforhold, og naar man i langt alvorligere Nævningesager har overladt det til Sorenskriveren sammen med 12 Nævninge endelig at afgøre Skyldspørgsmaal, maatte det kunne forsvares i de heromhandlede Straffesager, saasom Tyveri, Underskud o. l. at lade Sorenskriveren sammen med 4 Domsnænd endelig afgøre Skyldspørgsmaal.

Forslag A fik 12 Stemmer i Lagtinget og Forslag B 13 Stemmer, og sidstnævnte blev saaledes vedtaget. Udarbejdelsen af de nødvendige Paragraffer, som maatte ændres blev derefter udsat til i Aar.

Paa Grundlag af det af Tinget vedtagne Forslag foreligger der nu i Aar et Forslag, udarbejdet af Dommer Hay-Schmidt. Dette har været forelagt Amtmanden, den nuværende Sorenskriver og Landfogden.

Nærværende Udvalg har gennemgaaet Forslaget og Embedsmændenes Udtalelser og har samarbejdet det foreliggende og ladet Forslaget trykke, og man henviser hertil.

Flertallet (*Mitens og Joensen*) skal udtale, at vi stadig mener, at den af os ifjor foreslåede Ordning er den bedste, og tager forsaavidt Forbehold.

Med Hensyn til Retssproget skal Flertallet (*Mitens og Nielsen*) henvise til, hvad der tidligere er anført herom (se Lagtingstidende 1933, Side 195). Vi fremsætter et særligt Forslag, hvorefter Færøsk ikke maa betragtes som et fremmed Sprog ved Domstolen paa Færøerne, og foreslaar, at Retssproget bliver Dansk og Færøsk. Talesproget paa Færøerne er Færøsk, og dette anvendes ogsaa mere og mere som Skriftsprog. Færingernes Modersmaal har derfor Ret og Krav paa ogsaa at blive anerkendt som Retssprog. Der vil ikke foreligge Vanskeligheder, naar Dommeren er det færøske Sprog mægtig, og forsaavidt han ikke maatte være Færing, vil han i Løbet af kort Tid kunne lære at forstaa færøsktalende Personer og læse Færøsk. For den korte Tid, hvor en Dommer ikke maatte være det færøske Sprog mægtig, foreslaar vi, at Retten skal kunne tilkalde en kyndig Person til at fungere som Tolk. I Praksis vil dette ske ved, at Protokolføreren eller en af de tilstedeværende Sagførere hjælper med til at tilvejebringe Forstaaelse mellem Dommeren og færøsktalende Personer. Med Hensyn til færøske Dokumenter gør sig lignende Betragtninger gældende.

Forslag.

- I. Lagtinget indstiller til Regeringen vedlagte Forslag til Lov for Færøerne om Rettens Pleje.
- II. Flertallet (*Mitens og Nielsen*) foreslaar følgende Ændring:

§ 149, Stk. 1 og 2 affattes saaledes:

»Retssproget er Dansk og Færøsk. Afhørelse af Personer, der ikke er det danske eller det færøske Sprog mægtige, foregaar ved Hjælp af en edsvoren Tolk eller en af Retten udnævnt Tolk. Dog kan Tilkaldelse af Tolk undlades, naar ingen af Parterne gør Fordring herpaa, og Retten tiltror sig fornødent Kendskab til det fremmede Sprog, undtagen i Straffesager ved Domsforhandling i Sager, der er underkastet Landsretsbehandling. Er Dommeren ikke det færøske Sprog mægtig, foranlediger han, naar det maatte være fornødent, tilkaldt en kyndig Person til at fungere som Oversætter.

Dokumenter, der er affattede i fremmede Sprog, skal ledsages af en Oversættelse, der, naar Retten eller Modparten forlanger det, skal bekræftes af en autoriseret Translatør eller en af Retten antagen Oversætter. Oversættelse kan dog frafalde, naar begge Parter er enige derom, og Retten tiltror sig fornødent Kendskab til det fremmede Sprog. Er Dommeren ikke det færøske Skriftsprog mægtig, foranlediger han Dokumenter, affattede i det færøske Sprog, oversat, og saafremt Oversættelsen ikke godkendes af Parterne, skal den bekræftes af en af Retten udmeldt kyndig Person. I Tilfælde af Anke eller Kære til Domstol uden for Færøerne skal Dokumenter, affattede i det færøske Sprog, ledsages af en Oversættelse, foretaget af en deril af Retten beskikket Person. Udgifterne ved de i dette Stykke omhandlede Oversættelser af færøske Dokumenter og de i forrige Stykke, sidste Punktum, omhandlede Tilkaldelser af Tolk udredes af Statskassen.«

Udvalget for forskelligartede Sager, Lagtinget, den 9. December 1938.

Edw. Mitens. Jacob Nielsen. O. F. Joensen.

B. Z. Jensens Trykkeri.

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. X—2/1938:

Lóg um brunatrygging

I Lagtingssamlingen 1936 blev det vedtaget at anmode Statsministeriet om at foranledige, at der for den gensidige Forsikringsforening, der skal oprettes i Henhold til Loven om Jordbrugets Fremme, udarbejdes Vedtægter i Forbindelse med det af Vinnumevndin udarbejdede Forslag til Lov om Færøernes Brandforsikring, hvorefter Sagen paany skulde forelægges Lagtinget med samlet Forslag.

I det af Vinnumevndin udarbejdede Forslag foreslog man, at det i Henhold til Loven om Jordbrugets Fremme oprettede Selskab, under Navnet »Færøernes gensidige Brandforsikringsselskab«, skal have Eneret til at tegne Brandforsikringer af Bygninger og Løsøre paa Færøerne.

I en over Sagen under 30. Januar 1937 afgiven Erklæring har Færø Amt ikke ment at kunne anbefale, at der meddeles det anførte Forsikringsselskab Eneret, men man anser det for naturligt at blive staaende ved den i Loven om Jordbrugets Fremme ommeldte Ordning, idet en Eneret formentlig ikke er nødvendig for Opmælselse af Formålet med en særlig færøsk Brandforsikring: Nedsættelse af Præmierne.

Det færøske Landbrugsraad har i sin Erklæring af 9. Oktober 1938 for 2 af Medlemmernes Vedkommende ment det rigligst at følge Lagtingets Forslag om Eneret, medens det tredje Medlem har ment, at der til Gennemførelse af en særlig Brandforsikring ikke er nødvendigt at meddele Eneret, idet der ved Etablering af en Forsikring som anført vil være muligt at nedsætte Præmierne og derved skabe Mulighed for frivillig Tilgang i stort Omfang af Forsikringstogere.

Ved Skrivelse af 29. December 1937 har Justitsministeriet udtalt, at Ministeriet maa nære stor Betænkelighed ved at søge det fremsatte Forslag gennemført ved Lov, saaledes at der meddeles den i Jordbrugslovens § 30 omhandlede gensidige Forsikringsforening Eneret paa Tegning af Brandforsikring udover det i Loven angivne Omraade. Der er herved henset til den foreslaede Ordning efter dansk Lovgivning ekstraordinære Karakter og til, at det efter Landbrugsministeriets og Landbrugsraadets Udtalelser, ikke synes paakrævet at meddele saadan Eneret, samt endelig til de økonomiske Ulemper for Færøerne, som en saadan Ordning vil medføre i Tilfælde af en Katastrofebrand.

Ministeriet fremsendte ved anførte Skrivelse af 29. December 1937 et af dette udarbejdet Udkast til Vedtægt for den i Jordlovens § 30 omhandlede Forsikring.

Af Udkastet fremgik det, at Forsikringsforeningen, hvis Navn skulde være »Færøernes gensidige Forsikringsforening«, skal have til Formaal at forsikre de til de i Lov for Færøerne Nr. 171 af 21. Maj 1937 om Jordbrugets Fremme omhandlede Brug hørende Bygninger med Inventar samt Besætning paa Stald mod Skade ved Brand, Storm, Fjeldskred og lignende.

Endvidere skal Foreningen som Medlemmer kunne optage offentlige Institutioner paa Færøerne samt tegne Forsikringer for private.

Af Udkastet fremgik endvidere, at den højeste Myndighed i alle Anliggender skal være hos Generalforsamlingen. Generalforsamlingen foreslaas dannet af Foreningens Bestyrelse, der skal bestaa af 5 Medlemmer og af samtlige Kredsformænd. Bestyrelsen foreslaas valgt af Generalforsamlingen med 4 Medlemmer, medens Landbrugsraadet skal kunne vælge det 5. Medlem. Kredsformændene, der ialt skal være 10, én for hvert af de i Jordlovens § 1 omhandlede 10 Distrikter, foreslaas valgt paa den Maade, at den paagældende Kreds Medlemmer paa et almindeligt Medlemsmøde hvert 4. Aar i November Maaned ved simpel Stemmeflerhet af de mødte og uden Hensyn til disses Antal vælger en Kredsformand.

Forøvrigt er Udkastet bygget over Vedlægter, gældende for tilsvarende Forsikringsforeninger i det øvrige Kongerige.

Udkastet har været forelagt Færøernes Landbrugsraad, der i Skrivelse af 21. Januar 1938 med Hensyn til Foreningens Navn foreslaar dette ændret til »Færøernes gensidige Brandforsikring« og med Hensyn til Foreningens Organer foreslaar, at Foreningens Bestyrelse kommer til at bestaa af 5 Medlemmer, hvoraf Lagtinget vælger de 3, medens Landbrugsraadet vælger de 2 øvrige Medlemmer, og henviser Landbrugsraadet til, at den foreslaede Ordning vil nogenlunde svare til den, der gælder for Føroya vanlukkestrygging, som er en gensidig Ulykkesforsikring. Bestemmelserne om Generalforsamling skulde saaledes bortfalde. Ifald det maatte anses nødvendigt, har Landbrugsraadet intet at indvende imod, at Justitsministeriet vælger en Tilsynsførende. Der foreslaas valgt 2 Revisorer, een af Lagtinget og den anden af Justitsministeriet.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvem der skal decidere Foreningens Regnskab, har en af Raadets Medlemmer foreslaaet, at Lagtinget deciderer Regnskabet; et andet Medlem foreslaar Justitsministeriet som deciderende Myndighed, medens det tredje Medlem ganske henstiller, om Decisionen skal henlægges til Ministeriet eller Lagtinget.

Færø Amt har i Skrivelse af 5. Februar 1938 udtalt sig for en Organisation som den af Landbrugsraadet foreslaede, dog saa-

ledes, at Bestyrelsesmedlemmerne saa vidt muligt vælges blandt de forsikrede.

Amtet har derhos foreslaaet, at den for Præmierne gældende Tarif fastsættes af Bestyrelsen i en særlig Tarif, der skal godkendes af Justitsministeriet.

Justitsministeriet har ved Skrivelse af 24. Marts 1838 anmodet Amtet om paany at forelægge Sagen for Lagtinget. —

Udvalget kan slutte sig til det foran foreslaaede. Med Hensyn til Selskabets Organisation har man dog delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (Milens, Jacobsen, Dam og Davidsen) foreslaar som principalt, at der meddeles det omhandlede Brandforsikrings-selskab Eneret til at tegne Brandforsikring paa Færøerne, og foreslaar Udkast til Lov og Vedtægt affattet i Overensstemmelse hermed.

Mindretallet (Poulsen, Joensen og Djurhuus) mener ikke, at det er nødvendigt, at der meddeles Selskabet Eneret for at gennemføre en Brandforsikring, og foreslaar Udkast til Vedtægt affattet i Overensstemmelse hermed.

Flertallet kan subsidært slutte sig til Mindretallet.

Flertallet anser det for tilstrækkelig betryggende uden nogen særlig Tilsynsførende og med Lagtinget som deciderende Myndighed.

Mindretallet skal bemærke:

Da der ikke bliver nogen Generalforsamling, ifald Selskabet organiseres som af Landbrugsraadet og Amtet foreslaaet, mener Mindretallet, at det er mere betryggende for Forsikringslagerne, om der er en af Ministeriet særlig valgt Tilsynsførende.

Saa længe Jordfonden, der faar tilført den største Del af sine Midler fra Statens Side, staar som Garant overfor Forsikringsforeningen, finder Mindretallet det naturligt, om Decisionen af Regnskabet foretages af Justitsministeriet.

Idet Udvalget iøvrigt kan slutte sig til det af Landbrugsraadet og Amtet anførte, skal man herefter foreslaa til Tingets Vedtagelse det nu affattede Forslag til Vedtægt for Færøernes gensidige Brandforsikring.

Udvalget er indforslaaet med, at Justitsministeriet inden Stadfæstelsen forelægger saadanne mindre Ændringer, som af redaktionelle eller formelle Grunde maatte være ønskelige.

Forslag.

- I. Lagtinget godkender hoslagte i trykt Form foreliggende Forslag til Vedtægt for Færøernes gensidige Brandforsikring (Føroya brunatrygging),
- II. dog at et Flertal principalt ønsker:
 - 1) Eneret for Selskabet,
 - 2) Lagtinget som decidarende Myndighed,
 - 3) ingen Tilsynsførende.

Lagtingets Budgetudvalg, den 28. November 1938.

Joh. M. Fr. Poulsen. O. F. Joensen. K. Djurhuus. P. M. Dam.
J. P. Davidsen. M. A. Jacobsen. Edw. Mitens.

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. X—8/1938.

Lóg um tuberklarannsókn av skipsfiskarum.

Nærværende Sag var til Behandling i den ordinære Lagtings-samling 1937. Tinget vedtog da at indgaa til Regeringen med Andra-geude om, at denne maatte foranledige fastsat ved Lov, der skulde gælde for 3 Aar, at ingen Fisker kan komme ombord i færøsk Fisker-skib, medmindre han medbringer Attest for ikke at være lidende af Tuberkulose.

Indenrigsministeriet har ved Skrivelse af 14. Juli 1938 gennem Amtet forelagt Lagtinget Sagen til fornyet Behandling, idet man har vedlagt Eksemplarer af et Udkast til Forslag til midlertidig Lov for Færøerne om tvungen Tuberkulose-Undersøgelse af Fiskerskibes Mandskab.

Det fremgaar af Forhandlingerne vedrørende Sagen, at Fiskeri-organisationerne allerede i Fjor har tiltraadt Tanken om, at der ind-føres en Ordning, hvorefter enhver Fisker, inden han tager ombord i Fiskerskib, har Lægeattest for, at han ikke frembyder Tegn paa smitte-farlig Tuberkulose i Lunger eller Strubehoved.

Endvidere fremgaar af Forhandlingerne, at Overlægen paa Sa-natoriet tilraader, at det ved Lov bliver bestemt, at Undersøgelse skal ske for hver enkelt Mand, der tager om Bord i Fiskerskib.

Udvalget har atter i Aar haft indgaaende Forhandlinger med Overlæge Magnussen om Spørgsmaalet, hvorunder han som sin Mening har udtalt, at det absolut er nødvendigt at indføre Lovregler, som be-stemmer, at Fiskerne underkastes Undersøgelse for Tuberkulose, inden de drager paa Fiskeri, ligesom han er af den bestemte Mening, at det er nødvendigt, at denne Undersøgelse foregaar paa Færøernes Tuber-kulose-Station.

Efter Anmodning fra Rederiforeningen har en Repræsentant for denne været til Forhandling med Udvalget om Spørgsmaalet. Denne gik imod, at det påbydes alle Fiskerskibe at anløbe Thorshavn, saa at Fiskerne kunde faa Lejlighed til at underkaste sig den nødvendige Undersøgelse paa Tuberkulosestationen. Derimod mente han, at det kunde lade sig gøre, at Undersøgelsen finder Sted paa de største Fiskepladser paa Færøerne, f. Eks. foruden i Thorshavn ogsaa i Klaksvig, Vestmanna og Tveraa. Endvidere mente Repræsentanten for Rederne, at i alle Tilfælde maatte Fiskerne selv betale de eventuelle Udgifter, der maatte være forbundet med Undersøgelsen.

Udvalget skal hertil bemærke, at ifald Overlægen paa Sanatoriet finder det forsvarligt, at Undersøgelsen kan foretages i Klaksvig, Tveraa og muligvis andre Steder, har man ikke noget imod, at der indsættes en Dispensationsbestemmelse i Loven i saa Henseende.

Man har allerede anført, at Overlæge Magnussen holder paa, at den mest praktiske og rationelle Ordning er, at alle Fiskerne møder i Thorshavn til Undersøgelse, og Overlægen har endvidere oplyst, at Undersøgelsen af et Skibsmandskab kun vil tage en 1 Time.

Udvalget skal anføre, at man med Hensyn til Rejsendgifterne i Anledning af Undersøgelsen ikke i Lovudkastet har indsat Bestemmelse om, at alle Fiskerskibe skal sejle til Thorshavn, grundet paa at Reder eller Skibsejer, om det skulde være hensigtsmæssigt, paa inden Maade skulde have Lejlighed til at skaffe Mandskabet de nødvendige Attester. Derimod mener man ikke at kunne pålægge Mandskabet de Rejsendgifter, der vil medgaa i Anledning af Undersøgelsen, ligesom det vil være ubyre vanskeligt for det offentlige at påtage sig nævnte Udgifter.

Vedrørende »Grønlandsundersøgelserne« skal Udvalget henstille, at disse, hvor Forholdene taler herfor, kan falde sammen med Tuberkuloseundersøgelsen.

Under Hensyn til, at det i det væsentlige kommer til at dreje sig om Udgifter, der vil medgaa til en Sejllur til Thorshavn paa et Tidspunkt, da det er mest belejligt inden Sommerfiskeriets Begyndelse, og idet man har faaet Tilsagn om, at Skibe, der søger Havn i Thorshavn i nævnte Øjemed, vil blive fritaget for Havnendgifter, har Udvalget ment det forsvarligt at indsatte i Lovudkastet Bestemmelsen i § 1, sidste Stykke.

Endvidere skal man herefter udtale, at i Betragtning af den store sundhedsmæssige Betydning for vort Samfund i det hele taget, maa man mene, at det er uforsvarligt at vente med at tage alle nødvendige Forholdsregler til Forebyggelse af Smittefare ved Tuberkulosesygdommen, og efter at have drøftet Sagen med Sagskudskaben paa dette Omraade, synes der ingen anden Udvej end at foreslaa Lovregler til Tingets Vedtagelse, efter hvilke det bliver påbudt alle Fiskere, hvadenten det er Skibsfiskere eller Baaadfiskere, der driver Fiskeri ved Island eller Grønland at møde paa Færøernes Tuberkulosestation til Undersøgelse, forinden de tager paa Fiskeri, enten inden Foraars- eller Sommerfiskeriet tager sin Begyndelse.

I Henhold til foran anførte skal man fremsætte til Tingets Vedtagelse følgende

Forslag til midlertidig Lov for Færøerne
om
tvungen Tuberkuloseundersøgelse af Fiskerskibes Mandskab.

§ 1.

Enhver, der som Fører, Fisker eller i anden Egenskab er beskæftiget om Bord i et paa Færøerne hjemmehørende Fiskerfartøj, skal mindst een Gang i hver Fiskerisæson, enten inden Foraars- eller Sommerfiskeriets Begyndelse, fremstille sig til Lægeundersøgelse paa Færøernes Tuberkulosestation.

Saaframt det ved Undersøgelsen konstateres, at den paagældende ikke frembyder Tegn paa smittefarlig Tuberkulose i Lunger eller Strubehoved, meddeles der ham Attest herom.

Saavel Undersøgelsen som Udfærdigelse af Attest om denne samt Rejsendgifter sker uden Udgift for den paagældende.

Rederen eller Skibsejeren afholder Rejsendgifterne i Anledning af Undersøgelsen.

§ 2.

Rederen skal for Førerens Vedkommende og Førerer for Mandskabets Vedkommende paase, at enhver ombordværende er forsynet med saadan Attest, som i § 1, Stk. 2, udfærdiget.

Ligeledes skal Fiskere, der deltager i Baudfiskeri ved Island eller Grønland, være forsynede med omhandlede Attest før Afsejlingsdagen, hvilket paases af Førerer af det Skib, med hvilket et saadant Mandskab rejser. Udgifterne til Anskaffelse af Attester afholdes af vedkommende.

§ 3.

Overtrædelse af denne Lows § 2 straffes, forsaavidt ikke højere Straf er forskyldt, med en Bøde paa indtil Kr., der tilfalder Færø Amts Repartitionsfond.

§ 4.

Denne Lov træder i Kraft straks og optages til Revision efter at have været gældende i 2 Aar.

Lagtingets Fiskerudvalg, den 2. December 1938.

S. P. Zachariasen. Poul Niclasen. Joen Rasmussen.

Jacob Nielsen. J. J. Simonsen.

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. X—9/1938:

Reglugerð um kostin í føroyskum fiskiskipum.

I Lagtingssamlingen 1936 behandledes en Sag om Kost- og Pladsforholdene om Bord i de færøske Fiskerskibe (se Lagtingstidende 1936, Side 150—153), og det vedtoges at indgaa til Regeringen med Andragende om, at der i Reglement (Nr. 245) af 6. November 1893 om Skibsmandskabets Forplejning og Opholdsrum i færøske Fiskerskibe foretages følgende Forandring:

§ 2: » . . . Kød, raat, saltet for 3 Dage 3 Pd.« ændres til » . . . 2 kg.«
 »eller tørret Lammekød for 3 Dage 1 Pd. 50 Kv.« ændres til
 » . . . 1 kg.«
 »eller Margarine 1 Pd.« ændres til »1 kg Margarine og 1 kg Fedt.«
 »Sukker til The og Kaffe 1 Pd. 25 Kv.« ændres til » . . . 1½ kg.«

I Skrivelse af 12. Juli d. A. fra Ministeriet for Handel, Industri og Søfart anføres, at man ndbeder sig en ny Udtalelse fra Lagtinget, forinden videre foretages i Sagen, efter den Anledning som den vedlagte Erklæring fra Sundhedsstyrelsen maatte give.

I Erklæringen fra Sundhedsstyrelsen udtales, at man har sammenholdt det nævnte Reglement med de for Tiden gældende Reglementer i danske, svenske og norske Koffardskibe, og at disse for de fleste Fødemidlers Vedkommende er i Overensstemmelse med det nu gældende Reglement for de færøske Fiskerskibe. Angaaende det i Lagtingets Betænkning indeholdte om, at det strenge legemlige Arbejde om Bord i færøske Fiskerskibe nødvendiggør en Forhøjelse af Rationerne til ½ kg Kød pr. Moud pr. Køddag, udtaler Sundhedsstyrelsen, at dette maa anses for tilstrækkeligt; men det maa tilraades, at der

gives Kød 3 Gange om Ugen og den paafølgende Uge 4 Gange. Hvad derimod angaar Margarine- og Sukkerrationen, indeholder Forslaget en saa væsentlig Forskel fra det nugældende, at dette man antages at overskride et rimeligt Krav.

Det tilføjes imidlertid i Sundhedsstyrelsens Skrivelse, at de omhandlede Forhold om Bord i de færøske Fiskerskibe er af saa speciel Art, at man tilraader at tage Sagen op til nøjere Undersøgelse og at sammenholde det nugældende Reglement med mulige Reglementer for andre Nationers Fiskerskibe.

Udvalget har indhentet Erklæringer fra de færøske Erhvervsorganisationer.

Føroya skipara- og navigatørfelag tilraader i en Skrivelse af 28. Oktober d. A., at de i Reglementet fastsatte Sukker- og Margarinerationer forhøjes med 50 pCt. og Kødrationerne med $\frac{1}{2}$ kg pr. Mand om Ugen. Det udtales endvidere, at Kosten ofte er noget ensformig, og at det derfor havde været godt, om der blev givet noget passende Paalæg, f. Eks. Skærpekød (lørret Lammekød), Sild og andet, og at det i saa Fald ikke vilde være nødvendigt at forhøje Kødrationen. Dette er blevet tiltraadt af Bestyrelsen for »Suðuroyar Fiskimannafelag«.

Færøernes Rederiforening anfører i en Skrivelse af 29. Oktober d. A., at der ikke består nogen Uoverensstemmelse mellem Organisationerne angaaende Plads- og Kostforholdene om Bord i de færøske Fiskerskibe.

Foreningen har undersøgt Forholdene om Bord i danske og norske Skibe med det Resultat, at den færøske Fiskers Ration af Kød, Margarine, Fedt og Sukker er større end norske og danske Fiskers. Mangelen ved Kosten om Bord i færøske Fiskerskibe maa søges i, at mange af Kokkene ikke har anden Uddannelse, end den Erfaringen giver og derfor ikke kan give tilstrækkelig Variation i Kosten. Man foreslaar derfor, at der hver Vinter afholdes Kokkekursus. Det fremhæves til Slut, at en Forhøjelse af Udgifterne til Driften af Kutterne ikke kan overkommes, da denne i Forvejen giver Underskud.

Føroya Fiskimannafelag anfører i en Skrivelse af 9. November d. A. som sit Standpunkt, at der i Overensstemmelse med Kontrakten skal leveres tilstrækkelig Proviant i ufordærvet Vare. Der skal udleveres 2 kg Kød pr. Mand om Ugen (Skærpekød, godt konserveret Kød, samt fersk Kød naar muligt), 1 kg Margarine samt 1 kg stødt Melis og $\frac{1}{2}$ kg tablet Melis, foruden hvad der medgaar til Madlavning. Endvidere nødvendigt Dækketøj til hver Mand ombord.

Hvor Besætningen overskrider 25 Mand, skal der foruden Kokken være en Kokkedreng ombord.

Efter den af Sundhedsstyrelsen givne Anledning har Udvalget indhentet Oplysninger angaaende Kostforholdene ombord i islandske, norske og engelske Fiskerfartøjer, og skal man i det følgende give en Oversigt herover:

Til Sammenligning gengives til at begynde med et kort Uddrag af det for færøske Fiskerskibe gældende Kostreglement af 6. November 1893:

Færøerne.

En Mands Kost eller Ration pr. Uge.

Brød, haardt, Kiks etc.	7 Pd.	
do. blødt, Rug eller Hvede	10 —	
Fisk, fersk eller blød saltet for 4 Dage	6 —	
Kød, raat saltet for 3 Dage	3 —	
do. tørret Lammekød for 3 Dage	1 —	50 Kv.
Smør	0 —	75 —
Margarine	1 —	
Byggryn eller Ris til Grød for 2 Dage, henholdsvis	25 eller 30	Kv.
Byggryn, Ris eller Sago til Grynsuppe for 1 Dag.	15 —	
Hvedemel til Budding el. lign. for 2 Dage	1 Pd.	
Kartofler, enten friske } i. 7 Dage	8 —	32 Kv.
el. tørrede }		
Sukker til Te eller Kaffe	1 —	25 —
Kaffe, ubrændt eller brændt og malet, henholdsvis	30 eller 24	—
Te	6 —	

Salt, Sennep, Peber, Kanel og andre Krydderier, Eddike til Sennep, Hvedemel og Smør til Jævning paa Grøntsager, Citronsaft, Sukker, Rosiner eller Svedsker til Grynsuppe, samt hvad der iøvrigt behøves til Madens Tillavning, udgives i passende Mængde. Til Ærter gives jævnlig friske eller henkogte Løg, til Fiskemaaltiderne Smørsauce med Sennep og til Melspiserne Sirup, Melasse eller i Mangel deraf Sukker. I Stedet for Kød kan Hvalkød og Spæk gives.

England.

Det gældende Kostreglement for Fiskerfartøjer over 25 Tons er saalydende, gældende for en Uge, med Variation for de forskellige Dage:

(1 lbs. = 16 oz. = 90 Kv.; 1 pt. = ca. $\frac{1}{2}$ l).

Blødt Brød	3 lbs.
Biscuits	4 —
Saltet Oksekød	3 —
— Flæsk	2 —
Henkogt Lammekød	$2\frac{1}{4}$ —
Fisk	$\frac{3}{4}$ —
Kartofler	6 —
Tørrede eller pressede Grøntsager	$\frac{1}{2}$ —
Gule Ærter	$\frac{2}{3}$ pt.
Grønne Ærter	$\frac{1}{3}$ —
Forskellige Bønner	$\frac{1}{2}$ —
Mel	2 lbs.
Ris	$\frac{1}{2}$ —
Havregryn	8 oz.
Te	$1\frac{3}{4}$ —
Kaffe	4 —

Sukker.....	1 $\frac{1}{4}$ lbs.
Præserveret Mælk.....	$\frac{1}{3}$ —
Smør.....	$\frac{1}{2}$ —
Marmelade eller Syltetøj.....	1 —
Sirup.....	$\frac{1}{2}$ —
Talg.....	4 oz.
Pickles.....	$\frac{1}{3}$ pl.
Tørret Frugt.....	3 oz.
Pint Salt.....	2 —
Sennep.....	$\frac{1}{4}$ —
Peber.....	$\frac{1}{4}$ —
Carry Pulver.....	$\frac{1}{4}$ —
Løg.....	3 —

I Reglementet gives der Ret til en ændret Fordeling, saaledes som Forholdene maatte tillade det, men dog saaledes, at det fastsatte samlede Kvantum maa bibeholdes for Ugen.

Norge.

Udvalget har ved Henvendelse til Færøernes Rederiforening modtaget en Overenskomst mellem norske Fiskere og Rederier angaaende forskellige Forhold; men der findes ikke noget Kostreglement heri.

Forholdet er i Almindelighed det om Bord i de norske Fartøjer, at Mandskabet er direkte interesseret i Fiskeriet og holder sig selv med Kost. Det er Udvalget ikke bekendt, om der skulde findes noget særligt norsk Kostreglement som det for færøske Fiskerskibe.

I en Overenskomst mellem Fiskedampskibsrederierne i Aalesund paa den ene Side og Arbejdernes faglige Landsorganisation og Norsk Sjømandsforbund paa den anden Side indeholdes i § 6 følgende Bestemmelse:

»Fiskere og Fangstfolk betaler selv sin Kost. Skipperen foretager efter Anvisning af Rederiet Proviantering i Samraad med Stueren. Ved Modtagelsen af Proviant skal der medfølge specificeret Liste med Pris over al Proviant.«

Island.

Udvalget har telegrafisk anmodet det danske Gesandtskab i Reykjavik om at faa tilstillet et Eksempplar af det islandske Kostreglement.

Gesandtskabet udtaler i en Svarskrivelse af 22. November d. A. »at Islands Erhvervsministerium paa Forespørgsel har meddelt, at der ikke længere findes noget Kostreglement i Kraft for de islandske Fiskefartøjer. De Bestemmelser, der tidligere gjaldt, er ikke længere tidsvarende, og den Forplejning, der nu sædvanligvis ydes om Bord i Fiskefartøjerne, er saa god, at man ikke har fundet det paakrævet at udstede et nyt Reglement.«

Det fremgaar saaledes af de indhentede Oplysninger, at der ikke findes noget Kostreglement om Bord paa de islandske Fiskerfartøjer og sandsynligvis heller ikke noget særligt Reglement for norske Fiskerskibe. Det engelske Kostreglement er en hel Del forskellig fra det færøske, men Kød- og Flæskerationen er dobbelt saa stor som om Bord i de færøske Fiskerskibe, og desuden er Kosten mere varierende.

Udvalget skal udtale, at man i det store og hele kan slutte sig til de Betragtninger, der er gjort gældende i Udvalgsbetænkningen fra 1936, jfr. Lagtingstidende for dette Aar, Side 150—153, og skal tilføje, at det sikkert vil have sin Betydning, at der gives noget Paalæg om Bord i de færøske Fiskerskibe, jfr. Udtalelserne fra »Føroya skipara- og navigatørfelag« og »Føroya Fiskimaunafelag«.

Udvalget skal foreslæ, at Sagen paany tilsendes Regeringen med de nu indhentede Oplysninger, og at man anmoder denne om at udarbejde et nyt Kostreglement for de færøske Fiskerskibe.

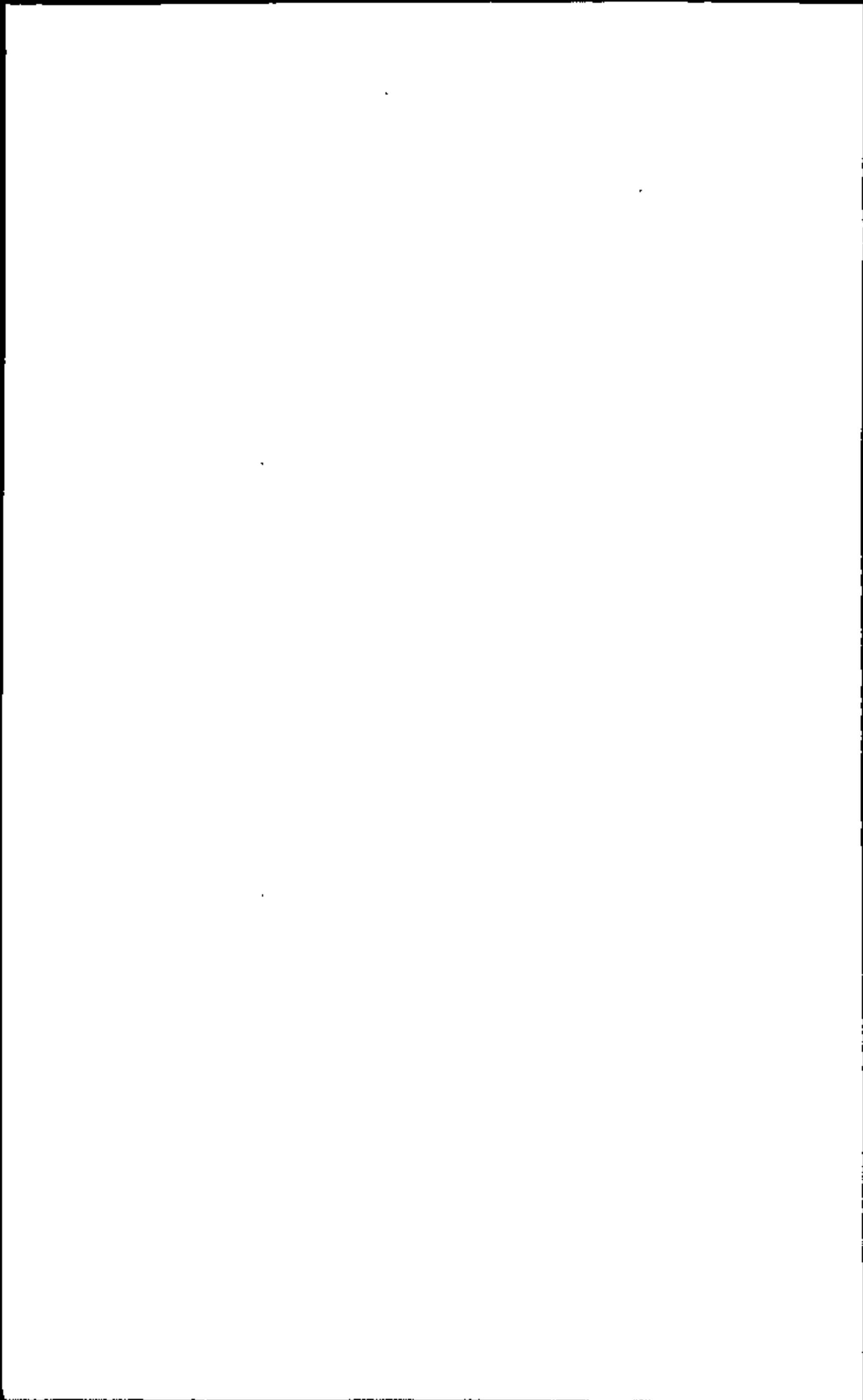
Forslag.

Idet Lagtinget fastholder sin Vedtagelse fra 1936, tilsendes Sagen Regeringen med Anmodning om, at der udarbejdes et nyt Kostreglement for de færøske Fiskerskibe i Stedet for Reglement af 6. November 1893.

Lagtingets Fiskerindvalg, den 3. December 1938.

Jacob Nielsen. S. P. Zachariasen. Poul Niclasen.

J. J. Simonsen. Joen Rasmussen.

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. XIII--49/1938:

Kreditforeiningsskipan í Føroyum.

Arbejderforeningen »Framtíðin«, Vaag, har ved Skrivelse af 2. Oktober d. A. anmodet Lagtinget om at faa udvirket, at Kreditforeninger i Danmark maa udstrække deres Virksomhed til Færøerne.

Skrivelsen har følgende Ordlyd:

»Arbejderforeningen »Framtíðin«, Vaag, har vedtaget at indsende Andragende til det høje Lagting om at tage op til Behandling Spørgsmaalet om Gennemførelse af Kreditforeningssystemet her paa Færøerne.

Man støtter Nødvendigheden af at faa gennemført ovennævnte System paa tre Hovedpunkter:

- 1) Billigere Laan over en længere Aarrække.
- 2) Livligere Omsætningsforhold (bedre Muligheder for Køb og Salg af Huse og Ejendomme).
- 3) Bedre Kær for Haandværkerne.

Man er bekendt med, at ovennævnte Spørgsmaal nu og da i adskillige Aar har været drøftet i Lagtinget saavel som fra anden officiel Side.

En af de vægtigste Grunde, der har været anført som Hindring for at faa Kreditforeningssystemet hertil, er en kun delvis gennemført Matrikulering her paa Øerne.

Vi skal i denne Forbindelse oplyse, at vi fra sagkyndig Side har faaet at vide, at selvom Distrikter ikke er matrikulerede, kan dette afhjælpes ved, at paagældende Distrikter bliver kortlagt.

Vi haaber, at vor Henstilling om denne vigtige Sag vil blive Genstand for den Opmærksomhed, som den i Virkeligheden er værd.

Underlegnede Udvalg, der har faaet Sagen til Behandling, kan fuldtind tiltræde de i Andragendet anførte Synspunkter, da man ved, at det er meget vanskeligt paa Grund af Kapitalmangel at opnaa Laan paa Færøerne, samtidig som man er klar over, at det vil være gavnligt for Færøernes Erhvervsliv, om en Del af den Kapital, der staaar bunden i Ejendomme, kunde gøres frugtbringende paa anden Maade.

Sagen om Kreditforeningsspørgsmaalet har flere Gange før været til Behandling i Tinget, sidste Gang i 1936, hvorfor man nøjes med at henvise til de respektive Lagtingslidende for Aarene 1909, 1910, 1911, 1912, 1925, 1929, 1930 og 1936.

Særlig tillader man sig at henvise til Lagtingslidende for 1936, Side 319, Bilag Nr. 28, hvorefter man her skal citere følgende:

I) »Paa Grund af Færøernes isolerede Beliggenhed, som medfører en paa Handelsens Omraade meget ringe Anseelse, vilde det næppe kunne lade sig gøre at faa færøske Kreditforeningsobligationer omsatte paa Verdensmarkedet, hvilket er den første Betingelse for en Børsnotering af samme, og uden at en saadan Betingelse allerede paa Forhaand er til Stede, vil det selvfølgelig være unyttigt at starte en saadan Forening heroppe.

Det vil derfor være nødvendigt, at der ved Lagtingets Medvirken bliver sikret den nævnte Forening Statsgaranti for de Kasseobligationer, som der fra denne til enhver Tid maatte blive sat i Omløb paa Verdensmarkedet.

En saadan Garanti maatte efter min Formening kunne arrangeres uden Risiko for Staten paa følgende Maade:

- 1) For den givne Garanti erholder Staten Undergaranti fra Færø Amts Kommune.
- 2) For den saaledes af Amtskommunen til Staten givne Undergaranti træder de respektive lokale Kommuner, hvor de paagældende Laanlagere findes, i Borgen overfor Amtskommunen.
- 3) I hver Kommune vælger Kommunalbestyrelsen hvert Aar en suppleret saakaldt Kreditkommission, der i hvert enkelt Tilfælde afgiver Betænkning over Laansøgernes Værdighed til Oplagelse i Foreningen og Erholdelsen af det ansøgte Laan.

Denne Kreditkommissionens Betænkning indsendes derpaa — med Diskretionspligt — direkte til Kreditforeningen, der saa tager statutmæssig Bestemmelse om den eller de foreliggende Ansøgninger.

Paa denne Maade vilde lige saa lidt Amtskommunen og de lokale Kommuner som Staten blive udsat for synderlig Risiko af en saadan Garanti for Kreditforeningens Kasseobligationer.

II) »Lagtinget indgaar til Regeringen om at udvirke, at der ydes Statsgaranti for de af »Østifternes Kreditforening« ydede Laan til Færøerne, forsaavidt angaar de første 2 Millioner.«

III) »Udvalget slutter sig fuldtud til det af Andragerne m. fl. fremførte vedrørende Trangen til, at Kreditforeningers Laanbevirkning ogsaa maa komme til at omfatte Færøerne, idet vort Erhverv og hele økonomiske Liv lider under en stadig voksende Kapitalmangel. Som foran

antydte vil Tilførselen af Kapital til Færøerne fra Kreditforeningernes Side med den dermed følgende Frigørelse af Bankernes Udlån imod Prioritet i Vaanhuse og andre Bygninger i betydelig Grad forbedre Financieringsmulighederne indenfor Erhvervslivet, ligesom det vil være af uvurderlig Betydning for den brede Befolkning, der er henvist til at låne imod Pant i Bygninger, at man kan erholde saa langfristede og billige Lån, som der er Tale om ved Indførelsen af Kreditforeningers Virksomhed til Færøerne.

Udvalget lægger den største Vægt paa Adgangen til Kreditforeningslån, og man mener derfor, at Lagtinget ikke kan unddrage sig at yde det, det evner, for at den foran nævnte Garanti kan erholdes, ligesom man maa formene, at man heller ikke fra Statens Side kan undlade at yde sin Medvirkning til denne Sags Fremme. Sluttelig tilføjes, at man er af den Anskuelse, at Regeringen ved Forhandling med en Kreditforening i det øvrige Kongerige vil kunne formaa en saadan Forening til enten at opgive Kravet om Garanti eller nedsætte Kravet betydeligt, hvorfor man ogsaa stiller Forslag om, at Regeringen indleder Forhandling desangaaende.

Forslag: 1) Regeringen anmodes om at udvirke, at en Kreditforening i det øvrige Kongerige udvider sin Virksomhedsomraade til Færøerne uden at Statsgaranti kræves, eller at denne Garanti nedsættes til det mindst mulige. 2) Saafremt Garanti kræves, andrager man om, at saadan Garanti ydes fra Statens Side med Undergaranti fra Lagtinget.

Nærværende Udvalg kan fuldtud tiltræde alle de til de forskellige Tider af Lagtinget anførte Grunde til Indførelse af Kreditforeningsvirksomhed paa Færøerne, og henstiller derfor, at Lagtinget fornyer sit i nævnte Lagtingssag 1936, Bilag Nr. 28, til Regeringen indgivne Andragende om Ministeriets Medvirkning til, at danske Kreditforeninger man udstrække deres Virksomhed til Færøerne, eventuelt med Statsgaranti, for at man paa Færøerne kan opnaa den aldeles paakrævede større Belaaning af Ejendomme samt længere Afbetalings tid, end Tilfældet er nu. Byggeriet paa Færøerne er som anført ved at standse udelukkende paa Grund af Vanskeligheder ved at faa de nødvendige Lån.

Opnaaelsen af det omsøgte vedrørende Kreditforeningers Virksomhed paa Færøerne vil absolut være et stort Fremskridt med Hensyn til den paakrævede Financiering af Byggeriet. Men der skal mere til for at faa sat Byggeriet rigtig i Sving. Særlige Foranstaltninger fra Statens Side er paakrævede her i lige saa høj Grad som i det øvrige Kongerige, hvorfor Udvalget mener, at Lagtinget bør andrage Regeringen om at gøre Udvej for, at der paa Færøerne ligesom i det øvrige Kongerige bliver gjort særlige Foranstaltninger for at fremme Byggeriet, eventuelt ved at oprette en særlig Statsboligfond til Udlån af 2. Prioriteter i Ejendomme i Lighed med, hvad der i mange Aar har været Tilfælde i det øvrige Kongerige.

Som Udtryk for Befolkningens Trang til og Ønske om at erholde en saadan Lånefond henvises i Forbindelse hermed til hoslagte Afskrift af Brev af 20. Maj 1938 fra Arbejderorganisationerne paa Færøerne ved Landsretssagfører Husted-Andersen til Erhvervskommissionen.

Som det fremgaar af denne Skrivelse har det været saadan, at Færø Amts Sparekasse har været det eneste Pengeinstitut paa Færøerne, der har kunnet yde almindelige Prioritetslån mod Pant i faste

Ejendomme, hvilket, som antydtes, langt fra er tilstrækkeligt, da det er vanskeligt for en færøsk Fisker eller Arbejder at faa opført eget Hus, selvom han faar et Laan, der svarer til 30—50 % af Bygningens Laanværdi. Følgen heraf bliver, at vedkommende maa prøve paa at faa Rederen eller Arbejdsgiveren til at udlægge Restbeløbet, hvilket igen medfører, at Laantageren kommer i et uheldigt Afhængighedsforhold til den private Laangiver.

For at komme bort fra disse uheldige Laaneforhold skønner Udvalget det nødvendigt at faa oprettet en Laaneinstitution, der ved Siden af Sparekassen giver langfristede Byggelaan, hvortil Udvalget tillader sig at stille følgende

Forslag.

- 1) Lagtinget gentager sit i Lagtingssag Nr. XIII—38/1936 vedlagte Forslag og andrager om, at dette ved Regeringens velvillige Forsorg maa fremmes snarest muligt.
- 2) Lagtinget andrager om, at Regeringen foranlediger Oprettelsen af en særlig Statslaanefond til Fremme af Byggeriet paa Færøerne, eller at Statens Støtteforanstaltninger til Fremme af Byggeriet i det øvrige Kongerige maa, med Hensyntagen til de særlige færøske Forhold, udvides til ogsaa at omfatte Færøerne.

Lagtingets kommunale Udvalg, den 17. December 1938.

J. H. Danbjørg. S. P. Zachariassen. K. Djarhuus.

Nevndarálit

i

Løgtingsmáli nr. XIII--57/1938:

Stórhvalatvøstið.

Føroya javnaðarløkkur hevur við brævi, liðarmerkt 10. oktober 1938, vent sær til løgtingið og biðið tað um at viðgera málið um tvøst-prísir og sølu av tvøsti í heila tíkið.

Málið um stórhvalatvøstið var til viðgerðar á tingi í fjør, men av tí, at tey ymisku uppskotini fullu við atkvøðisgreiðsluna, kom málið til viðgerðar í millumtinganevndini.

Á tingingarfund, sum millumtinganevndin hevði við formenn hvalaveiðufelaganna, samdust partarnir um, at:

- 1) 25 tons skuldu seljast fyri 5 oyru pr. kg,
- 2) prísurin á øðrum tvøsti skuldi vera 12 oyru pr. kg intil 15. august og síðan 8 oyru pr. kg,
- 3) prísurin á tvøsti til revar ella annur djór varð ikki fastsettur,
- 4) millumtinganevndin gav hvalastøðunum heimild til at útflyta tvøst til annar lond, tá skuldi hvørt fólk í Føroyum fyrst hava rætt til minst 50 kg.

Føroya javnaðarløkkur biður nú tingið um at áseta tvøstprísir fyrri 1939 til 7 oyru pr. kg og at gera útvegir fyrri, at fólk fær rætt til at skera upp til 50 kg pr. høvd og at skera tvøstið har á hvalinum, ið maður hevur hug at skera.

Javnaðarløkkurin framførur sum sína áskoðan, at avgerðin um tey 25 tonsini er virðisleys, og at 12 oyru pr. kg er nógv ov høgur prísur, og ut aftaná 15. august er so mikið útligið, at tað er torført -- fyrri ikki at siga úgljótligt -- fyrri langfarafólk at fáa tvøst.

Undirritaða nevnd, ið hevar havt málið til viðgerðar, skrivaði soljóðandi bræv til teir harrar keypmanna G. Mortensen, Tvøroyri, og direktør fyri hvalaveiðufelagið »við Áir«, H. J. Joensen, Tórshavn:

»Tygum biðast um at koma á fund við undirritaða stórhvalanevnd løglingsins ein av døgnum áðrenn hin 20. november í ár.

Nevndin ynskir upplýsingar um:

- 1) Hvussu mikið tvøst tygum hava selt í 1938
 - a) fyri 5 oyru kg.
 - b) - 12 — -
 - c) - 8 — -
- 2) Roknskap og status fyri 1936—37 ásamt eitt yvirllit yvir innlækur og útreiðslur í 1938.
- 3) Hvussu mikið er selt til revafóður
 - a) til Noregis,
 - b) - føroyskar revaeigarar.
 - c) Hvussu mikið var prísurin á revatvøstinum.
- 4) Hvat siga tygum um at selja tvøst til fólkafóði — 50 kg pr. høvd — fyri 7 oyru pr. kg heila árið.
- 5) Vilja tygum, at hr. Gustav Reinert fær heimild til at keypa tvøst at flyta kring um Føroyar at selja.

Gerð so væl at siga nevndini frá, um tygum kunna koma á fundin, og nær tað passar tygum best.

Harrarnir Mortensen og Joensen møltu báðir á fundi við nevndini, men søgdu seg tá ikki kunna geva svar á spurningarnar. Teir upplýstu, at lýsið frá í ár fyri ein stóran part liggur óselt enn, og kundu teir tessvegna ikki úttala seg um, hvussu lann peningaliga stóðan er.

Harra G. Mortensen hevar seinri givið fylgjandi upplýsingar yvir tað, ið selt er av tvøsti:

ad 1)	a. fyri 5 oyru kg.....	3.850 kg
	b. - 12 —	16.900 -
	c. - 8 —	114.072 -
ad 3)	a. til Noregis (revafóður).....	290.592 -
	b. - føroyskar revaeigarar	484 -
	c. prísurin á revatvøstinum var eftir hr. Mortensens frágreiðing 16½ oyru kr. kg.	

P.f. »við Áir« hevar svarað sambært viðlagða bræv.

Harra Gustav Reinert, á Sundi, hevar vent sær til nevndina og upplýst, at hann vil átaka sær at flyta tvøst kring um landið at selja næsta summer, ífall hann fær rætt til at skera tvøst á báðum hvalastøðunum.

Verður prísurin á stórhvalatvøstinum settur til 7 oyru pr. kg, heldur harra Reinert, at hann kann selja tað fyri 14 oyru pr. kg. í smáum og annars 11 oyru pr. kg.

Harra Reinert biður tingið áleggja hvalaveiðufeløgnum ta skyldu at lata hann vita av, hvørja ferð ein hvalbátur hevar skotið ein hval og fingið hann fastan.

Annars heldur harra Reinert, at hann pr. radio kann hoyra hella, í fall hann fær greiðu á hvørja tíð og hvørja bylgjulongd, ið nýtt verður, tá ið hvalabátarnir hava radiosamband við hvalastøðina.

Tingmaðurin fyri Vágoy, harra J. Rasmussen í Sørvági, sigur, at 13 húsarhald í Sørvági í 1937 flugu lyfti um at fáa tilsamans 3500 kg av tvøsti fyri 7 kr. pr. 50 kg, og at 11 húsarhald í somu bygd flugu sama ár lyfti um tilsamans 1300 kg av tvøsti ókeypis.

Meiriluti nevndarinnar (Nielsen og Danbjørg) heldur, at tað er rætt sum Føroya javnaðarflokkur førir fram og mælir tinginum til at áseta tvøstprísir fyri 1939 til 7 oyru pr. kg.

Tó vil harra Nielsen, í fall tingið ikki heldur, at 7 oyru pr. kg er hóskandi prísur, mæla til, at bilðið verður fram við semjuni fyri 1938 millum eigararnar av hvalastøðunum og millumtinganevndina — íó við tí broyting, at selt verður 1. august í staðin fyri 15. august.

Meirilutin meinar, at tað vil verða ógviliga læt — serliga fyri langfarafólk — um harra Gustav Reinert kan selja bátar í gongd og flyta tvøst kring um landið at selja.

Meirilutin mælir til tinginum til at veita harra Reinert fann umsøktu rætt til at fáa tvøst til keyps so lagaliga sum gjørligt og til sama prís sum aðrir, ið keypa tvøst á hvalastøðunum til fólkamat. Harra Reinert má fáa sama rætt sum aðrir tvøstkeyparar at skera av hvørjum hvali, ið inn kemur á hvalastøðirnar, og hvar á hvalinum ið hann eins og aðrir hava hug at skera.

Hvussu mikið tvøst hvør hvalastøðin skal vera skyldug at selja má rætta seg eftir hvalubátatulinum, men báðar støðirnar tilsamans megu verða skyldugar at selja í minsta lagi 50 kg av tvøsti uppá hvørt fólk í Føroyum, væl at merkja í fall fólk ynskja at keypa so mikið.

Viðvíkjandi teim viðurskiftum, sum tingmaður Rasmussen førir fram, meinar nevndin sum heild, at ley 11 húsarhaldini hava rætt til at krevja ta umtalaðu mongd av tvøsti ókeypis næsta ár, og skal nevndin mæla tinginum til at áleggja landsnevndini at gera útvegir fyri, at hetta verður gjørt. Viðvíkjandi teim 13 húsarhaldunum, sum ættanin var skuldu fáa tvøst fyri 11 oyru kg, meinar nevndin ikki, at tingið nú kann gera nakað við hetta.

Minnilutin (Edw. Mitens) skal greiða frá, at nevndin hevur havt samráð við fyristøðumeinirnar fyri hvalastøðirnar, sum upplýstu, at teir enn ikki høvdu selt ein slóran part av fóninginum í ár og tí bóðu um, at samráðingarnar um semju verða givnar upp í hendi á stórhvalamillumtinganevndini. Minnilutin heldur, at tað er beint at geva millumtinganevndini sum vanligt heimild til at fáa flag semjn við hvalastøðirnar.

Uppskot.

A. frá allari nevndini:

Løgtingið áleggur landsnevndini at gera útveg fyri, at tey í álitinum umtalaðu 11 húsarhaldini í Sørvági fáa ókeypis í 1939 eina hóskandi mongd av tvøsti, sum lann ið játtað teimum varð í 1937.

B. frá meirilutaum (Nielsen og Danbjørg):

- 1) Tingið samtykkir, at prísurin á stórhvalatvøsti í 1939 verður settur til 7 oyru pr kg, og
- 2) at herra Gustav Reinert, á Snodi, fær tann í álitið nevnda rætt til at keypa tvøst og selja tað víðari kring um Føroyar.
- 3) Tingið áleggur hvalaveiðufeløgnum at lata hr. Reinert vita av, hvørja ferð ið ein hvalabátur hevur skotið ein hval og fingið hann fastan,
- 4) at selja so mikið tvøst til herra Reinert, sum hann ynskir at keypa, tó soleiðis at báðar hvalastøðirnar tilsamans (ávikavíst eftir hvalabátatalinum) heri eru skyldugar alt í alt at selja upp til 50 kg av tvøsti uppá fólk ið í Føroyum,
- 5) at lata hr. Reinert, eins og allar tvøstkeyparar, ið keypa til fólkamat, fáa rætt til at skera av hvørjum hvali, ið kemur inn á hvalastøðirnar, og har á hvalinum, ið maðurin ynskir at skera.

C. Subsidiært uppskot frá minnilutanum (Nielsen):

Tingið samtykkir, at bíðið verður fram við seinjuni fyri 1938 millum eigararnar av hvalastøðunum og millumtinganevndina, tó við tí broyting, at sett verður 1. august fyri 15. august.

D. Uppskot frá minnilutanum (Míten):

Málið verður givið millumtinganevndini at greiða.

Løgtingsins stórhvalanevnd, 7. desember 1938.

Poul Nielsen.

J. H. Danbjørg.

Edw. Míten.

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. XIII—60/1938:

Tvungin fólkatrygging.

Færøernes Socialdemokrati har i en Skrivelse til Lagtinget af 8. Oktober 1938 rejst Spørgsmaalet om tvungen Folkeforsikring.

Der anføres, at det ofte sker, at Folk kommer til Skade uden at være berettiget til Skadeserstatning fra Ulykkesforsikringen, at uarbejdsføre Mennesker og syge Personer, der ikke er Medlemmer af nogen Sygekasse, og som er ubemidlede og uden faste eller andre Indtægter ikke har anden Hjælp at ty til for at kunne opretholde Livet end Hjælpekassen, hvis Ydelse dog ikke kan overstige 180 Kr. til en enkelt Person i 18 Maaneder, hvorefter — om yderligere Hjælp skal kunne ydes af Kommunen — vedkommende er henvist til at søge om Fatlighjælp, at Enker med Børn efter Mænd, hvis Død ikke kan siges at skyldes Ulykkestilfælde, ikke erholder nogen Forsikringssum, skønt Manden var forsikret i Føroya Vanlukkutrygging.

Udvalget, hvortil nærværende Sag er henvist, skal udtale:

Man er indforstået med, at Ulykkesforsikringen og de sociale Forsikringer i det hele taget lader meget tilbage at ønske hvad angaar Færøerne. Dog maatte den gældende Ulykkesforsikringslov, Loven om Aldersrente og Sygekasseloven i sin Tid betegnes som et meget stort Fremskridt og socialt Gode for Færøerne. Men disse Love kan som antydnet ikke længer siges at være tilfredsstillende. De trænger til Revision, de maa udvides, og deres anbenbare Mangler maa afhjælpes.

Det er saaledes uforstaaeligt for en Enke, at det skal gøre nogen Forskel med Hensyn til hendes Ret til at erholde Forsikringspenge efter Manden, hvorvidt hans Død sker under eller som en umiddelbar Følge af et Ulykkestilfælde under Udførelse af hans Arbejde eller den er en Følge af en sig ikke til et Ulykkestilfælde refererende

Sygdom, naar Manden i begge Tilfælde har betalt eller været pligtig til at betale Forsikringspræmie og som Følge deraf været lovbefalel Medlem af Føroya Vanlukkutrygging. Særlig vanskeligt er det for Enken efter den under sidste Tilfælde henhørende Kategori at affinde sig med Ulykkesforsikringslovens Bestemmelser, naar hun, hvad saa mange Gange er Tilfældet, faktisk kan siges at være meget mere trængende end en anden Enke, der ifølge Loven har Ret til Enkepenge efter sin afdøde Mand.

Med Hensyn til Andragerens Bemærkning om, at en Fisker eller Arbejder, som paa Vejen til eller fra sit Arbejde kommer til Skade eller forulykkes, ikke erholder nogen Skadeserstatning, bemærker Dommer Bonnevie, der er Formand for Ulykkesforsikringsraadet, at det er Praxis at yde Erstatning i saadanne Tilfælde, naar det er givet, at Ulykken er indtraffet paa Vej til eller fra Arbejde.

De her foreslaaede Ændringer i Ulykkesforsikringsloven i Forbindelse med de i efterfølgende omtalte Bestræbelser paa at etablere forskellige sociale Foranstaltninger samt den af Lagtingets Finansplandsvalg og Regeringen i Aar underskrevne Overenskomst om et Forslag til en Finansordning for Færøerne bebudede Invaliderentelov vil, om end langt fra fuldtud, saa dog i nogen Grad imødekomme Kravet om Udvidelse af den sociale Lovgivning samt Afhjælpning af omskrevne Mangler ved gældende Bestemmelser.

Med Hensyn til Bidrag til de syges Underhold under Lægebehandling skal bemærkes, at ethvert forsørgelsespligtigt Sygekassemedlem er berettiget til et — desværre altfor lille — Beløb Dagpenge (40 Øre om Dagen). Om ønskes kan vedkommende Sygekassemedlem faa Dagpengene forhøjet indtil 5 Kr. ved at yde et større Sygekassekontingent. Men desværre har de færreste iblandt Arbejderne og Fiskerne Raad til en nævneværdig Forhøjelse af Sygekassekontingentet.

I Forbindelse hermed kan bemærkes, at nærværende Udvalg er bekendt med, at Lagtingets Budgetudvalg under en dels af Færøernes Socialdemokrati, dels af Suðuroyar Fiskimannafelag og dels af Føroya skipara- og navigatørfelag i Forening med Føroya lærarafelag, Færøernes Rederiforening og Føroya Fiskimannafelag indgivet Sag om Hjælp til tuberkuløse og paa anden Maade trængende Fiskere beskæftiger sig med Etablering af et Fond med fast aarligt Tilskud fra Lagtinget, Stuten og respektive Foreninger. Fondets Formaal vil være at hjælpe nævnte Fiskere, der ikke kan erholde den paakrævede Hjælp paa anden Maade. Desværre er det Tilfældet, at ogsaa raske, sunde og arbejdsdygtige Personer i høj Grad kan være trængende. Den raske arbejdsløses Lod er forfærdelig — en Svøbe ikke alene for ham selv, men ogsaa for hele Samfundet. Selvom det lykkes ham at komme i Arbejde, kan det gaa den raske og sunde alt andet end godt. Hvor mange Gange sker det ikke, at den sunde og raske Fiskers og Arbejders Slid kun giver Underskud eller saa ringe Udbytte, at der ikke kan være Tale om, at dette kan danne Eksistensgrundlag for vedkommende Arbejder eller Fisker.

Udvalget er endvidere bekendt med, at man for at overvinde Arbejdsløshedens dræbende Svøbe har Planer om en kraftig Udvidelse af det Offentliges Tilskud til Kultivering af vor Hangejord og med Hensyn til Lindring af de værste Følger af et fejlslagent Erhverv, kan anføres, at nærværende Udvalg i Sagen »Tryggjan av eini minstalon til fiskimenn« arbejder for at finde en Ordning, hvorefter der ydes Fiskere, hvis Fiskeri har slaet fejl, eller som har været ude for Forlis

eller andet Uheld, der har medført, at deres Fiskerifortjeneste er kommet til at ligge under 20 Kr. om Ugen, et Tilskud paa indtil 200 Kr. fra et dertil oprettet Fond.

Udvalget har ikke i indeværende Samling kunnet tilendebringe de Overvejelser og forskellige Undersøgelser, der maa til, forinden man kan tage Standpunkt til og eventuelt gaa i Gang med en Folkeforsikringslov. Men man erkender, at Spørgsmaalet om Folkeforsikring bør overvejes og undersøges til Bunds, og anbefaler man Nedsættelsen af et Udvalg til mellem Tingsamlingerne at overveje og undersøge Mulighederne for Indførelsen af en Folkeforsikring paa Færøerne og eventuelt til næste Tingsamling at fremkomme med Forslag til Lov for en saadan Forsikring.

Udvalget gaar som antydnet ind for en Udvidelse af Føroya Vanlukkutryggings Bestemmelser vedrørende Enkers Ret til Forsikringspenge, saaledes at Loven kommer til at omfatte alle trængende Enker, hvis Mænd ved deres Død har været ulykkesforsikrede, uanset om Dødsfaldet skyldes noget Ulykkestilfælde. Men da Udvalget er klar over, at Udformningen af Bestemmelserne vedrørende denne Udvidelse kræver en nærmere Overvejelse, foreslaar Udvalget, at Tinget anmoder Dommeren sammen med Amtmanden om til næste Tingsamling at udarbejde Forslag til omskrevne Udvidelse af Føroya Vanlukkutrygging.

Forslag.

- 1) Der nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer til mellem Tingsamlingerne at overveje og undersøge Mulighederne for Indførelse af en Folkeforsikring paa Færøerne og eventuelt til næste Tingsamling at fremkomme med Forslag til Lov for en saadan Forsikring.
- 2) Tinget anmoder Dommeren om sammen med Amtmanden til næste Tingsamling at udarbejde Forslag til Ændring af Loven for Føroya Vanlukkutrygging, saaledes at denne kommer til at omfatte alle Enker efter Medlemmer af Ulykkesforsikringsforeningen, uanset om Dødsfaldet skyldes Ulykkestilfælde.

Udvalget vedr. Færøernes Finansordning, den 7. Decbr. 1938.

P. M. Dam. Edw. Mitens. J. P. Davidsen. A. Samuelson.

Johan Kallsoy. Joh. M. Fr. Poulsen. K. Djurhuus.

Ekstrakter

af

de af Færøernes Lagting
deciderede Regnskaber

for

1937

Meddelt af Lagtingskontoret.

1

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Repartitionsfond

Indtægt:

	Kr.	Ø.
I. Beholdning den 1. Januar 1937:	Kr.	Ø.
1. Kontant Beholdning.....	18857	99
2. Restancer af Skat m. m.....	171056	97
3. Forskud.....	84575	79
	274490	75
II. Udskrivning i Aaret 1937 paa Jordegodset og Kommunerne.....	118517	48
IV. Indbetalt vedr. Lagtingsskat.....	57796	58
V. Kendelser for Handelsbevillinger (heraf vedr. Amtstatistikassen Kr. 1992.75).....	3985	00
VI. Statskassens Tilskud.....	3000	00
VII. Automobilafgift.....	11484	75
VIII. Tilskud til Vejanlæg.....	100585	49
IX. Indførselsafgift.....	168113	29
X. Diverse Indtægter.....	27901	79
XI. Gæld den 31. December 1937:	Kr.	Ø.
1. Til Færøernes Kirkefond.....	25000	00
2. - Føroya Banki.....	60495	69
3. - Færøernes Jordebogskasse.....	20797	26
	106292	95

Summa Indtægt... 872168 08

U d g i f t:

	Kr.	Ø.
A. Gæld den 1. Januar 1937:		
Til Føroya Banki.....	63473	50
B. Lagtinget.....	43775	08
C. Justits-, Politi- og Fattigvæsen.....	6340	21
D. Valgvæsenet.....	399	88
E. Sundhedsvæsenet.....	83175	87
F. Sysselmændenes Rejsudgifter.....	1295	58
G. Skole- og Undervisningsvæsenet.....	18570	50
H. Landbruget.....	7124	23
I. Flskeriet.....	7180	65
K. „Smiril“.....	12800	00
L. Veje og Havne.....	239223	59
M. Lagtingets Garantforpligtelser vedr. Havnelaan.....	12934	75
N. Tilbagebetaling af forskellige Afgifter m. m.....	12656	23
O. Tilskud til Amtsfattigkassen.....	5000	00
P. Forskellige Udgifter.....	1414	98
Q. Renter af Gæld.....	34399	43
R. Afdrag paa Gæld.....	36694	55
Beholdning den 31. December 1937:	Kr.	Ø.
1. Indtægtsrestancer.....	185987	23
2. Forskud, der henstod uberigtigede ved		
Aarets Slutning.....	99721	85
	285709	08

Summa Udgift... 872168 08

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Fattigkasse

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1937.....	49610	74
2. Renter	1159	73
3. Arveafgift	4534	13
4. Afgift af Grindfangster	460	67
5. Bøder	1040	00
6. Kendelser for Handelsbevillinger	1550	00
7. — - Bevillinger til Handelsrejsende.....	442	50
8. Afgifter af Hvalfangst.....	875	00
9. Refusion af Alimentationsbidrag.....	66	84
10. Tilskud fra Amtsfonden.....	5000	00
11. Andre Indtægter	24	18

Summa Indtægt... 64763 79

Udgift:

	Kr.	Ø.
A. Tilskud til Kommunerne	7450	00
B. Udgifter til Underhold af Børn, født udenfor Ægteskab...	996	00
C. Udgifter vedr. forliste Søfolks Hjemsendelse	1833	30
D. Udgifter vedr. Døvstummes Ophold	1548	72
E. Kassererens Løn	300	00
F. Andre Udgifter	69	77
G. Beholdning den 31. December 1937.....	52566	00

Summa Udgift... 64763 79

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts økonomiske Fond

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1937	46208	13
2. Indvundne Renler	438	17
3. Indtægter af Grindfangster	13604	70
4. Indtægter i H. t. Lov om Hvalfangst ved Færøerne	5250	00
5. Andel i Indlørselsafgift	11666	64
6. Overført fra Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning	20000	00
7. Indbetalt ved Færø Amt (Vareforsyningen)	1300	00
8. Andre Indtægter	700	00
9. Gæld den 31. December 1937	27752	91

Summa Indtægt... 126920 55

Udgift:

	Kr.	Ø.
A. Gæld den 1. Januar 1937	27752	91
B. Tilskud til Boer og Landingssteder o. lign.	18932	86
C. — - Undervisning m. v.	9481	32
D. — - forskellige kulturelle Formaal	4783	45
E. Lagtingets Arkiv	2800	00
F. Tilskud til Sønandshjem i Færingerhavnen	1000	00
G. — - Tuberkulosens Bekæmpelse	1308	54
H. Udgifter i Anledning af Grindfangster	4840	70
I. Tilskud i Anledning af Stormskade	3229	11
K. — til Plantingsforsøg	1000	00
L. Pensjoner	2800	02
M. Andre Udgifter	3655	27
N. Beholdning den 31. December 1937	45336	37

Summa Udgift... 126920 55

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fære Amts Skolefond

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1937	47431	78
2. Renter af Fondens Kapitaler	1733	62
3. Refusion af Rerslev Kirketiende	14	33
4. Tilskud fra Statskassen	26277	54
5. Tilskud til udenbys Elever i Realskolen	1175	00
6. Tilskud til Fru Effersøes Pension	635	33
7. Thorshavn Kommunes Tilskud til Realskolen	150	00
8. Elevernes Ydelser	19300	83
9. Seminarbet for Brændsel, Belysning og Rengøring	600	00
10. Lejeindtægt	1169	67
11. Andel i Hvalafgift	1422	15
12. Refusion af Pensionsudgifter	620	52
13. Restancer	3456	88

Summa Indtægt... 103987 65

Udgift:

	Kr.	Ø.
A. Pensioner og Afgift til Pensionsfonden	2967	51
B. Lærerlønninger og Vikarudgifter	36273	56
C. Understøttelse til udenbys Elever	1175	00
D. Løn til Kasserer og Porto	130	00
E. Skatter og Afgifter	1055	00
F. Assurance	416	00
G. Vedligeholdelse og Nyanskaffelser	2083	78
H. Brændsel og Belysning	2846	84
I. Rengøring	2688	21
K. Undervisningsmateriel	580	51
L. Leje af Lokaler	600	00
M. Forskellige Udgifter	557	03
N. Restancer	3303	65
O. Beholdning den 31. December 1937	49310	56

Summa Udgift... 103987 65

Ekstrakt

af

Regnskabet for de færøske Almueskole-Læreres og Lærerinders Pensionsfond.

I. Driftsregnskab.

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1937	26922	71
2. Indbetaling til Fonden:		
I. a. Pensionsfradrag	4317	43
b. Refusion af udb. Pension	22982	43
c. — - pers. Tillæg	210	00
II. Kommunernes Bidrag	11541	73
III. Statskassens Tilskud	14000	00
IV. Lagtingets Tilskud	2000	00
3. Indvundne Renter	13324	88
Summa Indtægt...	95299	18

Udgift:

	Kr.	Ø.
A. Udbetalte Pensioner	39530	48
B. Løn til Kassereren	500	00
C. Kautionsforsikring	55	80
D. Forskellige Udgifter	93	20
E. Overført til Kapital Konto	14000	00
F. Beholdning den 31. Dec. 1937	41119	70
Summa Udgift...	95299	18

II. Kapitalregnskab.

Indtægt:

	Kr.	Ø.
I. Beholdning den 1. Januar 1937:		
1. 1 Obligationer	275320	00
2. 1 Færø Amts Sparekasse	7122	15
II. Udtrukne Obligationer	1000	00
III. Indvundet ved Erhvervelse af Obligationer	14900	00
IV. Indvundne Renter	286	47
V. Overført fra Driftskonto	14000	00
Summa Indtægt...	312628	62

Udgift:

	Kr.	Ø.
A. Indkøb af Obligationer	14880	99
B. Beholdning den 31. Dec. 1937:		
1. I Obligationer	290220	00
2. I Færø Amts Sparekasse	7527	63
	297747	63
Summa Udgift...	312628	62

6

Ekstrakt

af

**Regnskabet for den gensidige Forsikringsforening
for Skolebygninger paa Færøerne**

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1937	19512	69
2. Forsikringspræmie for indtegnede Skolebygninger	801	87
3. Indvundne Renter	814	26
4. Kassererens Tilgodehavende	37	50
Summa Indtægt...	21166	32

Udgift:

	Kr.	Ø.
A. Løn til Kassereren	12	50
B. Trykningsudgifter	15	10
C. Erstatning for Brandskade	650	00
D. Beholdning den 31. December 1937	20488	72
Summa Udgift...	21166	32

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Tuberkulose-Sygehus

Indtægt:

	Kr.	Ø.
A. Beholdning den 1. Januar 1937	32712	89
B. Betaling for Patienter	18411	00
C. Tilskud fra Staten	53655	00
D. — — — Lagtinget	22580	57
E. Refusioner	468	62
F. Have og Anlæg	786	00
G. Husdyrhold	1271	40
H. Ambulante Røntgenfotograferinger	770	00
I. Forskellige Indtægter	25	20
K. Gæld den 31. December 1937	12667	12

Summa Indtægt... 143347 80

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Gæld den 1. Januar 1937	27126	35
2. Lønninger	19380	50
3. Forplejningen	33567	97
4. Vask og Rengøring	2929	60
5. Brændsel og Belysning	13827	14
6. Medicin	2855	76
7. Røntgen	2308	41
8. Bygninger	4517	71
9. Inventar	2729	17
10. Forsikring	1190	50
11. Have og Anlæg	517	45
12. Husdyrhold	815	75
13. Losning og Kørsel	570	39
14. Kontorhold	854	66
15. Renter m. m.	1257	29
16. Forskellige Udgifter	836	67
17. Afskrevne Fordringer	53	00
18. Beholdning den 31. December 1937	28009	48

Summa Udgift... 143347 80

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færøernes Kirkefond

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1937	15587	14
2. Erstatning for samtlige Tjender	9750	00
3. Afgift af Hvalfangst	1750	00
4. Andel i Indførselsafgift	18333	33
5. Indvundne Renter	711	76
6. Gæld den 31. December 1937	36152	48

Summa Indtægt... 82284 71

Udgift:

	Kr.	Ø.
A. Gæld den 1. Januar 1937	36152	48
B. Tilskud til nye Kirker	3840	82
C. Reparation og Vedligehold af Kirkerne	5509	52
D. Tilskud til Kirkegaarde	384	00
E. Befordringsgodtgørelse til Præster	2400	00
F. Renter og Afdrag af Gæld	2040	00
G. Udgifter til Kirkegaarde	384	00
H. — — Kirkeindvielser og Kirkesyn	426	00
I. Løn til Kassereren	400	00
K. Andre Udgifter	113	20
L. Beholdning den 31. December 1937	31018	69

Summa Udgift... 82284 71

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1937	175908	09
2. Indtægt af Abonnement	57515	40
3. Indtægt af Samtaler, Telefontelegrammer, Budsendelser og Ekstragebyrer	109660	91
4. Indtægt af de til og fra Telefonstationerne ind- og ud- telefonerede Telegrammer	6416	35
5. Forskellige Indtægter	10220	56

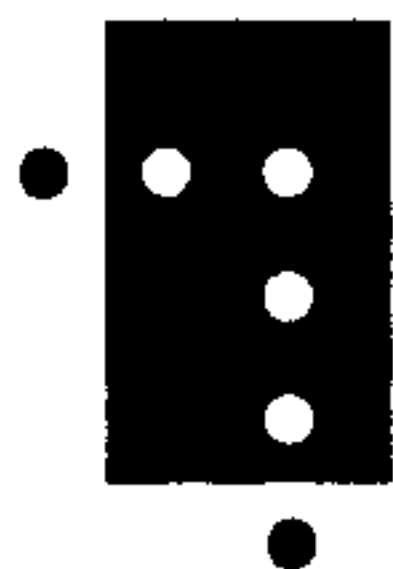
Summa Indtægt... 359721 31

Udgift:

	Kr.	Ø.
A. Administration	23645	90
B. Forrentning og Afdrag af Laan	7188	96
C. Stationernes Drift	43891	77
D. Vedligeholdelse og Eftersyn af Anlægget	61770	73
E. Udvidelse af Anlægget	57764	84
F. Forskellige Udgifter	26604	61
G. Afskrevne Restancer	1807	49
H. Beholdning den 31. December 1937	137047	01

Summa Udgift... 359721 31

RED: 10 X

Nasjonalbibliote

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 11 11

